

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

روابط ایران و یونسکو

(۱۳۵۷-۱۳۸۷)

به کوشش:
مهشید الفیاض نیا
محمد رضا سعید آبادی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
National Library and Archives of I.R. IRAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روابط ایران با یونسکو (1324 - 1357 ش)

نویسنده:

مهشید لطیفی نیا

ناشر چاپی:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	۵
روابط ایران با یونسکو (۱۳۲۴ - ۱۳۵۷ش)	۱۱
مشخصات کتاب	۱۱
اشاره	۱۲
فهرست مطالب	۱۶
سخن نخست	۲۹
مقدمه	۳۱
نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو دوم آبان تا ۷ آذر ۱۳۵۷	۳۸
اشاره	۳۹
نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد متن سخنرانی نماینده ایران در بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو	۴۴
وزارت علوم و آموزش عالی، تاریخ ۱۹۷۹/۱/۹ گردهمایی میان دبیر کل یونسکو و نمایندگیمهای دائم در روز ۹ ژانویه ۱۹۷۹	۵۱
نتایج بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی	۵۳
نقطه نظرات و برنامه های یونسکو در مورد صلح، تفاهم جهانی آزادی ملتها و حقوق بشر	۵۴
برنامه ۱۳۱- نگهداری صلح و تفاهم بینالمللی ۱۳۰۵۰	۷۰
دولت موقت جمهوری اسلامی ایران وزارت امور خارجه اداره سازمان های بین المللی شماره ۳۹/۷۴۸۲، تاریخ ۵۸/۱۲/۲۵	۸۵
کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد «یونسکو» در ایران خلاصه ای از برنامه و بودجه سال های ۸۳-۱۹۸۱ یونسکو و پیشنهادهایی برای ترکیب هیئت نمایندگی	۸۷
دستور مذاکرات بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو دستور مذاکرات کنفرانس مزبور و تقویم زمانی آن معمولاً صد روز قبل از انعقاد کنفرانس	۸۹
دستور انجام اقدامات اجرایی توصیه های یونسکو وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و نوسازی آموزشی	۹۶
نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۱-۴-۱۹۸۸/۱۱۹-۴-۱۳۸۹/۷/۷	۹۸
نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۱-۴-۱۹۸۴/۱۱۹-۴-۱۳۵۹/۷/۱۸	۱۰۱
جمهوری اسلامی ایران وزارت امور خارجه اداره سازمانهای بین المللی شماره ۹۶۶۵ تاریخ ۱۳۵۹/۷/۲۱	۱۰۶
نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۱-۴-۲۰۸۱۱۹-۴-۱۳۵۹/۸/۵	۱۰۶
نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد شماره ۱-۴-۳۲۱۸/۱۱-۴-۳۲۱۸، تاریخ ۵۹/۸/۱۶ پیوست دارد	۱۱۴
کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ احتمال [۱۹۸۲]	۱۲۰
کمیسیون ملی یونسکو شماره ۱-۸-۴۹۳۸/۲۵، تاریخ ۶۱/۱۱/۲۶	۱۲۱

- جمهوری اسلامی، ایران نخست وزیری سازمان حفاظت محیط زیست تاریخ ۶۲/۴/۲۸، شماره ۳۱۷۶۴ ۱۲۸
- کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۱-۸-۲۱۱۴/۲۵، تاریخ ۶۲/۵/۱۶ ۱۳۰
- ج.ا.ایران وزارت امور خارجه اداره سازمانهای بین المللی شماره ۶۱۱ تاریخ ۱۳۶۲/۹ ۱۳۱
- گزارش کمیسیون شماره ۲ بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو ۳ آبان تا ۲ آذرماه ۱۳۶۲ ۱۳۵
- جمهوری اسلامی، ایران ستاد انقلاب، فرهنگی شماره ۷/۱۱۶۰۸، تاریخ ۶۲/۱۰/۷ ۱۵۱
- سخنرانی نماینده ایران در کنفرانس عمومی یونسکو ۱۶۱
- کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ ۱۹۸۷ ۱۷۱
- گزارش بیست و چهارمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو گزارش کمیسیون آموزش و پرورش ۲۸ مهر تا ۱۲ آبان ۱۳۶۶ ۱۷۵
- گزارش هیئت اعزامی ایران در بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو، تاریخ [۱۳۶۶] ۱۸۳
- نماینده ثابت ج.ا.ایران در سازمان ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۱-۴-۴-۷۸۴/۱۱۹، تاریخ ۱۳۶۶/۱۱/۱۵ ۱۸۹
- گزارش کمیته انتخابات بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو و انتخابات دیگر این کنفرانس ۲۰ اکتبر لغایت ۱۳ نوامبر ۱۹۸۷ ۱۹۱
- کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران ۲۰۷
- کمیسیون ملی (یونسکو) در ایران شماره ۱-۸-۲۵ تاریخ ۱۳۷۳/۱۲/۱۱، ۳ مارس ۱۹۹۴ ۲۲۲
- کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ ۱۳۷۳/۱۹۹۴ ۲۲۴
- کمیسیون ملی یونسکو در، ایران شماره ۶۰/۲۰/۳۳۷، EX ۱۴۶ تاریخ [۱۳۷۳] ۲۳۶
- کمیسیون ملی یونسکو در ایران شماره C/۲۸/۶۴ تاریخ [۱۳۷۳] پرداخت حق عضویت به ارز ملی ۲۳۶
- کمیسیون ملی یونسکو در ایران شماره C/۲۸/۴۱ تاریخ [۱۳۷۳] ۲۳۸
- کمیسیون ملی یونسکو در ایران تاریخ احتمالی [۱۳۷۴] ۲۳۸
- نقش محوری آموزش در راهبرد میان مدت یونسکو ۲۴۰
- بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو از تاریخ ۷۴/۸/۳ لغایت ۷۴/۸/۲۵ شماره ۴۹-۳۴/۱۱۹-۷۴/۲/۲۰ RI - در مقر سازمان تشکیل می شود. ۲۵۵
- کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو در ایران شماره ۱-۸-۱۷/۳۱۷۷/۲۵، تاریخ ۷۶/۶/۱۱ ۲۶۰
- جناب آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی ۲۶۵
- سازمان انرژی اتمی ایران ۲۶۷
- دفتر همایشهای علمی بینالمللی برای پژوهش های بنیادی وزارت فرهنگ و آموزش عالی ۲۶۹
- آیین نامه ایجاد دفتر همایشهای علمی بینالمللی برای پژوهش های بنیادی ۲۷۱
- معرفی اجمالی ساختار کنفرانسهای عمومی یونسکو ۲۷۵

- ۲۹۱ راهبرد میان مدت ۲۰۰۷-۲۰۰۲) یونسکو
- ۲۹۳ طرح پیش نویس برنامه و بودجه (۲۰۰۵-۲۰۰۴) یونسکو
- ۳۰۷ پیشنهادهای اصلاحی برای گنجاندن در متن پیش نویس برنامه و بودجه کوتاه مدت و میان مدت یونسکو برای سال های ۲۰۰۳-۲۰۰۲ و ۲۰۰۷-۲۰۰۲
- ۳۰۹ طرح های ارائه شده به بخش برنامه مشارکت یونسکو برای سال های ۲۰۰۶-۲۰۰۷
- ۳۱۱ اولویت بخشی برنامه ها و هدف های یونسکو براساس برنامه اصلی چهارم ۲۰۰۷
- ۳۱۶ کمیسیون ملی یونسکو شماره ۱-۸-۱۷/۵۲۴/۲۵، تاریخ ۸۶/۲/۱۶
- ۳۱۷ کمیسیون ملی یونسکو شماره ۱-۸-۱۷/۹۵۰/۲۵، تاریخ ۸۶/۳/۱۶
- ۳۱۹ گزارش اجمالی سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو
- ۳۲۱ بیانیه وزرای علوم علم و فناوری برای توسعه پایدار و نقش یونسکو
- ۳۲۸ قطعهنامه های تصویب شده ج.ا.ایران در سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو
- ۳۳۲ شوراها و کمیته های بین المللی و بین الدولی یونسکو مصوب سی و چهارمین کنفرانس عمومی
- ۳۳۴ نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان ... یونسکو، شماره ۱۷۱۴، تاریخ ۸۶/۱۱/۱۵
- ۳۳۶ شورای اجرایی یونسکو
- ۳۳۶ اشاره
- ۳۳۸ نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۳-۳۰۶۶/۱۱۹-۱۳۵۹/۳/۲۳
- ۳۳۹ نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد تاریخ ۱۳۶۱/۲/۲۳
- ۳۴۱ کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی یونسکو در ایران شماره ۴۳۳-۴۲، تاریخ [۱۳۶۱]
- ۳۴۵ کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران، شماره ۱-۸-۱۲۴۴/۲۵، تاریخ ۶۲/۳/۸
- ۳۴۶ نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، شماره ۷-۴۱۲/۱۲۰، تاریخ ۶۶/۶/۳ پیوست دارد.
- ۳۴۷ کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ ۱۱ اکتبر ۱۹۹۰، شماره ۸۰
- ۳۴۷ یکصد و سی و هشتمین اجلاس شورای اجرایی، یونسکو سند شماره EX/۱۳۷/۲۶ پاریس ۲۴ سپتامبر ۱۹۹۱ ۲ مهرماه (۱۳۷۰) به زبانهای فرانسوی و انگلیسی
- ۳۵۵ کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران صدوچهل و ششمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو پاریس ۳ مه ۱۹۹۵ EX ۱۴۶/۱۵
- ۳۶۴ ایکوم، ایکوموس ایکروم و اقدامات یونسکو
- ۳۶۴ اشاره
- ۳۶۶ وزارت فرهنگ و هنر تاریخ ۱۴ ژوئن ۱۹۷۴ اساسنامه ایکوم - مصوب یازدهمین مجمع عمومی ایکوم - کپنهاک

- ۳۸۷ برای بازگشت میراث فرهنگی به آنها که آنها را آفریده اند دعوت «عام احمد مختارامبو» مدیر کل یونسکو
- ۳۹۰ کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۲-۴۳۲۶/۲۸-۵، تاریخ ۵۸/۱/۱۴
- ۳۹۱ کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران
- ۳۹۳ کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران
- ۳۹۹ نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۶۲ - ۳۰۳۸/۱۱۹ ن ت تاریخ ۱۳۵۹/۲/۲۴ پیوست دارد.
- ۴۰۳ نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۱-۴-۳۱۰۶/۱۱۹
- ۴۰۵ کمیسیون ملی یونسکو در ایران شماره ۱-۱-۹۷۴/۸-۱ تاریخ ۱۳۵۹/۴/۲۸
- ۴۰۷ رضا داوری اردکانی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]
- ۴۰۷ نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد، شماره ۵ - ۴۵۰۶/۱۱۹، تاریخ ۱۳۶۰/۱۱/۲۱ پیوست دارد.
- ۴۰۹ گزارش هیئت اعزامی ایران به اجلاس ایکروم واقع در رُم / ۱۹۸۳
- ۴۱۸ کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۱-۸-۴۱۲۱/۲۰، تاریخ ۹۲/۸/۹۰ پیوست دارد.
- ۴۱۹ نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)
- ۴۲۰ ج.ا.ایران وزارت فرهنگ و آموزش عالی تاریخ ۶۳/۱۱/۲۸ شماره ۶۵/۹۱۲۳
- ۴۲۰ نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد
- ۴۲۱ کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۲۰/۴/۶/۷/۱/۲۰، DG، تاریخ ۳۰ سپتامبر ۱۹۹۱
- ۴۲۲ سفارت جمهوری اسلامی ایران صنعا
- ۴۲۳ نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۵۹۲/۱۱۹۲۹ تاریخ ۷۰/۹/۱ پیوست دارد.
- ۴۲۶ برنامه های اقیانوس شناسی و آب شناسی (هیدرولوژی) یونسکو کنفرانس ها و اقدامات
- ۴۲۶ اشاره
- ۴۲۸ ج.ا.ایران وزارت امور خارجه اداره دفتر، حقوقی شماره ۵۲۰/۶۲۸۶، تاریخ ۶۲/۷/۲۰
- ۴۲۹ کمیسیون ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۱ - ۴۱۵۳/۲۸/۵، تاریخ ۶۲/۸/۱۰
- ۴۲۹ کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۱ - ۵ - ۴۹۶۵/۲۸، تاریخ ۶۲/۹/۳۰
- ۴۳۰ نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، شماره ۱ - ۸۱۸/۱۰، تاریخ ۷۰/۱۱/۸
- ۴۳۰ نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، شماره ۱ - ۸۳۶/۱۴۰، تاریخ ۷۰/۱۱/۱۶
- ۴۳۲ گزارش دومین کنفرانس بین المللی اقیانوس شناسی « برای استفاده پایدار از اقیانوسها در مناطق ساحلی »
- ۴۴۷ سمینارها برآورد منابع مالی، انسانی توسعه جهانی و یونسکو

- ۴۴۹ ----- کمیسیون ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۱۰-۷-۴۱۶۴/۲۵، تاریخ ۱۳۵۷/۱۲/۲۲
- ۴۴۹ ----- کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ ۱۳۶۱ کنفرانس جهانی درباره سیاست فرهنگی
- ۴۷۰ ----- کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۲-۱-۱۵، تاریخ ژوئیه ۱۹۸۲
- ۴۷۸ ----- نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره، ۶۳۰ - ۵۶۷۸/۱۱۹، تاریخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۳ - پیوست دارد
- ۴۸۰ ----- سخنان آقای رضا فیض نماینده ثابت ج.ا.ایران در سمینار جهانی « رویای اخلاقی و سیاسی اسلام یونسکو » - پاریس ۱۰۷ دسامبر ۱۳۶۱/۸۲
- ۴۸۴ ----- نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۵۴۸، تاریخ ۱۳۶۲/۹/۸ پیوست دارد
- ۴۸۶ ----- نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)
- ۴۹۴ ----- تعلیم و تربیت و یونسکو
- ۴۹۴ ----- اشاره
- ۴۹۶ ----- مجمع منطقه ای در تشخیص، مطالعات دیپلمها و درجات آموزش عالی در آسیا و اقیانوسیه
- ۵۱۰ ----- برنامه آموزش و پرورش در یونسکو
- ۵۲۹ ----- کنفرانس کشورهای آسیایی سیاست های فرهنگی حفظو نگهداری ابنیه باستانی و یونسکو
- ۵۲۹ ----- اشاره
- ۵۳۱ ----- کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره
- ۵۳۹ ----- گزارش خلاصه سمینار ملی پاکستان درباره کاربرد علوم و تکنولوژی در خدمت توسعه
- ۵۵۳ ----- وزارت علوم و آموزش عالی تاریخ ۵۷/۶/۲۶، شماره ۵/۲۸۲۲، پیوست دارد
- ۵۵۴ ----- تلاش برای نجات اکروویل
- ۵۶۲ ----- کمیسیون ملی یونسکو در، ایران، تهران خیابان ایرانشهر شمالی شماره ۲۶۸-صندوق پستی ۱۵۳۳
- ۵۷۰ ----- کمیسیون ملی در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) تاریخ [احتمالی ۱۳۶۶]
- ۵۷۰ ----- ج.ا.ایران وزارت فرهنگ و آموزش عالی دفتر وزیر شماره ۲۹۷۱۸ تاریخ ۶۶/۱۲۸۷
- ۵۷۲ ----- نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره ۷-۵۵۴/۱۱۹، تاریخ ۶۹/۴/۹ پیوست دارد
- ۵۷۵ ----- کمیسیون ملی در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۷۴
- ۵۷۸ ----- غیر متعهدها، امریکای لاتین و یونسکو
- ۵۷۸ ----- اشاره
- ۵۸۰ ----- غیر متعهدها و عصر انفورماتیک

۵۸۶----- [۱۹۸۲/۱۳۶۱]----- کمیسیون ملی یونسکو در ایران تاریخ

۶۰۱----- خلاصه گزارش سمینار توسعه رسانه ها و دمکراسی در امریکای لاتین و حوزه کارائیب سانتیاگو - شیلی ۲-۶ مه ۱۹۹۴ فروردین (۱۳۷۳)-----

۶۱۲----- هماهنگی فعالیت کشورهای غیر متعهد با توجه به کنفرانس-----

۶۲۳----- جوایز یونسکو-----

۶۲۳----- اشاره-----

۶۲۵----- کمیسیون ملی یونسکو در ایران، شماره ۲۵/۲/۴/۲۱۹۹، تاریخ ۵۷/۵/۱۱-----

۶۲۶----- نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد، شماره ۹ - ۲۷۳۰/۱۶۰ - تاریخ ۱۳۵۸/۶/۲۰-----

۶۲۶----- نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد شماره ۸-۲۸۲۰/۱۴۰-۸، تاریخ ۱۳۵۸/۸/۴-----

۶۲۸----- کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۴-۲-۲۸۷/۲۵-۲، تاریخ ۵۹/۶/۳ پیوست دارد.-----

۶۲۹----- وزارت فرهنگ و آموزش عالی ج.ا.ایران-----

۶۲۹----- کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۴-۲-۱۷۴۰/۲۵-۲، تاریخ ۵۹/۸/۱۲-----

۶۳۱----- نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد شماره ۱۳ - ۳۳۳۴/۱۶۰ - تاریخ ۱۳۵۹/۱۱/۱۵، پیوست دارد-----

۶۳۵----- کمیسیون ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۱/۷۴۶۴/۸۸/۱، تاریخ ۶۳/۱۱/۱۶-----

۶۳۷----- کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران، شماره ۳/۴۹۷/۶/۴/۳، تاریخ ۶۹/۲/۱۲-----

۶۳۷----- کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره ۴-۲-۳۴۲۱/۶-۲، تاریخ ۶۹/۷/۲۴-----

۶۳۸----- نمایه ها-----

۶۹۱----- درباره مرکز-----

مشخصات کتاب

سرشناسه: لطیفی نیا، مهشید، گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: روابط ایران و یونسکو/ به کوشش مهشید لطیفی نیا.

مشخصات نشر: تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1385 -

مشخصات ظاهری: ج.

شابک: دوره 0-177-446-964 ؛ ؛ 72000 ریال: ج. 1 6-174-446-964 ؛ ؛ 38000 ریال: ج. 2 5-174-446-964 ؛
200000 ریال: ج. 3 2-353-446-964-978

وضعیت فهرست نویسی: فایا

یادداشت: پشت جلد به انگلیسی: (Mahshid Latifi Nia. Some documents of IRAN Unesco relations (1978-1945).

یادداشت: ج. 2 (چاپ اول: 1385).

یادداشت: ج. 3 (چاپ اول: 1392).

مندرجات: ج. 1. سازمان جهانی یونسکو (1324 - 1357 ش). - ج. 2. روابط ایران و یونسکو (کمیسیون ملی یونسکو در ایران). - ج. 3.
روابط ایران و یونسکو (سازمان جهانی یونسکو) (1357 - 1387)

موضوع: ایران. کمیسیون ملی یونسکو

موضوع: ارتباط میان فرهنگی

موضوع: ایران -- روابط فرهنگی

شناسه افزوده: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

رده بندی کنگره: AS4/ ی 93 ل 6 1385

رده بندی دیویی: 353/7211

شماره کتابشناسی ملی: م 39270-84

دسترسی و محل الکترونیکی: آدرس الکترونیکی منبع

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

کمیسیون ملی یونسکو ایران

UNESCO

United Nations

Educational, Scientific and Cultural Organization

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روابط ایران و یونسکو

(1357-1387)

جلد سوم

به کوشش مهشید لطیفی نیا

محمد رضا سعید آبادی

خیراندیش دیجیتال: انجمن مددکاری امام زمان (عج) اصفهان

ویراستار کتاب: خانم مهدیه نیلی خواجه

ص: 1

اشاره

مشخصات نشر: مشخصات ظاهری شایک

سرشناسه

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

لطیفی نیا، مهشید گردآورنده

عنوان و نام پدیدار روابط ایران و یونسکو سازمان جهانی یونسکو (1324-1357ش.) / به

کوشش مهشید لطیفی نیا

تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران 1385 -

دوره: - 964-446-177؛ 72000 ریال: ج. 1: 6-174-446-964-978؛ 38000 ریال: ج. 2: 5 - 174 - 446 - 964؛ ج.

3: 2-353-446-964-978

وضعیت فهرست نویسی

فسا

یادداشت

پشت جلد به انگلیسی Mahshid Latifi Nia. Some Documents of

(Iran Unesci relations (1978-1945).

یادداشت

یادداشت

ج. 2 (چاپ اول: 1385 ج 30 چاپ اول (1392) (فپا)

مندرجات: ج.

2. روابط ایران و یونسکو کمیسیون ملی یونسکو در ایران - ج 30.

روابط ایران و یونسکو (سازمان جهانی یونسکو) (1387) - (1357)

موضوع: ایران کمیسیون ملی یونسکو ارتباط میان فرهنگی

موضوع: ایران -- روابط فرهنگی

شناسه افزوده

رده بندی کنگره

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

AS 4 93 J6 1385

رده بندی دیویی

353/7211

شماره کتابشناسی ملی

39270-84م

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

جمهوری اسلامی ایران

روابط ایران و یونسکو

به کوشش مهشید لطیفی نیا محمد رضا سعید آبادی: ناشر سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شمارگان: 500 نسخه / چاپ اول 1392

چاپ و صحافی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

مهدی ادیبی، سید آصف آصفی

ناظر فنی نصرت اله امیر آبادی

بها: 20000 تومان

نشانی تهران بزرگراه شهید حقانی غرب به شرق بعد از ایستگاه مترو، بلوار کتابخانه ملی تلفن: فروشگاه 81623301 - 81623315 -

88941946 دورنگار: 88947496

وب گاه: www.nlai.ir

بخش اول (کنفرانس های جهانی یونسکو)

فهرست موضوعی

- گزارش بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو دوم آبان تا 7 آذر 1357، شماره سند 1 ... 1
- متن سخنرانی نماینده ایران در بیستمین اجلاس کنفرانس یونسکو 1357، شماره سند 2 ... 5
- گردهمایی میان مدیر کل یونسکو و نمایندگی های دائم ژانویه 1979 / 1357، شماره سند 3 ... 12
- نقطه نظرات و برنامه های یونسکو در مورد صلح تفاهم جهانی، آزادی ملت ها و حقوق بشر، شماره سند 4 ... 15
- ارائه موضوع گزارشهای مورد نظر یونسکو برحسب توصیه های بیستمین کنفرانس عمومی 1358/12/25، شماره سند 5 ... 36
- خلاصه ای از برنامه و بودجه سال های 83-1981 یونسکو و پیشنهادهایی برای ترکیب هیأت، نمایندگی شماره سند 6 ... 37
- دستور مذاکرات بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو، شماره سند 7 ... 39
- دستور انجام اقدامات اجرایی توصیه های یونسکو، شماره سند 8 ... 44
- خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو 1359/7/7، شماره سند 9 ... 46
- قسمت دوم خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین دوره کنفرانس عمومی یونسکو 1359/7/17، شماره سند 10 ... 49

افتتاح میزگرد دانشمندان کشورهای اسلامی با عنوان «اسلام امروز» در حاشیه اجلاس بیست و یکم 1359/7/21، شماره سند 11 ...

54

قسمت سوم خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین دوره کنفرانس یونسکو 1359/8/5، شماره سند 12 ... 54

قسمت چهارم خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین اجلاس یونسکو 1359/8/16، شماره سند 13 ... 60

دعوت کشورهای عضو یونسکو به چهارمین اجلاس فوق العاده کنفرانس عمومی شماره سند 14 ... 65

نکات مورد توجه مدیر کل یونسکو مصوب اجلاس بیست و یکم 1361/11/26، شماره سند 15 ... 66

نکات مورد نظر ایران جهت پیشنهاد به کنفرانس عمومی یونسکو 1362/4/28، شماره سند 16 ... 70

استعلام یونسکو در مورد پروژه های ملی کشور در ارتباط با طرحهای عمده علوم و تکنولوژی 1362/5/16، شماره سند 17 ... 71

گزارش نماینده ایران از بیست و دومین اجلاس عمومی یونسکو آذر 1362، شماره سند 18 ... 71

گزارش کمیسیون شماره 2 بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو، شماره سند 19 ... 75

گزارش عمومی هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در بیست و دومین اجلاس عمومی یونسکو 62/10/7، شماره سند 20 ... 87

سخنرانی نماینده ایران در کنفرانس عمومی یونسکو، شماره سند 21 ... 94

فهرستی از فعالیتهای انجام شده در ارتباط با بیست و چهارمین اجلاس عمومی یونسکو 1987 آبان 1365، شماره سند 22 ... 104

گزارش بیست و چهارمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو 1366، شماره سند 23 ... 106

گزارش هیئت اعزامی ایران در بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو 1366، شماره سند 24 ... 111

گزارش کمیته انتخابات بیست و چهارمین اجلاس عمومی 1366/11/15، شماره سند 25 ... 115

گزارش کمیته انتخابات بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو و انتخابات دیگر 1366، شماره سند 26 ... 116

قطعه نامه ها و اصلاحیه های پیشنهادی ج.ا.ایران در مورد برنامه های 14 گانه به اجلاس عمومی - یونسکو 1366، شماره سند 27 ...

125

اهداف یونسکو، شماره سند 28 ... 129

خلاصه نامه فدریکو مایور در موضوع مشورت با کشورهای عضو در مورد آماده سازی پیش نویس برنامه میان مدت 1996-200 1373،

شماره سند 29 ... 135

مشورت درباره پیش نویس برنامه میان مدت 1996-2001 و برنامه و بودجه 97 - 1373/1994 1996، شماره سند 30 ... 136

میزان حق عضویت ایران به یونسکو، شماره سند 31 ... 143

پرداخت حق عضویت به ارز ملی شماره سند 32 ... 143

دولتی شدن کمیته تخصصی آموزش در آسیا و اقیانوسیه 1373، شماره سند 33 ... 144

برنامه ریزی تشکیل گروه کاری ویژه جهت بررسی ساختار و عملکرد و کنفرانس عمومی 1374، شماره سند 34 ... 144

نقش محوری آموزش در راهبرد میان مدت یونسکو 1374، شماره سند 35 ... 146

بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو 1374، شماره سند 36 ... 156

اعلام برگزاری کنفرانس بیست و نهم یونسکو 1376، شماره سند 37 ... 160

اعلام برگزاری سی امین کنفرانس عمومی یونسکو 1378، شماره سند 38 ... 163

بیان مواردی چند در ارتباط با علوم زمین 1378، شماره سند 39 ... 164

گزارش فشرده فعالیتهای دفتر همایشهای علمی و بین المللی از بدو تاسیس تا مرداد 1378، شماره سند 40 ... 165

یادداشت تفاهم منعقد شده میان وزارت فرهنگ و آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران و مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام، شماره

سند 41 ... 166

آیین نامه ایجاد دفتر همایشهای علمی بین المللی 1378، شماره سند 42 ... 167

معرفی اجمالی ساختار کنفرانسهای عمومی یونسکو، شماره سند 43 ... 169

قطعنامه های مصوب ایران در سی و یکمین کنفرانس عمومی یونسکو، شماره سند 44 ... 178

راهبرد میان مدت یونسکو 2007 - 2002، شماره سند 45 ... 181

طرح پیش نویس برنامه و بودجه (2005-2006) یونسکو، شماره سند 46 ... 182

پیشنهاد های اصلاحی برای گنجاندن در متن پیش نویس برنامه و بودجه یونسکو برای سالهای 2007 - 2002 سال 1380، شماره سند

47 ... 189

طرحهای ارائه شده به بخش برنامه مشارکت یونسکو برای سالهای 2007-2006 شماره سند 48 ... 190

اولویت بخشی برنامه ها و هدفهای یونسکو بر اساس برنامه اصلی چهارم، شماره سند 49 ... 191

برگزاری سمینار جاده ابریشم، شماره سند 50 ... 195

عضویت ایران در کمیته های یونسکو، شماره سند 51 ...

گزارش اجمالی سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو پاریس 24 مهر لغایت 12 آبان 1386، شماره سند 52 ... 196

بیانیه وزرای علوم در مورد علم و فناوری برای توسعه پایدار و نقش یونسکو در پایان سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو 1386،
شماره سند 53 ... 197

قطعنامه های تصویب شده ج.ا.ایران در سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو 1386، شماره سند 54 ... 202

ص: 5

شوراها و کمیته های بین المللی و بین الدولی یونسکو مصوب سی و چهارمین کنفرانس عمومی آبان 1386، شماره سند 55 ... 204

معرفی کمیته های بین المللی و بین الدولی یونسکو 1386/11/15، شماره سند 56 ... 205

بخش دوم

شورای اجرایی یونسکو

گزارش یکصدونهمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو 1359/3/23، شماره سند 1 ... 209

گزارش یکصد و چهاردهمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو 1361/2/23، شماره سند 2 ... 209

متن سخنرانی دکتر فیض نمایندگی ثابت ایران در یونسکو در یکصد و چهاردهمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو 1361/2/23، شماره

سند 3 ... 212

معرفی دکتر داوری جهت عضویت در شورای اجرایی یونسکو 1362/3/8، شماره سند 4 ... 215

برگزاری مراسم بزرگداشت حافظ در دستور کار یکصد و بیست و هفتمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو، شماره سند 5 ... 216

اطلاعیه شورای اجرایی یونسکو پیرامون وقایع هولناک بیت المقدس 66/6/3، شماره سند 6 ... 217

گزارش یکصد و سی و هشتمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو، شماره سند 7 ... 217

گزارش صد و چهل و ششمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو پاریس 3 مه 1995، شماره سند 8 ... 222

بخش سوم

ایکوم، ایکوموس ایکروم و اقدامات یونسکو

اساسنامه، ایکوم مصوب یازدهمین مجمع عمومی کینهاک، شماره سند 1 ... 229

« دعوت احمد مختار امبو » مدیر کل یونسکو برای بازگشت میراث فرهنگی به کشورهای مبداء، شماره سند 2 ... 240

گزارش جلسه مجمع کارشناسان تدوین تاریخ تمدنهای آسیای مرکزی، شماره سند 3 ... 243

عضویت ایران در شورای بین المللی محوطه ها ایکوموس، شماره سند 4 ... 244

حق عضویت ایران در مرکز بین المللی مطالعات برای حفاظت اموال و آثار باستانی ایکروم، شماره سند 5 ... 245

اطلاعاتی درباره شورای بین المللی ابنیه و آثار تاریخی و اساسنامه آن، شماره سند 6 ... 245

گزارش مختصر اولین اجلاس کمیته بین الدول به منظور بررسی نحوه بازگرداندن مالکیت‌های فرهنگی به کشور مبداء 1359/2/24، شماره سند 7 ... 248

چگونگی عضویت ایران در کمیته بین الدول استرداد اموال فرهنگی 1359/4/19، شماره سند 8 ... 251

استعلام در مورد داوطلبی ایران برای انتخاب شدن به عضویت کمیته اموال فرهنگی و شورای بین المللی تعلیم و تربیت 1359/4/28، شماره سند 9 ... 252

ص: 6

موافقت کمیسیون ملی ایران با عضویت ایران در کمیته اموال فرهنگی و شورای بین المللی تعلیم و تربیت 1359/5/20، شماره سند 10
253 ...

اعزام هیئتی از سوی یونسکو جهت بازدید آثار فرهنگی ایران، 1360/11/21، شماره سند 11 ... 253

گزارش هیئت اعزامی ایران به رم از اجلاس عمومی ایکروم 1361/1/20، شماره سند 12 ... 254

لزوم انجام مطالعات پیرامون سرقت ادبی و هنری طبق موافقتنامه و متن برنامه و بودجه سال 83 - 1981 62/8/29، شماره سند 13 ...
260

عضویت ایران در کمیته بین الدول استرداد اموال فرهنگی و انفورماتیک، شماره سند 14 ... 261

گزارش تعداد انجمنهای حفظ و حراست آثار باستانی 63/11/28، شماره سند 15 ... 262

گزارش پنجمین اجلاس کمیته استرداد اموال فرهنگی 66/2/28، شماره سند 16 ... 262

نامه فدريكو مايور در موضوع تأکید بر اجرای کنوانسیونهای مصوب یونسکو در رابطه با حفظ میراث فرهنگی 1991/1370، شماره سند
263 ... 17

برگزاری ششمین سمینار بین المللی سیاستگذاری و راههای حفاظت از شهرهای تاریخی در صنعا 1370، شماره سند 18 ... 264

پیشنهاد اعزام هیئتهای تحقیق یونسکو جهت بررسی خسارات وارده ناشی از بازسازی میراث فرهنگی - معنوی شهر بیت المقدس
70/9/1، شماره سند 19 ... 265

بخش چهارم

برنامه های اقیانوس شناسی آب شناسی (هیدرولوژی) یونسکو، کنفرانسها و اقدامات

درخواست کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی از کشورها مبتنی بر اعلام متون قانونی در مورد تحقیقات علمی دریایی 1362/7/20،
شماره سند 1 ... 269

فراهم نمودن پژوهش تازه کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی در زمینه آلودگی محیطهای دریایی 62/8/10، شماره سند 2 ... 270

اعلام برگزاری هفدهمین اجلاس شورای اجرایی کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی در پاریس 62/9/30، شماره سند 3 ... 270

انتخاب ایران به عضویت کمیته انتقال دانش و تکنولوژی شورای بین الدول برنامه بین المللی هیدرولوژی (70/11/18)، شماره سند 4 ...
271

پیشنهاد شرکت نماینده ایران در نشست منطقه ای کمیته های ملی آی اچ پی در دهلی نوبه تاریخ 6 تا 8 آوریل 1992 70/11/16،

گزارش دومین کنفرانس بین المللی اقیانوس شناسی برای استفاده پایدار از اقیانوسها در مناطق ساحلی 1373، شماره سند 6 ... 272

ص: 7

بخش پنجم

سمینارها برآورد منابع مالی انسانی، توسعه جهانی و یونسکو

تشکیل کنفرانس بین المللی در زمینه پخش برنامه از طریق ماهواره ها و دعوت از ایران 1357/12/22، شماره سند 1 ... 285

مقدمات کنفرانس جهانی درباره سیاست فرهنگی مکزیکوسیتی 1361، شماره سند 2 ... 285

مطالعات اولیه برای کنفرانس جهانی سیاستهای فرهنگی، شماره سند 3 ... 300

گزارش سمینار مجمع مشترک یونسکو «جمعیت الدعوه الاسلامیه لیبی» در مقر یونسکو 1361، شماره سند 4 ... 306

متن سخنرانی دکتر فیض در سمینار جهانی رویای اخلاقی و سیاسی اسلامی 1361 شماره سند 5 ... 308

نتایج کلی انتخابات کمیته های بین الدول یونسکو 1362/9/8، شماره سند 6 ... 311

گزارشی از برآورد منابع مالی و انسانی تخصیص یافته به تحقیقات و توسعه کشورهای جهان، شماره سند 7 ... 312

بخش ششم

تعلیم و تربیت و یونسکو

مجمع منطقه ای در تشخیص مطالعات دیپلمها و درجات آموزش عالی در آسیا و اقیانوسیه، شماره سند 1 ... 319

برنامه آموزش و پرورش در یونسکو، شماره سند 2 ... 27

تقاضای همکاری دول عضو یونسکو در امر مبارزه با بیسوادی جمهوری عربی یمن، شماره سند 3 ... 337

بخش هفتم

کنفرانس کشورهای آسیایی سیاستهای فرهنگی حفظ و نگهداری ابنیه باستانی و یونسکو

گزارش خلاصه ای از دفتر منطقه ای علم و تکنولوژی یونسکو، شماره سند 1 ... 341

طرح تحقیق درباره ابنیه آسیای مرکزی، شماره سند 2 ... 342

گزارش خلاصه سمینار ملی پاکستان درباره کاربرد علوم و تکنولوژی در خدمت توسعه ... 346

شماره سند 3 ... 355

درخواست کمک و همکاری کشورها جهت نجات معبد بوربودور اندونزی 1357/6/2، شماره سند 4 ... 356

تلاش برای نجات اکروویل، شماره سند 5 ... 361

گزارش مجمع تدوین تاریخ تمدنهای آسیای مرکزی 1357/7، شماره سند 6 ... 368

پیام دکتر فرهادی به مدیر کل یونسکو در مورد قتل عام مردم فلسطین 1366، شماره سند 7 ... 368

ص: 8

بیان شمه ای از نتایج غیرانسانی جنگ تحمیلی از سوی ریاست کمیسیون ملی به مدیر کل یونسکو، شماره سند 8 ... 368

محکومیت رژیم اشغالگر قدس به جهت کشتار کارگران فلسطینی از سوی گروه آسیا و اقیانوسیه یونسکو 69/4/9، شماره سند 9 ... 370

تصمیم یونسکو مبتنی بر تدوین مجموعه ای تحت عنوان وجوه مختلف فرهنگ اسلامی 69/10/22، شماره سند 10 ... 370

گزارش سفر ج. هیلینگ نماینده مدیر کل یونسکو به ایران و عقد قرارداد تأسیس دفتر یونسکو در ایران 1374، شماره سند 11 ... 372

بخش هشتم

غیر متعهدها آمریکای لاتین و یونسکو

گزارش سمینار غیر متعهدها و عصر انفورماتیک، شماره سند 1 ... 377

اعلام موارد مورد توجه در گزارش گروه کشورهای غیر متعهد 1359، شماره سند 2 ... 380

گزارش اهم مطالب اجلاسیه گروه کار مقامات عالیرتبه 45 کشور غیر متعهد در هاوانا، شماره سند 3 ... 381

خلاصه گزارش سمینار توسعه رسانه ها و دمکراسی در آمریکای لاتین و حوزه کارائیب 1373، شماره سند 4 ... 394

هماهنگی فعالیت کشورهای غیر متعهد با توجه به کنفرانس جهانی سیاست فرهنگی، شماره سند 5 ... 402

بخش نهم

جوایز یونسکو

جایزه کالینگای یونسکو و درخواست داوطلب 1357، شماره سند 1 ... 413

جایزه مبارزه با بیسوادی 1358، شماره سند 2 ... 414

جایزه پروفیسور عبدالسلام برنده نوبل فیزیک به جوانان جوای علم 1358، شماره سند 3 ... 414

موارد اعطای جایزه کالینگا 1359، شماره سند 4 ... 415

جایزه شورای بین المللی علوم اجتماعی، شماره سند 5 ... 416

درخواست معرفی داوطلب جهت دریافت جایزه روکان 1359، شماره سند 6 ... 416

آیین نامه جایزه یونسکو در زمینه آموزش و پرورش در راه صلح 1359/11/15، شماره سند 7 ... 417

پیشنهاد معرفی نماینده جهت دریافت جایزه آموزش صلح 1363، شماره سند 8 ... 419

پیشنهاد معرفی داوطلب واجد شرایط دریافت جایزه سواد آموزی بزرگسالان در مناطق روستایی 69/2/12، شماره سند 9 ... 420

پیشنهاد معرفی نماینده واجد شرایط جهت دریافت جایزه را جاروی سینگ 1369/7/24، شماره سند 10 ... 420

نمایه ها ... 421

اسناد ضمیمه ... 435

ص: 9

ایران سرزمین پهناوری است با طبیعتی زیبا و بیمانند تاریخی پرنشیب و فراز و مردمانی آزاده و نیک سرشت که در طول تاریخ همواره با فداکاری و رشادت سرمشق ملل دیگر قرار گرفته اند، با تمام وجود از میهن و ایمان و هموطنان خود و چه بسا از دیگر هموعان خویش دفاع نموده اند و هر بار

ققنسوار از خاکستر پیشینیان حیاتی نو پیدا کرده اند.

در این میان آنچه این سرزمین را سرفراز و پایدار ساخته شواهد و اسنادی است که پیشینیان آن را به جا گذاشته اند. عالمان و دانشمندان نیکوکاران، واقفان نویسندگان و هنرمندان هر یک با خلق آثاری

بی نظیر و شایسته معرفی در سطح جهانی عصاره هستی خویش را با تار و پود این سرزمین آمیخته اند و

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران به عنوان متولی، اسناد افتخار دارد که همه کوشش خود را در حفظ و نگهداری و معرفی و انتشار اسناد بکار برده است و در این میان همکاری شایسته و تنگاتنگی با کمیسیون ملی یونسکو و از جمله کمیته ملی حافظه جهانی یونسکو داشته است.

طبق ماده 7 اساسنامه یونسکو برای ایجاد هماهنگی بین یونسکو و موسسات ذیربط با کشورهای عضو این کشورها موظف به ایجاد کمیسیونهای ملی شدند و در کمیسیونهای ملی متفکران، دانشمندان دانشگاهیان و شخصیتهای علمی فعالیت دارند و در تدوین و اجرا و ارزیابی برنامه های یونسکو مشارکت میکنند.

این کمیسیون از طریق انتشار کتابها و اسناد، یونسکو، برگزاری نمایشگاهها و کنفرانسها و غیره دیدگاههای یونسکو را در کشور خود منعکس می کنند.

برنامه حافظه جهانی یونسکو در تسهیل محافظت از میراث مستند و با استفاده از بهترین و مناسبترین تکنیک ها امکان دسترسی جهانی به میراث مکتوب افزایش آگاهی جهانی نسبت به وجود و اهمیت میراث مستند و گسترش برنامه های میراث جهانی فعالیت مینماید در اواخر سال 1384ش؛ موضوع تشکیل حافظه جهانی در ایران مطرح شد و پس از مشورت و رایزنی کمیسیون ملی با برخی نهادها، دبیرخانه این کمیته در سازمان اسناد و کتابخانه ملی واقع شد و دستورالعمل اجرایی کمیته ملی حافظه

جهانی در شش ماده و دو تبصره در 1385/6/15 تدوین گردید.

در حال حاضر التفهیم بیرونی مسالک، الممالک مجموعه خمسه نظامی سفینه تبریز، شاهنامه بایسنقری مجموعه اسناد تشکیلات اداری آستان قدس مجموعه قرآنهاى نگاشته شده روی پوست آهو و وقفنامه ربع رشیدی جزو آثار ثبت شده در حافظه جهانی یونسکو هستند.

با توجه به اعلامیه جهانی آرشیوها مبنی بر ضرورت حیاتی آرشیوها به عنوان شاهدانی معتبر و منابع موثق از فعالیتهای فکری و نیز حمایت از آرشیوها و انتخاب و معرفی و در دسترس قرار دادن برای

اعتلای هر چه بیشتر جوامع جهانی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران همواره در معرفی تحقیق و پژوهش و انتشار مجموعه اسناد ملی پیشگام بوده است.

، کتاب حاضر جلد سوم از مجموعه اسناد روابط ایران و یونسکو در ادامه دو جلد پیشین برگزیده

مجموعه اسناد سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران به همراه اسناد مرکز اسناد کمیسیون ملی یونسکو در ایران میباشد که توسط مهشید لطیفی نیا پژوهشگر اسناد و استاد فرهیخته آقای دکتر محمدرضا سعید آبادی دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران تدوین گردیده است و گوشه ای از اقدامات و فعالیتهای علمی و فرهنگی ایران را پس از انقلاب اسلامی بیان مینماید و در عین حال بطور تطبیقی فعالیت و اقدامات سازمان جهانی یونسکو و دیگر کشورها را بررسی می کند.

امید که در آینده نیز همچنان انتشار اسناد پیشینیان مشعل راه آیندگان قرار گیرد.

اسحق صلاحی

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

ص: 11

سازمان آموزشی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در چهارم نوامبر 1945 تاسیس شد و در 16 نوامبر 46 کشور از جمله ایران اساسنامه آن را امضا کردند

یونسکو در بند اول اساسنامه خود هدف از تشکیل این سازمان را چنین بیان میکند

کمک به استقرار صلح و امنیت از طریق ترویج همکاری میان ملتها در زمینه های آموزش علوم و فرهنگ و آزادیهای اساسی برای همه بدون توجه به تفاوت های نژادی، جنسیت، زبان و مذهب مطابق منشور ملل متحد .

یونسکو چارچوبی برای بررسی مشکلات جهانی ارائه میدهد که بر مبنای اصول جهانشمول تنوع و کرامت انسانی استوار شده است و به طور جدی در پی تقویت ارکان منسجمی است که صلح، توسعه پایدار و حقوق بشر را تشکیل میدهد و در زمینه فقرزدایی و ترویج گفتگو میان تمدن ها و فرهنگ ها مشارکت می کند یونسکو آزمایشگاه عقاید و افکار و تولید کننده هنجار و استانداردها است و مرکزی برای مبادله اطلاعات در حوزه های پنجمانه فعالیتهای خویش میباشد اعضای سازمان آموزشی علمی و فرهنگی یونسکو در سال 2002) اخلاق را به عنوان یکی

از اولویتهای اصلی سازمان برگزیدند و این به معنی این است که یونسکو تلاش میکند براساس رسالت خود پیشرفتهای علمی و تکنولوژیک را در چارچوب احترام جهانی به عدالت حاکمیت، قانون حقوق بشر و آزادیهای بنیادین رهنمون سازد

شناسایی عوامل فرهنگی به منزله اصل جدایی ناپذیر راهبردهای توسعه و توجه به زمینه های، تاریخی اجتماعی و فرهنگی هر جامعه ترویج بیشتری نوین از کار و فعالیت که به تقویت همبستگی، اجتماعی، ارتقاء مفهوم شهروندی و پیشبرد جامعه مسئول می انجامد.

توسعه تدابیر لازم برای توانا ساختن کشورها برای نظارت بر اجرای فعالیتهای مربوط به توسعه اجتماعی

از دیگر موارد مورد توجه یونسکو تنوع فرهنگی و تقارب فرهنگهاست. فرهنگ ها ساختارهایی ثابت یا خود محصور نیستند. هر فرهنگی تحت تاثیر فرهنگهای دیگر است و به نوبه خود بر آنها تاثیر میگذارد همه فرهنگ ها پیوسته در تغییرند تاریخ بالنده مختص آن شیوه از حیات فرهنگهایی است که توان همراهی با دیگر فرهنگ ها را دارند و یک راهبرد مشترک را دنبال کرده اند اما این به معنای همانند و یکسان شدن با دیگران نیست نمی توان و نباید با ذهن و فهم دیگری همانند و یکسان شد که در این صورت مانع خلاقیت هر دو فرهنگ خواهد شد. قرنهاست که تبدلات مختلف فرهنگی عامل ترجمه فرهنگ ها بوده است. تداخل فرهنگها در طول زمان به صورت اشکال متنوع و مختلف فرهنگی نمود یافته که برخی از آنها در فهرست میراث فرهنگی معنوی یونسکو به ثبت رسیده است این فهرست مخزن سنتهای شفاهی عملکردهای اجتماعی هنرهای نمایشی و دانش و صنایع دستی است که نسل به نسل و سینه به سینه منتقل شده و مایه حیات و تداوم جوامع است و به آنها هویت می بخشد.

کمیسیون ملی یونسکو در ایران پس از پذیرش عضویت ایران در یونسکو با تصویب مجلس

شورای ملی وقت در سال 1327 تشکیل شد و برای تعیین اهداف شرح وظایف و ارکان خود اساسنامه ای را در سیزده ماده تنظیم کرد که در 14 اردیبهشت 1328 به تصویب هیات وزیران رسید. این اساسنامه پس از پیروزی انقلاب اسلامی مورد تجدید نظر قرار گرفت و اساسنامه اصلاحی در هفده ماده و چهار تبصره از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی به هیات دولت تقدیم شد و در بیست و نه شهریور 1366 به تصویب رسید. با گذشت بیش از نیم قرن از تاسیس کمیسیون ملی

یونسکو در ایران عملکرد کمیسیون ملی در این زمینه با موفقیتهای بسیار روبرو بوده است. کمیسیون ملی یونسکو تلاش نموده است با تجمیع و هم افزایی همه ظرفیتهای ملی و با اندوخته فرهنگ و تمدن ایران و با تکیه بر عالمان و دانشمندان دیرین این سرزمین و بهره مندی از دانشمندان و

هنرمندان امروزین ایران در جهت دستیابی ایران به جایگاه شایسته و بایسته در یونسکو گامهای موثری را بردارد.

تاسیس مراکز علمی - منطقه ای و بینالمللی وابسته به یونسکو همچون مرکز ملی اقیانوس شناسی مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری مرکز مهندسی زلزله مرکز بین المللی قنات و سازه های آبی

، تاریخی مرکز منطقه ای پژوهشهای میراث معنوی و مرکز منطقه ای توسعه پارک های علم و فناوری نمونه هایی از بالفعل نمودن ظرفیتهای علمی آموزشی و فرهنگی ایران در چارچوب برنامه های یونسکو در سالهای اخیر بوده است.

ثبت آثار میراث طبیعی و فرهنگی ایران در لیست میراث جهانی یونسکو از جمله تخت جمشید، چغازنبیل تخت سلیمان، بم، پاسارگاد سلطانیه بیستون مجموعه قره کلیسای آذربایجان، سازه های تاریخی آبی شوشتر بازار تبریز بقعه شیخ صفی الدین اردبیلی و 9 باغ ایرانی از دیگر دستاوردهاست.

همچنین ثبت نوروز به عنوان اولین میراث معنوی و مشترک 10 کشور حوزه نوروز با ابتکار جمهوری اسلامی ثبت ذخیره گاههای زیست کره در چارچوب برنامههای علوم یونسکو همچون ارسباران ارجان، گنو گلستان حرا، کویر دریاچه ارومیه میانکاله توران دنا و تنگ صیاد با همکاری و همیاری سازمانها و نهادهای ذیربط ثبت میراث مکتوب از جمله شاهنامه بایسنقری

وقفنامه ربع رشیدی مجموعه اسناد اداری دوره صفویه آستان قدس رضوی، التفهیم بیرونی و خمسه نظامی در لیست حافظه جهانی یونسکو از دیگر اقدامات است. تاسیس کرسیهای دانشگاهی یونسکو در جمهوری اسلامی ایران ثبت مشاهیر بزرگان و مفاخر ایرانی به عنوان شخصیتهای یونسکو ایجاد جایزه بین المللی ابن سینا در زمینه اخلاق در علم و همکاری و مشارکت در بزرگداشت مشاهیر ایرانی چاپ بیش از 90 جلد کتاب در حوزه های مختلف و برگزاری کنفرانسها و کارگاههای آموزشی در حوزه های علم، آموزش و فرهنگ و علوم اجتماعی و ارتباطات از دیگر موفقیتها و دستاوردهاست. بنا به تصریح سازمان جهانی یونسکو، کمیسیون ملی یونسکو ایران در مقایسه با دیگر کشورهای عضو از لحاظ کار کرد، پوشش برنامه ها و گستره فعالیتها یکی از کارآمدترین کمیسیونهاست که از ویژگیهای آن تشکیل و فعالیت 13 کمیته ملی وابسته به کمیسیون از جمله کمیته های ملی آموزش و توسعه پایدار آموزش عالی میراث فرهنگی و طبیعی، آب، شناسی انسان و کره، مسکون اقیانوس شناسی برنامه بین المللی علوم زمین اخلاق، زیستی مدیریت دگرگونیهای اجتماعی توسعه ارتباطات اطلاعات برای همه و حافظه

جهانی است.

کمیسیون ملی یونسکو به عنوان نهادی رابط مشورتی و اطلاع رسانی طراحی، اجراء و ارزیابی برنامه ها با همکاری و تلاش نهادها سازمانها و افراد ذربط در ایران تلاشهای گسترده ای را برای دستیابی به جایگاه واقعی ایران در عرصه بین المللی داشته است.

مجموعه حاضر حاصل پژوهش مشترک با خانم مهشید لطیفی نیا در راستای در دسترس گذاشتن اسناد و اطلاعات یونسکو طی سالهای 57-87 برای استفاده و بهره مندی اساتید، پژوهشگران و دانشجویان علاقمند در این زمینه است. همچنین این کتاب با هدف بیان گوشه ای از فعالیتهای، آموزشی علمی و فرهنگی ایران پس از انقلاب اسلامی و با بررسی و پژوهش اسناد و مدارک موجود در سازمان اسناد و کتابخانه ملی و مرکز اسناد کمیسیون ملی یونسکو در ایران در فاصله زمانی

سالهای 1357 - 1387 تهیه و تدوین شده است. 1357-1387

در پایان ذکر این نکته ضروری است که فعالیتهای انجام شده و دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران از سال 1387 به بعد از جمله ثبت جهانی آثار و میراث فرهنگی، ایران، بزرگداشت مشاهیر تأسیس کرسیهای دانشگاهی تأسیس مراکز منطقه ای یونسکو در ایران و معرفی ذخیره گاه های زیست کره و برگزاری کارگاهها و سمینارها و کلیه اقدامات انجام شده از سوی کمیسیون ملی یونسکو با همکاری نهادها و سازمانهای ایرانی و نیز سازمان جهانی یونسکو به زودی در پژوهشی مشترک در قالبی بدیع و نوبه زیور طبع آراسته خواهد شد.

دکتر محمدرضا سعید آبادی

استادیار دانشگاه تهران و

دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو - ایران

فروردین 1392

ص: 15

یادداشت سازمان آموزشی علمی و فرهنگی ملل متحد (UNESCO) یکی از سازمانهای تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد است که در سال 1945 تشکیل شد. هدف این سازمان کمک به صلح و امنیت در جهان از راه همکاری بین المللی در زمینه های آموزشی علمی و فرهنگی به منظور احترام به عدالت و قانون و حقوق بشر برپایه منشور ملل متحد است.

195 کشور عضو آن هستند و مقر آن در پاریس است و دفترهایی در کشورهای مختلف عضو دارد .

فعالیت های یونسکو در زمینه

-ایجاد مؤسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی

-حفاظت از بیوسفر طی برنامه MAB برنامه انسان و بیوسفر) در سال 1971 مدیریت برنامه آب

طی برنامه برنامه بینالمللی آب شناسی از سال 1965

-پروژه های مربوط به تنوع زبان و زبانهای در حال انقراض

-شاهکارهای میراث نامکتوب و نامحسوس بشر

-ثبت بین المللی حافظه جهانی از سال 1997

-مکانهای میراث جهانی

-ترویج جریان آزاد اندیشه بر اساس کلام و تصویر توسط ارتقای آزادی بیان، آزادی مطبوعات

و دسترسی آسان به اطلاعات

-ارتقاء تکثرگرایی و تنوع فرهنگی در رسانه ها و برگزاری رویدادهای مهم مانند دهه دهه بین المللی ارتقاء فرهنگ صلح و فاقد خشونت برای کودکان سراسر جهان در سال 2001 تا 2010 و نیز

ص: 16

سرمایه گذاری بر روی پروژه هایی مانند شورای بین المللی، علم نمایندگان حسن نیت یونسکو و جوایز و مدالهای یونسکو و غیره میباشد دستور کار و اولویتها در موارد آموزشی علوم طبیعی از جمله آب و بوم ساز سازگان، وابسته اقیانوسها ظرفیت سازی در علوم پایه و مهندسی ارتقاء کاربرد علوم، مهندسی علوم انسانی و اجتماعی، فرهنگ ارتباطات و اطلاعات و شبکههای تخصصی است که از

وظایف آن ایجاد نوعی همکاری و هماهنگی بین نهادها و شبکه های متفاوت اجتماعی است. کمیسیون ملی یونسکو 5 نقش مشخص برعهده دارد که عبارتند از نقش رابط بین دولت نهادهای دولتی و غیر دولتی و افراد با یونسکو مراکز و دفاتر زیر منطقه ای و بین منطقه ای سازمان و همچنین با کمیسیون ملی دیگر کشورها و نهادهای نظام ملل متحد، نقش مشورتی، نقش اطلاع رسانی نقش هماهنگ کننده نقش، طراحی، اجرا و ارزیابی برنامه های یونسکو در کشور و از اهداف آن مشارکت در فعالیتهای یونسکو به منظور استقرار صلح و ایجاد تفاهم متقابل میان ملتها از طریق اشاعه دانش و معرفت و اهتمام در امر نشر فرهنگ و آموزش تلاش برای برقراری حفظ و گسترش عدالت آزادی و حقوق اساسی افراد انسانی با الهام از اصول اسلامی و اهداف یونسکو از راه همکاری با سازمان مرکزی یونسکو و موسسات تابعه آن تلاش برای اعتلای فرهنگ و

ارزشهای انسانی و مبارزه با مفاسد اخلاقی از راه تبادل فکری با صاحب نظران در قلمرو ادیان و

مذاهب تعلیم و تربیت و علم اخلاق کوشش در غنی کردن اندیشه بشری از راه نشر و توسعه دانش به منظور ارتقای فضیلتهای انسانی شناخت فرهنگهای گوناگون جوامع و معرفی فرهنگ اسلامی و میراث فرهنگی ایران تعمیم آموزش و نیز مبارزه با بیسوادی به عنوان مانع اصلی تعالی فکری و توسعه فرهنگی از طریق همکاری با یونسکو و موسسات، همسو همکاری و همگامی در ایجاد سامانه نوین ارتباطات برای مبادله گسترده اطلاعات در مقیاس جهانی و مقابله با انحصار طلبی قدرت های

سلطه جوی جهانی در این زمینه و رسالت اصلی کمیسیون ملی در کشور تعیین خلاءها تمرکز نیروها

بر حوزه های اولویت دار و بحران زای ملی و جهانی و اجتناب از تلاش حاشیه ای است. کانون اصلی

فعاليتها مطالعه و بررسی اندیشه ها و تبادل اطلاعات و توسعه توان و ظرفیت کشور در زمینه، آموزش علوم فرهنگ و ارتباطات با توجه به معیارهای بین المللی است راهبرد اصلی در هدایت اقدامات تقویت ارتباط بین تحقیقات و سیاست گذاریها شناسایی و تعیین خط مشی های موفق توسعه ظرفیتهای نهادی و انسانی کشور و حساس نمودن دولت و جامعه نسبت به موضوع های مهم و روزآمد جهانی است.

سازمان جهانی یونسکو در حال حاضر به مدیر کلی خانم ایرینا بو کووا به فعالیت خود ادامه می‌دهد. پژوهش حاضر گوشه‌ای از فعالیت‌های سازمان جهانی یونسکو و نیز کنفرانسها، سمینارها و سخنرانیها و بیان اقدامات نمایندگان ایرانی بین سالهای 1357 تا 1387 را در برمی‌گیرد که در ادامه دو جلد پیشین روابط ایران و یونسکو (1327) - 1324 در قالب پژوهشی مشترک با آقای دکتر محمدرضا سعید آبادی استادیار روابط بین‌المللی دانشگاه تهران و دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران انجام شده و هدف از آن بیان گوشه‌ای از اقدامات علمی و فرهنگی ایران در عرصه داخلی و

بین‌المللی پس از انقلاب اسلامی سال 1357 است که با بهره‌مندی از اسناد موجود در سازمان اسناد و کتابخانه ملی و کمیسیون ملی یونسکو در ایران تحقق یافته است و بطور بسیار مختصر شامل اسنادی است در موضوعات .

گزارشهای اجلاسهای عمومی یونسکو اجلاس شورای اجرایی یونسکو، ایکوم، ایکروم و اقدامات یونسکو در این زمینه برنامه هیدرولوژی یونسکو، کنفرانسها، اقدامات، سمینارهای جهانی و یونسکو، کنفرانس جهانی تعلیم و تربیت یونسکو کشورهای غیر متعهد امریکای لاتین و یونسکو و جوایز یونسکو لازم به ذکر است که در نگارش اسامی و نام‌ها تلاش بر این بود که همان‌گونه که در اسناد بکار رفته‌اند و حتی الامکان بصورت صحیح آورده شود.

در پایان وظیفه خود میدانم از جناب آقای دکتر محمدرضا سعید آبادی که با همکاری پژوهشی مشترک ایشان این تحقیق انجام گرفت همچنین سرکار خانم فریده پورهادی مدیر انتشارات کمیسیون ملی یونسکو و نیز جناب آقای عباسی مسوول وقت کتابخانه و مرکز اسناد یونسکو، جناب

آقای سیاری مسوول دبیرخانه یونسکو که اسناد را در اختیار قرار دادند تشکر نمایم. همچنین از ریاست محترم سازمان اسناد و کتابخانه ملی جناب آقای دکتر صلاحی جناب آقای

عزیزی معاونت محترم آرشیو ملی جناب آقای امیرخانی و جناب آقای نوری پور فرزندگان وارسته جناب آقای دهقان و همچنین جناب آقای حسن زاده همکار محترم در اداره فراهم‌آوری اسناد که روزهای بسیار علاوه بر انجام وظایف اداری مجموعه اسناد مربوط به یونسکو را در اختیار قرار داده‌اند و مدیریت محترم پژوهش و آموزش جناب آقای حمیدرضا منصوری و همچنین جناب آقای امیر آبادی سرکار خانم آمنه هزارخانی جهت اهتمام در حروفچینی مجموعه حاضر و همه کسانی که به نحوی در پژوهش اخیر سهمی و نقشی داشته‌اند سپاسگزار هستم.

مهشید لطیفی نیا

نماینده‌گی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو دوم
آبان تا 7 آذر 1357

1- گشایش اجلاس - نمایندگان صد و چهل و چهار کشور عضو یونسکو در مقر آن سازمان گرد آمده بودند تا طرح برنامه و بودجه سالهای 1979 - 1980 و طرح میان مدت یونسکو را بررسی و تصویب کنند و تصمیم خود را درباره طرح بعضی اعلامیه ها توصیه نامه ها و قراردادهای همکاری بین المللی اعلام دارند در این مجمع عمومی نمایندگان سازمانهای عضو ملل متحد و موسسات، آن نمایندگان سازمانهای بین الدول نمایندگان سازمانهای بین الملل غیر دولتی حضور داشتند. بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو ساعت 10 بامداد شنبه دوم آبان 1357 (24 اکتبر) با سخنان وزیر آموزش و پرورش کنیا که ریاست نوزدهمین اجلاس را عهده دار بود گشایش یافت.

کنفرانس بر حسب معمول کمیته اعتبار نامه ها را برای بررسی معرفی نامه هیئت های نمایندگی مامور ساخت هنگام طرح گزارش کمیته مزبور نسبت به صلاحیت هیئت نمایندگی شیلی از جانب بعضی کشورهای سوسیالیست ایرادی وارد آمد که نماینده شیلی بدان پاسخ گفت و سپس گزارش آن کمیته مورد تصویب قرار گرفت.

فهرست اسامی شرکت کنندگان حاکی از آنست که تقریباً ریاست هیئت نمایندگی کشورها را وزیران امور خارجه فرهنگ یا تحقیقات علمی تشکیل میدهند تعداد اعضای هر هیئت نمایندگی معادل نمایندگان اصلی و علی البدل مذکور در آیین نامه داخلی کنفرانس است (10) نفر. فقط تعداد اعضای هیئتهای نمایندگی بعضی کشورها بیش از حد معمول میباشد (الجزیره 51 نفر آلمان،

فدرال 30 نفر سوئد 26 نفر ایالات متحده آمریکا 38 نفر شوروی 44، نفر مصر 19 نفر، هند 17 نفر

فرانسه 68 نفر).

از ایران 5 نفر به کنفرانس اعزام شدند و بقیه به سبب عضویت در نمایندگی ثابت ایران در

یونسکو یا به دلیل اقامت در پاریس در کنفرانس شرکت جستند.

2- انتخاب رئیس بیستمین اجلاس - کمیته داوطلبی با حضور هیئتهای نمایندگی کشورها

طی دو جلسه هیئت رئیسه خود را انتخاب و رای تمایل خویش را نیز نسبت به هیئت رئیسه کنفرانس عمومی اعلام کرد نمایندگان ولتای علیا گیزربو) عنوان رئیس و نماینده ایران فریدون (اردلان و نمایندگان پرتغال و کوبا به عنوان نایب رئیس کمیته داوطلبیها انتخاب شدند.

شورای اجرایی یونسکو نماینده کانادا ناپلئون بوبلال را برای ریاست بیستمین اجلاس

کنفرانس عمومی نامزد کرده بود و کشورهای عربی نماینده اردن عبد السلام) مجالی را برای این

سمت معرفی کردند. پس از اخذ رأی مخفی نماینده کانادا با 60 رای انتخاب شد نماینده اردن 56 رای داشت. مجمع عمومی در جلسه ای نماینده کانادا را به اتفاق آراء به سمت ریاست کنفرانس برگزید و نواب رئیس و همچنین روسای کمیسیونها را انتخاب کرد به علاوه مجمع عمومی در جلسه مورخ 26 اکتبر 25 تن اعضای کمیته سازش و نگارش را تعیین نمود.

3- خطابه مدیر کل یونسکو - آماد و مهتار ابو مدیر کل یونسکو در جلسه مورخ 26 اکتبر 1978 مجمع عمومی پیرامون فعالیتهای گذشته و افق برنامه های آینده سازمان سخنرانی مفصلی ایراد کرد. وی نظام جدید بین المللی اقتصادی را یکی از قالبهای عمده فعالیتهای یونسکو توصیف کرد که جنبه های اجتماعی و فرهنگی بدان ابعاد تازه ای می بخشید. او مفهوم عمیق نظام جدید را در چهارچوب ضرورتهای عدالت و همبستگی مجسم کرد که به حقوق بشر می انجامد. مدیر کل یونسکو یکی از ویژگیهای عمل یونسکو را در زمینه حقوق بشر در رابطه با مسائل صلح جهان و خلع سلاح و موضوع توسعه توجیه و معرفی نمود.

او مساعی سازمان را در خدمت به کشورهای عضو از طریق اجرای برنامه های علمی بین المللی

مانند هیدرولوژی محیط زیست زمین شناسی اقیانوس شناسی شبکه اطلاعات علمی رواج سیاست علمی و فنی تشکیل کنفرانس وزیران علوم و تکنولوژی مناطق جهان تدارک کنفرانس ملل متحد

برای کاربرد علم و فن در خدمت (توسعه بیان کرد و اثرهای چند جانبی وسایل ارتباطات را در جامعه معاصر مورد بحث قرار داد و با یادآوری مصوبات اجلاسهای گذشته کنفرانس عمومی سخن

را تا اعلامیه مربوط به نقش رکنهای خبری در تقویت صلح و حسن تفاهم بین المللی و مبارزه با تبلیغات ستیزه جویانه نژادگرایی و آپارتاید ادامه داد آنگاه او پیرامون هویت فرهنگی و رابطه آن با تجددطلبی و تحولات علمی و فنی حفظ میراث فرهنگی و طبیعی سخن گفت و در مورد آموزش و

پرورش اهمیت آموزش فنی و حرفه ای آموزش محیط زیست و جمعیت رابطه آموزش با کار و ضرورت نوآوری را در آموزش و پرورش خاطر نشان ساخت.

سخنان مدیر کل یونسکو مبداء تقسیم مباحث کنفرانس در مجمع عمومی و کمیسیونهای گانه آن تلقی شد. توضیح آنکه جلسات مجمع عمومی به ایراد خطابه های روسای هیئت های نمایندگی اختصاص یافت و در کمیسیونهای کنفرانس موضوع ها و فصل های مختلف برنامه و بودجه مطرح گردید.

4- بحث درباره سیاست عمومی سازمان

الف خط مشی هیئتهای نمایندگی ایران اصولاً بر پایه مطالعات کمیسیون ملی یونسکو در

ایران در اطراف دستور مذاکرات کنفرانس نظرها و عقاید شورای اجرایی یونسکو و با کسب نظر و

همفکری وزارتخانه ها و سازمانهای ذیصلاح و علاقمند تنظیم شده است. به این ترتیب اینجانب به عنوان رئیس هیئت نمایندگی ایران در تاریخ 30 اکتبر 1978 در مجمع عمومی سخنرانی ایراد کرده ام که ضمن آن با توجه به برنامه های آموزشی و فرهنگی و علمی و اجتماعی کشور نسبت به برنامه های

آینده یونسکو در زمینه های معین اظهار نظر شده است. (متنهای فارسی و فرانسوی سخنرانی ضمیمه است).

ب - خطابه رئیس جمهوری فرانسه ژیسکار دستن رئیس جمهوری فرانسه بنا به دعوت یونسکو ساعت پنج بعد از ظهر 27 اکتبر 1978 به دعوت مدیر کل یونسکو در جلسه عمومی حضور یافت و سخنرانی مهمی درباره نقش مدرسه در تکوین جامعه امروز و فردا و اهمیت مقام معلم در تحول نظام آموزشی و اجتماعی ایراد کرد.

رئیس جمهوری مدرسه را محور تمدن آینده جهان تلقی نمود.

در تاریخ 30 اکتبر وزیر آموزش و پرورش فرانسه نیز ضمن خطابه جامعی نظرها های خود را

در برنامه های آتی یونسکو بیان کرد.

بحث درباره سیاست عمومی سازمان تا 8 نوامبر ادامه خواهد یافت در پایان مدیر کل یونسکو

خطابه مبسوط دیگری ایراد و توصیه ها و اصول مذاکرات را استنتاج خواهد کرد.

5- کمیسیونها و کمیته های کنفرانس - غیر از شرکت در کمیته انتصاب ها و داوطلبی ها هیئت نمایندگی ایران بر اساس بررسیهای مقدماتی در کمیسیون آموزش و پرورش کمیسیون شماره

(1) کمیسیون موضوع های عمومی (شماره 5)، کمیسیون علوم (شماره 2) شرکت دارد. هیئت نمایندگی ایران نظرهای اصولی خود را در زمینه های سیاستهای آموزشی و علمی اظهار کرده،

درباره سیاستهای انتشارات یونسکو دقیقاً به اظهار نظر پرداخت و در خصوص گردآوری و تحلیل و

کاربرد اطلاعات علمی و فنی پیشنهادهای مشخصی ارائه کرده است مطالب این کمیسیونها و تقسیرها و پیشنهادهای اعضای هیئتهای نمایندگی ایران درباره آنها طی گزارشهایی که پس از خاتمه کار آنها تهیه و ارسال خواهد گردید منعکس خواهد شد تا مورد توجه و استفاده همه وزارتخانه ها و سازمانهای ذیربط و کمیسیون ملی یونسکو در ایران به هنگام تنظیم روابط همکاری ایران و یونسکو در سالهای آینده واقع شود.

6- دیدار با مدیر کل یونسکو - اینجانب در تاریخ 31 اکتبر به اتفاق جناب آقای احمد هوشنگ شریفی و آقای فریدون، اردلان آقای امبو مدیر کل یونسکو را در دفترش ملاقات کردم. مدیر کل یونسکو از توجه دولت ایران نسبت به یونسکو که در سخنرانی رئیس هیئت نمایندگی ایران

اظهار شده بود قدردانی کرد و به خاطر نظرها و پیشنهادهایی که ضمن آن آمده بود تشکر نمود. وی با ذکر مذاکراتی که با مقامات کشور طی سفر گذشته خود به ایران درباره اهمیت هویت فرهنگی

ملی و رابطه آن با آموزش و پرورش و پاسداری آن در برابر تحولات علمی و فنی به عمل آورده بود، آمادگی یونسکو را برای همکاری در اجرای طرحهای مربوط تجدید کرد و در قبال پیشنهاد اینجانب مبنی بر استفاده از وجود داوطلبان واجد شرایط ایرانی برای احراز پستهای یونسکو در سطح مدیریت وعده اقدام مساعد داد. همچنین در باب توسعه همکاری یونسکو با کشورهای عضو برای تقویت جنبه بین المللی مؤسسه روشهای سواد آموزی بزرگسالان (تهران) مذاکرات مطلوب انجام گرفت.

با فرصت تفکری که در این کنفرانس عمومی برای هیئت نمایندگی ایران و مقامات یونسکو

بدست خواهد آمد، کوشش خواهد شد بیش از پیش از شرکت ایران در این سازمان مهم فکری نتایج محسوس به نفع پیشرفتهای آموزشی فرهنگی علمی و اجتماعی کشور به بار آید.

7- اعطای مدال به رئیس کمیسیون ملی یونسکو در ایران - بر پایه ضوابط مقرر به وسیله شورای اجرایی یونسکو مدیر کل آن سازمان به 12 تن از شخصیتها که سالیان متمادی برای پیشبرد مقاصد و آرمانهای یونسکو اهتمام و کوشش کردهاند طی مراسم خاص مدال سازمان را اعطا کرد. در عداد این شخصیت ها مدال سازمان به خاطر سی سال خدمات علمی و فرهنگی جناب آقای علی اصغر حکمت رئیس کمیسیون ملی یونسکو در ایران تعلق گرفت چون ایشان به علت کسالت نتوانستند به دعوت مدیر کل یونسکو به پاریس عزیمت کنند، مدال ایشان را دبیر کل کمیسیون ملی

یونسکو دریافت نمود.

- ضیافت هیئت نمایندگی ایران - نظر به اینکه از جانب هیئتهای نمایندگی کشورهای عضو ضیافتهایی به هنگام کنفرانس عمومی ترتیب داده میشود از طرف رئیس هیئت نمایندگی

ایران ضیافتی در تاریخ 12 آبان در محل یونسکو داده شد که در آن مدیر کل یونسکو، معاونان او و رؤسای هیئتهای نمایندگی و عده ای از شخصیت‌های علمی و فرهنگی حضور یافتند.

پس از بازگشت اینجانب ریاست هیئت نمایندگی ایران را جناب آقای احمد هوشنگ شریفی

عهده دار خواهند بود و امور کنفرانس و کمیسیونهای آن را ایشان به موقع به استحضار خواهند رسانید.

نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد متن سخنرانی نماینده ایران در بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو

آقای رئیس برای من جای خوشوقتی است که انتخاب شما را به عنوان رئیس بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو تهنیت بگویم این کنفرانس در آستانه سومین دهه توسعه ملل متحد

می تواند در حیات سازمان بخاطر ارتقای مقام، انسان استقرار عدالت بین المللی در چهارچوب نظام جدید اقتصادی بین المللی گام بلندی بردارد مایلم از کوششهای گرانبهای آقای مارتین رئیس

شورای اجرایی یونسکو به مناسبت ملاحظات و رهنمودهای ارزشمندی که شورای اجرایی درباره

روشهای کار در برنامه های آینده سازمان تنظیم کرده است ستایش کنم طرح برنامه دو سال آینده سند (20/5) و طرح میان مدت (204) که همراه سایر اسناد این کنفرانس بوسیله آقای آمادو مهتارامبو مدیر کل یونسکو به نحوی در خشان آماده گردیده نمایشگر وسعت نظر کردانی و

شایستگی اوست.

برنامه های پیشنهادی با آرمانها و هدفهای یونسکو با مصوبات کنفرانس عمومی و

توصیه های شوراهای بین الدول انطباق دارد در آنها به مسائل اساسی بشر اولویت داده شده است و

ضمن آنها مسوولیت یونسکو در برقراری نظام جدید اقتصادی بین المللی همراه با توسعه ابعاد اجتماعی و فرهنگی رواج حقوق بشر تحکیم صلح توسعه همه جامعه ها در چشم انداز ایجاد دنیایی عادلانه تر و همبسته تر به دقت تصریح گردیده است.

در این افق گسترده و با در نظر گرفتن ضرورتها و شرایط مشخص برنامه ریزی، تعیین هدفهایی که برآستی قابل انتقال با برنامه عمل، باشند مدیر کل یونسکو به موضوع «توسعه» توجه

شایسته نشان داده است زیرا یونسکو زمینه گسترده ای است که رشته های صلاحیت یونسکو را به

معنای اخص در نظر می گیرد. این فرآیند کلی چند بعدی شامل کلیه جامعه ها اعم از پیشرفته و رو به توسعه هست.

اما اگر این فرآیند چند بعدی و کلی از نقطه نظر عوامل ایجاد کننده آن بررسی شود، لزوماً از آن الگویی بدست نخواهد آمد که بر همه جوامع انطباق پذیر باشد.

توسعه وقتی اصیل و درون زا است که بتواند دقیقاً مجموع عناصری را که رخساره ویژه ه-ر جامعه را تشکیل میدهند به حساب آورد اظهار این مطلب آسان است لیکن اشکال تحقق این مقصود مساله اساسی کشورهای روبه توسعه به شمار میرود. از سوی دیگر گوناگونی و جهانگرایی توسعه یعنی فرایندی که همه جا ممکن است باشد ولی برای آن مرکزی وجود ندارد. بناچار نظام

بین المللی را که صریحاً یا ضمناً بر تفوق و برتری بعضی مراکز قدرت اقتصادی همچنین بر روابط بین المللی خاص آن نظام استوار است مورد تردید قرار میدهد.

از اینرو تأکیدی که مدیر کل یونسکو ضمن برنامه های سازمان برای نیل به هدفهای اعلامیه

مربوط به برقراری نظام جدید بین المللی کرده است مورد تأیید است این اجلاس کنفرانس عمومی گذشته از آنکه محل گفتگو و تبادل اطلاعات است وسیله ای برای تحول و تغییر شکل مقاصد گوناگون هیئتهای نمایندگی کشورها به یک اداره مشترک نیز شمرده می شود.

برای نیل به این مقاصد میباید از یک دید سازنده انتقادی برخوردار بود و مسائل اساسی را

تجزیه و تحلیل کرد. و درباره هدفها و وسایل تحقق آنها با روح همیستگی به توافق رسید. چشم اندازهای مسائل جهان - ما در جهانی به سر میبریم که در آن بحرانها و جدایی های

متعدد و عمیقی وجود دارد هنوز آثار تجاوز به تمامیت ارضی بعضی کشورها باقی است.

نقض حقوق بشر که ناشی از بعضی مفاهیم قدرت و اشکال ناهنجارگرایی است ادامه دارد. از نظر اقتصادی، نابرابری ابعاد گسترده ای به خود گرفته است. این واقعیت که امروز بالغ بر 800 میلیون بیسواد در جهان وجود دارند اینکه حق تعلیم و تربیت حتی در دوره ابتدایی چه از نظر کمی و چه در سطح جهانی هنوز به مرحله عمل نرسیده است اینکه تولید و مصرف وسایل اطلاعات در چند

کشور پیشرفته صنعتی متمرکز شده اند همه اینها وسعت و شدت مسائل بین المللی را در رابطه مستقیم با صلاحیت یونسکو نشان میدهند ولی مسائل دیگری از قبیل تورم بیکاری، افزایش جمعیت،

مسابقه تسلیحاتی تباهی محیط زیست نیز هر یک به نحوی با کار یونسکو مربوط است و مسائل

موجود را تشدید می کنند آنچه مورد بحث و علاقه ماست آن است که انسانها بر سرنوشت خود

حاکم باشند و در ساختن جهانی متعادل و پرثمر و برقراری روابط خلاق با انسانهای دیگر شرکت جویند.

صلح و امنیت جهان - وقتی از مسائل مهم جهان سخن به میان می آید، می باید به دو موضوع

توجه کرد: صلح و حقوق بشر.

موقع آن رسیده است که یونسکو به تجزیه و تحلیل نقش حقوق بشر پردازد و بررسیهای آن به یک برداشت کلی به منظور حمایت انسان در زمان و مکان بیانجامد.

صلح جهان نیز مانند حقوق بشر تجزیه ناپذیر است. صلح را فقط در عدالت میتوان یافت؛ در رعایت حقوق بشر و حق حاکمیت ملتها اگر اراده نیرومند ملل جهان برای ایجاد دنیایی عادلانه وجود نداشته باشد، به صلح نمی توان

دست یافت.

مسابقه تسلیحاتی نشانه عدم اعتمادی است که در جهان سایه افکنده است. این رقابت هولناک بخش عظیمی از منابع انسانی را به هدر میدهد اگر این منابع رها شوند و در راه توسعه دانش و فرهنگ و تربیت انسانها بکار روند بیشک بسیاری از مسائل کنونی جهان رخت برخواهند بست. در

واقع خلع سلاح در مفهوم نظام جدید بین المللی اقتصادی مستتر است نظر یونسکو در اینمورد مبارزه ای بی وقفه برای آماده ساختن ملل جهان به خطرات مسابقه تسلیحاتی و انجام تحقیقات درباره

اثرات مثبت خلع سلاح در توسعه همه جوامع است.

نژادگرایی و استعمار در رابطه با این دو موضوع یونسکو باید کوششهای خود را در امحای شکلهای مختلف، استعمار نژادگرایی آپار تاید ادامه میدهد. موجب خوشوقتی است که « کنفرانس جهانی » مبارزه با نژاد پرستی و تبعیض نژادی مورخ اوت 1978 اراده بین المللی را برای از میان بردن شکلهای مختلف نژادگرایی بطور صریح تأکید کرد. امیدوارم که اعلامیه راجع به نژاد و پیشداوریهای نژادی که طرح نهایی آن اینک در دستور کار این کنفرانس قرار دارد. به عنوان ابزار جدیدی برای ریشه کن ساختن پندارهای بیهوده نژادی در اختیار ملتها و دولت‌های جهان گذارده شود.

عدم تمرکز در فعالیتهای و پیوندی استوارتر با جامعه های بین المللی پیش از آنکه به فصول برنامه ها وارد شوم مایلیم دو نکته اساسی را خاطر نشان سازم خوشوقتم که سازمان به اصل عدم تمرکز در فعالیتهای خود به عنوان ضرورتی مهم می.نگرد این امر بویژه در قلمرو آموزش پیشرفت زیاد کرده . است یعنی 40 درصد کادر ارگانیک یونسکو اکنون در رشته های فعالیت در خارج از مقر یونسکو مشغولند کامیابی دفتر منطقه ای یونسکو برای آموزش و پرورش در آسیا و اقیانوسیه (بانکوک) در هماهنگ کردن فعالیتهای آموزشی منطقه نشانه موفقیت یونسکو در زمینه

عدم تمرکز است. این تجربه میتواند در سایر مناطق جهان مورد توجه قرار گیرد. همچنین مناسب است که عدم تمرکز کارکنان و برنامه ها بطور مؤثر در هر منطقه رعایت شود و اینان به دفاتر منطقه ای

سوق داده شوند. یونسکو میباید پیوندهای خود را با جامعه های فکری بین المللی در زمینه های علم، ادب و هنر تحکیم کند و در اجرای برنامه های خویش از کسانی که در زندگی فکری و هنری منشأ آثار معتبر و اصیل هستند مدد گیرد و بنابراین نقش سازمانهای بین المللی غیر دولتی و کمیسیونهای

ملی یونسکو واجد اهمیت اساسی است.

نیروی دانش و تکنولوژی - در پرتو نیروهایی که علم و فن به انسان ارزانی داشته اند، بسیاری جوامع طی قرنهای اخیر به گونه ای تحول یافته اند و ما اینک شاهد کامیابی های پی در پی و جدید آنها هستیم میتوان چنین انگاشت که علوم در توسعه ویژه خود جز از منطبق درونی و حرکت مستقل خویش متابعت نمی کنند. انجام پژوهشهای علمی به دانشمندان یک نوع سیرت و اخلاقی را القاء میکند که در حیطه ارزشها جای میگیرد و بر حسب آن ادامه گسترش معلومات دور از هر گونه

ملاحظه ای هدف منطقی بشمار میرود. معهدا علوم به سبب آثاری که بوجود می آورند بی طرف

نمیشوند و کار دانشمند مطالعات علمی و حفظ و انتقال علوم به عنوان یک واقعیت

اجتماعی است و از این نظرگاه دانش یکی از عناصر مربوط به فرآیند اجتماعی است و برحم مورد خصلت سازنده یا ویرانگر به خود میگیرد و در این میان مسؤولیت اجتماعی و اخلاقی

دانشمندان تجلی می کند.

جهانگرایی علم که به موازات خصلت عینی و بی تفاوت سیر میکند، می باید مجموعه معلومات انسان را همچون میراث مشترک بداند و آنچه را که ممکن است به عنوان تعلق انحصاری

معلومات علمی ظاهر شود مورد تأمل قرار دهد. بدین ترتیب منصفانه است که معلومات علمی بی هیچ شرط و مانعی در اختیار همگان قرار گیرد. از طرفی دیگر رابطه ارگانیک که بین اثر علم و محیط اجتماعی و فرهنگی حاکم بر آن وجود دارد این ضرورت را به میان میآورد که علم وقتی می تواند در جامعه ریشه بدواند که خود را با آن محیط سازگار کند و به نحوی مطلوب نیازها و آرزوهای آن

جامعه را برآورد. از این رو به توسعه درون زای علمی و فنی و کاربرد ترقیات علمی و تکنولوژیک برای رفع نیازهای توسعه فرهنگی اجتماعی و اقتصادی همه کشورها و بویژه کشورهای روبه توسعه در برنامه سازمان تاکید بیشتری باید کرد و مخصوصاً یک برداشت چند رشته ای در تمام برنامه ها و

سهم علوم در این زمینه میباید تقویت شود.

همچنین مایلیم در این دوره تدارک کنفرانس سازمان ملل متحد برای کاربرد علم و فن در خدمت توسعه از مساعی مدیر کل یونسکو در بررسی مسائل علم و فن جهان تشکر کنیم بی تردید یونسکو به لحاظ صلاحیتی که در این زمینه دارد در برگزاری این کنفرانسها نقش مهمی ایفاء خواهد کرد. و نتایج آن را مورد توجه و پیگیری قرار خواهد داد و به موضوع سیاستهای علمی و فنی کشورها که مستلزم ایجاد زیربنای لازم برای افزایش ظرفیت علمی و فنی آنها و جلب مشارکت

جامعه های علمی و فنی کشورها است که بیش از پیش توجه خواهد کرد.

لازم میدانم برنامه های علمی بین الدول را به عنوان یکی از جنبه های مثبت برنامه علمی یونسکو تأیید کنم. امیدوارم این کنفرانس امکان برنامه های علمی را در زمینه های مهمی مانند انرژی و انفورماتیک مورد توجه قرار دهد کمک ایران به مبلغ یک میلیون دلار به دانشگاه ملل متحد برای مطالعه در زمینه انرژی حاکی از اهمیتی است که کشورم در طریق توسعه همکاریهای بین المللی در

زمینه های مهم علمی قائل است

فرهنگ و ارتباطات - فرهنگ در عین حال هم جهانی است هم متنوع هویت فرهنگی عامل اساسی توسعه جامعه هاست. در جریان توسعه فرهنگی هم میباید به ضرورت تکامل شخص و تقویت ابتکار

فردی توجه کرد و هم به مسوولیت های اجتماعی پرداخت. همچنین در آن می باید به برنامه ریزی توسعه فرهنگی و آفرینش آزاد و خود بخود عنایت نمود.

شناخت و احترام هویت فرهنگ ها که با تبادل غنی کردن و تأثیر متقابل فرهنگ ها ملازمه ، دارد از هدف های مهم یونسکو به شمار میرود در این زمینه ما به تحقیقات مربوط به تمدن اسلامی با علاقه می نگریم و بزرگداشت هزارمین سال ولادت بوعلی سینا را که بموقع مشارکت یونسکو را خواستار شده ، ایم اقدامی از این طریق میدانیم و امکان تجدید نظر در تاریخ تمدن علمی و فرهنگی بشر را از سوی یونسکو با خوشنودی تلقی میکنیم و نیز ضرورت تالیف تاریخ عمومی آسیا را از جانب یونسکو همانند سایر منطقه ها هیئت نمایندگی ایران تشکیل دومین کنفرانس جهانی را درباره سیاست های فرهنگی طی سالهای 1980 - 1982 با خوشنودی تلقی میکند و امیدوار است یونسکو بتواند رابطه گفت و شنود فرهنگها و تبادل نویسندگان و هنرمندان را توسعه دهد. ما در ایران بن-ا ب-ه تصویب نوزدهمین اجلاس کنفرانس عمومی مرکز مطالعات فرهنگی را تشکیل داده ایم.

ایجاد صندوق بین المللی اشاعه فرهنگ نقش یونسکو را در توسعه فرهنگی تسهیل خواهد کرد و به این منظور دولت ایران معادل یک میلیون دلار به این صندوق کمک کرده است. حفظ میراث فرهنگی و

طبیعی جهان که نقش کمیته میراث جهانی را در چهارچوب کنوانسیون مربوط تشکیل میدهند از

کامیابیهای سازمان ما محسوب میشود ما به نوبه خود فعالیتهای مرکز اسناد فرهنگی یونسکو را برای آسیا (تهران) توسعه داده ایم و با همکاری یونسکو مساعدتهای مالی و فنی خود را برای پیشبرد آن ادامه خواهیم داد ارتباطات نباید به عنوان یک فرآیند رسمی و فنی انگاشته شود، بلکه باید با درک معنای هر پیام و اثراتی که وسایل ارتباط جمعی بر جای میگذارد در نظر آید. متأسفانه در وضع کنونی پخش اطلاعات به دست چند مرکز که بویژه در کشورهای صنعتی مستقر هستند بصورت یک جانی انجام میگردد بدین ترتیب الگوهای فرهنگی کشورهای تهیه کننده و وسایل ارتباط جمعی و پیامهای آنها به کشورهای وارد کننده تحمیل میشود و مطالعاتی که یونسکو برای حل این مساله آغاز کرده و تشکیل یک کمیسیون بین المللی بررسی مسائل ارتباطات و انتشار گزارش نهایی آن میباید زمینه را برای برقراری یک نظام جدید « بین المللی اطلاعات » مساعد کند.

آموزش و پرورش - هم هویت فرهنگی و هم تحولات علمی و فنی امروز بیش از هر وقت دیگر بر سیاستهای آموزشی اثر دارند تحت تأثیر این دو عامل میتوان کارایی بیشتر درونی و

بیرونی نظام آموزش را تضمین کرد طی چند سال اخیر یونسکو به مفهوم آموزش مداوم بیش از پیش توجه کرده است. بدین ترتیب نظام مدرسهای جزئی از نظام کلی آموزشی است که فعالیتهای تولیدی جامعه منبع اساسی و لایزال آن بشمار میرود. هر سیاست و عمل آموزشی باید هدفهای ویژه آموزشی را بر بنیان نیازها و آرمانهای اجتماعی اقتصادی و فرهنگی جامعه در نظر بگیرد. به

علاوه سیاست و عمل آموزشی در قالب نظامهای اجتماعی موجود باید به عدالت متکی باشد. از این رو یونسکو به دسترسی همگانی و برابر به آموزش و پرورش توجه دارد. خوشبختانه آگاهی به این موضوع به هنگام چهارمین کنفرانس وزیران آموزش و پرورش و مسوولان برنامه ریزی اقتصادی کشورهای آسیایی و اقیانوسیه که در ژوئیه سال جاری در کلمبو برگزار شد مشهود بود و نتایج سودمندی از مذاکرات کنفرانس در راه توسعه همکاریهای منطقه آموزشی به بار آمد که امیدوارم مورد توجه و تأیید کنفرانس عمومی واقع شود.

در ایران ما در زمینه دسترسی عمومی و یکسان به آموزش بویژه در نواحی دور افتاده روستایی

و در مناطق ایلنشین تجربه هایی اندوخته ایم و در زمینههای روشها و فنون آموزشی و کاربردهای تکنولوژیهای آموزشی اقداماتی کرده ایم که درباره آنها با مرکز نوآوری آموزشی آسیا (بانکوک)

در تماس هستیم

طی پنجسال اخیر (1) تعداد کودکان 6 تا 10 ساله از 46 درصد به 80 درصد افزایش یافته و اینک در حدود 10 میلیون نفر در سطوح مختلف تحصیلی اشتغال دارند آموزش ابتدایی رایگان است.

دسترسی به آموزش متوسطه و آموزش عالی تقریباً مجانی است. ما در زمینه تربیت معلم و تحکیم منزلت و موقع استخدامی او اقدامات متعددی انجام داده ایم به سواد آموزی به منزله مساله بسیار دشواری که بشر با آن مواجه است باید نگرینست بی تردید این مساله را میباید با اهمیت کافی در

سومین دهه توسعه ملل متحد مدنظر قرار داد در ایران ما جهاد ملی با بیسوادی را اعلام داشته ایم با کمک یونسکو مرکز ملی آموزش بزرگسالان را بوجود آورده ایم و همکاری خود را با یونسکو ادامه خواهیم داد تا موسسه بین المللی روشهای سواد آموزی بزرگسالان فعالیتهای ثمر بخش خود را در

زمینه های تبادل اطلاعات تحقیقات و تربیت کادر با مشارکت بیشتر کشورهای عضو یونسکو وسعت دهد هیئت نمایندگی ایران امیدوار است تدابیر و مساعی یونسکو در زمینه رابطه آموزش با کار تولید و تقویت پیوندهای آموزشی مدرسه ای و خارج از مدرسه گسترش آموزش فنی و حرفه ای، تفکر عمیق درباره توسعه، آینده آموزش و نگرش در خصوص تحول محتوای آن توجه به تحول فعالیتهای راجع به تربیت بدنی و ورزش و نقش آموزش عالی در دموکراتیزاسیون آموزش و نیز گسترش، اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جامعه توجه به آموزش محیط زیست و مساله جمعیت به تحول مثبت نظامهای آموزشی کشورها کمک کند و آموزش را همراه تکوین جوامع به پیش براند. علوم اجتماعی - خوشوقتم که مدیر کل یونسکو در برنامه های سازمان بطور بی سابقه به نقش علوم اجتماعی در توسعه ملی و بین المللی توجه کرده است بویژه آنکه این رشته علمی می تواند در

تشخیص و حل مسائل جهان و جستجوی راههای متناسب ارزشها و خواسته های ویژه هر ملت کاربرد مستقیمی داشته باشد بدین ترتیب یونسکو میباید از ترقیات علوم اجتماعی در بررسی زمینهایمانند خلع سلاح حقوق بشر، جوانان، زنان جمعیت محیط زیست شرکتهای چند ملیتی، بهره مند گردد و همچنین در تعریف هدفها و در تنظیم فعالیتهای روابط چندرشته ای و چند جانبی یونسکو و مکانیزمهای ارگان آن بطور پیوسته آن را بکار برد آقای رئیس، سخنان خود را با آرزوی توفیق همه شرکت کنندگان این کنفرانس در خدمت به توسعه جامعه بین المللی و برای نیل به هدفها و آرمانهای سازمان و محصول وحدت نظر درباره برنامه های سازنده آتی یونسکو پایان

می دهم.

ص: 11

1- طبق آخرین آمار، یونسکو در جهان 793 میلیون نفر بزرگسال فاقد مهارتهای اولیه سواد آموزیند و از هر سه نفر بیسواد دو نفر آنها زن هستند بیش از 67 میلیون کودک در رده سنی ابتدایی هنوز وارد مدرسه نشده اند و 72 میلیون نوجوان در سن پایین تر از مدارس متوسطه نیز از حق هرگونه آموزش بی بهره اند.

در تاریخ 9 ژانویه 1979 دبیر کل یونسکو گردهمایی با نمایندگان دایم در یونسکو تشکیل

داد تا درباره فعالیتهای بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی (24 اکتبر تا 28 نوامبر 1978) و

صد و ششمین اجلاس شورای اجرایی (29 - 30 نوامبر 1979 صحبت کند چون مسائل مطرح شده در این گردهمایی از اهمیت بسیاری برخوردار است، لذا من از طرف دبیر کل یونسکو و جهت اطلاع یک کپی از چکیده این گردهمایی را برای شما ارسال میدارم

سازمان ملل برای تعلیم و تربیت علوم و فرهنگ شرحی از گردهمایی دبیر کل یونسکو

با نماینده های دایم در مورد بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی (24 اکتبر - 28 نوامبر 1978) و در مورد صد و ششمین اجلاس شورای اجرایی (29) و 30 نوامبر (1978).

پاریس، سه شنبه 9 ژانویه 1979، ساعت 10 و 45 دقیقه در آغاز دبیر کل یونسکو تریکات خود را به مناسبت سال نو 1979 تقدیم نماینده های دایم می. کند قبل از آنکه صحبتی درباره قطعنامه های بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی و تصمیماتی که در صد و بیستمین اجلاس شورای اجرایی گرفته شده است، بشود ایشان مایلند نکاتی چند را که قبلاً نیز در نطق خود بهنگام اختتام

اجلاس کنفرانس به آنها اشاره کرده بودند یادآور شوند یکی از مشخصات مهم این اجلاس

تقویت مشارکت دولتهای عضو در فعالیتهای کنفرانس عمومی بوده است و افزایش تعداد گویندگان در جلسات سیاست عمومی نشانه بارز آنست مشارکت وسیع در جلسات، نقاط ضعف دستگاه ها و تجهیزات مورد استفاده در کنفرانس را نیز آشکار کرد و کمبودها مورد انتقاد شدید نماینده ها قرار گرفت. در نتیجه تا سال 1983 که تاریخ برگزاری اجلاس کنفرانس عمومی آینده در پاریس است؛ باید با مهیا کردن تالار I و احتمالاً احداث تالار جدیدی در بهبودی این دستگاه ها

کوشید. دبیر کل یونسکو خوشوقت است از اینکه بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی موقعیت مناسبی برای او بود تا با نمایندگان کشورهای عضو تماسهای متعددی داشته باشد. در این تماسها او با 75 رئیس نمایندگیها ملاقات کرد و در طول مهمانی که غالباً تمامی نمایندگی های گروه های مختلف محلی را گرد هم می آورد با عده زیادی از نماینده ها چه بطور خصوصی و چه دسته جمعی گفتگو کرد. این تماسهای مستقیم سبب شدند تا برخی از موفقیت ها مشخص و روشن شوند و نیز

تسهیلاتی فراهم شوند تا تعلیماتی که مطابق با خواسته های تمامی دولتهای عضو است به تصویب برسد. از طرف دیگر دبیرخانه نیز با نمایندگان مختلف 84 گردهمایی ترتیب داد. در طی این

گردهمایی ها و به کمک نقشه های توسعه ملی شرایط اجرایی پروژه های عملی و پروژه هایی که برای آینده در نظر گرفته شده اند و نیز تدابیری جهت تقویت هر چه بیشتر همکاری میان سازمان و دولت های عضو مورد مطالعه قرار گرفتند. در این گردهماییها متونی که به دنبال سفرهای مدیر کل به کشورهای عضو به امضا رسیده بودند نیز مورد مطالعه قرار گرفتند. این گونه گردهمایی ها باید در آینده نیز تشکیل شوند و بهتر است آنها را با دقت هر چه بیشتر حتی قبل از ورود نمایندگی ها به

پاریس تدارک ببینیم

نتایج صدو ششمین اجلاس شورای اجرایی - دبیر کل صدو ششمین اجلاس شورای اجرایی را که قبل از اختتام کنفرانس عمومی در روزهای 29 و 30 نوامبر تشکیل شده بود یادآوری می. کند شورا در ابتدا دفتر خود را به ترتیب زیر تشکیل داد آقای ال وکیل از مصر) به ریاست و

آقایان ماتيو (از ایتالیا) سوگانوما از ژاپن و اوسلای پیتري از ونزوئلا را به شش پست معاونت آقای آباد گریجالوا از) (اکوادور به ریاست کمیسیون برنامه و روابط خارجی آقای هومل از

سوئیس به ریاست کمیسیون اداری و مالی و بالاخره آقای پورتر از سیرالئون به ریاست کمیته مخصوص برگزیده شدند غیر از کمیته مخصوصی که به جای 29 عضو در گذشته این دفعه از 30 عضو تشکیل شده شورای اجرایی کمیته ای مربوط به کنوانسیونها و توصیه ها متشکل از 20 عضو به جای (16) و به ریاست آقای اوسلای پیتري از ونزوئلا. و نیز کمیته دیگری مربوط به سازمانهای بین المللی غیر دولتی (با 14 عضو) به ریاست آقای بورک از ترکیه تشکیل داد. مدیر کل خاطر نشان

میسازد که مسوولیت، کمیته مخصوص مطالعه مسائلی است که شورای اجرایی به او محول کرده

است. این مسائل در خصوص سازماندهی فعالیتهای کنفرانس عمومی و شورای اجرایی و گزارش دبیر کل در مورد فعالیت سازمان که به دنبال آن اعضای کمیته موظف میشوند برخی از مسائل را عمیقاً مورد مطالعه قرار دهند و بالاخره در مورد روابط عضو مشترک بازرسی ملل متحد که اساسنامه آن به تازگی مورد قبول کنفرانس عمومی قرار گرفته؛ میشوند.

طبق اعتبار نامه شورا در تصمیمات 3/3 صد و چهارمین اجلاس کمیته مربوط به کنوانسیون ها و

توصیه ها ماموریت اداری مطالبی را که در چارچوب زمینه فعالیت یونسکو در مورد تجاوز به حقوق

بشر به او ارائه داده میشود مورد مطالعه قرار میدهد. و بالاخره کمیته مربوط به سازمانهای

بین المللی غیر دولتی موظف است تقاضاهای شرکت در اساسنامه مشورتی بعدی A و B از روابط با

یونسکو و تقاضاهای مربوط به تعویض بعدی را مورد بررسی قرار دهد از طرف دیگر شورای اجرایی تقویم اجلاسها و گردهمایی های ارگانهای کمکی را برای سالهای 80-1979 و نیز تقویم

تهیه اسناد 2/25 و 2/24 را تصدیق کرد صدوهفتمین اجلاس شورای اجرایی از 28 تا 30 مه 1979 تشکیل خواهد شد ولی بعضی از ارگانهای کمکی این شورا از 23 آوریل گردهم خواهند آمد. در صد و هشتمین اجلاس خود که در ماههای سپتامبر اکتبر 1979 برگزار می‌شود، شورا باید پیشنهادات

اولیه دبیر کل را در مورد برنامه و بودجه 1973 - 1981 مورد بررسی قرار دهد و تعیین کند آیا این

پیشنهادات مطابق با خط مشی کنفرانس عمومی و رأی و عقیده دبیر کل است یا نه و بالاخره دبیر کل

توجه نمایندگهای دائم را به این موضوع جلب میکند که تاریخ کنفرانس عمومی آینده جلو خواهد افتاد و در تاریخ 23 سپتامبر تا 28 اکتبر 1980 در بلگراد برگزار میشود تغییر تاریخ کنفرانس به علت تحولات جوی است و باید مجدداً به وسیله شورای اجرایی کشور میهمان تایید شود؛ پس از هم

اکنون آن را اعلام میداریم تا دبیرخانه و دولتهای عضو تسهیلات بیشتری برای تهیه اجلاس داشته باشند.

نتایج بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی

روشهای کار کنفرانس عمومی - در ابتدا دبیر کل سند بررسی روشهای فعالیت کنفرانس

عمومی را مطرح میکند و با مراجعه به قطعنامه ای که به تصویب کنفرانس عمومی در این خصوص رسیده و بوسیله آن کنفرانس عمومی از شورای اجرایی دعوت میکند تا با مشورت دبیر کل و با در نظر گرفتن بحث (1) ... عمومی و بیست و یکمین اجلاس نتایج این مطالعات را به همراه پیشنهادات معین برای بهبود این روشها تقدیم دارد. ضمناً دبیر کل یادآور میشود که بعد از نوزدهمین اجلاس نامه ای به روسای نمایندگیها فرستاد و از آنها خواستار شد تا نظریات خود را درباره شرایط فعالیت

کنفرانس عمومی مطرح سازند و روشهایی را که میتوانند در بهبودی این شرایط مؤثر باشد پیشنهاد کنند. این دفعه دبیر کل مصمم است که نه تنها با روسای نمایندگیها مشورت کند، بلکه با اعضای دفتر کنفرانس عمومی و دفاتر کمیسیونهای نمایندگیهای دائمی و کمیسیونهای ملی نیز گفتگو کند و نمونه وسیعی از نظریات آنها را بدست آورد تا به کمک آن شورای اجرایی بتواند تصمیمات لازم را اتخاذ کند پرسش نامه هایی که با این منظور تهیه شدهاند مربوط به نکات اساسی می‌شوند که در کمیسیون برنامه 7 مورد بحث و گفتگو قرار گرفتند؛ از جمله برنامه های روز

کنفرانس که بنظر عده ای از نمایندگیها بسیار فشرده بودند محتوای و کاربرد مورد بحث سیاست

عمومی مدت و طول زمان اجلاسهای کنفرانس، عمومی اظهار نظرهای شورای اجرایی در مورد

ص: 14

سند / یعنی سند (C/6) و سازماندهی فعالیتهای کمیسیون به پیروی از همین عقاید دبیر کل فکر می کند شاید بتوان در اجلاسیه بعدی کنفرانس عمومی برای تشکیل میزگردهایی بحث و گفتگو

درباره مسائل معین استفاده کرد نتایجی که متخصصین شرکت کننده در این میزگردها بدست

می آورند ممکن است برای استفاده بین المللی منتشر شوند و بالاخره دبیر کل مساله متون قطعنامه را که نمایندگی ها تقدیم کردند خاطر نشان می سازد به علت ضیق بودجه کنفرانس عمومی نمی توان آنها را پیگیری کرد تصویب پروژه جدیدی که با مشکلات بودجه ای مواجه است مستلزم حذف یکی از فعالیتهایی است که برای آن اعتبارات مشابه در نظر گرفته شده باشد. البته اگر نظریات پیشنهاد شده پیگیری نشوند و به نتیجه نرسند باید منتظر بود که بعضی دولتهای عضو شست شده و دیگر پیشنهاداتی ارائه ندهند برای رفع این مشکل شاید بهتر باشد اعتباراتی در نظر گرفته شوند تا از

انعطاف ناپذیری فعلی نیز کاسته شود.

نقطه نظرات و برنامه های یونسکو در مورد صلح، تفاهم جهانی آزادی ملتها و حقوق بشر

تجزیه و تحلیل مسائل -13001 بیش از همیشه در تاریخ کلیه انسانها بوسیله یک سرنوشت مشترک به هم مربوطند. علی رغم اوج گیری نابرابری که در جهت منافع و ایدئولوژی، برخوردها و جدالها شبکه محکمی از روابط به هم پیوسته بین همه ملتها شکل گرفته است هر چند اگر

بخواهد جامعه اصیل جهانی ایجاد شود وجود شبکه مزبور ضروری است اطمینان بخشیدن به این که استقلال به هزینه دیگران اعطایی نمیدهد بلکه آگاهانه و تعمداً منافع همه انسانها را یکجا

می پذیرد وقتی که این مطلب با اهمیت و ارزش بررسی، شود شناخت از استقلال هم اعلامیه یکپارچگی است و هم تجسم عملی .

13002

صلح و امنیت بین المللی کم و بیش مورد سؤال واقع میشوند که با وجود مسابقه تسلیحاتی و اینکه مردم جهان سوم در گرسنگی و فشارند و یا حتی جنگهای تسلیحاتی که هنوز در بعضی مناطق وجود دارد چه معنی دارد این وضع در رابطه با حقوق بشر که هنوز در سراسر جهان متزلزل

است مصداق پیدا میکند

به دنبال جنگ خونین و عظیم جهانی با توسعه سیستمهای سیاسی که حقوق بشر را به عنوان یک اصل برای دولت اهانت دانست سیستم سازمان ملل این فرض را بوجود آورد که یک رابطه

ص: 15

تکمیلی بین صلح، استقلال بینالمللی و احترام به حقوق بشر. است اساس این متمم در اساسنامه سازمان آمده است که بیان میکند صلح بر اساس موازین سیاسی و اقتصادی دولت ها نمی تواند صلح پایداری برای مردم جهان باشد؛ از این رو اگر با توجه به وحدت فکری و اخلاقی بشر به شکست منجر نشود، باید در جستجوی صلح بود ماده 1 بیان میکند که هدف اصلی سازمان کمک به صلح و امنیت از طریق ارتقاء همکاری میان ملتها از طریق، آموزش علوم و فرهنگ برای توجه بیشتر جهان

به عدالت به خاطر نقشی که، قانون حقوق بشر و آزادیهای بنیادی که با کمک جدول سازمان

بین الملل است.

13004

در حالیکه حقوق و آزادیهای مردم گاهی مورد تهدید واقع شده و اغلب مورد اهانت قرار می گیرند، همیشه در اخطار جامعه بین المللی در راس امور قرار دارد در دهه های اخیر که به صورت

مسئله حاد صلح و حقوق بشر در آمده توجه و اهمیت بیشتری یافته است.

13005

کنفرانس عمومی در هر جلسه به راه حل مربوطه پرداخته تا صلحی پایدار و عادلانه و پیشرفتی در حقوق بشر بوجود آورد و مرتباً به برقراری روابط بین آنها به عنوان دو جنبه مکمل حوائج انسان

اشاره کرده است.

13006

در حالیکه حقوق اولیه بشر متزلزل، است یا تا زمانی که بی عدالتی وجود دارد صلح واقعی نمی تواند برقرار، شود برعکس تا زمانی که جنگ شعله ور است حقوق بشر نمیتواند ریشه دار رشد

کامل کند این اصل کار اجرائی یونسکوست که در تایید و تشریح بسیاری از نظرات و مطالعات قرار

گرفته است.

13007

برقراری صلحی عادلانه و پایدار مورد شناخت همه مردم به عنوان مایحتاج مبین اندیشه های حیاتی است. علی رغم تلاشهایی که به خصوص از طریق یونسکو و جامعه ملل متحد تاکنون شده تا

عدالت و وحدت جهانی بیشتری فراهم آورد تبعیض و عدم اعتماد مانع روابط بین ملل شده و سبب گرایشهایی میشود که هنوز در مواردی به جنگ مسلحانه تبدیل می.شود هم زمان با آن آگاهی

بین المللی از مسایل غامض بین توسعه و صلح و حقوق بشر روابط نزدیکی که آنها را بهم مربوط

میسازد تشدید کرده و آشکار میکند

ص: 16

کنفرانس عمومی در هجدهمین نشست خود قطعنامه (1/11) را که صلح نمی تواند به تنهایی و بدون جنگ مسلحانه باشد ولی عدالت و احترام متقابل میان ملتها را برای امنیت جامعه بین المللی که در آن هر کس می تواند در موضع خود قرار گرفته و از منابع مادی و معنوی برخوردار شود، مورد

بحث قرار داد.

مسابقات تسلیحاتی بدون شک صلح را تهدید میکند منابع مادی و انسانی زیادی را تلف می کند هر دقیقه یک میلیون دلار صرف اسلحه میشود و حدود 500.000 نفر دانشمند در کار تحقیقات نظامی جاری جهان مشغولند. از زمان توسعه افزار مهلک و مجرب فشار و خطر برخورد در جهان افزایش یافته و در رابطه با نابرابریها سوء تفاهم به ناسازگاری کمک کرده و با عدم توافق ملتها به جای ارائه راه حلها از طریق مذاکرات استفاده از منابع تشویق گردیده است.

بدون شک مسابقات تسلیحاتی برعدم اعتماد و کینه توزی که امروز روابط بین الملل را تشکیل میدهد اثر می گذارد، همچنین احساس افسردگی عدم امنیت ناشی از عدم تشویق به امنیت است. در حالیکه امنیت یک نیاز مبرم برای بشر شناخته شده است و جزئی از صلح میباشد و در حالیکه منابع نظامی برای پاره ای کشورها و ملتهاست که برای از بین بردن استضعاف و دفاع از خود به کار

می برند و نیز باید میزان ذخیره سازی اسلحه خاصه سلاحهای هسته ای که تهدید بیشتری از وسایل محافظت آینده ملتها و بطور کلی بشر است مورد بررسی قرار گیرد

همان طور که در دهمین جلسه اختصاصی مجمع عمومی ملل متحد خلع سلاح مورد بحث

واقع شد، امنیت نیز از اهم اصول است. آخرین بیانیه جلسه مبین پایان دادن به وضع کنونی عدم کاربرد زور در روابط بین المللی و دسترسی به امنیت از طریق خلع سلاح به این معنا که با کاهش تدریجی و موثر میزان مهمات است. با وجود، اینها کار جلسه که بوسیله مجمع عمومی به منظور دستیابی به هدف مزبور اختصاص یافته بود با مشکل انجام کار برگزار شد.

فوری ترین مسئله شناخت مسابقه تسلیحاتی برای به خدمت گرفتن منابع مادی و انسانی فراوان است و در همه کشورها سرمایه گذاری و هزینه نسبت به میزان رشد اقتصادی و رفاه و عدالت

اجتماعی بدون توجه به نیاز اساسی انجام شده است.

این موضوع در تضاد با مسائل اقتصادی که یقیناً به تقویت فشار و رقابت که سیاست های تسلیحاتی سعی بر آن دارند کمک میکند در جستجوی فرصتی است که اگر انسان به انجام آن قادر باشد به فعالیتهای سودمندی در آینده منجر میشود

13013

اگر نظریه های علمی و تکنولوژیکی، منابع مالی مواد خام و وسایل تولید که امروز بوسیله مسابقه تسلیحاتی برانگیخته و جذب میشوند می توانست مورد استفاده قرار گیرد، حتی در توسعه

اقتصادی و اجتماعی کشورهای فقیر برای کار سواد آموزی و پیشرفت بهداشت و غذا تبدیل آنها به چنان مصارفی فوائد موثری بر شرایط زندگی مردم خواهد داشت.

13014

علاوه بر آن، مسابقه تسلیحاتی به مقدار زیادی به روابط سلطه جویانه سیستمهای افزاری شکل می دهد. کشورهای فروش اسلحه نیز فوائد اقتصادی کمتری به لحاظ هزینه دفاعی فراوان کسب می کنند.

13015

این کشورها تکنولوژی خود را از طریق آزمایشگاههای واسطه ای که در مناطق جنگی است بهبود میبخشند مسابقه تسلیحاتی کم و بیش در سلاح هسته ای شیمیایی زیستی و در برابر قراردادهای ادامه دارد. عدم تحمل کمبود و کاهش مطلق منابع مختص به نیازهای توسعه ای و توسعه اجتماعی از دیگر مسائل است.

13016

تسریع مسابقات تسلیحاتی بین قدرت های دارای سلاح هسته ای هماهنگ با مسابقات علمی و تکنولوژیکی در جهت اعتلای آن پیش میرود که انبار مهمات هسته ای تهدید وحشتناکی برای نژاد انسانی است.

برآورد شده است که نیمی از دانشمندان و مهندسين در برخی کشورهای صنعتی صرفاً به تحقیقات لوازم نظامی مشغولند.

صلح قابل رقابت با سوء تغذیه فقر زیاد و پایداری شدن حقوق مردم نیست. بدون توجه به حقوق افراد و لزوم پایداری نابرابری ساخت اقتصاد بین المللی در امور داخلی دیگر کشورها اثر می گذارد، اشغال بیگانه و آپارتاید همیشه منابع و عوامل قوی و واقعی جنگ مسلحانه و بحران

بین المللی است تنها صلح پایدار صلح عادلانه ایست که بر اساس احترام به حقوق بشر باشد. علاوه بر

آن یک صلح عادلانه به ایجاد انتظام برابر بین المللی که نسلهای آینده را از بلای جنگ حفظ کند نیازمند است.

13018

تجزیه و تحلیل عمیق از علل جنگ بیش از همیشه ضروری است به خصوص کاربرد علوم اجتماعی و انسانی و تفکر فلسفی برای صلح و مطالعات فرهنگی از لوازم اولیه است.

13019

یکی از مهمترین اهداف یونسکو که در اساسنامه آن، آمده اطمینان بخشیدن احترام به حقوق بشر است و نیز اصل تساوی حقوق و استقلال مردم در تصمیم گیری اموری است که در ماده 1 منشور ملل متحد درج شده است.

13020

شیوه هایی که حامی حقوق افراد است دستخوش تغییر شده است. نمونه های آن مواردی است که در آن قدرت سیاسی از سطح اجتماعی محلی به قدرت مرکزی تبدیل شده یا جائی که حقوق افراد قبیله به مالکیت شخصی در آمده اند و یا آنجا که روابط اجتماعی به روابط فامیلی و یا خانواده هسته ای بدل شده است.

13021

پیچیدگی های ساختار اقتصادی برخی کشورها تواتر قبول اقتصاد پولی سازماندهی کشورهای مدرن و تقاضاهای صنعتی و کشاورزی مدرن کمکی به فرمول بندی دوباره و نیازهای مربوط به حقوق بشر می. کند مساعی علیه تسلط استعماری و کمک به تفاهم روابط نزدیک بین حقوق افراد و حقوق و وظایف اجتماعات است.

13022

اعلامیه جهانی حقوق بشر در رابطه با حقوقهایی میباشد که مدعی آنهاست، تبیین سیستماتیک حقوق اولیه بشر که باید سالم بماند بوسیله جوامع مختلف بشری تعاریف متفاوتی شده است قبل از آنکه کشوری بوجود آید. شناخت چندگانگی فرهنگ ها به سنت ها و اعمال جوامعی

که مردمانشان را از لحاظ حقوق اولیه بشر تضمین میکنند؛ تمایز میبخشد.

13023

علی رغم این موضوع.... و زمانی که مردم همه نقاط دنیا خواهان حق تعیین سرنوشت خود هستند، دسترسی واقعی به آموزش علوم و بیان جنبه های مختلف، فرهنگی، اطلاعات از منابع و اشکال

ص: 19

گونگون کنترل، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آینده... ندارند مردم باید بدانند که حقوق بشر و حقوق ملتها همواره مورد تجاوز قرار میگیرد بدتر از همه معمولترین شکل تجاوز حقوق بشر شکنجه است که بسیار متداول بوده و نقض آشکاری به شخصیت انسانی است.

13024

احترام واقعی به حقوق بشر یکی از امور اصلی سازمان است. با توجه به اینکه اسناد و ارتباط بین حقوق فردی و حقوق ملتها برای یونسکو بسیار حائز اهمیت است. احترام به شخصیت انسان احترام به تساوی و آزادیهای مردم و ملتها تنها زمانی بطور واقعی کسب میشود که افراد به حقوق خود آشنا باشند احترام به حقوق افراد که شامل حقوق اجتماعی و اقتصادی است لازمه دولت برای قبول این مهم است

13025

کار تجزیه و تحلیل جنبه‌های مختلف حقوق، فرهنگی روابط بین فرهنگ و زبان و روابط درونی بین حقوق، سیاسی فرهنگی و اقتصادی هم در داخل یک کشور و هم در میان کشورها باید ادامه یابد. افکار حقوق تعیین سرنوشت افکار سایر حقوق بشر و آزادیهای اولیه انسان را بدنبال دارد.

13026

حق استقلال و حق تعیین سرنوشت مردم مفاهیم تازه ای نیستند گسستن یوغ استعماری و کسب حق حاکمیت کلیه ملتها علائم محض کاربرد جهانی آن نوع حقوق است. لکن روابط نزدیک و روزافزونی که بین دولتها توسعه یافته با نابرابری منابع و نابرابری تجهیزات زمینه مذاکرات و همکاری را ملزم به مقدماتی کرده است که نه فقط در موارد قانونی و سیاسی، بلکه در موارد اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی است و برای برخورداری واقعی همه مردم از استقلال واقعی به عبارت دیگر حق تعیین آینده و سرنوشت خود مطابق میل و خواسته خودشان است.

13027

بیان نظریه حق صلح برای ملتها اقوام و افراد نه فقط نیازهای اولیه حیات و امنیت را

بر می انگیزد، بلکه خواسته های قانونی هر جامعه را در شرکت کامل و آزاد در برابر کشورها و نظام رضایتبخش جهانی را نیز به همراه دارد این به معنی قبول اصل دو طرفه و مستقلى است که به عنوان اساس حق هر ملتی برای قبول خود و نیروی مستقل و محدودیت حقوق خود در رابطه با حقوق سایر

ملل میباشد

ص: 20

علاوه بر این پیچیدگی روابط اجتماعی و مجموعه راههای طبیعی غیرقابل اجتناب توسعه و لوازم آن بهره‌وری از منابع طبیعی حفاظت از محیط و امور مربوط به آن توجه به افراد را به عنوان موضوع و استفاده نهایی از این حقوق میدانند که در گروههای اجتماعی شخص به آن وابسته است و در آن حق بیان دارد. این بدان معنا نیست که در جهت منافع مردم یک جامعه باشد، بلکه رد

استضعاف حقوقی و آزادی افراد است.

هر چند روند شناخت حق توسعه امروز معمول است که در تجزیه و تحلیل نهایی به نفع بشر می باشد فقط در سطح اجتماعات و به ویژه اجتماعات ملی که اثر این اصل تحقق می یابد میباشد.

در نهایت شناخت حقوق هر ملتی در حراست و رشد کامل شخصیت آن و حق تعیین سرنوشت با انتخاب آزاد مردم به آگاهی همگانی از اهمیت حیاتی هویت جمعی ابعاد فرهنگی و کاملاً روشن نیاز به حفظ ارزشهای اولیه هر فرهنگ کمک شایانی کرده است. در این زمینه مانند دیگر زمینه‌ها، یونسکو پیشگام بوده است. بدون هیچگونه سئوالی حق فرد به آزادی و شرکت بلامانع در انتخاب، فرهنگش این ایده ناشی از حق مردم در نگهداری ارزیابی و توسعه فرهنگ خود است، که به عنوان پویایی و توسعه فرهنگ که در حقوق بشر و شرایط آن برای صلح دارای جایگاه

با ارزشی است.

به هر حال، همانطور که معلوم شد احتمالاً برای اولین بار بدون حفظ مبداء عصر ما ارزشهای فرهنگهای مختلف ذخیره ای را تشکیل میدهند که متعلق به همه انسانها، و رهنمودهایی برای هدایت آینده نوع بشر است. این اصل مدتها قبل توسط یونسکو شناخته شده بود و در کمال وضوح در اعلامیه 1966 از اصول همکاری فرهنگی بین المللی بیان شده است.

اصل تفاهم بین المللی که بر اساس توسعه بلامانع ارتباطات بین افراد و خلقهاست، دامنه تمام فعالیتها و نهایت ترقی را بر مبنای دانش هماهنگ و ارزیابی ارزشهای فرهنگی، بیش از همیشه به عنوان اساس ضروری حق تعیین سرنوشت و در صلح زندگی کردن همه ملت‌ها و نمایاندن عوامل

تهدید انشعاب و سوء تفاهم برای برقراری روابط مناسب در جهت اعتماد و همکاری همه ملت‌هایی

که به تایید و توسعه شخصیت‌های مربوط به خود پای بندند.

13033

وضع پناهندگی در بعد مسئله بین‌المللی و مسائلی که ناشی از کثرت پناهندگان است که این میزان به 10 میلیون در سال 1980 برآورد شده حل آن بسیار مشکل است، امروزه این مشکل بیشتر به کشورهایی که کمبود سازمان دارند مربوط می‌شود. علی‌رغم مساعی جداگانه‌ای که از طریق دبیرخانه کمیسیون عالی ملل متحد برای پناهندگان و دیگر آژانس‌های دولتی و غیردولتی بین‌المللی میشود کثرت پناهندگان آن سبب مشکلات مادی و انسانی بزرگی برای کشور میزبان میشود.

13034

مسائل دوره‌ای اقتصادی امروز رشد بیکاری در اغلب کشورها وضع روبه‌زوال اقتصاد جهان و تفاوت در حال افزایش مناطق بین‌کشورها و در داخل آن به تجسس متحدی برای اقدامات برابر و متناسب با این تلاش سیاسی و انسانی رهنمون نیست.

13035

اجتماع بین‌المللی اهمیت عملی را به عمل واقعی و موثر حقوق برخی گروه‌ها که از لحاظ اجتماعی محروم و به زمان خاص طبقه بندی تعلق دارد میدهد حق کودک، تنها دسترسی به آموزش، بهداشت و خدمات اجتماعی نبوده بلکه عدم استثمار در هر شکل می‌باشد. جوانها، به ویژه آنها که متعلق به طبقه محروم و گروه‌های قومی محکوم به تبعیض اند با بحران اقتصادی چه به شکل بیکاری و چه از لحاظ اختلاف خدمات اجتماعی دست و پنجه نرم می‌کنند. این مطلب برای بزرگترها که بیشتر در معرض این مسائل قرار می‌گیرند مصداق می‌یابد که این در کشورهای غیرصنعتی، با تکامل آن جوامع به خصوص تاثیری که در ساخت جمعیتی (طبقه بندی سنی افراد) و خانوادگی خانواده هسته‌ای جغرافیایی و نقش کاذب اجتماعی و اقتصادی میگذارد به مراتب

بیشتر است.

13036

معلولین جسمی و فکری که در سال 1979 450 میلیون نفر تخمین زده شد، گروه دیگری را تشکیل میدهند که از حقوق اولیه خود برخوردار نمیشوند بسیج قابل ملاحظه معلولین اجتماع بین‌المللی را بر آن داشته است که نسبت به رعایت حقوق آنان نظر عمومی مردم جهان را متوجه

سازد.

ص: 22

ملاحظه حقوق بشر در معیار خاص از قبیل روستایی یا شهری ممکن است مسائلی را به بار آورد. مثلاً، حقوق بشر در مناطق روستایی ممکن است نوعاً تحت تاثیر اشکال مالکیت زمین و وسایل

تقلیه و یا کاربرد وسایل صنعتی کشاورزی باشد.

13038

براساس تبعیض جنس آگاهی اجتماع بین المللی از وضع زنان و کوششهایی که با برنامه جهانی کار برای ملل متحد در یک دهه برای زنان در نظر گرفته شده، کمترین ترقی در وضع اکثر زنان جهان به خصوص در مناطق روستایی داده نشده است، بیسوادی بیکاری و فقر بیشتر روی دوش زنان سنگینی می. کند یک مشکل اساسی مبارزه با تبعیض بین زنان پیچیدگی عواملی است که به این تبعیضها کمک می. کنند حتی موقعی که تغییر شکل ساختاری و نهادی انجام میشود لزوماً به تغییر

روابط بین مردان و زنان رهنمون نمیشوند.

13039

استراتژی عمل

ارتقاء صلح و تفاهم بین المللی کسب آزادی بوسیله مردم و واقعیت بخشیدن به حقوق بشر وظایف یک استراتژی است که باید ایجاد شود تا یک ارتباط همگانی برای تشویق اهداف و تفاهم دو جانبه فراهم گردد. تلاش برای صلح و حقوق بشر باید در همه سطح و در پاسخ به انواع خاص

مبارزه طلبی باشد مسائل خاص باید با لوازم و تجزیه و تحلیل عناصر مربوطه و کلیه منابعی که در این رابطه قرار میگیرند روشن شود. به این ترتیب با درک مشکل و اهداف آن قدمهایی بیشتر در جهت حل و پیشرفت آنها ارائه خواهد شد. در این، موقع سه برنامه ممکن است شناسایی شود: اول برای پژوهش و مطالعه در زمینه علوم اجتماعی و فلسفه دوم برای استاندارد کردن و سوم برای آموزش و

اطلاعات.

13040

نظام علوم اجتماعی و انسانی باید با قدرت در حال افزایش برای درک و روشن کردن علل شرایط و نتایج جنگ و تجاوز به حقوق بشر باشد. با توجه به صلح توسعه پژوهش انتظامی برای درک هر اصل از پدیده های اصلی و اعمالی که در این جریان قرار می گیرند، وقتی لازم واقع میشوند که جنگهای نظامی و سیاسی در عرصه جهان از بین رفته باشد خواه مسئله صلح باشد خواه حقوق بشر، تاکید باید بر تفکر و تحقیق در سطح جهانی و جنبه تاریخی و مطرح کردن نقش

ص: 23

آموزش علم، فرهنگ و ارتباطات در گذشته و حال باشد؛ روشن کردن روابط بین ارزشهای سیستمهای مختلف و مقتضیات صلح و احترام به حقوق بشر است.

13041

اطمینان بخشیدن به استاندارد کردن افزار که مورد تصویب کنفرانس عمومی قرار گرفته ضرورت دارد که طی آن کشورهای عضو گزارشاتی درباره مسائل مربوط به آن با صلاحدید یونسکو تهیه کرده اند. علاوه بر این در طی انجام این مهم یونسکو خواهد کوشید تا با اهلیت خود مسائل مربوط به حقوق بشر را که از طریق ارتباطات دریافت میکند حل کند. تحقیقاتی که در زمینه

علوم اجتماعی و انسانی انجام شده است باید بوسیله مقامات دولتی با هیئت ژوری در رابطه با استانداردها و مشی اساسی یا روش و اصول جدید باشد.

13042

غفلت از حقوق بشر هنوز در بسیاری از نقاط دنیا دیده میشود. بنا به خاصیت وظیفه ای که حقوق بشر داراست یونسکو باید با تمام امکانات ماموریت آموزشی آن را همواره تشویق کند. آموزش وظیفه اش فقط بالا بردن سطح آگاهی افراد نیست بلکه باید مردم را با حقوقی که مدعی آن

هستند آشنا سازد.

13043

تحقیق، عامل اساسی تجدید دانش و تغییر آن است. دانشی که به صلح و حقوق بشر مربوط است باید با استفاده از روشهای جدید در تمام سطوح آموزشی رسمی و غیر رسمی ضمن به کارگیری منابع و روشهای مناسب به کار رود.

13044

برای دستیابی دانش مزبور یونسکو موسسات منطقه ای یا ملی برای آموزش صلح و حقوق بشر ایجاد خواهد کرد و نیز به داده ها اسناد منابع و کارهای آموزشی مربوطه بهبود می بخشد. نتیجتاً

میزان تحقیقات ملی در زمینه صلح و حقوق بشر باید تقویت شود و این موضوع خاصه در کشورهای در حال توسعه باید هر چه بیشتر انجام گیرد و دسترسی به نتایج تحقیقات باید سهل الوصول تر باشد.

13045

به علاوه رسانه های مختلف باید به تراز اشاعه نتایج تحقیق در این زمینه در نقاط مختلف جهان تشویق شوند و امکان دسترسی به دانش مربوط به صلح و حقوق بشر را برای درک بین المللی فراهم

آورند.

عمل یونسکو باید با تفاهم گسترده تر دانش از طریق صاحب نظران آموزش ارتباطات و فعالیت هایی که توسط محققان و متخصصان آموزشی و ارتباطاتی انجام میشود، هم برای توسعه دانش مربوط به صلح و حقوق بشر و هم برای تفهیم آن به عموم جهانیان انجام پذیرد.

در نهایت همکاری آژانسهای سازمان ملل متحد و سازمان دولتی و غیر دولتی بین المللی که با جهت های مختلف در کار تحقیق و فعالیتهای مربوط به ارتقاء صلح و حقوق بشر مشغولند همچنین همکاریهایی که در زمینه تهیه و تدارک برپایی مراسم سال بین المللی جوانان با اجرای

برنامه های تصویب شده دهه ملل متحد برای زنان به همراه سال جهانی معلولین و سال جهانی کهولت انجام میشود، باید مورد تأکید قرار گیرد.

علاوه بر این یونسکو همکاری خود را با دیگر نمایندگیهای سازمان ملل متحد و سازمانهای غیر دولتی صلاحیتدار برای توسعه و مبادله اطلاعات بین محققان و نمایندگیهای مربوطه ادامه خواهد داد.

سرانجام اگر تفهیم نتایج تحقیق و اطلاعات مؤثر گردد یونسکو باید حامی کمیسیون های، ملی سازمانهای غیر دولتی و هر سازمان صلاحیتدار باشد. در نتیجه مساعی باید در جهت تفهیم اطلاعات به زبانی که برای همه قابل فهم واقع شود باشد و خود نیز مبتکر افکار و عمل بیشتر در سطح

ملی منطقه ای و بین المللی باشد.

برنامه 131- نگهداری صلح و تفاهم بینالمللی 13050

مسئله صلح و جنگ بیش از همه یک مشکل حیاتی برای بشریت است. با توجه به شهرهای در حال رشد جمعیت های زیاد نزدیک به انفجار جمعیتی و قدرت مخرب سلاح هایی هسته ای، شیمیایی و زیستی، عواملی هستند که برقراری صلح و تحکیم آن را امروز لازم میدانند.

منابع مالی، دانش علمی و تکنولوژیکی، وسایل تولید و مواد خام که امروز همگی بوسیله مسابقه تسلیحاتی بسیج شده اند مشکل بزرگی را برای دولتهای عضو ایجاد میکنند که علاقه مند به درک چگونگی پیشرفت اجتماعی و توسعه میباشند. بعلاوه مسابقه تسلیحاتی خطر جنگ بین المللی

را افزایش میدهد. میزان مسابقه تسلیحاتی با تقاضای جدی و روز افزون برای تحکیم صلح که اغلب

ص: 25

مورد تصدیق رهبران سیاسی و مذهبی میباشد روبرو است نهضت‌های صلح در بسیاری کشورها، در حال توسعه و بسیج جوانان هنرمندان و دانشمندان است.

رد کردن جنگ و آنچه که موجب بروز جنگ میشود برای برقراری روابط منصفانه عادلانه انسانی مضاعف شده و امروزه یکی از مهمترین عوامل آن است نیاز توسعه وضع بین المللی احساس شده بوسیله مردم خطرات جنگ و مصیبت ناشی از آن را دفع کرده و خواستن مرادده

بین المللی مطلوب این برنامه را حائز اهمیت میکند

13052

اهداف و اصول عمل

موضوع این برنامه تجزیه و تحلیل عواملی است که ممکن است به نگهداری و تقویت صلح در جهان کمک کند. مطالبه روابط به ویژه روابط بین صلح و محو ساختار سلطه، وابستگی و استثمار و درک این مسائل توسط گروه‌های مختلف اجتماعی مطلوب خواهد بود.

13053

هدف دیگر این برنامه مطالعه علل و نتایج مسابقه تسلیحاتی و روشن کردن روابط درونی بین

خلع سلاح و توسعه است.

13054

این برنامه خواهان انتظامات علوم اجتماعی و انسانی نیز میباشد سازمان سعی خود را در جهت ایجاد و توسعه مؤسسات تحقیقی و تدریس مختص به مطالعه در قلمرو صلح، جنگ، مسابقه

تسلیحاتی و خلع سلاح به کار خواهد برد.

13055

برنامه های فرعی

نخستین برنامه فرعی درباره تفکر عوامل کمک به صلح خواهد بود. هدف این برنامه روشنگری جنبه تاریخی روابط درونی علل، جنگ و مطالعه عمیقتر درباره ارتباط بین ساختارهای تسلط، سیاسی، اجتماعی اقتصادی و فرهنگی و جنگهای مسلحانه و روشن ساختن عوامل کمک به صلح است. تشویق به تجزیه و تحلیل روابط بین المللی تسلط سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و بکارگیری روش تاریخی و توسعه قانون بینالمللی عمومی خواهد بود.

ص: 26

دومین برنامه فرعی تحقیق در زمینه مسابقه تسلیحاتی و خلع سلاح خواهد بود. هدف این برنامه ادامه مطالعه مسائل مهمات به ویژه به عنوان مانعی در توسعه و همکاری منطقه ای و بین المللی و بررسی مساعی مربوط به مسابقه تسلیحاتی آموزشی، علوم تکنولوژی، فرهنگ، ارتباطات و اطلاعات است. کار بیشتر درباره شرایط خلع سلاح است و یونسکو با اهلیتی که در این زمینه دارد؛ شرایط آنچنانی را فراهم آورده و با مراجعه به نتایج دومین جلسه اختصاصی مجمع عمومی ملل متحد مختص به خلع سلاح فعالیتها در جهت همکاری با سازمان مرکزی خلع سلاح ملل متحد خواهد بود.

برنامه 132 احترام به حقوق بشر

همانطور که در قطعنامه شماره 32/130 مجمع عمومی ملل متحد اشاره شده کلیه حقوق بشر و آزادیهای اولیه دارای ارتباط درونی هستند این بدان معناست که تلاش یکسانی باید به واقعیت بخشیدن حقوق، سیاسی اقتصادی اجتماعی و فرهنگی انجام شود در دهه گذشته افزار مهم فراوانی در زمینه حقوق بشر برای اجرای عملیاتی که بخصوص برای واقعیت کامل آن حقوقها فراهم شده فراهم گردیده است بعد از کنوانسیون اروپایی حقوق بشر کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر که در ژوئیه 1979 عملی شد، اعضای کمیسیون و دادگاهش شروع به کار نمود. بعلاوه منشور افریقایی حقوق بشر و ملت ها در هجدهمین جلسه سران سازمانهای اتحادیه افریقایی در نایروبی (کنیا) در

ژوئن 1981 تصویب شد به موازات توسعه تاسیساتی و استانداردها تفکر درباره حقوق بشر و به ویژه درباره سنتهای مختلف فرهنگی و سیاسی کاربرد اجتماعی و اقتصادی آنها و تعابیر جدید حقوق

بشر افزایش یافته است.

علی رغم پیشرفتی که در استاندارد کردن روابط حقوق بشر و افکار و شناخت مربوط به آن در نقاط مختلف جهان، شده اصول بسیار ابتدایی که مدعی آن هستند به طور روز افزونی مورد تجاوز قرار می گیرد. اعضای ملل متحد و سازمانهای غیر دولتی که مدافع حقوق بشرند مرتباً از بیانیه های بیشماری در این زمینه گزارش میدهند. علاوه بر آن لوازم شخصیت انسانی که از اصول اولیه حقوق بشر است خواهان مبارزه با نابرابری بین ملتها و درون ملتهاست به عبارت دیگر مبارزه علیه فقر سوء تغذیه و بیکاری، بیسوادی و عدم دسترسی یکسان به فرهنگ و مبارزه برای عدالت اجتماعی

است. این مطلب مربوط به مسائلی در رابطه با واقعیت بخشیدن حقوق بشر در اوضاع خاصی اعم از

شهری و روستائیت

13059

کنار آزادیها و حقوق فردی امروزه مشخص شده که ملتها باید از حقوق و آزادیهای متناسب خود برخوردار شوند از این رو ما شاهد بروز حقوق ملتها و مردمی هستیم که حقوق آنها یا بوسیله آپارتاید و یا اشغال مرزی سلب شده است.

13060

اهداف و اصول عمل

سازمان با اهلیتی که در زمینه تحقیقات علمی، فرهنگی آموزشی و اطلاعاتی دارد باید تلاش برای مبارزه علیه تجاوز به حقوق بشر و موانع احترام کامل به آن را فراهم سازد.

13061

موضوع این برنامه سه بعدی است ریشه یابی عمیق علل تجاوز به حقوق بشر آزادیهای اولیه و حقوق ملتها؛ به کارگیری شیوه بین انتظام درونی و لیست برداری همکاریهای مختلف اجتماعی

و انسانی ارتقاء واقعیت بخشیدن حقوق فرهنگی حق آموزش و حق برقراری ارتباط تقویت حمایت از حقوق بشر در زمینه صلاحیت سازمان.

13062

برای اجرای این برنامه سازمان یونسکو با مؤسسات علمی سازمانهای بین دولتی و غیردولتی و سیستم ملل متحد همکاری خواهد کرد.

13063

برنامه های فرعی

نخستین برنامه فرعی به تفکر درباره حقوق بشر اختصاص می یابد، تمدن های بزرگ و

سنتهای فرهنگی و مذهبی جهان و تحولات عظیم امروزی مد نظر قرار می گیرند و توجه خاصی

اصل برابری حقوق بشر و ملت‌ها خواهد شد.

ص: 28

دومین برنامه فرعی حقوق بشر در شرایط اجتماعی و اقتصادی خاص مطلوبیت و دسترسی

تطبیق حقوق بشر به مفاد اجتماعی - اقتصادی خاص و نیازهای ویژه طبقات اجتماعی را مطرح می کند.

13065

سومین برنامه فرعی ارتقاء و حمایت از حقوق بشر به تقویت کمک سازمان یونسکو در کاربرد استانداردهای بینالمللی برای حمایت از حقوق بشر که توسط آژانسهای تخصصی و ملل متحد فراهم آمده و به ویژه در اعلامیه حقوق بشر و انجمن بینالمللی آن و کاربرد وسایل استاندارد یونسکو است آمده است چگونگی انجام کار تصویب شده بوسیله هیات اجرایی برای مسائل و آزمایش امور که مربوط به حقوق بشر مورد صلاحیت است تسلیم سازمان خواهد شد تا آن را

حمایت و تقویت کند.

برنامه 133- آموزش برای احترام به حقوق بشر و حقوق ملتها

13066

پیشرفت وضع بین المللی و دادن نظم دوباره به آن نیازی ضروری که توسط ملت ها احساس شده است، وضع تهدید جنگ ها و مصیبت هسته ای با پایان دادن مسابقه تسلیحاتی و شروع کاهش و محو نابرابری و همزمان با آن خلع سلاح بین ملتها و برقراری نظم اقتصادی بین المللی و تجمع سران بین المللی و اهمیت دادن به این برنامه صورت میگیرد که مستقیماً از اهداف سازمان یونسکو مطابق اساسنامه اش ناشی میشود. یونسکو برنامه کار دراز مدت آموزش برای بهبودی صلح و حقوق را ادامه داده تشدید خواهد کرد آموزش تفاهم همکاری و صلح بین المللی و آموزش مربوط به حقوق بشر و آزادیهای اولیه را که توسط مجمع عمومی در هجدهمین جلسه در سال 1974 تصویب شده تقویت خواهد نمود. برای این منظور نتایجی که کنفرانس بین دولتی راجع به آموزش درباره تفاهم صلح و همکاری بین المللی و آموزش مربوط به حقوق بشر و آزادیهای اولیه بشر را در سال 1983

تصویب خواهد کرد، در جهت خلع سلاح و ایمنی نیز خواهد بود.

یونسکو به ارزیابی و عمومیت دادن تجارب مدارس منتخب ادامه داده و پیشنهادهاتی که در سال 1983 توسط کنفرانس بین المللی در مورد استراتژی میان دوره ای ارائه خواهد شد و هدفش که قرار

دادن موسسات به عنوان افزار مؤثر برای انجام نظریات است مدنظر قرار می دهد. تشویق فعالیت ها

برای پیشرفت مواد آموزشی و درسی به عنوان بخشی از مبارزه علیه تغییر رونمایی محتوا، روش و مواد آموزشی دولتهای عضو از دیگر اهداف این برنامه است سازمان از هر گونه اقدام دولتهای عضو

و کمیسیونهای ملی درباره آزمایش و تجدید نظر کتابهای درسی حمایت میکند

توصیه نامه پیشنهاد سال 1974 در همه مراحل مختلف و اشکال آموزش به کار میرود که شامل آموزش بزرگسالان و کودکان و جوانان و آموزش خارج مدرسه مدرسه ای و پیش مدرسه است وظیفه یونسکو ارتقاء آموزش برای صلح و احترام به حقوق بشر و حقوق ملت ها و نیز آموزش برای خلع سلاح باید شامل قلمرو آن باشد برای درک تأثیر این برنامه و برای شرکت فعال تر و متمرکز در آن سازمان سعی میکند نخست دانشمندان برجسته و متخصصین علوم اجتماعی را در کار ارتقاء آموزش صلح و احترام به حقوق بشر بکار گیرد؛ به ویژه به خاطر درک تدریجی از خطر جنگ هسته ای

و مسابقه تسلیحاتی و تهدیدهایی که در برداشت و کاربرد انجام علوم فردی و گروهی دارد.

13068

ثانیاً وظیفه یونسکو به منظور تشویق همکاری بین مؤسسات آموزشی و دیگر مؤسسات اجتماعی به ویژه رسانه های گروهی است. با در نظر گرفتن اقدامات آموزشی برای بهبود و صلح و احترام به حقوق بشر مطابق توصیه نامه پیشنهاد سال 1974 و اعلامیه اصول بنیادی کمک به رسانه های گروهی برای تقویت صلح و تفاهم بین المللی ارتقاء حقوق بشر و مبارزه با تبعیض نژادی، آپارتاید و اغواکردن جنگ است. در این رابطه باید در نظر داشت که ماده شماره 4 اعلامیه اینست که رسانه های گروهی نقش بسیار مهمی در آموزش جوانان و روحیه به صلح، عدالت، آزادی، احترام و

تفاهم متقابل برای بهبود وضع حقوق بشر، تساوی حقوق بین همه انسانها و همه ملت ها و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی دارا است در حالیکه ماده شماره 3 در بند 1 بیان میکند: «رسانه های گروهی کمک فراوانی به تقویت صلح و تفاهم بین المللی و در مبارزه با تبعیض نژادی آپارتاید و اغوای به

جنگ مینماید

13069

اهداف و اصول عقاید

وظیفه یونسکو اطمینان بخشیدن به کار آموزش در همه سطوح و شکل در ابلاغ دانشی است که به شخص توانایی میدهد و خردسالان و بزرگسالان باید از مسائل حفظ و تقویت صلح، مسائل

مربوط به احترام به حقوق بشر و ملت، ها خاصه حقوق خودرایی استقلال و آزادی ملت ها و محو آثار استعماری، نژاد پرستی و آپارتاید و مسائل توسعه به طور یکسان مطلع شوند. و سازمان نیز سعی خواهد کرد تا گرایشات مناسب و تشویق به شرکت فعال در حل مسائل را فراهم آورد.

محتوای شناختی چنان آموزشی که جنبه اخلاقی هم دارد نه فقط برای تفهیم بهتر نیاز به حفظ و تقویت صلح به عنوان لازمه ای برای بقای انسانهاست بلکه روشنگر عوامل دیگر از قبیل: خطراتی که جنگ و تولید سلاحهای هسته ای شیمیایی و زیستی برای محیط زندگی انسان بوجود می آورد، هزینه های مسابقه تسلیحاتی و استفاده منابعی که به منظور صلح اختصاص یافته اند، روابط درونی بین مسائل صلح، توسعه و حقوق بشر و نیاز به تحقیق علل جنگها و فشارها و وسایل جلوگیری از آنهاست. این عمل نه فقط بوسیله توصیه نامه پیشنهاد سال 1974 رهنمون میشود، بلکه بوسیله نتایج و قطعنامه های کنگره بین المللی مربوط به آموزش حقوق بشر وین (1978) برنامه هفت ساله توسعه آموزش حقوق بشر، نتایج و توصیه های کنگره بین المللی مربوط به آموزش خلع سلاح که توسط یونسکو در سال 1980 بیان شد و نتایج مربوط به خلع سلاح در ژوئن (1982) و دومین جلسه مجمع عمومی ملل متحد اختصاص یافته هدایت می شود.

فعالیتهای مختص به ادامه و توسعه آموزش در گذشته اعمال جدیدی در سه مسیر انجام خواهد داد، نخست در سطح فارغ التحصیلی به دانشجو و طبقات مخصوص مثل محققان آینده علوم طبیعی و اجتماعی که در کل متمرکز شده و یا آموزش جوانان برای اشتغال که به مسئولیت ها آگاهی دارد دومین رشته مربوط به آموزش بزرگسالان متعلق به طبقات اجتماعی و شغلی مختلف و در همکاری سازمانها و انجمنها متمرکز است سوم تقویت همکاری نزدیک تر در قلمرو آموزش

برای صلح و احترام به حقوق بشر و حقوق ملتها بین سیستمهای اداری مسئول آموزش و متخصصین رسانه های گروهی است.

کارهای پیشنهاد شده برای ارتقاء تجدید نظر محتوای آموزشی و پیشرفت روشهای آموزشی بازدید کلی مواد و کتابهای درسی آموزش اولیه و حین خدمت دست اندرکاران آموزش در همه سطوح و اشکال آن تشدید مبادلات اطلاعاتی و مقایسه آزمایشات بین آموزش اداری و متخصصین آموزشی و مشاوره ژرف نگر آموزش دهندگان و متخصصین ارتباطاتی و اطلاعاتی است. این کار به چهار برنامه فرعی تقسیم میشود انجام برنامه بر اساس ماهیت نتایج بدست آمده و مرحله ای که کارکردها مطابق آن طرح شده اند با در نظر گرفتن فعالیتهای انجام شده در این زمینه میباشد.

نخستین برنامه فرعی (اجرای توصیه نامه پیشنهاد سال 1974 و پیگیری کنفرانس بی الدول

مربوط به آموزش برای تفاهم بین المللی آموزش همکاری و صلح درباره حقوق بشر و آزادیهای، اولیه با در نظر گرفتن توسعه تقویت ایمنی و خلع سلاح شامل اعمالی برای اطمینان بخشیدن به اجرای توصیه نامه پیشنهادی سال 1974 در کشورهای عضو و با تأثیر بیشتر با حمایت از سمینارهایی

که در سطح ملی و زیر منطقه ای جهت مواد درسی مناسب و تهیه مواد آموزشی مناسب از طریق تجزیه و تحلیل کار روشهای توسعه به کار گرفته بوسیله دولتهای عضو برای کاربرد توصیه نامه

پیشنهاد از طریق مبادله اطلاعات و تجربه و تقویت سیستم مدارس منتخب کارهای بیشتری برای تأثیر فراوانتر نتایج کنفرانس بین الدول با برقراری ملاقاتهای بین المللی و منطقه ای، و مطالعه و بررسی و اجرای برنامه هایی که با همکاری سیستم مدارس منتخب فراهم میشود.

13074

دومین برنامه فرعی تقویت عمل آموزش رسمی و گسترش آموزش عالی اقدامات در زمینه نوآوری مربوط به تجدید نظر مواد درسی و مرور کتابهای درسی و تهیه مواد و کتاب درسی جدید

می باشد و نیز خواهان ارتقاء آن چنان گسترش و پیشرفتی برای آموزش عالی است. به این منظور، سازمان شناخت محتوای آموزشی را به خاطر مجهز کردن همه دانشجویان به دانش مورد نیاز مسائل

مربوط به حفظ و تقویت صلح در رابطه با حقوق بشر و حقوق ملتها در خودرایی و استقلال ملت ها و محو نژاد پرستی و آپارتاید و توسعه و آماده سازی گرایشات و رهنمونهای حل مسائل تأکید مینماید دانش مربوط به حقوق بشر مطابق اصول تصویب شده توسط کنگره آموزش حقوق بشر وین) (1978 که با برنامه هفت ساله فراهم شده در سال 1979 تسلیم کنفرانس عمومی در بیستین جلسه اش، شده توسعه می یابد. هدف دیگر برنامه طبقه بندی مخصوص دانشجویان همانند محققان و همچنین مسئولین آینده و آگاه کردن نقش صحیح آنها در دفاع از جنگ و جلوگیری از کاربرد خطرناک علوم و تکنولوژی به ویژه تولید سلاح های هسته ای شیمیایی و زیستی و محکوم کردن نژاد پرستی و آپارتاید است. در این رابطه به برنامه اصلی علوم تکنولوژی و جامعه و محو تبعیض،

ناتوانی نژاد پرستی و آپارتاید رجوع کنید که توجه خاص به فعالیتهای مربوط به آماده سازی آموزش دهندگان و انجام وظایف مکاتباتی دارد

سومین برنامه فرعی گسترش آموزش خارج مدرسه و بزرگسالان شامل فعالیت هایی برای گسترش کارهای آموزش رسمی به آموزش غیر رسمی و بزرگسالان به ویژه از طریق آزمایشات در تهیه و کاربرد محتوا و مواد آموزشی با برپایی سمینار آموزش دهندگان است.

چهارمین برنامه فرعی آگاه کردن اذهان عمومی و بسیج جوانان شامل برقراری گروه های به منظور تشویق افکار الحاقی و همکاری مساعی بین افراد مسئول آموزش و سایر موسسات اجتماعی به ویژه رسانه های گروهی است. در کنار هدف اصلی این برنامه تلاش برای رسیدگی به جمعیت روستایی و فعالیتهای آگاه کننده در میان گروه ها و سازمانهای اجتماع است. تلاش بیشتر تشویق جوانان به تفکر و عمل مطلوب برای صلح خلع سلاح و امنیت بین المللی به ویژه برپایی جشن

پیگیری برنامه های سال جوانان (1985) که یکی از موضوع های آن صلح است میباشد.

برنامه 134- محو تبعیض براساس جنس

تلاش قابل توجهی هم در سطح مملکتی و هم بین المللی برای کسب اهداف که در برنامه کار جهان برای ملل متحد دهه زن (1985) - (1975) که بوسیله کنفرانس جهانی مکزیکوسیتی سال 1985 تصویب شده انجام گرفته است. ولی تلاش همین جا ختم نشده و با توجه به گام هایی که در جهت

تصویب اقدامات قانونی برداشته شده خواسته های زنان و جمعیتی که بوسیله دولت ها بیان شده تغییرات اساسی در وضع زنان بوجود نیاورده است. در حالیکه برابری در قانون که به عنوان افزارهای بین المللی بسیار شناخته شده آمده کمتر در عمل مورد اجرا قرار گرفته است. مسائل بیسوادی و ع-دم دسترسی به علوم دانش و تکنولوژی نوین بر دوش زنان بیش از مردان سنگینی می کند.

اگرچه زنان معدودی در جهان دارای مقام برجسته در سیاست و اقتصاد شده اند، لکن اکثر زنان به ویژه آنها که در طبقات غیر پیشرفته اجتماعی قرار دارند وضع خود را در موارد بسیاری مخدوش دیده اند.

مطالعات نشان داده است که تبعیض علیه زنان نه تنها مربوط به تبعیض جنس میشود، بلکه به ساختارهای اجتماعی و اقتصادی مربوط می.گردد صنعتی شدن و تحولات در بخش کشاورزی نقش

اقتصادی زنان و مردان را نشان می‌دهد. در بعضی کشورها دستمزدها مردان را مجبور به مهاجرت به شهرها کرده‌اند. پرورش احشام و اغنام و تولید کشاورزی جزئی مواد خام به زنان واگذار شده که نقش مهم و فزاینده‌ای در تولید کشاورزی، دارند این امر بیشتر در کشورهای در حال توسعه است

که زیربنای ناکافی داشته و تکنولوژی شدت بیشتری دارد.

گرچه زنان نیروی عمده کارگری بعضی مناطق را تشکیل می‌دهند، تولید و مزد آنها خیلی پایین است. این پدیده نه فقط درباره وضع زنان بلکه در مورد تولید مواد غذایی هر کشور و بطور کلی در سطح جهانی منعکس است.

13080

در مناطقی تکنولوژی کشاورزی بکار رفته تغییراتی در سیستمها و ساختارهای زمین کشاورزی بوجود آورده، که اغلب مانع تولید کشاورزی و مالکیت آن توسط زنان شده و منجر به وابسته شدن به مزد مردان و مهاجرت آنها به شهرها شده است.

13081

در جوامع صنعتی شده که شرایط استخدام و ساختارهای مالکیت باید اوضاع برابر برای زنان را تضمین کند مسائلی که زنان خواهان راه حلی برای اشتغال خود و سازماندهی دوباره ساعات کار و

روابط بین دستمزدها، کار در خانه و ساعات بیکاری اند موانع زیاد و مختلفی در پیش رو آورده. است کم رضایتی از راه‌های مربوط به این مسائل اغلب زنان را از کار برکنار و یا بصورت کار نیمه وقت برای حفظ اصالت خانوادگی در می‌آورد

13082

تقسیم کار و ساختار قدرت در بین خانواده باید مورد نظر باشد حتی در جائیکه جنسها از نظر تئوری برابرند، آداب و رسم اجدادی ارثی و تصمیم‌گیری در خانواده هنوز تمایل به مخالفت منافع زنان دارد. در جوامع سنتی، حقوق زنان در برخی موارد دچار دستخوش شده که این موضوع خاصه

برای زنان مسن صدق میکند

13083

علوم اجتماعی و انسانی نقش مهمی را در تجزیه و تحلیل وضع زنان در جامعه ایفا می‌کند. این علوم روابط درونی بین تبعیض و طبقه بندی اجتماعی را که بر پایه، جنسیت ارتباط بین تبعیض و

غرض ورزی و بحث‌هایی که برای اغماض و ادامه نابرابری زنان است روشن مینماید. علوم اجتماعی

ص: 34

همچنین می‌تواند نقش مهمی در تشکل سیاست‌هایی که تغییر اجتماعی را منعکس کند و به ویژه در روابط با سنتها، اعتقادات روندهای جمعیتی و ساختارهای خانوادگی نقش ارزنده ای دارا می‌باشد.

13084

اهداف و اصول عمل

هدف این برنامه افزایش مطالعات و تحقیقات در زمینه عمل و نتایج اقسام مختلف تبعیضی است که هنوز در همه مناطق دنیا معمول است. یونسکو با صلاحیتی که دارد کمک شایانی برای برقراری اصل، برابری، توسعه و صلح... موضوعات اصلی دهه ملل متحد برای زنان کرده است.

13085

روشهای درون نظمی و درون بخشی در افزایش مطالعات تحقیق و پروژه ها با توجه وضع زنان در متون مختلف اجتماعی - فرهنگی مورد تصویب قرار خواهد گرفت. این مورد به ویژه برای ایجاد سازمان اجتماعی که در آن نقش مردان و زنان تعریف شده و شناسایی گرایشات و ارزشهاست و توجه خاص به زنان در روستا خواهد شد.

13086

این برنامه که خدمات شاخه های علوم اجتماعی و انسانی را از طریق مقایسه ای و چند رشته ای صورت برداری میکند توجه خاصی به اجرای توصیه نامه پیشنهاد کنگره بین المللی وین درباره تدریس حقوق بشر خواهد داشت.

13087

در اجرای برنامه مزبور سازمان (یونسکو) به ویژه با سازمانهای دولتی و غیر دولتی زنان و با موسسات زنان در سطح ملی منطقه ای و بین المللی همکاری خواهد داشت.

13088

برنامه های فرعی

نخستین برنامه فرعی مطالعات و تحقیقات بر روی حقوق اولیه زنان و محو تبعیض براساس جنس به جنبه ها و مراحل اجرای استاندارد

کردن وسایل بین المللی و امکان قبول تساوی قانونی جدید با دیدگاه نوآور میپردازد. این برنامه روندهایی را که تبعیض جنسی بر اساس آن جریان دارد

مشخص کرده نیز توجه خاصی به شناسایی عوامل بوجود آورنده تبعیض در استخدام و افراد غیر استخدام خواهد کرد بعلاوه، وضع زنان در زمان جنگهای مسلحانه به خصوص دشمنی های غیر بین المللی برای تعیین اقدامات حفاظتی خاص که آیا باید بر آن توصیه شود و بالاتر از آن برای

ص: 35

چه فراهم شده است مورد مطالعه قرار خواهد گرفت و نیز به تاثیر وضع زنان در اثر تجاوزات آشکار به حقوق آنان توجه خواهد شد.

13089

دومین برنامه فرعی مسائل زنان در، تحقیق تدریس آموزش و اطلاعات دارای اهداف الف. مطالعه بیشتر روی زنان بخصوص در سطح دانشگاه با نظر مساعد برای کسب آگاهی بهتر از وضع زنان در مناطق فرهنگی مختلف به انضمام بررسی کمکهای واقعی آنان به زندگی سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه ای که به آن تعلق دارند؛ تدریس چند رشته ای و برنامه های تحقیقی میتواند در سطح ملی و منطقه ای مورد ارزیابی قرار گیرد.

ب. تشویق به تفکر نقش زنان و مردان در جامعه، با توجه به پیدایش ارزشها و اثرات احتمالی آنها بر روابط اجتماعی سازمان.

ج. ایجاد امکانات اطلاعاتی و اسنادی در مورد شرایط زنان

د. یکسان کردن موضوع جنسیت در آموزش برنامه های ارتباطاتی و به سخن کلی تر، در

توسعه پروژه های مختلف ارتباطات

13090

سومین برنامه فرعی به مشارکت زنان در زندگی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پرداخته و نیز درباره توسعه نقش زنان در این زمینه ها به خصوص معرفی آنان در قسمتهای سیاست

داخلی، قانونی اجرایی و قضایی فعالیت خواهد کرد لیستی از اقدامات عملی با نظریات مناسب حق تقدمها را تهیه می. کند تحقیق درباره نقش حیاتی زنان در زمینهای که ثبت نمی شود. به خصوص در مورد افراد کم درآمد با توجه به برنامه های آموزش تخصصی و اطلاعاتی است. آگاهی از

دستیافته های تحقیق برنامه ریزان در این زمینه و همچنین مطالعات درباره نقش زنان بعنوان روسای خانواده ها و مسائلی که با آن روبرو هستند می پردازد.

دولت موقت جمهوری اسلامی ایران وزارت امور خارجه اداره سازمان های بین المللی شماره 39/7482، تاریخ 58/12/25

کمیسیون ملی یونسکو در ایران مدیر کل سازمان تربیتی... ملی متحد (یونسکو) طی نامه ای موضوع گزارشات را که کشورهای عضو آن سازمان باید بر حسب توصیه های بیستین کنفرانس

عمومی یونسکو تهیه نمایند به شرح زیر یادآوری نموده است:

-تجدید نظر در مورد مسابقات بینالمللی معماری و شهرسازی.

-تجدید نظر در تعیین ضوابط مربوط به آمار آموزشی

-تجدید نظر در تعیین ضوابط بین المللی آمار در زمینه علوم و تکنولوژی

مدیر کل یونسکو متذکر شده است که بموجب مقررات مربوطه کشورهای عضو باید

گزارشات مورد نظر را جهت بررسی در بیست و یکمین کنفرانس عمومی حداقل دو ماه قبل از گشایش اولین اجلاس عادی کنفرانس به آن سازمان تسلیم نمایند عین نامه مدیر کل یونسکو تلویحاً ارسال میگردد رئیس اداره سازمانهای بین المللی مهدی احساسی [امضا]

کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد «یونسکو» در ایران خلاصه ای از برنامه و بودجه سال های 83-1981 یونسکو و پیشنهادهایی برای ترکیب هیئت نمایندگی

در سال 1945 که در جهان فقط 60 کشور مستقل وجود داشت نمایندگان 44 کشور منجمله

ایران منشور یونسکو را امضا کردند. هدف یونسکو استقرار عدالت، صلح است و برای نیل به این هدفها زمینه های آموزش و پرورش علوم فرهنگ ارتباطات وسایل اصلی کار این سازمان بین المللی است گرچه برخی از این زمینه ها مانند زمینه ارتباطات هنوز موفقیت کامل بدست نیامده

است؛ زیرا تاکنون پخش خبر تا حدود زیادی یکطرفه از سوی کشورهای غربی است. از این لحاظ یونسکو در نظر دارد سیستمی جهت تبادل اخبار واقعاً متعادل ایجاد نماید از آنجا که عدم عدالت و نابرابری در جهان وجود دارد تضمین صلح امری غیر ممکن است یونسکو در سالهای اخیر

زمینه های فعالیت های خود را علاوه بر موضوع های فوق به مسائل رشد و توسعه نظام نوین اقتصادی، کمک به جنبشهای آزادی بخش و مسأله آوارگان و انتقال علوم و تکنولوژی تعمیم داده است. اکنون 150 کشور عضو یونسکو هستند (1) و در اجلاس بیست و یکمین کنفرانس عمومی که در بلگراد تشکیل خواهد شد رئیس هیئت نمایندگی ایران فرصتی خواهند داشت که مقام والای انسان و جنبه های اخلاقی و نظرات فرهنگی ج.ا.ا را به سمع جهانیان برسانند و در صورت موافقت دولت در جنب کنفرانس از وزرای آموزش و پرورش و علوم و فرهنگ و ارتباطات کشورهای اسلامی و جهان سوم جلسه ای ترتیب دهد و راجع به تعمیم تمدن پرشکوه اسلامی و نقش ایران در نشر تمدن اسلامی تبادل نظر کنند.

ترکیب و اختیارات هیئت نمایندگی - بر حسب ماده 4 اساسنامه یونسکو و ماده 19 آیین نامه داخلی کنفرانس عمومی هیئت نمایندگی هر کشور حداکثر شامل 5 عضو اصلی خواهد بود که پس

ص: 37

از مشورت با کمیسیون ملی یونسکو در آن کشور انتخاب خواهد شد. به علاوه هیئت نمایندگی می تواند دارای 5 عضو علی البدل و به حد لازم مشاور و کارشناس باشد. اختیارات نمایندگان و

اعضای علی البدل ناشی از رئیس دولت و وزیر امور خارجه است. معهدا سازمان یونسکو اعتبارنامه های امضا شده بوسیله وزیر صلاحیت دارد دیگری را که به موجب اعلام کتبی رئیس دولت

و با وزیر خارجه خطاب به مدیر کل یونسکو دارای چنین حقی است نیز معتبر می شناسد. اسامی

رئیس و اعضای اصلی و علی البدل و کارشناسان باید حداکثر یک هفته قبل از انعقاد کنفرانس عمومی مدیر کل یونسکو اعلام گردد.

اعضای هیئت نمایندگی ایران در صورت موافقت آن جناب مرکب از 5 عضو اصلی به ریاست وزیر فرهنگ و آموزش عالی (وزیر مسوول در امور یونسکو) و با شرکت نمایندگان وزارتخانه های ارشاد، ملی آموزش و پرورش فرهنگ و آموزش عالی و دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران

خواهد بود. نماینده اعزامی وزارت امور خارجه و یا یکی از اعضای سفارت جمهوری اسلامی ایران در یوگسلاوی با هیئت همکاری خواهد کرد. پس از سخنرانی جناب آقای وزیر فرهنگ و آموزش عالی در صورت مراجعت ایشان به کشور شخص دیگری که به عنوان نایب رئیس به مدیر کل

معرفی میشود باید در تمام مدت کنفرانس حضور داشته باشد.

نکاتی که باید مورد توجه قرار گیرد. اعضای هیئت نمایندگی ایران باید توجه داشته باشند که بر خلاف اکثر کنفرانسهای گذشته که در مقر یونسکو در پاریس تشکیل می گردید و نمایندگی سابق ایران در یونسکو در موارد مختلف می توانست کمک های لازم را به عمل آورد. چون بیست و یکمین کنفرانس در بلگراد تشکیل میشود انتظار همکاری سابق را از لحاظ مراجعه به پرونده ها و دسترسی داشتن به اسناد و مدارک نباید داشته باشند در صورتی که هیئت نمایندگی

ایران مایل به توزیع مدارک یا اسنادی در کنفرانس باشد ارجح است که این اسناد قبلاً در تهران با همکاری وزارت فرهنگ و آموزش عالی و دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران تهیه گردد.

جهت ترجمه و ماشین نویسی اسناد و مدارک در صورتی که سفارت جمهوری اسلامی ایران در بلگراد امکان همکاری نداشته باشد باید ترتیبی جهت استخدام موقت ماشین نویس، محلی و اعزام مترجمی که سابقه شرکت در چنین مجامعی را داشته باشد داده شود. از آنجا که شرکت کنندگان در کشورهای مختلف باید با مسائلی که مطرح خواهد شد آشنایی و بصیرت کافی داشته باشند، برای بحث در هر یک از زمینه های فرهنگ علوم آموزش و پرورش و ارتباطات، اعضای هیئت نمایندگی ایران با شرکت کارشناسان آن موضوع تشکیل گردد و اسناد و مدارک لازم در هر یک از زمینه های

مزبور را همراه داشته باشد و در هر حال تعداد اعضای هیئت نمایندگی هیچوقت از 5 نفر تجاوز

نخواهد کرد.

پیشنهاد می شود که اعضای هیئت نمایندگی پس از انتخاب، مرتباً جلساتی در دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو داشته باشند تا اسناد و اصل درباره موضوعات مطروح در کنفرانس و برنامه و بودجه را مطالعه و نظرات جمهوری اسلامی ایران را که باید در کنفرانس مطرح گردد، مشخص و معلوم سازند و پیش نویس قطعنامه هایی که از طرف هیئت نمایندگی ایران به کنفرانس ارائه می شود تهیه نمایند.

دستور مذاکرات بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو دستور مذاکرات کنفرانس مزبور و تقویم زمانی آن معمولاً صد روز قبل از انعقاد کنفرانس

ارسال خواهد شد و تاکنون فقط پیش نویس برنامه و بودجه سالهای (1981-83) فرستاده شده است که به وزارتخانه های مربوط ارجاع گردید ولی بر حسب سابقه در مجمع عمومی مطالب زیر مورد بحث قرار خواهد گرفت

1. افتتاح کنفرانس بوسیله رئیس بیستمین اجلاس مجمع عمومی یونسکو، 2. تشکیل کمیته، اعتبار نامه ها . تصویب اعتبار نامه های هیئت نمایندگی 4 تصویب دستور مذاکرات 5 انتخاب

رئیس و پانزده نفر نایب رئیس و مخبر کنفرانس عمومی، 6. سخنرانی روسای هیئت نمایندگی، 7. بحث درباره افزایش تعداد کرسیهای شورای اجرایی 8 انتخاب رئیس کمیسیونها 9 گزارش مدیر کل، یونسکو، 10 بررسی و تصویب طرح و برنامه و بودجه سه سال (83-1981)

سند شماره 130/5

الف. سیاست کل یونسکو

ب. آموزش و پرورش - برنامه ریزی آموزشی مدیریت، آموزش تربیت معلم و کادر آموزشی سیاست آموزشی آموزش علوم تعلیمات بزرگسالان مبارزه با بیسوادی، توسعه آموزش حرفه ای، تعلیمات، روستایی احترام و شناخت هویت فرهنگی آموزش جمعیت، آموزش حفظ محیط، زیست آموزش تفاهم بین المللی صلح و حقوق بشر، احترام به حقوق بشر، کمک به جنبشهای آزادی بخش و آوارگان نقش آموزش عالی در جامعه وضع زن و مشارکت آنان در توسعه.

ج علوم طبیعی - علوم و جامعه آموزش حرفهای سیاست علمی تحقیقات علمی، توسعه امور روستایی، منابع انرژی و معدنی انسان و مسکون منابع آب اقیانوسیه و سواحل، دفتر منطقه، علوم و تکنولوژی

ص: 39

ج 2. علوم اجتماعی - مطالعه و برنامه ریزی درباره توسعه محیط زیست انسان جمعیت حقوق بشر و صلح، وضع زنان و مشارکت آنان در اثر توسعه نقش جوانان، دفتر منطقه ای علوم اجتماعی. د. فرهنگ احترام حقوق بشر، تقدیر و احترام به هویت فرهنگی، مشارکت در زندگی فرهنگی آفرینش هنری و مصون توسعه ارشاد ملی حفظ و معرفی میراث فرهنگی و طبیعی دفتر منطقه ای فرهنگی یونسکو در آسیا

ه. اطلاعات - نقش ارتباطات تربیت کار فنی در امر ارتباط خدمات و سیستم اطلاعاتی، حق مؤلف خلاصه بخش علوم اجتماعی (قسمت سوم) شامل سه قسمت زیر میباشد.

. فلسفه 2. دفاتر منطقه ای برای علوم اجتماعی . هزینه‌های پرسنلی و هزینه برنامه های مستقیم 1. فلسفه - 3286 - برنامه فلسفه برای سالهای 83 1981 از موضوعات مندرج در بندهای 11 و 2-1 و 3-1 و 3-2 و 3-3 و 4-1 و 6 و 7-5 سرچشمه میگیرد هدف از خلاصه زیر روشن ساختن پیوستگی و ارتباط منطقی بین فعالیتهای پیشنهاد شده که مستقیماً با تعدادی از موضوع های مختلف

فعالیت و ارتباط دارند

3287 - برنامه های فلسفه بطور خاص به تعدادی از مفاهیم اصلی که در زیر عملیات سازمان و اجرای برنامه میان مدت ظاهر میشود اختصاص خواهد یافت این برنامه مبتنی بر نتایج فعالیت هایی است که در بودجه دوره های قبل تعهد شده است و همچنین در برگرنده (به حساب آورنده) روندهای معاصر همزمان در بررسی مسائل و مشکلات فلسفی است. در عین حال این برنامه ها ادامه تشدید مطالعه بنیادهای جهانی را که در حال حاضر متنوع اند تدارک مبینند و همچنین ارتقای کیفی آموزش و تحقیق در فلسفه و توسعه تجزیه و تحلیل دیدگاههای مختلف در این رشته را بخصوص با توجه به نتایج حاصل از کنفرانس نایروبی در آموزش فلسفه که در ژوئن 1980 تشکیل شده بود پی گیری می کند.

3288 - در اجرای بند 3/02 قطعنامه های C/20 هدف برخی از فعالیت ها برای سازمان در زمینه

فعالیت های علوم اجتماعی بوجود آوردن مفاهیم بنیادی که در آن اعتبارات تحقیقات در زمینه علوم اجتماعی را متضمن خواهد بود اما در حفظ پایگاه جهانی فلسفه دامنه فعالیت های فلسفی به طرف تحقیقات درباره اثرات تاریخ و فرهنگ علوم طبیعی و توضیح و تشریح ارزش های جهانی و عملکرد در متغیرهای مختلف فرهنگی - اجتماعی که حیات بشر را در بر میگیرد ادامه می یابد.

3289 - منطق دانش و بنیادهای اساسی آن برای اقدام و عمل در علوم اجتماعی جهت بررسی ها در حین مواجهه با کار و روشها و سلسله جریانات اداری که در علوم اجتماعی و شرایط کاربردی آن

جهت درک کلیه ابعاد حمایت انسان میباشد (24500) (دلار) بودجه منظور شده است.

3290 - مساله تدریس و پژوهش در فلسفه در سراسر جهان جهات انتشارات در مطالعات درباره تدریس و پژوهش فلسفه در افریقا و تشکیل کنفرانسهای کارشناسان در این زمینه مبلغ

(98900) دلار بودجه منظور شده است.

3291 - بررسیهای فلسفی و فعالیت دول عضو - کمک های فکری و مالی نیز جهت موسسات ملی با نظر تقویت و توسعه پژوهشها در مسائل معاصر انسان منظور شده است.

3292 - طبیعت و نقش اقدامات مربوط به رشتههای مختلف علمی برای اثرات رشته های مختلف علمی در تدریس فلسفه مبلغ (20000 دلار) منظور شده است.

3293 - همکاری با سازمانهای غیر دولتی - گسترش همکاری با شورای بررسی فلسفه و

مطالعات انسانی (1) (ICHHS) و دیگر سازمان ها بویژه جهت اطلاع تحقیقات و نظامهای جنبی و کمک در استقرار برنامه در مراکز بین المللی برای رشته های انسان شناسی Humanities و توسعه (2) (345/800 Byblos دلار) منظور شده است.

3294 - تحول فرهنگ ها جهت مطالعه عواملی در زنده بودن فرهنگ ها و دینامیسم (تحرك) آنها مبلغ (49300) دلار در نظر گرفته است.

3295 - فرهنگ جهانی مشترک (کلاسیک) برای تشکیل سمپوزیوم ها به منظور آماده سازی ارزشهای فلسفی که با تنوع فرهنگها تطبیق مینماید مبلغ (44800 دلار) منظور شده است. 3296 - جهت مشارکت در فعالیت فلسفی در کشورهای عضو - جهت مشارکت در برنامه های

فلسفی و سایر رشته های مختلف علمی مربوط به علوم فلسفی و به منظور تأسیس و یا تقویت انجمنها و مراکز فلسفی و یا مطالعات علمی و برای تشکیل کنگره ها سمپوزیومها و یا اجلاسها مبلغ (83100)

دلار بودجه در نظر گرفته شده است.

2- ویکی پدیا Byblos is the Greek name of the Phoenician City Gebal

3297 - بررسی و برنامه ریزی توسعه - هدف شماره 8 - 16-3

هدف شماره 3-4 3-2 3-1 4-1 مسائل اساسی توسعه درونزا گردآوری بررسی ها با ماهیت درون زایی و درک توسعه که از آن مشتق می.شود تشکیل گردهمایی ها در زمینه های توسعه که با

نیازمندی ها و ادغام و توسعه موضوعات اصلی و معتبر ملل سازش داشته باشد.

3298 - تعبیر ارتباط بین علم و اجتماع - آماده سازی بررسی ها و تشکیل کنفرانس کارشناسان

در مورد نیازمندی های کلی مربوط به ارتباط بین علم و اجتماع مبلغ 109000 دلار (بودجه منظور)

شده است.

3299 - محیط زیست و اسکان انسان - هدف شماره (7/5) محیط زنده و اندیشه محیط زیست جهت انتشار مطالعاتی که در 1980 درباره روابط بین انسان و محیط زیست به عمل آمده است مبلغ

28000 دلار بودجه در نظر گرفته شده است.

33000 - حقوق بشر و صلح - هدف شماره 1-1 و 1-5 و 2-2 و 2-1 و 2-3. بنیادهای حقوق بشر در جهت انتشارات و مطالعات درباره بنیادهای حقوق بشر مبلغ (23800)

دلار بودجه در نظر گرفته شده است.

3301 - پژوهشهای مربوط به صلح جهت انتشار آثار و فعالیتهای مربوط به تقویت روح (مبلغ 19200) (دلار بودجه در نظر گرفته شده است. 3320 - مطالعات مربوط به بردباری در مقابل عقاید - انتشارات و آثار بزرگ درباره عقل (مبلغ)

47600 دلار

3203 - نقش فرهنگی و فکری زنان - هدف 33 - B جهت بررسیهای مساله زنان در

فرضیه های فلسفی و اثر انسان مبلغ 28000 دلار بودجه در نظر گرفته شده است. دفاتر منطقه ای برای علوم اجتماعی

3304 - برطبق سیاست عدم تمرکز مشاوره منطقه ای در قسمت علوم اجتماعی برای خدمت در منطقه آسیا و اقیانوسیه ادامه خواهد یافت و یک چنین راهنمای دومی در افریقا شروع بکار خواهد

نمود این ماموران بطور خاص مسوول رایزنی دولتهای عضو و مشارکت در انجام برنامه علوم اجتماعی در حوزه مناطق مربوط به خود خواهند بود.

3305 - امید می رود که آنها به منظور نیل به همه هدفهای علوم اجتماعی شرکت نمایند.

3306 - هزینه های پرسنل و هزینه های نگاهداری دفاتر منطقه ای به قرار ذیل خواهد بود

جدول

3207 - دلیل اصلی افزایش هزینه به علت پیشنهاد ایجاد یک پست راهنمای منطقه ای و تقویت

علوم اجتماعی در افریقا میباشد.

هزینه های پرسنل و هزینه های غیر مستقیم

3208 - برای تأمین اعتبار لازم که شامل هزینه هایی به شرح زیر است:

حقوق پرسنل و هزینه های غیر مستقیم برنامه که سهم و میزان آن براساس تقویم زمانی است که کارمندان بخش هدف مربوطه در برنامه غیر مستقیم نیاز خواهند داشت و اجرای این هدفها از طرف مدیر کل دفاتر منطقهای حمایت خواهد شد.

جزئیات تأمین بودجه در ذیل مشخص شده است خلاصه ای که در پی آن ذکر شده جزئیات

و هزینه های موضوعات را مشخص مینماید.

دفتر حمایت مدیر کل غیر از هزینه های کارمندان جمع تعداد کارمندان و بخش اسناد در این قلمرو (شامل پستهایی) که قبلاً ذکر شد با ارتباط با دفاتر منطقه ای 3300 - دفتر کمک های مدیر کل برای نظارت و هماهنگی کردن و ارزشیابی فعالیت ها و

کمک به ادارات مرتبط با انتشارات و مدیریت در واحدهای بخش و ستاد در قلمرو تأمین اعتبار تحت برنامه عادی برای هر یک از هدف ها و عملیات ذیل بودجه ای به این شرح منظور گردیده است. دفتر کمک های مدیر کل و رفت و آمد کارکنان 84700، دلار کمکه های موقت 34300

دلار، اضافه کار 9800 دلار متفرقه 11300 دلار کمیته پذیرش برای کلیه بخشها 20000 دلار فوق العاده نمایندگی 9300 دلار جمع کل 169400 دلار

ص: 43

با مقایسه 1979-80 به طریق ذیل تعیین شده اند.

جدول

دستور انجام اقدامات اجرایی توصیه های یونسکو وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و نوسازی آموزشی

دستور جلسه - در مورد اهمیت نقش از بین بردن نابرابریها اهمیت به گروه های محروم و

روستایی به منظور بالابردن و موثر ساختن (حق) آموزش در مورد مبارزه با بی سوادی فراهم ساختن امکانات آموزشی برای همه کودکان و بزرگسالان، بالابردن کمیت آموزش با توجه به شناخت

نیازهای برخی مناطق و موارد ضروری برای پیشرفت اجتماعی و اقتصادی علمی، فنی و شکوفایی افراد بر آوردن نیازهای آنان و جامعه ای که به آن تعلق دارند حفظ و حراست و فرهنگ ملتها،

شرکت برای استقرار صلح و درک و فهم بین المللی پیشرفت حقوق بشر، از بین بردن استعمار، نژاد پرستی و فاشیسم و اقدام در جهت خلع سلاح اهمیت به آموزش کودکان عقب مانده ذهنی.

به دیر کل توصیه میشود که تلاش خود را در موارد زیر به کار برد برقراری ارتباط بین تعلیم و تربیت و زندگی، فعال ارتباط بین تعلیم و تربیت، آمار اهمیت به علم و تکنیک به عنوان عوامل اصلی رشد اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جهان معاصر اهمیت به امکانات اطلاعاتی در جهت بهبود تعلیم و تربیت کمک به جنبشهای افریقایی و سازمان آزادی

بخش فلسطین در زمینه های مربوط به یونسکو، به مرحله اجرا در آوردن تصمیمات کمیسیون و تصمیمات شورای اجرایی در زمینه تأسیسات آموزشی و فرهنگی سرزمینهای اشغال شده عربی

همکاری با اداره امداد سازمان ملل در زمینه برنامه آموزش به پناهندگان فلسطین در خاورمیانه در زمینه نقش تعلیم و تربیت و اطلاعات وسیعتری در زمینه حقوق بشر، گسترش برنامه های آموزش عالی و همچنین اطلاعاتی که بتواند صلح را در جهان برقرار سازد ترتیب دادن کنفرانس در

میان دول به همین منظور، شرکت در تدارک و اجرای سیاستها و بهبود برنامه ریزی در زمینه تعلیم و تربیت تشکیل کنفرانس بین المللی تعلیم و تربیت در 1981 همچنین کنفرانس منطقه ای وزیران تعلیم و تربیت و مدیران برنامه ریزی اقتصاد یکی در افریقا 1982 و یکی در کشورهای عربی 1983، توجه

به پیشرفت تحقیقات اطلاعاتی در زمینه برنامه ریزی آموزشی ادامه همکاری با بانک بین المللی بانکهای منطقه ای برای بهبود و پیشرفت امور مالی تعلیم و تربیت شرکت در به مرحله اجرا در آوردن ساختهای آموزشی کامل متفاوت و انعطاف پذیر اهمیت به نوآوری های نظام های

آموزشی پیشرفت روابط بین نظام های آموزشی و جهان کار پیشرفت محتوا، روشها، فنون آموزشی، مشارکت در تربیت پرسنل آموزشی اهمیت دادن به نقش آموزش عالی در جامعه. سؤال شد که ارتباط آموزش و پرورش با یونسکو در چه حدی است و چگونه باید باشد. آقای مهربان توضیح دادند که تمام این سازمانهای بین المللی میخواهند فرهنگ غالب را رواج دهند. راه حل اینست که ما آگاهانه با مسائل برخورد کنیم نمیتوانیم ارتباط نداشته باشیم، چون از دنیا جدا نیستیم نباید چشم بسته مصرف کننده آنها باشیم. یونسکو متعهد است که در مورد نوآوری ها و نظامهای آموزشی کشورهای دنیا آخرین اطلاعات را در اختیار وزارت آموزش و

پرورش ایران قرار دهد تعهد کرده است که هر وقت کارشناس خواستیم برای ما بفرستد و بورسهایی نیز در اختیارمان میگذارد در مورد اخذ اطلاعات و مدارک باید آگاهانه آنها را بخواهیم که به درد کشورمان میخورد. طبق تصمیم اتخاذ شده در جلسه ای با حضور مقام عالی وزارت فعلاً کارشناس از آنها نمیخواهیم و در مورد بورسها نیز کمیسیون بررسی بورسها اگر تشخیص داد که شرکت در بورس به نفع آموزش و پرورش اسلامی است شرکت میکنیم و الا نه و تازه اجباری در دادن گزارش نیست ولی اگر فلسفه و پرورش اسلامی و کارهایی که بعد از انقلاب

اسلامی صورت گرفته عنوان شده و با نظام قبلی نیز مقایسه، شود فکر میکنم ارزنده خواهد بود. دفتر هماهنگی طرحها و برنامه ریزیهای توسعه طرحهای در دست انجام آن دفتر، از جمله طرح استقرار مدارس، ایجاد مدارس جدید در روستاهای فاقد مدرسه، استانی کردن آمار و

برنامه ریزی آموزشی را توضیح دادند.

جناب آقای موسوی گرمارودی مشاور فرهنگی و مطبوعاتی رئیس جمهور با توجه به

حکم مورخ 1359/7/29 آن جناب بدین وسیله خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو که تا این تاریخ با استفاده از گیرنده مستقر در این نمایندگی بطور مستقیم از سالن کنفرانس در بلگراد تهیه شده به شرح زیر به استحضار میرسد و خلاصه جلسات آینده نیز بتدریج تنظیم و فرستاده خواهد شد. ضمناً گزارش مفصل جلسات در پایان کنفرانس ایفاد می گردد:

افتتاح کنفرانس - ساعت 10/5 صبح روز 23 سپتامبر 1980 اول (مهر 1359) بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو بوسیله آقای Napoleon Leblan رئیس بیستمین کنفرانس عمومی یونسکو و نماینده کانادا در بلگراد محل Sava Cental افتتاح یافت در شروع کنفرانس آواز جمعی گروه آواز دانشکده هنرهای موسیقی بلگراد به مناسبت هفتاد و هشتمین سالگرد تولد مارشال تیتو (1) اجرا گردید و رئیس جمهور یوگسلاوی (2) به اعضای هیئت نمایندگی ها خیر مقدم گفت و از مساعی در خشان و ارزنده سازمان یونسکو در تحکیم مبانی صلح و ایجاد تفاهم بین المللی تجلیل نمود. سپس به ترتیب رئیس موقت کنفرانس عمومی رئیس شورای اجرایی و مدیر کل یونسکو از مقامات یوگسلاوی به عنوان کشور میزبان تشکر نمودند و از خدمات ارزنده مارشال تیتو در جهت خدمت به یوگسلاوی و کشورهای جهان آزاد تجلیل به عمل آوردند. مدیر کل یونسکو در پایان گفتار خود ضمن اظهار نگرانی شدید درخواست کرد که دولتهای ایران و عراق به مناقشات خود به طرق مسالمت آمیز پایان دهند و دیگر کشورها را از هر نوع دخالت که سبب توسعه اختلاف بین دو کشور بر حذر داشت.

آنگاه طبق ماده 27 آیین نامه داخلی کنفرانس عمومی و به پیشنهاد رئیس کنفرانس نمایندگان کشورهای بلغارستان چین امریکا - گابن هائیتی، عراق، نپال شوروی و زامبیا به عنوان اعضای کمیته رسیدگی به اعتبارنامه ها معرفی شدند.

24 سپتامبر - هنگام گزارش رئیس کمیته اعتبار نامه ها به اعتبار نامه اعضای هیئت نمایندگی اسرائیل (3) که بر روی کاغذ با مارک بیت المقدس « تهیه شده بود اعتراض شدید به

ص: 46

1- مارشال تیتو رهبر سوسیالیست یوگسلاوی سابق پس از جنگ جهانی دوم در 5 مه سال 1980 درگذشت.

2- این کشور در شبه جزیره بالکان صربستان مونته نگو و سارایوو - هرزه گوین - به جزیره بالکان در جنوب شرق اروپا پیش از این بخشی از جمهوری یوگسلاوی محسوب میشد.

3- همه جا فلسطین اشغالی

عمل، آمد ولی پس از توضیحات چند نفر از نمایندگان دایر بر اینکه قبول این اعتبار نامه ها هیچ دلیلی بر تغییر سیستم سازمان ملل متحد و یونسکو درباره موقعیت شهر بیت المقدس نخواهد بود موضوع به رای گذاشته شد و به تصویب رسید.

در اجلاس بعد از ظهر رئیس کمیته داوطلبی ها اعلام کرد که آقای IVO Margan نایب رئیس شورای اجرایی فدرال جمهوری یوگسلاوی که از طرف شورای اجرایی یونسکو به عنوان ریاست بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی پیشنهاد گردیده به اتفاق آراء انتخاب شده است و مورد تایید کنفرانس قرار گرفت.

سپس به دنبال تغییر در ماده 25 آیین نامه داخلی کنفرانس عمومی دایر بر افزایش عده معاونان

ریاست کنفرانس عمومی از 25 نفر به 32 نفر رؤسای نمایندگی های مشروحه در زیر به اتفاق آراء به این سمت انتخاب گردیدند. آنگولا، عربستان سعودی، بنگلادش برید، بوتسوانا، برزیل، چین، کوبا، امریکا فرانسه گابن، هندوستان، عراق، ایتالیا، ژاپن، کنیا، لبنان، ماداگاسکار، مراکش، نیجریه زلاند جدید، پاکستان، هلند، پاناما، رومانی سیرالئون سوئیس شوروی اوروگوئه، یمن دمکراتیک زامبیا .

آنگاه طبق پیشنهاد کمیته داوطلبیها روسای شش کمیسیون به شرح زیر انتخاب شدند.

کمیسیون شماره 1 (آموزش و پرورش) از مجارستان

کمیسیون شماره 2 علوم و علوم طبیعی از ترکیه

کمیسیون شماره 3 علوم اجتماعی از سودان

کمیسیون شماره 4 فرهنگ و ارتباطات از سنگال

کمیسیون شماره 5 مسائل عمومی درباره برنامه از اکواتر

کمیسیون شماره 6 مسائل اداری از سوئیس

25 سپتامبر - درخواست عضویت کشور «تونگا» به وسیله رئیس کنفرانس عمومی مطرح و به اتفاق آراء تصویب شد و با این ترتیب عده کشورهای عضو سازمان یونسکو به 152 کشور رسید. علاوه بر کشورهای عضو شرکت کننده در کنفرانس با شرکت نمایندگان هفت موسسه بین الملل نیز به عنوان ناظر در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی به شرح زیر موافقت به عمل آمد.

انجمن دوستداران Miguel Astrians شاعر و نویسنده (گواتمالایی) دفتر افریقایی علوم تعلیم و تربیت کمیته جهانی برای آزادی مطبوعات

فدراسیون لاتین و امریکایی روزنامه نگاران فدراسیون لاتین و امریکایی کارگران مطبوعات،

انستیتو بین المللی، مطبوعات انجمن مورخان امریکای لاتین و کارائیب کنگره جهانی اسلامی 26 سپتامبر - چون دوره شش ساله آقای احمد مختارامبو مدیر کل یونسکو در این سمت در

پایان کنفرانس اخیر منقضى میشود با توجه به فعالیتهای بی سابقه ای که ایشان در این مدت به

منظور پیشرفت برنامههای سازمان یونسکو مبذول داشته و بخصوص کوششها و مبارزات خستگی ناپذیر وی در راه کمک به اعتلای فرهنگ کشورهای در حال رشد و آزاد شده و تازه

استقلال یافته، زمینه تجدید انتخاب او از مدتی قبل فراهم شده بود و ضمن طرح این مساله در گروه های جغرافیایی یونسکو پشتیبانی اکثریت قریب به اتفاق کشورها در این باره اعلام گردیده بود

و وزارت امور خارجه دولت ج.ا.ایران نیز در فروردین ماه سال جاری موافقت خود را در این خصوص اطلاع داده بودند احمد مختارامبو تبعه کشور سنگال مسلمان و پای بند به کلیه شعائر اسلامی است.

در کشور سنگال تصدی پستهای دانشگاهی، وزارت آموزش و پرورش و فرهنگ و جوانان را داشته و از سال 1962 تا 1970 به عضویت شورای اجرایی در یونسکو انتخاب شده است. اولین

سمت رسمی وی در سازمان یونسکو با معاونت مدیر کل یونسکو در قسمت آموزش و پرورش در سال 1970 شروع میشود و از طرف کنفرانس عمومی یونسکو در نوامبر 1974 به عنوان مدیر کل یونسکو انتخاب می.گردد آقای امبو در مدت شش ساله تصدی خود در این پست برنامه های مؤثری در جهت گیری از اعمال تجاوزکارانه اسرائیل در سرزمینهای اشغالی مبارزه با تبعیض نژادی و نژادگرایی آموزش حقوق، بشر مبارزه با بیسوادی کمک به اطفال و نوجوانان مناطق مصیبت زده جلوگیری از مسابقه تسلیحاتی به کار گرفتن وسایل ارتباط جمعی در خدمت بشریت و تحکیم مبانی صلح و تفاهم بین المللی و دهها برنامه مفید دیگر ارائه داده که در نتیجه موفق شده است اعتماد و اطمینان کلیه کشورهای عضو را به نحوه مدیریت خود جلب کند امروز به منظور رسیدگی به اظهار

نظر کشورهای عضو و همچنین پیشنهاد شورای اجرایی یونسکو درباره تجدید نظر انتخاب آقای امبو

جلسه حضوری کنفرانس تشکیل گردید.

27 سپتامبر - طبق پیشنهاد رئیس کنفرانس عمومی آقای دکتر شمس الدین الوکیل رئیس شورای اجرایی پشت تریبون قرار گرفت و انتخاب مجدد آقای احمد مختارامبو مدیر کل فعلی یونسکو را که بوسیله شورای اجرایی پیشنهاد شده بود برای مدت هفت سال دیگر اعلام داشت. ضمناً رئیس کنفرانس اطلاع داد که چون نمایندگان کشورهای گینه، ایران، نامیبیا، پاراگوئه و

سنگاپور تاکنون اعتبار نامه های خود را ارائه نداده اند نمیتوانند در رای شرکت کنند و با این ترتیب شرکت کنندگان در رأی 147 کشور خواهند بود و چون از این عده نمایندگان پنج کشور غایب بودند اخذ رای با حضور نمایندگان 142 کشور به عمل آمد و بدین ترتیب پیشنهاد شورای اجرایی یونسکو دائر بر انتخاب مجدد آقای احمد مختار امبو برای مدت هفت سال دیگر به اتفاق آراء مورد تصویب قرار گرفت.

28 سپتامبر - رئیس کنفرانس عمومی ضمن اعلام رسمی انتخاب مجدد مدیر کل یونسکو از

وی دعوت کرد که برای تشریفات ادای سوگند پشت تریبون قرار گیرد مدیر کل یونسکو ضمن سپاسگزاری از اینکه مجدداً چنین مسوولیت مهم و با افتخاری برعهده اش محول شده است، ضمن

اظهارات خود دورنمایی از موقعیت فعلی دنیا در مقایسه شش سال دوره تصدی اداره این سازمان

ترسیم نمود و اضافه کرد در مسافرتهایی که در این مدت به اغلب کشورهای عضو نموده به این نتیجه رسیده است که سازمان یونسکو در تخفیف و حل مسائل بغرنج جهان امروز می تواند رل بسیار داشته باشد پس از بیانات مدیر کل، یونسکو، نمایندگان گروههای مختلف جغرافیایی و

همی همچنین روسای نمایندگیهای، گینه بلژیک، پرو نپال، سودان، عراق ترینیداد توباگو، فیلیپین بلغارستان یوگسلاوی آمریکا و فرانسه ضمن تجلیل از خدمات برجسته و بی سابقه وی در شش ساله اخیر تجدید انتخاب او را تبریک گفتند حسین، فاضل، نمایندگی ثابت ایران در یونسکو

نماینده ثابت ایران در سازمان، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 1-4-4-3194/119 تاریخ 1359/7/18

جناب آقای علی موسوی گرمارودی مشاور فرهنگی و مطبوعاتی رئیس جمهور، پرونامه شماره 1-4-4-3188/119 مورخ 59/7/7 قسمت دوم خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین دوره

کنفرانس عمومی یونسکو از تاریخ 59/7/7 تا تاریخ 59/7/17 به شرح زیر به استحضار میرسد. 30 سپتامبر 8) مهر ماه (59 - معاون رئیس کمیسیون امور اداری با اشاره به مواد آیین نامه داخلی وتلکس مورخ 23 سپتامبر 1980 این نمایندگی به عنوان مدیر کل یونسکو که نسخه ای از آن به منظور مزید استحضار به پیوست میباشد، موافقت کمیسیون را با شرکت نماینده ج.ا.ایران در رای گیریهای بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی اعلام داشت به دنبال مذاکرات بیستمین کنفرانس عمومی یونسکو درباره طرح پیشنهادی شماره های 1-38 و 2-38 مبنی بر گسترش زبانهای روسی و عربی در کمیته های کار یونسکو و هم چنین انتشار مدارک کنفرانسها به این دو زبان، طرح

پیشنهادی مدیر کل یونسکو در این خصوص که طی سند شماره 38/21C ارائه شده بود پس از اصلاح مختصری که از طرف نماینده شوروی پیشنهاد گردید به تصویب رسید.

اول اکتبر (9) مهر ماه - به منظور رعایت تقویم کنفرانس عمومی و صرفه جویی در وقت

تصمیم گرفته شد روسای نمایندگیها هنگام ایراد نطق خود درباره موضوعات کلی از ذکر جزئیات

مسائل در خصوص کشورشان صرف نظر کنند و مطالبی را تذکر دهند که در یکی از موضوعات مربوط به برنامه های یونسکو جنبه ابتکاری داشته و به دنبال یک تجربه مثبت بتواند برای سایر کشورها مفید واقع شود. در عین حال به روسای نمایندگیها توصیه شد در صورتی که میل داشته باشند نطق کامل آنان در صورت جلسات درج شود میتواند ضمن اعلام این مطلب به رئیس کنفرانس متن نطق خود را مشروط بر اینکه از 2500 کلمه تجاوز نکنند و به ترتیبی تنظیم شود که قسمتهای ایراد شده در جلسه عمومی با قسمتهایی که در نظر است در صورت جلسه آورده شود کاملاً مشخص باشد در اختیار وی قرار دهند. ضمناً تأکید شد که رئیس کنفرانس مراقبت نماید مطالبی که بدین ترتیب علاوه بر نطق رئیس هر نمایندگی به صورت جلسات اضافه میشود طوری باشد که ضرورتی برای استفاده از حق جواب پاره ای از نمایندگان ایجاد نکند.

3 اکتبر (11) مهر ماه - چون چند سازمان بین المللی غیر دولتی از ریاست کنفرانس درخواست

کرده بودند که در زمینه فعالیتهای مربوط به سازمان خود که در ارتباط نزدیک با مسوولیت های یونسکو میباشد مطالبی در جلسه عمومی ایراد نمایند با توجه به گزارش دفتر کنفرانس و اشاره به همکاری بسیار مؤثری که این سازمانها با یونسکو، دارند با این درخواست موافقت شد؛ مشروط بر

اینکه نطقها حتی الامکان کوتاه باشد.

رئیس کمیته رسیدگی به اعتبار نامه ها ضمن چهارمین گزارش خود به کنفرانس اعلام داشت که اعتبارنامه های کشورهای گینه بیسائو و تونگا بطور کامل و منطبق با ضوابط مندرج در آیین نامه تسلیم کمیته شده است و با این ترتیب میتوانند در جلسات کار کنفرانس شرکت نمایند. ضمناً اعتبار نامه کشورهای بولیوی ایالات متحده، امریکا، مالت، پاناما، پرو پرتغال و سیرالئون که به علت نقص مدارک بطور موقت پذیرفته شده بود تکمیل گردیده است. گزارش رئیس کمیته اعتبارنامه ها به

اتفاق آراء به تصویب رسید.

4 اکتبر (12) مهر ماه - رئیس کمیته حقوقی طی سومین گزارش خود به کنفرانس با اشاره به ماده پنج اساسنامه یونسکو طرح پیشنهادی بوسیله گابن، عراق، جامائیک، مالزی، مکزیک، پرو سنگال سری لانکا، تونس یمن دمکراتیک و زامبیا را مبنی بر افزایش اعضای شورای اجرایی از 45 نفر به 51 نفر اعلام داشت و پس از اصلاحاتی که در طرح به عمل آمد و هم چنین توضیحات رئیس

کمیته حقوقی به رای گذاشته شد که در نتیجه با 96 رای موافق 27 رای مخالف و 4 رای ممتنع به تصویب رسید و ضمناً نمایندگان 20 کشور هنگام رأی گیری غایب بودند.

(6 اکتبر 14) مهر ماه - به علت حضور و شرکت آقای احمد سکوتوره رئیس جمهوری گینه در جلسه عمومی کنفرانس کمیسیونها کار خود را موقتاً تعطیل کردند که کلیه اعضا بتوانند هنگام معرفی به رئیس جمهوری گینه و ایراد نطق وی در جلسه عمومی کنفرانس شرکت داشته باشند. مدیر کل یونسکو هنگام خیر مقدم به مهمان بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی از آقای احمد سکوتوره به عنوان پیشگام در استقلال و آزادی مردم افریقا و همچنین دوست صمیمی سازمان یونسکو تجلیل به عمل آورد و اضافه کرد که نام وی با روزهای تاریخی استقلال و آزادی افریقا تداعی می شود. مدیر کل یونسکو خاطر نشان ساخت که احمد سکوتوره از سال 1958 که کشور خود را به استقلال کامل رسانده است در تمام مدت در صف اول مبارزه با هر گونه تحمیل خارجی بر افکار مردم افریقا قرار داشته و به طرق مختلف در جلوگیری از مبارزه قدرتها به منظور تقسیم دنیا به دو منطقه متخاصم کوشش نموده است. سپس آقای سکوتوره در پاسخ مدیر کل یونسکو، ابتدا از خدمات ارزنده مارشال تیتو به عنوان بانی و مبتکر جنبش بین المللی در کشورهای غیر متعهد تجلیل به عمل آورد و به احترام وی درخواست یک دقیقه سکوت کرد. آنگاه با اشاره به خدمات بسیار ارزنده سازمان یونسکو در مسؤولیتی که از نظر تعلیم و تربیت در سطح بین المللی برعهده دارد، فعالیت های کاملاً مؤثر و مفید این سازمان را در سالهای اخیر بخصوص در زمینه های فرهنگ و ارتباطات ستود و از نمایندگان کشورهای عضو خواست ضمن قدردانی از این فعالیتها و اهداف عالی انسانی آن که بهبود جامعه بشری امروز است حداکثر پشتیبانی و همکاری را با این سازمان داشته باشند. (7 اکتبر 15) (مهر ماه - کمیته داوطلبی) در سومین اجلاس خود نحوه توزیع کشورهای

جدید عضو سازمان یونسکو را بین گروههای جغرافیایی به شرح زیر تصویب نمود.

1 کشور Botswana در گروه 5 (کشورهای آفریقایی و عرب)

2. کشور Dominique در گروه 3 (کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب)

کشور Guinee Equatoré ale (در گروه 5 (کشورهای آفریقایی و عرب)

4. کشور Maldives در گروه 4 (کشورهای آسیا و اقیانوسیه)

5. کشور Sainte - lucie در گروه 3 (کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب)

6. کشور Sao Tomé et principe در گروه 5 (کشورهای آفریقایی و عرب)

7. کشور Tonga در گروه 4 (کشورهای آسیا و اقیانوسیه)

8. کشور Zimbawé در گروه 5 (کشورهای آفریقایی و عرب)

در پایان بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو بیست و یک کشور به شرح زیر به

عضویت کمیته میراث جهانی انتخاب شده بودند، ایران، الجزایر، آرژانتین استرالیا، بلغارستان، مصر، اکواتر ایالات متحده آمریکا، فرانسه، غنا، عراق، ایتالیا، نپال، نیجریا، پاکستان، پاناما، سنگال، سودان، سوئیس تونس یوگسلاوی

چون در پایان بیست و یکمین اجلاس کنفرانس یونسکو مدت عضویت ایران در این کمیته منقضی میشود، طی نامه شماره 1-4-3106/119/4 مورخ 59/4/19 این نمایندگی به عنوان اداره

سازمانهای بین المللی وزارت امور خارجه پیشنهاد شد در صورتی که مصلحت بدانند برای تجدید انتخاب اقدامات لازم به عمل آید ضمناً چون به موجب بند 5 ماده 16 کنوانسیون میراث جهانی تجدید انتخاب منوط بر این بود که مبلغ 11616 دلار بدهی از بابت حق عضویت سالهای 1979 1980 به موقع پرداخت شود مراتب طی نامه شماره 3148/11939 مورخ 59/6/5 و تلکس شماره 837 مورخ 59/7/12 به استحضار وزارت امور خارجه رسید ولی چون تا تاریخ 7 اکتبر (15 مهر ماه جاری که سومین مجمع عمومی میراث جهانی تشکیل میشد دستورالعملی داده نشد، تجدید انتخاب بدون حضور نماینده ج.ا.ایران برگزار شد و کشورهای فدرال آلمان برزیل، قبرس، گینه، لیبی، اردن و زئیر به جای هفت کشور که به عضویت آنان در پایان این کنفرانس منقضی خواهد شد، انتخاب

شدند

8 اکتبر (16 مهر ماه) - بیست و ششمین اجلاس عمومی کنفرانس با ریاست آقای والرئ سفیر و رئیس هیئت نمایندگی فرانسه در یونسکو به انتخاب 25 عضو جدید شورای اجرایی که قبلاً داوطلبی آنان مورد تایید گروههای جغرافیایی مربوط و کمیته داوطلبیها واقع شده بود، اختصاص یافت و نتیجه آراء در هر گروه جغرافیایی به شرح زیر اعلام گردید:

گروه 1 بلژیک اسپانیا جمهوری فدرال آلمان ایتالیا

گروه 2: چک اسلواکی جمهوری سوسیالیستی اوکراین

گروه 3: کولومبی، برزیل، کوبا جامائیک هائیتی کاستاریکا

گروه 4: چین، هند، تایلند

گروه 5: گینه بیسائو نیجریا، گینه غنا، جمهوری متحده تانزانی، جمهور متحده کامرون، زئیر.

کشورهای عرب، تونس الجزایر امارات متحده عربی

19 اکتبر (17 مهر ماه) - مدیر کل یونسکو با توجه به پیام رئیس کمیته اختصاصی علیه تبعیض نژادی که به وسیله سازمان ملل متحد ایجاد شده و روز 11 اکتبر را به عنوان روز همبستگی با

زندانیان سیاسی آفریقای جنوبی اعلام داشته است پیامی برای رئیس سازمان مزبور فرستاد که متن آن بوسیله منشی کنفرانس در جلسه عمومی قرائت شد. مدیر کل یونسکو در پیام خود ضمن تقبیح شدید رژیم تبعیض نژادی خاطر نشان ساخت که این رژیم به عنوان آخرین اثر دوران نژادگرایی و نژاد پرستی بطور روزافزون در برابر اعتراض افکار عمومی دنیا قرار گرفته و نظیر رژیم نژاد پرست رودزیا باید نابود گردد.

اگر دیروز ملت زیمباوه توانست به دنبال مبارزات پیگیر به آزادی برسد و امروز مردم آفریقای جنوبی تصمیم دارند سرنوشت خود را بدون دخالت و فشار بیگانگان در دست بگیرند فقط به این سبب است که مردم این مناطق اعم از زن و مرد کودک برای این مبارزه بپاخاسته اند تا برای همیشه به نژادگرایی پایان دهند و به حقوق مسلم انسانی خود دست یابند و برای رسیدن به این هدف از بذل جان خود نیز دریغ نخواهد داشت. در مبارزه مردم محروم و تحت شکنجه آفریقای جنوبی علیه رژیم نژاد پرست کنونی، وظیفه کلیه مجامع بین المللی است که با تمام امکانات و وسایل خود از این مبارزه پشتیبانی و حمایت کنند و قبل از هر چیز به طرق مختلف برعمال این رژیم فشار وارد آورند و عرصه را بر آنان تنگ کنند.

سازمان یونسکو نیز که رسالت تعمیم صلح و محور هر نوع فکر تبعیض نژادی را دارد مصمم تر از همیشه و با حداکثر تلاش در این راه کوشش خواهد کرد و امیدوار است که این روز همبستگی

با زندانیان سیاسی آفریقای جنوبی برای هر یک از ما به منزله دعوتی باشد که تلاش خود را برای آزادی این زندانیان و تشدید مبارزات آنان تا مرحله پیروی افزایش دهیم.

در اجلاس بعد از ظهر طرح پیشنهادی مدیر کل یونسکو درباره بودجه سالهای 1981-1983

طی سند های 111/21C و 110/21C و 21C/110dd بوسیله رئیس شورای اجرایی و رئیس کمیسیون اداری به مجمع عمومی ارائه شد و طبق پیشنهاد نمایندگان کشورهای اردن و عراق مقرر گردید با اعلام نام هر نمایندگی به رای گذاشته شود که در نتیجه بودجه موقت سال 1981-1983 به مبلغ 625.374.000 دلار با 115 رای موافق، 5 رای مخالف و 14 رای ممتنع به تصویب رسید و نمایندگان

1. در سال 1990 دولت حزب ملی اولین گام برای مذاکره کنارگیری از قدرت را با لغو ممنوعیت کنگره ملی آفریقا و دیگر موسسات سیاسی چپگرا برداشت و نلسون ماندلا نخستین رئیس جمهور آفریقای جنوبی پس از سقوط رژیم نژاد پرست در (1994) را پس از 27 سال از زندان آزاد کرد قوانین آپارتاید بتدریج از کتابهای قانون حذف شدند و اولین انتخابات چند نژادی در سال 1994 برگزار شد کنگره ملی آفریقا ANC با اکثریت آراء پیروز شد و از آن تاریخ

تاکنون قدرت را در دست داشته است.

16 کشور نیز در جلسه حضور نداشتند. ضمناً در تاریخ یونسکو این اولین باری است که بودجه این

سازمان برای مدت سه سال تهیه شده و به تصویب میرسد چون تاکنون با توجه به دوره تشکیل .

کنفرانسهای عمومی بودجه این سازمان برای یک دوره دو ساله پیشنهاد و تصویب می شده است.

حسین،فاضل، نمایندگی ثابت ایران در یونسکو [امضا] 59/7/18

11

جمهوری اسلامی ایران وزارت امور خارجه اداره سازمانهای بین المللی شماره 9665 تاریخ 1359/7/21

پیرو تلکس 59/7/17 - 1718 در مورد برگزاری بیست و یکمین کنفرانس یونسکو به

استحضار میرساند که دیروز و امروز جمعه و شنبه 18-19 (مهرماه در محل این کنفرانس و در کنار آن میزگردی با شرکت علما و دانشمندان کشورهای اسلامی تحت عنوان اسلام) امروز برگزار گردید. این میزگرد دیروز بوسیله مدیر کل یونسکو آقای امبو و دبیر کل آقای حبیب شطی افتتاح گردید علت ایجاد این میزگرد آغاز قرن پانزدهم هجرت نبوی است و تاثیر تفکرات اسلامی در

جهان امروز و فردا توصیف شده است. اساتید و علمای مسلمان در این دور روز درباره پیام جهانی اسلام، دیدگاه های اسلام درباره حقوق تمدن و حقوق بشر سخنرانیهایی ایراد نمودند. اینجانب نیز در این میزگرد به عنوان ناظر و مستمع آزاد شرکت کردم که در پایان کنفرانس یونسکو

مجموعه هایی از موضوعات مطرح شده را تقدیم خواهم نمود.

کاردار موقت - احمد ابوسعیدی

12

نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 1 -4-4-3208119، تاریخ

1359/8/5

جناب آقای موسوی گرمارودی مشاور فرهنگی و مطبوعات رئیس جمهور، پیرونامه شماره 4-4-1-3194/119 مورخ 59/7/18 اینک قسمت سوم خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین دوره کنفرانس عمومی یونسکو از تاریخ 59/7/18 تا تاریخ 59/7/25 به شرح زیر به استحضار

می رسد

10 اکتبر (18) مهرماه - نظام جدید اقتصادی بین المللی به دنبال بیانات مدیر کل یونسکو

که در جلسه مورخ 8 اکتبر درباره علوم اجتماعی در خدمت توسعه ایراد شده بود و با توجه به

ص: 54

سهمی که سازمان یونسکو میتواند در ایجاد یک نظام جدید «اقتصادی بین المللی» داشته باشد، معاون مدیر کل یونسکو در بخش علوم اجتماعی به تفصیل در این خصوص توضیحاتی داد و اشاره کرد که چند ماه پس از تصویب این طرح که در جلسه مورخ اول مه 1974 در سازمان ملل به تصویب رسید؛ کنفرانس عمومی یونسکو در هجدهمین اجلاس خود در نوامبر 1974 طرحی در این زمینه تصویب کرد که نحوه فعالیت سازمان یونسکو را درباره نظام جدید اقتصادی بین المللی تعیین نمود. در این

طرح تصریح شده است که با توجه به اصول مندرج در اعلامیه مربوط به «نظام جدید اقتصادی بین المللی» که در زمینه تفویض حقوق مساوی به تمام ملل بنیانگذاری شده است، سازمان یونسکو نیز با اعتقاد راسخ به این اصول در به ثمر رساندن این طرح سهم بزرگتری را عهده دار خواهد بود.

مجمع دانشمندان اسلام شناس به مناسبت پانزدهمین قرن هجری

با توجه به بند آخر گزارش شماره 1-4-4-2932/119 ن ث مورخ 16-12/58 که به استحضار

اداره سازمانهای بین المللی رسیده است به مناسبت آغاز پانزدهمین قرن هجری و به موازات جلسات کار بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در تاریخ (دهم اکتبر 18 مهر ماه جاری) مجمعی از محققان و دانشمندان اسلام شناس به ریاست آقای حبیب شطی دبیر کل کنفرانس اسلامی در بلگراد تشکیل شد و مدیر کل یونسکو، قبل از شروع دستور کار جلسه اظهار داشت که این مجمع به دنبال توصیه بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی و با همکاری بسیار نزدیک سازمان یونسکو ترتیب داده شده است تا بدین ترتیب مرحله جدیدی در همکاری یونسکو با کنفرانس اسلامی پیش آید.

مدیر کل یونسکو، ضمن توضیح درباره کلمه هجرت که بوجود آورنده تحولی عظیم در تاریخ بشریت است خاطر نشان ساخت که در چهارده قرن پیش چگونه گروهی کوچک فقط به نیروی ایمان توانست نهضتی عظیم در جهان ایجاد کند که در مدتی کوتاه ملتهای متعدد با ادیان و آداب و رسوم مختلف تحت لوای اسلام در آیند.

پیامبر اسلام جامعه ای را به کلی متفاوت از جوامع آن روز به کیفیتی پایه ریزی کرد که صحابه

وی توانستند پیام او را به اقصی نقاط عالم ببرند و تعالیم اسلامی که شامل ساده ترین آداب زندگی معیشت تا پیچیده ترین اصول اجتماعی و حکومت بود، سرنوشت ساز جوامع متعددی شود ک-ه-چ-ون جامعه ای واحد تحت نظام، برابری، تعاون عدالت و آزادی قرار گرفتند.

ضمن تاکید بر ضرورت تشکیل چنین مجامعی از دانشمندان واقف و معتقد به فرهنگ اسلامی مدیر کل یونسکو اظهار امیدواری کرد که از این طریق بتوان مفاهیم اسلام حقیقی و مسائل آن را به ترتیبی در جهان پراشوب امروز تشریح کرد که در بهبود سرنوشت ملل مسلمان موثر واقع شود. آقای

حبیب شطی نیز ضمن تجلیل از همکاری بسیار نزدیک و صمیمانه یونسکو در این زمینه اظهار داشت

در دنیایی که در ظواهر مادی غرق شده و از معنویات به دور افتاده است ضرورت دارد که از سرچشمه غنی و فیاض اسلام مدد گرفته شود و در حل مشکلاتی که جهان امروز را در بر گرفته از این

طریق چاره جویی به عمل آید.

11 اکتبر (19 مهر ماه) - رئیس کمیسیون علوم اجتماعی قبل از شروع جلسه به مناسبت فاجعه غم انگیز زلزله اخیر الجزایر درخواست یک دقیقه سکوت کرد و به دنبال آن به منظور همدردی با زندانیان سیاسی افریقایی جنوبی پیشنهاد یک دقیقه تفکر در این زمینه شد معاون مدیر کل یونسکو در بخش علوم اجتماعی و همچنین مشاور حقوقی به سوالات نمایندگان در زمینه طرح پیشنهادی مدیر کل یونسکو درباره مددگیری از علوم اجتماعی به منظور حل مشکلات متعدد جوامع کنونی پاسخ گفته و در نتیجه طرح شماره 3002 از سند 5/21C به ترتیبی که پیشنهاد شده بود به تصویب رسید.

گزارش کمیسیون بینالمللی بررسی مسائل ارتباطات مدیر کل یونسکو در کمیسیون فرهنگ و ارتباطات حضور یافت و درباره سند شماره 85/21C موضوع مأموریت کمیسیون بین الملل بررسی مسائل ارتباطات توضیحاتی به اعضای کمیسیون داد. ضمناً رئیس و اعضای کمیسیون مزبور نیز در این اجلاس حضور داشتند.

کمیسیون بین المللی بررسی مسائل ارتباطات مدیر کل یونسکو در کمیسیون فرهنگ و ارتباطات حضور یافت و درباره سند شماره 21/85 موضوع مأموریت کمیسیون بین المللی بررسی مسائل ارتباطات توضیحاتی به اعضای کمیسیون داد. ضمناً رئیس و اعضای کمیسیون مزبور نیز در

این اجلاس حضور داشتند کمیسیون بین المللی بررسی مسائل ارتباطات به دنبال پیشنهاد مدیر کل یونسکو و تصویب و توصیه نوزدهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو از کارشناسان و متخصصان در امور ارتباطات به ریاست آقای Mac Bride حقوقدان سیاستمدار و روزنامه نگار تبعه ایرلند تشکیل گردیده است. مک براید رئیس دفتر بین المللی صلح و وزیر خارجه پیشین ایرلند یکی از بنیانگذاران و روسای کمیته عفو بین المللی و دارنده جوایز صلح نوبل و صلح لنین میباشد. اعضای کمیسیون مزبور از نمایندگان 16 کشور به شرح زیر تعیین شده اند، ایرلند آمریکا، فرانسه، ژنیر، کولومبی، روسیه، اندونزی، تونس، ژاپن نیجریا یوگسلاوی، مصر، هلند، شیلی، هند و کانادا.

آنگاه رئیس کمیسیون ضمن تجزیه و تحلیلی که از رئوس مطالب مطرح شده در کمیسیون به عمل آورد، یک گروه از نمایندگان کشورهای امریکا، انگلستان شوروی، یوگسلاوی، ونزوئلا، اوروگوئه، یمن دمکراتیک، تونس، کامرون، گابن، ژاپن و سری لانکا مامور تنظیم و تحریر این مطالب نمود که متعاقباً به کمیسیون تسلیم نمایند.

گزارش مقدماتی مدیر کل یونسکو درباره برنامه میان مدت یونسکو برای سالهای 1984 تا

1989 بوسیله وی مطرح و در هر مورد توضیحاتی داده شد. سپس معاون مدیر کل یونسکو در بخش مطالعات و برنامه ها به سوالات نمایندگان در این مورد پاسخ داد و طرح پیشنهادی پس از اصلاحاتی که بوسیله نمایندگان در آن به عمل آمد با 33 رای موافق در برابر 13 رای مخالف و 26 رای ممتنع به

تصویب رسید.

15 اکتبر (23) (مهر ماه - دفتر) کنفرانس عمومی به دنبال پیشنهاد تشکیل یک جلسه فوق العاده به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم درباره کمک به آسیب دیدگان زلزله اخیر الجزایر، اعلام داشت که با توجه به تراکم کار کنفرانس و کمی وقت در اجلاس فوق العاده فقط نمایندگان گروه های جغرافیایی صحبت کنند و طرح مربوط به نحوه کمک سازمان یونسکو نیز یک روز قبل از شروع اجلاس بین نمایندگان توزیع گردد تا فرصت مطالعه و تصمیم گیری داشته باشند.

ارزشیابی فعالیت های یونسکو - مدیر کل یونسکو گزارش مربوط به ارزشیابی از برنامه های یونسکو را در خصوص مطالعات انجام شده و هم چنین نتایج حاصله در هر مورد ضمن اشاره به مشکلاتی که در طول برنامه 1979 - 1980 با آن مواجه بوده است به اطلاع اعضای کمیسیون برنامه رساند. سپس نمایندگان نوزده کشور مطالبی درباره موفقیت ها و کمبودهای طرح ارزشیابی ایراد داشتند که معاون مدیر کل یونسکو در بخش مطالعات و برنامه ها پاسخ گفت. کمیسیون برنامه، ضمن اظهار رضایت از اقداماتی که در زمینه ارزشیابی برنامه ها به عمل آمده است تصمیم آن را درباره کلیه فعالیت های یونسکو توصیه کرد.

یونسکو - 16 اکتبر (24) (مهر ماه) - تصویب طرح کمک به آسیب دیدگان زلزله الجزایر - در جلسه

فوق العاده کنفرانس عمومی که به منظور اتخاذ تصمیم نهایی درباره نحوه کمک های فوری در آینده آسیب دیدگان الجزایر تشکیل شد مدیر کل، یونسکو، کلیه اقداماتی که تاکنون از طرف سازمان و همچنین کنفرانس عمومی در این خصوص انجام شده است به اطلاع نمایندگان رساند. سپس کنفرانس عمومی طرحی را که در این مورد به وسیله دفتر کنفرانس تهیه شده بود به اتفاق آراء تصویب کرد و روسای نمایندگیهای بلژیک از طرف گروه اروپایی هند از طرف گروه آسیایی عراق از طرف گروه عرب پرو از طرف گروه کشورهای امریکای لاتین و توگو از طرف کشورهای

افریقا مطالبی درباره همدردی با دولت و مردم الجزایر اظهار داشتند.

آقای عبداللطیف، رحال سفیر و رئیس هیئت نمایندگی ثابت الجزایر در یونسکو ضمن

سپاسگزاری کشور خود از اقدام کنفرانس عمومی اعلام داشت که دولت الجزایر برای پذیرفتن دو

نفر زلزله شناس سه نفر کارشناس متخصص در مقاومت بناها و سدها که از طرف مدیر کل یونسکو

به منظور اعزام به محل زلزله تعیین شده‌اند آمادگی دارد. ضمناً این گروه چند ساعت پس از تصویب

طرح کمک به مناطق آسیب زده به محل عزیمت نمودند و قرار شد بقیه کمکهای پیش بینی شده ه-ر

چه زودتر ارسال گردد.

بهبود وضع زنان - با توجه به توصیه کنفرانس عمومی در اجلاس های نوزدهم و بیستم

مدیر کل یونسکو اقداماتی در زمینه بهبود وضع زن در ارتباط با برنامه های یونسکو به عمل آورده بود

که گزارش طی سند شماره 116/21C در کمیسیون مطرح شد.

نماینده لبنان ضمن تایید طرح پیشنهادی اظهار داشت که متأسفانه اغلب مطالبی که در کنفرانسها و یا نوشته ها در خصوص تساوی زن و

مرد به آن اشاره میشود بیشتر جنبه عوام فریبی

دارد چون در عمل خلاف آن مشاهده میشود.

نماینده آمریکا با اشاره به کیفیت برنامه های یونسکو پیشنهاد کرد که این سازمان بعنوان مدل و

الگو برای سایر سازمانها باید در گرایش تعداد زنان در بخشهای مختلف پیشقدم باشد و در بهبود

وضع زنان در مقر یونسکو و بخشهای منطقه ای اقدامات موثری به عمل آورد. سپس نمایندگان

کشورهای لهستان بلغارستان و چک اسلواکی، ضمن پشتیبانی کامل از طرح پیشنهادی به کیفیت

وضع زنان در کشورهای سوسیالیستی اشاره کردند و نمایندگان کشورهای کانادا، ترکیه، آنگولا

، هلند موزامبیک جمهوری فدرال، آلمان، یمن، مغولستان کنیا ونزواتلا دانمارک جمهوری کره

برزیل، بنن و کوبا ضمن اشاره به وضع زنان در کشور خود مطالبی در تایید طرح پیشنهادی اظهار

داشتند.

17 اکتبر (25) مهر ماه - اعتراض به اعمال خلاف اسرائیل در سرزمین های اشغالی طی هجدهمین کنفرانس عمومی یونسکو به مدیر کل

یونسکو توصیه شده بود که نظارت و دقت کامل به عمل آید تا آید تا موسسات فرهنگی و آموزشی سرزمین اشغالی به وسیله اسرائیل، آزادانه بتوانند هویت ملی و فرهنگی خود را حفظ نمایند و در این خصوص با کشورهای عرب ذینفع در منطقه و سازمان

ص: 58

آزادبخش فلسطین حداکثر همکاری معمول گردد. هم چنین بطور صریح به دولت اسرائیل هشدار داده شده است تا از هر گونه عملی که مانع از ادامه فعالیت‌های فرهنگی و آموزشی مردم

سرزمین‌های اشغالی باشد خودداری کند و طی دو اجلاس نوزدهمین و بیستمین کنفرانس عمومی

نیز در این باره بطور مؤکد یادآوری و تصمیم نام‌هایی به تصویب رسیده است. با وجود اینکه رئیس هیئت نمایندگی اسرائیل در یونسکو طی نام‌های متعدد به مدیر کل یونسکو اطمینان داده بود که دولت متبوع وی توصیه‌های کنفرانس عمومی را اجرا خواهد کرد؛ متأسفانه در تمام این مدت گزارش‌های مختلف بوسیله مقامات فرهنگی سرزمین‌های اشغالی و همچنین نمایندگان اعزامی از

طرف یونسکو نشان میداد که اعمال خلاف رویه اسرائیل همچنان ادامه دارد و حتی در چند مورد به نمایندگان سازمان یونسکو که طبق توافقات رسمی حق دارند از مراکز آموزشی و فرهنگی

زمین‌های اشغالی بازدید کنند این اجازه داده نشده و مدیر کل یونسکو بطور مرتب و طی

گزارش‌های متعدد تجاوزات دولت اسرائیل را در این خصوص به اطلاع اعضای شورای اجرایی کنفرانس عمومی رسانده است.

اعمال خودسرانه دولت اسرائیل به ترتیبی افزایش یافت که گذشته از تعطیل تعدادی از مدارس

ابتدایی و متوسطه در مناطق اشغالی در فوریه 1979 قوای نظامی اسرائیل یک مدرسه ابتدایی و

متوسطه با 800 دانش آموز را که تحت نظر سازمان یونسکو اداره میشد تعطیل کردند. متعاقب آن مرتباً گزارش‌هایی از سازمان‌های مختلف مقاومت فلسطین و مردم تحت اشغال اسرائیل به دبیرخانه یونسکو رسیده بود که از فشارهای مختلف و روزافزون اشغالگران اسرائیل شکایت داشتند و مدیر

کل یونسکو در هر نوبت با منعکس کردن شکایات در جلسات شورای اجرایی اعتراض شدید سازمان یونسکو را به مقامات اسرائیل اعلام داشته است شورای اجرایی در آخرین اجلاس خود ضمن تحسین و تأیید اقدامات مدیر کل یونسکو در این زمینه توصیه کرد به منظور اجرای کامل تصمیم نامه‌های کنفرانس عمومی در خصوص نظارت دائم سازمان یونسکو بر مؤسسات فرهنگی و آموزشی سرزمین‌های اشغالی و هم چنین بیت المقدس، این مطلب مجدداً در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی مطرح شود تا ضمن تقبیح و محکوم کردن اعمال اسرائیل تصمیم لازم و مقتضی اتخاذ گردد. پس از طرح گزارش مشروح مدیر کل یونسکو در کمیسیون برنامه در خصوص نقض

تصمیمات کنفرانس عمومی از طرف دولت، اسرائیل نماینده اردن اظهار داشت که در این مدت عده زیادی از دانش آموزان دانشجویان و روزنامه نگاران بوسیله عمال اسرائیلی کشته شده اند که برای هر مورد و موارد دیگری که به تعطیل اجباری مدارس و مؤسسات فرهنگی منطقه منج-ر ش-ده اس-ت

آن مدارکی آماده. داریم نماینده اردن اضافه کرد که دولت اسرائیل قانون اردن را در خصوص تعلیم و تربیت در دوره متوسطه به وسیله دستور نظامی شماره 855 مورخ 7 ژوئیه 1980 تغییر داده که گزارش برای مدیر کل یونسکو فرستاده شده و همچنین به استقلال دانشگاهی منطقه تجاوز کرده و با دستورات نظامی آن را تغییر داده است. سپس نمایندگان کشورهای لهستان، زامبیا، جمهوری دموکراتیک خلق، کره، چین، رومانی، شوروی فیلیپین، گابن موزامبیک، سازمان آزادیبخش، فلسطین مطالبی در تأیید گزارش مدیر کل یونسکو اظهار داشتند و تصمیم نامه ای که در این خصوص بوسیله نماینده اردن مطرح شده بود به رأی با نام گذاشته شد و در نتیجه با 82 رای موافق در برابر 18 رای مخالف و 10 رای ممتنع به تصویب رسید. ضمناً نمایندگان 32 کشور در این رای گیری شرکت نداشتند.

حسین، فاضل نمایندگی ثابت ایران در یونسکو

13

نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد شماره 1-4-4-11/3218، تاریخ 59/8/16 پیوست دارد

جناب آقای سیدعلی موسوی گرمارودی مشاور فرهنگی و مطبوعاتی رئیس جمهور پیرونامه شماره 1-4-4-119/3208 مورخ، 1359/8/5 قسمت چهارم خلاصه گزارش جلسات بیست و یکمین دوره کنفرانس عمومی یونسکو از تاریخ 1359/7/28 تا پایان کنفرانس (6) آبان 59 به شرح زیر به

استحضار میرسد

20 اکتبر (28) مهر (ماه) - نحوه فعالیت منطقه ای کشورهای عضو - پیشنهاد مدیر کل یونسکو مبنی بر تغییر نام گروه جغرافیایی آسیا و اقیانوسیه» به «آسیا و اقیانوس آرام» و همچنین توزیع جغرافیایی کشورهای جدید عضو یونسکو که قبلاً مورد رسیدگی و تأیید کمیته داوطلبی ها قرار گرفته بود به شرح زیر به اتفاق آراء تصویب شد: الف - کشورهای Tonga و Maldives در گروه منطقه ای آسیا و اقیانوس آرام فعالیت خواهند

داشت.

ب - کشور ترکیه علاوه بر عضویت در گروه منطقه ای کشورهای اروپا در گروه آسیا و

اقیانوس آرام فعالیت خواهند داشت.

ج - کشور Santo Lucie در گروه کشورهای امریکای لاتین و کارائیب فعالیت می کردند.

ص: 60

در گروه کشورهای آفریقایی عضویت دارند.

تغییرات و گسترش در ساختمانهای مقر یونسکو - هنگام اجلاس بیستمین کنفرانس عمومی در پاریس عدم گنجایش سالنهای کنفرانس و دفاتر کنونی مقر یونسکو کاملاً مشهود بود و تصمیم گرفته شد با توجه به افزایش تعداد کشورهای عضو در سالن کنفرانس عمومی تغییراتی داده شود و دفاتر مورد احتیاج در ساختمانهای فعلی ایجاد گردد این پیشنهاد در دو سال گذشته در جلسات متعدد کمیته مقر یونسکو با حضور اعضای کمیته مزبور که ایران نیز در آن عضویت داشت و مهندسان مشاور یونسکو مورد بررسی قرار گرفت و در نتیجه گزارش مدیر کل در این خصوص در مجمع عمومی مطرح و با 74 رأی موافق در برابر 10 رأی مخالف و 14 رأی ممتنع به تصویب رسید.

مساله بیت المقدس - چون علیرغم تصمیم مصوبه در بیستمین کنفرانس عمومی یونسکو و همچنین تصمیم نامه شماره 446 مورخ 23 مارس 1979 شورای امنیت که از دولت اسرائیل خواسته شده است از هر گونه تغییری در وضع کلی شهر بیت المقدس خودداری کند و متأسفانه طبق گزارشهای رسیده هنوز به حفاریهای غیر مجاز در مناطق تاریخی و فرهنگی بیت المقدس ادامه می دهد؛ مجدداً تصمیم نامه ای در این خصوص مطرح گردید که پس از توضیحات نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین با پیشنهاد نماینده اردن و تأیید نماینده عراق به رأی با نام گذاشته و در نتیجه ب-78 رأی موافق در برابر 3 رأی مخالف و 28 رأی ممتنع به تصویب رسید. ضمناً در این رأی گیری نمایندگان 41 کشور حضور نداشتند.

21 اکتبر (29) مهر ماه - تصویب طرحهای بهبود وضع زن آموزش و پرورش ارتباطات - رح پیشنهادی مدیر کل یونسکو در خصوص بهبود وضع زن و شرکت دادن زنان در فعالیت های

مربوط به امور اقتصادی اجتماعی و فرهنگی به تصویب رسید.

بودجه مربوط به اجرای برنامه آموزش و پرورش برای سالهای 1981-1983 موضوع فصل اول سند شماره 5/21C که از طرف مدیر کل یونسکو پیشنهاد شده بود به مبلغ 87.890.000 دلار مورد تصویب قرار گرفت.

طرح مربوط به توسعه شبکه های ارتباطی در جهت تسهیل استفاده از برنامه های آموزشی و خبری که به منظور تحکیم مبانی صلح و حسن تفاهم بین المللی و همچنین آموزش حقوق بشر و مبارزه علیه نژادگرایی و تبعیض نژادی به کار گرفته خواهند شد به تصویب رسید.

22 اکتبر (30 مهر (ماه -) تغییر در آیین نامه داخلی کنفرانس عمومی - با توجه به اینکه در بیست سال گذشته تعداد کشورهای عضو یونسکو رو به افزایش بوده است به همین تناسب معاونان رئیس کمیسیون عمومی که در سال 1960 پانزده نفر پیش بینی گردیده بود به 32 نفر افزایش داده شد.

همکاری فرهنگی و علمی بین ملتها - در بیستمین کنفرانس عمومی یونسکو با پیشنهاد

نماینده شوروی طرحی به تصویب رسید که طی آن به مدیر کل یونسکو توصیه شده بود در زمینه همکاری فرهنگی و علمی بر پایه برابری و رعایت منافع مشترک ملل جهان به منظور تحکیم مبانی صلح و حسن تفاهم بین ملتها اقداماتی به عمل آید و در خصوص اعمال طرح مزبور پیشنهادی به منظور ارائه به بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی تهیه شود.

مدیر کل یونسکو ضمن گزارش فعالیت‌هایی که در این مورد به عمل آمده است، طرح جامعی که بتواند در سطح ملی و بین‌المللی قابل اجرا باشد ارائه داد که بخصوص گسترش فعالیت‌هایی در این زمینه به کمک سه نشریه یونسکو بنامهای *Perspectives* و *Culture* و *Impact* پیش بینی شده است.

23 اکتبر (اول) (آبان) - محل تشکیل بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی - آقای

شمس الدین، وکیل رئیس شورای اجرایی محل تشکیل بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی را

در مقر یونسکو اعلام داشت. ضمناً قرار شد از تاریخ 11 تا 20 اکتبر 1982 چهارمین جلسه فوق العاده کنفرانس عمومی در مقر یونسکو تشکیل گردد و نمایندگان کشورهای آمریکا، سودان، سنگال و

تانزانی در این زمینه توضیحاتی دادند

تصویب اعضای کمیته‌ها و شوراها - به دعوت رئیس کنفرانس، رئیس کمیته داوطلبیها گزارش خود را در خصوص اعضای کمیته‌ها و شوراها به اطلاع مجمع عمومی رساند و به اتفاق آراء

به شرح زیر به تصویب رسید

1. کمیته بین‌الدول تربیت بدنی و ورزش - کشورهای دموکراتیک آلمان، چکوسلواکی شوروی، کوبا، هندوراس مکزیک، اوروگوئه، ژاپن، مالزی، نپال ماداگاسکار، کامرون، لیبی، و اردن

2. کمیته بین‌الدول استرداد اموال فرهنگی به کشورهای مبدأ - کشورهای یونان روسیه اکواتر، هندوراس مکزیک، پاکستان جمهوری سوسیالیستی، ویتنام آنگولا، غنا و یمن. ضمناً ب-1 توجه به گزارش شماره 62-30380/119 مورخ 59/2/24 این نمایندگی به کمیسیون ملی یونسکو در ایران و همچنین وزارت امور خارجه دستورالعملی که داده شده بود چند ماه قبل از شروع اقدامات لازم در جهت عضویت جمهوری اسلامی ایران در کمیته مزبور به عمل آمد و موافقت روسای

نماینده‌گی تعدادی از کشورها در خصوص پشتیبانی از این داوطلبی جلب شده بود، ولی متأسفانه با عدم شرکت هیئت نمایندگی ایران در کنفرانس از این موقعیت مناسب استفاده نشد. کمیته بین الدول برنامه عمومی اطلاعات - کشورهای آلمان فدرال فنلاند فرانسه بلغارستان، لهستان، شوروی، آرژانتین ونزوئلا، اندونزی، فیلیپین، نیجر نیجریا، توگو و موریتانی.

4. شورای دفتر بینالمللی تعلیم و تربیت - کشورهای دانمارک اسپانیا، امریکا، فرانسه، لهستان، اکواتر، پاناما، پرو، بنگلادش، گینه کنیا، رواندا، مصر و قطر.

5. شورای بینالمللی برنامه انسان و کره مسکون - کشورهای آلمان فدرال، اسپانیا، سوئد، بلغارستان، بیلوروس، شیلی، کوبا، چین، ژاپن، بن برونودی ساحل عاج، لبنان، مراکش و سوریه جمهوری اسلامی ایران طبق تصمیم بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی تا سال 1983 در ضمناً عضویت این شورا باقی خواهد ماند.

6. شورای بینالدول برنامه آشناسی بینالمللی - کشورهای آلمان فدرال، اتریش، امریکا، هلند مجارستان، آرژانتین، شیلی، چین، نپال، پاکستان جمهوری سوسیالیست ویتنام ساحل عاج

نیجر اردن و سودان جمهوری اسلامی ایران در این شورا نیز تا پایان بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی عضویت خواهد داشت.

7. کمیسیون سازش و میانجیگری - کشورهای مراکش آرژانتین و ماداگاسکار

8. کمیته حقوقی - کشورهای جمهوری اسلامی ایران، کانادا، امریکا هلند، سوئد، سوئیس،

چک اسلواکی، شوروی آرژانتین، شیلی، السالوادور، اوروگوئه، ونزوئلا نپال، مصر، غنا، لیبی نیجریا، توگو، تونس، جمهوری یمن برای توضیح علاوه مینماید که چون امکان تجدید و انتخاب ج.ا.ا. ایران در کمیته بین الدول برنامه عمومی اطلاعات و کمیته مقر بعید بنظر میرسد، به وسیله تلفن به آقای ابوسعیدی توصیه شد داوطلبی ایران را در کمیته حقوقی اعلام نمایند.

9. کمیته مقر - کشورهای استرالیا، امریکا، فرانسه لوگزامبورگ، انگلستان، سوئد، سوئیس، رومانی، کاستاریکا، پاناما فیلیپین تایلند ساحل عاج بنن جمهوری آفریقای مرکزی، نیجریا، سنگال توگو، الجزایر و تونس

24 اکتبر (2) آبان - هفته خلع سلاح - رئیس کنفرانس یادآوری کرد که در سال 1978 مجمع عمومی سازمان ملل متحد یک هفته را به عنوان خلع سلاح اعلام داشت و اظهار امیدواری کرد که همه ساله روزهای بین 24 و 30 اکتبر بنام این هفته اختصاص داده شود رئیس کنفرانس آرزو کرد که این یاد بود سبب شود که در روحیه کلیه مردم جهان این تمایل بوجود آید که خود را در برقراری یک صلح مبتنی بر برادری و معاضدت سهیم بدانند سپس به دعوت رئیس کنفرانس آقای

«کارنو» رئیس کمیته تحریر و مذاکره مدارک مربوط به دو قسمت از فعالیتهای مهم یونسکو را

بدین شرح

- سهم یونسکو در برقراری صلح و کوششی که این سازمان در زمینه حقوق و مبارزه با استعمار

و تبعیض نژادی باید به عهده داشته باشد.

تلاش سازمان یونسکو در جهت آماده کردن افکار عمومی دنیا برای متوقف ساختن مسابقه تسلیحاتی و رسیدن به مرحله خلع سلاح مطرح ساخت و طرح مربوط به 76 رای موافق و 3 رای

ممتنع به تصویب رسید.

25 اکتبر (3) آبان - اظهارات رئیس نمایندگی افغانستان - یکی از مسائل بسیار جالب در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی ابتکار رئیس هیئت نمایندگی افغانستان بود که با استفاده از این موقعیت کاملاً استثنایی موفق شد به تفصیل از دخالت‌های ناروای حکومت شوروی در امور کشورش سخن بگوید و از پشت تریبون کنفرانس عمومی صدای ملت ستمدیده افغانستان را به گوش 2500 نفر از برگزیدگان مردم 153 کشور برساند که اثر آن از تمام مطالبی که تاکنون درباره اشغال افغانستان گفته و نوشته شده است بیشتر میتواند باشد.

مقدمات تشکیل دو موزه از طرف یونسکو در مصر - دفتر کنفرانس عمومی به اتفاق آرا تصمیم گرفت که دو مطلب دیگر در دستور کار بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی منظور

گردد:

1. انتخاب اعضای شورای بین الدول مامور هم آهنگ کردن برنامه بین المللی توسعه ارتباطات

2 انتخاب اعضای کمیته اجرایی فعالیت بینالمللی به منظور ایجاد موزه «نوبی» در آسوان و

موزه ملی آثار عتیقه مصر در قاهره

رئیس کنفرانس عمومی به اطلاع اعضای دفتر کنفرانس رساند که با رعایت مقررات کنفرانس عمومی با شرکت آقای یاسر عرفات رئیس سازمان آزادی بخش فلسطین در آخرین اجلاس مجمع عمومی کنفرانس موافقت کرده است و ضمناً از طرف نمایندگان کشورهای آمریکا و اسرائیل دو اعتراض نامه در این خصوص دریافت داشته است. در حالیکه این موافقت منطبق با بند 6 ماده 67 آیین نامه داخلی کنفرانس عمومی میباشد.

27 اکتبر (5) آبان - قرائت تلگرام معاون نخست وزیر افغانستان - با موافقت رئیس، کنفرانس تلگرام واصله از طرف معاون نخست وزیر افغانستان در خصوص بیانات رئیس هیئت نمایندگی این کشور در اجلاس روز 25 اکتبر بوسیله نماینده افغانستان قرائت شد و نمایندگان کشورهای آمریکا شوروی پاکستان و آلمان فدرال مطالبی درباره اظهارات رئیس نمایندگی

افغانستان بیان داشتند. سپس رئیس کنفرانس به اطلاع نمایندگان رسانید که طبق ماده 67 آیین نامه داخلی با شرکت آقای یاسر عرفات در اجلاس عمومی کنفرانس موافقت کرده است که نماینده

اسرائیل مخالفت خود را در این مورد اعلام داشت.

28 اکتبر 6) آبان) - پایان کنفرانس - مدیر کل یونسکو ضمن نطق خود در پایان اجلاس بیست و یکمین دوره کنفرانس عمومی با تشکر مجدد از رأی اعتماد کنفرانس عمومی برای تمدید دوره ماموریت خطیر وی در این سازمان اظهار داشت؛ بزرگترین رسالت سازمان یونسکو ایجاد وحدت بین جامعه بشریت است و برای به ثمر رساندن این وظیفه باید همکاری بسیار نزدیک و صمیمانه ای بین جوامعی بوجود آورد که از نظر سوابق و سنتهای تاریخی و مسائل و مشکلات

روزمره اختلافات فاحشی بین آنان وجود دارد این وحدت لازم است به ترتیبی ایجاد شود ک-ب-ه ریشه های فرهنگی مذهبی و فلسفی ملتها خللی وارد نسازد.

مدیر کل یونسکو اضافه کرد تصمیماتی که در مدت این پنج هفته با حسن نیت و همکاری کامل کلیه نمایندگان در جهت کمک به اجرای برنامه های پیشنهادی اتخاذ گردید بعد تازه ای به فعالیتهای یونسکو بخصوص در قسمتهای علوم و تکنولوژی و ارتباطات خواهد داد. آنگاه مدیر کل یونسکو ضمن تأکید بر ضرورت همگانی کردن آموزش و پرورش و با استفاده برابر و یکسان از امتیازات علوم تکنولوژی برای هر یک از قسمتهای مربوط به فعالیتهای یونسکو در زمینه تعلیم و تربیت علوم و تکنولوژی، فرهنگ و ارتباطات آموزش حقوق بشر و مبارزه با نژادگرایی و تبعیض نژادی و خلع سلاح توضیحاتی داد و ضمن اشاره به مسوولیت هر یک از اعضای این سازمان اظهار امیدواری نمود که با مددگیری از قدرت اراده و فکر، سلیم انجام مسوولیت خطیری که در قبال جامعه بشریت برعهده سازمان یونسکو و اعضای آن محول شده است با پیروزی توأم باشد. در پایان این گزارش مختصر ناگزیر است علاوه نماید که حضور هیئت نمایندگی ج.ا.ایران در این کنفرانس موقعیتی بسیار مناسب و استثنایی بود که با کمال تأسف از آن استفاده نشد و هیئتی اعزام نگردید. حسین فاضل نمایندگی ثابت ایران در یونسکو

14

کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ احتمال [1982]

به دعوت سازمان، آموزشی علمی و فرهنگی ملل متحد نمایندگان 158 کشور عضو یونسکو به

چهارمین اجلاس فوق العاده کنفرانس عمومی که از 23 نوامبر تا 2 دسامبر از 2 آذر تا 12 آذر در مقر یونسکو مرکزی در پاریس تشکیل شد دعوت گردیدند. علاوه بر نمایندگان کشورهای عضو

ص: 65

نمایندگان سازمان ملل متحد و ادارات مربوط به آن و همچنین ناظران 8 کشور غیر عضو و نهضت‌های آزادیبخش، افریقا فلسطین و سازمانهای غیر دولتی و بین الدول بین المللی به این اجلاس دعوت داشتند. آقای ایوا مارگان از یوگسلاوی مسوول افتتاح این اجلاس فوق العاده بود. این کنفرانس اساساً بررسی و تصویب پیش نویس برنامه میان مدت برای سالهای 1983 الی 1989 را به عهده داشته که توسط آقای امبو مدیر کل یونسکو گزارش گردید کنفرانس برحسب مقرر به بررسی اسناد مربوط به دومین برنامه میان مدت یونسکو پرداخت این اسناد به مثابه راهنمای خطوط کلی پیاده کردن مفاهیم، اصولی اهداف و استراتژی سازمان برای مدت 6 سال آینده است. پیش نویس

برنامه توسط هیئت اجرایی از قبل بررسی شده که شامل تجزیه و تحلیل مسائل جهان امروز و رئوس مطالب 13 برنامه اصلی اجرایی علاوه بر تأکید در پیشبرد وضع زنان توسط سازمان یونسکو بود. ج.ا.ایران هیاتی را به سرپرستی برادر دکتر مکنون معاون پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی به این کنفرانس [اعزام نمود] که فعالانه شرکت مؤثر داشتند و به نتایج درخشانی نایل آمد. ضمناً این اجلاس دارای دو کمیسیون بود که در کمیسیون اول برنامه مهم از 13 برنامه اجلاس مورد رسیدگی قرار گرفت مخبر این کمیسیون سرپرست موقت کمیسیون ملی یونسکو در ایران تعیین شد که زیر نظر ایشان گزارش از تمام مباحث کمیسیون تهیه و به کمیسیون و اجلاس عمومی فوق العاده گزارش شد که مورد تایید و تشکر هیاتهای نمایندگی حاضر در کنفرانس مذکور واقع گردید.

15

کمیسیون ملی یونسکو شماره 1-8-4938/25، تاریخ 61/11/26

جناب آقای دکتر محمدعلی نجفی مقام محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی با احترام به پیوست اصل نامه شماره 2859 مورخ 13 دیماه 1361 برابر با 3 ژانویه 1983 یونسکو مرکزی را که به عنوان مقام وزارت به کمیسیون ملی یونسکو در ایران واصل شد ایفاد می دارد همان سان که ملاحظه خواهند فرمود، مدیر کل یونسکو بر طبق مفاد بخشنامه 2783 مورخ 25 ماه مه 1981 که به ضمیمه پیوست میباشد توجه آن جناب را به نکات ذیل که مورد تصویب بیست و یکمین اجلاس

کنفرانس عمومی بوده است معطوف می دارد.

- توصیه مصوب 27 اکتبر 1980 در مورد وضعیت هنرمندان

- توصیه مصوب 27 اکتبر 1980 در مورد حفظ و نگاهداری آثار هنری منقول

ص: 66

توصیه مصوب 27 اکتبر 1980 در مورد استاندارد نمودن آمار کمکهای مادی دولت نسبت

به فعالیت های فرهنگی در سطح بین المللی

متن توصیه نامه برابر با مقررات مندرج در پاراگراف 4 بند 4 اساسنامه یونسکو به مقامات صلاحیتدار ارسال شده است. (1)

بخشنامه CL/2782 مورخ 25 ماه مه 1360/1981

تذکاریه درباره اجبار به ارائه نمودن قراردادهای و توصیه نامه های مصوبه کنفرانس عمومی جهت مقامات صلاحیتدار و تسلیم گزارشهای ویژه در زمینه فعالیتهای مربوط به معاهدات و توصیه نامه ها در زمینه کارهایی که در خصوص این قراردادها و توصیه نامه ها انجام گرفته است.

مقدمه ماده 4 و VIII

اساسنامه یونسکو اشعار می: دارد

بند 4 کنفرانس عمومی در مورد چگونگی تصویب پیشنهادات خود جهت تسلیم به دول

عضو میان تصویب نامه ها و کنوانسیونهای بینالمللی تمیز داده است که تصویب توصیه نامه ها اکثریتی قاطع لازم داشته و برای تصویب کنوانسیونهای بین المللی 2/3 آراء ضروری است و کلیه دول عضو

قراردادها و مصوبات ذکر شده را یکسال پس از تصویب در کنفرانس عمومی به مقامات کشور

خویش تسلیم خواهد کرد.

دول عضو باید بر حسب زمان و وضعی که از جانب کنفرانس عمومی تعیین شده است گزارش های خود را درباره قوانین و مقررات و آمارهای مربوط به نهادهای علمی، آموزشی، فرهنگی

و فعالیت های آنها و اقداماتی که در زمینه توصیه نامه ها و کنوانسیونها با توجه به ماده و بند 4 انجام داده اند به یونسکو مرکزی ارسال دارند.

بند 1-2 ماده 16 - مقررات مربوط به توصیه نامه ها و کنوانسیونهای بین المللی برطبق ماده IF بند 4 اساسنامه یونسکو مقرر میدارد

1. دول عضو می باید گزارش ویژه ای درباره اقداماتی که در مورد کنوانسیونها و توصیه نامه ها انجام داده اند به کنفرانس عمومی ارائه نمایند.

ص: 67

1- مقامات صلاحیتدار طبق بند 4 اساسنامه و یونسکو در هر کشور براساسی قانون اساسی و قوانین آن کشور مقاماتی هستند که می توانند قوانین و مقررات را به اجرا درآورند و هر نوع اقدام لازم را برای اجرای کنوانسیونها و توصیه نامه ها به عمل آورند این وظیفه هر دولت عضو

است که مقاماتی را که برای اجرای هر یک کنوانسیون ها و توصیه نامه صلاحیت دارند ملزم نماید.

2. گزارش های ویژه مربوط به توصیه نامه ها و کنوانسیونهای مصوب باید حداقل دو ماه قبل از

افتتاح اولین اجلاس عادی کنفرانس عمومی که در متعاقب کنفرانس قبلی است ارسال گردد. . به منظور سهولت کار دولتهای عضو در زمینه تهیه گزارشهای ویژه در سیزدهمین .

اجلاس کنفرانس، عمومی اجلاس به مدیر کل یونسکو دستور داد که سندی شامل پیش بینی های اساسنامه و مقررات اجرایی آن جهت استفاده دول عضو به همراه سایر پیشنهادها خود تهیه و به کنفرانس عمومی ارائه دهد.

چهاردهمین اجلاس کنفرانس عمومی مدیر کل را مامور گردانید که این اسناد را آماده نگاهدارد و هرگاه که گزارشهای ویژه جهت هر کنوانسیون تقاضا شود اسناد را ضمیمه نماید تا دول عضو بر طبق این اسناد گزارش های ویژه خود را تهیه نمایند.

4. اهمیت پیش بینی اساسنامه - کنفرانس برای وظیفه دوگانه ای که دولت ها برحسب اساسنامه نسبت به کنوانسیون ها و توصیه نامه های مصوب کنفرانس عمومی دارند اهمیت فراوانی قائل است. وظیفه اول - تعهدات دولت ها بر اینکه طی یکسال بعد از خاتمه اجلاس کنفرانس عمومی

معاهدات و قطعنامه ها را به مقامات صلاحیتدار کشور خود تسلیم نمایند. وظیفه دوم - تعهد دول عضو بر اینکه گزارشهای اداری لازم در مورد عملیات انجام شده

درباره توصیه نامه ها و کنوانسیون ها را به یونسکو ارسال دارند.

این امر از طرفی کنفرانس عمومی و از سوی دیگر دول عضو آماده می سازد که میزان اثر بخشی مصوبات یونسکو را در آینده ارزیابی نمایند

5 ماهیت مقامات صلاحیتدار - مقامات صلاحیتدار طبق بند 4 اساسنامه یونسکو در هر کشور

براساس قانون اساسی و قوانین آن کشور به مقاماتی اطلاق میشود که میتوانند قوانین و مقررات را به اجرا در آورند و هر نوع اقدام لازم را که برای اجرای کنوانسیون و توصیه نامه ها صلاحیت دارند معرفی نمایند.

6 در مورد فوق باید میان مقاماتی که صلاحیت اجرای قوانین و مقررات را دارند از یکسو و دستگاه های دولتی که مسوول مطالعه و تهیه قوانین یا مقررات هستند از سوی دیگر تفاوت گذاشته شود.

برحسب رای مصوبه کنفرانس عمومی مقامات صلاحیتدار مقامات اجرایی هر کشور هستند نه مقامات قانونگذار.

حدود وظیفه تسلیم کنوانسیون ها و توصیه نامه ها به مقامات صلاحیتدار و محدودیت زمانی کنفرانس عمومی میان اجبار در تسلیم

سندهای بین المللی به مقامات صلاحیتدار از یکسو و امضا و الحاق و پذیرش توصیه نامه ها و قوانین فرق می.گذارد تسلیم این توصیه نامه
ها و کنوانسیون ها

ص: 68

مقامات صلاحیتدار به معنای امضا و یا قبول کامل آن‌ها نمیباشد و وظیفه هر دولت است که توصیه نامه‌ها و کنوانسیون‌ها را بدون استناد به مقامات صلاحیتدار تسلیم نماید؛ اگر چه نظراتی راجع به امضا یا پذیرش آنها داشته باشند.

8. کنفرانس عمومی درک مینماید که دولت‌ها اجبار به تسلیم اسناد بین‌المللی مصوب کنفرانس عمومی به مقامات صلاحیتدار را دارند حتی هنگامی که توجهی (علاقه‌ای) به قبول و یا امضای اسناد رسمی نباشد.

9. تسلیم اسناد بین‌المللی به مقامات صلاحیتدار به معنای امضا یا قبول آن کنوانسیون نیست و دولت‌ها در این زمینه کاملاً آزاد میباشند.

10. کنفرانس عمومی مایل است توجه را به این نکته معطوف دارد که در همان حال که دولت‌ها اجبار به تسلیم توصیه نامه‌ها و کنوانسیون‌ها به مقامات صلاحیتدار دارند، به همان نسبت نیز دولت‌ها اجباری در اجرای آن قوانین و مقررات نخواهند داشت.

IV محتوای گزارش‌های ویژه - کنفرانس عمومی از دول عضو دعوت مینماید که به هنگام تسلیم گزارش‌های ویژه مربوط به کنوانسیون‌ها و توصیه نامه‌های مصوب کنفرانس عمومی تا حد امکان اطلاعات ذیل گنجانیده شود.

A - آیا کنوانسیونها یا توصیه نامه‌ها به مقامات صلاحیتدار ملی و یا مقاماتی که بر طبق ماده IV بند 4 اساسنامه ماده یک مقررات مربوط به توصیه نامه‌ها و کنوانسیونها تعیین نگردیده اند تسلیم شده است.

B - اسامی مقامات صلاحیتدار یا سایر مقامات در گزارشهای دولتها داده شده است؟

C - چه نوع اقداماتی در این زمینه‌ها به عمل آورده اند.

D - آیا مقام یا مقاماتی اقداماتی در اجرای کنوانسیونها و یا توصیه نامه‌ها به عمل آورده اند؟

12. کنفرانس عمومی تمایل به تأکید بر سوالات فوق دارد و حتی هنگامی که معاهده امضا

شده است و این عمل در مورد برخی از دولتها قبل از تهیه گزارش اتفاق افتاده بود.

مسئلاً گزارش خط مشی که برای امضای این کنوانسیون به عمل آمده مهم است و بخصوص باید تذکر داده شود که آیا کنوانسیون پس از مشورت با مقامات قانونگذاری و سایر مقامات مربوط

امضا شده است یا خیر؟

برخی از دول عضو با اینکه به سودمندی این توصیه نامه‌ها و کنوانسیونها اذعان دارند هنوز

گزارش خود را نفرستاده اند.

ص: 69

V - تکثیر گزارش های ویژه - کنفرانس عمومی متوجه گردیده است که به تعداد زیادی از اطلاعاتی که از سوی دبیرخانه برابر با تصمیم شماره (50) تقاضا گردیده بود پاسخ داده نشده است، گردید که مدیر کل را مامور نماید که در آینده فقط اطلاعاتی را تکثیر نماید که مطابق با

لذا مصمم

مواد بند D.C.B.A شماره (50) باشد.

16

جمهوری اسلامی، ایران نخست وزیری سازمان حفاظت محیط زیست تاریخ 62/4/28، شماره 31764

بِسْمِ اللَّهِ تَعَالَى وَلَا تُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ .

در زمین پس از آنکه قوانین آسمانی به نظم و اصلاح درآمد فساد نکنید که اینکار برای خیر و صلاح شما بهتر است.

برادر محمدرضا برنجی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران بازگشت به نامه شماره

1-8-835 مورخ 1362/2/18 به استحضار میرساند که این سازمان در خصوص چارچوب سند پیش نویس برنامه و بودجه یونسکو برای سالهای 64-1362 نظر خاصی ندارد معذالک دو مورد به

شرح زیر پیشنهاد میشود تا پس از تصویب سند در لیست پیشنهادات جمهوری اسلامی ایران به یونسکو منظور فرمایند.

Development of networks of pilot projects on Land management in arid and Semi-arid zones (SC/EC/RO, (Regular programme- 10627

.Turan Wildlife Refuge, and Protected Area

پیشنهاد مینماید منطقه حفاظت شده و پناهگاه حیات وحش توران Biosphere Reserves که

در حال حاضر جزو ذخایر کره مسکون یونسکو است و در گذشته تحت پروژه شماره 4 برنامه انسان و کره مسکون (MAB) اداره میشد به عنوان یکی از بیست و پنج پروژه راهنما (pilot projects) منظور شود برای اجرای این پروژه در دو سال آینده کمکی معادل 20.000 دلار از یونسکو

درخواست میشود که به مصرف، وسایل تجهیزات و نیازهای تخصصی پروژه خواهد رسید.

2. در زمینه (SC/ECO, Regular) Proper use, and the Circulation of, research findings

(programe – 10632.

پیشنهاد مینماید که اعتبار یکی از ده سمینار ملی در امر بیابان زدایی به میزان حداقل 10.000

دلار برای برگزاری یک سمینار ملی به جمهوری اسلامی ایران اختصاص یابد.

ص: 70

کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 1-8-25/2114، تاریخ 62/5/16

جناب آقای دکتر رضا مکنون حوزه معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی احتراماً

با ارسال نامه شماره 5S/EX/ مورخ 30 ژوئن 1983 (9) تیرماه (1363) و ضمائم آن به استحضار میرساند که آقای قدوه معاون مدیر کل یونسکو در قسمت علوم طی این نامه خلاصه گزارشهای مربوط به 9 طرح عمده منطقه ای در مورد علوم و تکنولوژی را به دنبال تصمیم متخذ در بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی 1980 گرفته شده است اعلام نموده و اظهار داشته اند که در صورت نیاز اطلاعات تکمیلی در اینمورد ارسال خواهد شد. ضمناً بیان گردیده است که یونسکو مایل است بداند

که آیا کشور ما پروژه های ملی در ارتباط با این پروژه دارد یا خیر؟ تا در صورت تمایل این پروژه های ملی از کمک های مالی یونسکو برخوردار باشند.

خلاصه پروژه های ملی را میتوان طبق مدلی که برای این پروژههای ضمیمه وجود دارد ارسال داشت و ارتباط بین این پروژه ها با پروژه های ملی را تعیین نمود.

پروژههای ضمیمه به ترتیب عبارتند از:

1. پروژه طرح عمده منطقه ای برای تحقیق آموزش و توسعه تکنولوژی در آسیای جنوب شرقی
2. پروژه طرح عمده برای تحقیق و آموزش محیط زیست در مناطق حاره
3. پروژه طرح عمده برای تحقیق و آموزش محیط زیست مناطق کویری و نیمه کویری
4. طرح عمده منطقه ای در مورد مصرف و حفظ منابع آب در مناطق روستایی در آمریکای

لاتین و کارائیب

5. طرح عمده منطقه ای استفاده و حفظ منابع آب در مناطق روستایی در کشورهای عربی بدیهی است که در تشکیل این سمینار از سایر کمکهای یونسکو از قبیل کمک های کارشناسی و وسایل آموزشی نیز استفاده خواهد شد. خواهشمند است از نتیجه اقدام در مورد فوق این سازمان را

مستحضر فرمایند.

با سلام و دعای خیر میرزا طاهری [امضا]

معاون نخست وزیر و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست

ج.ا.ایران وزارت امور خارجه اداره سازمانهای بین المللی شماره 611 تاریخ /9/1362

گزارش شرکت اینجانب در دو هفته آخر بیست و دومین اجلاس عمومی یونسکو همانطور که از قبل اعلام گردیده بود هیئت شرکت کننده ج.ا.ایران در اجلاس عمومی یونسکو به لحاظ طولانی

ص: 71

بودن مدت کنفرانس به دو گروه تقسیم گردید و قرار شد گروه اول به ریاست برادر دکتر نجفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی آغاز و گروه دوم به ریاست دکتر شریعتمداری عضو ستاد انقلاب فرهنگی در دو هفته آخر در اجلاس شرکت نمایند. اینجانب در گروه دوم از نیمه تا پایان اجلاس

عمومی شرکت نمودم نیمه دوم به ادامه بحث ها در کمیسیونهای مختلف تخصصی و همچنین در جلسه عمومی و نیز طرح وابسته به سازمان ملل میپردازد بنظر میرسد یونسکو بطور نسبی از استقلال بیشتری در قبال نفوذ ابر قدرت ها برخوردار باشد تصمیم بر این شد که هیئت ج.ا.ایران قطعنامه ای را مطرح نماید که ضمن آن حملات نظامی به سکوهای نفتی دریایی را محکوم و خواستار حفاظت از محیط زیست دریایی و نیز برگزاری یک کنفرانس عمومی به منظور طرح و تدوین قوانین حفاظتی مربوط به محیط زیست به نحوی که دوران جنگ را نیز شامل، گردد. بشود لهذا قطعنامه ای به همین اساس تهیه گردید که در مقدمه ضمن رجوع به کنوانسیون های مختلف به نقض و عدم کارایی مقررات موجود در مورد حفظ محیط زیست در زمان جنگ اشاره شد و در قسمت اجرایی ضمن

محکوم نمودن حملات نظامی به سکوهای نفتی دریایی از مدیر کل یونسکو خواسته شده بود که با همکاری سایر سازمانهای بین المللی مربوطه برای تشکیل یک کنفرانس بین المللی جهت تدوین قوانین مربوط اقدام نماید. قطعنامه مزبور سپس جهت تکثیر و توزیع بین نمایندگان به دبیرخانه تحویل و طی نطقی درباره لزوم حفظ محیط زیست دریایی و نتایج و آثار زیانبار نشت نفت اخیر در خلیج فارس در کمیسیون سوم مربوط به علوم معرفی گردید نماینده عراق به محض اطلاع از قطعنامه مخالفت جدی خود را با طرح آن آغاز و کشورهای بسیاری را برای جلوگیری از تصویب آن تحت فشار قرار داد طرح قطعنامه به اطلاع مدیر کل رسید و نامبرده طبق روال معمول در مورد پاراگرافهای اجرایی قطعنامه اظهار نظر نموده بود قبل از اعلام نظر مربوطه دبیرخانه کل بطور

غیر مستقیم نظر ما را راجع به اظهار نظر وی استفسار نمود تصمیمات لازم پیشنهاد شد. دبیر کل تصمیمات را پذیرفت و در نتیجه قطعنامه ها همراه با اظهار نظر مثبت مدیر کل در ذیل آن منتشر

گردید. بالاخره در اثر مخالفت های شدید عراق و همدستانش نماینده دبیر کل در کمیسیون علوم با هیئت نمایندگی ج.ا.ایران تماس و اظهار داشت، قطعنامه مذکور مورد مخالفت قرار گرفته و بعید است که بتواند رای بیاورد. وی افزود دو راه موجود است. صرفنظر شما از قطعنامه و یا احاله آن به

کمیته کار قطعنامه ها در حالت دوم قطعنامه در کمیته مزبور طرح و بر مبنای آن متنی که اجماع آراء را ممکن سازد تهیه میگردد. از آنجا که متن اولیه به دلیل محکوم نمودن ضمنی حمله عراق علیه تأسیسات نفتی خلیج فارس نمی توانست اکثریت آراء را جلب نماید راه دوم پیشنهادی [مورد]

موافقت و نتیجتاً قطعنامه به کمیته مزبور احاله گردید متعاقباً رئیس کمیته اعلام داشت کمیته ویژه نمایندگان آمریکا و شوروی حتی با پرداختن به این قطعنامه مخالفت جدی دارند و حاضر به بررسی آن نمیباشند. بنابراین یا ناچارید قطعنامه را پس بگیرید و یا تقاضای رای گیری در مجمع عمومی نمایید که در صورت اخیر مسلماً رأی نخواهید آورد. معلوم بود که قطعنامه پیشنهادی طرفداران عراق را در صحنه قرار دهد؛ زیرا به نحوی تهیه شده که کاملاً صلح طلبانه است و بنابراین کوچکترین

بهبانای جهت مخالفت به کسی نداده و در عین حال طبعاً محکومیت تلویحی عراق را در بردارد. به

لحاظ کمیته حاضر نشد متن قطعنامه را بررسی نماید به رئیس کمیته مزبور پاسخ داده شد که هیئت ج.ا.ایران هر پیشنهادی را میپذیرد مشروط بر اینکه اصل مسأله قربانی نشود. مسأله عام است و نباید به مسأله جنگ ارتباط داده شود و مخالفت با آن مخالفت با مسأله لزوم زیست دریایی است و اگر هم ما قطعنامه را در مجمع عمومی به رأی بگذاریم و رای نیاورد به ضرر یونسکو تمام خواهد شد. کشمکش های دیپلماتیک بدین نحو چند بار تکرار گردید. کمیته قطعنامه ها که کوچکترین

بهبانای جهت رد کلی قطعنامه بدست نیاورده بود ناچار و پیرو بحثهای طولانی متنی را تهیه نمود

که هر چند با متن اصلی پیشنهادی هیئت ج.ا.ایران تفاوت بسیار داشت ولی به هر حال مورد مخالفت شدید عراق واقع گردید. ضمناً اطلاع حاصل شد که بین سفیر عراق و رئیس کمیته مزبور درگیری لفظی شدید پیش آمده و رئیس کمیته بشدت از عراق رنجیده شده است. در عین حال که شخص

اخیر در واقع چاره ای جز دنبال نمودن مطلب نداشت از جانب نماینده عراق به جانبداری از ایران گردید. بالاخره قرار شد که متن پیشنهادی کمیته مربوطه جایگزین پیش نویس اولیه گردیده و به اتفاق آرا و تصویب گردد مخالفت های بعدی عراق راه به جایی نبرد مدیر کل نیز به طور خصوصی

پیام داد که بهتر است از تصویب قطعنامه ما صحبتی نکنیم تا مسأله پیش برود. در واقع نظر هیئت نیز همین بود. قرار بود که بعد از تصویب قطعنامه طی یک سخنرانی در توضیح اینکه چرا متن جدید را پذیرفته، ایم جنایات عراق افشا گردد. بدین وسیله هدف که رسوا ساختن جنایات عراق بود، بطور

کامل حاصل میگردد مسائل درست طبق پیش بینی پیش رفت قطعنامه به اتفاق آرا تصویب گردید. در حالی که عراق هیچ چاره ای نداشت که بتواند حتی رای ممتنع دهد، زیرا این خود یک

نوع جنگ طلبی و عدم احترام به حفظ محیط زیست تلقی میگردد بلافاصله اجازه صحبت گرفته شد و نسبت به حرکتهایی که باعث تغییر متن اصلی گردیده بود به شدت انتقاد گردید. متن

سخنرانی پیوست است در این صحبت بدون اینکه نام عراق برده، شود مطالبی نیز در مورد کاربرد سلاحهای شیمیایی در کشورمان به میان آمد.

عراق ناچار از عکس العمل بود و به همین نحو اقدام نمود و اظهار داشت نماینده ج.ا.ایران مقاصد سیاسی خود را در پوشش یک قطعنامه علمی پنهان داشته است. سپس به ذکر همان عبارات کلیشه ای همیشگی پرداخت که به نحو مقتضی به آن پاسخ داده شد.

تصویب قطعنامه فوق الذکر ثابت نمود که در عین حال که ج.ا.ایران از نظر سیاسی به لحاظ مقابله با شرق و غرب در مجامع بین المللی یگانه است به خوبی میتواند از ابزارهای موجود در ای--ن مجامع در جهت اهداف خود استفاده نماید و از آنجا که در ابراز حق و جانبداری از اصول اسلامی و

انسانی هیچ ملاحظه ای نمیشناسد به راحتی قادر است این مجامع را در مواضعی قرار دهد که برای حفظ ظاهر هم که شده ناچار به همکاری بشوند.

روی هم رفته شرکت ج.ا.ایران در اجلاس اخیر یونسکو به نسبت آمادگی هیئت با توفیق انجام پذیر نیست. آنچه به عنوان تجربه ای جهت غنی ساختن کارایی هیئتهای شرکت کننده قابل طرح است به شرح زیر خلاصه می گردد:

چند نفر به عنوان اعضای ثابت هیئتهای اعزامی ج.ا.ایران جهت شرکت در جلسات عمومی یونسکو توسط وزارت علوم تعیین کردند تا بدین وسیله تجربیات گذشته بتواند در فعالیت های آینده منعکس و کارساز گردد. تغییر مکرر ترکیب هیئتهای اعزامی این عیب را دارد که هر بار مدت قابل توجهی از کوشش افراد صرف آشناییهای اولیه میگردد و به تعبیر دیگر تازه واردین تا بیابند قوانین بازی را یاد بگیرند فرصت تمام میگردد و کار به آخر میرسد. جلوگیری از این اشکال بوسیله تعیین افراد ثابت با این امر منافاتی ندارد که هر بار تعدادی هم افراد جدید جهت کسب تجربه به اعضای هیئت افزوده گردند.

به علاوه حسن دیگری که این کار دارد این است که افراد شرکت کننده در اجلاس قبلی به

دلیل برخورد با مشکلات و نقاط ضعف سعی مینمایند که قبل از شرکت مجدد این ها را برطرف سازند به علاوه از آنجا که به مسائل احاطه کامل پیدا میکنند میتوانند قبل از شرکت مجدد طرحهایی را تهیه و به مورد اجرا بگذارند مثلاً توفیق اخیر در مورد قطعنامه فوق الذکر این فکر را پیش آورده که در بسیاری از زمینهای مشابه میتوان اقدام نموده و توفیق یافت و بنابراین امید

می رود که بنابر این تجربه هیئت شرکت کننده در اجلاس بعدی تعداد قابل توجهی قطعنامه مربوط به

زمینه های متنوع کار با خود داشته و معرفی نماید. طبیعی است کار به طرح قطعنامه خلاصه نمی شود. آمادگی جهت طرح نظریات جدید و پیشنهادات سازنده و مطالعه سوابق جهت ورود و احاطه به مسائل دستور کار نیز از جمله اقداماتی است که باید با حساسیت فراوان دنبال گردد انشاء اله

مدیر کل امور بین الملل محمد جعفر محلاتی

گزارش کمیسیون شماره 2 بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو 3 آبان تا 2 آذرماه 1362

گزارش مجمع عمومی - سه شنبه 3 آبان ماه: بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در ساعت 10/5 صبح روز سه شنبه سوم آبان ماه 1362 در ساختمان مرکزی یونسکو واقع در پاریس با سخنان رئیس موقت کنفرانس (رئیس هیئت نمایندگی یوگسلاوی) کار خود را آغاز کرد.

رئیس کنفرانس در سخنان کوتاهی به فعالیت های اجلاس قبلی اشاراتی نمود. سپس رئیس هیئت اجرایی گزارش کنفرانس ارائه داد آنگاه مدیر کل یونسکو آقای مختار (احمدامبو) مطالبی ایراد

کرد. به دنبال سخنان مدیر کل یونسکو فرانسوا میتران رئیس جمهور فرانسه که در اجلاس حضور

یافته بود مطالبی بیان نمود پس از اتمام سخنرانیه‌ها بنا به پیشنهاد رئیس موقت کنفرانس کمیته اعتبار نامه مرکب از نمایندگان 9 کشور عضو یونسکو، یعنی کشورهای الجزیره، چین کلمبیا گابن جامائیکا، سری لانکا، اتحاد جماهیر شوروی آمریکا و زامبیا تشکیل گردید و مسوولیت رسیدگی به اعتبار نامه های هیئتهای نمایندگی را برعهده گرفت.

دومین جلسه عمومی اجلاس در ساعت 3/5 بعد از ظهر همان روز شروع شد. در این جلسه بنا به پیشنهاد رئیس موقت، کنفرانس نمایندگان دولی که در چهارمین اجلاس فوق العاده کنفرانس به عضویت یونسکو در آمده بودند پرچم کشورهای خود را در کنار پرچم های کشورهای عضو قرار دادند سپس رئیس کمیته اعتبارات نخستین گزارش کار کمیته را به کنفرانس عرضه کرد و این گزارش بدون مذاکره مورد قبول کنفرانس قرار گرفت. آنگاه تعدادی قطعنامه که بوسیله کشورهای چاد دمیینکن گینه بیسائو در ارتباط با گزارش هیئت اجرایی به این هیئت تسلیم شده بود، مورد

1. سازمان، علمی فرهنگی و تربیتی ملل متحد (یونسکو) برای دومین برنامه میان مدت شش ساله خود پس از نظر

خواهی از کشورهای عضو چهارده برنامه عمده در خصوص مسائل مربوط به فرهنگ آموزش و پرورش، اطلاعات و ارتباطات علوم و تکنولوژی و مسائل زنان تهیه و تدارک دیده بود که پس از تایید آنها بوسیله هیئت اجرایی

یونسکو مورد تصویب چهارمین اجلاس فوق العاده یونسکو قرار گرفت. ضمناً بیست و دومین اجلاس کنفرانس

عمومی یونسکو موظف شد که برنامه و بودجه دو سال اول (1984-85) این برنامه میان مدت را بررسی و تصویب نماید از آنجا که اعضای هیئت نمایندگی جا ایران در کمیسیون های مختلف این کنفرانس شرکت نموده بود، بنابراین هر یک از اعضای هیئت موظف شد که گزارش از کار خود را به ریاست هیئت نمایندگی تسلیم نماید تا براساس گزارش کمیسیونها گزارش جامع از کار کنفرانس تهیه گردد گزارش حاضر یکی از کمیسیون های مابین کنفرانس

است.

بررسی قرار گرفت و تصمیم گیری درباره برخی از آنها به رای گیری بعدی مؤکول شد و بعضی از آن ها مورد تصویب قرار گرفت.

به دنبال تصویب قطعنامه های فوق رئیس هیئت اجرایی دستور جلسه و برنامه کار کنفرانس را که به صورت پیشنهادی تنظیم گردیده بود جهت تصویب به کنفرانس عرضه کرد که بدون مذاکره

تصویب شد.

در خلال این نوع مذاکرات کمیته داوطلبی Nomination committee در ساعت 4/5 بعد از ظهر در خارج از محل کار مجمع عمومی تشکیل جلسه داد در این جلسه نماینده کشور کنگو به عنوان رئیس کمیته انتخاب شد. در خلال این جلسه توصیه های هیئت اجرایی در ارتباط با اساسنامه

کمیته عمومی کنفرانس به تصویب رسید. در همین جلسه نامزدی آقای سیدتل از کشور اردن به عنوان رئیس کنفرانس عمومی تأیید گردید آنگاه به اتفاق آرا تصمیم گرفته شد که نمایندگانی از کشورهای عضو به عنوان معاونان رئیس کنفرانس انتخاب گردند که خوشبختانه نامزدی رئیس هیئت نمایندگی ج.ا.ایران به عنوان یکی از معاونین رئیس کنفرانس تأیید شد کمیته داوطلبی علاوه بر

تعیین نامزدی رئیس اجلاس کنفرانس و معاونان، اوروسای سایر کمیسیونها و کمیته ها را نیز به شرح

زیر کاندید کرد

- کمیسیون شماره 1 (فرهنگ): آقای آلبرتو اگرینا از کشور پرو

کمیسیون شماره 2 آموزش و پرورش آقای چادوار کورائف از کشور بلغارستان

کمیسیون شماره 3 ارتباطات پروفیسور اردال اینونو از کشور ترکیه - کمیسیون شماره 4 علوم و تکنولوژی خانم هاناسوند زگارو از کشور دانمارک

کمیسیون شماره 5 مسائل زنان آقای تیمام از کشور سنگال

کمیسیون شماره 6 (اداری) آقای عزالدین قولوز از کشور تونس

کمیسیون شماره 7: ((حقوقی آقای کارولز سانتیلیان از کشور آرژانتین

چهارشنبه 4 آبان ماه 62 روز چهارشنبه چهارم آبان ماه 1362 مجمع عمومی کنفرانس کار : خود را دنبال کرد. در این جلسه رئیس کمیته داوطلبی آقای ابا از کشور (کنگو) گزارش نخستین جلسه کمیته داوطلبی را به کنفرانس ارائه داد و گفت شورای اجرایی مرا به عنوان رئیس کمیته پیشنهاد کرده بود که پس از انتخاب کارم را شروع کردم و پیشنهادات شورای اجرایی را در زمینه

انتخاب رئیس کنفرانس معاونان او و روسای سایر کمیسیون ها و کمیته ها مورد بررسی قرار دادیم و آقای سیدتل از کشور اردن را به عنوان رئیس کنفرانس کاندید کرده ایم در این موقع

شرکت کنندگان در کنفرانس انتخاب رئیس را تایید نمودند. پس از اتمام گزارش رئیس کمیته داوطلبی، رئیس موقت کنفرانس از آقای مختار احمد امبو مدیر کل یونسکو یک قطعه مدال به خاطر خدماتش به سازمان، علمی فرهنگی و تربیتی ملل متحد (یونسکو) دریافت داشت بدنبال آن رئیس موقت و رئیس جدید کنفرانس سخنانی ایراد نمودند. آنگاه انتخاب 36 معاون رئیس کنفرانس نیز مورد تایید اعضای شرکت کنندگان در کنفرانس قرار گرفت.

در آغاز کار رئیس جدید کنفرانس نماینده کوبا به مناسبت حمله آمریکا به کشور (1) گرانادا این

کشور را مورد انتقاد قرار داد و پس از سخنان وی رئیس کنفرانس به نماینده آمریکا اجازه داد تا در پاسخ نماینده کوبا مطالبی بیان کند آنگاه نماینده شوروی نیز در ارتباط با حمله آمریکا به گرانادا

مطالبی اظهار نمود.

پس از پایان سخنان نماینده شوروی کنفرانس کمیسیونهای پنجگانه خود را تشکیل داد و کمیته نامزدی روسای پنجگانه این کمیسیون ها را به کنفرانس معرفی کرد و انتخاب آنها مورد تایید قرار گرفت.

از آنجا که هدف این گزارش تشریح فعالیت های کمیسیون شماره 2 میباشد؛ لذا، از این پس از ذکر فعالیت های مجمع عمومی صرفنظر میشود و صرفاً مسائل و مباحث مطرح شده در کمیسیون شماره 2 مورد بررسی قرار می گیرد.

گزارش کار کمیسیون شماره 2 پنجشنبه 5 آبان تا دوشنبه 19 آبان

کمیسیون شماره 2 کار خود را بطور مستقل از روز پنجشنبه پنجم آبان ماه 1362 شروع کرد. ریاست کمیسیون پروفیسور چادوار کورانف از کشور بلغارستان بود. ضمناً کمیته داوطلبی، نمایندگان کشورهای عربستان، سعودی، باربادوز، فیلیپین زیمبابوه را به عنوان معاون رئیس کمیسیون

و نماینده ای از فرانسه را به عنوان گزارشگر کمیسیون پیشنهاد کرده بود که انتخاب آنها مورد تایید

کمیسیون قرار گرفت پس از انتخاب معاونان و گزارشگر کمیسیون دستور کار جلسات و نیز برنامه زمانی کمیسیون که قبلاً تنظیم گردیده بود به کمیسیون پیشنهاد گردید که هر دو به تصویب رسیدند. آنگاه آقای تانگیان معاون مدیر کل یونسکو در آموزش و پرورش به معرفی برنامه های عمده 2 و 4 و

ص: 77

1- در 25 اکتبر 1982 حمله نظامی آمریکا به کشور کوچک گرانادا واقع در کارائیب 6 روز پس از کودتای نظامی این کشور آغاز شد و در مدتی کمتر از یک هفته به اشغال نظامی آمریکا درآمد. برای اطلاعات بیشتر. ک مجلات حقوقی بین المللی شماره 11 پاییز و زمستان 1368 و شماره 43 سال 1389 تالیف کریستوفر جویز، ترجمه اسدالله کریم

5 بویژه زیر برنامه های 21 و 22 پرداخت. پس از آن نمایندگان برخی از کشورها سخنانی در

ارتباط با زیر برنامه های 21 و 22 ایراد نمودند کمیسیون بعد از ظهر روز پنجشنبه کار خود را دنبال نمود و مجدداً تعدادی از نمایندگان کشورهای مختلف برنامه عمده شماره 2 بویژه ریز برنامه های شماره 1-2 و 2-2 را مورد بررسی قرار دادند روزهای جمعه ششم آبان شنبه هفتم آبانماه و دوشنبه

نهم آبان همچنان به بحث درباره برنامه عمده شماره 2 آموزش برای همه اختصاص داشت. علاوه بر اینکه نمایندگان اکثر کشورها درباره این برنامه اظهار نظر نمودند قطعنامه ها و طرح های اصلاحی نیز که در ارتباط با این برنامه تنظیم شده بود در کمیسیون مورد بحث و بررسی قرار گرفت. برای اینکه تصویر گویاتری از بحث ها و مذاکرات جلسات چهار روز فوق را بدست دهیم علاوه بر ضمیمه کردن ترجمه کامل برنامه عمده 2، گوشه ای از سخنان نمایندگان دول را در ارتباط با این برنامه و همچنین گزارش های ویژه ای که در این مدت به کمیسیون عرضه شد مورد بحث قرار

می دهیم

1- کمکهای یونسکو برای اصلاح وضع آموزش و پرورش پناهندگان فلسطینی همانگونه که در بند f(11) برنامه عمده شماره 2 آمده است یونسکو برنامه های ویژه ای برای اصلاح آموزش و پرورش فلسطینی ها در نظر گرفته است که در خلال چهار روز فوق درباره آن

اظهار نظر شد. از جمله نماینده اسرائیل فلسطین اشغالی اظهار داشت که سازمان آزادی بخش

فلسطین نماینده واقعی مردم فلسطین نیست و باید در مورد اعتباراتی که به فلسطینی ها اختصاص داده شده است رای گیری شود نماینده آمریکا نیز تقاضا نمود که عبارات متن برنامه که در آن به سازمان آزادی بخش فلسطین اشاره شده بود اصلاح گردد و در این مورد تقاضای رای گیری کرد که در نتیجه نظر نماینده آمریکا با 55 رای مخالف در مقابل 2 رای موافق و 21 رای ممتنع رد شد.

2- حمایت هیئت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران از برنامه های کمک به فلسطین

در ضمن بحث ها و سخنرانیهایی که در خلال چهار روز فوق به عمل آمد، اعضای هیئت نمایندگی ج.ا.ایران در کمیسیون شماره 2 ضمن تایید و حمایت از برنامه های یونسکو برای کمک به

فلسطینی ها درخواست نمود که یونسکو باید میزان کمک هایش را به مردم فلسطین افزایش دهد.

2. برنامه های جنبی علاوه بر بررسی برنامه عمده شماره 2 برنامه های دیگری نیز در ارتباط با آموزش و پرورش در خلال چهار روز فوق مورد بحث و بررسی قرار گرفت که اهم آنها به این

شرح است:

ص: 78

الف - موقعیت آموزش و پرورش در آمریکای لاتین - معاون مدیر کل یونسکو در زمینه فعالیت های گذشته و برنامه آینده یونسکو برای اصلاح و بهبود وضع آموزش و پرورش در امریکای لاتین و دریای کارائیب و نیز تشکیل یک کمیته بین الدول برای رسیدگی به وضع آموزش و پرورش در این منطقه توضیحاتی داد متن انگلیسی گزارش سند شماره (103/22C) ضمیمه میباشد.

ب - معاون مدیر کل همچنان در ارتباط با برنامه منطقه ای مبارزه با بیسوادی در آفریقا گزارش مختصر به کمیسیون ارائه نمود که بعدها نمایندگان کشورهای ذیربط در این زمینه مطالبی ایراد نمودند متن انگلیسی گزارش سند شماره (22/106) ضمیمه میباشد.

ج - قطعنامه ها : در خلال چهار روز فوق، تعداد 26 قطعنامه در ارتباط با برنامه عمده شماره 2 به وسیله کشورهای عضو به کمیسیون عرضه گردید که تعدادی از آنها تصویب شد برخی از کشورها از طرح شدن قطعنامه هایشان در کمیسیون صرفنظر نمودند.

4 شنبه 11 آبان تا 14 آبان برنامه عمده شماره 4 تدوین و کاربرد خط مشی های آموزشی نخست آقای تانگیان معاون مدیر کل یونسکو در آموزش و پرورش برنامه عمده شماره 4 را تشریح و اضافه نمود که این برنامه شامل فعالیت موسسات تابعه یونسکو است یعنی این موسسات که عبارتند

از موسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی دفتر بین المللی تعلیم و تربیت و موسسه آموزشی یونسکو در هامبورگ، فعالیت های خود را در چهارچوب برنامه عمده شماره 4 تنظیم نموده اند که پس از تصویب به اجرا در خواهند آمد.

وی گفت که دفتر بین المللی تعلیم و تربیت در سال 1984 سی و نهمین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش را در ژنو برگزار خواهد کرد که در این کنفرانس مسائل آموزش ابتدایی و توسعه

آن مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت. او همچنین اضافه کرد که پنجمین کنفرانس وزرای

آموزش و پرورش و مسوولان برنامه ریزی اقتصادی (الف) کشورهای آسیا و اقیانوسیه،

ب) کشورهای آفریقایی و

ج) کشورهای اروپایی در سطح منطقه ای برگزار خواهد گردید. همچنین یک سمینار بین المللی در زمینه برنامه ریزی آموزشی و مدیریت در کشورهای که توسعه یافته تشکیل خواهد شد که همه اقدامات فوق در جهت اصلاح روشهای برنامه ریزی و مدیریت آموزشی کشورهای عضو می باشد و غرض اینست که کشورهای عضو بتوانند در سطح ملی توان خود را در زمینه برنامه ریزی آموزشی مدیریت و مسائل اقتصادی آموزش و پرورش افزایش دهند.

1. گزارش رئیس دفتر بین المللی تعلیم و تربیت (IBE) - پس از سخنان آقای تانگیان، رئیس دفتر بین المللی تعلیم و تربیت (1) گزارشی از فعالیت های این دفتر را که در گذشته صورت گرفته بود به کمیسیون عرضه (کرد) متن کامل گزارش به زبان انگلیسی ضمیمه است (سند شماره) (20/22C) و گفت دفتر سی و هشتمین کنفرانس را با موفقیت برگزار کرد و تاکید خود را روی چگونگی تلفیق

کار تولیدی و آموزش قرار داده بود که مساله با علاقه و استقبال فراوان کشورهای عضو روبرو گشت و ما اینک در نظر داریم با استفاده از تجربیات گذشته سی و نهمین کنفرانس را در سال 1982 برگزار کنیم.

2. گزارش رئیس موسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی (ILE.P) رئیس موسسه بین المللی

برنامه ریزی آموزشی آقای مالکوم ادیسه شیا که گزارش مشروحي پیرامون فعالیت های این موسسه به

کمیسیون ارائه نمود گفت که این موسسه علیرغم تنگناهای مالی و کاهش مستمر بودجه سالانه اش

سعی دارد که به کشورهای عضو کمک کند تا توان برنامه ریزی خود را در سطح ملی افزایش دهد.

رسمی

ص: 80

1- این دفتر قدیمیترین مرکز آموزشی یونسکو است و در حقیقت 10 سال قبل از تاسیس یونسکو پایه گذاری شده است. این دفتر در سال 1925 به عنوان یک سازمان خصوصی شروع به کار کرد؛ ولی وقتی نمایندگان کشورهای لهستان اکوادور و سوئیس موافقت کردند که برای ارتقای سطح آموزش و پرورش در جهان با کمک هم در یک سازمان به کار پردازند این دفتر از حالت خصوصی خارج شد و بصورت یک موسسه و بصورت یک موسسه بین المللی درآمد بعدها در سال 1969 به یونسکو پیوست دفتر بینالمللی آموزش و پرورش در واقع مرکز آموزش و پرورش تطبیقی یونسکو به حساب میآید و دارای وظایفی به شرح زیر است: تشکیل کنفرانس جهانی آموزش و پرورش هر دو سال یکبار طبع و نشر مطالعات تطبیقی آموزش و پرورش، گردآوری اطلاعات و اسناد در زمینه آموزش و پرورش از کلیه کشورها، حفظ و توسعه کتابخانه های بین المللی آموزش و پرورش و نیز نمایشگاههای بین المللی آموزش و پرورش این دفتر تا سال 1981، 38 کنفرانس جهانی در زمینه آموزش تشکیل داده است. کنفرانسها هر دو سال یکبار و با شرکت مقامات سطح بالای آموزش و پرورش برگزار می گردد. شورای اداره کننده دفتر دارای 34 عضو است که اعضای آن بوسیله کمیته نامزدی کنفرانسهای عمومی انتخاب می گردد. در حال حاضر از این عده 14 عضو از کشورهای عضو یونسکو تا پایان بیست و سوم اجلاس کنفرانس عمومی در سمت خود باقی خواهند ماند 10 عضو بقیه در بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی آبانماه سالجاری انتخاب شدند. 2. این موسسه در سال 1962 به عنوان یک واحد نیمه مستقل یونسکو در پاریس شروع به کار کرد از دوازدهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو تصمیم گرفته شد که این موسسه تاسیس شود از عمل این مؤسسه بیش از 20 سال می گذرد. این موسسه همه ساله تعدادی از کارشناسان آموزش و پرورش کشورهای عضو یونسکو را در زمینه برنامه ریزی، آموزش مدیریت آموزشی و.... تربیت میکند به علاوه دوره های فشرده ای در سطح منطقه ای و ملی برای کشورهای مختلف تشکیل میدهد.

او گفت این موسسه در خلال سال های 82-1981 فعالیت زیادی در زمینه تربیت برنامه ریزان انجام داده است و روشهای تربیت کارشناسان این رشته تغییرات چشمگیری حاصل کرده است و در

خلال برنامه میان مدت آینده (89-1984) دو نوع سمینار برگزار خواهد کرد و علاوه بر ادامه

فعالیت هایش در زمینه تربیت کارشناس چند برنامه تحقیقاتی نیز اجراء خواهد نمود متن کامل گزارش فعالیتهای مؤسسه ضمیمه میباشد (سند شماره 72/22C)

گفت. پس از گزارش رؤسای مؤسسات فوق بحث و تبادل نظر پیرامون برنامه شماره 4 آغاز گردید

که معاون مدیر کل یونسکو بنوبه خود به پرسشها و اظهار نظرهای نمایندگان پاسخ می

3. ارائه گزارش موسسه آموزش یونسکو در هامبورگ (1) (ULE) در سومین جلسه کار کمیسیون پیرامون بررسی برنامه عمده شماره 4، معاون مدیر کل یونسکو گزارش موسسه آموزشی یونسکو در هامبورگ را به کمیسیون عرضه کرد و گفت بنا به تشخیص مدیر کل یونسکو از

کمیسیون میخواهد تا به دفتر اجازه داده شود که فعالیت های خود را در سطح بین المللی گسترش دهد. متن کامل گزارش به زبان انگلیسی ضمیمه است سند شماره 22/73)

4. ارائه گزارش کمیته مشترک یونسکو و سازمان جهانی کار

الف) معاون مدیر کل یونسکو در آغاز جلسه به تشریح برنامههای فرعی 2-4، 3-4 و 6-4 پرداخت و گفت هدف این برنامهها عمدتاً متوجه کاربرد علوم در آموزش آموزش مسائل جمعیتی،

تغذیه و جلوگیری از مصرف مواد مخدر به کمک آموزش است. پس از آن متن سومین گزارش کمیته مشترک سازمان جهانی کار و یونسکو در موقعیت معلمان را به کمیسیون عرضه کرد و بطور

خلاصه به پاره ای از فعالیت های کمیته اشاره نمود و گفت این کمیته در زمینه بکار بستن توصیه های یونسکو در مورد موقعیت معلمان اقداماتی انجام داده است که دوبار گزارش این اقدامات به

ص: 81

1- این انستیتوی آموزشی در سال 1951 در هامبورگ شروع به کار کرد و توسط یک هیئت مدیره یازده نفره که از طرف مدیر کل یونسکو انتخاب میگردند اداره میگردد و یکی از اعضای آن باید ملیت جمهوری فدرال آلمان را داشته باشد این انستیتو تاکنون در زمینه آموزش و پرورش تطبیقی اصلاحات آموزش و آموزش مستمر تحقیقاتی انجام داده است. اخیراً توجه خود را معطوف به آموزش مستمر و تاثیر این نوع آموزش روی برنامه های درسی (چه در آموزش) رسمی و چه در آموزش غیررسمی نموده است. یافته های تحقیقاتی این موسسه در نشریاتی خاص منتشر می گردد.

کنفرانسهای یونسکو عرضه شد و اینک نماینده این کمیته سومین گزارش خود را در مورد موقعیت

معلمان به کمیسیون ارائه خواهد داد. (1)

ب - گزارش نماینده کمیته مشترک - نماینده کمیته مشترک در سخنان خود چنین بدنبال تهیه مفاد توصیه نامه در پاییز 1967 هیئت اجرایی یونسکو و مسؤلان سازمان جهانی کار

تصمیم گرفتند که کمیته مشترکی با 12 عضو تشکیل دهند و در مورد بکار بستن مفاد توصیه نامه

ص: 82

1-1. در چهاردهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو (نوامبر 1966) و نیز در یکصد و شصت و هفتمین مسؤلان سازمان جهانی کار (نوامبر 1966) تصمیم گرفته شد که کمیته ای مشترک به منظور بررسی موقعیت معلمان بوجود آید به دنبال تشکیل این کمیته مشترک توصیه هایی در مورد موقعیت معلمان به کشورهای عضو ابلاغ گردید که برخی از مفاد این توصیه نامه بطور مختصر به شرح زیر است: 1. تأمین معلم - (الف) جامعه باید افرادی را که از لحاظ اخلاقی، فکری جسمی و نیز از لحاظ دانش های مهارت های مورد نیاز شغل معلمی واجد شرایط باشند به عنوان معلم استخدام کند (ب) برای وصول به هدف بالا مقامات مسؤل در آموزش و پرورش باید مؤسسات مناسب برای تربیت این نوع معلمان آماده نمایند. 2. 7 مؤسسات تربیت معلم (الف) مریان در مراکز تربیت معلم باید خود واجد شرایط تدریس در این مراکز باشند و حداقل دارای تحصیلات دانشگاهی باشند. 3 آموزش بیشتر برای معلمان - مقامات مسؤل آموزش و پرورش باید به اهمیت آموزش ضمن خدمت واقف باشند و به بهبود محتوای آموزش و روشهای تدریس اقدام نمایند. 4. استخدام معلمان و موقعیت شغلی آن ها - استخدام کنندگان باید با همکاری انجمن معلمان و مقررات و ضوابط استخدام معلمان را روشن کنند. 5. ترقی معلمان معلمان باید قادر باشند که در درون نظام آموزشی به تدریج در سطوح بالاتر آموزش به تدریس مشغول شوند و ارتقای شغلی پیدا کنند. 6. امنیت شغلی - معلمان باید از لحاظ شغلی دارای امنیت باشند. 7. وضع مقررات و انضباط - ضوابط و مقررات انضباطی خاص برای معلمان متخلف باید وضع گردد. 8. معاینات پزشکی - معلمان باید در فواصل معین تحت معاینات پزشکی قرار گیرند و این معاینات مجانی باشند. 9. خدمت نیمه وقت - معلمان که قادر به تدریس بطور تمام وقت نیستند باید در موقع لزوم به آن اجازه داد که بطور نیمه وقت تدریس کنند. 10 آزادی حرفه ای - وقتی معلمان واجد شرایط تدریس باشند باید در انتخاب روش های تدریس کاربرد وسایل کمک آموزشی و در استفاده از کتب درسی در چهارچوب برنامه های تصویب شده آزادی عمل داشته باشند. 11. مسوولیت معلمان کنند کیفیت آموزش را معلمان باید سعی بالا ببرند. 12. حقوق معلمان - به معلمان اجازه داده شود که از حقوق اجتماعی بهره مند باشند و دستمزد آنها با توافق انجمن معلمان و استخدام کنندگان مشخص شود. 13. ساعات کار - ساعات کار معلمان باید در روز و در هفته مشخص شود. 14. دریافت حقوق در خلال تعطیلات معلمان باید در خلال تعطیلات تمام حقوق خود را دریافت کنند؛ علاوه بر موارد فوق مسائل دیگری در ارتباط با بیمه و بازنشستگی مراقبتهای درمانی و... مطرح شده است.

اقدامات لازم به عمل آورند تصمیم کمیته که علاوه بر منعکس کردن مفاد توصیه نامه به کشورهای عضو، پرسشنامه ای نیز تهیه کند و از این طریق اطلاعات لازم در زمینه بکار بستن و اعمال توصیه نامه، کسب کند کمیته مشترک اطلاعات لازم را از طریق پرسشنامه از 77 کشور در سال 1970 دریافت نمود و اقدام به تجزیه و تحلیل آن ها کرد و سپس بر اساس اطلاعات بدست آمده گزارش تهیه نمود و آن را به پانزدهمین اجلاس کنفرانس عمومی اکتبر (1970) عرضه کرد و کار خود را با ارائه چند توصیه و نتیجه گیری پایان داد و اعلام کرد که هنوز برخی از توصیه های مذکور در برخی از کشورها اعمال نشده است. مقامات تصمیم گیرنده در دو سازمان مقرر داشتند که بار دیگر گزارش های مربوط اعمال توصیه نامه را در سال 1976 مورد بررسی قرار دهند مجدداً مقامات مسوول در دو سازمان بر اساس پرسشنامه قبلی پرسشنامه دیگری تهیه کردند تا از موقعیت معلمان و نحوه اعمال و اجرای توصیه ها اطلاعات لازم بدست آورند. این پرسشنامه در 23 آوریل 1974 به کشورهای عضو ارسال شد و از آنها خواسته شد تا پرسشنامه ها را قبل از پانزده ژانویه 1975 عودت دهند. 72 کشور به پرسشنامه جواب دادند و آنها را ارسال داشتند اطلاعاتی که از این پرسشنامه بدست آمد باز بصورت گزارشی به نوزدهمین اجلاس کنفرانس عمومی (1976) عرضه گردید یکبار دیگر کمیته مشترک در نوامبر 1982 در ژنو تشکیل جلسه داد و اطلاعات رسیده از کشورهای عضو را مورد بررسی قرار داد و براساس اطلاعات بدست آمده سومین گزارش خود را تهیه نمود سند شماره (77/22C).

نماینده کمیته مشترک ضمن اظهار رضایت از مدیر کل یونسکو گفت خوشبختانه در برنامه و بودجه دو ساله 1984-85 برنامه هایی برای بهبود کیفیت تربیت معلمان و نیز بهبود شرایط کار آنها در نظر گرفته شده است. وی از کشورهای عضو درخواست نمود که توصیه ها را اجرا و اعمال نمایند و به پرسشنامه هایی که بعداً برای آن ها ارسال خواهد شد پاسخ بگویند و در سال 1987 براساس پرسشنامه ای که ارسال خواهد شد اطلاعات کاملی از وضع معلمان به کمیته مشترک عرضه کنند تا این کمیته بتواند گزارش دیگری به بیست و پنجمین اجلاس کنفرانس عمومی ارسال 1989 ارائه

نماید. او همچنین گفت که کمیته در نظر دارد تجدید نظر و اصلاحاتی در زمینه توصیه نامه به عمل آورد.

قطعنامه ها و تصمیمات - کمیسیون علاوه بر تصویب برنامه‌های فرعی شماره 4 و بودجه

پیشنهادی آن تعدادی قطعنامه از میان 21 قطعنامه ای که بوسیله کشورهای عضو پیشنهاد شده بود مورد

ص: 83

تصویب قرار داد. همچنین کمیسیون با پیشنهاد توسعه مؤسسه آموزشی یونسکو در هامبورگ موافقت نمود.

16 آبان تا 3 آذر ماه - برنامه عمده شماره 5 آموزش و پرورش فرهنگ و ارتباطات معاون

مدیر کل یونسکو در آغاز جلسه به معرفی برنامه عمده شماره 5 پرداخت و گفت خط مشی های

اجرائی و برنامه های فرعی این برنامه عمده نشان دهنده نقش کمکی آموزش و پرورش در توسعه

جامعه میباشد و یونسکو در نظر دارد تا از طریق این برنامه ها به رشد جامعه و فرد کمک کند و

مقدمات سازگاری و ورود افراد را به جامعه فراهم سازد. وی همچنین افزود که برخی از برنامه های

فرعی برای اولین بار در قالب برنامه عمده شماره 5 آمده است. مثلاً هدف بعضی از برنامه ها آنست که از موارث فرهنگی در آموزش و

پرورش استفاده شود رسانه های مهمی به نحو مطلوب بکار

گرفته شوند و زبان مادری در همان آغاز تحصیل آموزش داده شود پس از معرفی برنامه عمده

شماره 5 شرکت کنندگان در جلسه به بحث و اظهار نظر درباره برنامه پرداختند. اعضای هیئت نمایندگی ج.ا.ایران در کمیسیون شماره 2

پس از بحث و تبادل نظر مطالبی در ارتباط با برنامه عمده

شماره 5 تهیه و در کمیسیون مطرح نمود. مثلاً در زمینه آموزش زبان مادری عنوان شد که زبان

مادری باید در کنار زبان ملی آموزش داده شود و آموزش آن نباید زبان ملی را تهدید کند در زمینه

استفاده از موارث فرهنگی اظهار شد که کشورهای جهان سوم ضمن توجه خاص به فرهنگشان باید

نسبت به آموزش اخلاقی بیش از پیش کوشش کنند. در ارتباط با آموزش زنان گفته شد که تعلیم و تربیت زنان باید به گونه ای باشد که زن

را برای مسوولیت و وظایفی که برای آنها خلق شده است

تربیت کند. در زمینه استفاده از رسانه های گروهی در آموزش پیشنهاد شد که کشورهای جهان سوم

خود اقدام به تهیه فیلمهای سینمایی و تلویزیونی کنند که خوشبختانه این مطالب در گزارش نهایی

کمیسیون ثبت گردید.

ارائه گزارشها - در ادامه جلسات کمیسیون آقای تانگیان 2 سند را به کمیسیون عرضه کرد.

سند اول مربوط به گزارش کمیته بین الدول برای تربیت بدنی و ورزش بود سند شماره (22C/68) و

سند دوم مربوط به گزارش فعالیت های صندوق بین المللی پول در زمینه گسترش ورزش و تربیت

بدنی بود سند شماره (22/69) وی در این رابطه گفت در قالب برنامه عمده شماره 5 برنامه هایی در جهت تعمیم ورزش برای همه گنجانده شده است. آنگاه معاون مدیر کل یونسکو سند دیگری به

ص: 84

کمیسیون عرضه کرد. این سند در ارتباط با امکان تشکیل یک نشست بین المللی در زمینه آموزش

فنی و حرفه ای بود. (1)

1 همراه با این سند توصیه نامه اصلاح شده آموزش فنی و حرفه ای در بین نمایندگان توزیع شد.

متن نامه توصیه نامه و سند شماره 222/75 ضمیمه است.

قطعنامه ها و تصمیمات - پس از بحث ها و مذاکرات پیرامون برنامه عمده شماره 5 تعداد 25

قطعنامه بوسیله بعضی از کشورهای عضو در زمینه برنامه عمده شماره 5 به کمیسیون تسلیم گردید که تعدادی از آنها تصویب گردید. ضمناً بودجه برنامه عمده نیز مورد تصویب قرار گرفت. رئیس کمیسیون در خلال مذاکرات گفت که مبلغ یک میلیون دلار برای اجرای قطعنامه های کنفرانس در نظر گرفته شده است که از این رقم مبلغ دویست هزار دلار به کمیسیون شماره 2 اختصاص یافته است

و چون کشور نروژ در نظر دارد که برنامه وسیعی برای ریشه کن ساختن بیسوادی به اجرا در آورد و

طبق قطعنامه شماره 9 از یونسکو تقاضای کمک نموده است و کشور آرژانتین نیز طبق قطعنامه شماره

4 تقاضا نموده است که یونسکو نشریه مربوط به نوآوریهای علوم و تکنولوژی را به زبان اسپانیایی

چاپ نماید؛ بنابراین پیشنهاد میگردد که از مبلغ فوق الذکر 190.000 دلار به طرح کشور نروژ و 10.000 دلار به طرح کشور آرژانتین کمک شود. این پیشنهاد با موافقت اکثر اعضای کمیسیون به

تصویب رسید.

پایان کار کمیسیون - پس از تصویب کلیه برنامه های عمده شماره 2، 4 و 5 و تصویب و قطعنامه ها کمیسیون بطور موقت تعطیل گردید تا گزارش کار خود را تسلیم کنفرانس کرد

که به تصویب رسید.

ص: 85

1- یونسکو در سال 1962 توصیه نامه ای در زمینه آموزش فنی و حرفه ای تصویب کرد که این توصیه نامه در هیجدهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در سال 1974 مورد تجدید نظر قرار گرفت و از کشورهای عضو خواسته شد تا مفاد آن را به اجرا در آورند همچنین در برنامه و بودجه 77 - 1974 فعالیت‌هایی به منظور اجرای این توصیه نامه منظور گردید به علاوه از کشورهای عضو خواسته شد که ضمن اجرای مفاد توصیه نامه موقعیت واقعی آموزش فنی و حرفه ای کشورشان را تا 1978 به یونسکو گزارش دهند به علاوه در سندی که در کمیسیون شماره 2 بیست و دومین اجلاس به نمایندگان عرضه شد (سند) (225/75) از کشورهای عضو خواسته شده است که مجدداً از چگونگی اجرای توصیه نامه مربوط به آموزش فنی و حرفه ای گزارش‌هایی به یونسکو ارسال دارند تا پس از بررسی بصورت یک

گزارش نهایی به بیست و چهارمین کنفرانس سال (1987) عرضه شود. ضمناً در سند مذکور از مدیر کل یونسکو تقاضا شده است که پرسشنامه یا فرمی برای این منظور تهیه و در سال 1985 به کشورهای عضو ارسال دارد.

مجدداً در تاریخ 24 نوامبر سوم آذرماه (62) گزارش نهایی کمیسیون شماره 2 در مجمع عمومی کنفرانس مطرح گردید که مورد تصویب قرار گرفت و بدینسان کار کمیسیون شماره 2 در ساعت 12/5 بعد از ظهر روز 24 نوامبر سوم (آذرماه) خاتمه یافت.

نتیجه گیری و پیشنهاد - بطور کلی حضور هیئت نمایندگی ج.ا.ایران در کنفرانس مفید بود. بویژه در کمیسیون شماره 2 تجربیات جدیدی کسب گردید که از این تجربیات در جهت بهبود

وضع آموزش و پرورش ج.ا.ایران میتوان استفاده نمود که در اینجا بطور مختصر به چند نمونه اشاره می شود.

1. تربیت کارشناس برنامه ریزی آموزشی - مؤسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی همه ساله

تعدادی کارشناس برنامه ریز بنا به تقاضای کشورهای عضو تربیت مینماید. از آنجا که کار

برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش در شورای برنامه ریزی بخشی صورت می گیرد و

کارشناسانی که با این شورا همکاری میکنند در زمینه بودجه برنامه ریزی آمارهای آموزش جمعیت شناسی، ارزشیابی نظام آموزش و پرورش و.... باید صاحب تخصص و اطلاعات کافی باشند،

لذا میتوان همه ساله تعدادی از کارشناسان وزارت آموزش و پرورش را در این زمینه تأمین نمود.

2. استفاده از برنامه مشارکت - برنامه های عمده شماره 2 و 4 و 5 یونسکو که در سال های 1984 - 1985 به اجرا در میآیند حاوی یک سلسله کمک های مالی تربیت کارشناس کمک مشورتی و فنی و ... هستند که از این برنامه ها هم به نحوی میتوان استفاده کرد. مثلاً در زمینه تربیت

کارشناس برنامه ریزی تقاضایی از جانب سازمان پژوهش و برنامه ریزی به کمیسیون ملی یونسکو

تسلیم گردیده است تا در آینده بتوان فرد واجد شرایطی برای گذراندن این دوره اعزام نمود. . استفاده از همکاریهای یونسکو در زمینه پذیرش دانشگاهی - یونسکو به تقاضای کشورهای عضو همه ساله از دانشگاه های معتبر در رشته های مختلف اقدام به گرفتن پذیرش تحصیلی میکند و تسهیلات قابل توجهی برای دانشجویانی که بخواهند در دانشگاه های معتبر دنیا تحصیل کنند فراهم می آورد در تماس هایی که با مقامات مسؤول یونسکو در این زمینه داشته ایم. اطلاعات نسبتاً مفیدی کسب شده که بموقع مطرح خواهد شد.

4. استفاده از امکانات دفتر بینالمللی تعلیم و تربیت - دفتر بین المللی تعلیم و تربیت واقع در ژنو که یکی از موسسات وابسته به یونسکو است مرکزی برای جمع آوری اطلاعات و تجربیات آموزش دارد که از این اطلاعات میتوان بموقع استفاده کرد به علاوه چون این دفتر هر دو سال یکبار یک کنفرانس بین المللی در زمینه آموزش و پرورش برگزار میکند و هر کنفرانس چند مساله

مهم آموزش و پرورش را مورد بررسی و مطالعه قرار می‌دهد و کشورهای عضو هم نتایج تجربیات خود را به این کنفرانس عرضه می‌کنند لذا میتوان از طریق این کنفرانس ها به راحتی به تجربیات کشورهای دیگر دسترسی پیدا کرد. مثلاً طرح (کاد) کار و آموزش که اخیراً در دبیرستانهای ایران به اجرا در آمده است طرح جدیدی است که اجرای صحیح آن نیاز به تحقیق و مطالعه و کسب اطلاع از تجربیات دیگر کشورها دارد و چون سی و هشتمین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش که در دو سال گذشته برگزار گردید بررسی مساله تلفیق کار تولیدی و آموزش را در دستور کار

خود قرار داد و کشورهایی که در این زمینه تجربیات موفقیت آمیزی داشتند نتایج تجربیات خود را جهت اطلاع و استفاده احتمالی کشورهای دیگر کشورها به کنفرانس عرضه کردند، لذا به نظر میرسد که مطالعه گزارش هایی که به این کنفرانس ارائه شده است برای مسؤولان اجرایی طرح کاد

مفید و موثر باشد.

5. اجرای توصیه نامه های یونسکو - یونسکو در زمینه های مختلف آموزش با کمک گروه های متخصص در مسائل آموزش و پرورش توصیه هایی در جهت بهبود وضع آموزش و پرورش تدوین و پس از به تصویب رساندن آنها در کنفرانس های عمومی آن ها را به کشورهای عضو ابلاغ می کند. مثلاً توصیه نامه های مربوط به بهبود وضع، معلمان توصیه نامه مربوط به آموزش فنی حرفه ای، توصیه نامه مربوط به تعمیم ورزش و تربیت بدنی که اخیراً در کنفرانس عمومی مطرح

شدند، حاوی رهنمودها و خط مشی های اجرایی مناسبی هستند که بکار بستن آن ها میتواند مفید باشد. البته برای بررسی چگونگی بکار بستن و اجرای این نوع توصیه نامه ها لازم است که با دفاتر ستادی ذیربط وزارت آموزش و پرورش تماس حاصل شود و ضمن در اختیار گذاشتن این نوع توصیه نامه ها از آنها خواست تا اقدام مقتضی در این مورد به عمل آورند.

20

جمهوری اسلامی، ایران ستاد انقلاب، فرهنگی شماره 7/11608، تاریخ 62/10/7

برادر آقای، نجفی گزارش عمومی هیئت نمایندگی ... ایران در بیست و دومین اجلاس عمومی یونسکو

طبق پیشنهاد شورای اجرایی، یونسکو کنفرانس به تشکیل کمیته های زیر اقدام نمود: 1. کمیته رسیدگی به اعتبار نامه، ها. 2. کمیته تعیین داوطلب 3 کمیته حقوقی، 4 کمیته عمومی

کنفرانس، 5. پنج کمیسیون برنامه کمیسیون تا آخر 6 کمیته امور اداری، 7 کمیته

ص: 87

مسئولان، 8. کمیته مذاکره و طرح پیشنهادها هر کمیته یا واحد سازمانی طبق توصیه شورای

اجرائی موضوعات خاص را مورد بررسی قرار داد.

شرکت اعضای هیأت نمایندگی ج.ا.ایران در کمیته ها و کمیسیون ها

هیئت ایرانی با توجه به محدود بودن تعداد اعضای هیئت و کوتاه بودن توقف بعضی از اعضا نتوانست بطور فعال در تمام کمیته ها شرکت کند اینک شرکت اعضای هیئت را در کمیته ها و کمیسیون ها به شرح زیر گزارش مینماید.

1. آقای دکتر فیض نماینده ثابت ایران در یونسکو در کمیته تعیین داوطلبان کمیته رسیدگی به اعتبارنامه ها و در گروه مذاکره و طرح پیشنهادها شرکت می نمودند. آقای محمدجعفر محلاتی نیز در مدت توقف خود در پاریس در گروه مذاکره و طرح پیشنهادها و

جلسات کمیته عمومی کنفرانس شرکت می کردند

2. آقای دکتر امامی از وزارت امور خارجه در کمیته امور اداری و کمیته حقوقی شرکت می کردند و امور عمومی هیات را انجام میدادند آقای دکتر امامی از ابتدای کنفرانس سوم آبانماه 62 تا پایان کنفرانس 5 آذر ماه 52 در کنفرانس حضور داشتند. آقای دکتر محسن پور از سوی وزارت آموزش و پرورش در هیئت نمایندگی ایران عضویت داشتند و از تاریخ 62/8/3 تا 62/9/4 در کنفرانس شرکت کردند. آقای دکتر محسن پور به عنوان عضو ثابت هیئت نمایندگی ایران در کمیسیون دو کمیسیون آموزش و پرورش کنفرانس انتخاب شدند این کمیسیون درباره آموزش و پرورش بحث می کرد و

جلسات آن از آغاز تا پایان کنفرانس ادامه داشت.

4. آقای حداد عادل معاون وزارت آموزش و پرورش که برای یک هفته در کنفرانس یونسکو شرکت کردند (62/8/5 تا 62/8/12) در مدت اقامت با آقای دکتر محسن پور همکاری می کردند.

5. خانم دکتر حکمی نیز از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی در کنفرانس شرکت کردند. خانم دکتر حکمی روز 62/8/1 همراه هیأت وارد پاریس شدند و از تاریخ 62/8/3 تا

62/8/11 در کمیسیون یک کنفرانس که درباره مسائل کنونی دنیا و تحقیقات مربوط به آینده

و اصول روشها و استراتژی اقدامات در زمینه توسعه بحث می کرد، شرکت کردند.

مشارالیها در تاریخ 62/8/12 به ایران مراجعت نمودند در این کمیسیون درباره مقام زن بحث

شد و خانم بختیار مقاله ای ارائه داد.

. آقای محمد علی نجفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی در 62/8/5 در کنفرانس

شرکت و در تاریخ 62/8/12 به تهران مراجعت نمودند آقای نجفی در مدت توقف در جلسات عمومی کنفرانس شرکت کردند و سخنرانی هیئت نمایندگی ایران به وسیله مشارالیه در جلسات عمومی ایراد شد آقای نجفی در مدت توقف خود در پاریس در جلسات کمیته عمومی کنفرانس شرکت نمودند و در یک مهمانی که برای آشنایی با هیئت رئیسه کنفرانس

و تبادل نظر غیر رسمی با مسؤولان برپا شد در مورد نظر ایران درباره یونسکو به اختصار

سخنرانی کردند.

. آقای دکتر بازاری از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی برای شرکت در

کمیسیون 3 به هیأت ایرانی پیوستند

در این کمیسیون درباره علم و تکنولوژی در ارتباط با توسعه بحث می شد. مشارالیه از

62/8/15 در کنفرانس حضور یافتند و در جلسات کمیسیون 2 شرکت کردند. آقای دکتر

بازاری در این کمیسیون مقاله ای ارائه دادند در همین کمیسیون پیشنهادی از سوی هیئت نمایندگی ایران مبنی بر محکومیت کشورهای که منابع طبیعی را مورد حمله قرار دهند و محیط زیست را آلوده کنند، مطرح گردید و علیرغم مخالفت‌های عراق این پیشنهاد م-ورد تأیید مدیر کل یونسکو قرار گرفت و جزو پیشنهادهای تأیید شده در گزارش کنفرانس ضبط

شد این کمیسیون در 62/9/2 به کار خود پایان داد.

. آقای دکتر جواد لاریجانی نیز در تاریخ 62/8/16 به هیئت پیوستند. مشارالیه در کمیسیون 4 که از 62/8/18 تا 62/9/2 تشکیل شد شرکت کردند این کمیسیون درباره

ارتباطات به بحث پرداخت در این کمیسیون آقای میهن دوست و آقای دکتر معتمدنژاد از سوی خبرگزاری جمهوری اسلامی نیز شرکت کردند. آقای دکتر لاریجانی نیز در این

کمیسیون صحبت نمودند.

9. خانم بختیار هم به عنوان مترجم و هم بصورت عضو فعال از تاریخ 62/8/5 به هیئت .

پیوستند و در کمیسیون 5 شرکت کردند. در این کمیسیون درباره صلح تفاهم بین المللی

نژاد، گرایی تفکیک نژادی، تعصب حفظ میراث فرهنگی خلاقیت در فرهنگ بحث شد. در

این کمیسیون 6 مقاله کوتاه ایراد شد و بیشتر مقالات پس از تبادل نظر به وسیله خانم بختیار به زبان انگلیسی تهیه میشد و به کمیسیون ارائه می‌گردید مقاله کوتاهی نیز درباره خلاقیت در فرهنگ به وسیله اینجانب تهیه و ارائه شد.

این کمیسیون از 62/8/12 تا 62/9/2 جریان داشت و هیئت ایرانی درباره مسائل فوق

نظریات خود را ابراز داشت.

10. آقای دکتر برنجی دبیر یونسکو در تاریخ 62/8/22 به هیئت پیوستند. در مدت، اقامت ضمن شرکت در کمیسیون یک و جلسات عمومی کنفرانس و کمیته عمومی کنفرانس و ملاقات هایی با مسؤولین یونسکو طرح هایی را که قبلاً از ایران برای یونسکو فرستاده بودند تکمیل کرده و به تصویب نهایی مسوولان یونسکورساندند. مشارالیه در تاریخ 62/9/4 به ایران مراجعت کردند.

11. آقای محمد جعفر محلاتی به نمایندگی از سوی وزارت امور خارجه در تاریخ

62/8/22 به هیئت پیوستند مشارالیه در طول اقامت خود در پاریس در کمیته عمومی کنفرانس، در جلسات عمومی در کمیسیون 3 و گروه مذاکره و طرح پیشنهادها شرکت کردند و پیشنهاد هیات نمایندگی ج.ا.ایران در مورد حفظ محیط زیست و منابع طبیعی عرضه داشتند.

12. آقای محلاتی از 62/9/5 آخرین جلسه کنفرانس حضور داشتند و در همین تاریخ

به ایران مراجعت نمودند آقای محلاتی در مدت اقامت خود با مدیر کل یونسکو نیز ملاقا کردند اینجانب در جلسه عمومی پس از جلب تایید انتخاب رئیس کنفرانس که نماینده کشور اردن بود و معاونین و منشیان و گزارشگران وقت این جلسات به ایراد سخنرانی ها از سوی روسای هیئت های نمایندگی کشورها نمایندگان سازمان های غیر دولتی و روسای چند

کشور(فرانسه، اسپانیا، کشور مشترک المنافع دمینیک و ولیعهد اردن) صرف شد. در ابتدا، مدیر کل یونسکورئیس قبلی بیست و یکمین اجلاس عمومی یونسکو و رئیس شورای اجرایی گزارش مبسوطی از اقدامات یونسکو در زمینه تهیه برنامه ها و تدارک

مقدمات تشکیل بیست و دومین اجلاس عمومی یونسکو دادند گزارشهای ارائه شده همه در

نشریه بیست و دومین اجلاس عمومی یونسکو چاپ و منتشر میشود.

سخنرانی های هیئتهای نمایندگی که در حدود 160 هیئت در این اجلاس شرکت

داشتند مشتمل بر قسمتهای زیر بود

الف - بحثی درباره کل برنامه ارائه شده در بیست و دومین اجلاس و تایید آن برنامه و

تقدیر از مسوولان یونسکو

ب - پیشنهاد برنامه های جانبی با تاکید روی قسمت هایی از برنامه ها در زمینه آموزش و

پرورش با علم و تکنولوژی و یا میراث فرهنگی

ج - گزارشی از آنچه در زمینه فرهنگی یا تربیتی در کشور خودشان می گذرد.

د - معمولاً نمایندگان کشورهای کمونیستی از صلح دفاع می کنند و به امپریالیسم حمله مینمایند و نمایندگان کشورهای غربی از حقوق و آزادیهای ضروری بحث می کنند.

طرفداران این دو بلوک نیز همین رویه را دنبال میکنند - بحثی درباره پاره ای از مسائل روز دنیا و نمایندگان کشورهای جهان سوم مشکلات اقتصادی و تربیتی خود را مطرح می کردند.

نکته های اساسی مورد بحث هیئتهای نمایندگی ناحیه

1. تاسیس مراکز تحقیق ناحیه ای برای بررسی مسائل دنیا و استفاده از متخصصان هر

2. تاکید روی مساله صلح، منع تولید سلاح اتمی جلوگیری از تضييع امکانات انسانی و غیرانسانی به وسیله امپریالیست ها

دنیایی حل مسائل از طریق مسالمت آمیز و استفاده از علم و تکنولوژی در زمینه حل مسائل

4. کاهش هزینه های تشریفاتی تحقیق و حل مسائل بازدید علمی و فلسفی

5. لزوم تبادل نظر

6. مورد تهدید واقع شدن حیات و تمدن بشر

7. توجه به فرهنگهای متنوع و متعدد

8. تاکید روی عدالت اجتماعی
 9. تضاد میان هدف ها و وسایل
 10. بررسی مسائل در ارتباط با هم
 11. محدودیت قدرت یونسکو در برخورد به مسائل
 12. اینکه گاهی یونسکو سیاست انتظار پیشه میکند
 13. بررسی مسائل اقتصادی در ضمن بررسی مسائل فرهنگی
 14. امریکا پیشنهاد میکرد که یونسکو بیشتر به مسائل فرهنگی بپردازد تا مسائل سیاسی
 15. نقش یونسکو به عنوان عامل تسریع کننده
 16. از میان بردن علل، جنگ رفع استعمار، توجه به مسائل انسانی
 17. استفاده صحیح تر از منابع دنیا
 18. احترام به حقوق انسان ها
 19. ضرورت انجام مطالعات عمیق و در سطحی عالی
 20. همزیستی مسالمت آمیز
 21. تأمین حقوق و آزادیهای فردی همراه با حفظ منافع جامعه
 22. خودداری از تحمیل ایدئولوژی و جدی گرفتن ارزشهای انسانی
- کمیته عمومی کنفرانس هفته ای سه روز جلسه کمیته عمومی کنفرانس از ساعت 9 به بعد تشکیل میشود.
- 34 کشور از جمله نماینده ج.ا.ایران عضو این کمیته بودند این کمیته در جلسات خود در امور زیر بحث می:کرد
- الف - پیشرفت کار کنفرانس و استماع گزارش کمیسیون ها و کمیته های مختلف.
- ب بررسی مسائل پیشنهادی کمیته ها که لاینحل مانده بود.

ج - بررسی مسائلی که اعضای کمیته پیشنهادی می کردند. د - رسیدگی به مسئله بودجه سالیانه یونسکو

ه - تغییر اوقات کار کمیسیون ها در صورت لزوم.

ص: 92

تشکیل جلسات - به منظور بررسی پیشرفت کار و حضور اعضای هیات نمایندگی با درخواست خود یونسکو تشکیل میشد و تصمیمات لازم اخذ می گردید. در این جلسات مقرر شد گزارش عمومی به وسیله آقای دکتر امامی و گزارش کمیسیونها به ترتیب به وسیله

خانم دکتر حکمی، دکتر محسن پور، دکتر، بازاری دکتر لاریجانی، خانم بختیار تهیه و در اختیار آقای دکتر برنجی قرار گیرد تا پس از بررسی به صورت مجموعه ای تدوین گردد. ملاقات با مسوولان یونسکو - به منظور آشنایی بیشتر با مسوولان یونسکو و استفاده از

امکاناتی که یونسکو در اختیار ایران قرار میدهد جلساتی با حضور بعضی از اعضای هیئت ج.ا.ایران و مسوولان بخشهای مختلف یونسکو تشکیل گردید.

طرح هایی که از دفتر یونسکو از ایران ارسال شده بود مورد بحث قرار گرفت. این طرح ها توسط آقای دکتر برنجی تکمیل و به مسوولان یونسکو داده شد و مقرر شد، بودجه طرحهای مذکور از طرف یونسکو تامین گردد.

ارزیابی کار کنفرانس و هیئت نمایندگی ج.ا.ایران - بطور کلی شرکت اعضای هیئت نمایندگی ج.ا.ایران و آشنایی با هیاتهای نمایندگی و حضور در جلسات عمومی کنفرانس و شرکت در کمیسیون ها و استماع گزارش ها و ایراد سخنرانی ها از سوی بعضی اعضای هیئت نمایندگی دولت ج.ا.ایران و همچنین تبادل نظر و بحث درباره انقلاب اسلامی ایران با بعضی از اعضای هیاتهای نمایندگی کشورهای جهان مفید و لازم بود حضور نمایندگان دولت ج.ا.ایران در کمیسیون ها مشهود بود و سخنان آن ها با دقت از سوی نمایندگان سایر کشورها

استماع میشد.

نواقص کار هیئت نمایندگی ج.ا.ایران

1. محدود بودن تعداد اعضای هیئت نمایندگی و نبودن اعضای ثابت در بعضی از کمیته ها و کمیسیونها ایران

2. عدم مطالعه کامل برنامه پیشنهادی یونسکو و ناآگاهی از نظر مسوولان دولتی نبودن کمیته های لازم در ارتباط با مسائل مورد بحث در کنفرانس های یونسکو در

ص: 93

عدم تشکیل کمیسیون ملی یونسکو برای تشکیل کمیته های لازم و بررسی برنامه

تبادل نظر با مسوولان در رابطه با توسعه و مسائل تربیتی

پیشنهادها

تقویت دفتر نمایندگی دولت ج.ا.ایران در یونسکو و تثبیت مقام مسوولان ایرانی به عنوان سفیر و معاون در نمایندگی ایران و تکمیل کادر مورد نیاز آن نمایندگی تشکیل کمیسیون ملی و تاسیس کمیته ها برای بررسی امور مربوط به یونسکو و برنامه های پیشنهادی آن موسسه

فراهم نمودن مقدمات شرکت در کنفرانسهای یونسکو از طریق تبادل نظر، کسب نظر

مسوولان دولتی و تهیه گزارشها و سخنرانیهایی که باید در کنفرانس ها ارائه شود.

یونسکو از جمله سازمان های بینالمللی است که مورد توجه ملل غیر متعهد و مستضعف

جهان است و تا حدی در بعضی از مسائل استقلال رای دارد و روی همین زمینه مورد حمله آمریکا قرار گرفته است و احتمال دارد ایالات متحده آمریکا از این موسسه کناره گیری کند

بنابراین دولت ج.ا.ایران باید بیش از پیش به بررسی وضع این موسسه و نقش ایران در آن بپردازد. گزارش تفصیلی که شرح فعالیت اعضا در کمیسیون ها را در بر می گیرد، بعداً ارسال

با احترام علی شریعتمداری [امضا] خواهد شد.

21

سخنرانی نماینده ایران در کنفرانس عمومی یونسکو

بسم اله الرحمن الرحیم آقای رئیس، حضار گرامی، در این خانه که بنام تربیت و علم و فرهنگ بنیان گرفته، شایسته ترین کار آن است که سخن با سپاس و ستایش مری علی الاطلاق آغاز شود. پروردگار جهان و جهانیان که آدمی را آفرید و به وی آگاهی و آزادی بخشید و به دریافت و شناخت زیبایی توانا

ساخت و او را حامل امانت خویش در طبیعت معناداری نمود که آئینه توانایی و خردمندی و زیبایی اوست خداوندی که مبداء حیات و حرکت و ارزش و کمال است و گرامی ترین مردم را پرهیزگارترین آنها میداند و انسان را به جستجوی حقیقت و جمال و خیر و علم و هنر و اخلاق و

ص: 94

جهان آگاهی و خودآگاهی راهبری مینماید و به نگرستن و اندیشیدن و انتخاب کردن و پیش رفتن فرامی خواند و اطاعت از حق را ملازم با طغیانگری در برابر طاغوت میشناسد.

خداوندی که آدم و ابراهیم و موسی و عیسی و محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله) را در میان مردم رانگیخته است تا همگی یک حقیقت ناب را بیان دارند و آیات الهی را بر مردم فرو خوانند و ایشان را به تزکیه و تربیت خویشتن فرا خوانند و بدانها کتاب و حکمت بیاموزند.

آقای رئیس، در این فرصت کوتاه نخست بنام کشور متبوع خود جمهوری اسلامی ایران انتخاب جنابعالی را به ریاست این اجلاس تبریک میگویم و صمیمانه از جناب آقای امبو به مناسبت فعالیت های خالصانه و مدیریت موفقشان تشکر میکنم در واقع آقای امبو در تحکیم استقلال و

تحقق ارزش های والای انسانی بیشترین کوشش ها را به کار برده و در مقابل فشارها شجاعانه ایستادگی کرده و موفق گردیده است درهای یونسکو را به عنوان یک مرکز فرهنگی به روی مردم جهان سوم بگشاید و دست رد به سینه انحصار طلبی ها بزند امیدواریم که یونسکو همچنان در این مسیر گام بردارد و بار دیگر عدم وابستگی نسبی خود را به وابستگی مبدل نسازد و راهی را که آقای امبو ترسیم کرده است ادامه دهد اینجانب بنا دارم که به نکته ای چند حاوی نظرات مردم انقلابی کشور خویش اشارت کنم اطمینان دارم که آنچه باز میگویم بیش و کم هماهنگ و همساز با نکاتی است که در ذهن متکی به فطرت پاک انسانی حضار این مجلس نیز می گذرد و بدین اعتبار

آرمان های انقلاب اسلامی ایران آرمانهای بشریتی است که خواهان رهایی از قید و بند و سلطه گری ها و انحصار طلبی هاست.

آقای رئیس حضار گرامی انقلاب اسلامی ایران با اتکا به اندیشه و عمل اسلامی و به رهبری مردی حکیم و خردمندی دلیر برای ساختن جامعه ای فارغ از جهل و فقر و ترس و بیماری های جسمی و روانی در تلاش است و آرزومند است که جهان نیز در همین راه گام بردارد و کارشکنی ها

و ستیزه جویی ها مانع تحقق آرمانهای مقدس انقلاب ما نباشد.

در اندیشه ای که مبنا و منشاء انقلاب اسلامی و نظر و عمل دولت و ملت ماست انسان مقامی

والا . دارد خلیفه خداوند و حامل امانت او بر روی زمین است؛ بنابراین شخصیت انسانی وی باید بطور کامل و جامع محترم شمرده شود و انکار تمامیت و جامعیت یکی از افراد انسانی به منزله انکار تمامیت و جامعیت انسان بطور عام تلقی گردد.

در اندیشه اسلامی ما تبعیض میان افراد انسانی و عدم تساوی آنان از هر نژاد و قوم و رنگ و زبان که باشند معارض با مشیت الهی است که نژادها و قبایل را تنها وسیله شناسایی آنها دانسته پرهیزگارترین مردم را گرامی ترین آنها اعلام کرده است.

سلسله انبیاء برای آن انگيخته شده اند که مردم را به حق و حقیقت دعوت کنند و علم و

حکمت بیاموزند و تربیت و تزکیه نمایند. بنابراین تساوی در تربیت و تعلیم و تزکیه باید به عنوان یک حق الهی و اصل اساسی و بدیهی مورد احترام باشد تا هنگامی که اخلاق و ارزشهای اصیل انسانی در جهان مسند نشین نگردد و دروغ و نیرنگ و فزون خواهی و برتری جویی و انحصارطلبی مستکبرین جهان را به خود مشغول داشته باشد و مردم جهان را تبلیغات ناروا در همین راهها؛ اخلاق و

تعلیمات انبیا که برای برقراری قسط و عدل ماموریت یافته اند تبعیت از دستورهای اخلاقیون بزرگ که بیان همین حقایق، است تنها راه حل مسائل و مشکلات جهان امروز است

آقای رئیس، حضار گرامی دولت ج.ا.ایران به جد میخواهد که در کار برنامه ریزی های آینده، نقشی فعال داشته باشد و آمادگی خود را در این زمینه اعلام میدارد. بخشی از نظرات ما را در مقام اجرای برنامههای فعلی میتوان مورد توجه قرار داد و بخش دیگر پیشنهادهای اصلاحی ما نسبت

به برنامه های کنونی است.

آقای رئیس حضار محترم، راست است که ما به آرمان یونسکو با نظر مساعد می نگریم و در آن گوشه ای از خواسته های خود را متجلی مینیم؛ اما هنگامی که به کارنامه چهل ساله سازمانهای بین المللی و از جمله یونسکو نظر می، افکنیم همه آنچه را که سازمانی چون یونسکو پی آن بوده و در

راه تحصیلش تلاش کرده است در دستاوردهایش باز نمی یابیم چرا؟

در واقع عدم توفیق نه از آن روست که مسؤولان و مدیران یونسکو نخواستند برای حل مسائل و مشکلات تربیتی و علمی و فرهنگی جهان چاره جویی کنند و یا ملل جهان از آرمان یونسکو غافل مانده اند؛ بل بیشتر از آن حیث است که استکبار و سرکردگان آن با برتری جویی ها و طرفداری از

تبعیض و عدم تساوی یعنی درست همان شیوه رفتار و طرز تفکری که یونسکو با آن سرستیز دارد، موانع و مشکلات فراوان در راه انجام وظایف یونسکو ایجاد می کنند.

موانعی که بر سر راه مدیر کل کنونی یونسکو و فعالیتهای وی از سالها پیش فراهم آمده و تضییقات مالی که برای یونسکو که به سرکردگی و تحریک و تشویق آمریکا انجام یافته گواه این امر است. آری وقتی آمریکا و متحدانش احساس میکنند ممکن است یونسکو آزاد از امر و نهی آنها به

راه خود ادامه دهد نه تنها آن را رها میکنند که البته این امر برای آرمان یونسکو بی فایده نیست بلکه ادامه فعالیتش را با کارشکنی های خود دچار مخاطره مینمایند.

آقای رئیس، حضار محترم نخستین برنامه عمده یونسکو در کمیسیون اول و دوم مخصوص مسائل و مشکلات جهانی است. نه تنها حق آنست که یونسکو با این مسائل و مشکلات به گونه ای فعال برخورد کند و پیش از آنکه بحران سراسر عالم و یا حداقل مناطق متعددی از جهان را فرا گیرد به فکر چاره جویی بیفتد، بلکه باید آنچنان مراقب و مواظب باشد که به محض بروز برخی از علائم بتواند با آن مقابله نماید. انسان و جوامع انسانی بدون تکیه گاه معنوی و در غربت عالم مادی و به کمک وسایل و ابزار مادی، هرچند پیشرفته، روی خوشی و سعادت مادی پایدار را نخواهد دید و

در حل مشکلات خود توفیقی بدست نخواهد آورد یونسکو و لو به خاطر حل مشکلات و مسائل جهان و پیشگیری از بروز دشواری های دیگر باید مساله دین و ایمان و اخلاق و معنویت را جدی

تلقى کند

مضافاً اینکه اگر یونسکو بخواهد به آرمان خود وفادار بماند باید امکان حضور فرهنگ های

متنوع را در ضمن خود فراهم نماید و بدین اعتبار نیز باید به طرز تفکر مذهبی و الهی و اعتقاد به ارزشهای متعالی میدانی وسیع واگذارد. مگر نه اینست که تمامی برخی از فرهنگ ها و تمدنها را مذهب ساخته و مبانی مذهبی در بسیاری از فرهنگها سهم و اثری اساسی دارند؟ چگونه می توان در یونسکو به دین و مذهبی این چنین بی اعتنا بود و در عین حال گمان داشت که همه فرهنگ ها و تمدنها در صحن یونسکو حضور دارند؟

بدین ترتیب برخورد علمی و صحیح با مسائل و مشکلات جهان و راهیابی برای آنها در گرو این طرز تلقی است که یونسکو علم و ایمان و تربیت و اخلاق و فرهنگ مادی و معنوی را به گونه ای جامع الاطراف و به عنوان یک پدیدار تام و جامع مورد توجه قرار دهد و با در نظر گرفتن این کلیت دشواری های کنونی را از دیدگاه بشریت و مجموعه مردم سراسر جهان و نه از دیدگاه قدرت ها و مشکلات خاص جوامع (آن ها) بررسی کند. در برنامه هایی که هر چه سریع تر باید تدوین شود مطلوب آنست که یونسکو آشفته گی کنونی اخلاقی را که هیچ کس منکر آن نیست، نگران کننده بیابد و به فکر چاره جویی باشد. بن بست های کنونی که قدرتهای بزرگ در نظام اجتماعی و فرهنگ جهان بوجود آورده و مادیت مطلقی که بر جهان حکمفرما نموده اند، جوانان را به آینده انسانیت ناامید و از زندگی کنونی هم بیمناک ساخته است جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد کند یونسکو دفتری جهت تحقیق در خصوص احیاء ارزشهای مشترک اخلاقی و استقرار نظامی

نوبت در این زمینه تاسیس نماینده جمهوری اسلامی ایران آمادگی خود را برای پشتیبانی های فکری و

مالی در این بخش اعلام میدارد

آنکه

اعتیاد به مواد مخدر به گونه ای ویرانگر سراسر جهان را زیر سیطره خود قرار داده است. برخی از کشورها تنها با اعتیاد در جوانان و میانه سالان و حتی پیران خود مواجه هستند. برخی دیگر به علت

بر سر راه قاچاق این مواد قرار دارند آسیب پذیری مضاعفی دارند و دسته سوم نظیر ایران با وضعی پیچیده تر روبرو هستند. در واقع به علت آنکه استکبار و عوامل آن با ایران سرستیز دارند، از اعتیاد به مواد مخدر به صورت یک سلاح تخریبی و مبارزه با نظام انقلابی ایران نیز استفاده می کنند. هر چند یونسکو در گذشته به امر اعتیاد توجه کرده است اما به نظر میرسد که توجهی همه

جانبه به این مساله و ایجاد یک شبکه فعال مطالعاتی و تحقیقاتی به منظور بررسی عوامل و شرایط فرهنگی و تربیتی زمینه ساز اعتیاد به مواد مخدر و نظارت فعال یونسکو به این امر و بهره گیری از نتایج تحقیقات، حداقل کمک خواهد کرد که جوانان از این آسیب بیش و کم در امان بمانند.

نماینده جمهوری اسلامی ایران در کمیسیون مربوط این پیشنهاد را طرح و پیگیری خواهد نمود. یونسکو برنامه چهارم را به وضع و موقع زن اختصاص داده است. در این مطلب نباید بحث و گفتگویی باشد که نیمی از بشریت را نمیتوان به عنوان مرد یا زن بودن کنار نهاد. اما ما که در زمره قدرتهای سلطه گر نیستیم و فرهنگی غیر از فرهنگ غربی داریم همواره این احساس آزارمان

می دهد که وقتی صحبت از زن و وضع و مقام و موقع وی میشود مقصود وضع و مقام زنان جهان سوم است و هر آنچه غرب فرهنگی در خصوص زنان میاندیشد شایسته آنهاست و باید در دیگر نقاط جهان نیز از آن پیروی شود حال آنکه طرح مساله بدین صورت نارواست. مساله زن را نباید از

وضع و موقع انسانی در سراسر جهان جدا دانست حتی این جداسازی با فکری مردانه و نظری توهین آمیز نسبت به زن همراه است زنان گرفتار همان مشکلی هستند که مردان نیز گرفتار آنند کوشش یونسکو خصوصاً باید بر این مبنا استوار گردد که انسان از قید نفع جویی و سلطه های سیاسی و اقتصادی آزاد گردد و با وی به عنوان ابزار و ماشین رفتار نشود در آن صورت زن نیز نه وسیله

برای التذاذ و نه شیء خواهد بود؛ بل به عنوان عالم سیاستمدار، مدیر شخصیت برجسته و برتر از همه همسر و مادر در جهان عرض وجود خواهد نمود. زن دیگر عامل اقتصادی ارزان نخواهد بود که عمر و جوانی خود را در مشاغل کوچک و وقت گیر و توان فرسا صرف کند و در عین حال بازیگری های تبلیغاتی سرمایه داری یا غیر آن مطلب را به گون های جلوه دهد که زن این استعمار شدن

همه جانبه را موهبت و حق خود تلقی کند و فریفته آن .گردد تجربه انقلاب اسلامی ایران نشان می‌دهد که آزادی زن در گرو استقلال و آزادی نظام سیاسی و اقتصادی و فرهنگی است. از این رو است که جمهوری اسلامی ایران توانسته است بر تعداد مدارس دخترانه به نحو چشمگیری بیفزاید و در دانشگاه ها امکانات بیشتری را برای دختران و زنان فراهم آورد و حتی با برخی پیشداوریهای دانشگاهی - ارمان غرب در زمینه ناتوانی زنان در پرداختن به برخی از رشته های تخصصی و فوق

تخصصی - بستیزد و نیز در سواد آموزی زنان بزرگسال توفیق بیشتری بدست آورد و حضور زن را به

عنوان انسان و نیمی از جامعه و نه بصورت شیء و وسیله التذاذ تضمین نماید و بدینسان برابری واقعی زن و مرد را در جامعه تحقق بخشد یونسکو باید در زمینه باز گرداندن ارزش والای خانواده کوشش نماید. در این مورد جمهوری اسلامی ایران برای اختصاص برنامه های فرهنگی و تربیتی سال جهانی خانواده آرزوی موفقیت می نماید.

یونسکو تحت تاثیر نظریه پردازیهای کشورهای عمده پایه گذاری خود که در زمینه علم و فرهنگ و تعلیم و تربیت دارای برداشتهایی بیش و کم مادی بوده اند و به توسعه کمی - خصوصاً پس از ویرانی های ناشی از جنگ جهانی دوم - میاندیشیده اند نظام برنامه ریزی و محتوای برنامه های

خود را بیشتر در جهت توسعه های مادی استوار ساخته و به مسائل مبنایی توجهی کمتر نموده است. از توسعه مادی علوم و فنون و فرهنگ و تعلیم و تربیت نیز آنچه نصیب کشورهای فقیر شده غالباً بقایایی غیر قابل استفاده برای کشورهای بزرگ بوده است. بدین ترتیب در عین آنکه آرمان یونسکو از دسترسی کامل و متساوی عموم به تربیت سخن میگوید در گوشه ای از جهان دسترسی به کرات دیگر آسانتر از یافتن لقمه ای نان برای بخش مهمی از کودکان لازم التعلیم در بسیاری از کشورهاست. و در همان زمان که در گوشه ای در این دنیا همه ساله مبالغ فراوان برای تولید مثل

انسانی خارج از رحم هم در زمینههای تحقیقاتی و هم در زمینه اجرایی هزینه میشود، در قسمت های دیگر این جهان در برابر دیدگان مسوولان سازمانهای بین المللی و از جمله یونسکو، کودکان در سنین اول زندگی از فقر غذایی هزار هزار جان میسپارند و یا نظیر ایران در مدارس و

سر کلاس درس با بمبارانهای وحشیانه رژیم عراق شهید میگردند بسیاری از مدارس و دانشگاه های ما مورد بمباران هوایی قرار گرفته اند تنها در بمباران شهرها در سال گذشته علاوه بر دانشگاه های

متعددی که در تهران و تبریز و باختران بمباران شدهاند و در بمباران هوایی شهر بروجرد و شهر میانه

و شهر زنجان [تعداد زیادی] دانش آموز به شهادت رسیده اند و اخیراً نیز هوایمهای عراقی یک

مدرسه را در شهر خرم آباد بمباران کردند در زمینه تعلیم و تربیت تحلیلهای مادی و مکانیستی باید

رها شود و مشترکات اخلاقی جاودانه ای که بدان اشارت گردید به عنوان مرجع پذیرفته شود و فرهنگ و تمدن های متنوع مورد توجه قرار گیرد و اصل قبول تنوع فرهنگها که جزئی از اساسنامه یونسکو است به واقع مورد عمل واقع شود. از آن زمان که کشورهای بسیار از قید و بند استعمار مستقیم بدر آمدند و برای خود در یونسکو جایی یافتند؛ حق آن بود و هست که نحوه برخورد و رفتار با فرهنگ ها، یکسر دگرگون شود و آرمان تساوی و مبارزه با تبعیض در این زمینه عرض وجود نماید. خلاصه آنکه اگر یونسکو در صدد است که با آموزش و پرورش صلح را در اذهان حاصل نماید تا استقرار عملی آن میسر، گردد باید ترتیبی اتخاذ کند که فرهنگ های دیگر غیر از فرهنگ های مسلط غربی نیز در تعلیم و تربیت جایی را که سهم آنهاست اشغال نمایند و احیاء گردند.

تحلیل روش های استاندارد غربی به آرمان تنوع فرهنگ ها که مورد قبول یونسکو است لطمه می زند و یونسکو را نا آگاه از هدف اصلی اش بدور میسازد تجربه انقلاب اسلامی ایران نشان میدهد که این بعد از مساله در تعلیم و تربیت جنبه ای اساسی دارد ما با بازگشت به برخی سنت های فرهنگی توانستیم با وجود گرفتاری های فراوان ناشی از جنگ تحمیلی هشت ساله عراق علیه ایران به سرعت در سواد آموزی بزرگسالان توفیق های فراوان بدست آوریم و در تعمیم آموزش کودکان لازم التعلیم

موفقتیمان چشمگیر باشد. خصوصاً توجه به فرهنگ اسلامی و عنایت به اعتقادات دینی مردم شد که درصد آموزش دختران به سرعت و حتی در دورترین نقاط کشور افزایش یابد و خانواده هایی

که از فرستادن دختران خود به مدرسه به دلیل مخالفت با تعلیم و تربیت، دختران از ترس بد آموزی های محیط مدرسه خودداری می کردند و یا مانع از تحصیلات متوسطه و دانشگاهی آن ها

می شدند در این تعلیم تجدید نظر کنند و بدون دغدغه خاطر فرزندان خود را به مدارس دخترانه و دانشگاه ها بفرستند و حتی در این امر اصرار بورزند.

آقای رئیس، حضار محترم کارشناسان علاقمند به طبیعت و محیط زیست باید مرتباً بازگو نمایند که سیاست توسعه علوم و تکنولوژی نباید هماهنگی های طبیعت را در معرض خطر قرار دهد. به باور ما نیز این فکر که طبیعت معنی دار و یکی از آیات و نشانه های قدرت متعال است، همواره باید مدنظر باشد و بدین اعتبار یونسکو باید تمامی قدرت خود را به کارگیرد تا محیط زیست را برای نسل های آینده محفوظ نگه دارد. در این خصوص قابل ذکر است که قانون اساسی ج.ا.ایران در اصل

پنجاهم مقرر میدارد

در جمهوری اسلامی حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسلهای بعد باید در آن حیات

اجتماعی روبه رشدی داشته باشند وظیفه عمومی تلقی می.گردد از این رو فعالیتهای اقتصادی و

غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند ممنوع یونسکو باید محیط زیست را در خلیج فارس از وضع ناهنجار کنونی نجات بخشد. کوچکترین تاخیر در این زمینه و سکوت در برابر حملات عراق و آمریکا و متحدان آن ها به کشتی ها و نیز بی اعتنایی نسبت به حملات عراق به تاسیسات نفتی در خلیج فارس آلودگی هر چه بیشتر این منطقه را سبب

می شود و خلیج فارس را تقریباً برای همیشه محیطی غیر قابل زیست می نماید و از لحاظ زیستی

خساراتی غیر قابل جبران به بشریت وارد میسازد

برنامه عمده ارتباطات در خدمت انسان از قلمروهای ممتاز و نوین یونسکو به شمار می آید. مگر نه اینست که تصویر جهان سوم و واقعیت های نهضت های آزادی بخش و هر آنچه مربوط به

ستیزه جویی با نظام سلطه است به طور دائم وارونه جلوه داده میشود؟ برنامه یونسکو در خصوص

تحقق نظام نوین ارتباطات از پشتیبانی دولت ج.ا.ایران برخوردار خواهد بود و در این زمینه باید به انتقال اطلاعات علمی و توزیع علمی و توزیع عادلانه فرکانسهای انتشار امواج رادیو تلویزیونی و نقش رسانه های آموزشی اهمیت بیشتری داده شود.

اگر استفاده از ماهواره ها نظم و سامان نیابد، حریم فرهنگی ملتها مورد تهدید قرار می گیرد و احترام مورد نظر یونسکو به فرهنگ های متنوع بی معنی میشود ایجاد کمیته ای مشترک از سازمان ملل متحد، یونسکو و اتحادیه جهانی ارتباطات به منظور ایجاد هماهنگی در مورد جنبه های اخلاقی و تربیتی و فرهنگی استفاده از فضا را میتوان قدمی اساسی دانست همچنین تاسیس خبرگزاری های مستقل نیز گامی مثبت برای شکستن انحصارات خبری بشمار میرود برنامه دیگر مورد بحث در کمیسیون چهار فرهنگ و آینده است. ج.ا.ایران خرسندی خود را از اعلام دهه آخر قرن بیستم به عنوان دهه جهانی فرهنگ اعلام و پشتیبانی خود را از این ابتکار ابراز می دارد. در همین جا فرصت را مغتنم شمرده و نقش به سزای زبان و ادبیات فارسی را در ساختار بخش مهمی از فرهنگ بشری یادآور شده و در همین راستا پیشنهاد مینماید که مجمع آسیایی زبان و ادبیات فارسی با همکاری کشورهای فارسی زبان و نیز کشورهایی که گروهی از ساکنان آن به زبان فارسی تکلم می کنند با پشتیبانی یونسکو تاسیس گردد.

میراث فرهنگی همه کشورها باید از حمایت یونسکو برخوردار باشند ما مصرأ خواهان اجرای کنوانسیون لاهه هستیم و نیز میخواهیم که رژیم اشغالگر اسرائیل تخریب کنندگان میراث فرهنگی در بیت المقدس و نیز ویرانگر میراث فرهنگی ما در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران به نحو مقتضی و

C به گونه ای محکوم گردند که درس عبرت برای همه کسانی باشد که چنین سوداها را در

می. پرورد ما نیز همانند بسیاری از ملت‌های مسلمان آثاری را که در حرمین شریفین وجود داشته و

حکومت سعودی آن‌ها را نابود کرده است متعلق به همه مسلمانان و تاریخ تمدن بشری میدانیم و خواستار آن هستیم که از ادامه این سیاست ویرانگر ضد فرهنگی و ضد اسلامی جلوگیری به عمل آید حفاظت از آثار فرهنگی و نیز استرداد آثاری که به ناحق به کشورهای دیگر انتقال یافته است مستلزم آن است که فهرستی کامل از کلیه آثار فرهنگی موجود در موزه‌های جهان تهیه شود. ج.ا.ایران آمادگی دارد که در این طرح از لحاظ فنی و مالی همکاری نماید. با توجه به وظیفه یونسکو در زمینه کمک به آشنایی ملت‌ها با یکدیگر و شناسایی سوابق علمی و فرهنگی و تاریخی، آنها، ج.ا.ایران پیشنهاد می‌کند که در چهارچوب برنامه‌های یونسکو مجموعه‌ای کامل درباره تاریخ معارف و علم اسلامی با در نظر گرفتن اطلاعات اساسی مربوط به این موضوع در تمامی مناطق اسلامی تدوین شود. ج.ا.ایران آمادگی همکاری مالی و علمی در این زمینه را دارد.

آقای رئیس، حضار محترم تعریف مفهوم همکاری و پیشداوری و صلح و تعیین مرجع برای بیان این تعریف از اهمیتی اساسی برخوردار است تا هنگامی که کرامت انسان و حیثیت انسانی مسند نشین نشود تا زمانی که تنوع فرهنگی به واقع مورد توجه قرار نگیرد و تا آن هنگام که بعد اصیل و ناب فرهنگ، انسانی یعنی ارزش‌های متعالی و اخلاق و معنویت که همواره وجه تمایز زندگی بشری و مشخصه اصلی اوج شکوفایی حمایت فرهنگی انسانی بوده است مورد غفلت و

بی‌مهری باشد، پیشداوریها، همچنان پابرجا خواهند ماند. نظام‌های اطلاعاتی و ارتباطی و ابس-ته-ب-ه قدرتهای بزرگ چون در مقابل «من» خود «دیگری» را پذیرا نیستند و «دیگری» را دون انسان می‌دانند حقایق مربوط به ارزشها و اعتقادات و زندگی آنها را بدون ناراحتی وجدان، قلب میکند.

پیشداوری در مورد انقلاب اسلامی در ایران و تلاش در جهت مخدوش ساختن آن توسط استعمار و

استکبار و رسانه‌های خبری وابسته به آمریکا و متحدانش بخشی از مقدمات جنگ روانی حمله عراق

ایران را فراهم آورد.

اگر یونسکو تحقیق درباره حقایق قلب شده نسبت به مذهب و اعتقادات مذهبی و رسوم و شعائر مبتنی بر آنها را در کتابهای درسی کتابها و قصه‌های کودکان و جبهه همت قرار دهد، همگان را با گوشه‌ای از ظلم و ستم چندقرنه و تمام عیاری آگاه خواهند کرد که فرهنگهای سلطه‌گر نسبت به فرهنگها و تمدنهای دیگر خصوصاً فرهنگ و تمدن اسلامی و دین اسلام روا داشته اند. یونسکو به موجب اساسنامه خود و نیز اخلاقاً موظف است که مساله صلح پایدار را به عنوان یک مساله عمده جهانی مورد توجه جدی تر قرار دهد. سکوت در برابر وحشی‌گری‌ها و ویرانگری‌ها،

موقعیت اخلاقی و اجتماعی و فرهنگی یونسکو را به خطر می اندازد. یونسکو باید کاربرد سلاح های شیمیایی را که حقوقدانان بین المللی آن را به عنوان یکی از مصادیق جنایت علیه بشریت توصیف می کنند به صراحت محکوم نماید و به عنوان یک سازمان علمی و تربیتی و فرهنگی تهیه این گونه

سلاح ها را مردود بشمارد تردید و تزلزل در معرفی محکوم کردن متجاوز و تعلل در تقاضای جدی تنبیه متجاوز وی را جسورتر میسازد این اشتباه در چند دهه قبل رخ داد و نتیجه آن شد که مردم فلسطین آواره و خانه به دوش شوند و کشور آنها توسط گروهی اشغالگر تصرف شود که به این سرزمین نام اسرائیل گذاشته اند. نخستین حالت پرخاشگری رژیم اشغالگر اسرائیل در همین زمان ظهور و بروز یافت و تا هر زمان که تنها در شعار اسرائیل غاصب شمرده شود و عملاً این شیوه رفتار تحمل گردد، اسرائیل همچنان به تجاوز خود ادامه خواهد داد. حال آنکه ما خواهان اخراج وی از سازمان های بین المللی از جمله یونسکو هستیم. اگر با روشهای تجاوز کارانه مقابله نشود، این روش ها روشهای همانند خود را بوجود میآورند و روحیه تجاوز طلبی رشد می یابد. اگر یونسکو بنا

دارد که به استقرار صلح یاری کند؛ باید در ابتدا در جهت شناساندن متجاوز و محکوم ساختن اخلاقی وی گام بردارد و به مقتضای آرمانهای خود فریاد کشور مورد تجاوز را بگوش جهانیان

برساند. یونسکو به موجب اساسنامه خود میخواهد کرامت و حیثیت انسانی و صلح و آزادی را به کرسی بنشانند و به خاطر این امر تلاش مینماید آیا یونسکو که یکی از آرمان های خود را تحقق صلح قرار داده است نمیتواند پیشقدم شود و با معرفی متجاوز تشکیل دادگاهی را تقاضا نماید که در آن متجاوز در جنگ تحمیلی عراق بر علیه ایران محاکمه شود به معرفی طرفی که کلیه کنوانسیون های مربوط به جنگ و امنیت بینالمللی و محیط زیست و میراث فرهنگی و رفتار با اسرا و

بیماران و مجرومان و حمله به مناطق غیر نظامی و در واقع کلیه مقررات انسان دوستانه را نقض کرده است [بپردازد] و نیز تقاضای محاکمه وی امری دشوار نیست این اقدام یونسکو به عنوان اقدامی شجاعانه در زمینه گسترش صلح در تاریخ ثبت خواهد شد.

آقای رئیس آخرین سخن من درباره مسائلی است که صلح و امنیت منطقه ای و بین المللی را که حمایت از آن از اهداف یونسکو (است) به خطر افکننده است در واقع حضور نیروی دریایی امریکا در خلیج فارس شیوه جدیدی از تروریسم و تجاوز نظامی در شرایط حساس کنونی جهان است که هدف آن اعمال زور برای دخالت مستقیم در مسائل داخلی کشورهای خلیج فارس و به بحران کشاندن این منطقه و نهایتاً به مخاطره افکندن امنیت بین المللی است.

ج. ۱. ایران اولین بار نیست که با زورگویی و دخالت نظامی مستقیم آمریکا مواجه می شود. ما امروز شاهد هفتمین سال جنگ تحمیلی بر علیه ایران اسلامی هستیم که با تشویق و همکاری های ماجراجویانه امریکا فجیع ترین جرائم و ویرانگری و کشتار مردم غیر نظامی و صدها جنایت جنگی را بوجود آورده است که در تاریخ بی سابقه بوده است.

دشمن متجاوز با زیر پا گذاردن مقررات و تعهدات بین المللی و گسترش دادن جنگ، تمامی ارزشهایی را که یونسکو با چهل سال تلاش مستمر بدست آورده است به باد تمسخر گرفته است که به کارگیری وسیع سلاح های شیمیایی در شهرها علیرغم محکومیتی که رژیم عراق توسط مجامع بین المللی در رابطه با این خیانت داشته و بمباران مدارس و مراکز و آثار فرهنگی گوشه ای از این رفتار وحشیانه ضدانسانی است.

به اعتقاد ما قتل عام وحشیانه حجاج در حرم امن الهی توسط مامورین امنیتی و پلیس و دولت سعودی نشانگر این حقیقت آشکار است که آمریکا و ایادی آن ما را حتی در اماکن مقدسه و محل

عبادتمان نیز از امنیت محروم کرده است و برای ما راهی جز مبارزه و دفاع از موجودیت اسلامی و شرافت انسانی خود باقی نگذاشته است تمامی میثاق ها و اسناد بین المللی گواه بر این واقعیت است که تا ریشه های تجاوز با تنبیه متجاوز کنده نشود هرگز نمیتوان به برقراری صلح و امنیت پایدار و حقیقی امیدوار بود.

22

کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ 1987

بسم اله الرحمن، رحیم فهرستی از فعالیتهای انجام شده در ارتباط با بیست و چهارمین

اجلاس عمومی، یونسکو اکتبر - نوامبر 1987

تهیه و تنظیم 21 قطعنامه و اصلاحیه برای پیش نویس برنامه و بودجه سالهای 89-1987

یونسکو از جمله موارد زیر

ندارد.

- مجمع آسیایی زبان و ادبیات فارسی

تاسیس مجمع

تاسیس دفتری در مورد شناسایی و احیای مشترکات اخلاقی و استقرار نظم نوین اخلاقی پیشنهاد چاپ فهرست آثار فرهنگی موجود در موزه های جهان که به کشور موزه دار تعلق

تهیه و تدوین مجموعه ای در چند مجلد درباره علوم در جهان اسلام

تاسیس شبکه پیشرفته زلزله شناسایی در ایران

ص: 104

- تخصیص بودجه بیشتر برای مبارزه با کویزدایی و تأسیس مؤسسه بین المللی کویرشناسی و

بیابان زدایی در ایران

تخصیص بودجه برای کشورهای حوزه خلیج فارس به منظور مطالعه آلودگی آب و رگ و میر موجودات دریایی بر اثر نشت نفت و مواد شیمیایی از کشتیهایی که بر اثر حمله جنگی غرق میشوند می باشد.

فهرست کامل اصلاحیه های فوق که همگی در موعد مقرر به پاریس ارسال شده اند پیوست لازم به توضیح است که این 21 قطعنامه و اصلاحیه همگی بار مالی داشته و باعث تغییر

بودجه ای در پیش نویس در صورت تصویب در اجلاس عمومی خواهند شد.

همچنین اصلاحیه هایی در خصوص برنامه زنان برنامه ارتباطات و برنامه های علوم تنظیم شده که بار مالی ندارند و تعداد آنها به 15 فقره میرسد که متعاقباً به یونسکو مرکزی ارائه خواهد شد. از جمله انتشار اطلاعات در خصوص موقعیت زن در اسلام

در نظر داشتن ابعاد ایدئولوژیکی - فلسفی در مطالعه علمی موقعیت خانواده

در خصوص ایراد سخنرانی در اجلاس عمومی و کمیسیونهای کار نکات زیر قابل ذکر است. یونسکو براساس یک تقسیم کلی کار خود را در قالب 14 برنامه عمده تنظیم کرده است که هر یک

دارای تعدادی برنامه وزیر برنامه. اند این چهارده برنامه در 5 کمیسیون اصلی به ترتیب زیر گنجانده شده اند که برای هر برنامه عمده یک سخنرانی 10 دقیقه ای تهیه و به انگلیسی ترجمه شده است تا

همگان برسند.

توسط اعضای هیئت در کمیسیونهای مربوطه به سمع

کمیسیون اول - شامل برنامه های عمده

بررسی مسائل جهانی و تفکر درباره آینده (I) - یک

- مقام و موقعیت زن (XIV) - چهارده

کمیسیون دوم - شامل برنامه های عمده :

تعمیم آموزش (II) - دو

اجرای سیاستهای آموزشی (IV) - چهارشنبه

آموزش کارآموزی و جامعه (V) - پنج

کمیسیون سوم - شامل برنامه های عمده

ص: 105

علوم- و انطباق آن بر توسعه (VI) - شش

علم تکنولوژی و جامعه (IX) - نه

- محیط زیست انسانی و منابع زیرزمینی و دریایی (X) - ده

کمیسیون چهارم - شامل برنامه های عمده :

ارتباطات در خدمت آدمی (III) - سه

سیستم های اطلاعاتی و دسترسی به دانش (VII) - هفت

فرهنگ و آینده (XI) - یازده

کمیسیون پنجم - شامل برنامه های عمده :

اصول و روش ها و استراتژی های توسعه (VII) - هشت

مبارزه با پیشداوری عدم تسامح نژادگرایی و آپارتاید (XII) - دوازده

صلح و تفاهم بین المللی حقوق بشر و حقوق مردم (XIII) - سیزده

لازم به توضیح است که برای تنظیم قطعنامه ها اقدامات زیر قبلاً صورت گرفته بود:

تکثیر و توزیع متن پیش نویس برنامه و بودجه و ارسال آن برای اعضای کمیته های کمیسیون

ملی یونسکو در ایران و دانشگاه ها و مراکز علمی و تحقیقی و گردآوری و جمع بندی نظرات آنان و

محفوظ داشتن در تهیه قطعنامه

جمع آوری مطالعه و بررسی اصلاحیه های ارائه شده توسط سایر کشورها از جمله هند، ژاپن،

آلمان غربی و.... در خصوص پیش نویس برنامه و بودجه

23

گزارش بیست و چهارمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو گزارش کمیسیون آموزش و پرورش 28 مهر تا 12 آبان 1366

سازمان تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) که در سال 1945 میلادی بنیانگذاری گردید، از جمله نهادهای بین المللی وابسته به سازمان ملل متحد است که کمک به رشد و توسعه « آموزش و پرورش » علوم و فرهنگ را در جهان در سرلوحه اهداف خود قرار داده

است. این سازمان

که در حال حاضر دارای 158 کشور عضو میباشد از لحاظ مالی به وسیله دول عضو اداره می شود و کارکنان و متخصصان آن نیز از میان کارشناسان همین کشورها تامین میگردد

ص: 106

این سازمان برای وصول به اهداف کوتاه یا بلند مدت خود با نظرخواهی از کشورهای عضو و

صاحبان جهان برنامه‌هایی را تهیه و تدارک میبندد و سپس با برپایی اجلاس‌هایی برنامه‌ها را

جهت تصویب به کنفرانس‌های عمومی ارائه می‌دهد.

در سال 1978 میلادی برنامه‌ای شش‌ساله تحت عنوان نخستین برنامه میان مدت یونسکو تهیه و تدارک دیده شد که در فاصله سالهای 1978-83 به اجرا درآمد دومین برنامه میان مدت که برای

سال‌های 1984-89 تهیه شده بود دارای چهارده برنامه عمده (Major Programme) در خصوص مسائل جهانی تفکر درباره آینده آموزش و پرورش علوم و تکنولوژی ارتباطات در خدمت انسان،

توسعه مقام و موقعیت زن محیط زیست و منابع زمینی و دریایی صلح و تفاهم بین‌المللی مبارزه با پیشداوری، نژادگرایی و آپارتاید بود که در چهارمین اجلاس فوق‌العاده این سازمان در سال 1984 مورد تصویب قرار گرفت و مقرر شد که جزئیات برنامه اجرایی و نیز بودجه آن دو سال به دو سال تنظیم شود و در اجلاس کنفرانس‌های عمومی که هر دو سال یکبار تشکیل می‌گردد مورد تصویب قرار گیرد بنابراین برنامه دو سال اول (1984-85) در بیست و دومین اجلاس برنامه دو ساله دوم (87-1986) در بیست و سومین و بیست و سومین و بالاخره برنامه دو سال سوم (89-1988) یا هر سال آخر دومین

برنامه میان مدت در بیست و چهارمین اجلاس یعنی اجلاس اخیر که در اواخر مهرماه سال 1366 برگزار شد به تصویب رسید چهارچوب کلی سومین برنامه میان مدت شش‌ساله سوم برای سال‌های 95-1990 تهیه گردیده و جزئیات آن در دست بررسی است.

در اواخر مهرماه امسال نخستین گروه از هیئت نمایندگی ج.ا.ایران به سرپرستی وزیر فرهنگ و آموزش عالی و با عضویت وزیر دادگستری معاون پژوهشی وزارت آموزش و پرورش چند تن از اساتید دانشگاه‌ها و نیز تعدادی از مدیران کل و کارشناسان وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی

آموزش و پرورش و امور خارجه جهت شرکت در بیست و چهارمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو عازم کشور فرانسه شدند.

نخستین جلسه مجمع عمومی کنفرانس ساعت 10 صبح روز سه‌شنبه 28 مهرماه 1366 برابر با 30 اکتبر 1987 در ساختمان اداره مرکزی یونسکو در پاریس و با شرکت نمایندگان 158 کشور عضو

چند سازمان بین‌المللی و چند سازمان غیردولتی از جمله سازمان آزادیبخش فلسطین، نهضت آزادی آفریقا برگزار شد.

بیست و چهارمین اجلاس با سخنان رئیس موقت یعنی رئیس کنفرانس قبلی آقای تودوروف (Todorov) از کشور بلغارستان کار خود را آغاز کرد وی از شرکت کنندگان خواست تا به مدت

یک دقیقه به احترام شخصیت هایی که در فاصله بیست و سومین و بیست و چهارمین اجلاس فوت شده اند سکوت کنند. پس از سخنرانی مختصر رئیس موقت کنفرانس، رئیس شورای اجرایی یونسکو و آقای احمد مختار اومبو مدیر کل یونسکو مطالبی ایراد نمودند.

پس از آن رئیس موقت کنفرانس پیشنهاد کرد که کمیته اعتبار نامه متشکل از نمایندگان کشورهای، چین کلمبیا جمهوری فدرال، آلمان گینه، اردن، فیلیپین لهستان زئیر و سیرالئون اعتبارنامه کشورهای شرکت کننده در کنفرانس را مورد رسیدگی قرار دهد.

همچنین بنا به پیشنهاد رئیس موقت، کنفرانس کمیته نامزدی متشکل از نمایندگان چند کشور تشکیل شد تا نسبت به انتخاب رئیس بیست و چهارمین اجلاس کنفرانس و نواب رئیس و نیز رؤسای کمیسیون های پنجگانه اقدام نماید. در جلسه بعد از ظهر کنفرانس پس از تصویب دستور کار کنفرانس رئیس کمیته نامزدی اعلام نمود که کمیته نامزدی آقای الوارس سفیر و نماینده دائمی کشور گواتمالا در یونسکو را به عنوان رئیس بیست و چهارمین اجلاس و نیز نمایندگی سی و شش کشور از جمله ج ا ایران را به عنوان نواب رئیس کنفرانس پیشنهاد نموده است. به دنبال اختتام گزارش رئیس کمیته نامزدی، رئیس موقت کنفرانس نظر شرکت کنندگان در خصوص نامزدهای

پیشنهادی کمیته مذکور را خواستار شد چون با انتخاب نامزدها مخالفتی، نشد بنابراین رئیس و نواب رئیس کنفرانس انتخاب شدند و پس از آن رئیس جدید اداره کنفرانس را به عهده گرفت. آنگاه رئیس جدید کنفرانس از رئیس کمیته اعتبار نامه خواست تا گزارش نهایی کمیته مذکور

را به کنفرانس ارائه دهد. رئیس کمیته مذکور اعلام نمود که کلیه اعتبارنامه های کشورهای شرکت کننده قانونی است و به موقع تسلیم یونسکو شده است. پس از پایان گزارش وی، نمایندگان چند کشور به حضور نمایندگان برخی از کشورهای دیگر در کنفرانس اعتراض نمودند به عنوان

مثال چین به حضور نماینده دولت افغانستان اعتراض نمود و اظهار داشت که نماینده دولت افغانستان

نماینده واقعی مردم این کشور نیست هیئت نمایندگی ج.ا.ایران نیز به حضور نماینده رژیم اشغالگر قدس در کنفرانس اعتراض کرد و اظهار نمود که رژیم اشغالگر قدس باید از یونسکو اخراج گردد. به علت پایان وقت دنباله بحث های مجمع عمومی به روز چهارشنبه 29 مهر ماه مؤکول گردید. چون طبق دستور کار کنفرانس رسیدگی به برنامه های چهارده گانه یونسکو به پنج کمیسیون مختلف واگذار شده بود رئیس کمیته نامزدی در گزارش مجدد خود اسامی نمایندگان پنج کشور را به عنوان رؤسای کمیسیونهای پنجگانه اعلام کرد چون با انتخاب روسای پیشنهادی مخالفتی به عمل

نیامد، روسای کمیسیون ها از جمله نماینده کشور چکسلواکی به عنوان رئیس کمیسیون 2 تعیین گردیدند. پس از اتمام انتخابات نوبت به سخنرانی روسای هیئتهای نمایندگی در جلسات این مجمع رسید و کمیسیون ها بتدریج کار خود را مستقل از مجمع عمومی آغاز نمودند.

گزارش کار کمیسیون شماره 2 (آموزش و پرورش) 29 مهر تا 12 آبانماه

بعد از ظهر روز چهارشنبه 29 مهر ماه کمیسیون 2 به ریاست نماینده چکسلواکی کار خود را

با انتخاب معاونان رئیس و مخبر کمیسیون آغاز نمود. بعد از انتخاب معاونان و مخبر برنامه و جدول زمانی کار کمیسیون مورد تصویب قرار گرفت و سپس رئیس کمیسیون از آقای تانگیان معاون مدیر

کل یونسکو خواست تا برنامه های عمده مربوط به کمیسیون 2 را شروع کند. (از چهار برنامه عمده)

یونسکو سه برنامه عمده یعنی آموزش و پرورش برای همه Education for All تدوین و کاربرد

سیاست های آموزشی و تعلیم و تربیت کارآموزی و جامعه و کمیسیون 2 مورد بحث قرار گرفت. در هر کمیسیون کشورهای مختلف نقطه نظرات خود را نسبت به برنامه های موضوع آن کمیسیون ارائه نموده و در مورد قطعنامه ها و یا اصلاحات پیشنهادی خود توضیح میدادند. نمایندگان ج.ا.ایران شرکت کننده در کمیسیونها جمعاً 11 سخنرانی ارائه نمودند که در بسیاری موارد مورد توجه دیگر کشورها قرار گرفت. جالب توجه اینکه در کمیسیون 4 نماینده مصر چند بار با نام بردن ج.ا.ایران از قطعنامه های پیشنهادی ما در مورد فرهنگ پشتیبانی نمود.

جمهوری اسلامی ایران نیز از احیاء کتابخانه اسکندریه بدون ذکر نام مصر با آرزوی اقدام مشابه یونسکو برای رصدخانه مراغه حمایت نمود قابل ذکر است که پشتیبانی از احیاء کتابخانه

اسکندریه را مدیر کل قبلی آقای اومبو در یک دعوتنامه عام خواستار شده بود. از میان قطعنامه ها و اصلاحیه های پیشنهادی ج.ا.ایران موارد ذیل تصویب و یا مورد توجه خاص قرار گرفت.

درخواست چاره اندیشی برای کنوانسیون 1954 لاهه معطوف به حفظ آثار فرهنگ بهنگام جنگ های مسلحانه

درخواست مراسم بزرگداشت ششصدمین سال وفات حافظ قطعنامه شماره 200 تصویب مدیر کل

استعمار زدایی از نظام ارتباطات در قالبی نوین قطعنامه شماره 220 مورد توجه

استرداد قسمتهای منتقل شده گنجینه های فرهنگی به کشور اصلی 221 با تغییر تصویب

اشاره به توسعه نرم افزار و بانکهای اطلاعاتی در کارهای آموزشی 223 تصویب

ایجاد شبکه زلزله شناسی در خاورمیانه و آسیای میانه برای مبارزه با قطعنامه شماره 224 تصویب زمین لرزه

- چاپ نشریه تأثیر علم بر جامعه به زبان فارسی 226 مشارکت

- اعطای جایزه به استادان دانشگاه که متدهای نوین تدریس مهندسی 227 را ابلاغ می کنند

- تاسیس مجمع آسیایی زبان و ادبیات فارسی 248

- چاپ نشریه «طبیعت و منابع آن» 275

- حفاظت از محیط زیست دریایی در مقابل آلودگی های نشت نفت 291

- مردود شمردن استفاده از گازهای سمی و باکتریولوژیکی و استفاده از سلاح شیمیایی 292

موضوع برخی از کشورها در کمیسیون 2 در مورد قطعنامه شماره 292 که جمهوری اسلامی در مورد مردود شمردن استفاده از گازهای سمی باکتریولوژیکی و سلاح های شیمیایی ارائه داده

بود.

[اظهار نظر نمایندگان کشورها]

فرانسه: مربوط به یونسکو

مصر: شیمیایی باید حذف شود.

آلمان: با فرانسه موافقم

کویت: همه نوع جنگ بد است چه شیمیایی و چه غیر شیمیایی

ایتالیا: با آلمان و فرانسه موافقم

عراق: من میدانم ایران چرا امسال این قدر قطعنامه آورده است. ما هیچ یک از قطعنامه های

این کشور را تا به حال رد نکرده ایم ولی این چیز دیگری است. ما صلح میخواهیم.

ایران: صلح به کمیسیون 5 مربوط می شود ما پیشنهاد میکنیم برای رفع بن بست قطعنامه ها به

گروه کار برود.

اسپانیا: موافقم

ژاپن : موافقم

رئيس : تصويب شد

ص: 110

نتیجه: قطعنامه به گروه کار رفت و با مذاکرات زیاد رمق آن را گرفتند و با مفهومی بسیار کلی به تصویب رسید. این قطعنامه تجدید نظر شده با اشاره به کنوانسیون 1954 لاهه از کشورهای عضو به نحوی است که اقدامات مناسبی را جهت حفظ میراث فرهنگی و میراث طبیعی به هنگام جنگ های مسلحانه معمول نمایند و یونسکو را به مطالعاتی در مورد اثرات جنگ بر روی محیط زیست ترغیب می نماید.

بعد از تصویب نماینده وزارت امور خارجه به کشورهای مخالف متن اولیه قطعنامه که عمدتاً اروپایی بودند، یادآور شد که قطعنامه 1925 ژنور منع کاربرد سلاحهای شیمیایی را خود امضا کرده بودند و چگونه است که از یادآوری آن گریزانند؟

عضویت ایران در کمیته ها

بنابر تصمیم کاندیداتوری یونسکو جا ایران به عضویت کمیته های زیر انتخاب گردید.

1. کمیته استرداد اموال فرهنگی

2. کمیته انسان و کره مسکون

3. کمیته دهه جهانی فرهنگ

4. کمیته مقر یونسکو

عراق تنها در کمیته انفورماتیک به عضویت درآمد.

در آغاز کنفرانس نیز ج.ا. ایران به عنوان یکی از 36 نواب کنفرانس عمومی انتخاب گردید.

علاوه بر این نیابت کمیسیون 4 نیز به کشور ما احاله گردید.

نکته های در خور توجه

فرازهایی از سخنان رئیس هیئت عراقی در اجلاس عمومی

در ده سال گذشته در عراق رنسانسی بوجود آمده است.

دانشجویان عراقی به 4 میلیون نفر یعنی 28 جمعیت افزایش یافته اند.

جهان امروز در وضعیت ظریفی به سر میبرد.

جهان باید به دنبال صلح باشد. جنگ برنامه های عمرانی را راکد می نماید. ما در جهانی

مضطرب زندگی میکنیم منابع به تخریب کشیده میشوند.

گزارش هیئت اعزامی ایران در بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو، تاریخ [1366]

همانگونه که استحضار دارید بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو از تاریخ 28 مهر ماه

به مدت یکماه در مقر سازمان در پاریس برگزار گردید هیئت ایرانی شرکت کننده متناسب با

ص: 111

قلمروهای فعالیتی یونسکو از مقامات و کارشناسان وزارتخانه های آموزش عالی آموزش و پرورش

نیرو، وزارت امور خارجه سازمان صدا و سیما و کمیسیون ملی یونسکو در ایران به سرپرستی وزیر فرهنگ و آموزش عالی در اجلاس حضور یافتند.

در هفته اول کار اجلاس روسای هیئت های شرکت کننده سخنرانی عمومی داشتند. رئیس

هیئت ایرانی در سخنرانی خود ضمن بیان نقطه نظرات جمهوری اسلامی پیرامون مسائل مطروحه در

کمیسیون ها بر حفظ جهت گیریهای نسبتاً مستقل یونسکو تاکید نمود. وی همچنین توجه یونسکو را

در انجام رسالت خود در پایه ریزی تفاهم بین المللی به محکوم نمودن متجاوز در جنگ تحمیلی جلب نمود. بخشی از سخنرانی دکتر فرهادی به وظیفه یونسکو در حفاظت میراث فرهنگی مسلمین در حرمین شریفین نیز جلب شده بود. پس از پایان سخنرانی نمایندگان عراق و عربستان سعودی

درخواست پاسخ نمودند که در آخر وقت آن روز هر کدام به مدت 5 دقیقه در مقام پاسخ برآمدند.

متقابلاً جمهوری اسلامی از حق جواب خود استفاده نمود. زمان سخنرانی وزیر عراقی روز بعد از سخنرانی ج.ا.ایران پیش بینی شده بود که با لحنی ملایم به مساله جنگ پرداخت و سعی نموده بود به اصطلاح آن را در قالب سایر مسائل و بحرانهای جهانی مورد بحث قرار دهد. ضمناً از یونسکو خواسته بود از قطعنامه 598 پشتیبانی نماید پس از سخنرانی

وی نماینده وزارت خارجه با تکیه بر شرارت های رژیم عراق در جهت توسعه جنگ و کشتار

غیرنظامیان در بمباران شهرها به وی پاسخ داد. قابل ذکر است که به هنگام سخنرانی رئیس هیئت ایرانی و همچنین به هنگام ادای پاسخ به نمایندگان عراق و سعودی اجلاس عمومی حال و هوای دیگری یافته بود و حتی نگهبانان محوطه سازمان مرکزی یونسکو به داخل سالن شماره 1 (سالن اجلاس) عمومی آمده بودند ریاست جلسه آقای الوارس اهل گواتمالا دائماً طرفین را به حفظ

آرامش فرامی خواند. لازم به ذکر است که لحن بسیار ملایم عراق خاص وی نبوده و این روشی بود که تمامی کشورهای عربی برای سخنرانی خود برگزیده بودند.

یکی از نشستهای اجلاس عمومی در هفته اول به یادی از جان کافمن خبرنگار فرانسوی در

بیروت اختصاص یافته بود در این جلسه که هیئت ایرانی نیز شرکت نمود بسیاری از آژانسهای خبرنگاری مقیم پاریس شرکت کرده بودند همسر گروگان یاد شده در یک سخنرانی چند دقیقه ای احساسات بشر دوستانه حضار را برانگیخت و بدون ذکر نام گروه یا کشوری به عنوان متهم با

همسران و مادران همه اسرا احساس همدردی نمود.

برخی از خبرنگاران حاضر ابراز تمایل به مصاحبه با اعضای از هیئت ج.ا.ایران نمودند که

چنین فرصتی برای ایشان پیش نیامد

کمیسیون ها

برنامه اصلی 14 گانه یونسکو به تناسب موضوعات خود در 5 کمیسیون مورد بررسی قرار گرفت.

کمیسیون یک شامل برنامه‌های یک و چهارده گرفت :

1. اندیشه بر مشکلات جهانی و مطالعه آینده گرایانه

14. نام و موقعیت زن

کمیسیون دو شامل برنامه های دو چهار و پنج :

2. آموزش برای همه

4. سیاستهای آموزشی

5. آموزش کار و جامعه

کمیسیون سه شامل برنامه های شش نه و ده :

6. علوم و کاربرد آن در توسعه

9. علم - تکنولوژی و جامعه

10. محیط زیست و منابع دریایی و خاکی

کمیسیون چهار شامل برنامه‌های هفت یازده و دوازده :

7. سیستمهای اطلاعاتی و دستیابی به اطلاعات

11. فرهنگ و آینده

12. مبارزه با پیشداوری - تسامح، نژاد پرستی و آپارتاید

محکومیت رژیم صهیونیستی در خصوص بیعدالتیهای فرهنگی آموزشی و علمی در سرزمین های اشغالی و ظلم و ستم حاکم بر دانش آموزان و دانشجویان فلسطین این قطعنامه که با اکثریت آراء در کمیسیون 4 تایید و برای تصویب نهایی به اجلاس

عمومی ارائه شده بود با اعتراض شدید و مظلوم نمایی نماینده رژیم صهیونیستی مواجه گردید وی از ریاست کنفرانس خواست که آراء تک تک کشورها را در اینمورد خواستار شود که با پیشنهاد وی موافقت شد. نتیجه اینکه تمام کشورهای عضو بدان رأی موافق دارند و تنها مخالف

ص: 113

خود نماینده رژیم صهیونیستی بود پس از تصویب نماینده رژیم صهیونیستی درخواست توضیح رای نمود و اظهار داشت امروز کشور مظلوم من مورد ظلم و فحاشی تعدادی از کشورها قرار گرفته. راه درست و صلح جویانه همانست که سادات فقید در ده سال پیش رفت ما امروز ده سال است که با مصر در صلح و آشتی به سر میبریم کشورهای دیگر عرب باید همان راه را بروند اجلاس عمان راه درستی در پیش گرفت. در تمام این مدت نمایندگان رژیم های عربی و بخصوص نماینده مصر شاید هم با احساس شرم سکوت کرده بودند تنها نماینده سوریه وقت جواب گرفت و اظهار داشت که آنچه آن «نماینده» گفت خارج از مساله بود هیئت جمهوری اسلامی ایران علاوه بر رای مثبت به قطعنامه از مواضع مثبت سوریه نیز دفاع نمود. در کمیسیون 1 سخنرانی مربوط به مسائل زنان (برنامه) 14 ارائه شد این سخنرانی با استقبال نمایندگان تعداد زیادی از کشورها روبرو شد که از جمله کشورهای، پاکستان، آلمان، لیبی بوتسوانا و اروپا نسخه ای از آن را خواستار شدند. مسؤول بخش اسناد اظهار نمود که نمایندگان زیادی این نطق را از وی خواستار شده بودند.

فرازهایی از سخنرانی نماینده عراق در کمیسیون 3 در مورد برنامه 9 علم - تکنولوژی جامعه ما به همکاری با دیگر کشورهای عرب برای توسعه تکنولوژی فوق العاده اهمیت میدهم.

- عراق تنها کشور جهان سوم است که برای سواد آموزی جایزه قرار داده است.

آموزش ابتدایی در عراق اجباری ست.

زنان عراق در کشور ما رل مهمی دارند و به خاطر وضع ویژه ما باید نقش فعال داشته باشند. ما فدراسیون زنان دانشمند را در عراق تشکیل داده ایم

در عراق کوشیده ایم علم و تکنولوژی را همگانی، کنیم علیرغم جنگ با حذف بیسوادی در این جهت کوشیده ایم.

تلویزیون، رادیو و مجلات عراق در سال های گذشته برای همگانی کردن علم بسیار کوشیده اند.

برای توسعه فرهنگی که سازمان یونسکو و سازمان ملل ترتیب داده بسیار اهمیت میدهم و

آنها یک مساله سیاسی میدانیم .

نماینده فدراسیون بین المللی بزرگسالان

باید سکوت را در اطراف موضوع خود فروشی و فاحشه گری فرو ریزیم که بدترین نوع برده داری و فساد در قرن بیستم است با موضوع خود فروشی کودکان نیز باید مبارزه کرد. نماینده

آلمان فدرال یونسکو مانند کیک بزرگی است که ما می‌خواهیم بزرگترین و بهترین سهم را از آن خود کنیم.

نماینده کنیا در کمیسیون 2 از یونسکو و آلمان فدرال به خاطر مشارکت در احیای مناطق کویری آن کشور سپاسگزاری نمود.

پیشنهادات

1. مهمترین نکته در تصویب هر قطعنامه نظریه مدیر کل است که در انتهای آن درج می‌شود. بنابراین لازم است که قطعنامه‌ها و اصلاحیه‌های پیشنهادی حداقل دو ماه قبل از شروع کار کنفرانس

به پاریس ارسال شده باشد تا پس از اعلام نظر مدیر کل برای نظرخواهی به کشورهای عضو ارسال شود. رعایت این نکته فرصت جرح و تعدیل بعدی را در اختیار کشور پیشنهاد دهنده قرار می‌دهد.

2. لازم است برای هر کمیسیون یک نفر بطور ثابت از اول تا پایان جلسات حضور داشته باشد زیرا این احتمال وجود دارد که در گزارش مصوب نهایی عمداً یا سهواً نکات مهم مورد اشاره نماینده‌ای را حذف نمایند به ویژه اینکه در گزارشی که برای تصویب از کمیسیون‌ها به اجلاس عمومی ارائه میشود اسامی کشورهای پیشنهاد دهنده حذف میشود و مثلاً گفته میشود یک نماینده چنین گفت...

3. با گزارشگر کمیسیونها باید از همان ابتدا آشنا و رابطه‌ای مستمر برقرار نمود.

4. در مواقع ارائه نطق یا پیشنهاد از جملاتی نظیر توجه مدیر یا رئیس را به این نکته جلب می‌کنم» استفاده نمود. این جلب توجه سبب می‌شود نقطه نظر مورد اشاره وی را یادداشت و در گزارش درج نماید.

5. از آنجا که گزارشگرها و رؤسای کمیسیونها معمولاً از نمایندگان ثابت و برجسته کشورها در یونسکو انتخاب میشوند، نمایندگی ثابت میتواند از قبل با آنها مراودت نماید.

جناب آقای دکتر فرہادی وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی با سلام محترماً بہ پیوست گزارش کمیٹہ انتخابات بیست و چہارمین اجلاس کنفرانس عمومی و نیز گزارش کمیٹہ حقوقی ہمین اجلاس تقدیم می‌شود امیدواریم این دو گزارش و گزارش ہای دیگر کہ ارسال شدہ و یا میشود در گزارش کلی این اجلاس کنفرانس عمومی برای آیندگان درج گردد.

لازم به یادآوری است که گزارش های یاد شده آن قسمتی را در برمی گیرد که به نوعی این نمایندگی در آن شرکت و یا مسوولیتی داشته است. در کمیته حقوقی که یکی از فعالترین و

پر مساله ترین مجالس کنفرانس اخیر بود اینجانب و آقای مجدالدین و یک نفر کارشناس حقوقی بنام آقای اکبرزاده شرکت نموده بود که با عدم امکان شرکت اینجانب کارشناس مزبور با هماهنگی با

اینجانب در آن شرکت و گزارش را نیز وی تهیه نموده است. گزارش کمیته انتخابات نیز توسط آقای امامی با همکاری این نمایندگی تهیه شده است. با درخواست توفیق و تأیید پروردگار

سیدرضا فیض نمایندگی ثابت در یونسکو [امضا]

26

گزارش کمیته انتخابات بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو و انتخابات دیگر این کنفرانس 20 اکتبر لغایت 13 نوامبر 1987

تنظیم در نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در یونسکو، تهیه کننده محمود امامی. دیماه 1366

بسمه تعالی

دستور کار کمیته بررسی نامزدی کشورها برای عضویت در کمیسیون ها و کمیته ها و شوراهای

تخصصی یونسکو و اعضای هیئت رئیسه کنفرانس عمومی هیئت رئیسه کمیته: رئیس آقای الخطیب از، مصر نواب رئیس آقای تن از مالزی آقای نسیباند از سوازیلند.

شرکت کنندگان ایرانی جلسات سیدرضا فیض محمد جعفر محلاتی، محمود امامی جلسات کمیته تا روز 13 نوامبر 1987 بطور مرتب تشکیل شد و در تمام جلسات آن جمهوری اسلامی ایران

حضور فعالانه داشت.

مقدمه: کمیته انتخابات کنفرانس عمومی یکی از کمیته های فعال و با اهمیت کنفرانس عمومی است که در هر دوره با عضویت کلیه کشورهای عضو یونسکو تشکیل میشود و وظیفه آن رسیدگی

به نامزدی کشورها و افراد برای عضویت در ارگان های مختلف کنفرانس عمومی شوراها،

کمیسیون ها و کمیته های تخصصی وابسته به یونسکو است نامزدی کشورها در ارگان های مختلف تابع سلسله اقداماتی است که معمولاً ماه ها پیش از برگزاری کنفرانس عمومی در گروه های انتخاباتی (جغرافیایی) انجام میگردد و کشورهای علاقمند نامزدی خود را در گروه انتخاباتی منطقه خود

مطرح می‌سازند و پس از مباحثات طولانی و جرح و تعدیل‌ها و در پاره‌ای موارد بده‌بستان‌های سیاسی و بین‌المللی گروه نتیجه تصمیمات خود را به کمیته انتخابات عمومی ارائه می‌کند. کمیته انتخابات در صورتی که گروه‌ها در تخصیص عضویت ارگان‌های مختلف به وحدت نظر و اجماع

نرسیده باشند از میان نامزدهای متعدد تعدادی را با رأی مخفی برای عضویت در کمیته با کمیسیون یا شورای مورد نظر برمی‌گزینند و برای تصویب نهایی به کنفرانس عمومی پیشنهاد می‌کند. معمولاً

کنفرانس عمومی پیشنهادهایی را که کمیته انتخابات ارائه نموده است با وحدت نظر به اصطلاح اجماع تصویب مینماید و عضویت کشور یا فرد مورد نظر از آن تابع جنبه رسمی و قانونی پیدا

می‌کند.

موقعیت جمهوری اسلامی ایران در انتخابات بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو

کشور ما در دوره اخیر در 6 کمیته و شورا و کمیسیون به شرح زیر عضویت دارد:

1. کمیته مقرر یونسکو

این کمیته یکی از ارگان‌های مهم اداری یونسکو است که اعضای آن کلیه مسائل مربوط

سازمان مرکزی را از لحاظ جا و مکان و امنیت و تدارات و غیره زیر نظر دارند و به عبارت دیگر نقش قابل‌اهمیتی را در کمک به اداره سازمان از این لحاظ برعهده دارند.

2. کمیته بین‌الدول دهه جهانی توسعه فرهنگی

کنفرانس جهانی سیاست‌های فرهنگی که در سال 1982 میلادی از سوی یونسکو در مکزیک برگزار شد توصیه نمود دوره‌هایی از حیات فرهنگی ملتها تحت عنوان دهه جهانی توسعه فرهنگی

شناخته شده طی آن دولت‌ها سازمانهای جهانی و بین‌المللی و افراد علاقمند اقداماتی را به منظور گسترش فعالیت‌های فرهنگی به عمل آورند. مجمع عمومی سازمان ملل متحد طی قطعنامه شماره

41/187 که در چهل و یکمین اجلاس عمومی خود در 8 دسامبر 1986 به تصویب رساند بنا به توصیه کنفرانس جهانی سیاست‌های فرهنگی سال‌های 1988 - 1997 را به عنوان دهه جهانی « توسعه فرهنگی »

تعیین نمود و از کلیه کشورهای سازمانهای دولتی و غیردولتی و افراد علاقمند درخواست نمود برای حصول هدفهای مزبور با یکدیگر تشریک مساعی به عمل آورند و هم‌خود را مصروف تحقق این

امر سازند در سال جاری برای نخستین بار کمیته بین‌المللی دهه توسعه فرهنگی در یونسکو برگزار شد و کشور ما توانست با تمهیداتی که از پیش به عمل آورده، بود عضویت کمیته مزبور را که دارای

36 عضو است به دست آورد. عضویت در کمیته مورد بحث واجد اهمیت بسیار است و ضرورت

ص: 117

دارد کشور ما فعالانه در برنامه های آن مشارکت و نقش مهمی را در حصول و تحقق اهداف آن به

عاهده بگیرد.

3. شورای بینالمللی هماهنگی انسان و کره مسکون «ماب»

این شورا یکی از ارگانهای مهم علمی یونسکو است که خصوصاً مسائل مربوط به میراث طبیعی بشریت، محیط زیست و خطراتی را که متوجه آن است را مورد بررسی قرار میدهد کشور ما یکی از سی کشور عضو این کمیته است. در بیشتر کشورهای عضو یونسکو از جمله کشور ما کمیته های ملی ماب تشکیل شده و با شورا همکاری میکنند از جمله این همکاری ها می توان به ثبت نه منطقه طبیعی کشور که مجموعاً 2/569/731 هکتار از مناطق طبیعی میهن ما را در بر می گیرد در فهرست مناطق طبیعی حفاظت شده محیط زیست یونسکو اشاره کرد.

4. کمیته بینالدول برای تشویق استرداد اموال فرهنگی به کشور مبدأ کمیته مزبور یکی از کمیته های مهم فرهنگی یونسکو است که دارای 20 عضو می باشد و کشور ما از دوره قبل و دوره جاری یکی از اعضای آن محسوب میشود انتخاب مجدد کشور ما در کمیته مورد بحث ناشی از اهمیتی است که یونسکو برای میراث فرهنگی ایران قائل است. جمهوری اسلامی ایران خصوصاً عضویت در این کمیته را از این لحاظ مهم می شمارد که مقداری از اشیاء فرهنگی ایران خصوصاً اشیاء فرهنگی «خروین» آمده است که دفاعیات جمهوری اسلامی ایران نیز بر محور مالکیت ایران به میراث فرهنگی خود و تعلق میراث فرهنگی کشورمان به تمامی ایرانیان و لزوم برگشت بی قید و شرط آنها کماکان ادامه دارد.

مرجع خبر خبرگزاری ایسکانیوز، خبرنگار خروین (1) که بطور غیر قانونی خارج شده است، هنوز مسترد

ص: 118

1- روستای خروین از توابع بخش چندار روستای ساوجبلاغ در 21 کیلومتری شمال غربی شهرستان کرج قرار دارد. این روستا از جمله سکونتگاههای بسیار کهن انسانی است که قدمت آن با توجه به آثار بدست آمده در گنج تپه خروین به هزاره های دوم و سوم قبل از میلاد میرسد سایت تاریخی 9 هزار ساله «خروین در ناحیه مرکزی در حدود 80 کیلومتری شمال غربی تهران در شمال جاده کرج به قزوین در شهر ساوجبلاغ قرار دارد. بررسیهای انجام شده حدود 60 تپه باستانی را در منطقه نشان میدهد این محوطه باستانی یکبار در 1328 حفاری شد و یکبار در 1333 توسط تیم باستان شناسی بلژیکی انجام گرفت و در این حفاری ها آثار بسیاری از ایران خارج و به بلژیک منتقل شد. اشیاء عتیقه ناحیه خروین در سال 1965 توسط یک خانم فرانسوی بنام ولفکار یونس دارای تابعیت دوگانه ایرانی به توسط یک دیپلمات بلژیکی به عنوان وسایل شخصی به بلژیک حمل شد. در پرونده اشیاء دولت جمهوری اسلامی ایران به عنوان شاکی از سوی مرکز خدمات حقوقی ریاست جمهوری و خانم ولفکار یونس به عنوان مدعی مالکیت اشیاء هستند که نامبرده اکنون در قید حیات نیست ج.ا. ایران به دلیل نگرانی موجود و جهت حفظ آثار، گذشتگان یکبار درخواست گشودن جعبه ها و بررسی وضعیت آنان را کرده است. گفتنی است اشیاء خروین داخل صندوق قرار دارد که درب تمامی صندوق ها پلمپ است. در این زمینه دولت بلژیک از طریق وکیل خود به دادگاه استیناف بروکسل کتباً اعلام کرده است که خروج اشیاء عتیقه غیرقانونی بوده و مدعی با تمهیدات قبلی و با استفاده از تسهیلاتی که ماموران دیپلماتیک از آن برخوردارند این اشیاء را همراه وسایل شخصی یک دیپلمات که معمولاً مورد بازرسی قرار نمیگیرند به خارج منتقل کرده است و موضوع از چارچوب یک قضیه خصوصی خارج میگردد در گزارش مرکز امور حقوقی بین المللی ریاست

نشده است. موضوع استرداد اشیاء عتیقه اخیر در دادگاه های بلژیک تحت رسیدگی است و نمایندگان یونسکو تاکنون در حمایت از حق جمهوری اسلامی ایران در محاکم مورد بحث حضور یافته و در کمیته یاد شده نیز به نفع کشورمان شهادت داده اند این کمیته حداقل هر دو سال یکبار با شرکت اعضای خود جلساتی را ترتیب می دهد و گزارش کار خود را برای ارائه به کنفرانس عمومی تدوین مینماید.

5. شورای بینالدول برنامه عمومی اطلاعات

یکی از شوراهای علمی یونسکو است که مسائل مربوط به ارتباطات علمی و اسناد را در جهان امروزی مورد بحث قرار میدهد. کشور ما که در بیست و سومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در صوفیه به عضویت این شورا انتخاب شد تا سال 1989 عضویت خود را در آن شورا حفظ می نماید.

6. کمیته هماهنگی برنامه بین الدول انفورماتیک

مسأله مهمی به کارگیری انفورماتیک در جهان معاصر جهت دسترسی به اطلاعات و تجزیه و تحلیل داده ها است که یونسکو آن را مورد توجه قرار داده مایل است بهره گیری از آن را تعمیم بخشد. کشور ما که بعد از کنفرانس صوفیه تاکنون عضویت این کمیته را به عهده دارد میباید نقش فعالی در آن ایفا کند. برای اطلاع از سوابق کار این کمیته و فعالیت هایی که در آن شده است توجه علاقمندان را به گزارش شماره 4 - 670/180 مورخ 65/8/19 این نمایندگی جلب مینماید. عضویت جمهوری اسلامی ایران در کمیته ها هماهنگی برنامه بین الدول انفورماتیک تا سال 1989 میلادی ادامه خواهد داشت و امید است مجدداً بتواند در دوره آینده عضویت آنرا مجدداً احراز نماید.

گزارش انتخابات کمیته های مختلف در «کمیته انتخابات» بیست و چهارمین اجلاس

کنفرانس عمومی

اولین جلسه کمیته به ریاست آقای الخطیب از مصر تشکیل شد و بحث درباره نامزدی کشورهای مختلف در کمیته ها و کمیسیونهای وابسته به یونسکو آغاز گردید. کمیته هایی که انتخاب

اعضای جدید آن در این جلسه و جلسات بعدی برای دوره آینده تعیین شدند بدین شرح است:

1. کمیته حقوقی

کمیته حقوقی دارای 21 کرسی خالی بود که اعضای جدید آن به شرح زیر با اجماع انتخاب شدند.

از گروه انتخاباتی 1: اروپا کشورهای فرانسه، هلند سوئیس، سوئد و پرتغال

از گروه انتخاباتی 2 اروپای شرقی چکسلواکی و اتحاد جماهیر شوروی

از گروه انتخاباتی 3 آمریکای جنوبی آنتی گوا و باربودا - آرژانتین، شیلی، السالوادور، ونزوئلا

از گروه انتخاباتی 4 آسیا و اقیانوسیه افغانستان و استرالیا

لازم به یادآوری است که استرالیا از پایان بیست و سومین کنفرانس عمومی از گروه انتخاباتی

1 جدا و به گروه انتخاباتی 4 آسیا ملحق شد.

کشور ما نیز در دوره گذشته عضو کمیته حقوقی بود که در این دوره براساس توافق در گروه

و لزوم چرخش دوره ای Rotation به اتفاق هند از کمیته خارج شد.

از گروه انتخاباتی 5 - A کشورهای: افریقایی: بنن کامرون - توگو

از گروه انتخاباتی B5 کشورهای عربی الجزایر، مصر، اردن تونس

یادآوری میشود که عراق در این دوره از عضویت کمیته حقوقی خارج شد ولی الجزایر و

تونس از گروه عرب مجدداً به عضویت کمیته انتخاب شدند.

2- کمیته مقر یونسکو

اعضای کمیته مقر به شرح زیر برگزیده شدند (25 کشور)

گروه 1 - فنلاند، فرانسه اسرائیل، سوئیس

گروه 2 - اوکراین، چکسلواکی

گروه 3 - کاستاریکا جمهوری دومینیکن، سورینام، اروگوئه

* گروه 4 - استرالیا، ایران، هند فیلیپین سری لانکا

گروه 5 - A - بنن، بوركینافاسو، اتیوپی غنا، نیجریه سوازیلند توگو

گروه 5 - B - عمان، تونس، یمن

3- کمیته بینالدول دهه جهانی توسعه فرهنگی (36 کشور)

گروه 1 - آلمان غربی اتریش، فنلاند، فرانسه ایتالیا، لوکزامبورگ، پرتغال

گروه 2 - مجارستان، لهستان اتحاد جماهیر شوروی

گروه 3 - آنتی گوا و باربودا آرژانتین کلمبیا، گواتمالا و ونزوئلا

گروه 4 - هند ایران، ژاپن، نپال، فیلیپین، جمهوری خلق کره

گروه 5 - A - آنگولا، بنن، کامرون، کنگو کنیا موریس افریقای مرکزی، تانزانیا، زامبیا

گروه 5 - B - مصر، لیبی، کویت، سوریه، یمن

ص: 120

4- شورای بین الدول برای توسعه ارتباطات تعداد اعضای منتخب (17 نفر)

در مورد انتخاب اعضای گروه امریکای جنوبی این شورا چون وحدت نظر وجود نداشت؛

انتخاب با رأی مخفی صورت گرفت که در نتیجه دو کشور کلمبیا و کوبا انتخاب شدند. به علاوه

گروه 4 کاندیدایی معرفی نکرده بود.

از گروه 1 - ،آلمان ،اسپانیا، فرانسه، ایتالیا، سوئد

از گروه 2 - یوگسلاوی

از گروه 3 - کلمبیا و کوبا از گروه 4

از گروه 5 - A ، کامرون کنگو، گینه گینه بیسائو ماداگاسکار، تانزانیا، زیمبابوه

از گروه 5 - B - الجزایر، یمن

5 - شورای بین المللی آموزش و پرورش (اعضای منتخب 10 نفر)

اعضای این شورا در گروه های 1-3 و 5 بصورت اجماع و در گروههای 2 و 4 با رأی مخفی به

شرح زیر انتخاب شدند.

از گروه 1 - سوئیس، از گروه 2 - یوگسلاوی از گروه 3 - پرو از گروه 4 - چین، هند و ژاپن

از گروه 5 - A - آنگولا غنا و اوگاندا از گروه 5 - B، مصر

6 - شورای بینالدول برنامه آشناسی بین المللی اعضای منتخب 16 نفر اعضای این شورا در گروه 5 - A به علت عدم وحدت با رأی

مخفی و در سایر گروه ها با

اجماع به شرح زیر انتخاب شدند.

از گروه 1 - بلژیک پرتغال، سوئد، سوئیس

از گروه 2 - چکسلواکی اتحاد جماهیر شوروی

از گروه 3 - برزیل، شیلی، پرو

از گروه 4 - هند از گروه 5 - کامرون، غنا، نیجریه

از گروه 5 - مراکش، قطر، تونس

7 - شورای بینالمللی هماهنگی برنامه انسان و کره مسکون اعضای منتخب 14 نفر اعضای این شورا بصورت اجماع به شرح زیر انتخاب شدند تنها به علت عدم توافق در

گروه 1 اروپا - اعضای آن گروه با رأی مخفی انتخاب شدند.

گروه 2 - اتحاد جماهیر شوروی

گروه 3 - آنتیگوا و باربودا، کلمبیا، مکزیک

*گروه 4 -، ایران، مالزی، جمهوری خلق کره

ص: 121

گروه 5 - A - بنن، اتیوپی، نیجریه، توگو

گروه 5 - B - فاقد کرسی

8 - شورای بینالدول برنامه عمومی اطلاعات اعضای منتخب 14 نفر

اعضای این شورا بصورت اجماع و به ترتیب زیر برگزیده شدند:

از گروه 1 - بلژیک و ایتالیا از گروه 2 - هیچ کس از گروه 3 - جامائیکا، پرو، اروگوئه،

* از گروه 5 - A - بورکینا فاسو کنیا، موریس، زیمبابوه از گروه 5 - B - اردن و کویت

یادآوری میکند که کشور ما تا سال 1989 در این کمیته عضویت خواهد داشت.

9- کمیته اجرایی همکاری بینالمللی برای تأسیس موزه NUBIA در اسوان مصر و موزه

ملی تمدن مصر در قاهره

اعضای این گروه بنا به تمایل خود به شرح زیر انتخاب شدند به عبارت دیگر توزیع جغرافیایی

در این کمیته دخالت نداشت.

از گروه 1 - آلمان، غربی، بلژیک، فرانسه، یونان، ایتالیا هلند

سوئد.

از گروه 2 - چکسلواکی از گروه - آنتی گواو باربودا آرژانتین

از گروه 4 - ژاپن از گروه 5 - A - ساحل عاج سنگال از گروه 5 - B مصر و سودان

10 - کمیته بینالدول تربیت بدنی و ورزش اعضای منتخب (14 نفر)

اعضای این کمیته با اجماع به شرح زیر انتخاب شدند.

از گروه 1 - کشورهای، کانادا، اسپانیا، اسرائیل، نروژ ترکیه

از گروه 2 - داوطلبی معرفی نشد.

از گروه 3 - شیلی

از گروه 4 - هند و نپال و تایلند

از گروه 5 - A - بنن گابن گینه نیجریه

از گروه 5 - B - عمان

11- کمیته بین الدول برای استرداد اموال فرهنگی اعضای منتخب 10 نفر

اعضای این کمیته به شرح زیر انتخاب شدند

از گروه 1 - کانادا، یونان و ترکیه

از گروه 2 - آلمان شرقی

از گروه 3 - دومینیکن

از گروه 4 - جمهوری اسلامی ایران

ص: 122

از گروه 5 - A - گابن، نیجریه، زامبیا

از گروه 5 - B - لبنان

یادآوری میکند که کشور ما از دوره گذشته عضویت این کمیته را برعهده داشته و گزارش

اقداماتی را که در ارتباط با این مسئولیت انجام داده مرتباً به مرکز گزارش کرده است.

12 - کمیسیون رفع اختلاف در مورد کنوانسیون ناظر بر مبارزه علیه تبعیض در زمینه

آموزش و پرورش

اعضای منتخب 4 نفر

اعضای این کمیسیون براساس توافق عمومی به شرح زیر برگزیده شدند:

11 - آقای محمد بن بشیر از مراکش 2 - خانم ماتیلدا اش-ن آپوئی از کاستاریکا، 3 - آقای

ریکار دو آلبرتو بورگ از آرژانتین 4 - آقای اکسان فداوا از سنگال

13 - کمیته هماهنگی برنامه بینالدول انفورماتیک اعضای منتخب (16 نفر)

اعضای جدید کمیته به ترتیب زیر برگزیده شدند

از گروه 1 - کشورهای آلمان غربی ایتالیا، پرتغال از گروه 2 - کشور بلغارستان

از گروه 3 - کشورهای شیلی پاراگوئه اروگوئه

از گروه 4 - کشورهای افغانستان استرالیا، چین، پاکستان

از گروه 5 - A - گابن، نیجریه، زامبیا

از گروه 1 - B - کشورهای عراق و اردن

یادآور میشود که کشور ما تا سال 1989 در این کمیته عضویت خواهد داشت.

اینک که از انتخابات کمیسیونها و کمیته ها در این گزارش سخن به میان آمد، بی مناسبت نیست به پاره ای دیگر از تصمیمات بیست و

چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو در انتخاب اعضای

تازه اشاره شود.

1. انتخاب مدیر کل جدید یونسکو

کنفرانس عمومی یونسکو در جلسه مورخ 7 نوامبر خود مدیر کل جدید یونسکو آقای فدریکوماپور تبعه اسپانیا را با رای مخفی برای مدت 6 سال آینده به عنوان مدیر کل برگزید. نتیجه

آرای ریخته شده به صندوق برای انتخاب مدیر کل به شرح زیر بود:

2. تعداد کشورهای عضو که از حق رأی برخوردار بودند 154 کشور

کشورهای غایب 3 کشور

ص: 123

آرای ممتنع 2 رای

آرای به صندوق ریخته شده 149 رای

تعداد آرای مثبت (موافق) 142 رای

تعداد آرای منفی (مخالف) 7 رای

2. انتخاب اعضای جدید شورای اجرایی یونسکو (25 کرسی خالی)

بیست و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو در بیستمین نشست خود که در تاریخ شنبه 31 اکتبر

1987 برگزار شد 25 نفر اعضای جدید شورای اجرایی یونسکو را برای چهار سال آینده براساس توزیع جغرافیایی برگزید. نام کشورهای منتخب و تعداد آرای که در جریان رای گیری مخفی

بدست آوردند به شرح زیر است.

جدول

ص: 124

در گروه آسیایی قبلاً افغانستان نیز نامزدی خود را اعلام داشته بود اما در جریان رأی گیری ب-ه

لائوس کنار رفت. اگرچه آن کشور هم آراء لازم را بدست نیاورد.

جدول

3. انتخاب ناظر مالی

بیست و چهارمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در جلسه مورخ 16 نوامبر 1987 خود ناظر جدید مالی یونسکو را از میان سه نفر افراد داوطلب که دارای ملیتهای بلژیکی کانادایی و مراکشی بودند برگزید. هیچیک از داوطلبان در دور نخست رأی گیری لازم را تحصیل نکردند. در دور دوم از میان دو نفر نامزدهایی که بیشترین آراء را در دور نخست بدست آورده بودند آقای JEROON VAN DE VALED را با 73 رأی مثبت در مقابل رقیب او از کانادا با 41 رأی انتخاب کرد. ج. اسلامی ایران در این رأی گیری از فرد بلژیکی حمایت کرد. در این گزارش عضویت ج. اسلامی ایران در کمیسیون ها و کمیته های یونسکو با علامت *

ستاره مشخص شده است.

27

کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران

«ضمیمه»

قطعه نامه ها و اصلاحیه های پیشنهادی ج.ا.ایران در مورد برنامه های 14 گانه به اجلاس

عمومی یونسکو

علوم

- چاپ فصلنامه « طبیعت و منابع آن » به زبان فارسی

ص: 125

تخصیص بودجه بیشتر برای بررسی مشکل تورم شهری و مسأله «شهرنشینی»

- تخصیص بودجه بیشتر برای کمک به کمیته های ملی انسان و کره مسکون تخصیص بودجه بیشتر مبارزه با کویزایی و تأسیس مؤسسه بین المللی کویزشناسی و بیابان زدایی در ایران

- کمک مالی به کشورهای حوزه خلیج فارس جهت مطالعه بر روی آلودگی آب و مرگ و میر موجودات دریایی

- افزایش بودجه تهیه نقشه کف اقیانوس هند و تعمیم آن به تهیه نقشه کف دریای عمان و خلیج فارس (غرب اقیانوس هند)

- تأسیس یک دوره آشناسی در یکی از دانشگاه های ایران

- تأسیس شبکه پیشرفته زلزله شناسی در ایران

- تأسیس دوره فوق لیسانس و دکترای زلزله شناسی و زمین شناسی در یکی از دانشگاه های ایران چاپ فصلنامه تأثیر علم بر جامعه به زبان فارسی

- تخصیص بودجه جهت تشویق استادان دانشگاه به ابداع شیوه های نوین آموزش در رشته های مهندسی

- جابجایی بودجه های پیش بینی شده مربوط به تاثیر انفورماتیک بر جامعه و فرهنگ تخصیص بودجه برای اعطای جایزه «الخورزمی» به مبتکران در زمینه علوم کامپیوتری

- مستقل ساختن و تخصیص بودجه بیشتر جهت اجرای طرح «بومی کردن کاراکترهای

کامپیوتری»

- تخصیص بودجه به منظور چاپ کتاب فرهنگ و انفورماتیک

فرهنگ

- تأسیس دفتری جهت چاپ آثار فرهنگی موجود در موزه های جهان که به کشور موزه دار

تعلق ندارد

- تأسیس مجمع آسیایی زبان و ادبیات فارسی تأسیس دفتری جهت تحقیق در مورد شناسایی و احیاء ارزش های مشترک اخلاقی و استقرار

نظم نوین اخلاقی

- ایجاد دفتر تحقیق و همکاری به منظور مطالعه راههای عملی انتقال تکنولوژی و وسایل چاپ

از کشورهای صنعتی به کشورهای نیازمند

ص: 126

- ایجاد شبکه مطالعات و تحقیقات به منظور بررسی عوامل و شرایط فرهنگی و تربیتی زمینه ساز

اعتیاد به مواد مخدر

- تهیه و تدوین مجموعه ای از چند مجله درباره علوم در جهان اسلام

در مورد قطعنامه های فوق پیشینی تأمین بودجه از طریق تنخواه گردان ذکر شده به عمل آمده است.

موضوع خلاصه ای از مبحث جریان آزاد اطلاعات و ارتباطات

بطور خلاصه این مطلب به دو قسمت تقسیم شده است:

1. دفاتر منطقه ای برای فرهنگ و ارتباطات

2. هزینه و مخارج کارمندان و هزینه غیر مستقیم برنامه ها

دفاتر منطقه ای و مشاوران محلی در زمینه فرهنگ و ارتباطات به کار خود ادامه خواهند داد و تقویت خواهند شد به طریق زیر

آفریقا : مشاور محلی در زمینه فرهنگ در افریقا (داکار)

مشاور منطقه ای برای ارتباطات در افریقا (نایروبی)

کشورهای عربی مشاور محلی در زمینه ارتباطات در کشورهای عربی (قاهره)

آسیا و اقیانوسیه دفتر منطقه ای برای فرهنگ و توسعه کتاب در آسیا (کراچی) دفتر منطقه ای برای فرهنگ و آسیای جنوب شرقی (بانکوک)

مشاور محلی در زمینه ارتباطات در آسیا (کوالالامپور)

آمریکای لاتین و کارائیب

دفتر منطقه ای در زمینه فرهنگ در امریکای لاتین و کارائیب (هاوانا)

مشاور محلی در زمینه حفظ و نگهداری میراث فرهنگی امریکای لاتین (گواتمالا)

مشاور محلی در زمینه ارتباطات در امریکای لاتین و کارائیب (کنیا)

مشاور محلی در توسعه کتاب در امریکای لاتین و کارائیب (بوگوتا)

در به اجرا در آوردن برنامه های فرهنگی و ارتباطی بطور کلی دفاتر منطقه ای و مشاوران موظف

هستند که مسؤولیت و موقعیت هدفها و موارد برنامه ها مثل ماده 706 در زمینه حفظ و ارائه میراث

فرهنگی و طبیعی و ماده 315 شرکت در زندگی فرهنگی و ماده 904 یکپارچگی سیاستها و آموزش دادن در رشته ارتباطات را تقبل نمایند در هماهنگی با اصل عدم تمرکز مشاوران محلی در

برنامه ریزی ها و فعالیتهای رشته خود مشارکت خواهند داشت. بطور مثال مشارکت در مطالعات و

ص: 127

تحقیقات و خدمات مشاورتی و حمایت از پیاده کردن برنامه ها و دفاتر منطقه ای بصورت فعال در اجرای برنامه های ارتباطی و فرهنگی که خاص منطقه طرح ریزی شده باشند، فعالیت خواهند داشت.

کارمندان و هزینه ها

برای اینکه دفاتر منطقه ای و مشاوران محلی قادر باشند فعالیت های هر مجمعی را که به آن ها محول شده است به عمل درآورند هزینه هایی برای آنها منظور گردیده است و این هزینه ها تحت یک برنامه منظم جهت عملی کردن طرح هایی که به نحوی با این دفاتر ارتباط پیدا می کنند، منظور گردیده است مخارجی که برای دفاتر منطقه ای و مشاوران محلی اختصاص داده شده، بطور خلاصه در زیر آمده است. مخارجی شامل هزینه تنظیم کردن اولویت ها مسافرت کارمندان، تجهیزات و تهیه وسایل ارتباطات و تهیه و تدارکات بودجه برای فعالیت های دفاتر و مشاوران جهت حفظ و نگهداری و میراث فرهنگی (رباط) مراکش

- مخارج کارمندان و مخارج فعالیت های دفاتر منطقه ای و مشاوران محلی بصورت زیر تقسیم بندی شده است. برای اینکه حضور یونسکو در امریکای لاتین و کارائیب گسترش پیدا کند قرار شد پستی تحت عنوان مشاور منطقه ای در زمینه ارتباطات و فرهنگ با یک پست محلی دیگری در دفتر یونسکو و یک پست دیگر به عنوان متخصص برنامه ریزی کتاب در دفتر منطقه ای بوگو تو (کلمبیا) جهت توسعه کتاب در امریکای لاتین و کارائیب ایجاد نمایند همچنین یک پست دیگر در دفتر منطقه ای در زمینه فرهنگ در امریکای لاتین و کارائیب (هاوانا) ایجاد گردد.

:موضوع هزینه های کارمندان و مخارج برنامه های غیر مستقیم

تهیه بودجه برای اجرای هدف ها در برگزیده هزینه کارمندان و هزینه برنامه های غیر مستقیم خواهد بود. این مخارج بر مبنای زمانی که کارمندان صرف به اجرا در آوردن هدفی می نمایند تخصیص داده شده است و همچنین هزینه تخمینی برنامه های غیر مستقیم که برای اجرا و تکمیل هدف ها مورد نیاز خواهد بود خلاصه ای که اکنون از نظر شما میگذرد نمایانگر جزئیات بودجه ای

است که به قسمت های زیر اختصاص داده شده است. واحد برنامه های عملیاتی به غیر از مخارج کارمندان دفتر معاون مدیر کل (به غیر از مخارج کارمندان)

کلیه پست های تثبیت شده چه در مرکز یونسکو چه در سایر نقاط که آن نیز شامل پستهایی

که در دفاتر منطقه ای هست میباشد. هزینه های واحد برنامه های عملیاتی برای اینکه هر یک از آرمان ها و اهداف یونسکو بصورت موثری پیاده و اجرا گردد کمک هایی تحت عنوان برنامه های منظم در سطح کشور و

برنامه ریزی های منظم در سطح منطقه و مدیریت ارزیابی طرح ها و دفاتر منطقه ای و مشاوران آن تنظیم گردیده است و برای این منظور بودجه ای در نظر گرفته شد که برای مخارج زیر تخصیص داده

شده است [و] به قرار زیر است

برای مسافرت کارمندان مبلغ 20.000 کمک به قسمت مربوطه مبلغ (128.000) که مجموعاً (145.000) خواهد شد.

مخارج و هزینه های معاون مدیر کل

برای مدیریت هماهنگ ساختن فعالیتهای واحدهای قسمتهای مربوطه چه در اداره مرکزی

و چه در سایر نقاط و جهت حمایت از دبیرخانه و مدیریت آن هزینه های پیش بینی شده برای هر یک

از عناوین مذکور بصورت زیر تقسیم بندی شده است.

مسافرت کارمندان مبلغ (126.000) کمک های فنی (29.000) اضافه کاری (6/500) تجدید چاپ آثار 27.000، مخارج مهمانیها 18000 مخارج نمایش 9.000 که مجموعاً 216.000 خواهد

شد.

هزینه پستهای تثبیت شده در اداره مرکزی و سایر نقاط

جهت [به] اجرا در آوردن برنامه هایی که در این فصل توجیه شد به کارمندان زیر برای

سال های 1981 - 1983 نیازمند خواهیم بود.

کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو در ایران

[از اهداف یونسکو]

هدف 306 خلاقیت هنری و فکری تقویت نیروی خلاقه فکری و هنری

ضمیمه 4201

جدول

4202 - تقویت و تعیین مشخصات نیروی خلاقه هنری و فکری در جهات مختلف نمودار

ساختن خلاقیت هنری روز در جوامع مختلف و کسانی که رشد و توسعه هنری را ایجاد می کنند.

ص: 129

گسترش روابط بین رشته های مختلف هنری و ارتباط آنها با تکنولوژی جدید وسایل ارتباط جمعی، تحولات مربوط به علم زیبایی یا مشارکت و افزایش تعداد علاقمندان و تماشاگران هنر.

2. تامین کلیه وسایل لازم جهت توسعه همکاریهای بین المللی در زمینه هنر

. تقویت و تحکیم همکاری با سازمان های غیر دولتی ذیربط جهت اجرای مشترک و جنبی فعالیت های پیش بینی شده ارتقاء و اعطای کمک های مالی و فکری گسترش جغرافیایی این قبیل

سازمان ها مستعد ساختن هر چه بیشتر کشورهای عضو جهت پذیرش و توسعه فعالیت های مصوب

سازمان در زمینه های برنامه های هنری

4. پیگیری و بررسی و ارتقای مقام و منزلت هنرمند

5. تشویق برنامه های عملی در رشته های مختلف هنر و بالابردن سطح فعالیت ها و تجارب در

خلاقیت هنری

4203 - بررسی ها پژوهش ها آزمایشها در زمینه ابداع هنری

نتایج مورد انتظار شناخت بهتر عوامل میتواند نقش مهمی در ابداع هنری ایفا نماید. پیشرفت و شناسایی کیفیت و تطابق قالبهای سنتی ، هنر فرهنگ جدید وسایل و لوازم موجود و تکنولوژی جدید در گسترش خلاقیت هنری وقوف به نقش میراثهای فرهنگی نهضت ها و جمعیت های

علاقه مند اماتور) و همچنین رشته های نقادی در تقویت خلاقیت هنری مورد توجه میباشد.

عملیات پیشنهادی

1. بررسیها و پژوهشها

4205 - بررسیها با کمک کمیسیون های ملی و سازمانهای غیر دولتی در مورد امکانات استفاده از میراث های فرهنگی و هنری با هدفهای آموزشی به منظور توسعه هنر خلاق (رجوع شود به هدف 7/6 و 5/4 برای کمک به سمینارهای منطقه ای پیش بینی شده در فصل یک آموزش و پرورش - پاراگراف (1231) به عمل می آید و نقش نهضت ها و جمعیت های آماتور در تقویت

خلاقیت هنری بویژه در چهارچوب آموزش دائم رجوع به هدف (504) و کاربرد این نیروی خلاق در اوقات فراغت و نقش نقد هنری در هنر خلاق هنرمند و آثار نوظهوری نیز مورد توجه و بررسی قرار خواهد گرفت.

2 کارگاه های آزمایشی

4206 - تشکیل کارگاههای آزمایشی با همکاری کمیسیونهای ملی و سازمان های غیر دولتی

ذیصلاح برای انجام اقدامات ذیل خواهد بود.

ص: 130

4210 - در مورد کارشناسان رشته های مختلف هنری که از طرف سازمانهای غیر دولتی تامین

میشوند و برای تامین نیازمندی های جمعیت هنری که در فعالیت های یونسکو منعکس است تماس ها و همکاری ها ادامه خواهد یافت و ضمن ادامه مشاوره با سازمان های غیر دولتی کمک به

طریق ذیل منظور خواهد شد :

1. انستیتوی بینالمللی تئاتر 217.500 دلار

2. شورای بین المللی موسیقی 217.500 دلار

3. جمعیت بین المللی هنر 217.500 دلار

4. اتحادیه انجمن قلم 75.000 دلار

5. جمعیت بین المللی نقادان هنر 54.000 دلار

6. جمعیت بین المللی نقادان ادبی 16.000 دلار

7. انجمن بین المللی ارتباط سمعی و بصری و توسعه فرهنگی 10.500 دلار

جمع 808.0001 دلار (1)

در مورد تصمیمات مربوط به کمک های دولت به فصل 7 بخش 7/3 رجوع شود.

4211 - 2- مقام هنرمند - در صورتی که کنفرانس عمومی توصیه نامه مربوط به مقام هنرمند را تصویب نماید با توجه به گزارش کشورهای عضو در زمینه پیگیری و بررسی آنها اقدام خواهد شد.

4212 - با همکاری سازمانهای غیر دولتی ذیصلاح مشاوره جهت بررسی مقام هنرمند به عمل خواهد آمد و این امر جهت مطالعه و شناسایی مقام هنرمند و پیشنهاد اقدامات محلی به منظور بهبود

بخشیدن به این مقام خواهد بود.

به منظور تشویق و آگاهی در مورد رشتههای فرعی هنر و ابراز خلاقیت و انتخاب طرق اجرایی کارها، توصیه نامه هایی جهت توسعه نیروی خلاق هنر به کمک وسایل ارتباط جمعی و خدماتی که

این وسایل برای رشته های فرعی هنر و اعتلای مقام هنرمندی می توانند انجام (دهند) تدوین خواهد شد.

4213 - توسعه مبادلات و دیدارها در خدمت خلاقیت هنری

4214 - نتایج مورد انتظار - بهبود ارتباطات و پیوستگی بین هنرمندان و متخصصین ملیت های مختلف و فرهنگ ها - روشن کردن مسائلی که مختصات خلاقیت هنری را با تکنیک های جدید

سمعی و بصری منطبق میسازد

تشدید عملیات برای حفظ و ارتقای سنتهای هنری درون زا و همکاری نزدیکتر منطقه ای

و بین المللی در زمینه هنر

ص: 131

1- در جمع بندی اصل سند به اشتباه 799.500 نوشته شده است.

4215 - حفظ و ارتقای هنر و موسیقی برنامه عادی 69.100 دلار در چهارچوب برنامه 5 ساله و برای حفظ و بالابردن مقام هنرهای نمایشی و موسیقی در افریقا

و آسیا کمک ها برای حفظ و ضبط تجلیات و قالب های سنتی که در معرض خطر میباشند به عمل می آید و همچنین فعالیت بررسی و مطالعه در زمینه های ذیل به عمل می آید.

با همکاری کمیسیون های ملی ذیعلاقه و مراکز ملی یا منطقه ای ذیصلاح مسائل فضای صحنه با نیازهای اتلس (ATLAS) موسیقی برای تشریح قالب های موسیقی اصیل هر منطقه موسیقی « روز اجراکنندگان » جوان برای معرفی و شناساندن موسیقی نویسان و اجراکنندگان

جوان موسیقی پاراگراف (4287)

مقدمات کار از طرف یونسکو و با همکاری شورای بینالمللی موسیقی برای اعطای جوایز

فراهم میشود (پاراگراف (4127)

3 - سینما

4221 - برای تدوین تاریخ جهانی سینما که پاسخگوی جزئیات سوابق و اسناد بوده و شامل آثار اجرایی کشورهای در حال رشد (باشد کمک های فکری و مادی) به سازمان های غیر دولتی و کمیسیون های ملی داده خواهد شد. به منظور حمایت از سینمای افریقا به خصوص تربیت کارگردان و مولف سینما و تقویت زیربنای موجود و ادامه همکاری با موسسات فیلم برداری منطقه تحت عنوان « برنامه مشارکت » در حدود امکانات و به کمک منابع موجود بودجه فوق العاده به این امر یونسکو تاسیس شده کمک هایی دریافت خواهد نمود تا فعالیت های خود را به سایر کشورهای منطقه گسترش داده و جهت برگزاری جشنواره پان افریقایی اوگادوگو آمادگی داشته باشند به این منظور با متخصصین موسسات صنعت سینمای افریقایی مشاوره به عمل خواهد آمد و امکانات انستیتوی افریقایی آموزش صنعت سینما برای استفاده دانشجویان و متخصصین دیگر کشورهای افریقایی در نظر گرفته می شود.

5. مشخصات خلاقیت هنری برای افرادی که نقص جسمانی دارند (معلولین) به منظور تشویق و مشارکت این نوع افراد در حیات فرهنگی اجتماعی و بالابردن نیروی خلاقه هنری آنان در زمینه تئاتر، رقص و موسیقی با همکاری کمیسیون های ملی علاقمند و سازمان های غیر دولتی ذیصلاح کارگاه هایی تشکیل میشود و این کارگاه ها موظف به تربیت متخصصین و مجلس آرایان رشته های

مختلف هنری خواهد بود.

نُت نویسی اصول ترتیب، رقص به وسیله ضبط با نوار صوتی و حرکتی در یک زمان مورد نظر

است (1) (Synchronization) برنامه های تلویزیونی و رادیویی در خدمت هنرهای نمایشی و موسیقی قرار گیرد. ترتیب هنرپیشگان و گروه های فصلی تاتر در سطح ملی و منطقه ای به عمل می آید و ترفیع

مقام و تهیه فهرست پیشه وران هنرهای دستی از جمله در هنرهای نمایشی به خصوص نفع اجرای زمینه های مختلف هنرهای دستی و مشارکت مردم در توسعه هنرهای انجام خواهد شد.

4216 - 2 - ادبیات برنامه عادی (46.500 دلار)

برای تشکیل جشنواره ها و بازدید شعرا و ضبط آثار آنها کمک هایی منظور شده همچنین

جهت ترفیع و توسعه سنت های شفاهی به عنوان منبع مشخصه خلاقیت هنری و ادبیات روز بخصوص در کشورهای در حال رشد برنامه مطالعاتی ترتیب داده می شود. پاراگراف (4285)

4 موسیقی

برای تهیه تاریخ عمومی موسیقی که بتواند مقام شامخی به کلیه سنتهای موسیقی بدهد به سازمان های غیردولتی و کمیسیون های ملی علاقمند کمک های فکری و لوازم مورد نیاز داده خواهد شد. پاراگراف (4288)

به کمک شورای بین المللی موسیقی (C.IM همکاری ها همچنان جهت تشکیل کرسی موسیقی نویسان (Composer) کرسی اجراکنندگان جوان و کرسیهای منطقه ای افریقا، آمریکای لاتین، کارائیب و آسیا ادامه خواهد یافت احتمالاً از طرف شورای بین المللی موسیقی، ایجاد کرسی موسیقی غرب مورد بررسی قرار خواهد گرفت. (پاراگراف (4276)

تولید صفحه در مجموعه های یونسکو به ترتیب زیر تشویق خواهد شد:

منابع موسیقی برای تشریح جریانات فرهنگی و دستگاههای مختلف موسیقی (نوا)

در اجرای مفاد اعلامیه جهانی تنوع فرهنگی (2001) توجه به موارد زیر و لحاظ آنها در بودجه 200 - 2005 پیشنهاد میشود

1. در بند استراتژی [0411] بر برنامه اجرایی اعلامیه جهانی تنوع فرهنگی (2001) تأکید شده است. خاطر نشان می سازد که یکی از دغدغه های جوامع چند ملیتی و چند فرهنگی ای-ن-اس-ت-ک-ه چگونه میتوان در مقام عمل سیاستهای ناظر بر کثرت گرایی و تنوع فرهنگی را دنبال کرد، بدون آنکه وحدت و انسجام ملی به خطر افتد. با توجه به ظرافت و حساسیت مساله به نظر میرسد بهتر

ص: 133

است یونسکو برنامه ویژه ای برای کمک به این دسته از کشورها بویژه در حوزه های سیاستگذاری و قانونگذاری ملی تدوین کند و در صورت امکان نشریه خاصی به این کار اختصاص یابد. در بند استراتژی [0411] بر همکاری با دولتهای عضو و نیز NGOها تاکید شده است با

توجه به اهمیت NGOها ضرورت دارد مرکزی در یونسکو تأسیس شود که ضمن تعیین مولفه هایی

برای مشخص کردن، NGOها راه های تماس مستمر و ضابطه مند با آن دسته از NGOهایی که فعالیت های آنها به نحوی با تنوع و کثرت گرای فرهنگی ارتباط پیدا میکند را نیز برقرار نماید. البته در صورتی که تاکنون اقدامی از جانب یونسکو صورت نگرفته باشد.

3. در بند استراتژی [04112] ناظر بر گفتگوی میان فرهنگی و کثرت گرای پیشنهاد میشود مسئولیت بیشتری به کشورهایی که وارث تمدن های کهن چند فرهنگی بوده اند واگذار شود. بدین

منظور دفاتر یونسکو در کشورهایی نظیر ایران، هند و مصر می توانند نقش مهمی در این زمینه ایفا کنند. توضیح اینکه تجربه ایران در خصوص مطالعات مربوط به گفتگوی تمدن ها می تواند راهگشای طرح گفتگوی میان فرهنگی مندرج در اعلامیه جهانی تنوع (فرهنگی) باشد. در قسمت D بند استراتژی نیز بر اولویت ظرفیت سازی در سطوح ملی محلی و منطقه ای تاکید شده است قطعنامه

مجمع عمومی 21 نوامبر (2001)

56/6

Programme IV.1.2

سیاستگذاریهای فرهنگی در جهت برنامه ریزیهای توسعه آموزش علمی، ارتباطات بهداشت و جهانگردی مورد تأکید کنفرانس عمومی است و دبیر کل یونسکو اختیار یافته است که برای پیشبرد سیاستگذاریهای فرهنگی در زمینه های یاد شده برنامه های عملی و اجرایی لازم را تنظیم کند و به مرحله اجرا درآورد. با توجه به اهمیت بخش سیاستگذاری فرهنگی بویژه در شرایط کنونی

که جوامع در حال توسعه باید به سرعت خود با فضای رقابتی ناشی از جهانی شدن وفق دهند، به نظر می رسد بودجه اختصاص یافته و این بخش از فعالیتهای یونسکو (جمعاً 1.345.200 دلار) نابسند

است.

امروزه بیش از پیش بر رابطه بین فقر و فرهنگ تأکید می شود. بدین معنا که بسیاری از عوامل گسترش فقر (میزان) بالای نرخ زاد و ولد بیماریهای واگیردار نیروی کار غیر متخصص و جز (این ها) را میتوان با تغییر فرهنگ و شیوه زندگی از میان برداشت تغییر فرهنگی نیازمند برنامه ریزی ها و سیاستگذاری های دقیق و موثر فرهنگی است که متأسفانه در کشورهای در حال توسعه کمتر بر آن توجه می شود. اینجاست که اهمیت نقش یونسکو در یاری رساندن به این کشورها در پیشبرد

برنامه های تحول فرهنگی در جهت کاهش فقر آشکارتر میشود و توفیق یونسکو در این امر در گرو همکاری نزدیک و دائمی با مسئولان سیاستگذاری فرهنگی در کشورهای در حال توسعه است. بنابراین برای دستیابی به هدف کلی مندرج در بند [04120] یعنی مبارزه با فقر، ضرورت دارد یونسکو بودجه و امکانات وسیع تری را بکار گیرد.

در بند [04222] بر ضرورت حراست از میراث فرهنگی نامحسوس به عنوان ذخایر و منابع فرهنگی بشری تأکید شده است. به نظر میرسد در این بخش دو حوزه عمده میراث نامحسوس مورد توجه قرار نگرفته است.

1) بازشناسی و ارج گذاری به شخصیت‌های بزرگ، عملی، ادبی، مذهبی و فرهنگی جوامع در حال توسعه که سهم بسزایی در پدید آوردن و انتقال و ارتقاء میراث نامحسوس در طی تاریخ

داشته اند.

2) ترجمه و نشر آثار فرهنگی این جوامع به زبانهای بین المللی که می تواند به معرفی کانون های غنی میراث نامحسوس به جهانیان و جلب حمایت بینالمللی برای حفظ این آثار کمک

کند.

29

کمیسیون ملی (یونسکو) در ایران شماره 1-8-25 تاریخ 11/12/1373، 3 مارس 1994

خلاصه نامه آقای مایور

موضوع مشورت با کشورهای عضو، اعضای وابسته و سازمان های بین الدول و سازمانهای غیر دولتی بین المللی درباره آماده سازی پیش نویس برنامه میان مدت 2001-1996 پیش نویس برنامه و

بودجه 1996-1997

1. سند /15/27C ملاحظاتی درباره برنامه میان مدت از 1996 به بعد مبنی بر تعیین خطوط عمده رسالت سازمان یونسکو و فعالیت های آن در 6 ساله 2001-1996- توصیف سیاست عمومی و تعیین

رشته فعالیت های حائز اولویت و استراتژی عمومی برای اجرا و در عین حال انعطاف پذیری کافی

جهت رویارویی با فوریت ها و مسائل جدید احتمالی بود.

2. شناسایی نیازها و اولویت های کشورهای عضو از طریق مشورت های انعطاف پذیر با دولت ها

و جامعه روشنفکری هر کشور.

3. مهلت دریافت پاسخها تا 31 ژوئیه 1994 (9 مرداد 1373)

ص: 135

4. اکتبر 1994 - ارائه سند تکمیل شده به صدوچهل و پنجمین اجلاس شورای اجرایی مبتنی بر گزارش مشورت های انجام شده در نیمه اول 1994 به همراه پیشنهادات درباره محتوا و شکل دو سند

پیش نویس برنامه میان مدت و پیش نویس برنامه و بودجه 97-1996 که بر اساس رهنمودهای شورای

اجرایی تهیه خواهد شد و در بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی در اکتبر 1995 به تصویب

خواهد رسید.

فدریکو مایور 3 مارس 1994

30

کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ 1373/1994

مشورت درباره پیش نویس برنامه میان مدت 2001-1996 و برنامه و بودجه 1997-1996

مقدمه

1. تحولات عمیقی در دهه آخر قرن بیستم میلادی به وقوع پیوسته است.

2. خاتمه مناقشه ایدئولوژیکی شرق و غرب - احراز حقوق بشر - منع آپارتاید، امضاء توافقنامه

صلح اسرائیل و فلسطین ابتکارات جامعه بین المللی در رابطه با جلوگیری از مناقشات و حفظ صلح ادغامات جدید منطقه ای وزیر منطقه ای در اطراف مدیترانه در آسیا و اطراف اقیانوسیه بین

امریکای شمالی و جنوبی و درون آمریکای لاتین فرصتهای جدید برای صلح و توسعه بدست میدهند. این روابط از مبادلات اقتصادی و بازرگانی آغاز گشته و به همکاری در فرهنگ آموزش و

پرورش و اشتراک مساعی در زمینه عقاید و انتقال دانش و تفاهم متقابل منتهی میشوند.

4. از سوی دیگر مخاطرات و تهدیدهای جدیدی مانند خشونت، تعصب، تبعیض و اوج گیری افراطی گری متوجه همبستگی جهانی گشته است که خود نشانه تهدیدات عمیق تر است. فاصله بیشتر

بین شمال و جنوب عدم مساوات شدید بینالمللی و ملی از دیاد فقر حتی در کشورهای صنعتی و

رشد زیاده از حد جمعیت

5. برخورداری از دیدگاه سیاره ای (جهانی) شرط اصلی بقا میباشد تغییر روش و معیار در مصرف انرژی و مواد خام، تولید، استخدام و رفاه مادی

سرمایه گذاری در صلح به جای جنگ در گذشته.

ص: 136

این سیاستی است که یونسکو، سازمان فکری - روشنفکری نظام ملل متحد، می بایست اشاعه دهد. تا از بازگشت به وضعیت عدم اطمینان یا رویارویی که صلح و توسعه و آینده نسل های بعدی را به خطر می اندازد جلوگیری شود.

I رسالت های یونسکو - به خاطر اصلاح نظام ملل متحد که در دستور کار قرار گرفته است، سایر سازمان های متبوع نیز باید خود را اصلاح نمایند و کل نظام اولویت های اهداف خود را بازبینی کنند. اجلاس 27 کنفرانس عمومی دو هدف مشترک نظام ملل متحد را مورد تاکید قرار داد استحکام صلح و ترویج توسعه پایدار همراه با نقش روشنفکری یونسکو که شاخص تعیین کننده چهره سازمان ما است و سرمایه اصلی آن را در عرصه همکاری بین المللی تشکیل می دهد. این

اجلاس بر روی نقش تعیین کننده دانش در احراز صلح بین المللی و رفاه مشترک انسان ها و نقش جریان آزاد عقاید در مبارزه با جهل و نادانی نسبت به سنن یکدیگر و مبارزه با بطلان اصول دموکراتیک و حفظ حرمت مساوات و احترام متقابل انسان ها از طریق، حفظ، افزایش و اشاعه دانش تاکید کرد رسالت بنیانی یونسکو در توسعه دستیابی به دانش و انتقال و اشتراک در آن مورد تایید مجدد قرار گرفته است و اکنون باید در رویارویی با مسائل قرن بیست و یکم موثرترین راه های نیل به این اهداف را مشخص کنیم

یونسکو می باید در رشته های تخصصی، خود همانند شریک کشورهای عضو و جوامع روشنفکری و حرفه ای درون کشورها عمل کند و عنداللزوم در سیاست گذاری در این رشته ها به دولت ها و تصمیم گیرندگان رهنمودها و توصیه ها و ارزیابی های لازم را ارائه کند. بنابراین تقویت

رشته فعالیت های زیر ضروری است

1. پیش بینی و تهیه استراتژی های نوآورانه - مانند فعالیت های کمیسیون بین المللی آموزش

برای قرن بیست و یکم کمیسیون جهانی فرهنگ و توسعه و کمیته بین المللی اخلاق زیست شناسی.

2. گردآوری و توزیع اطلاعات موثق - قابل استفاده برای تصمیم گیرندگان درباره وضعیت موجود و روندهای آتی در رشته های تخصصی یونسکو و گزارش جهانی ارتباطات (1990)، گزارش جهانی آموزش (1991) (1993) و گزارش جهانی علوم (1993).

3. تشویق رهبران در سطوح بالا - به قبول تعهد - مانند کنفرانس جهانی جامتین (1) درباره آموزش برای همه و اجلاس سران 9 کشور پرجمعیت ترین کشور جهان در دهلی نو درباره آموزش برای همه و سهم یونسکو در کنفرانس های بین الدول عمده اخیر در سازمان ملل.

ص: 137

1- (FEA) اولین کنفرانس جهانی آموزش برای « همه » در مارس 1990 در جامتین تایلند برگزار شد. در این کنفرانس که با حمایت های خاص سازمان های، یونسکو، یونسف صندوق عمران ملل متحد بانک جهانی و صندوق جمعیت ملل متحد تشکیل گردید روسا و وزرای 155 کشور جهان و نمایندگان سازمانهای بین المللی و غیر دولتی حضور داشتند و توافق کردند که اهداف کنفرانس را تا پایان سال 2000 به طور جدی در کشورهای خود تحقق بخشند. اهداف مهم این کنفرانس عبارت بودند از: ارتقای سطح آگاهی جهانیان نسبت به معضل بی سوادی آگاهی دادن در مورد نقش آموزش و پرورش در توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جوامع تبادل نظر برای اتخاذ شیوه ای مناسب در سطح ملی منطقه ای و بینالمللی برای حل معضل بیسوادی ایجاد تعهد در رهبران جهان نمایندگان دولتها سازمانهای دولتی و

غیر دولتی به منظور فراهم کردن امکانات آموزشهای پایه و دانش و مهارت‌های ضروری مناسب با نیازهای امروزی کودکان نك، همشهری
شنبه 15 شهریور 1382 سال یازدهم شماره 3159 Sep.6.2003 برگرفته از گزارش تحلیلی ارزیابی آموزش برای همه منطقه آسیا و
حوزه اقیانوس آرام ترجمه دفتر همکاری های علمی و بین المللی وزارت آموزش و پرورش اسفند 79

اکنون باید به سراغ بهره‌گیرندگان اصلی از برنامه‌های سازمان ملل و یونسکو یعنی مردم جهان رفت. به عبارت دیگر نمایندگان پارلمانها شوراهای شهری انجمنهای محلی، سازمانهای غیر دولتی، انجمنها، اتحادیه‌ها، شرکت‌ها و رسانه‌ها، به عبارت دیگر تمامی بافت جامعه، با تاکید بر روی نسل جوان نقش یونسکو در بسیج عمومی برای ایجاد تغییرات لازم تحت شرایط جدیدی صورت می‌پذیرد که در آن نقش دولت‌ها در همه جا جای خود را به نقش بازیگران جدیدی می‌دهد و در جوامعی که افکار عمومی کمتر و کمتر تحت تاثیر نهادهای سنتی شکل می‌گیرند و سیاست‌های ملی کوتاه مدت تحت تاثیر افکار و حرکت‌های عمومی شکل می‌گیرند.

بنابراین پیام یونسکو باید نه تنها به سران دولت‌ها بلکه به اتباع دولت‌ها ابلاغ شود که فقط با همکاری کشورهای عضو و در یک زمینه دمکراتیک عملی است و با احترام تام برای آزادی افراد

مطابقت دارد

II. یونسکو و شرکای آن - در وهله اول یونسکو باید همکاری با نهادها و سازمان‌های نظام

ملل متحد و سایر سازمان‌های بین‌الدول را تقویت کند و با مشارکت فعال در ایجاد یک «جبهه واحد» و کمک چند جانبه و با فعالیت خستگی‌ناپذیر در راه بالفعل ساختن اهداف و استراتژی‌های مشترک

مانند «جامتین» درباره آموزش و تعقیب اهداف UNCED کنفرانس محیط زیست در (ریودوژانیرو) و

اتخاذ تصمیمات جدید و پیدایش زمینه‌های جدید مشارکت در سطوح بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی

اقدام کند همچنین مشارکت بین‌المللی روشنفکران میبایست از طریق بهبود بخشیدن و توسعه

ارتباطات یونسکو با جوامع روشنفکری و علمی تقویت شود.

استراتژی و روش های انجام فعالیت ها باید با شرایط اجتماعی اقتصادی و فرهنگی منطبق باشد. این امر با همکاری کشورهای عضو عملی است آنها (1) باید کمیسیون های ملی خود را قادر سازند تا بتوانند نماینده جامعه روشنفکری و علمی کشورها باشند و (2) بتوانند آگاهی و تعهد نسبت به اجرای فعالیت های یونسکو و مشارکت در آنها را تقویت کنند.

دفاتر منطقه ای یونسکو را میبایست توسعه داد و تقویت کرد - آنها باید با شرایط محلی منطبق باشند و اولویت های آنها را مد نظر قرار دهند و با کلیه نهادها و نمایندگان جوامع روشنفکری و علمی در تماس باشند.

شرایط کنونی جهان طراحی یک نظام ارتباطی جهانی همزمان را ممکن می سازد و کمک میکند تا از متخصصین محلی به جای متخصصین خارجی استفاده نمود.

III. فعالیتهای یونسکو - فعالیت های یونسکو طی برنامه میان مدت آینده براساس اجلاس های مشورتی در گذشته یا در طی دو سال 1994-95 تعیین خواهد شد. هدف اصلی برنامه میان مدت دست یافتن به یک دید وسیع و کلی نسبت به فعالیت های سازماندهی یونسکو در سال های آینده بوده و براساس سه اصل بنا خواهد شد.

پیش بینی، سازش و تمرکز

الف پیش بینی سازمان یونسکو باید بتواند فعالیتهای خود را بر اساس واقعیت ها در میان

مدت و دراز مدت پیش بینی و از روشهای نوین استفاده کند.

به عنوان مثال، آیا نایبستی آموزش و پرورش از حالت رسمی خارج شود و از اشکال جدید انتقال دانش استفاده کرد تا آموزش در تمام طول عمر افراد انجام شود به روشهای جدید آموزش و مفهوم جدید از دانشگاه اجزای این دید نوین را تشکیل میدهند.

در رشته ارتباطات فعالیتهای یونسکو در دو رشته کلیدی متمرکز شده اند:

(1) آزادی بیان و اطلاعات

(2) توسعه فعالیت های ارتباطات معهدا روند ادغام تکنولوژی سمعی - بصری، ارتباطات از راه دور و کامپیوتر امکانات و روشهای و روشهای جدید را فراهم میکنند در زمینه فرهنگ آیا ما نباید همان اهمیتی را که به حافظه گذشته میدهیم به حافظه آینده بدهیم؟ بایستی تقاطع میراث فرهنگ و میراث طبیعی را مورد توجه قرار دهیم و حافظه جهان و فرهنگ روزمره را حفظ کنیم و با فعالیت های توسعه مرتبط سازیم توریسم فرهنگی و صنایع دستی دو رشته حائز اهمیت در آینده می باشند. آشنا ساختن نسل جوان با شرایط زندگی در جوامع چند فرهنگی و چند قومی یکی دیگر از ضروریات است حفظ حقوق نسل های آینده نیز جزئی دیگر از حافظه آینده است.

ب) سازش - از آنجا که مشکلات دنیای امروز پیچیده تر شده است لازم است راه حل های

بین رشته ای و فرارشته ای در پیش گرفته شود. به عنوان مثال:

در، علوم آیا نباید به جای ادامه فعالیت های درون رشته های سنتی به موضوعات واحد پرداخت

که از چندین رشته بهره مند باشند در عین حال که رشته های سنتی علوم نیز باید مورد پشتیبانی یونسکو قرار گیرند؟ علوم طبیعی اجتماعی و انسانی بایستی جایگاه ویژه خود را در قالب برنامه سازمان یونسکو در کنار تکنولوژی های کاربردی آن علوم اشغال کنند. معهدا نیاز بسیار روشنی برای

مرتبط ساختن دانش و پژوهش در دو رشته عمده علوم یعنی رشته های مربوط به محیط های طبیعی و محیط های دست پرورده انسان ها منجمله سکونت گاه های انسانی وجود دارد. طرح بین رشته ای

آموزش و اطلاعات درباره مسائل محیط زیست و جمعیت برای توسعه انسانی نمونه ارزنده ای از

یک راه حل بین رشته ای و بین بخشی است. است.

بطور کلی فعالیت یونسکو برای پیشبرد یک فرهنگ صلح نیازمند راه حلهای بین رشته ای

ج) تمرکز - تاکنون پیشرفت قابل توجهی در متمرکز ساختن برنامه و منابع سازمان یونسکو در چند رشته معدود حائز اولویت بالا صورت گرفته است؛ لیکن باز هم لازم است که فعالیت های خود

را در چند رشته معدود حائز اهمیت متمرکز سازیم این مراکز فعالیت کدامند؟

1. رشته های فعالیت - براساس ملاحظات فوق و نتایج کنفرانس عمومی در بیست و هفتمین اجلاس؛ رشته فعالیت های زیر حائز اولویت بالائی میباشند و سایر فعالیت ها از طریق برنامه

مشارکت یا منابع فرابودجه ای قابل طرح میباشند

اصلاح ریشه ای نظام های آموزش و پرورش با تأکید بر روی عمومی سازی و غیر رسمی

ساختن آموزش و پرورش

- پیشبرد آموزش برای همه بخصوص دختران و زنان از طریق بسیج کلیه امکانات (رسانه ها،)

واحدهای تولیدی و اداری مراکز محلی و انجمن های حرفه ای اصلاح محتوا و برنامه های آموزشی با تأکید بر آموزش عمومی و سواد علمی و ارزش ها و

مهارت های لازم برای حل مسائل محیط در حال تغییر.

توسعه آموزش فنی و حرفه ای و آموزش مستمر با همکاری نزدیک محافل حرفه ای و از

طریق انواع وسایل رسانه ها آموزش از راه دور آموزش حین خدمت و (غیره).

ص: 140

تغییرات بنیادی در آموزش عالی و غیررسمی ساختن آن و آموزش عالی و پژوهش در علوم

، طبیعی و اجتماعی و انسانی کرسی های، یونسکو دانشگاه های همزاد و ایجاد (شبکه ها). تقویت نقش علوم در توسعه انسانی در رشته های زیر پیگیری توصیه های UNCED (مناطق خشک و نیمه خشک) بیابان زدایی زیست محیط های حاره ای فرسایش جنگل ها، تنوع زیستی مناطق ساحلی شرایط اقلیمی و اقیانوس ها مدیریت تغییرات اجتماعی با تأکید بر نیازهای توسعه اجتماعی و توسعه سیاست ها و شبکه های تبادل داده ها و اطلاعات علمی

انسانی طرح بین رشته ای آموزش و اطلاعات درباره مسائل محیط زیست و جمعیت برای توسعه

- حفاظت و بهسازی میراث طبیعی و فرهنگی منجمله (آرشیوها) به عنوان یک جزء مهم توسعه اجتماعی، اقتصاد و فرهنگی جوامع معاصر در رابطه با توریسم فرهنگی و احیاء هنرها و صنایع دستی سنتی.

تقویت نقش صنایع فرهنگی (کتاب، فیلم رادیو تلویزیون و غیره) در پیشبرد توسعه فرهنگی

بوژه در کشورهای کمتر توسعه یافته

- پیشبرد آزادی، میان جریان آزاد اطلاعات و چند مرکز گرای رسانه ای به عنوان شالوده

توسعه دموکراتیک.

- توسعه منابع انسانی و زیر ساخت ها در رشته های اطلاعات و ارتباطات با استفاده از تکنولوژی های جدید اطلاعات و ارتباطات منجمله اطلاع رسانی و یا بسیج رسانه ها در پیشبرد آگاهی

عمومی درباره مسائل توسعه و راه حل های پایدار

- پیشبرد دیالوگ بین فرهنگی درون و برون مرزی به منظور جلب اطمینان متقابل، تدوین سیاست های آموزشی اجتماعی و فرهنگی به منظور تسهیل در ایجاد وحدت در جوامع چند فرهنگی و چند قدمی و پیشبرد فعالیت های آموزشی و فرهنگی به منظور برآوردن نیازها و آرزوهای اقلیت ها و

اقوام بومی

پیشبرد، صلح حقوق بشر و دموکراسی از طریق، آموزش اطلاعات پژوهش و فعالیت های

معیار سازی

2. کارکردها - همکاری روشنفکری که دلیل وجودی یونسکو است اشکال گوناگون به خود

می‌گیرد که بصورت کارکردهای زیر میباشند:

ص: 141

تسهیل در پیشرفت های نظری و کمک به تدوین راه حل های استراتژیک آینده نگر اجلاس های بین المللی و مطالعات آینده نگر کنفرانس های بین الدول به منظور تدوین هدف ها و

برنامه های فعالیت ها برای جامعه بین المللی

کمک در تهیه ابزارهای معیارساز و مراقبت در کاربردهای آنها و پیشبرد آگاهی عمومی

نسبت به آنها.

- جمع آوری و توزیع اطلاعات در رشته های تخصصی یونسکو.

ایجاد تسهیلات در انتقال دانش فعالیت های آموزشی دانشگاه های همزاد و مراکز (پژوهشی) پاسخگویی به درخواست های کشورهای عضو برای کمک های تخصصی

مشارکت در همکاری برای توسعه.

کدامیک از کارکردهای فوق حائز اهمیت میباشند؟

گروه های مورد هدف - در فعالیت های یونسکو سه گروه عمدتاً مورد نظر بوده اند:

کشورهای دارای کمترین توسعه یافتگی کشورهای عضو از قاره افریقا و زنان. آیا نباید فعالیتهای ما شامل حال سایر گروه های مستضعف در جامعه نیز بشود و در برنامه

میان مدت بعدی مورد نظر قرار گیرد؟

IV. ساختار پیش نویس برنامه میان مدت و برنامه و بودجه - در گذشته برنامه میان مدت به

جزئیات برنامه 6 ساله میپرداخت لیکن مذاکرات بیست و هفتمین اجلاس کنفرانس عمومی به این نتیجه رسید که سندی عمومی درباره وظایف اولویت ها و استراتژی های کلی تهیه شود بدون اینکه به

فعالیت های مشخصی اشاره شود.

دو روش در رابطه با نحوه ارائه و ساختار برنامه میان مدت موجود است روش اول رشته های

تخصصی یونسکو را مشخص میسازد (آموزش و پرورش، علوم، فرهنگ، ارتباطات).

روش دوم مسائل مبتلا به جهان امروز را منعکس می سازد مانند آموزش و پرورش کارآموزی محیط زیست و توسعه و فرهنگ صلح روش دوم از این مزیت برخوردار است که هر

یک از مسائل عمده جهان را در مجموع مورد مطالعه قرار میدهد و راه حل های پیشنهادی

یونسکو را ارائه می‌دهد.

در هر دو حالت برنامه میان مدت میبایست به تبیین مسائل مطروحه و نتایج بدست آمده در برنامه میان مدت 95 - 1990 و سپس به تبیین اهداف و استراتژیهای عمده دوره

1996-2001 پردازد. در اینصورت پیش نویس برنامه و بودجه 1997-1996 می بایست به جزئیات

مسائل پردازد.

ص: 142

آیا سطوح فعلی برنامه یعنی برنامه های عمده برنامه ها زیر برنامه ها باید حفظ شود یا اینکه

باید به موضوعات بین رشته ای پرداخت؟

در صورت حفظ ساختار حاضر تعداد برنامه های عمده مورد سوال قرار میگیرد تا بتوان به

بهترین نحوی وظایف حائز اولویت یونسکو و راه حل‌های عملی آنها را روشن ساخت.

محل و نقش خدمات پشتیبانی و اداری چیست؟

آیا نمیتوان موضوعات عرضی را درون برنامه های عمده پنجگانه ادغام نمود؟

یک ساختار ترکیبی نیز ممکن میباشد به عبارت دیگر حفظ برنامه های عمده به اضافه دو یا

سه موضوع عرضی عمده به صورت طرح.

در زمینه همکاری های روشنفکری چه اشکال جدید فعالیت (مانند) برنامه دانشگاه های همزاد

و کرسی های یونسکو قابل تصور میباشد که نقش کاتالیزوری یونسکو را تقویت کند؟

- استراتژی های منطقه ای و زیر منطقه ای چه باید باشد تا بتوان به راه حل های سریع تر برای نیازها

و مسائل محلی دست یافت؟ در این رابطه تمرکززدایی حائز اهمیت میگردد. ظرفیت های کمیسیون ملی چگونه است؟ حاشیه تهیه کننده

دکتر سیروس یگانه معاون مطالعاتی کمیسیون ملی یونسکو در ایران نوروز 73

31

کمیسیون ملی یونسکو در، ایران شماره 146, 60/ 20/ 337 / تاریخ [1373]

حق عضویت ایران به یونسکو که سال ها 76 درصد کل بودجه سازمان بود برای سال 1995 به

59 تقلیل یافت. این درصد در سالهای بعدی باز هم کاهش خواهد داشت. چنانچه برای سال 1996، 45/99 و برای سال 1997، 44

پیش بینی شده است. این کاهش بر اثر احتساب های جدید

سازمان ملل با توجه به عوامل مؤثر در این حسابها مثل فروش خارجی ایران درآمد ناخالص

کشور و غیره و نیز پیوستن کشورهای تازه استقلال یافته بوده است.

32

کمیسیون ملی یونسکو در ایران شماره 28/64 / تاریخ [1373] پرداخت حق عضویت به ارز ملی

* کمیسیون ملی یونسکو در ایران شماره C/28/64 تاریخ [\(1\)](#) [1373] پرداخت حق عضویت به ارز ملی

کشورهای غیر عضو یونسکو میتوانند تمام یا بخشی از حق عضویت خود را به پول رایج کشور خود بپردازند و میزان این مبلغ متناسب با میزان بودجه ای که برای اجرای برنامه در نظر گرفته شده از سوی مدیر کل تعیین میگردد این امر در دو سال قبل انجام شده و تلاش مدیر کل در تمديد

ص: 143

1- شاید 76 و یا 59 درصد از کل حق عضویت پرداختی ایران به سازمان ملل مبنای آن است.

این برنامه در دو سال بعد است. همچنین کشورها میتوانند کوپن های یونسکو را به ارز کشور خود اکتیاع نمایند؛ اما چنانچه حق عضویت خود را به ارز ملی بپردازند ممکنست امکان خرید کوپن به ارز ملی را کاملاً یا تا حدودی از دست بدهند.

33

کمیسیون ملی یونسکو در ایران شماره C/28/41 تاریخ [1373]

دولتی شدن کمیته تخصصی آموزش در آسیا و اقیانوسیه

در پی گیری یکی از توصیه های ششمین کنفرانس وزرای آموزش و پرورش و برنامه و بودجه

منطقه آسیا و اقیانوسیه کوآلالمپور ژوئن (1993) و براساس قطعنامه پیشنهادی ژاپن به شورای، اجرایی در کنفرانس بیست و هشتم مطلب زیر برای تصویب پیشنهاد خواهد شد.

کمیته متخصصان مصوب 1979 که پیش از کنفرانس وزرای آموزش و پرورش منطقه بدون حق تصمیم گیری یعنی بصورت ارگان غیر دولتی و تنها تخصصی، هر دو سال یکبار تشکیل میشود به کمیته منطقه ای یعنی بصورت یک ارگان دولتی و با شرکت نمایندگان رسمی کشورهای آسیا و اقیانوسیه تبدیل خواهد شد در این پیشنهاد آمده است که کشورها میتوانند متخصصان آموزشی و برنامه بودجه ای خود را همراه با نمایندگان دولتی به اجلاس هیته اعزام دارند

در نشست متخصصان در سال 1991 رئیس آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش کشورمان شرکت داشته است که عضو رسمی کمیته با معرفی مدیر کل یونسکو بوده است. در نشست بعدی (1993) نمایندگی دائم ایران در یونسکو به علل مختلف شرکت نموده است.

عمومی اطلاع موضوع به وزارت آموزش و پرورش میتواند مفید باشد.

34

کمیسیون ملی یونسکو در ایران تاریخ احتمالی [1374]

آگاهی برنامه در مورد تشکیل گروه کاری ویژه جهت بررسی ساختار و عملکرد کنفرانس خانم/ آقا به وسیله نامه حاضر خطاب به نمایندگان تمام دول عضو یونسکو، خوشوقتم شما را در جریان پیشرفت این موضوع قرار دهم. قطعاً بیاد دارید که کنفرانس عمومی در قطعنامه C/28/37 خود از رئیس بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی خواسته بود که با مشورت با مدیر کل و رئیس شورای اجرایی یک گروه کاری ویژه تشکیل دهد تا ساختار و عملکرد کنفرانس

عمومی را بررسی نماید و مفیدترین راه ها را پیشنهاد نمایند تا کنفرانس عمومی به صورت نهاد تصمیم گیری کامل که همان نقش اولیه آنست در آید.

ص: 144

کنفرانس عمومی همچنین توصیه کرده است که رئیس بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی هیجده عضو گروه کاری ویژه را از میان کارشناسان کشورهای عضو با در نظر گرفتن لزوم رعایت تقسیم بندی عادلانه جغرافیایی برگزینند.

بر این اساس پس از پایان بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی به تبادل نظر اساسی با مدیر کل رئیس شورای اجرایی و تعداد زیادی از نمایندگان دول عضو و کمیسیون های ملی آن ها پرداختم. بدیهی است تشکیل گروه کاری ویژه به نظر میرسید، زیرا برای دستیابی به ترکیبی متوازن و متعادل عوامل گوناگونی را میبایست در نظر گرفت. از طرفی پس از پایان بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی برخی دول عضو و افراد شخصاً پیشنهاد کردند که در گروه مزبور شرکت جویند. قطعاً این امر گواهی است دلگرم کننده بر اهمیت این موضوع در ضمن مرا در عقیده خ-ود مبنی بر اینکه این گروه کاری همانگونه که در قطعنامه تصریح شده است، تقسیم بندی عادلانه جغرافیایی می بایست صورت پذیرد. در نتیجه سه کارشناس از کشورهای مختلف برای هر یک از شش گروه انتخاباتی تعیین شدند. به علاوه در قطعنامه آمده است

که هیجده عضو گروه کاری می بایست در امور مورد بررسی کارشناس باشند عملکرد و ساختار کنفرانس عمومی شامل مسائل بسیار متنوعی میشود. پس اعضای گروه کاری باید دارای تجربه متنوع و اهل کشورهای گوناگون باشند. گروه کاری ملزم است که کارشناسانی را گرد آورد که لااقل واجد معیارهای گوناگون ذیل باشند: تبعه کشورهای عضو بزرگ یا کوچک باشند به این ترتیب هیئت های نمایندگی بزرگ یا

کوچکی در کنفرانس عمومی داشته باشند. دارای تجربه ای به عنوان نماینده دائم در یونسکو عضو شورای اجرایی یا رئیس دبیر کل یک کمیسیون ملی باشند.

آشنایی خاصی با مسائل برنامه ریزی یا امور مالی اداری یا حقوقی داشته باشند.

دارای تجربه متنوعی از نحوه عمل کنفرانس عمومی باشند.

به علاوه لازم است که نسبت زنان و مردان مساوی باشد و نوعی توازن در داخل هر یک از شش گروه انتخاباتی رعایت شود.

با توجه به معیارهای مذکور گروه کاری ویژه به ریاست من و با عضویت هیجده کارشناس تشکیل شد.

مدیر کل به من اطمینان داده است که به مسائل مطروحه در آخرین پاراگراف قطعنامه در مورد

حمایت فنی و تأمین هزینه های کارهای گروه کاملاً جامه عمل پوشاند.

در مرحله بعد تصمیم دارم که تمامی افراد علاقمند را دعوت به همکاری کتبی با کارهای گروه نمایم. تصور میکنم این همکاریها میبایست بنیانی، باشد برای گردهمایی وسیع تر بین گروه و تمام افراد علاقمند به مسائلی که به گروه محول شده است.

بطور کلی در نظر دارم که کارهای گروه شفافیت زیادی داشته باشد و این نامه نخستین گواه

این مدعاست.

با تقدیم احترامات فائقه Torben Krogh

35

نقش محوری آموزش در راهبرد میان مدت یونسکو

برداشتی از Draft Medium-Term Strategy 1996-2001 UNESCO 28C/4

الف: مقدمه

پیش نویس راهبرد میان مدت یونسکو برای سالهای 1996 تا 2001 میلادی در اردیبهشت ماه

1374 از سوی سازمان (یونسکو) منتشر شد پیوست 1 فهرست این سند 65 صفحه ای را ارائه میدهد راهبرد میان مدت یونسکو بر دو محور استوار است

محور راهبردی 1. مشارکت یونسکو در توسعه؛ 2. مشارکت یونسکو در ایجاد صلح شعار

راهبردی یونسکو برای شش سال آتی عبارتست از توسعه برای صلح و صلح برای توسعه مدیر کل یونسکو در مقدمه ای که بر پیش نویس راهبرد میان مدت نوشته است؛ اهداف شعار

فوق را چنین بر می شمارد

هدف 1. دست یاری دراز کنیم تا آنجا که دستی نرسیده است و در برگیریم آنان را که کنار

گذاشته شده اند.

هدف 2. زمینه برخورداری از حقوق شهروندی و مشارکت در توسعه را برای همگان فراهم آوریم

هدف 3. و همزیستی و همیارهای در سازندگی را به رغم تفاوتها و اختلاف نظرها تجربه کنیم. یونسکو در نگاهی گذرا به 5 سال سابقه فعالیت خویش ادعا می کند که مفاهیمی چون

آموزش گهواره تا گور Lifelong education توسعه پایدار Sustainable development،

میراث مشترک بشر، هویت فرهنگی و بعد فرهنگی، توسعه همه از دستاوردهای اختصاصی این

سازمان بشمار میروند

با اعتراف به شکست به اصطلاح نظم نوین جهانی در برای ارمغان آوردن صلح، عدالت، و

همبستگی یونسکو با خوشبینی به استقبال چالش های قرن بیست و یکم می رود

ص: 146

ایجاد سازمان جهانی تجارت و بین المللی شدن اقتصاد اشکال جدیدی از همکاری فرهنگی و آموزشی، تبادل آراء و نشر دانش را ایجاد میکند تا تفاهم و روحیه تسامح (1) و احترام به تفاوت ها هر چه بیشتر در میان مردم حاکم گردد؛ باشد که نابرابری های تحمل ناپذیر از میان برود و صلح بر پایه

توسعه منبعث از، برابری عدالت و آزادی برقرار شود در تحقق این مهم یونسکو خود را صاحب

رسالتی سرنوشت ساز میداند؛ چرا که اساسنامه سازمان وظیفه ترویج تشریک مساعی ملت ها را از طریق آموزش علوم و فرهنگ برعهده او گذاشته تا در حاکم نمودن روحیه رعایت عدالت، قانون، حقوق بشر و آزادیهای اساسی در جهان مشارکت کند.

یونسکو در راستای رسالت خود در این دوران بحران ارزشها وظیفه ای اخلاقی را بر خویش

فرض دانسته و پاسخ به سؤالات زیر را جستجو می کند

چه آموزشی برای چگونه جامعه ای و برای پرورش چگونه شهروندی؟

اولویت تحقیقات علمی بر پایه کدام اهداف اجتماعی قرار گیرد و در کجا تعیین شود؟ نیازهای فرهنگی تحولات ناشی از پیشرفت فن آوری اطلاعات و ارتباطات کدام است؟

محدوده مجاز پژوهش های زیست شناسی و ژنتیک انسانی را چگونه باید تعیین کرد؟ میزان توقع از افراد و گروههای نسل حاضر و نسل آینده در زمینه مسؤولیت و اتحاد در چه

سطحی باید باشد؟

یونسکو در اجرای وظیفه اخلاقی خود تلاش میکند بنیان ارزشی مشترکی را بنا نهد، تا همزیستی ماندگار جهانی به لحاظ زیست محیطی اجتماعی و فرهنگی ممکن شود. در نیل به این مهم یونسکو نقش خویش را به عنوان یک پایگاه و تبادل آن را از طریق ایجاد کمیسیون بین المللی

آموزش برای قرن بیست و یکم کمیسیون بین المللی فرهنگ و توسعه، کمیته بین المللی اخلاق

زیستی (2) و مجمع فلسفه (3) Philosophy forum تقویت نموده است.

یونسکو علاوه بر این که خانه مشترک متفکرین و متخصصان جهان است در میدان عمل نیز

شریک اجرایی رهبران سیاسی و بالاترین سطوح حکومت هاست و زمینه را برای تصمیم گیری و

تعهدات در مقیاس جهانی آماده می. کند به عنوان مثال میتوان از کنفرانس جهانی آموزش برای همه

-
- 1- ترجمه رسمی یونسکو از Tolerance به زبان عربی است (عبارت) تاکید و توضیحی از خود اسناد است.
 - 2- International Bioethics Committee (Assembly) Forum of Philosophy
 - 3- انجمن (مجمع) فلسفه

جامتین، تایلند (1991) و کنفرانس سران 9 کشور پرجمعیت که سه چهارم بی سوادان جهان را در خود جای داده اند (دهلی نو - (1993) نام برد.

ب - راهبردهای یونسکو - مجموعه نظام سازمان ملل و از آن جمله یونسکو دو هدف را تعقیب میکند توسعه و صلح که در این خصوص دبیر کل سازمان ملل دو رساله تدوین کرده است:

دستور کار صلح و دستور کار توسعه در تعیین راهبرد و شیوه عمل برای نیل به این دو هدف توسعه و صلح، مسأله اصلی صیانت از شرافت انسانی است و وظیفه عمده مجموعه سازمان ملل همانا توسعه برای صلح در بستر عدالت و برابری است. در این میان اولویتهای نیز وجود دارند که مشخصاً به یونسکو مربوط میشوند این اولویت ها عبارتند از:

توسعه منابع انسانی بازسازی ظرفیتهای بومی یا خودی سرمایه گذاری برای خلاقیت انسان. فراگیری، انتقال و به اشتراک گذاشتن دانش، ترویج فرهنگ صلح

بر این اساس دو محور راهبردی یونسکو که در مقدمه به آن اشاره شد به شرح زیر به

راهبردهای فرعی تقسیم شده اند

I. مشارکت یونسکو در توسعه

1. اشاعه آموزش گهواره تا گور برای همگان 2 کمک به پیشرفت، انتقال و به اشتراک گذاشتن دانش، 3 بهبود میراث فرهنگی و طبیعی و ترویج خلاقیت 4 ترویج جریان آزاد اطلاعات

و توسعه ارتباطات.

راهبردهای میان مدت یونسکو

II. مشارکت یونسکو در ایجاد صلح

1. تشویق آموزش برای صلح حقوق بشر دمکراسی تسامح و تفاهم بین المللی؛ 2. تبلیغ حقوق بشر و مبارزه با تبعیض؛ 3. پشتیبانی از تحکیم فرآیندهای دمکراتیک؛ 4. تشویق چند گرایی فرهنگی و گفت و شنود میان فرهنگ ها 5. کمک به پیشگیری از منازعات و تحکیم صلح بعد از منازعه

راهبردهای فرعی 1. از محور راهبردی اول و راهبرد فرعی 1. از محور راهبردی دوم مستقیماً

برنامه های یونسکو در بخش آموزش را هدایت میکنند. اما آموزش در همه برنامه های یونسکو حضوری قوی دارد و مطالعه دقیق و مشروح هر یک از دیگر راهبردهای فرعی آموزش مدارای فعالیت های یونسکو را آشکار می سازد. در ادامه سهم آموزش را در راهبرد میان مدت یونسکو در 3 بخش بررسی میکنیم آموزش در راهبرد فرعی 1؛ از محور راهبرد اول، آموزش در

راهبرد فرعی 1، از محور راهبرد دوم و آموزش در سایر راهبردهای میان مدت. در این بین سعی می شود سهم آموزش عالی بطور اخص نشان داده شود.

ج. اشاعه آموزش گهواره تا گور برای همگان - یونسکو همواره آموزش را به عنوان یکی از اساسی ترین اصول حقوق بشر و کلید توسعه معرفی کرده است. بنابراین بی جهت نیست که «آموزش» برای همه شامل تمام افراد نوع بشر است که به دلایل نژادی و جنسی و یا فقر مورد تبعیض واقع شده اند. آموزش در نگاه یونسکو باید پاسخگوی نیازهای گوناگون و متغیر جامعه باشد و بر توانا کردن افراد جامعه در تمام طول زندگی تاکید داشته باشد که از این توانایی دل پیران برنا شود و هر فرد با آموزش مستمر از گهواره تا گور بتواند در فرآیند توسعه جامعه خود مشارکت داشته باشد. از این روست که آموزش گهواره تا گور در راهبرد میان مدت یونسکو برای سال های 1996 تا 2001 از بالاترین اولویت برخوردار است. با توجه به این که پوشش همگانی نظام آموزش افزایش

شدید هزینه آموزش را به دنبال دارد یونسکو شیوه های آموزش از راه دور و آزاد را تشویق و از ایده یادگیری بدون مرز Learning Without Frontiers پشتیبانی می کند به عنوان یکی از لوازم آموزش گهواره تا گور یونسکو شیوه تعلیم و تعلم همزمان را با بیان هر دانش آموز در عین حال باید آموزگار باشد باشناسی و ایده جامعه یادگیرنده Learning Society را مطرح می کند که در آن هر فرد باید در هر زمان امکان فراگیری آنچه را که می خواهد داشته باشد. به کارگیری فن آوریهای نو در نظام آموزشی باید در سایه واقع گرایی و توأم با احتیاط باشد؛ زیرا فن آوری همیشه چاره ساز و جبران کننده کاستی های نظام آموزشی نیست یونسکو با تکیه به این اعتقاد تاکید می کند که برنامه های آموزشی باید بر نیازها و شرایط اختصاصی هر جامع منطبق باشد و از ادامه یک الگوی واحد برای تمام جوامع خودداری میکند. فعالیت های یونسکو در اجرای راهبرد آموزش گهواره تا گور برای همگان به دو بخش عمده تقسیم میشود.

1. پایه گذاری نظام یادگیری - کسب توانایی خواندن نوشتن و انجام عملیات ساده ریاضی سرفصل هر نوع تلاش آموزش است. آموزش پایه در سازماندهی ارزش های انسانی و اجتماعی هر فرد نقش اساسی را به عهده دارد. بنابراین تقویت آموزش پایه برای «همه» به عنوان پیش نیاز آموزش گهواره تا گور برای همه جایگاه اول در راهبرد میان مدت یونسکو را به خود اختصاص داده است.

در این میان زنان و دختران بخصوص در مناطق روستایی دارای بالاترین اولویت اند. با توجه به وجود قریب به یک میلیارد بیسواد بزرگسال و یکصد و سی میلیون کودک واجب التعلیم خارج از دبستان در جهان یونسکو دولت ها را به یک عزم برای تحقق آموزش برای همه دعوت می کند. مخاطبین

اصلی این دعوت 9 کشور پرجمعیت جهان هستند که 72 درصد از کل جمعیت بیسواد دنیا و 50

درصد از کودکان واجب‌التعلیم خارج از دبستان را دارا هستند این کشورها عبارتند از: بنگلادش، برزیل، چین، مصر، اندونزی، هند، مکزیک، نیجریه و پاکستان با توجه به اینکه در بعضی کشورهای

در حال توسعه هزینه تامین آموزش پایه با کیفیت برای همه شهروندان ممکن است از بودجه کل کشور بیشتر شود یونسکو در راستای راهبرد خط سوم منبعث از کنفرانس جهانی آموزش برای همه جامتین (1990) به طراحی نظام های آموزش کم هزینه همت خواهد گماشت و برای عدم تمرکز آموزشی و تشویق مقامات و جوامع محلی در سطح شهرها و نواحی هر کشور در زمینه فعالیت های برنامه ریزی محلی آموزش و نوآوریهایشان ارزش بیشتری قائل خواهد شد. با توجه به تحولات اجتماعی و تغییرات سریع یافته های علوم و فن آوری یونسکو تلاش میکند تا انعکاس از آن ها را در برنامه ریزی های آموزشی منظور کند به طوری که آموزش پایه بتواند به نیازهای روزافزون در مورد لزوم کسب مهارت ها سواد علمی و ارزشهای انسانی و اجتماعی پاسخگو باشد.

2. نوسازی نظام های آموزشی - پس از تقویت آموزش پایه برای همه که در اولویت قرار

دارد یونسکو توجه خود را به نوسازی نظام های آموزشی معطوف خواهد داشت. در این میان ایجاد تنوع توسعه ساختار و ارتباط بهتر بین آموزش عمومی و فنی - حرفه ای اهمیت ویژه ای دارد. نوسازی آموزش بعد از دبستان از دیدگاه پیش نویس راهبرد میان مدت یونسکو باید بطور اخص در جهت کسب ارزشها و رفتارهایی اجرا شود که دانش آموز را برای شهروندی دمکراتیک و زندگی در یک جامعه چند فرهنگی آماده کند.

از طرف دیگر برنامه های درسی باید در زمینه علوم و فن آوری پاسخگوی نیازهای توسعه اجتماعی باشند و یونسکو در این زمینه مرکز تبادل اطلاعات و تجارب و مهارتها خواهد بود همیاری آموزش و پرورش و صنایع لازمه آموزش فنی و حرفه ای کارآمد است. یونسکو تلاش میکند تا با گسترش فعالیت های پروژه بین المللی آموزش فنی - حرفه ای یونیوک (UNEVOC) در آماده کردن جوانان برای دنیای کار و در کم کردن شکاف های اقتصادی جامعه سهیم باشد. آموزش گهواره تا گور و آموزش در همه زمانها و مکانهای گذران عمر (Life-wide education) ایجاب می کند تا علاوه بر آموزش رسمی فنی - حرفه ای، کارخانه ها، مزارع و کارگاهها نیز به صحنه آموزش مستمر گهواره تا گور بدل شوند و این آموزشها رسماً ارزیابی شده و در ارتقای شغلی افراد تأثیر داشته باشد. تشویق ایجاد چنین

آموزشهایی نیز جزو فعالیت های یونسکو منظور شده است.

با توجه به تغییر فضای آموزشی و حضور انواع و اقسام وسایل کمک آموزش از قبیل نظامهای چندرسانه ای و شبکه های کامپیوتری آموزگاران بتدریج جای خود را به راهنماهای «خودآموزی» میدهند و آموزگار از دخالت تنها منبع اطلاعات خارج میشود. یونسکو در زمینه تلفیق این نقش

جدید و ارتقاء وضعیت معلمین با دیگر سازمانهای بین المللی ذریبط همکاری نزدیک خواهد داشت. در مورد آموزش عالی سه معیار اصلی، تناسب کیفیت و بین المللی کردن جایگاه ویژه ای دارند و یونسکو تلاش می کند تا آنها را با سه هدف گسترش دامنه آموزش عالی در جامعه، بهبود مدیریت آموزش عالی و تقویت ارتباط آموزش عالی با دنیای کار مستحکم کند.

برنامه «دانشگاه های» همزاد (UNI TWIN Universty Twining) - یونسکو به منظور ایجاد

مساوات بیشتر در به اشتراک گذاشتن بینالمللی دانش ها و فنون ایجاد شده است.

ایجاد کرسی های یونسکو (Unesco Chairs) نیز دسترسی دانشجویان به آخرین یافته های علمی و پژوهشی را در همان محل تحصیل خودشان تسهیل می کند آموزش عالی باید پاسخگوی بسیاری از نیازهای توسعه باشد؛ بدین منظور یونسکو در تلاش است تا با همکاری کشورهای عضو

برداشت جدیدی از آموزش عالی را عرضه کند در این برداشت تقویت روابط جدید بین آموزش عالی دولت و جامعه و بخصوص دنیای کار مدنظر خواهد بود شیوه های جدید آموزش مانند

آموزش از راه دور تقویت خواهد شد و موسسات آموزش عالی تشویق میشوند تا با گشودن درهای خود بر روی علوم مردم به مراکز برای آموزش گهواره تا گور برای همه" تبدیل شوند. یونسکو با پیگیری ایجاد نظام بین المللی شناخت مدارک علمی ایجاد مراکز عالی علمی کرسی های (یونسکو) در کشورهای در حال توسعه و ایجاد تحرک آکادمیک این کشورها را در جلوگیری از فرار مغزها یاری خواهد کرد.

3. تشویق آموزش برای صلح حقوق بشر دموکراسی تسامح و تفاهم بینالمللی آموزش هسته مرکزی یا قلب هر راهبرد ایجاد صلح را تشکیل میدهد. ارزشها، مهارت ها و دانشی که مبنای رعایت حقوق بشر و اصول دموکراتیک هستند و منجر به طرد خشونت و موجد روحیه تسامح و تفاهم بین افراد گروه ها و ملت ها میشوند و به طور کلی قدر یکدیگر دانستن را اشاعه می دهند به بهترین وجه از طریق آموزش فراگیر خواهند شد کنفرانس عمومی یونسکو در سال 1974 توصیه نامه ای را برای آموزش تفاهم بین المللی همکاری، صلح، حقوق بشر و آزادی های اساسی تصویب کرد که در بیست سال گذشته مورد استفاده ملت ها و دولت ها بوده است پیرو

کنفرانس جهانی حقوق بشر وین (1993) و کنفرانس بین المللی آموزش (ژنو) (1994) د چارچوب جامع اقدام برای آموزش صلح حقوق بشر و دموکراسی برای ارائه به بیست و هشتمین کنفرانس عمومی یونسکو آبان ماه (1374) تهیه شده است. مجمع

عمومی سازمان ملل در چهل و نهمین اجلاس خود در سال 1994 برنامه اقدام برای دهه سازمان ملل در مورد آموزش حقوق بشر -205 (1995) را تصویب کرد که در اجرای آن نقشی اساسی برعهده

یونسکو گذاشته شده است ایجاد یک نظام جامع آموزش و پرورش برای صلح، حقوق بشر و دموکراسی از اهداف در از مدت یونسکو است آموزش برای همه بخصوص برای زنان کودکان معلولین و سالمندان اقلیت ها و بومیان پناهندگان مهاجرین و کسانی که در فقر مطلق به سر می برند. در این خصوص یونسکو برای اصلاح مواد و کتب درسی و تربیت معلمان با دولت ها همکاری خواهد کرد. آموزش درس تاریخ بسیار حساس است و کتاب های مربوط به آن باید از نو نوشته شوند تا هرگونه تعصب و تحجر نسبت به ملت های دیگر یا در مورد گروه های خاص از آنان زدوده شوند.

طرح این فراز در راهبرد میان مدت جای تامل بسیار دارد. امید است که مقصود زدودن خاطره وقایعی چون مظالم صهیونیسم انفجار اتمی هیروشیما و ناکازاکی جنایات برده داری و... از اذهان جهان نباشد.

زبان دوم پنجره ای دیگر به روی دنیا می گشاید و آشنایی با زبان دوم اولین قدم در دیگر شناسی است از این رو راهبرد میان مدت یونسکو بر آموزش زبان های خارجی تاکید دارد. در طول 40 سال گذشته حدود 3000 مدرسه وابسته به یونسکو در 126 کشور عضو، نقش مهمی در ترویج ایدآل های یونسکو داشته اند. این مدارس و شبکه دانشگاه های مرتبط با یونسکو و برنامه کرسی های یونسکو در خدمت آموزش برای صلح حقوق بشر و دموکراسی بوده و موجب تقویت روحیه عدم خشونت و تسامح خواهند شد. در این میان لازم است در مورد کنترل آموزش خشونت از طریق سینما، تلویزیون ویدئو و بازی های الکترونیک تدبیری اساسی به عمل آید.

ه. عنصر آموزش در سایر راهبردهای میان مدت یونسکو - اولین راهبرد از محور راهبردی « مشارکت » یونسکو در توسعه تحت عنوان اشاعه آموزش گهواره تا گور برای همگان در بخش «ج» تشریح شد همچنین اولین راهبرد از محور راهبردی مشارکت یونسکو در ایجاد صلح اختصاص به آموزش دارد که در بخش «د» با عنوان تشویق آموزش برای صلح حقوق بشر، دموکراسی، تسامح و تفاهم بین المللی بررسی شد. اینکه به بررسی عنصر آموزش در هفت راهبرد دیگر می پردازیم.

1. آموزش در راهبرد کمک به پیشرفت انتقال و به « اشتراک گذاشتن دانش » راهبرد کمک به پیشرفت انتقال و به اشتراک گذاشتن دانش بطور کلی با دو عنوان اصلی

بررسی شده است - آموزش، پژوهش و همکاری برای پیشرفت دانش علمی و فنی - محیط زیست، جمعیت و توسعه اجتماعی ذیل هر دو عنوان اشارات متعددی به عنصر آموزش شده است که برخی

از آنها عبارتند از:

ایجاد و تقویت ارتباط بین بخش تولید و خدمات از یک طرف و آموزش عالی و موسسات

پژوهشی از طرفی دیگر

در علوم پایه و علوم اجتماعی و انسانی هدف نخست برنامه میان مدت، توسعه نیروی انسانی خواهد بود.

-به منظور کاهش فاصله علمی بین کشورهای صنعتی و کشورهای در حال توسعه به تقویت

آموزش دانشگاهی و پژوهش های اساسی در کشورهای کمتر توسعه یافته توجهی خاص مبذول می گردد.

- نسل جدید مهندسين باید بر فن آوریهای مفید برای محیط زیست تکیه کنند؛ بنابراین برنامه های آموزش مهندسی شیوه های آموزش ضمن خدمت مهندسين و رابطه آموزش و مهندسی و

صنعت باید از نو ارزیابی و بازسازی شوند.

در زمینه انتقال یافته های پژوهشی به صنایع و همکاری بین دانشگاهی، توسعه بسترهای آموزشی چندرسانه ای بسیار مهم است و اهداف تازه ای برای آموزش مهندسی مطرح می کند.

-با توجه به رسالت یونسکو در تعیین نقش فلسفه در تحلیل مسائل عمده امروز مثل صلح، برابری اخلاق، اعتقاد جهانشمولی و غیره راهبرد میان مدت از طریق ایجاد کرسی های یونسکو از گسترش یک رهیافت آزاد و نقادانه در آموزش فلسفه پشتیبانی می کند .

دستور کار 21 (حاصل) کار کنفرانس جهانی محیط زیست ریودوژانیرو (1992) به یونسکو ماموریت داده است تا در تقویت آموزش جمعیت و محیط زیست کوشا باشد در این رابطه یونسکو

پروژه بین رشت های اطلاعات و آموزش جمعیت و محیط زیست در جهت «توسعه» را طراحی و اجرا می کند در زمینه آموزش بهداشت نیز که ارتباط تنگاتنگ با محیط زیست و جمعیت دارد یونسکو

فعالیت خواهد داشت.

2. آموزش در راهبرد بهبود میراث فرهنگی و طبیعی و ترویج خلاقیت میل به اهداف این راهبرد نیز چون دیگر راهبردها آموزش نقشی عمده ایفا می کند. فزاینده ای از متن راهبرد میان مدت یونسکو در زمینه میراث فرهنگی و طبیعی و ترویج خلاقیت که مویذ نقش محوری آموزش است عبارتست از:

با توجه به نقش موزه ها در حفظ میراث فرهنگی و طبیعی و استفاده روبه گسترش از آنها در

آموزش گهواره تا گور یونسکو از ایجاد برنامه های آموزشی در این زمینه پشتیبانی میکند. مردم و بخصوص جوانان باید به ارزش میراث فرهنگی و طبیعی و لزوم صیانت از آن ببرند برای نیل به این مهم ابزار آموزش رسمی و غیر رسمی در زمینه آموزش اصیل «میراث» باید به کار گرفته شوند.

3. آموزش در راهبرد ترویج جریان آزاد اطلاعات و «توسعه ارتباطات»

این راهبرد در متن پیش نویس راهبرد میان مدت یونسکو تحت دو عنوان بررسی شده است که دومی عبارتست از ظرفیت سازی و گسترش مهارت ها که طبعاً مستلزم بکارگیری گسترده آموزش

است عنصر آموزش در راهبرد ترویج جریان آزاد اطلاعات و توسعه ارتباطات در فرازهای ذیل

مشاهده میشود

بسیاری از موسسات آموزش عالی و سازمان های حرفه ای در تلاش هستند تا اخلاق حرفه ای را در برنامه های آموزشی کارشناسان ارتباطات بگنجانند یونسکو از این فعالیت پشتیبانی می کند و از طریق ایجاد کرسیهای یونسکو و شبکه مدارس روزنامه نگاری وابسته به یونسکو در آن مشارکت می کند. تربیت کتابداران و کارشناسان نگهداری مدارک و اطلاعات با توجه به فن آوری های نو و نقش مهم اطلاع رسانی در تصمیم گیری از اهمیتی دو چندان برخوردار شده است. یونسکو با تشویق ایجاد شبکه همکاری بین موسسات آموزشی کتابداری و اطلاع رسانی سعی میکند تا کیفیت آموزش در این زمینه ها را ارتقا بخشد.

- در زمینه آموزش انفورماتیک تربیت مدرسین کارآمد اولویت ویژه ای دارد و یونسکو به آموزش جامع فن آوری های اطلاعاتی و ارتباطی تاکید می ورزد.

4. آموزش در راهبرد تبلیغ حقوق بشر و مبارزه با تبعیض

راهبرد اول از محور راهبردی دوم یونسکو «مشارکت - یونسکو» در ایجاد صلح مستقیماً با آموزش ارتباط دارد که در بخش د تشریح شد در راهبرد دوم این محور یعنی تبلیغ حقوق بشر و مبارزه با تبعیض آموزش نقش مهمی را ایفاء مینماید که در فرازهای برگرفته از متن راهبرد مشهود است.

در تعقیب رهنمودهایی که در چهارمین کنفرانس جهانی زنان پکن سپتامبر (95) ارائه خواهد

شد، یونسکو مشوق توسعه «برنامه های آموزش حقوق» برای بانوان خواهد بود که شامل آشنایی زنان

با حقوق خویش است.

در گذشته یونسکو کنوانسیون و توصیه نامه ای بر ضد تبعیض در آموزش تهیه و تصویب کرده است که در آینده پیگیر اجرای دقیق آن خواهد بود.

یونسکو برای دفاع از آموزگاران و استادان در کنار دفاع از روزنامه نگاران، هنرمندان و متفکران ایجاد « دیده بانی حقوق بشر» (Human Rights Observatory) را پیشنهاد می کند و از آزادی آکادمیک به عنوان یک حق فرهنگی پشتیبانی میکند.

5. آموزش در راهبرد پشتیبانی از تحکیم فرآیندهای دموکراتیک

دموکراسی چارچوب طبیعی اجرای حقوق بشر است و ذهن و زندگی مردم باید از دموکراسی رسمی به سوی روندها و شیوه های دموکراتیک گرایش پیدا کند و طبیعی است که در این زمینه توفیق حاصل نمی شود مگر با آموزش؛ لذا عنصر آموزش در راهبرد پشتیبانی از تحکیم فرآیندهای دموکراتیک آن طور که در فرازهای زیر میبینیم جای گرفته است:

- یونسکو آماده برگزاری دوره های آموزش بکارگیری روندهای دموکراتیک برای نمایندگان مجلس و کارکنان دولت هاست

برنامه های آموزشی خاص رأی دهندگان برای ارتقای حضور مردم عادی در روندهای دموکراتیک از سوی یونسکو تهیه شده است.

و . نتیجه

در طول 50 سال فعالیت یونسکو تاکنون سه برنامه میان مدت شش ساله اجرا شده است. اسناد معرفی کننده این سه برنامه بسیار حجیم بوده و به آسانی قادر به انتقال تصویری روشن از چگونگی فعالیت های یونسکو نبوده اند در استقبال از چهارمین برنامه میان یونسکو برای سال های 1996 - 2001

سند ارزنده موجز و روشن راهبرد میان مدت توسط دبیرخانه یونسکو برای ارائه به بیست و هشتمین نشست کنفرانس عمومی این سازمان پاریس - آبان ماه (74) تهیه شده است. مقاله حاضر علاوه بر نشان

دادن نقش محوری آموزش در برنامه های ، یونسکو تلخیص و برداشتی است از کل برنامه میان مدت در مقدمه اساسنامه یونسکو آمده است همان طور که اولین نشانه های جنگ در ذهن انسان میروید

به همان ترتیب بذر صلح باید در ذهن انسان کاشته شود.

بدیهی است که آماده سازی ذهن انسان برای این بذر افشانی و سپس آبیاری آن در درجه اول نیازمند آموزش است و به همین منظور عنصر آموزش در جای جای فعالیت هایی پیش بینی شده در

برنامه میان مدت یونسکو مشاهده می شود و مطالعه برنامه و بودجه پیشنهادی یونسکو برای دو ساله

1996-1997

5. نشان میدهد که بیشترین بودجه به آموزش اختصاصی داده شده است. اکنون اجازه دهید این مطلب را با فرازی از مقدمه جزوه اقدام جهانشمول یونسکو در آموزش»

خاتمه دهیم:

آموزش، آگاه باشیم یا نباشیم بیشتر از هر چیز دیگر آینده ساز است. تهیه کننده قاسم جابری پور

مراجع

1 سند 28/4/1 از سری اسناد بیست و هشتمین نشست کنفرانس عمومی یونسکو

(پاریس آبانماه (74) تحت عنوان

(Third Channel Strategy, World Conference on Education for All (Jomtein, March 1990

3. گزارش چهل و چهارمین اجلاس کنفرانس بین المللی تعلیم و تربیت، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی شماره 7 و 8 پاییز و زمستان (1373) نادر قلی قورچیان محمد باقر غفرانی

4. An Agenda for Peace United Nations, 1990

5. Programme and budget 1996-1997 UNESCO 28C/5

6. UNESCO World Action in Education, 1993

36

بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو از تاریخ 74/8/3 لغایت 74/8/25 شماره 74/2/20 34/119-49 RI - در مقر سازمان تشکیل می شود.

بر اساس دستور کار پیشنهادی و پیشنهاد برنامه و بودجه برای دو ساله -97- 1996، موضوعات برجسته و نکات ممیزه این برنامه و بودجه نسبت به برنامه و بودجه بیست و هفتمین اجلاس کنفرانس

عمومی به شرح زیر می باشد :

1. پیشنهاد افزایش تعداد کرسیهای شورای اجرایی از 51 به 58 کرسی به ظن قوی به تصویب اجلاس خواهد رسید. بدین ترتیب شانس موفقیت ج.ا.ایران در نامزدی برای عضویت در شورای اجرایی به شرط رعایت سایر جوانب بیشتر خواهد بود.

2. برنامه استراتژی میان مدت چهارم یونسکو ناظر بر سال های 2001-1996 که در بخش سیاستگذاری برای تصویب مطرح خواهد شد. نکات عمده این پیشنهاد عبارتست از:

- آموزش مداوم و همگانی بویژه برای طبقات محروم زنان و دختران و جوانان اولویت به آموزش پایه در نه کشور پرجمعیت جهان بنگلادش، برزیل، چین، مصر،

(پاکستان، اندونزی نیجریه، مکزیک و هندوستان)

- تقویت نقش نهادهای غیر انتفاعی غیر دولتی در امر آموزش پایه

- تطبیق محتوا، روش و مقاطع آموزش با نیاز واقعی کشورها

- تقویت آموزش دانشگاهی و تحقیقات که در حقیقت آموزش پایه برای توسعه میباشد.

تلاش در جهت تلفیق ابعاد توسعه اجتماعی و فرهنگی و حفاظت محیط زیست در توسعه

اقتصادی جوامع

- تقویت نقش کمیسیون های ملی یونسکو در فعالیت های آن سازمان

ص: 156

تامین تسهیلات برای استفاده از شبکه های اطلاعاتی و اطلاع رسانی برای کشورهای در حال رشد.

3. پیشنهاد برنامه و بودجه 1996-97 برنامه اجرایی دو ساله اول برنامه میان مدت چهارم می باشد و از این نظر جهت گیری جدیدی در آستانه قرن بیست و یکم ارائه می دهد. تفاوت عمده این برنامه با برنامه و بودجه سال های گذشته ادغام برنامه های علوم اجتماعی و انسانی در بخش علوم

می باشد و بدین ترتیب برنامه ها بصورت متمرکز در 4 محور ارائه شده اند.

الف - آموزش مداوم و همگانی؛ ب - علوم در خدمت توسعه؛ ج - توسعه فرهنگی، میراث و

خلاقیت؛ د - ارتباطات و اطلاعات

4. از مهمترین ابعاد برنامه دو ساله 97 - 1996 که از ارکان برنامه استراتژی میان مدت چهارم یونسکو نیز میباشد بعد آموزش همگانی است که به عنوان عامل اصلی در توسعه پایدار تلقی

می گردد. هدف از این حرکت عینیت بخشیدن مفهوم «آموزش بدون مرز» (جغرافیایی و اجتماعی) میباشد به ترتیبی که تمام افراد جوامع در حد نیاز و توانایی خود از موهبت آموزش بهره بگیرند. برای

تحقق این هدف اقشار نیازمندتر مانند جوانان زنان و فقیرترین جوامع در نظر می باشد و با توجه به مصوبات کنفرانس سران در دهلی و کپنهاک این امر در نه کشور پرجمعیت جهان (چین، هندوستان،

پاکستان، بنگلادش، مصر، مکزیک، برزیل نیجریه و اندونزی) از اولویت برخوردار است. در برنامه آموزش مداوم همگانی از کلیه کشورهای عضو تقاضا شده که با امعان نظر به شتاب

فوق العاده تغییرات تکنولوژیکی و رشد اطلاعات علمی در طلیعه هزاره سوم میلادی تجدید نظر لازم در اهداف، محتوا، ساختار و روش های آموزشی بنمایند. بودجه برنامه آموزش پایه همگانی نسبت به

برنامه 5/27C به میزان 200 و 141 و 1 دلار افزایش یافته است تا تنوع زمینه های فعالیتی و گستره آن افزایش یافته بویژه تعداد بیشتری از دختران، زنان جوانان و افراد بومی را پوشش مناسبتری دهد. برنامه اصلاح سیستم آموزشی از دیگر برنامه های مهم یونسکو میباشد که ناظر بر کلیه سطوح از ابتدایی تا دانشگاهی با تاکید بر اهمیت آموزش فنی و حرفه ای و تربیت معلم میباشد. همچنین این برنامه بر نقش آموزش عالی در توسعه پایدار کشورها و جوامع تاکید دارد و آموزش دانشگاهی را

آموزش پایه برای توسعه تلقی می کند برای تقویت انتقال دانش و تکنولوژی برنامه های کرسی های یونسکو و ارتباط متقابل دانشگاهی (Unitwin) با قوت بیشتری باید دنبال شوند. بودجه این برنامه ها به 3/826/000 دلار افزایش یافته است. نکته قابل تامل در برنامه آموزش مداوم همگانی، تاکید بر

کارایی آموزش و انطباق آن با نیازهای جوامع میباید انستیتوی بین المللی برنامه ریزی آموزش، دفتر بین المللی آموزش و انستیتوی یونسکو برای آموزش بدین منظور بسیج خواهند شد.

5. با توجه به نتایج کنفرانس ریوو کپنهاک برنامه استراتژی چهارم یونسکو تاکید بر دخالت ابعاد اجتماعی و زیست محیطی در توسعه پایدار جوامع دارد به عبارت دیگر توسعه پایدار باید دارای سه بعد اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی باشد. در این راستا برنامه های مهم یونسکو مانند مدیریت اقیانوس ها و منابع آبی منابع انرژیهای تجدیدپذیر (مانند انرژی خورشیدی) بهبود شرایط زندگی و مسکن در مدنظر هستند.

در برنامه دوم علوم در خدمت توسعه ادغام علوم اجتماعی و انسانی در بخش علوم بیانگر توجه و تاکید بر لزوم نگرش همه جانبه به توسعه میباشد؛ چرا که بدون در نظر گرفتن ابعاد اجتماعی

و انسانی توسعه پایدار میسر نمی. باشد هر چند که هر یک از بخش ها در فعالیت خود مستقل میباشند ولی هماهنگی و دارا بودن هدف مشترک برای کلیه شاخه های علمی مدنظر می باشد. بودجه این برنامه نسبت به برنامه 5/27C به میزان 2.771.900 افزایش یافته است یکی از زمینه های مهم تحقیقاتی این برنامه ارتباط بین دانشگاه تحقیقات و صنعت میباشد.

7. با توجه به تلاشهایی که در جهت تفکیک کمیسیون بین الدولی اقیانوس شناسی از یونسکو و ادغام آن در سازمان جهانی هواشناسی به عمل آمده است؛ مدیر کل یونسکو به منظور حفظ این

کمیسیون در سازمان یونسکو پیشنهاداتی مبنی بر تقویت استقلال اداری و مالی این کمیسیون نموده است که در شورای اجرایی و کنفرانس عمومی آینده به بحث گذارده خواهد شد.

8. در برنامه سوم توسعه فرهنگی تلاش میشود تا میراث فرهنگی جهانی قربانی اهداف توسعه اقتصادی نگردد. به علاوه بر زمینه هایی مانند صنعت فرهنگی صنایع دستی، صنایع کتاب و سایر تولیدات (فرهنگی توسط) صنعت توریسم فرهنگی احیای خلاقیت در صنایع دستی، سنتی و بومی تاکید لازم به عمل آید با توجه به برنامه دهه جهانی توسعه فرهنگی در طول 1996-97 پیش بینی می شود که برنامه های در دست اجرا و تالیف کتب تاریخ عمومی و منطقه ای در این مدت به پایان رسند.

9. برنامه چهارم ارتباطات و اطلاعات از انقلاب تکنولوژیکی معاصر نشات می گیرد. تلفیق سه محور ارتباطات (Telecommunication)، انفورماتیک و سمعی و بصری، عرصه های جدید و

غیر قابل تصویری از پیشرفت دانش و توسعه همکاری های فکری را در مقابل انسان ها می گشاید. تلاش

یونسکو برای ایجاد امکانات لازم برای کشورهای در حال توسعه به منظور بهره‌گیری از دستاوردهای

مهم در این زمینه مانند (Internet) میباید هدف از این امر انتقال آزاد و سریع اطلاعات و ایده‌ها توسط کلمات و تصویر در همه نقاط جهان است.

10. تعدادی از موضوعات میان برنامه‌ای نیز در برنامه و بودجه 1996-97 وجود دارند که از بین آن‌ها پروژه آموزش و اطلاع‌رسانی در زمینه محیط زیست و جمعیت در جهت توسعه میباید که مشتمل بر پخش اطلاعات علمی و جدید و تهیه برنامه‌ها و روش‌های آموزشی و تولید وسایل و متون تربیتی به منظور

تفہیم مسائل محیط زیست جمعیت و توسعه و ارتباط تأثیرات متقابل آنهاست از برنامه‌های دیگر در این زمینه فرهنگ صلح میباید که در آن از هر پروژه‌های در جهت تقویت روحیه تسامح، رعایت حقوق بشر و آزادی‌های اساسی عدالت و همبستگی و دموکراسی استقبال میشود.

11. بودجه در نظر گرفته شده برای فعالیتهایی که در چارچوب چهار برنامه بزرگ و دو

برنامه میان برنامه‌ای انجام خواهند شد از 282.7 میلیون دلار در دوره دو ساله 1994-95 به بیش از

286.7 میلیون دلار برای سال‌های 1996-97 بالغ خواهد شد. این افزایش بودجه از محل صرفه‌جویی‌های به عمل آمده در امور اداری و پشتیبانی برنامه‌ها حاصل شده‌اند.

12. گروه‌های اجتماعی که در برنامه‌های یونسکو دارای اولویت میباشند عبارتند از زنان جوانان کشورهای کمتر توسعه یافته و آفریقا در هر یک از 4 برنامه بزرگ پروژه‌هایی وجود دارند که این چهار گروه را مد نظر قرار داده‌اند.

این تشخیص اولویت در تخصیص بودجه برنامه‌ها نیز منعکس میباید به عنوان مثال حدود 10 میلیون دلار افزایش 22/5% نسبت به برنامه (5/27C) برای فعالیت ویژه زنان در نظر گرفته شده است.

بودجه پیش‌بینی شده برای فعالیت جوانان به 904 میلیون دلار بالغ میشوند (53% رشد) بودجه برنامه‌های ویژه کشورهای با رشد کمتر با رشدی معادل 65/7% به 1218 میلیون دلار بالغ می‌شود و بالا-خره بودجه مربوط به فعالیت برنامه‌های یونسکو در قاره آفریقا بالغ بر 15/2 میلیون دلار است با در نظر گرفتن هزینه دفاتر و مراکز یونسکو در آفریقا و همچنین پروژه‌هایی که از منابع خارج از بودجه عادی extra bud استفاده می‌کنند کل بودجه فعالیت یونسکو در قاره آفریقا به 98/9 میلیون

دلار بالغ میشود.

13. از دیگر خطوط اصلی پیشنهادی در استراتژی برنامه میان مدت چهارم یونسکو که دو سال

اول آن مصادف با سال‌های 1996-97 میباید تمرکززدایی در سازمان و تقویت دفاتر منطقه‌ای

وزیر منطقه ای و کمیسیون های ملی یونسکو در کشورهای عضو میباشد. بدین منظور 34٪ کل بودجه

برنامه های یونسکو در واحدهای تابعه هزینه خواهد شد.

14. از 4/7 میلیون دلار بودجه همکاری برای توسعه مبلغ 2 میلیون دلار در اختیار دفاتر و واحدهای خارج از مقر سازمان گذاشته خواهد شد. همچنین قرار است روند تمرکززدایی در برنامه

مشارکت ادامه یابد.

15 در دوره دو ساله 97-1996، 05٪ از هزینه برنامه ها صرف فعالیت ارزیابی هر برنامه خواهد شد. در این ارزیابی از تشریح مساعی کمیسیون های ملی بهره گیری خواهد شد.

16. بودجه پیشنهادی برای دوره دو ساله 97 - 1996 به مبلغ 518.445.000 دلار بالغ می شود که با در نظر گرفتن نرخ تورم و تغییر کاهش نرخ برابری دلار رشدی برابر با صفر داشته است.

17. در مورد افتتاح دفتر یونسکو در تهران پس از پیگیری نمایندگی دائمی، مسئول تدوین برنامه و بودجه در دبیرخانه یونسکو اظهار داشت که در ضمیمه و پیش نویس سند برنامه و بودجه و در بخش مربوط به عدم تمرکز یک پست با درجه مدیر (DI) برای ج.ا.ایران پیش بینی شده است.

در صورت تصویب این پست سالانه مبلغی بالغ بر 300.000 دلار تعهد مالی برای یونسکو ایجاد

خواهد کرد.

افتتاح این دفتر میتواند پیش درآمدی بر تشکیل مراکز آموزش عالی منطقه ای یونسکو که

کشورمان به بیست و هفتمین اجلاس کنفرانس عمومی پیشنهاد کرده بود باشد.

37

کمیسیون ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو در ایران شماره 1-8-25/3177/17، تاریخ 11/6/76

جناب آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی و رئیس کمیسیون ملی یونسکو در ایران سلام علیکم به استحضار میرساند، مدیر کل یونسکو طی نامه شماره CL/3458 مورخ 23 ژوئیه 1997 خطاب به وزیر فرهنگ و آموزش عالی ج.ا.ایران برگزاری بیست و نهمین نشست کنفرانس عمومی یونسکو را از تاریخ 21 اکتبر 1997 29 مهر ماه 1376 لغایت 12 نوامبر

1997 (21) آبان (1376) در مقر یونسکو در پاریس اعلام نموده است. اسناد چندی به پیوست این نامه

ارسال شده است که خلاصه ای از مفاد آن ذیلاً ارائه میشود.

1 دستور کار کنفرانس که توسط شورای اجرایی یونسکو تهیه و به کنفرانس پیشنهاد خواهد شد شامل موارد زیر میباشد .

- موارد 401 و 402 - وضعیت مؤسسات آموزش فرهنگی سرزمین های اشغالی و میراث

فرهنگی بیت المقدس

- ماده 407 - پنجاهمین سالگرد صدور اعلامیه جهانی حقوق بشر

- ماده 503 - اصلاح اساسنامه سازمان برای ایجاد تعادل در تعداد اعضای شورای اجرایی که در

هر نشست کنفرانس عمومی انتخاب میشوند

- ماده 602 (1) - تدوین بیانیه ژنوم انسانی

- ماده 604 - ایجاد یک چارچوب حقوقی در ارتباط با فضای رایانه ای

- ماده 606 - بیانیه محافظت از نسلهای آینده

- ماده 10 - انتخاب شورای اجرایی و سایر کمیته ها و شوراهای

بحث در مورد چگونگی تهیه برنامه و بودجه دو ساله 2000-2001 متن کامل دستور کار و فهرست اسناد سازمان در سند 291 آمده است. در ضمن یادآوری مینماید در تمام موارد فوق توجه خاصی به جوانان دیده میشود و در طول کنفرانس چند میزگرد در مورد مسائل جوانان برگزار خواهد شد.

2. در جلسه همگانی یک وقت 8 دقیقه ای برای رئیس هیئت هر کشور پیش بینی شده است و توصیه مدیر کل این است که از این وقت برای اظهار نظر در مورد برنامه و بودجه 2 ساله 1999-

1998 و ارائه پیشنهاد برای برنامه و بودجه دو ساله 2001 - 2000 استفاده شود. در رابطه با تهیه متن سخنرانی رئیس هیئت مطالب پیشنهادی در مورد هر یک از برنامه های یونسکو جمع آوری شده است

که انشاءاله پس از دستور جناب عالی برای تدوین و تنظیم نطق از آنها استفاده خواهد شد.

ص: 161

1- بیانیه ژنوم انسانی و حقوق بشر در 11 نوامبر 1997 به اتفاق آراء و ابراز موافقت حاضران در بیست و نهمین نشست کنفرانس عمومی به تصویب رسید و نخستین سند جهانی در زمینه زیست شناسی است. پروژه ژنوم انسانی پروژه ای است که با هدف تعیین تمامی ژنهای موجود در DNA انسانی تعیین توالی 3 میلیارد جفت باز تشکیل دهنده DNA انسانی ذخیره اطلاعات بدست آمده در بانک های

اطلاعات توسعه روشهای تجزیه و تحلیل اطلاعات بدست آمده و گردآوری مباحث اخلاقی قانونی و اجتماعی مرتبط با پروژه بطور رسمی از سال 1990 آغاز شد. و همچنان ادامه دارد اعلامیه جهانی ژنوم انسانی و حقوق بشر دارای 25 ماده است

3. ارائه اصلاحیه و قطعنامه از سوی کشورهای عضو در این دوره مشمول مقررات جدیدی است. بر اساس این مقررات که البته باید به تصویب کنفرانس عمومی برسد توانایی مدیر کل برای رد

یا قبول اصلاحیه قطعنامه افزایش یافته است. در کمیته کاری بیست و نهمین نشست کنفرانس عمومی

که در این کمیسیون تشکیل شد و تاکنون با حضور اعضای ذیربط کمیسیون و نمایندگان وزارت امور خارجه و فرهنگ و ارشاد اسلامی بالغ بر 10 جلسه داشته است مقررات مزبور بررسی شده و

قطعنامه های مربوط به هر یک از برنامه ها مطابق با مقررات تهیه شده است برای اطمینان از قابل قبول بودن اصلاحیه ها به کمک نمایندگان دائم کشورمان در یونسکو به طور غیر رسمی از کارشناسان

مربوط در سازمان یونسکو نظر خواهی شده است تا انشاء اله اصلاحیه هایی که حداکثر تا بیستم شهریورماه باید ارسال شود معیارهای پذیرفته شدن را داشته باشد از جمله این معیارها موارد ذیل

جلب توجه می کند .

بین المللی منطقه ای و یا زیر منطقه ای بودن موضوع قطعنامه پیشنهادهایی که صرفاً جنبه ملی دارند از طریق برنامه مشارکت و بعد از نشست کنفرانس عمومی قابل اقدام است.

موضوع قطعنامه باید ناظر بر ، حذف اضافه و یا تغییری کلی از خطوط اصلی اقدام مندرج در سند اصلی برنامه بودجه 5/29C و یا قطعنامه پیشنهادی مربوط به هر برنامه باشد.

هزینه پیش بینی شده برای هر قطعنامه کمتر از 40 هزار دلار نباشد موضوعات مربوط به قطعنامه های تهیه شده را که به یونسکو ارائه خواهد شد به پیوست ملاحظه میفرمائید.

ص: 162

4. برنامه زمانی کار و توزیع موارد دستور کار جلسات همگانی و کمیسیون های پنج گانه برنامه ای، کمیسیون اداری، مالی کمیته حقوقی و کمیته انتخابات کنفرانس در انتهای سند 2/29C آمده است. خلاصه ای از این برنامه زمانی و شرح مواد دستور کار هر یک از کمیسیون ها و کمیته ها در قالب جزوه راهنمای شرکت در بیست و نهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو به پیوست

تقدیم می. شود در پایان این راهنما تعدادی از مسئولین ذیربط برای شرکت در جلسات کمیته ها و کمیسیون ها پیشنهاد شده اند خواهشمند است در صورت موافقت با برنامه تنظیم شده و اعضای پیشنهادی هیئت اعزامی مقرر فرمایید اقدامات لازم برای تمهید شرکت آنان در کنفرانس عمومی انجام گیرد. در ضمن در صورتی که در هر یک از موارد یادآوری شده نیاز به توضیح بیشتر باشد متون و اسناد تهیه شده در این کمیسیون بلافاصله آماده ملاحظه خواهد بود.

اکبر مجدالدین سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران

38

جناب آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی

با سلام و احترام

پیرو مذاکرات حضوری و دستور جنابعالی در هامش نامه شماره 1-50-119-206 مورخ 78/6/27 سفیر و نماینده دائم محترم مبنی بر تعیین اعضای هیات شرکت کننده در سی امین مجمع عمومی یونسکو بدینوسیله مراتب زیر به استحضار حضرتعالی میرسد.

سی امین مجمع عمومی یونسکو از روز سه شنبه چهارم آبانماه لغایت چهارشنبه بیست و ششم همان ماه مطابق با 26 اکتبر لغایت 17 نوامبر (1999) در پاریس برگزار خواهد شد.

در این اجلاس علاوه مراسم افتتاحیه و جلسات همگانی که از چهارم تا چهاردهم آبانماه جریان خواهد داشت کمیسیونهای پنجگانه و کمیته های اداری حقوقی و انتصابات در روزها و

تاریخ های تعیین شده تشکیل می شود.

روزهای تعیین شده برای افراد صرفاً روزهای کاری در پاریس میباشد و اقامت واقعی آن ها

منوط به زمانهای رفت و برگشت از طریق مناسب ترین پرواز می باشد.

در خاتمه با عنایت به تذکر حضرتعالی در هامش نامه فوق الذکر درباره تشکیل جلسه شورایعالی استدعا دارد دستور فرمایند زمان مناسب آن را تعیین و به کمیسیون جهت اقدامات لازم

اطلاع دهند.

جلیل شاهی دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران

سازمان انرژی اتمی ایران

جناب آقای جلیل شاهی

دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران

با سلام

احتراماً، بازگشت به نامه شماره 1-8-17/1342/25 مورخ 78/4/7 جنابعالی در خصوص علوم، زمین سیستم مدیریت زمین و کاهش بلایای طبیعی موارد ذیل را جهت هرگونه اقدام مقتضی اعلام

می دارد

1. اندازه گیری گازرادون (1) و ارتباط آن با زلزله یکی از طرح هایی می باشد که در این رابطه قابل ارائه است. این طرح کاملاً تحقیقاتی بوده و با استفاده از دیگر داده های موجود در این زمینه مثل اطلاعات ژئوفیزیکی میتوان در جهت پیش بینی زلزله اقدام نمود.

در این راستا کشورهای ژاپن و هندوستان تحقیقات عمده ای را انجام داده اند که می توان از نتایج ارزنده آنان نیز استفاده نمود.

2. اندازه گیری گاز رادون در جهت شناخت و اکتشاف منابع زیرزمینی و بویژه میدان های نفت

و گاز از دیگر تحقیقات وابسته به علوم زمین میباشد که می توان مطرح نمود.

3. یکی از رشته های کاربردی در علوم امروزی Environmental Geology می باشد، در این رابطه تعیین نرخ رسوب گذاری (Sedimentation Rate) در دریاها و رودخانه ها و دیگر محیط های رسوبی فعال امروزی با استفاده از تکنیک های هسته ای از قبیل اندازه گیری ^{137}Cs در این چنین

محیط ها از موارد تحقیقاتی قابل انجام در این سازمان میباشد.

مهدی غیائی نژاد مدیر کل امور حفاظت در برابر اشعه [امضا]

ص: 164

1- گاز رادون و ارتباط آن با زلزله تغییرات زمانی، گازها بخصوص گاز رادون یکی از 5 پیش نشانگر قابل قبولی انجمن بین المللی لرزه شناسی و فیزیک درون زمین (LASPE) میباشد. در مواردی قبل از وقوع زلزله و زمین لرزه غلظت رادون در هوا و آب های زیرزمینی افزایش می یابد. این به دلیل تجمع انرژی در سنگ ها ایجاد شکستگی ها و در نتیجه خروج گاز رادون رخ میدهد. گاز رادون با دیگر عناصر و ترکیبات شیمیایی ترکیب نمی شود بخش اعظم این گاز از عمق زمین خارج سطح زمین میرسد به این ترتیب با اندازه گیری تجمع این گاز در یک منطقه خاص از چند ساعت قبل امکان پیش بینی یک زلزله وجود دارد. برگرفته از مقاله بررسی تغییرات غلظت گاز رادون و

عوامل هیدورژئوشیمیایی به عنوان پیش نشانگر زلزله در چشمه آب گرم جوشان استان، کرمان در اولین همایش پیش نشانگرهای زلزله
مؤسسه مطالعات پیش نشانگرهای زلزله موسسه ژئوفیزیک حبیب اله منتظری و دیگران 15 اسفند 1386

دفتر همایشهای علمی بینالمللی برای پژوهش های بنیادی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

گزارش فشرده از فعالیت های دفتر همایش های علمی بینالمللی از بدو تاسیس (فروردین)

(1378) تا مرداد 1378

در پی تفاهم میان وزارت فرهنگ و آموزش عالی و مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام ICTP در ایتالیا در آذر ماه 1377 دسامبر (1998) دفتر همایش های علمی بین المللی برای پژوهش های بنیادی International Scientific Meeting Office از اواخر فروردین 1378 زیر نظر شورای سیاستگذاری به ریاست مقام وزارت فرهنگ و آموزش عالی و با ریاست دکتر رضا منصوری (استاد) فیزیک دانشگاه صنعتی شریف آغاز به کار کرد محل این دفتر فعلاً در اتاق کوچکی در دانشکده فیزیک دانشگاه صنعتی شریف است.

در مدت کوتاه تاسیس این دفتر توانست یک کارگاه آموزشی سه روزه با عنوان Workshop on Solar Physics به مناسبت خورشید گرفتگی کلی 20 مرداد در دانشگاه اصفهان برگزار کند. در این کارگاه آموزشی که اطلاعیه آن پیوست است سه تن از اساتید فیزیک از هندوستان برای

تدریس شرکت داشتند. تدریس تئوری و عملی (با رایانه) در جنبه های مختلف فیزیک خورشید برای حدود 25 شرکت کننده انجام شد به دلیل کوتاه بودن مدت برنامه ریزی و محدودیت بودجه و عدم توانایی دفتر برای تامین بورس برای دانشجویان خارجی شرکت کنندگان این کارگاه همگی

دانشجویان و متخصصان ایرانی بودند.

دفتر همایش ها هم اکنون برنامه ریزیهای اولیه را برای برگزاری 4 مدرسه و کارگاه آموزشی (School and Workshop) انجام میدهد این برنامه ها که به تصویب شورای علمی دفتر رسیده است

برای اواخر سال 1379 و اوایل 1380 برنامه ریزی شده و به شرح زیر است

1. تلاطم و سیستم های دینامیکی

2. Dynamical Systems and Turbulance الکترواستاتیک و کاربردهای آن Electrostatics It's applications

3. قطعات اپتیکی در مخابرات نوری Fiber Optics Optical Devices

4 روش نوشتن طرحهای علمی How to Write Proposals for International Scientific Centers

یادداشت تفاهم منعقد شده میان وزارت فرهنگ و آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران و مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام - در پی دعوت رسمی آقای. امای ویرازورو، مدیر مرکز

ام.ای. ویرازورو، بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام، آذر ماه 1377 (برابر 10 دسامبر 1998) از مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام در شهر تریست ایتالیا بازدید نمودند.

با توجه به نظرات جناب آقای دکتر مصطفی معین، وزیر فرهنگ و آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران در خصوص اهمیتی که ایشان برای ارتباطات عمیق بین مرحوم پروفیسور عبدالسلام و جامعه علمی ایران به ویژه در جهت تحقق همکاری بین مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام و ج.ا.ایران قائل هستند و نظرات پروفیسور. امای ویرازورو، مدیر مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام مبنی بر اینکه تبادل اطلاعات علمی و همکاری بین مرکز و جوامع علمی تمامی کشورهای در حال توسعه به خصوص جمهوری اسلامی، ایران از اهداف قطعی مرکز محسوب می شوند؛ با عنایت به شرح وظایف مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام که ایجاد تسهیلات پژوهشی در سطح جهانی برای دانشمندان کارشناسان و محققان در کشورهای در حال توسعه جهان را مد نظر قرار میدهد؛

با اعتقاد بر اینکه ترویج و تقویت تحقیقات علمی پیشرفته به ویژه فیزیک نظری و ریاضیات، همچنین تشکیل گردهمایی های بین المللی برای تبادل اطلاعات علمی از طریق برگزاری دوره های

آموزشی کارگاه ها و سمینارها از اهم اهداف مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام است. این یادداشت تفاهم در زمینه همکاریهای علمی دو جانبه مورد تأیید قرار گرفته است.

1. برگزاری دوره های آموزشی مشترک منطقه ای و یا بین المللی.

2. تشکیل کارگاه های آموزشی مشترک در سطوح منطقه ای و یا بین المللی.

3. ایجاد تسهیلات لازم به منظور مشارکت فعالانه اندیشمندان و محققان ایرانی در برنامه های مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام.

4. تبادل تجربیات در برگزاری دوره ها کارگاههای آموزشی و کنفرانسهای منطقه ای و یا بین المللی

این یادداشت تفاهم میان وزارت فرهنگ و آموزش عالی و مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام در دو نسخه انگلیسی و فارسی در تاریخ 19 آذرماه 77 برابر با 10 دسامبر (1998) بین طرفین در شهر تریست ایتالیا به امضا رسید و مبادله گردید.

دکتر مصطفی معین وزیر فرهنگ و آموزش عالی

پروفیسور. ام.ای. ویرازورو مدیر مرکز بین المللی فیزیک نظری

آیین نامه ایجاد دفتر همایشهای علمی بینالمللی برای پژوهش های بنیادی

مقدمه

در خرداد ماه سال 1370 وزیر فرهنگ و آموزش عالی یادداشت تفاهمی با رئیس مرکز بین المللی فیزیک نظری International Center (for Theoretical Physics) ICTP تریست ایتالیا

استاد عبد السلام برنده جایزه نوبل و موسس ICTP امضا کرد تا با همکاری این مرکز، سالانه چندین دوره و کارگاه آموزشی و گردهمایی علمی مشابه با دوره های ICTP در ایران برگزار کند به این

منظور دفتری در ایران تشکیل شد و برنامه ریزی های اولیه برای برگزاری چند دوره انجام گرفت که متأسفانه در سال 1372 با تغییر دولت بودجه آن تأمین نشد و کار متوقف ماند.

پس از وقفه ای 5 ساله و در پی بازدید جناب آقای دکتر معین وزیر فرهنگ و آموزش عالی از مرکز ICTP عبد السلام در تاریخ 19 آذرماه 1377 مجدداً یادداشت تفاهمی میان وزیر فرهنگ و آموزش عالی جمهوری اسلامی ایران و مدیر مرکز بین المللی فیزیک نظری عبد السلام ICTP، آقای ویرازورو به منظور همکاریهای علمی دو جانبه امضاء شد و مقرر گردید جمهوری اسلامی ایران با همکاری و استفاده از بعضی پژوهشگران آن مرکز سالانه تعدادی همایش بین المللی یا منطقه ای برگزار کند با این اندیشه که دبیرخانه برگزار کننده رفته رفته به مرکز مستقل و بزرگی در، ایران مانند مرکز بین المللی فیزیک نظری عبدالسلام ICTP تبدیل شود.

بند 1 - زمینه فعالیت ها. 11 برگزاری دوره های آموزشی مشترک با همکاری ICTP به صورت منطقه ای یا بین المللی

1-2. تشکیل کارگاه های آموزشی مشترک با همکاری ICTP به صورت منطقه ای یا بین المللی

1-3 برگزاری سمینار و کنفرانس علمی با همکاری ICTP به صورت منطقه ای یا بین المللی

1-4. تبادل تجربیات در برگزاری همایشهای بین المللی اعم از دوره ها و کارگاه های

آموزشی کنفرانسهای منطقه ای و بین المللی

بند 2 - اعضای شورای سیاستگذاری

الف - وزیر فرهنگ و آموزش عالی

ب - معاون پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

ج - معاون آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

د- معاون فن آوری وزارت فرهنگ و آموزش عالی و رئیس سازمان پژوهش‌های علمی و

صنعتی ایران

سه سال

ه - مشاور وزیر و مدیر کل دفتر همکاری‌های علمی و بین‌المللی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

و - معاون پژوهشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

ز - دو نفر از پژوهشگران علوم پایه کشور به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی برای مدت

ح - رئیس دفتر همایش‌ها به عنوان دبیر شورا و با انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی از میان یکی از صاحب‌نظران متخصص منصوب
میشود

1-2. ریاست شورا با وزیر فرهنگ و آموزش عالی است و اعضا با حکم رسمی ایشان منصوب می‌شوند.

2-2 دبیرخانه شورا دفتر همایش‌ها است

3-2 جلسات شورا حداقل هر سه ماه یکبار پس از هماهنگی با ریاست شورا با دعوت دبیر شورا تشکیل میشود و تصمیمات آن با رای
حداقل 5 نفر قابل اجراست

بند 3 - وظایف رئیس دفتر همایش‌ها

1. تشکیل و در صورت لزوم گسترش دبیرخانه

2. اجرای مصوبات شورای سیاست‌گذاری و شورای علمی

3. انجام مکاتبات مربوط به اجرای همایش‌ها و هماهنگی با شورای علمی

4. ایجاد هماهنگی میان مصوبات شورای سیاست‌گذاری شورای علمی و

5. ICTP تهیه گزارش سالانه فعالیت‌های دفتر همایش برای شورای سیاست‌گذاری. پیش‌بینی بودجه و ارائه آن به شورای سیاست‌گذاری

بند 4 - دبیرخانه دفتر همایش‌ها

دبیرخانه دفتر همایش‌ها با مسئولیت رئیس دفتر در شروع تاسیس در داخل یکی از مؤسسات آموزشی - پژوهشی کشور (احتمالاً)
دانشگاه صنعتی شریف مستقر میشود، تا با استفاده از بعضی

امکانات آن موسسه دانشگاه در بودجه آن صرفه جویی شود همکاران دبیرخانه را در سال نخست علاوه بر رئیس دفتر همایش‌ها و اعضای

شورای علمی یک کارشناس مسئول تمام (وقت)، یک کارشناس (تمام)

وقت یک کارپرداز (نیمه وقت) و یک کارشناس مالی نیمه وقت تشکیل می دهند.

ص: 168

این آئین نامه شامل یک مقدمه در 7 بند تنظیم شد که پس از تصویب از سوی شورای همکاری های علمی بین المللی و تأیید وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی از تاریخ 1377/12/24

، قابل اجراست.

43

معرفی اجمالی ساختار کنفرانسهای عمومی یونسکو

مقدمه

کنفرانس General Conference عمومی که به طور معمول هر دو سال یکبار در مقر یونسکو در پاریس تشکیل میشود عالی ترین رکن سازمان تربیتی... ملل متحد یونسکو است. دورکن دیگر این سازمان شورای اجرایی و دبیرخانه است کنفرانس عمومی یا اجلاس عمومی یونسکو در حقیقت پارلمان سازمان است کلیه تغییرات در اساسنامه مقررات برنامه ها و بودجه یونسکو تنها پس از طرح

و تصویب در این، مجمع جنبه رسمی یافته و تحقق می یابد انتخاب اعضای شورای اجرایی مدیر کل، یونسکو پذیرش تقاضای عضویت در یونسکو اعضای هیئت های رئیسه های کمیسیون ها و کمیته ها و

همچنین انتخاب رئیس مجمع و معاونین آن نیز از وظایف این مجمع است. ساختار اجلاس... به چهار قسمت عمده به شرح زیر میتوان تقسیم کرد

1. جلسات عمومی Plenary meeting. کمیسیون ها Commissions. کمیته ها 4. Committees برنامه های فوق العاده کارگاه ها، میزگردها و بازدیدها

1. جلسات عمومی شامل جلسه افتتاحیه تصویب برنامه، کنفرانس انتخاب رئیس و معاونین، اجلاس انتخاب اعضای هیئت رئیسه کمیسیون ها و کمیته ها سخنرانی های روسای هیئت های نمایندگی ها پیرامون سیاست های عمومی و نظرات کشورها درباره برنامه ها و وظایف یونسکو و انتخاب اعضای شورای اجرایی میباشد

2. کمیسیون های تخصصی مجمع عمومی دارای شش کمیسیون تخصصی به شرح زیر است:

کمیسیون I. در این کمیسیون مباحث عمومی و برنامه های حمایتی مورد بحث قرار می گیرد.

کمیسیون II. آموزش بحث های این کمیسیون حول محور برنامه ها و مباحث آموزش قرار دارد.

کمیسیون III. علوم طبیعی و علوم اجتماعی برنامه های علوم و علوم اجتماعی محور بحث

کمیسیون III است.

کمیسیون IV. فرهنگ مباحث فرهنگی از وظایف این کمیسیون است.

کمیسیون V. ارتباطات با توجه به اهمیت و پیشرفت و تحول ارتباطات مدتی است که این کمیسیون که موضوع ارتباطات و مسائل جنبی آن را مورد توجه و بحث قرار می دهد به کمیسیونهای مجمع عمومی اضافه شده است.

کمیسیون VI. در... موضوعاتی چون سازماندهی اجلاس، بودجه سازمان پیش نویس برنامه و بودجه و موارد مشابه مورد بحث و بررسی قرار میگیرد.

3. کمیته های پشتیبانی: کمیته تخصصی پشتیبانی عبارتند از: کمیته فرعی کنفرانس عمومی - اعضای این کمیته شامل رئیس و روسای کمیته ها و کمیسیون ها هستند نقش این، کمیته کمک و

مساعادت به رئیس کنفرانس برای انجام وظایف و هدایت مجمع است رئیس شورای اجرایی بدون حق رای در جلسات این کمیته شرکت میکند

4. برنامه های فوق العاده و کارهای همزمان با اجلاس معمول است که در حاشیه مجمع عمومی برنامه های خاص و فوق العاده ای در نظر گرفته شده و اجرا می شود. برنامه هایی که در

چارچوب کمیته ها و کمیسیون ها قرار ندارد جزء این برنامه ها خواهد بود. نظیر میزگردها، برنامه جوانان و برنامه های ویژه سازمان های غیر دولتی کمیته اعتبارنامه Credential Com این کمیته دارای 9 عضو است که در اولین جلسه عمومی

از کنفرانس عمومی به پیشنهاد رئیس موقت کنفرانس انتخاب میشوند این کمیته، اسامی و اعضای هیئت ها نمایندگی و ناظرین را بررسی میکند .

کمیته انتخابات Nomination Com. این کمیته که از روسای هیئت های نمایندگی تشکیل می،شود اولین جلسه خود را ساعت 12 روز اول برای پیشنهادهای شورای اجرایی برای انتخاب رئیس مجمع و معاونین تشکیل می دهد کمیته در صورت لزوم جلسات دیگری برای بررسی کلیه کاندیداها تشکیل خواهد داد.

کمیته حقوقی Legal Com این کمیته که دارای 21 عضو است گزارش کار خود را مستقیماً به کنفرانس عمومی یا به سازمان یا واحدی که موضوع از طرف آن برای بررسی ارسال داشته است ارائه می دهد کلیه برنامه ها و پیشنهادهایی که به نوعی جنبه حقوقی مییابد باید قبلاً در این کمیته بررسی شود.

کمیته ستاد Headquarter Com این کمیته مرکب از 25 عضو است. وظیفه آن تشکیل جلسات در فاصله بین دو کنفرانس عمومی برای توصیه و راهنمایی مدیر کل در تمام مواردی است که سوالی برای مسئولین اصلی سازمان مطرح میشود.

کمیته اداری Administrative Com. وظیفه این کمیته در رابطه با مسائل اداری بودجه کارکنان مقررات اداری و کارمندی حقوق کارکنان سیاست های پرسنلی و توزیع جغرافیایی و نظایر آنهاست.

5. برنامه های فوق العاده و کارهای همزمان با اجلاس. معمول است که در حاشیه مجمع عمومی برنامه های خاص و فوق العاده ای در نظر گرفته شده و اجرا میشود. برنامه هایی که در

چارچوب کمیته ها و کمیسیون ها قرار ندارد جزء این برنامه ها خواهد بود نظیر میزگردها برنامه جوانان و برنامه های ویژه سازمانهای غیردولتی.

عمومی کنفرانس عمومی سی و یکم و رویدادهای آن کنفرانس عمومی سی و یکم، اولین کنفرانس عمومی یونسکو است که پس از انتخاب آقای ماتسورا به مدیر کل یونسکو در سال 2000 (کنفرانس)

(30) و پس از مدیر کلی 12 ساله آقای فدریکو مایور تشکیل میشود. آقای ماتسورا را که با شعار ساماندهی سازمان از لحاظ بودجه و تشکیلات مسوولیت اجرایی یونسکو را برعهده گرفت در مدت دو سالی که از مسوولیت وی می گذرد اقداماتی در زمینه های اداری و مالی انجام داده است که مهمترین آن ها عبارتند از تمرکززدایی Decentralisation در ساختار و صرفه جویی مالی در رابطه

با تمرکززدایی حذف تعداد قابل توجهی از تشکیلات اداری و کاهش تعداد کارکنان حداقل برابر 170 پست و دفاتر محلی در افریقا بوده است. البته تاسیس دفاتر نیمه منطقه ای در چند مورد نیز وجود داشته است در رابطه با، بودجه تنها در دبیرخانه سازمان حدود 30 میلیون دلار صرفه جویی

گزارش شده است .

در همین رابطه و برای صرفه جویی در طول دوره برگزاری مجمع عمومی، کاهش روزها از حدود 30 روز به 22 روز و فشرده سازی برنامه های کمیسیون ها کمیته ها و غیره از جمله این اقدامات

است.

تعداد اعضای یونسکو در سال 2001 به 189 عضو افزایش یافته و لذا تعداد هیات های شرکت کننده که روسای بسیاری از آن ها در سطح وزیر میباشند در مجموع به بیش از 2000 نفر بالغ شده است. از جمله ویژگیهای دیگر مجمع عمومی سی و یکم که در برنامه پیشنهادی دو ساله 2002-2003 (سند 51/31C) نیز منعکس است محدودیت سقف مانور برای پیشنهاد و قطعنامه ها و افزایش بودجه پیشنهادی برای هر مقاله بیش از 40000 دلار است. شاید مهم ترین ویژگی اجلاس عمومی، 31 آنکه این اولین اجلاس بین المللی است که با شرکت بیش از یکصد وزیر و سران کشور پس از حادثه 11 سپتامبر تشکیل میشود و دیگری انتخاب جناب آقای دکتر احمد جلالی سفیر و

نماینده دائم ایران در یونسکو به عنوان رئیس کنفرانس عمومی است این انتخاب به دنبال عضویت ایران در شورای اجرایی که در کنفرانس عمومی 30 اتفاق افتاده برای ایران مهم و برای کشورهای دوست به ویژه کشورهای مسلمان موجب خوشحالی گردید.

طبیعی است که یونسکو که مجمع فرهیختگان و روشنفکران است و کمتر از سایر سازمانهای جهانی تحت تاثیر مسائل سیاسی است، بیشتر تحت تاثیر این تحولات قرار گیرد. بی مورد نیست که پیشنهاد ادامه برنامه گفتگوی تمدن ها در برنامه میان مدت 6 ساله یونسکو به راحتی در جلسات

مربوطه به تصویب میرسد و قطعنامه پیشنهاد کمیسیون ملی یونسکو در ایران در رابطه با دهه گفتگوی تمدن ها نیز با استقبال روبه رو میشود از جمله خصوصیات دیگر این مجمع سخنرانی دو رئیس جمهور در جلسه افتتاحیه کنفرانس یعنی روسای جمهور نیجریه و فرانسه است یادآوری میشود که تمام سخنرانیها بلااستثنا به حادثه 11 سپتامبر اشاره داشته و در مقابل آن اهمیت توجه جدی به موضوع گفتگوی تمدن ها را عنوان کرده اند. آقای شیراک نظیر تقریباً کلیه سخنرانیها به حادثه 11 سپتامبر اشاره داشت و آن را محکوم کرد. وی اظهار داشت که در آستانه قرن بیست و یکم مساله برخورد تمدن ها مورد بحث است.

همانطور که در قرن نوزدهم میلادی بحث برخورد ملیت ها و در قرن بیستم بحث برخورد ایدئولوژی ها مطرح بود. او گفت که ممکن است در آینده شاهد ناهنجاری های بیشتر و نظریه پردازی های جدیدتری باشیم. ما باید از برخورد بین انسان ها و فرهنگ ها و مذاهب به نحو ممکن جلوگیری کنیم. او گفت بالاتر از همه ما باید این را در نظر داشته باشیم که با برداشتی جدید از سیاست عقاید و فرهنگ به واقعیت بیندیشیم. او اظهار امیدواری کرد که این کنفرانس بتواند در راه نزدیکی، ملل فرهنگ ها و گفتگوی تمدن ها موفق باشد.

برنامه های ویژه در حاشیه کنفرانس عمومی سی و یکم سه برنامه ویژه و با اهمیت به شرح زیر در نظر گرفته شده بود.

1. جلسه جوانان - این جلسات که با شرکت جوانان معرفی شده از طرف کشورها و با رعایت خصوصیتی که برای آن ها توصیه شده بود صورت گرفت قبل از آغاز جلسات کنفرانس عمومی 12 لغایت 14 اکتبر در محل یونسکو در پاریس تشکیل گردید از جمله خصوصیتی که برای جوان های معرفی شده در نظر گرفته شده بود تسلط به یک زبان خارجی توانایی های علمی و هنری و سن کمتر از 30 سال بود از ایران آقای الپس مسیحی که دانشجوی مهندسی صنایع دانشگاه تربیت مدرس

در دوره دکتر است برای این سمت انتخاب شده بود.

2. میزگرد وزرای علوم - موضوع و مضمون این میزگرد اخلاق زیستی اقدامات بین المللی بود که در روزهای 22 و 23 اکتبر مطابق با 30 مهر لغایت اول آبان ماه با شرکت بیش از یکصد و بیست کشور عمدتاً وزیر تشکیل گردید.

پی آمدهای کنفرانس داکار - اولین جلسه در سطح عالی برای بحث پیرامون پی آمدهای کنفرانس داکار در روزهای 29 و 30 اکتبر، مطابق با 7 لغایت 8 آبان و با شرکت مسوولین رده بالای آموزشی کشورها و یا در سطح وزیر تشکیل شد کنفرانس داکار در آوریل سال 2000 در سنگال برگزار شده بود. در این کنفرانس جهانی آموزش چهارچوب اقداماتی که در رابطه با آموزش باید صورت گیرد ترسیم گردید

4. نشست دبیران کل کمیسیون ملی - این نشستها شامل نشست دبیران کمیسیون های کشورهای اروپایی کشورهای عرب، کشورهای آفریقایی کشورهای آسیا و اقیانوسیه می باشد. نشست دبیران کل کمیسیون ملی یونسکو کشورهای آسیا و اقیانوسیه از ساعت 10 صبح لغایت 1/5 بعد از ظهر روز شنبه 20 اکتبر با شرکت دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران تشکیل گردید.

بحث پیرامون وظایف و همکاری های منطقه ای و جهانی با دفاتر منطقه ای و بطور کلی با یونسکو بود.

این جلسه با شرکت و سخنرانی معاون مدیر کل و مسوولین ذیربط در یونسکو تشکیل شد. نشست دیگر روسای کمیسیون های ملی یونسکو کشورها در روز پنج شنبه 18 اکتبر و درباره همین موضوع انجام گردید.

5. نشست های دیگر - ... در حاشیه کنفرانس عمومی نشستهای متعددی برگزار میشود از جمله این نشست ها به موارد ذیل میتوان اشاره کرد

- چهارمین نشست هماهنگی بین روسای هیئتها پنجمین جلسه مجلس عمومی، نشست نمایندگان کمیسیون های ملی و یا هیئتهای مسوول، آموزش نشست روسای دفاتر نمایندگی های یونسکو در جهان نشست شبکه پروژه مدارس همکار نشست نمایندگان جامعه علمی اروپا سیزدهمین نشست عمومی پیرامون کنوانسیون جهانی میراث فرهنگی

نشست بین الدول برنامه اطلاعات برای، همه پنجمین جلسه فوق العاده کمیته جهانی میراث، فرهنگی نشست پارلمانی در مورد پی آمدهای آموزش برای همه

6. جوایز یونسکو - یونسکو هر ساله جوایز متعددی برای افراد و سازمان هایی که در زمینه های مختلف علوم آموزش فرهنگ و غیره انجام میدهند و شایستگی ویژه و شایان توجهی داشته اند اهدا

می. کند این جوایز عبارتند از:

جایزه Carlos, J. Finlary برای میکروبیولوژی

جایزه Javad Hossain Prize for young Scientists

جایزه Kalinga prize for the Popularization of Science

جایزه Sultan Qaboos prize for Environmental presentation

جایزه Institute Pasteur – UNESCO Medal

جایزه UNESCO Science prize

ویژگی های سی و یکمین اجلاس عمومی - کنفرانس عمومی یونسکو به عنوان مجمع عمومی این سازمان هر دو سال یکبار در مقر آن در پاریس تشکیل میگردد در این کنفرانس کلیه

کشورهای عضو و سازمان های وابسته یا ناظر شرکت دارند هیئت های کشورهای عضو را افرادی در سطوح تصمیم گیریهای سیاسی مدیریتی و کارشناسی تشکیل میدهند و در راس هر هیئت رئیس کمیسیون ملی یونسکو از هر کشور و یا نماینده ایشان حضور پیدا می کنند این اعضا پس از مشورت با کمیسیون ملی یونسکو در آن کشور انتخاب و معرفی میشوند. رئیس کمیسیون ملی یونسکو، دبیر-کل آن و سفیر و نماینده دائم هر کشور در یونسکو به طور معمول جزء اعضای رسمی هیأت

شرکت کننده از هر کشور میباشند سایر اعضای رسمی و وابسته هیئت از میان مسؤولان و کارشناسان سازمان های ذیربط و شخصیت های علمی و آموزشی و فرهنگی انتخاب می شوند. کلیه اعضای شرکت کننده اعم از اعضای رسمی و یا همراه طی نام های رسمی به کنفرانس معرفی میشوند معمولاً در کنفرانس عمومی برنامه ها و موضوعاتی مورد تصویب قرار میگیرد که از قبل

در سندی به نام پیش نویس برنامه و بودجه دو ساله معروف به C/5 آمده است این سند در کنفرانس سی و یکم با کد (5/31C) و به نام پیش نویس برنامه و بودجه دو ساله سالهای 2002-2003 و در جلدی آبی رنگ منتشر و در اختیار اعضا قرار گرفته است. لازم به ذکر است که پیشنهادهای ارائه

شده در این سند با توجه به مصوبات و توصیه های کنفرانس های قبلی و نیز نظرات و پیشنهادات کشورهای عضو سازمان یافته است. این سند در دو بخش مجزا و به شرح زیر تهیه شده است.

1) مجموع پیشنهادهای راهبردی که برای تصمیم گیری در کنفرانس عمومی مطرح میشود

2) اطلاع رسانی درباره روشهای ممکن برای انجام پیشنهادهای طرح شده در قسمت اول به هر حال از جمله ویژگیهایی که این سند را از اسناد قبلی متمایز می کند، اینکه متن

پیشنهادی حاضر در دوره مدیر کلی آقای کوئیچیرو ماتسونورا تهیه شده با توجه به اینکه راهبرد میان مدت یونسکو (2002-2007) نیز در همین دوران تنظیم گردیده است. در هر دو سند جلوه هایی از

اصلاحات کلی مدیر کل جدید در تشکیلات یونسکو دیده میشود. این اصلاحات در سه بخش:

نحوه ارائه مطالب ساختار و نیز در نتیجه مداری برنامه ها قابل مشاهده شده است. برای مثال، یکی از نکات مطرح شده در این سند تعیین یک اولویت اصلی برای هر برنامه عمده است. این اقدام از یکطرف موجب کاهش تعداد اولویت ها در هر برنامه عمده میشود و از طرف دیگر منابع بیشتری را گاهی تا 50 درصد جهت آن برنامه سوق میدهد برای مثال برنامه اصلی شماره (آموزش) تا حدود

42% افزایش بودجه داشته است سهم سایر برنامه های اصلی از این افزایش به ترتیب عبارتست از: علوم پایه 30% علوم اجتماعی، 50 فرهنگ و ارتباطات حدود 32

- در مورد ساختار جدید نیز میتوان گفت که عمده ترین تغییر قابل توجه جداسازی برنامه اصلی علوم طبیعی از علوم اجتماعی است. نتیجه - مداری برنامه ها نیز در توجه بیشتر به ارزشیابی و نظارت در اجرای برنامه ها قابل مشاهده است.

برای مثال یکی از نکات مطرح شده در این سند تعیین یک اولویت اصلی برای هر برنامه عمده است. این اقدام از یک طرف موجب کاهش تعداد اولویت ها در هر برنامه عمده می شود و از طرف دیگر منابع بیشتری را گاهی تا 50% در جهت آن برنامه سوق میدهد برای مثال برنامه اصلی شماره I آموزش تا حدود 42% افزایش بودجه داشته است. سهم سایر برنامه های اصلی از این افزایش عبارتست از علوم پایه 30% علوم اجتماعی، 50 فرهنگ و ارتباطات حدود 32 درصد در مورد ساختار جدید نیز میتوان گفت که عمده ترین تغییر قابل توجه جداسازی برنامه اصلی علوم طبیعی از

علوم اجتماعی است. نتیجه - مداری برنامه ها نیز در توجه بیشتر به ارزشیابی و نظارت در اجرای برنامه ها قابل مشاهده است.

از دیگر تغییرات ایجاد شده در این سند گنجاندن دو مضمون بین رشته ای، فقرزدایی و استفاده از فن آوری های اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) است که در راهبرد میان مدت نیز دیده شده است. به استناد این پیش نویس اختصاص 12 میلیون دلار برای اجرای پروژه های مرتبط با این دو مضمون نشان دهنده اهمیت است که یونسکو به موضوع فقرزدایی و توسعه فن آوری ها داده است. گنجاندن این دو مضمون به صورت بین رشته ای به معنی اینست که کلیه ادارات پنجگانه یونسکو (علوم پایه، علوم، اجتماعی، آموزش فرهنگ و ارتباطات) هر یک میتوانند از زاویه دید خود به این مضمون نگاه کرده و در مورد آن ها به ارائه طرح بپردازند.

از دیگر تغییرات ایجاد شده در این سند مشارکت بیشتر با سازمان های بین المللی در اجرای پروژه ها، تقویت توانمندی کارکنان در کشورهای عضو و عدم تمرکز در منابع مالی یونسکو و انتقال

آن‌ها به دفاتر منطقه ای است به هر حال با توجه به اینکه تغییرات مورد نظر مدیر کل مستلزم زمان به مراتب طولانی تری است؛ میتوان گفت برنامه و بودجه سی و یکمین اجلاس یونسکو یک برنامه و

بودجه در حال انتقال است و در اجلاس های آینده باید شاهد تغییرات به مراتب بیشتری در کلیه شئون یونسکو بود. برنامه هایی که هدف آن‌ها انطباق یونسکو با شرایط جدید جهانی و پاسخگویی بهتر به نیازهای کشورهای عضو با توجه به این شرایط است.

شرکت فعال هیئت نمایندگی ج.ا.ایران در برنامه های کمیسیون علوم پایه کمیسیون شماره (2) و همکاری موثر آن در برگزاری میزگرد وزرای علوم تعدادی از کشورهای عضو یونسکو درباره اخلاق زیستی و آثار بینالمللی آن که در روزهای 22 و 23 اکتبر و همزمان با برگزاری سی و یکمین

اجلاس کنفرانس عمومی در پاریس تشکیل شد شایان توجه بود در این میزگرد که به صدور بیانیه ای در مورد اخلاق زیستی یک چالش بین المللی منتهی گردید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

ایران سخنرانی مهمی ایراد کردند و ضمن آن با تکیه بر شعر معروف سعدی:

بنی آدم اعضای یکدیگرند *** که در آفرینش زیک گوهرند

آمادگی دولت ایران را برای برگزاری نخستین کنگره بین المللی ژنوم انسانی و رابطه آن با اخلاق پیش از پایان سال 2002 در تهران اعلام نمودند به کوشش های هیئت نمایندگی ایران در مورد علوم پایه به موفقیت مهم دیگری درباره تاسیس مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری منجر گردید و این کار با همکاری یونسکو و وزارت نیرو در تهران صورت گرفت. لازم به ذکر است که ایجاد این مرکز از مدت‌ها پیش براساس پیشنهاد وزارت نیرو به یونسکو و مذاکرات دو جانبه آن‌ها فراهم شده بود و در اجلاس اخیر کنفرانس عمومی طرح مورد نظر پس از تایید کمیته حقوقی و کمیسیون علوم پایه در یک گردهمایی هیئت‌های نمایندگی دولت های عضو سازمان به تصویب

نهایی رسید.

فعالیت های اعضای هیئت نمایندگی ایران در کمیسیون ارتباطات و اطلاعات کنفرانس عمومی، شرکت آن‌ها در جلسات هیئت مدیره شبکه جهانی اطلاع رسانی برای آموزش حرفه ای روزنامه نگاری و رسانه ها موسوم به «جورنت» (The Global Network for Professional Education in Journalism and Media (Jour Net). این شبکه در سال 1991 با مشارکت تعدادی از مراکز آموزش روزنامه نگاری کشورهای اروپایی و آفریقایی و آسیایی تشکیل شده و مقر آن در نایروبی مرکز کنیا قرار دارد. در این جلسات توافق شد که مؤسسات عالی آموزش روزنامه نگاری ایران نیز به عضویت این شبکه در آیند و به کوشش‌های شبکه مذکور برای هماهنگی پیشرفت و گسترش آموزش تخصصی این رشته در سراسر جهان کمک کنند.

تصویب طرح اعلامیه جهانی تنوع فرهنگی در اجلاس اخیر یکی از موفقیت های بسیار مهم کشورهای عضو بود این طرح که در دو سال گذشته مورد بررسی طولانی متخصصان و مسوولان یونسکو قرار گرفته بود دارای یک مقدمه متن اصلی شامل 4 بخش و 12 ماده و یک برنامه عمل است. بخش اول اعلامیه به هویت تنوع و کثرت گرایي اختصاص یافته و در بخش دوم تنوع فرهنگی و حقوق بشر مطرح شده است.

در بخش سوم از تنوع فرهنگی و آفرینندگی صحبت شده و در آخرین بخش تنوع فرهنگی و همبستگی بین المللی مورد بحث قرار گرفته است. از میان ماده های مطرح شده، ماده 6 درباره تأمین جریان آزاد اندیشه ها از طریق نوشته و تصویر و نیز ضرورت تحکیم آزادی بیان و کثرت گرایي رسانه ها و دسترسی برابر به معرفت ها و از جمله معرفت دیجیتالی مورد تاکید قرار گرفته است.

بند 1 - وظایف شورای سیاستگذاری

1. تعیین سیاست های کلی برنامه های دفتر همایش ها با توجه به نیاز کشور

2. بررسی و تصویب برنامه های پیشنهادی شورای علمی

3. تعیین سیاست کلی تعیین مکان های برگزاری همایش ها

4. بررسی و تصویب و تأمین بودجه سالانه پیشنهادی

5. تعیین اعضای شورای علمی

6. بررسی و ارزیابی عملکرد سالانه دفتر همایش ها

بند 2 - اعضای شورای علمی

الف - رئیس دفتر همایش ها به عنوان رئیس شورای علمی و مسئول دبیرخانه

ب - یک تن از پژوهشگران با توجه به بند 2 ردیف 2 این آئین نامه به انتخاب شورای سیاستگذاری

ج - سه پژوهشگر صاحب نظر به انتخاب شورای سیاستگذاری

1-4. حسب مورد و در صورت نیاز مدیر کل دفتر همکاری های علمی بین المللی وزارت فرهنگ و آموزش عالی در جلسات شورای علمی شرکت میکند

2-4 جلسات شورای علمی حداقل هر ماه یکبار به دعوت رئیس شورا تشکیل می شود و تصمیمات آن با رای حداقل 3 نفر قابل اجراست.

بند 3 - وظایف شورای علمی . اجرای برنامه های مصوب شورای سیاستگذاری

2. پیشنهاد برنامه های علمی و همایش ها به شورای سیاستگذاری با توجه به سیاست های کلی

دفتر و برنامه های ICTP

ص: 177

. تعیین محل برگزاری و موضوعات همایش ها و همچنین پیشنهاد سیاست ها و برنامه

زمان بندی شده آن به شورای سیاستگذاری

4. تدوین چارچوبی اجرایی برای همایش ها کارگاه ها و دوره های آموزشی، کنفرانس ها و

سمینارها با در نظر گرفتن روشهای اجرایی ICTP

5. تعیین اعضای شورای علمی هر همایش

6. ایجاد هماهنگی با دفتر همکاری های علمی بین المللی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت

تسهیل در برگزاری همایش ها

44

قطعه نامه های تصویب شده ج.ا.ایران

گفته شد که انتظارات و توقعات کشورهای عضو یونسکو از این سازمان در قالب ارائه

قطعه نامه های پیشنهادی تبلور پیدا میکند جا ایران نیز نظرات و پیشنهادات خود را درباره پیش نویس برنامه و بودجه در قالب 11 قطعه نامه در پنج حوزه آموزش علوم اجتماعی، فرهنگ و ارتباطات به تصویب رساند شرح جزئیات مربوط به هر قطعه نامه از این قرار است

قطعه نامه های اداره آموزش 1. موضوع برگزاری یک گردهمایی درباره نظام جدید نظارت و ارزشیابی در آموزش و

پرورش و تهیه شاخصهای کیفی و نیز ابزارهای نظارت برای آن مبلغ اختصاص داده شده به این قطعه نامه 50 هزار دلار و هدف از آن بهبود کیفیت آموزش است. این بهبود وقتی امکان پذیر خواهد شد که یک نظام ارزشیابی و نظارت مناسب طراحی گردد. بنابراین تصور این است که با برگزاری یک گردهمایی زیر منطقه ای و دعوت از کشورهای

صاحب نظر و با تجربه، بتوان شرایط بهتری برای طراحی یک نظام ارزشیابی مناسب برای آموزش و پرورش ایجاد کرد بدون شک الگوهای به دست آمده میتواند متقابلاً در اختیار کشورهای منطقه نیز قرار گیرد.

2. موضوع: برگزاری یک سمینار یا کارگاه درباره تضمین کیفیت و اعتبار بخشی در آموزش عالی مبلغ اختصاص داده شده به این قطعه نامه 50 هزار دلار است و هدف از آن جلوگیری از کاهش کیفیت آموزش عالی به دلیل افزایش چندین برابر دانشجویان دانشگاه ها است. یکی از راه های جلوگیری از این، مشکل تضمین کیفیت و ایجاد یک نظام اعتبار بخشی برای دانشگاه ها است. تصور این

ص: 178

است که با برگزاری یک سمینار یا کارگاه از کشورهای منطقه و مشارکت در تجارب آنها می توان با رویه های اجرایی موفق در این حوزه آشنا شد و به طراحی یک نظام ارزشیابی اقدام کرد.

قطعنامه های اداره علوم

1. موضوع اجرای پروژه بین رشته ای و بین بخشی مسائل دریای خزر مبلغ اختصاص داده شده به این قطعنامه 500/000 دلار است و هدف از آن، تشکیل یک گروه کاری از متخصصان یونسکو و کشورهای حوزه دریای خزر به منظور شناسایی مسائل این دریا و رفع این مشکلات است این پروژه در چندین مرحله قابل اجراست و در هر مرحله، بخشی از کار صورت خواهد گرفت و مسوولیت آن به روسای پنج برنامه علمی بین المللی یونسکو واگذار شده است.

2. موضوع: تاسیس مرکز منطقه ای مدیریت آب شهری در تهران مبلغ اختصاص داده شده به این قطعنامه در حال حاضر یکصد هزار دلار است و هدف از آن

عبارتست از:

(الف) فراهم آوردن اطلاعات فنی و علمی برای اعضاء

(ب) پیشبرد تحقیقات مربوط به مضامین مدیریت آب شهری

(ج) انجام فعالیت های مرتبط با توانمند کردن کارکنان و

(د) پیشبرد همکاری با موسسات بین المللی

این مرکز به عنوان تشکیلاتی مشورتی و هماهنگ کننده وظیفه هدایت فعالیت های مربوطه را با استفاده از دانشگاه ها پژوهشگران و سازمان های دولتی در منطقه به عهده خواهد داشت.

2. موضوع تهیه ملاک هایی برای ارزشیابی و نظارت بر اجرای پروژه های مرتبط با فقرزدایی مبلغ اختصاص داده شده به این قطعنامه 200 هزار دلار است و هدف از آن اطمینان حاصل کردن از تاثیر گذاری پروژه های مربوط به فقرزدایی و نیز تضمین همکاری و هماهنگی با سایر

آژانس های سازمان ملل و مؤسسات مالی به منظور افزایش انسجام و فرایند یادگیری در اجرای پروژه های تصویب شده در این مورد است این قطعنامه به وسیله کشور پرو ارائه شده و مورد حمایت

کشورهای ج.ا.ایران، فیلیپین، نیجریه، چین، اندونزی مصر و پاکستان قرار گرفته است.

قطعنامه های اداره علوم اجتماعی

اداره علوم اجتماعی با پیشنهاد چهار قطعنامه در مورد اصلاح متن پیش نویس برنامه و بودجه که سه مورد آن به تصویب رسید؛ زمینه مساعدی را برای ارائه پیشنهاد های بعدی در چارچوب مصوبات فراهم ساخت در چارچوب قطعنامه شماره 75 اداره علوم اجتماعی

کمبرود «حقوق سیاسی» و حقوق» «همبستگی در متن و در کنار حقوق اجتماعی اقتصادی و فرهنگی احساس شده و لزوم

ص: 179

توجه به این دو حقوق گوشزد گردیده است چرا که آزادی های سیاسی از ملزومات یک جامعه دموکراتیک بوده و در مصوبات قبلی سازمان ملل به دفعات دیده شده است.

در قطعنامه شماره 76 نیز بی توجهی به توزیع و انتشار اطلاعات در زمینه کلیه حوزه های اخلاق علوم و تکنولوژی گوشزد شده و مشخص گردیده است که بدون انتشار فعالیت های این کمیته ها

و انعکاس آن ها به صورت وضوح متن پیش نویس حاضر ناقص خواهد ماند.

در آخرین قطعنامه شماره (77) در صحبت از پژوهش های بین رشته ای « اولاً تحقیقات تطبیقی » در متن مورد توجه قرار نگرفته بود و ثانیاً مسأله « فقر » به عنوان یکی از موضوعات مطرح در برنامه MOST نیز باید در متن گنجانده می شد

قطعنامه های اداره فرهنگ

1. موضوع طرح بین المللی ویژه زنان، میراث معنوی و توسعه

مبلغ اختصاص داده شده به این قطعنامه 60 هزار دلار از بودجه عادی است و هدف از آن، تبدیل طرح فوق به یک طرح بین المللی برای مدت شش سال است این قطعنامه به اتفاق آرا در اجلاس سی و یکم به تصویب رسید.

2. موضوع آموزش کثرت گرایی و ترویج

آن با توجه به اینکه در هیچ یک از برنامه ها بودجه ای برای تامین منابع مالی اجرای این قطعنامه پیش بینی نشده بود، تصویب آن موکول به تضمین منابع فرابودجه ای گردید. در نهایت، کمیسیون چهار تصویب کرد که موضوع قطعنامه در طول اجرای برنامه دو ساله 2003-2002 مد نظر قرار گرفته و بودجه آن از منابع فرابودجه ای تأمین شود. مبلغ مورد تقاضا برای این قطعنامه 200 هزار دلار است.

3. موضوع اعلام دهه « گفتگوی بین تمدن ها »

مبلغ تقاضا شده برای این قطعنامه 100 هزار دلار است که فعلاً با مشکل تامین بودجه روبرو است. بهر حال، موضوع قطعنامه، یعنی حمایت یونسکو از اعلام دهه جهانی گفتگوی تمدن ها پذیرفته شده و مورد حمایت یازده کشور نیز قرار گرفته است ولی حمایت یونسکو از اعلام این دهه

و مجموعه فعالیت هایی که باید برای این منظور پیشینی کرد، مشخص نشد.

قطعنامه های اداره ارتباطات

1. موضوع بررسی تطبیقی وضعیت حقوقی انتشار نشریات

مبلغ تقاضا شده برای این، قطعنامه 50 هزار دلار است و هدف از آن برگزاری یک سمینار از متخصصان کشورهای آسیایی در این حوزه به منظور بررسی نتایج مطالعات تطبیقی در زمینه وضعیت حقوق نشریات و برطرف کردن موانع توسعه مطبوعات مستقل و کثرت گرا است.

بنابراین در مجموع 11 قطعنامه پیشنهادی جمهوری اسلامی ایران در سی و یکمین کنفرانس عمومی به تصویب رسید و شرایط را برای اجرای آن ها در طول دو سال آینده فراهم ساخت. بدون شک، اجرای قطعنامه‌های فوق می‌تواند سهم عمده ای در جریان تحول و توسعه کشورمان داشته باشد.

45

راهبرد میان مدت (2002-2007) یونسکو

مشارکت یونسکو در ترویج صلح و توسعه انسانی در عصر جهانی شدن از طریق آموزش، علوم فرهنگ و ارتباطات

سه محور راهبرد اصلی

الف - توسعه و ترویج اصول و هنجاری های جهانی مبتنی بر ارزش های مشترک به منظور پاسخگویی به چالش های جدید آموزشی علمی فرهنگی و ارتباطی و حمایت از منافع عمومی مشترک و تقویت آن.

ب - ترویج کثرت گرایی از طریق پذیرش تنوع فرهنگی و حفظ آن همراه با رعایت حقوق بشر.

ج - ترویج توانمندی و مشارکت در جامعه دانش مدار در حال ظهور از طریق دسترسی مساوی

به دانش و سهم شدن در آن و ظرفیت سازی

دوازده هدف راهبردی

آموزش

1. پیشبرد آموزش به عنوان یک حق اساسی در انطباق با اعلامیه جهانی حقوق بشر.

2. بهبود کیفیت آموزش از طریق متنوع کردن محتوا و روشها و ترویج ارزش های جهانی مشترک. پیشبرد تجربه گرایی و نوآوری و اشاعه و مشارکت در اطلاعات و بهترین شیوه های اجرایی

و نیز گفتگو درباره سیاستگذاری در آموزش

علوم

4. ترویج اصول و هنجاری های اخلاقی با هدف توسعه علمی و فن آوری و دگرگونی اجتماعی

5. بهبود امنیت انسان ها از طریق مدیریت بهتر محیط زیست و تغییر اجتماعی

6 گسترش ظرفیت های علمی و فنی و انسانی برای مشارکت در جوامع علمی در حال ظهور

ص: 181

7. تدوین و اجرای اسناد هنجاری در زمینه فرهنگ

8. حفظ تنوع فرهنگی و تشویق گفتگوی فرهنگ ها و تمدن ها

9. تقویت مناسبات میان فرهنگ و توسعه از طریق ظرفیت سازی و سهیم شدن در دانش

ارتباطات و اطلاع رسانی

10. تشویق و تسهیل جریان آزاد عقاید و دسترسی جهانی به اطلاعات

11. گسترش کثرت گرایی و تنوع فرهنگ و در رسانه ها و شبکه های اطلاع رسانی

12. تامین دسترسی همگانی به فن آوری اطلاعاتی و ارتباطی بویژه در عرصه عمومی.

46

طرح پیش نویس برنامه و بودجه (2004-2005) یونسکو

برنامه: آموزش آموزش - برنامه: آموزش پایه برای همه

1-1- آموزش پایه برای: همه تلاش در جهت هدف های کلیدی

1. تبدیل حق کودکان به آموزش به عنوان یک واقعیت

2. تضمین برابری جنسیت در آموزش برای همه

3. پیشبرد یادگیری مادام العمر از طریق سواد آموزی و آموزش غیررسمی

4. بهبود کیفیت آموزش

5. تاکید بر آموزش ایدز

2-1- حمایت از راهبردهای «آموزش برای همه»

1. برنامه ریزی در جهت اجرای آموزش برای همه

2. تداوم تعهد مالی و سیاسی از آموزش برای همه

3. نظارت بر پیشرفت کار و ارزشیابی از راهبردهای آموزش برای همه

برنامه 2- I ایجاد جامعه در حال یادگیری

1-2- بعد از آموزش ابتدایی همگانی

1. تجدید نظر در آموزش متوسطه

2. پیشبرد آموزش و توانمندسازی در علوم و فناوری .

3. اصلاحات در آموزش فنی و حرفه ای و کارآموزی

4. پیشبرد تنوع و همکاری در آموزش عالی

5. حمایت از معلمان و کارکنان آموزشی

ص: 182

-2- I2 آموزش و جهانی شدن

1. پاسخگویی به فرصت ها و چالش ها
2. استفاده از شبکه های جهانی در حمایت از آموزش برای همه
 - موسسات شش گانه یونسکو در آموزش و فعالیت های آن ها
 - دفتر بین المللی آموزش موسسه بین المللی برنامه ریزی آموزشی موسسه آموزشی یونسکو،
 - موسسه یونسکو در فناوریهای اطلاعاتی در آموزش
 - موسسه بین المللی یونسکو در توانمندسازی کارکنان در افریقا
 - موسسه بین المللی آموزش عالی در امریکای لاتین و دریای کارائیب
 - پروژه های مربوط به مضامین بین رشته ای
 - فقرزدایی و بخصوص فقرزدایی شدید
 - افزایش مهارت های اجتماعی - اقتصادی جوانان محروم در کشورهای عربی
 - کارآموزی حرفه ای مبتنی بر فناوری برای دختران محروم
 - از بین بردن دور باطل فقر، زنان توانمند کردن دختران جوان به عنوان عامل تغییرات اجتماعی
 - در جنوب آسیا
 - آموزش غیر رسمی و مدیریت محیط زیست برای اجتماعات بومی اندونزی
 - سهم فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی در توسعه آموزش علوم و فرهنگ و ایجاد جامعه اطلاعاتی
 - فرصت های جدید برای کودکان و جوانان ناتوان دارای ناتوانی های گوناگون
 - روش شناسی کتابخانه های رقمی
 - آموزش عالی مبتنی بر یادگیری دانش معرفت از طریق آموزش باز و راه دور
 - کاربرد سنجش از راه دور در مدیریت یکپارچه اکوسیستم و منابع آب در افریقا
 - استفاده از ICT در پیشبرد سواد آموزی بخصوص در کشورهای پرجمعیت

برنامه 1 : علوم محیط زیست و توسعه پایدار

1، 2، I تعاملات: آب چالشهای اجتماعی و سیستم های در معرض خطر

1. آب و تغییرات جهانی گسترش علوم هیدرولوژیک در جهت ارزیابی بهینه

2. آب و نیازهای انسانی

ص: 183

3. ارائه آموزش هایی در زمینه آب و ظرفیت سازی در راستای امنیت و توسعه پایدار

4. تعاملات آب - خاک حرکت به سوی توسعه پایدار

2، 1، II علوم اکولوژیک نظارت مردم بر طبیعت

1. ذخیره گاه های زیست سپهری رویکردهایی در خصوص توسعه پایدار

2. کمک به کاهش از دست رفتن تنوع زیستی علم و ظرفیت سازی در خدمت پایداری

اکولوژیک

3. افزایش ارتباط میان تنوع زیستی و فرهنگی به عنوان اصلی ترین مبنای توسعه پایدار 3، 1 II علوم زمین - افزایش آگاهی در مورد زمین و گسترش راه های پیشگیری از بلایا

1. زمین شناسی در خدمت جامعه تعاملات، سنگ، آب حیات

2. مشارکت جهانی برای مشاهده زمین از فضا در جهت نیل به توسعه پایدار . ارتقاء راه های پیشگیری و آمادگی در مقابل بلایا

4، 1، II حرکت به سوی توسعه پایدار در جزایر کوچک و نواحی ساحلی

1. طرح و پیشبرد یک برنامه کاری بین بخشی و بین منطقه ای در کشورهای جزیره ای کوچک
در حال توسعه

2. طرح اقدامات حکیمانه ظرفیت سازی در مدیریت مناقشات منابع ساحلی در جزایر کوچک
و مناطق قاره ای

5، 1، II کمیسیون بینالدول اقیانوس شناسی یونسکو

1. بررسی عدم قطعیت های علمی در مدیریت محیط زیست دریایی و تغییرات آب و هوایی.
2. ایجاد توان نظارت و پیش بینی در راستای مدیریت و توسعه پایدار اقیانوس های باز و ساحلی
3. ایجاد و تقویت سازوکاری جهانی برای تضمین دسترسی کامل و آزاد به داده های اقیانوسی
و اطلاعات برای همه

4. طرح مسائل مربوط به مدیریت یکپارچه اقیانوسی و افزایش کارایی نهادهای مدیریتی IOC

5. افزایش ظرفیت و کارایی کشورهای عضو در تحقیقات علمی دریایی و مدیریت و توسعه

پایدار اقیانوس های باز و ساحلی

2. II. ظرفیت سازی در علم و فن آوری برای توسعه

1. 2. II. ظرفیت سازی در علوم پایه و مهندسی

1. مشارکت میان رشته ای در ترویج تحقیقات بنیادین و کاربرد دانش علمی

2. ظرفیت سازی در علوم پایه

ص: 184

3. ظرفیت سازی در فن آوری و علوم مهندسی

4. ترویج آموزش و ظرفیت سازی در علم و فن آوری

II.2.2. سیاست های علمی و فن آوری در راستای توسعه پایدار

پروژه های مربوط به موضوعات میان رشته ای

1. ظرفیت سازی و مدیریت، علم فن آوری و سیاستهای نوین

فقرزدایی بویژه فقر مفرط

کاربرد علم و فن آوری در طرحهای اقتصاد خرد از زندگی برای امرار معاش تا فعالیت های

اقتصادی در سطوح کوچک.

نقش فن آوریهای اطلاعاتی و ارتباطی در پیشرفت آموزش علم و فرهنگ و ساخت یک

جامعه علمی

برنامه III علوم اجتماعی و انسانی

برنامه 1 III اخلاق در علوم و تکنولوژی بویژه اخلاق زیستی

1. اخلاق زیستی

2. اخلاق در علوم و تکنولوژی

برنامه 2 III ارتقاء حقوق بشر و مبارزه علیه تبعیض

1. ترویج حقوق بشر

2. برابری زن و مرد و توسعه

3. مبارزه علیه نژاد پرستی و تبعیض

برنامه 3. III آینده نگری، فلسفه علوم انسانی و امنیت بشری

1. آینده نگری

2. تفکرات فلسفی و علوم انسانی

3. ارتقاء امنیت بشری و صلح

برنامه 4. III مدیریت و دگرگونی های اجتماعی MOST - مرحله دوم

1. سیاستگذاری همکاری بینالمللی و توزیع دانش علوم اجتماعی

2. مهاجرت های بینالمللی و سیاست های چند فرهنگی

توسعه شهرها

طرح های مرتبط با موضوعهای فرارشته ای

حذف فقر بویژه فقر مفرط

بسیج عمومی برای حذف، فقر شکستن حلقه فقر در نزد جوانان محروم و حاشیه نشین.

ص: 185

- کاهش فقر توسعه مهارت های ملی پژوهشی و تحلیل سیاست ها تعریف راهبردها و برنامه های عملی بوسیله کشور و پیگیری آن برای اجرا.

- ابعاد اخلاقی و حقوق بشری، فقر به سوی دورنمای جدیدی از مبارزه علیه فقر

- کاهش فقر در مناطق شهری بویژه در نزد زنان و جوانان مهاجر در چین جمهوری

دمکراتیک مردمی لائوس، کامبوج، مغولستان.

- مبارزه علیه استثمار زنان و کودکان مهاجر در آفریقا

- مشارکت در حذف فقر از طریق تقویت امنیت بشری در بورکینافاسو، مالی، نیجریه و بنین - مشارکت فناوری اطلاعات و ارتباطات در توسعه آموزش علوم و فرهنگ و بنای یک جامعه

دانش مدار.

- تکنولوژیهای اطلاعات و ارتباطات در خدمت حکومتهای محلی در آفریقا، آمریکای لاتین

و کارائیب

- شبکه الکترونیک کرسی های یونسکو در آفریقا و شبکه UNITIN پژوهش و مهارت

آموزشی در آفریقا

- پیوستگی اجتماعی اجتماعی حاشیه نشین در کارائیب

برنامه IV فرهنگ

1.1 IV گنجاندن تنوع فرهنگی در دستور کارهای ملی و بین المللی

1.1 IV.1.1 ترویج بیانیه جهانی تنوع فرهنگی و اجرای اقدام اصلی آن

1. تحلیل و اجرای اصول بیانیه جهانی تنوع فرهنگی در سطح ملی و بین المللی

2. نقش گفتگوی بین فرهنگ ها و کثرت گرایی در محترم شمردن تنوع فرهنگی

12 17 تقویت رابطه میان سیاست های فرهنگی و سیاست های توسعه

1. کمک به کشورهای عضو برای تدوین و اجرای سیاست های فرهنگی نوآورانه

2. تقویت مناسبات میان تنوع فرهنگی و تنوع زیستی به عنوان شالوده کلیدی توسعه پایدار

2. IV سهم و نقش یونسکو در حفظ تنوع فرهنگی جهانی از طریق حفظ میراث فرهنگی و طبیعی

IV 201 ترویج و اجرای کنوانسیون حفظ میراث فرهنگی و طبیعی جهانی (1972)

1. حمایت از نهادهای میراث جهانی

2. حفظ تنوع فرهنگی جهانی و حمایت از فرآیند توسعه از طریق کنوانسیون 1972. 2. IV حفظ تنوع فرهنگی از طریق حفظ کلیه اشکال میراث فرهنگی و اقدامات هنجاری

1. حفظ تنوع زیستی از طریق خلاقیت و توسعه

ص: 186

IV.13. تشویق هنرها و صنایع دستی برای توسعه پایدار

1. هنرهای زنده و نقش آنها در توسعه انسانی و انسجام اجتماعی

2. صنایع دستی و نقش آنها در توسعه اقتصادی و فقرزدایی

2.3 IV تقویت نقش آفرینی فرهنگی در توسعه اقتصادی و انسانی

1. صنایع دستی و حق مولف: سیاستها و شرکاء

4. IV طرحهای مرتبط با موضوعهای بین رشته ای

1. IV 4 فقرزدایی بخصوص فقر مفرط

1. صنایع دستی به عنوان یک عامل توسعه اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جهانگردی

2. فرهنگی و طبیعی در مناطق کوهستانی آسیای جنوبی و میانه

3. نگرش های ابتکاری و بین رشته ای در مورد ساحل دریای آرال

4. ارتقای جوانان و کاهش فقر از طریق جهانگردی پایدار و اجتماعات محلی

5. راهبرد توسعه پایدار جهانگردی صحرا.

2. 4. IV نقش فن آوریهای اطلاعاتی و ارتباطی در توسعه آموزش علم فرهنگ و ایجاد جامعه

دانش محور

1. تکنولوژی های اطلاعاتی و ارتباطی برای حفظ و اشاعه میراث جهانی

2. شبکه دیجیتالی دانش و هنر یونسکو

برنامه پنجم: ارتباطات و اطلاع رسانی

برنامه 71 گسترش دسترسی منصفانه به اطلاعات و دانش برای توسعه

11. 7. تسهیل اتخاذ تدابیر لازم به منظور کاهش شکاف دیجیتال و ارتقاء پیوستگی مشارکت

اجتماعی

1. توسعه تحقیقات اصول و سیاستهای مورد نیاز جامعه اطلاعاتی

2. تقویت ظرفیت نهادها و افراد در زمینه ارتباطات و اطلاع رسانی

3. افزایش و توسعه دسترسی عمومی از طریق مراکز چندرسانه ای کتابخانه ها آرشیوها و سایر

سرویس های تامین کننده اطلاعات.

4. تقویت شبکه های عمومی رادیو - تلویزیونی

12 : بکارگیری فن آوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در امر آموزش

1. توسعه و گسترش آموزش همگانی از طریق رسانه ها و سایر وسایل ارتباطی

2. گسترش استفاده از فن آوری های نوین (ICT) در فرآیند یادگیری

ص: 187

3. تقویت توان و استقلال فردی از طریق فراگیری استفاده از اطلاعات رسانه ها و ICT

2.3: ارتقاء تنوع فرهنگی و زبانی از طریق ارتباطات و اطلاع رسانی

2.1.V آزادی، بیان استقلال و کثرت گرایی رسانه ها

1. توسعه آزادی مطبوعات آزادی بیان و دموکراسی

2. توسعه رسانه های مستقل در مناطق تحت منازعه

2.2.V حمایت از توسعه و پیشرفت وسایل ارتباطی

1. ارتقاء توسعه و پیشرفت رسانه ها

2. تقویت و تحکیم نقش ارتباطات و اطلاع رسانی در توسعه پایدار

طرح های مرتبط با موضوع های فرارشته ای

مشارکت فن آوری اطلاعاتی و ارتباطی در توسعه، آموزش، علوم فرهنگ و ایجاد جامعه

مبتنی بر دانش

فن آوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در خدمت مبارزه با ایدز - اصلاح جوانان از طریق

آموزش های پیشگیرانه

استفاده و بکارگیری فن آوریهای نوین اطلاعاتی و ارتباطی در رادیو تلویزیون کشورهای

در حال توسعه

فن آوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در خدمت تنوع فرهنگی و گفتگوی میان فرهنگی

توسعه ظرفیت های ارتباطی جوامع بومی

دانشگاه های مجازی بهبود آموزش باز و از راه دور حفاظت از میراث مستند

استفاده از فن آوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی در امر آموزش از راه دور در دبیرستان ها

در آسیا و آفریقا

فن آوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی ابزاری در خدمت مدیریت جامعه و مشارکت

تقویت مراکز ارتباطی چند منظوره در امریکای لاتین نرم افزارهای آزاد و رایگان در خدمت

پردازش اطلاعات و آموزش درگاه (سایت) دانش یونسکو.

پیشنادهای اصلاحی برای گنجاندن در متن پیش نویس برنامه و بودجه کوتاه مدت و میان مدت یونسکو برای سال های 2002-2007 و 2002-2003

1. تاسیس مراکز آموزشی چند منظوره و یا تکمیلی این نوع آموزش را میتوان با برنامه ریزیهای منظم و هماهنگ با سایر سازمان های فعال مانند ترویج کشاورزی، بهداشت دامپروری و غیره در مناطق مختلف کشور به مرحله اجرا در آورد. در این سیستم آموزشی مفاهیم تئوری و عملی یک ماده درسی ابتدا در یک کمیته مشترک و متشکل از سازمان های ذیربط طرح می گردد و سپس در یک مجموعه ساختمانی آموزشی در کلاس های مجزا آموزش داده میشود. مثلاً در کلاس سواد آموزشی مفاهیم درسی ابتدا به صورت مکتوب و یا تصاویر ارائه می گردد.

2. طرح همکاری مشترک مراکز آموزشی و جامعه

در این طرح میتوان از متخصصین و صاحبان حرف و مشاغل اجتماعی برای همکاری در مراکز آموزشی دعوت بعمل آورد تا تجارب کاری خود را در اختیار مراکز آموزشی قرار دهند و

بالعکس از یافته ها و نوآوری های علمی مراکز آموزشی نیز در حیطه کاری خود استفاده نمایند.

3. نقش جدید معلم در جهان در حال تغییر

1. بسیاری از معلمان با آموزش در یک مقطع زمانی و پافشاری بر آموزش مقطعی خود در یک برهه از زمان و عدم استقبال از آموزش های ضمن خدمت مانع یادگیری همه جانبه دانش آموزان میشوند و خودآگاه یا ناخودآگاه به عامل سکون و بی تحرکی در جهان در حال تغییر، تبدیل میشوند.

2. امروزه نقش معلم باید چیزی فراتر از تدریس در چهار دیواری یک کلاس درس باشد. او باید به عنوان یک الگوی تغییر و تحول در جامعه تلقی شود و با تغییر محتوای آموزشی مراکز تربیت معلم باید او را از نقش یک آموزش دهنده کلیشه ای و قابل جایگزین با ابزار و آلات آموزشی، رها ساخت.

4. پیگیری نتایج کنفرانس آموزش و پرورش در قرن بیست و یکم برگزار شده در شهر

ملبورن استرالیا و برگزاری همایش ها و کنفرانس های مشابه زیر منطقه ای و ملی همسو با آن کنفرانس ملبورن استرالیا، ایده های آموزشی ژاک دلور را در 4 زمینه یا رکن اساسی آموزش و پرورش در قرن بیست و یکم یعنی: 1. آموختن برای دانستن 2. آموختن برای عمل کردن 3. آموختن برای با هم زیستن 4. آموختن برای زیستن را پیگیری نمود.

مطالعات نشان می دهد بیشتر کشورهای آسیایی برنامه های آموزشی خود را بر اساس رکن اول توصیه ژاک دلور یعنی آموختن برای دانستن و آنهم به طور ناقص نه با استفاده از تمام منابع آموزشی

مورد تاکید قرار می دهند در حالی که سه رکن دیگر آموزش بویژه آموختن برای عمل کردن کمتر در کانون توجه قرار میگیرد ضروری است با توجه به تمام ارکان آموزشی و همچنین آموزش مداوم پیشرفت و توسعه پایدار کشورهای منطقه را تضمین نمود.

طرح های پیشنهادی برای ارائه درسی و یکمین اجلاس عمومی یونسکو - پاریس

1. طرح کارگاه آموزشی مشترک وزارت آموزش و پرورش و سازمان حفاظت از محیط زیست به منظور شناسایی عوامل آلاینده محیط زیست و شیوه های مبارزه با آن برای گنجاندن در برنامه های آموزشی مدارس

2. طرح یک دوره آموزشی در زمینه آموزش، اخلاق انضباط و صلح برای دانش آموزان مقاطع، ابتدایی راهنمایی تحصیلی و دبیرستان

3. طرح کارگاه آموزشی آموزش و پرورش در قرن بیست و یکم پیگیری نتایج برگزاری کنفرانس آموزش و پرورش در قرن بیست و یکم ملبورن استرالیا به منظور بهبود کیفی و آموزش هماهنگی چهار رکن اصلی آموزش و پرورش در قرن بیست و یکم، یعنی:

1. آموختن برای دانستن 2. آموختن برای عمل کردن 3. آموختن برای با هم زیستن

4. آموختن برای زیستن

4. طرح کارگاه آموزشی بهبود کیفی آموزش در مراکز تربیت معلم

48

طرح های ارائه شده به بخش برنامه مشارکت یونسکو برای سال های 2006-2007

-حمایت از تاسیس مرکز مطالعات علم در ایران

- طرح نوسازی و بهسازی قسمت جنوبی میدان نقش جهان اصفهان در چارچوب طرح

پایداری اجتماعی مکان های تاریخی شهرها

-گردهمایی بین المللی در زمینه تفاهم بین مذهبی و بین فرهنگی در آرا و اندیشه های مولانا طرح ارتقاء درک مفهومی دانش آموزان مدارس ابتدایی

-طرح شبکه ای گردانیدن اطلاعات برای توانمندسازی جوامع محلی

-مطالعه و تحلیل برنامه ها و سیاست های فرهنگی اجتماعی و زیست محیطی جمهوری اسلامی ایران

-تهیه بسته های آموزشی و اطلاعاتی برای کودکان و نوجوانان در زمینه پیشگیری از مواد

- برگزاری کارگاه مقدماتی در زمینه ریاضیات و هنر در چارچوب همایش بین المللی ریاضیات در معماری اسلامی - (ایرانی)

- ایجاد یک بانک اطلاعاتی در زمینه مشکلات اجتماعی کودکان ایرانی کودکان خیابانی کودکان کار سوء استفاده از کودکان...

- تدوین منشور ملی حفاظت و مرمت آثار تاریخی و فرهنگی

- کمک اضطراری مشارکت در بازسازی مراکز آموزشی استان لرستان که از طریق سه زلزله در تاریخ 31 مارس 2006 تخریب شده است.

طرح های مصوب از مجموعه طرح های ارائه شده 2006-2007

- حمایت از تاسیس مرکز مطالعات علم در ایران

- طرح نوسازی و بهسازی قسمت جنوبی میدان نقش جهان اصفهان در چارچوب طرح

پایداری اجتماعی مکان های تاریخی شهرها

- گردهمایی بین المللی در زمینه تفاهم بین مذهبی و بین فرهنگی در آرا و اندیشه های مولانا طرح ارتقاء درک مفهومی دانش آموزان مدارس ابتدایی

- طرح شبکه ای گردانیدن اطلاعات برای توانمندسازی جوامع محلی

49

اولویت بخشی برنامه ها و هدف های یونسکو براساس برنامه اصلی چهارم 2007

کنفرانس عمومی به مدیر کل اجازه می دهد

به منظور تحقق هدف های زیر برنامه کار دوره دو ساله 2008-2009 برنامه اصلی چهارم

فرهنگ - تدوین شده براساس دو اولویت بخشی و شش محور اصلی را اجرا کند.

اولویت بخشی اول ترویج تنوع فرهنگی از طریق حفظ میراث و تقویت میان

بیان های فرهنگی

الف : تضمین حمایت و حفاظت میراث فرهنگی و طبیعی از طریق اجرای کنوانسیون 1972

به منظور ترویج فهرست میراث جهانی جامع تر معتبرتر و متوازن تر به خصوص بسود مناطق و

مقولات میراث که در فهرست آورده نشده اند؛

ایجاد دبیرخانه و هماهنگی فعالیت های کمیته میراث جهانی؛

ص: 191

افزایش آگاهی عمومی مشارکت و حمایت از فعالیت های مربوط به میراث جهانی به ویژه با گسترش ابزار اطلاع رسانی و توسعه دانش؛

تضمین حفاظت موثر و بازدارنده آثار ثبت شده در فهرست میراث جهانی به وسیله ظرفیت سازی و هماهنگی میان کمیته های هماهنگی بینالمللی (ICC) پس از جنگ و درگیری؛

ترویج کنوانسیون 1954 لاهه و دو پروتکل مربوط به آن و تضمین اجرای آن ها؛ ترویج گردشگری پایدار در محوطه های میراث جهانی به منظور توسعه اقتصادی و اجتماعی جوامع محلی و شرکت فعال آن ها در مدیریت محوطه ها؛

نتایج مورد انتظار در پایان دوره دو ساله

تدوین فهرست میراث جهانی جامع تر، متوازن تر و معتبرتر.

توسعه ابزارهای مدیریت اطلاع رسانی آموزش و دانش مربوط به میراث جهانی و افزایش شبکه همکاران و شرکا.

تقویت ظرفیت های کارشناسی ملی در زمینه حفظ و مدیریت آثار فرهنگی / میراث فرهنگی.

تحکیم همکاری بین المللی برای حفظ میراث در دوران منازعه و پس از آن در کشورها.

ترویج گردشگری پایدار و توانمندسازی جوامع محلی در محوطه های فرهنگی و طبیعی.

ب: افزایش آگاهی کشورهای عضو از اهمیت میراث فرهنگی معنوی و حراست از آن؛ ترویج کنوانسیون حفظ میراث فرهنگی معنوی؛ یاری دادن به کشورهای عضو برای حفظ میراث فرهنگی معنوی؛ حمایت از ارکان قانونی کنوانسیون به منظور اجرای مفاد آن و تاسیس دبیرخانه برای این ارکان؛ تضمین، معرفی شناسایی و ترویج میراث فرهنگی معنوی کنوانسیون و اقدامات یونسکو در این زمینه ها در کشورها و تقویت ظرفیت های کشورهای عضو برای حفظ میراث فرهنگی معنوی؛

ج: تضمین حفظ اموال فرهنگی از طریق حفاظت از مجموعه ها و اموال فرهنگی منقول در

خطر؛ ترویج رویه های حفاظت از میراث و توسعه سیاست های موزه داری از طریق چاپ «مجله بین المللی موزه؛ هماهنگی نشست های قانونی و کمیته های بین دولتی مربوط به کنوانسیون 1970 در مورد قاچاق، کنوانسیون (UNIDROI) و کنوانسیون میراث فرهنگی زیر آب (2001)

د تضمین حمایت و ترویج تنوع بیان های فرهنگی و توسعه صنایع خلاق از طریق افزایش آگاهی کشورهای عضو درباره اهمیت حمایت و ترویج تنوع بیانهای فرهنگی به منظور تشویق کشورها

افزایش تعداد کشورهای عضو کنوانسیون و اجرای مفاد آن

گسترش همکاری های بین المللی و تقویت ظرفیت کشورهای عضو و جوامع هماهنگ سازی دو کنوانسیون 1972 و 2003

تسریع در اجرای مفاد کنوانسیون یونسکو درباره حفظ اموال فرهنگی منقول در سطح ملی.

تقویت ظرفیت های حقوقی و مادی مربوط به حفظ اموال فرهنگی منقول.

پیشرفت بحث ها مذاکرات بین المللی در مورد استرداد اموال فرهنگی منقول و دسترسی به آن ها.

شناخت بهتر نقش موزه ها به عنوان دروازه جوامع دانش مدار. جمع آوری بهترین رویه های مربوط به حفاظت از میراث در تمامی ابعاد آن و ارائه توصیه هایی برای تدوین چارچوب اخلاقی جدید

اجرای کنوانسیون 2005 به همراه افزایش تعداد اعضا و ایجاد سازو کارهای پیگیری

افزایش دانش در مورد وضعیت واقعی صنایع خلاق در سطوح محلی و منطقه ای الحاق و تصویب کنوانسیون 2005 و ایجاد ارکان آن و پیش بینی سازوکارهای عملی (صندوق بین المللی ترویج فرهنگ و اتحاد جهانی برای تنوع فرهنگی)؛ توسعه صنایع فرهنگی به ویژه با تقویت همکاری میان بخش خصوصی و دولتی؛

انتشار کتاب و ترجمه؛ صنایع دستی و طراحی، به خصوص با توسعه ظرفیت سازی

حرفه ای در این حوزه؛

توسعه سیاست های ملی کتاب

پیشرفت در زمینه تنوع زبان شناختی به وسیله تدوین سیاستهای ترجمه، چاپ و نشر کتاب.

شناسایی بهتر اقدامات ابتکاری برای ترویج صنایع خلاق و نقش رویدادهای فرهنگی در انسجام منطقه ای.

اولویت بخشی دوم؛ ترویج انسجام اجتماعی با تقویت کثرت گرایی و گفت و گوی فرهنگی ح توسعه چارچوب های مفهومی و عملی مناسب برای گفت و گوی فرهنگ ها در همه ابعاد آن، از جمله بعد بین مذهبی و اتخاذ نگرش بین رشته ای و بین بخشی و با در نظر گرفتن توصیه های گزارش جهانی تنوع فرهنگ (2008) و گزارش اتحاد تمدن ها (2006)؛ گسترش ابزار و مهارت های لازم جهت تقویت انسجام اجتماعی ضمن احترام به کثرت، فرهنگی تشویق انعقاد توافق نامه های همکاری با سازمان های دولتی و غیر دولتی و شبکه کرسی های یونسکو و سایر شرکا؛ شناخت بهتر چالش های برخاسته از تعامل میان تنوع فرهنگی و گفت و گوی بین فرهنگی. تقویت مبارزه با تعصبات فرهنگی، قومی و مذهبی

تقویت مهارت های بین فرهنگی سیاست گذاران و سایر دست اندر کاران

و کمک به کشورهای عضو در تدوین بررسی مجدد و روزآمد کردن سیاست های فرهنگی با در نظر گرفتن پیوندهای میان تنوع فرهنگی گفت و گوی بین فرهنگی و توسعه پایدار با اتخاذ رویکردی

منسجم و با توجه ویژه به نیازهای تعیین شده از سوی NEPAD و نیز تقویت ظرفیت های نهادی و سیاستگذاران و متخصصان فرهنگ به منظور توسعه بخش فرهنگ و ادغام فرهنگ در کلیه سیاست های توسعه؛ تضمین توجه به اصول تنوع فرهنگی و گفت و گوی بین فرهنگی در برنامه ریزی های مشترک (CCA-UNDAF-One United Nations) و در برنامه های ملی توسعه؛

تدوین اصول بنیادی و ابزارهای روش شناختی در مورد پیوندهای میان تنوع گفت و گو

و توسعه اشاعه آن ها. توجه به اصول تنوع فرهنگی و گفت و گوی بین فرهنگی در سیاستها و اقداماتی که به سود بخش فرهنگی است.

گنجاندن شدن اصول تنوع فرهنگی و گفت و گوی بین فرهنگی در کلیه سیاست های توسعه.

مشارکت در فعالیت های مشترک مجموعه نظام سازمان ملل.

(2) سناریوهای پیشنهادی

(1) سناریو 1 بدون رشد واقعی 648/3 دلار M مبلغ 20374900 دلار برای هزینه فعالیت ها

34187000 دلار برای هزینه کارکنان؛

(2) سناریو 2 رشد واقعی 658/3 دلار : مبلغ 20374900 دلار برای هزینه فعالیت ها و 3418700

دلار برای هزینه کارکنان؛

3) سناریو 3 بدون رشد واقعی تطبیقی 623 دلار M مبلغ 1710900 دلار برای هزینه فعالیت ها و

33169400 دلار برای هزینه کارکنان؛

4) سناریو 4 بدون رشد صوری 610 دلار M مبلغ 15125900 دلار برای هزینه فعالیت ها و

33169400 دلار برای هزینه کارکنان؛

50

کمیسیون ملی یونسکو شماره 1-8-17/524/25، تاریخ 86/2/16

جناب آقای دکتر محمدرضا دهشیری سرپرست محترم نمایندگی دائم ج.ا.ایران در یونسکو با سلام بازگشت به نامه شماره 54-170/119 مورخ 86/1/30 در خصوص پیشنهاد برگزاری سمینار «جاده ابریشم» برای آموزش و توریسم فرهنگی مراتب زیر جهت اطلاع و پیگیری ارسال می شود. طرح جاده ابریشم جاده های گفتگو (1988-1197) که خود حاصل طرح ده ساله شرق - غرب یونسکو (1956) است از جمله اولین تلاش های سازمان برای برقراری گفتگو میان کشورها نه بر اساس زمینه های سیاسی، بلکه بر اساس زمینه های فرهنگی و علمی محسوب می شود. طرح مذکور باعث شد تا با قرائت گذشته، عناصر تاریخی شکل دهنده زنجیره پیوندهای بین فرهنگی میان شرق و غرب مشخص شود.

بدعت اساسی طرح تعامل تمدنها و فرهنگ های متفاوت با یکدیگر و تقدیر مشترک ملتها و اجتماعات متعدد بود و حاصل آن هویدایی این واقعیت که تمدن امروز حاصل پیوندهای تاریخی تمدن ها و فرهنگ های پیشین و وامداری فرهنگ ها به یکدیگر است. گرچه طرح جاده ابریشم در سال 1997 خاتمه یافت اما نتایج درخشان و موفقیت آمیز آن باعث شد تا محورهای اصلی به اشکال متفاوت دنبال شود از جمله گردشگری جاده ابریشم که در شورای جهانی گردشگری و دیجیتالی کردن آثار فرهنگی جاده ابریشم در موسسه ملی انفورماتیک ژاپن دنبال می شود همچنین انتشار مجموعه شش جلدی «تاریخ تمدن های» آسیای میانه و فعالیت های مراکز مطالعاتی تأسیس شده در قالب طرح ادامه دارد. کشور ما میزبان چهار اجلاس عمده طرح جاده ابریشم بوده است.

در جریان سی و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو با توجه به اهمیت حضور و مشارکت جوانان که بخش اعظم جمعیت کشورهای واقع در مسیر جاده ابریشم را تشکیل میدهند و نقش محوری آنان در تعامل فرهنگی قطعنامه ای به یونسکو تسلیم شد و به تصویب رسید با عنوان «بسیج و تشویق» جوانان به ترویج گفتگوی فرهنگی در مسیر «جاده ابریشم». به منظور اجرای این قطعنامه کمیسیون ملی یونسکو با همکاری مقامات نیشابور گردهمایی «نقش جوانان در ترویج گفتگوی فرهنگ ها در مسیر جاده ابریشم را در 22-20 تیر 1384 در نیشابور برگزار کرد. هدف این گردهمایی عبارت بود از: 1- ایجاد فرصت بحث و تبادل نظر پیرامون نقش محوری جوانان در سه

ص: 195

زمینه زیر حفظ میراث فرهنگی و محیط زیست گردشگری فرهنگی پایدار، حفظ و تقویت تنوع فرهنگی و آشنایی با رویه های مثبت کشورها 2 - چشم انداز تقویت گفتگوی فرهنگی براساس پیشینه تاریخی و فرهنگی و تشویق جوانان به مشارکت در تصمیم گیری های مربوط به زمینه های فوق و بالا-خره 3 - ایجاد سازوکار لازم برای تاسیس شبکه جوانان کشورهای مسیر جاده ابریشم در این همایش نمایندگان جوان 25-20 ساله کشورهای افغانستان، آذربایجان ازبکستان، ارمنستان ایران

، تاجیکستان، چین قزاقستان و قرقیزستان شرکت داشتند و حاصل آن مجموعه توصیه های ضمیمه است. متعاقب تصویب توصیه های گردهمایی از سوی کمیسیون ملی یونسکو قطعنامه جدیدی به سی و سومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو تسلیم شد مبنی بر حمایت از تاسیس شبکه جوانان

کشورهای واقع در مسیر جاده ابریشم این قطعنامه با موافقت کنفرانس عمومی روبرو شد اما اعتباری از محل بودجه عادی به آن اختصاص نیافت و قرار شد از محل اعتبارات فرابودجه ای منابع مالی لازم تامین شود. طی سال گذشته با معاون فرهنگی مدیر کل یونسکو بخش جوانان و بخش برنامه ریزی راهبردی یونسکو در خصوص اجرای مفاد قطعنامه فوق مکاتبه و پاسخی دریافت نشده است. بنابراین کمیسیون پیشنهاد میکند که نمایندگی محترم موضوع اجرای مفاد قطعنامه فعلی را به نحوی که مقتضی میدانند پیگیری کنند. لازم به یادآوری است مجموعه نهادهای نیشابور آمادگی خود را برای تاسیس شبکه و ارائه امکانات لازم اعلام کرده اند مستدعی است کمیسیون را از اقداماتی که اتخاذ

میشود مطلع فرمایید.

ومن... التوفیق دکتر محمد توکل [امضا] دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو

51

کمیسیون ملی یونسکو شماره 1-8-17/950/25-8-16/3/86، تاریخ

جناب آقای دکتر محمدرضا دهشیری معاون محترم نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در یونسکو

با سلام پیرونامه شماره 1-8-17/787/25-8-1 مورخ 86/3/5 در خصوص عضویت ایران در کمیته های

بین المللی و بین الدولی یونسکو، و با توجه به پیشنهادهای جدید و اصله از کمیته های ملی و

دستگاه های ذیربط کشوری بدینوسیله دو کمیته دیگر جهت عضویت به شرح زیر اعلام میگردد:

1- کمیته بین الدول اخلاق زیستی -2 کمیته بین الدول میراث جهانی در مورد IOC نیز بحث عضویت

در جلسه آتی کمیته ملی اقیانوس شناسی کمیسیون ملی یونسکو در روز دوشنبه 86/3/21 مطرح و تصمیم گیری خواهد شد که بلافاصله به اطلاع جنابعالی خواهد رسید لازم به ذکر است در بین تمام

پیشنهادهای مطرح شده، عضویت به دلایل مختلف از جمله با توجه به جایزه ابن سینا اولویت اول

عضویت ما در کمیته بین الدول اخلاق زیستی خواهد بود مستدعی است تمهیدات لازم در جهت تحقق اهداف فوق به عمل آید و این کمیسیون از نتایج آن مطلع گردد.

ومن... التوفیق دکتر محمد توکل دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو

52

گزارش اجمالی سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو

پاریس 24 مهر لغایت 12 آبان 1386

سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو از تاریخ 16 اکتبر الی 3 نوامبر 2007 مطابق 24 مهرماه الی 12 آبان ماه 1386 در پاریس برگزار گردید. (1) در این کنفرانس پیش نویس برنامه و بودجه 2008-009 یونسکو و نیز پیش نویس راهبرد میان مدت 2008-013 توسط نمایندگان کشورهای عضو به بحث گذاشته شد و مورد تصویب قرار گرفت... از جمله دستاوردهای مهم سی و چهارمین کنفرانس عمومی

برای کشورمان تصویب 9 قطعنامه و اصلاحیه پیشنهادی انتخاب یا تمدید عضویت ج.ا.ایران در چند

کمیته بین المللی و بین الدولی یونسکو از جمله کمیته حقوقی کمیته بین الدول اخلاق زیستی، کمیته بین المللی برنامه انسان و کره، مسکون کمیته بین المللی تاسیس موزه نوبی در آسوان و موزه تمدنهای ملی مصر در قاهره تصویب و درج نام چند شخصیت ملی علمی و فرهنگی ایرانی در فهرست مشاهیر یونسکو برای دوره دو ساله 2008-009 از جمله نهصد و پنجاهمین سالگرد تولد امام محمد غزالی، هفتصد و پنجاهمین سالگرد وفات سنایی غزنوی هزار و صد و پنجاهمین سالگرد تولد رودکی و صد و پنجاهمین سالگرد زندگی سید جمال الدین اسد آبادی بود.

در گزارش جلسات عمومی مهم موضوعات مطروحه در سخنرانیها شامل موارد زیر بودند:

حمایت و تقدیر از یونسکو جهت تدوین راهبرد میان مدت 2008-13

- تقویت ارتباط بین دفاتر منطقه ای یونسکو و کشورهای عضو

- مقابله با چالش های جهانی شدن با رویکرد بین فرهنگی و بین مذهبی

- مقابله با چالش های اخلاقی جدید ناشی از پیشرفت های علمی و فناوری

- تقویت سیاست های ظرفیت سازی و معیارگذاری یونسکو

- تقویت همکاریهای جنوب - جنوب - شمال به منظور ایجاد ظرفیتهای فرصتهای برابر علمی و پژوهشی

- تلاش بیشتر یونسکو برای تحقق اهداف توسعه هزاره (MDG)

- تداوم اصلاحات تمرکززدایی ادغام مطلوب یونسکو در نظام ملل متحد

- ارتقای نقش، فکری اخلاقی و معنوی یونسکو

اهم نکات مورد تاکید آقای دکتر زاهدی در سخنرانی عبارت بودند از:

- تقدیر از مدیر کل یونسکو برای تدوین راهبرد 2008-2013

- توجه بیشتر یونسکو به آموزش عالی خصوصاً در زمینه ایجاد و تقویت شبکه سازی بویژه در زمینه هایی نظیر سیاستگذاری نظام های علمی و پژوهشی آزادی علمی و استقلال دانشگاه ها، ارزیابی عملکرد نظام های ملی آموزش عالی و حمایت از اصلاحات

- تقویت ایجاد فرصت های برابر جهت دسترسی به دانش علمی و فناوری در کشورهای عضو

- ایجاد ظرفیت های علمی بدون تبعیض در کشورهای در حال توسعه

- آمادگی ج.ا.ایران جهت تقویت اقدامات سازمان در زمینه حفظ میراث فرهنگی

- تقویت تلاش های یونسکو در جهت دسترسی بدون تبعیض تمامی ملتها و اقشار اجتماعی

اطلاعات و ارتباطات

- ارتقای معیارهای اخلاقی و حرفه ای در رسانه ها.

به طور کلی تا تاریخ 29 اکتبر جمعاً 17 جلسه به طور مداوم در صبح و بعد از ظهر تشکیل گردید که در آن ها نمایندگان کشورهای عضو نقطه نظرات دول متبوع خود را در زمینه برنامه های یونسکو اعلام

داشتند .

53

بیانیه وزرای علوم علم و فناوری برای توسعه پایدار و نقش یونسکو

ما وزرای علوم یا نمایندگانمان که در میزگرد علم و فناوری برای توسعه پایدار و نقش یونسکو

که در تاریخ های 26 و 27 اکتبر 2007 در پاریس و در خلال سی و چهارمین نشست کنفرانس عمومی برگزار شد، شرکت کرده ایم؛

(الف) از فرصتی که یونسکو در اختیار کشورهای عضو قرار داده است تا بطور مرتب در همایش های منطقه ای و بین المللی گردهم جمع شوند و به بحث و بررسی در مورد مسائل مهم مربوط به علم و فناوری بپردازند استقبال میکنیم

(ب) به نقش حیاتی علم و فناوری به عنوان نیروهای محرک اصلی در ایجاد توسعه پایدار و برابر و همچنین بعنوان ابزارهای مهم در دستیابی به اهداف توسعه هزاره سازمان ملل متحد و دیگر اهداف مهم بین المللی برای توسعه، اعتقاد داریم.

(ج) علم و فناوری را به عنوان ابزاری مهم در رفع نیازهای اولیه بشر، حفظ محیط زیست، مواجهه با مشکلات تغییر اقلیم، ترویج آموزش و کمک به غنی سازی فکری و فرهنگی بشریت به رسمیت

شناخته ایم.

(د) بعلاوه معتقدیم که علم و فناوری با چالش های متعددی به ویژه، فقر تغییر اقلیم جهانی، تولید و مصرف پایدار انرژی، آلودگی بیابانی شدن نابود شدن تنوع زیستی خطرات و بلایای طبیعی مدیریت منابع آب انهدام زباله های جامد مراقبت های بهداشتی و پیدایش بیماری های جدید

روبروست.

(ه) به ظهور فناوری های جدید مانند فناوری های نانو و فناوری های زیستی واقفیم از سوالهای مطروحه پیرامون کاربرد فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی در حوزه علوم و مهندسی آگاهیم و

میدانیم که همه این ها در پایداری انرژی و محیط زیست موثر هستند.

(و). به حدود و اختیارات خاص یونسکو در چارچوب نظام ملل متحد برای ترویج و توسعه علم

اذعان داریم.

(ز) یافته ها و توصیه های میزگرد وزرای علوم سال 2005 با عنوان علوم پایه اهرم علوم برای توسعه را تایید میکنیم و بار دیگر برای تاکید بیشتر در این سند به آن ها اشاره می کنیم

(ح) قدرشناس فعالیت های کمیته بازمینی همه جانبه برنامه های اصلی II (علوم طبیعی) و III (علوم انسانی و اجتماعی) هستیم .

(ط). اولویت ها و نیازهای متنوع مطرح شده در طول میزگرد را کاملاً قبول داریم و می پذیریم. ما وزرای علوم مشترکاً به نتایج زیر رسیده ایم:

فعالیت هایی که باید در سطوح، ملی منطقه ای و جهانی تقویت شود.

1. علم و فناوری برای توسعه پایدار چالشهای موجود و در حال ظهور .

(الف) از میان برداشتن شکاف فناوری چالشی بزرگ برای جامعه بین المللی علم در دراز مدت به حساب میآید و چالش دیگر ایجاد نظامی برای دسترسی جهانی به علوم با استفاده از روش های

متعدد موجود است.

(ب). تقویت مشارکت های دولتی - خصوصی حتی در صورت نیاز با مداخله و حضور شرکت های نه چندان بزرگ.

(ج). استفاده بهینه از رویکردهای مختلف به علم و فناوری و بکارگیری الگوهای بدیع و روشهای مناسب برای محک زدن مشارکت های انجام شده در حوزه علم - صنعت با حضور کلیه ذینفعان

دانشگاه ها بخش خصوصی، دولت نهادهای ملی و پژوهشی و سازمان های غیر دولتی.

(د). ضرورت تامین منابع مالی کافی و مداوم برای پژوهش و مطالعات طولانی مدت.

(ه). تاکید بیشتر بر علوم پایه و مهندسی به عنوان مبنایی برای ایجاد اقتصاد دانش مدار.

(و). شناخت اهمیت آموزش علم و ضرورت ترویج آن در کلیه سطوح و تاکید بیشتر بر آموزش غیر رسمی به منظور فراهم آوردن امکان دسترسی همگان به آموزش.

(ز). توسعه و اتخاذ رویکردهای نوین برای جلب جوانان به مطالعه علوم و ریاضیات و همینطور برای ترویج و تشویق به فعالیت ها و مشاغل پژوهشی.

(ح). تقویت امکانات آموزش پیش از خدمت و ضمن خدمت برای معلمان در حوزه های علوم و ریاضیات با هدف ایجاد شور و شوق برای آموزش علم.

(ط). لزوم انسجام هر چه بیشتر میان آموزش علم پژوهش و تجاری سازی برای ترویج نوآوری در جوامع دانش مدار.

(ی). شناخت اهمیت نقش حیاتی ظرفیت سازی انسانی با تاکید خاص بر آموزش در مقاطع کارشناسی کارشناسی ارشد و بالاتر در راستای توسعه ملی از طریق علم و فناوری. بعلاوه، مایه گذاری برای ظرفیت سازی در آموزش عالی به منظور بهبود شناخت پذیرش و کاربرد بهینه

فناوری های نو و توسعه پایدار باید مورد تاکید قرار گیرد.

(آ). تاکید بر تساوی جنسیتی در کلیه سطوح آموزش علم و در کسب مشاغل در حوزه علم و مهندسی

(ر). ترویج و تشریح علوم برای عامه مردم و به ویژه جوانان ضرورت دارد.

(م). دانش علمی باید از طریق دانش سنتی تکمیل شود و امکان استفاده جوامع سنتی دانش مدار از

فواید این تلفیق فراهم شود.

(ن). تعهد به اخلاقیات در علم و فناوری به ویژه در برنامه ریزی و اجرای تحقیقات نشر دانش انتقال

فناوری و اطلاع رسانی به عموم مردم

ص: 200

2. تقویت همکاری های بینالمللی در زمینه سیاست گذاری های جدید در خصوص علم و فناوری

(الف). دریافت مشاوره در حوزه های مختلف سیاستگذاری و ظرفیت سازی به منظور، تدوین اجرا و ارزیابی نظام ها و سیاست های علم و فناوری از طریق تقویت همکاری های ملی و بین المللی از

ضرورت ویژه ای برخوردار است.

(ب). ایجاد انواع جدیدی از مشارکت در حوزه علم و فناوری و روشهای جدید همکاری با کشورهای در حال توسعه و در میان آنها و تاکید خاص بر همکاری های جنوب - جنوب و شمال -

جنوب - جنوب همکاری مثلث از اهمیت خاصی برخوردار است.

(ج). زمینه های دسترسی به آموزش های علمی و استطاعت مالی برای دریافت این نوع آموزش ها به ویژه در کشورهای در حال توسعه میتواند از طریق فراهم آوردن زمینه های استفاده مجانی از

امکانات کلاسی کتابخانه های دیجیتالی و فناوریهای آموزش از راه دور بهبود داده شود.

(د). فرار مغزها بسیاری از جوامع علمی را در سطح ملی تحت تاثیر قرار می دهد. بنابراین رفع این مشکل نیازمند ایجاد راهکارهایی جدید است راهکارهایی که به نفع کشورهای خسارت دیده باشند و به گردش افکار و ایده ها در سطح جهان کمک کنند.

(ه). ارتقای ظرفیت سازی سازمانی از طریق همکاری های منطقه ای تاسیس مراکز عالی، شبکه سازی در سطح نهادی و به اشتراک گذاشتن منابع و زیربنایها.

(و). توجه خاص به حق مالکیت معنوی در حوزه علم و فناوری

(ز) تسهیل همکاری های بین المللی و منطقه ای در حوزه های مهم علم و فناوری در پاسخ به موضوعات دستور کار توسعه

علاوه بر مطالب فوق ما نکات زیر را هم مطرح میکنیم

III. توصیه های مشخص به یونسکو

1. یونسکو باید اصول سیاستگذاری خود را تقویت کند به این ترتیب که باید برای سیاستگذاری های ملی در حوزه پژوهش علم و فناوری، ظرفیت سازی برای پژوهش در علم و فناوری و ایجاد نظام های ملی نوآوری ارائه طریق کرده و تجربیات خود را در اختیار

متقاضیان قرار دهد.

یونسکو باید برای کسب اجماع بین المللی و تعهد بین دولتی برای رفع شکاف موجود فناوری بکوشد.

3. یونسکو باید برای تامین هزینه های مالی پروژه هایی که به منظور توسعه نیازمند درون دادهایی در حوزه علم و فناوری هستند با اعطا کنندگان مالی به مذاکره بنشیند.
4. یونسکو باید برای تسهیل انتقال داده ها و اطلاعات و سهام شدن در استفاده از آنها، واسطه‌های ایجاد بانک های اطلاعاتی شود.
5. یونسکو باید برای ایجاد یک پایگاه قابل دسترسی فناوری برای دستیابی آسان و مقرون به صرفه به فناوری ها اقدام کند
6. یونسکو باید تمام تلاش خود را برای ترویج و تسهیل درک هرچه بهتر تصمیم گیرندگان از نقش مثبتی که علم و فناوری و کاربرد تجاری آن ها در توسعه اقتصادی ملت ها دارند انجام دهد.
7. یونسکو باید برای تعریف شاخص های ملی پایداری در راستای اهداف توسعه، با دیگر سازمان های بین المللی همکاری کند. بعلاوه، یونسکو باید برای ایجاد الگوهای بدیع
- محک زنی به منظور سنجش برون دادهای فعالیت های پژوهشی و توسعه نیز تلاش کند.
8. یونسکو باید توجهی خاص به علم و فناوری در آفریقا مبذول دارد و در جهت افزایش ارتباط برنامه هایش با برنامه های اتحادیه آفریقایی NEPAD و جوامع اقتصادی منطقه ای بکوشد.
9. یونسکو باید به منظور تبادل بهترین تجارب در آموزش علم و همینطور برای توسعه مواد آموزشی درسی در حوزه علوم مختلف هم در مدارس و هم در دانشگاه ها به برگزاری گردهمایی های بین المللی اقدام کند.
10. بعنوان بخشی از فعالیت های لازم برای افزایش آگاهی ها در حوزه علم و فناوری و همینطور اطلاع رسانی در مورد نقش علم و فناوری در طرح توسعه جهانی یونسکو باید
- توجه به علم و فناوری را بعنوان موضوعی مهم به مجمع عمومی سازمان ملل پیشنهاد نماید.
11. یونسکو باید در فواصل زمانی معین و بطور مرتب اقدام به برگزاری اجلاس وزرای علوم نموده و امکان مبادله موثر اطلاعات را در بین وزرا در فاصله بین اجلاس های متناوب فراهم آورد.

موضوع: طرح تحقیقاتی منطقه ای در زمینه شناخت بهتر و ارتقای آگاهی عمومی در زمینه اثرات اجتماعی و زیست محیطی نظام های زمین و تاثیر آن ها بر بهداشت و سلامت عمومی

ص: 202

نظر کمیسیون کمیسیون با توجه به یادداشت مدیر کل قطعنامه را تصویب کرد. مدیر کل ضمن استقبال از قطعنامه که کاملاً در جهت اهداف یونسکو و برنامه علوم زمین و به ویژه IGCP تنظیم شده است حمایت خود را از توسعه تحقیقات بیوشیمی زمین و همکاریهای چند جانبه منطقه ای و

بین المللی در موضوعات مربوط به آب، زمین و علوم محیط زیست برای مطالعه رابطه فاکتورهای زمین شناسی مربوط به مشکلات سلامت اعلام می دارد اما در مورد درخواست بودجه 110 هزار دلاری ایران تاکید میکند که موضوع باید در کمیته علمی IGCP مطرح شود و مورد بررسی و تصویب قرار گیرد ولی برای راه اندازی فعالیت ها میتوان 5 تا 10 هزار دلار بودجه تخصیص داد.

2. قطعنامه 5.34C/DR - کمیسیون علوم طبیعی

موضوع: طرح تحقیقاتی در زمینه ظرفیت سازی برای مدیریت متناسب ذخیره گاههای زیست کره در چند

کشور در حال توسعه

نظر کمیسیون حمایت از تصویب قطعنامه تأمین اعتبار از منابع فرابودجه ای

3. قطعنامه 6.34C/DR - کمیسیون علوم طبیعی

موضوع: ایجاد شبکه اطلاعاتی در بین موسسات و مراکز مقوله دوم مربوط به آب

نظر کمیسیون: با توجه به اینکه موضوع قطعنامه قبلاً در فاز هفتم برنامه بین المللی آب شناسی در مورد فعالیت های موسسات و مراکز مقوله دوم یونسکو مورد اشاره قرار گرفته بود ولی به طور مشخص عنوان مراکز

و مقولات دسته دوم در دوم در قطعنامه قطعنامه مربوطه ذکر نشده بود همچنین نظر بر اینکه پیشنهاد ایران در جلسه شورای

اجرائی که قبل از کنفرانس عمومی تشکیل شده بود مورد تصویب و تاکید قرار گرفته بود، کمیسیون ضمن

حمایت و استقبال از قطعنامه نظر داد که این طرح میتواند بدون در برداشتن هزینه اضافی برای یونسکو، در قالب برنامه های بین المللی آب شناسی یونسکو اجرا شود.

4. قطعنامه 8.34C/DR - کمیسیون علوم اجتماعی و انسانی

موضوع: طرح تحقیقاتی در زمینه اشکال جدید خشونت در منطقه خاور میانه و آسیای مرکزی؛ تشکیل یک

کنفرانس منطقه ای در مورد ارتباط بین دولت قانون مدار و احترام به حقوق بشر در زمینه های فعالیت های

یونسکو؛ تضمین مشارکت یونسکو در زمینه تقویت ارتباط بین شهرها در منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی به

منظور احترام به حقوق فردی در شهر و ایجاد یک ائتلاف منطقه ای در این زمینه

نظر کمیسیون تصویب قطعنامه

5 قطعنامه 9.34C/DR - کمیسیون آموزش

موضوع ایجاد شبکه اطلاعاتی در زمینه برنامه آموزش برای «همه» در منطقه غرب آسیا

نظر کمیسیون: حمایت و استقبال کمیسیون از تصویب قطعنامه با توجه به امکاناتی که در حال حاضر در

منطقه آسیا و اقیانوسیه وجود دارد پیشنهاد ایران به برنامه دو ساله بعدی منتقل شود.

ص: 203

6. قطعنامه 10.34C/DR - کمیسیون آموزش

موضوع: طرح تحقیقاتی در زمینه توانمندسازی و به روز کردن دانش معلمان

نظر کمیسیون حمایت کمیسیون از موضوع، قطعنامه با توجه به محدودیت های بودجه ای یونسکو، بودجه

درخواستی از منابع فرعی و فرابودجه ای یونسکو تامین شود.

قطعنامه 11.34C/DR - کمیسیون فرهنگ

موضوع: پیگیری مصوبات اولین کنفرانس جهانی آموزش هنر پیش از برگزاری دومین کنفرانس و اجرای یک طرح جدید تحقیقاتی در زمینه هنرها در گفتگو

نظر کمیسیون: با توجه به اینکه مدیر کل در یادداشت خود در مورد این قطعنامه مشکل تأمین بودجه را مطرح

کرده است. مقرر شد تامین مالی قطعنامه از محل منابع فرابودجه ای باشد.

8. قطعنامه 12.34C/DR - کمیسیون فرهنگ

موضوع: درخواست حمایت همگرایی های زیر منطقه ای در زمینه میراث معنوی از طریق تاسیس مرکز مطالعات حفظ میراث معنوی در منطقه آسیای مرکزی و جنوب غربی و امکان سنجی تاسیس آن.

نظر کمیسیون: تصویب و اجرای قطعنامه به شرط نداشتن بار مالی برای یونسکو

9. قطعنامه 14.34C/DR - کمیسیون ارتباطات

موضوع: ایجاد شبکه دانشگاه های مجازی در بین کشورهای آسیای غربی با همکاری یونسکو نظر کمیسیون: تصویب قطعنامه و تامین اعتبار از منابع فرابودجه ای

شوراها و کمیته های بین المللی و بین الدولی یونسکو مصوب سی و چهارمین کنفرانس عمومی

1. کمیته بین الدول تربیت بدنی و ورزش (CIGEPS)

2. شورای دفتر بین المللی آموزش (IBE)
3. شورای بین الدول برنامه بین المللی آب شناسی (HP)
4. شورای هماهنگی بین المللی برنامه انسان و کره مسکون (MAB)
5. کمیته بین الدول استرداد اموال فرهنگی (ICPRCP)
6. کمیته بین المللی تأسیس موزه نوبی در ASWAN و موزه ملی تمدنهای مصری در قاهره
7. شورای بین الدول برنامه بین المللی توسعه ارتباطات (IPDC)
8. شورای بین الدول برنامه اطلاع رسانی برای همه (IFAP)
9. شورای بین الدول برنامه مدیریت دگرگونیهای اجتماعی (MOST)
10. اعضای کمیته بین الدول اخلاق زیستی (IGBC)

کمیسیون ملی یونسکو در ایران/ 205

ص: 204

نمایندگی ثابت ج.ا. ایران در سازمان ... یونسکو، شماره 1714، تاریخ 86/11/15

جناب آقای دکتر سعید آبادی

دبیر کل محترم کمیسیون ملی یونسکو

سلام علیکم با عنایت به اینکه موضوعات :

1. ثبت نوروز و تعزیه به عنوان میراث فرهنگی معنوی

2. ثبت شیراز به عنوان شهر جهانی کتاب و در زمره شهرهای خلاق جهان

3. ثبت رصدخانه مراغه به عنوان مرکز اخترشناسی ایران به مناسبت سال جهانی نجوم (2009)

4. تاسیس مرکز آموزش مجازی در جمهوری اسلامی ایران

5. ثبت رساله حقوق بشر امام سجاد (علیه السلام) به مناسبت گرامیداشت شصتمین سال صدور اعلامیه

جهانی حقوق بشر (2008)

6. تاسیس مرکز منطقه ای آموزش میراث فرهنگی معنوی در پی تصمیمات سی و چهارمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو و عناوین

دیگر

تاکنون از سوی نهادها و دستگاه های مختلف کشورمان در رابطه با یونسکو مطرح شده است، خواهشمند است ضمن مکاتبه و پیگیری با نهادهای ذیربط و دستور تسریع در انجام اقدامات فوق الذکر این نمایندگی را از نتیجه فعالیت های انجام شده مطلع فرمایند. همچنین شایسته است با توجه به جایگاه رفیع، فرهنگی، علمی و تاریخی کشورمان، آن کمیسیون محترم تشکیل نشستهای تخصصی با دستگاه های مختلف را در دستور کار قرار دهد تا مقدمات لازم برای آماده سازی و تکمیل پرونده های ذیربط جهت اقدام مقتضی در یونسکو

تمهید گردد.

محمدرضا مجیدی سفیر و نماینده دائم [امضا]

ص: 205

جناب آقای دکتر مهدی برکشلی، سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران یکصدونهمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو از تاریخ 30 آوریل تا 6 ژوئن 1080 اردیبهشت تا 16 خرداد ماه جاری به ریاست دکتر شمس الدین الوکیل سفیر و رئیس نمایندگی ثابت مصر در یونسکو و رئیس

شورای اجرایی با شرکت اعضا و حضور آقای Napoleon Lo Blanc رئیس بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی و نمایندگان کشورهای عضو جلسات خود را در مقر یونسکو تشکیل داد و اینک خلاصه ای از گزارش این اجلاس به شرح زیر به استحضار میرسد در شروع جلسه، مدیر کل یونسکو طبق روشی که از ابتکارات خود اوست گزارش شفاهی امور جاری یونسکو را در ارتباط با هر یک از برنامه ها به مدت چهار ساعت به اطلاع اعضا رسانید. مدیر کل یونسکو در این گزارش ضمن تشریح فصول مختلف سند 210/5 مربوط به برنامه و بودجه سال های 1981-1983 که قرار است در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی در بلگراد مطرح و تصویب شود به تفصیل صحبت کرد و توضیحاتی درباره نحوه توزیع رقم بودجه به هر یک از فعالیت های مربوط به تعلیم و تربیت، علوم فرهنگ و ارتباطات به شورا داد که در پایان این گزارش اعضای شورا ضمن تایید برنامه ارائه شده اقدام مدیر کل و اعضای دبیرخانه یونسکو را در تنظیم این سند ستودند.

در جلسه مورخ 4 مه 1980 به مناسبت درگذشت مارشال تیتو (1) کار عادی شورا تعطیل و پس از تجلیلی که بوسیله مدیر کل یونسکو و رئیس شورای اجرایی از مارشال تیتو و شخصیت بارز وی به عمل آمد روسای گروه های جغرافیایی هر یک شرحی درباره خدمات ارزنده وی ایراد داشتند.

ص: 209

1- یوسیپ بروز تیتو (1892-1980) رئیس جمهور یوگسلاوی و رهبر اتحادیه کمونیست های یوگسلاوی بود. او دولتی پس از جنگ دوم جهانی تاسیس کرد که مستقل از شوروی بود و سپس از رهبران جنبش «غیر متعهدها» گشت. او از «کروات»ها بود و در سال های جنگ جهانی دوم رهبری پارتیزانی با نیروی های آلمان را بر عهده داشت. اندکی پس از مرگ وی یوگسلاوی دچار فروپاشی سیاسی شد. ن.ک و یکی پدیا

در بحث و گفتگو درباره فصول مختلف سند 21/5 توجه اعضای شورا بیشتر معطوف به طرح های اساسی منطقه ای درباره علوم و تکنولوژی گردید و در نتیجه اجرای طرح هایی در زمینه محیط زیست انرژی انسان و کره مسکون اقیانوس شناسی و آبشناسی توصیه شد. در زمینه تعلیم و تربیت مجدداً شورا در امر مبارزه با بیسوادی تاکید بسیار داشت و نماینده

ژاپن نیز جایزه سالیانه ای به مبلغ پنج هزار دلار برای این منظور از طرف دولت متبوع خود پیشنهاد نمود مساله دیگر که در امر آموزش و پرورش مورد توجه خاص شورا قرار گرفت کمک یونسکو به آوارگان و جنبش های آزادی بخش و هم چنین به معلولین و کارگران مهاجر می باشد. اقدامات موثری که در سال های اخیر بوسیله یونسکو در زمینه آموزش حقوق بشر خلع سلاح و صلح به عمل آمده مورد تشویق و تایید شورا قرار گرفت و برای گسترش دامنه این فعالیت ها از طرف اکثر اعضا

بیاناتی ایراد شد

شورا از اقدامات یونسکو درباره حفظ میراث های فرهنگی و طبیعی جهان و همچنین ایجاد کمیته مربوط به استرداد اموال فرهنگی به کشور مبداء تجلیل کرد و توصیه نمود کمیته مزبور هر چه

فعالیت خود را بطور مؤثر آغاز کند.

شورای اجرایی یونسکو برای چندمین بار نگرانی شدید خود را از دخالت های ناروای

اسرائیل در زمینه های فرهنگی و مذهبی در سرزمینه ای اشغالی ابراز داشت و به شدت این

دخالت ها را محکوم کرد

شورا توصیه نمود که انتخاب دولت Tonga به عنوان یکصد و پنجاه و یکمین دولت عضو یونسکو در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی مطرح شود. گزارش مشروح جلسات با مدارک مصوب متعاقباً فرستاده خواهد شد.

با احترام حسین فاضل نمایندگی ثابت ایران در یونسکو [امضا]

2

نمایندگی ثابت ایران در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد تاریخ 1361/2/23

بنام خدا وزارت امور خارجه اداره سازمان های بین المللی یکصد و چهاردهمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو در تاریخ 5 مه 1982 (15) اردیبهشت ماه جاری با حضور مدیر کل یونسکو و معاونان وی و شرکت 45 نفر اعضای شورای اجرایی و همچنین روسای نمایندگی های کشورهای عضو در مقر یونسکو تشکیل گردید. پس از افتتاح جلسه بوسیله سفیر و رئیس هیئت نمایندگی

ص: 210

آرژانتین در یونسکو و رئیس شورای اجرایی مدیر کل یونسکو گزارش فعالیت های سازمان یونسکو را از یکصد و سیزدهمین اجلاس تاکنون به اطلاع اعضای شورا رسانید. وی در پایان گزارش و ضمن اشاره به جنگ ایران و عراق چنین گفت آقای رئیس خانم ها و آقایان در این زمان که یکصد و چهاردهمین اجلاس شورای اجرایی افتتاح می شود دو کشور عضو این سازمان در جنگ بسیار خطرناک در گیر شده. اند جنگی که تاکنون خرابی های بسیار به جا گذاشته و به قیمت جان

کثیری از نفوس انسانی تمام شده است. مدیر کل سپس با یادآوری سخنانش در آغاز کنفرانس عمومی در بلگراد (27) سپتامبر (80) گفت که قبلاً نیز از همه کشورها و از دو کشور در حال جنگ خواسته بودم که از این جنگ دست بردارند ولی افسوس که با گذشت یکسال و نیم از این جنگ هنوز کشتن و ویران کردن ادامه دارد مدیر کل سپس به جنگ میان انگلیس و آرژانتین (1) نیز اشاره نمود و آرزو کرد که با

میانجیگری دبیر کل سازمان ملل این جنگ به پایان برسد. متن فرانسوی

سخنان وی در این رابطه به لحاظ اهمیت موضوع برای اطلاع ضمیمه است. پس از اظهارات مدیر کل، رئیس شورا و عده ای از نمایندگان کشورهای مختلف و سفیر و رئیس هیئت نمایندگی عراق که عضویت و معاونت شورای اجرایی را برعهده دارد مطالبی را درباره بیانات مدیر کل گفتند. نماینده عراق مطالبی در خصوص حسن نیت کشور عراق درباره پایان دادن به جنگ و صلح خواهی عراق بیان کرد پاره ای دیگر از اعضا که قبلاً به دعوت عراق از این کشور دیدار کرده بودند، ضمن اظهار تشکر از این دعوت گاهی نیز اشاره به صلح خواهی عراق نمودند و اینکه عراق برای «مدرنیزه» کردن و پیشرفت کشور نیاز به صلح دارد و از این قبیل.

پس از بیانات همه اعضا با توجه به اینکه ایران عضو شورای اجرایی یونسکو نیست، اجازه صحبت خواستم و بیاناتی ابراز داشتم که با عنایت الهی با توجه به اهمیت انعکاس آن در میان نمایندگان نسخه ای ارسال میشود در اجلاس بعد از ظهر 21 اردیبهشت مدیر کل یونسکو به مدت دو ساعت به مطالبی که از شروع اجلاس تا امروز به وسیله نمایندگان اظهار شده بود پاسخ داد و باز اشاره ای و آرزویی برای صلح پس از اظهارات وی رئیس شورای اجرایی گفت بنا به درخواست عده ای از اعضای شورا و به منظور روشنی بیشتر برای آقای رئیس نمایندگی ایران در ارتباط با

بیانات ایشان بعد از ظهر روز دوشنبه لازم میداند توضیحاتی بدین شرح به اطلاع شورا برسد

ص: 211

1- جنگ، فالکلند میان بریتانیا و آرژانتین بر سر مالکیت جزایر فالکلند و جزایر جورجیای جنوبی و ساندویچ جنوبی در سال 1982 صورت گرفت که مدت 74 روز ادامه داشت و به مرگ تعداد زیادی از افراد هر دو کشور انجامید. جنگ با حمله و اشغال جزایر توسط آرژانتین آغاز و با تسلیم آرژانتین خاتمه یافت این جزایر همچنان متعلق به بریتانیاست.

1. افرادی که از طرف رئیس نمایندگان عراق به این کشور دعوت شده اند مطلقاً جنبه شخصی

داشته و به عنوان عضو شورای اجرایی یونسکو دعوت نشده اند.

2. مطالبی که همکاران عضو شورا درباره این مسافرت در اجلاس اخیر اظهار نمودند هیچ به منظور طرفداری از یکی از دو کشور نبوده و تنها اظهار نگرانی از جنگ و آرزوی یافتن راه حلی

فوری برای پایان جنگ بوده است

3. تشکر عده ای از اعضای شورا از کشور میزبان طبیعی و مفهوم طرفداری از عراق نداشته است. به همان گونه نیز از دعوت آقای رئیس هیئت نمایندگی ایران نیز سپاسگزاری می کنیم. در پایان باید افزود با اینکه ایران کاملاً غافلگیر شده بود چه برنامه ای از پیش ساخته توسط

نماینده عراق که معاون شورای اجرایی هم هست اجرا شده بود و اعضای شورا طبعاً با تشکر و پاره ای با اظهار صلح خواهی، عراق فضایی موافق رژیم فعلی عراق ایجاد کرده بودند؛ به لطف الهی این

فضا کاملاً به ضرر دشمن تمام شد چه به ایشان نشان داده شد که به وسیله مهمان نوازی های فریب دهنده دولت عراق همانند مهمان نوازی های شاه از عمق فاجعه ای که در این کشور و این جنگ

میگذرد غافل شده اند خداوند را شکر گذار و از او نصرت و فتح مسالت داریم.

سیدرضا فیض نمایندگی ثابت ایران در یونسکو [امضا]

3

کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی یونسکو در ایران شماره 433-42، تاریخ [1361]

متن سخنرانی آقای دکتر فیض نمایندگی ثابت ایران در یونسکو

یکصد و چهاردهمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو به تاریخ 5 می 1982 پاریس

با تشکر از آقای مدیر کل یونسکو اعضای شورای اجرایی که امکان سخنرانی را به ایشان

دادند و خصوصاً تشکر از آقای امبو به خاطر یادآوری جنگ ایران و عراق جنگی که به ایران

تحمیل شده و باعث خرابی ها و از دست رفتن زندگی عده بسیار کثیری شده است. ضمن اظهار

تعجب و احساس شوک اخلاقی از عکس العمل برخی از اعضای شورای اجرایی در مقابل ندای صلح

مدیر کل یونسکو آقای دکتر فیض اظهار داشتند:

بنظر می آید که بعضی از اعضای دفتر شورای اجرایی از میهمان نوازی رژیم فعلی عراق سخت متاثر شده اند. البته طبیعی است که هر میهمانی قدر میهمان نوازی میزبان خود را بداند ولی در

ص: 212

اینمورد، بخصوص خیلی ساده است که بگوئیم عراق اظهار داشته است که مایل است هرچه زودتر قرارداد صلح را امضا کند آقای رئیس چگونه میتوانیم درستی و صداقت یک چنین اظهاراتی را بپذیریم در حالیکه نیروهای زمینی و هوایی و دریایی عراق کشور من را در سطحی بالغ بر 550 کیلومتر مربع بدون کوچکترین اعلان جنگ قبلی مورد حمله و تهاجم قرار دادند؟ و این حمله که از قبل طرح ریزی شده بود،

در زمانی به وقوع پیوست که ملت ایران با مشکلات بعد از انقلاب خود دست به گریبان بود و ارتش نیز فاقد وسایل دفاعی خویش، بوده همه میدانیم که اگر عراق این زمان خاص را برای حمله به ایران انتخاب کرد به این دلیل بوده که فکر میکرد در مدت کوتاه یک هفته نیروهای ما را شکست میدهد و این جنگ برای او به مثابه یک گردش نظامی تلقی می شد که «پارس» ها و «موبدان» را برانند و فعلاً خوزستان را آزاد کنند ولی عراق با مقاومت سرسختانه ملتی مواجه شد که با افتخار تمام از یک انقلاب نمونه فاتح بیرون آمده بود و کاملاً مصمم بود شجاعانه مبارزه کند و در این جا بهتر است که از مقاومت توده مردم خوزستان در مقابل این تهاجم سخنی نرانیم آقای رئیس موضوعی که در این تحولات جلب توجه میکند آنست که بجز ندای تعداد بسیار معدودی از مردم خوش نیت جهت همدردی هم صدای دیگری در سراسر جهان برای فاش کردن تهاجم عراق علیه ملت ایران برنخاست.

آقای دکتر فیض ضمن اظهار اینکه ایران بیش از عراق مایل است که صلح در منطقه برقرار شود افزودند:

زمانی که موسسات فرهنگی غیر نظامی و آثار تاریخی ما مانند مقبره دانیل نبی در شوش، مساجد، مدارس و بیمارستان ها مورد تهاجم و بمباران موشکهای عراقی قرار گرفته اند که باعث مرگ هزاران نفر مرد و زن و کودک و پیر شده اند البته بدون اینکه یک میلیون و نیم عراقی را که به خاطر داشتن اجداد ایرانی از عراق رانده شده اند در نظر بگیریم چطور میتوانیم صداقت ادعای های صلح جویانه طرف مخاصم را بپذیریم و باور داریم؟ آقای رئیس یکی از آقایان اظهار داشتند که در طول اقامت خود در عراق کوچکترین اثر

بمبارانی مشاهده نکردند این یک واقعیت محض است و مادر مقابل یک شاهد عادل هستیم.

زیرا هواپیماهای جنگی ایران هرگز به خود اجازه ندادند که غیر نظامی ها را مورد حمله قرار دهند در حالی که قادر به اینکار بودند ولی آیا هیچوقت فکر کرده اید که به میزبان خود بگوئید اولین شرط برقراری صلح عقب نشینی از سرزمین های اشغالی ایران است؟ ملت ایران مصمم است که

بخاطر شرف حیثیت و اصولی که به آن معتقد است از کوچکترین ذره خاک خود دفاع کند

، آقایان ، خانم ها، وظیفه همه ملت ماست که مانعی باشند در این راه که اشغال سرزمینی شرط اولیه و یا دلیلی برای تحمیل صلح به رقیب شود. در غیر اینصورت اینکار جزو اصول بین المللی غیر قابل قبول و حتی خطرناک پیش خواهد آمد.

آقای رئیس، مطالبی که در مقابل این شورا برای دفاع از رژیم فعلی همسایه ما گفته شد مرا به

یاد یک ضرب المثل عربی می اندازد که میگوید ضربتی فبکی سبقتی واشتکی تاریخ طولانی ملت های ستم کشیده به ما نشان داده است که نباید به اشکهای تمساح اعتماد کرد و اگر رقیب ما واقعاً می خواست که در راه صلح قدم بردارد؛ کافی بود به نصایح رهبران ما گوش کرده و به عنوان اولین شرط ، صلح قوای خود را از سرزمین ما بیرون برد مطمئنم که مقاومت و فداکاری ملت ایران در مقابل غرور و جنون قدرت نمونه ای خواهد بود برای محرومین دنیا و از طرف دیگر درس عبرتی

خواهد بود برای مغرورین

آقای رئیس صحیح است که کشور من در شورای اجرایی نماینده ای ندارد؛ ولی انتظار داشتم که لااقل یکنفر از اعضای محترم شورا به دفاع از ملتی ستم کشیده و مورد تهاجم قرار گرفته برخیزد، ولی با کمال تاسف در مقابل قضایای قرار گرفتم که شاید نمیخواهد میان مهاجم و مورد تهاجم قرار گرفته تفاوتی قائل شود.

آقای رئیس مطمئن باشید که ما نیز خواستار صلح هستیم و آماده ایم و از هر کسی که مایل باشد در کشورمان پذیرایی کنیم بدون تردید هر نماینده ای با گرمی بسیار مورد استقبال قرار خواهد گرفت و از نزدیک شاهد دردها و رنج ها و حقایق خواهد بود ما تهاجم را علیه هیچ کشوری تشویق نمی کنیم و فقط پیرو آموزش های قرآن هستیم که میگوید حمله نکنید ولی حمله و تهاجم را نیز تحمل نمی کنیم. لا تظلمون ولا تظلمون» در اینجا گفته شد که نظر به اینکه رژیم عراق مایل است کشور خود را مدرنیزه کند بدنبال صلح است چنین است - کافی است ارتش خود را تا هنوز فرصت

باقی است از ایران فرابخواند شاه نیز در صدد بود کشور را مدرنیزه کند و این خواست را در لوای

اعمال افراطی سلطنتی نظیر جشنهای 2500 ساله که سران کشورهای متعددی نیز در آن شرکت

داشتند انجام میداد ولی به چه قیمتی؛ شما نتیجه این ظاهر سازی ها را مشاهده کردید.

به نظر من باید عمق حقایق خواسته های ملت ها را دریافت؛ زیرا در تحت پوشش

میهمان نوازیهای فریبنده، تلخی ها، رنج ها و دردهای مللی نهفته است که در تحت انقیاد رژیم های

غیر مردمی به سر میبرند

آقای رئیس هدف من استفاده دیپلماتیک از این تریبون نیست؛ زیرا انقلاب ما دکتترین ما، زبان

حقیقت را به زبان دیپلماتیک ترجیح می‌دهد فقط فکر کردم لازم است با صداقت کامل برخی حقایق ناشناخته را در مورد موقعیت فعلی کشورم و نوع خواسته ای ملت با شما در میان گذارم. ما برای دفاع از اصولی که به آن معتقدیم مبارزه میکنیم بدون اینکه کوچکترین روحیه جنگجویی داشته باشیم و امیدواریم که تمام جهانیان روزی بفهمند که منطق بر خصومت پیش خواهد جست. قبل از اتمام عرایض مایلم از مرگ دردناک محمد صدیق بن یحیی (1) اظهار تاسف کنم. مردی که زندگیش بطور ناگهانی فدای صلح شد ملت ایران مرگ او را عمیقاً احساس کرد و به ملت و دولت الجزایر تسلیت میگوئیم

ترجمه و تصحیح خانم هافاطمه ، حجازی فرشته خسروخاور

4

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران ، شماره 1 - 8 - 1244/25 ، تاریخ 62/3/8

برادر جناب آقای محمدعلی نجفی وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی احتراماً، اکنون که معرفی برادر دکتور داوری جهت عضویت در شورای اجرایی یونسکو توسط آن جناب انجام گرفته

است شایسته میدانند اقداماتی در جهت جلب حمایت کشورهای عضو و سازمانهای وابسته به یونسکو از این داوطلبی صورت گیرد بدین منظور پیشنهاد مینماید در صورت موافقت از وزارت امور خارجه درخواست شود نماینده تام الاختیار خود را به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیت های دیپلماتیک جهت جلب آراء کشورهای عضو و سازمان های وابسته به یونسکو به این کمیسیون اعزام نمایند جهت مزید اطلاع آن برادر اطلاعات ذیل در مورد انتخابات در کنفرانس های شورای اجرایی

به استحضار میرسد

1. قرار است تعداد کرسیهای شورای اجرایی از 45 به 51 و چنانچه عضویت کشورهای زلاندنو و استرالیا در گروه آسیایی پذیرفته شود به 52 برسد.

2. این کمیسیون تاکنون از درخواستهای کشورهای استرالیا زلاندنو بنگلادش، یوگسلاوی، یونان مغولستان و مکزیک به طور مستقیم و از درخواست کشورهای آمریکا، فیلیپین، ژاپن ویتنام و

ص: 215

1- وزیر فرهنگ و وزیر آموزش عالی و تحقیقات علمی و وزیر دارایی الجزایر در سال های 1966 تا 1977 در سفر رسمی و ماموریت میانجیگری خود در جنگ ایران و عراق به همراه جمعی از همکاران خود بر اثر اصابت موشک عراقی به هواپیمای حامل در سال 1982 کشته شد. به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی کد خبر (80132571) (25978697) تاریخ انتشار 22:141391/2/25

انگلیس به طور غیر مستقیم اطلاع یافته است که در هر مورد باید سیاست ج.ا.ایران به طور هماهنگ روشن گردد.

3. قرار است کشورهای پاکستان، ژاپن، مالزی، مراکش، سودان، عراق، دانمارک، فرانسه، آمریکا، انگلستان، مجارستان، ترکیه، زلاندنو، آرژانتین، لستو، سنگال و برونڈی کرسی های خود را ترک گویند.

4. برای گروه آسیایی 5 کرسی خالی وجود دارد.

بنابراین با توجه به اینکه انتخاب برای عضویت و تصاحب کرسی های شورای اجرایی همزمان با بیست و دومین اجلاس عمومی یونسکو که قرار است در پاریس از تاریخ سوم آبانماه تشکیل گردد

مطرح می شود، شانس برادر دکتر داوری برای عضویت در شورا زیاد میباشد. موید باشید.

محمدرضا، برنجی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران امضا

5

نماینده ثابت ج.ا.ایران در سازمان ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، شماره 7 - 412/120، تاریخ 66/6/3 پیوست دارد.

جناب آقای دکتر صدوق سرپرست محترم کمیسیون ملی یونسکو در ایران همانطور که، آگاهند این نمایندگی طی نامه ای از رئیس شورای اجرایی یونسکو درخواست نموده بود که موضوع برگزاری مراسم شایسته ای به منظور تجلیل از حافظ شاعر ایرانی را به مناسبت ششصدمین سال وفات وی در دستور کار یکصد و بیست و هفتمین

اجلاس شورای اجرایی یونسکو قرار دهد. اینک درخواست این نمایندگی در دستور کار قرار داده شده و طی سند شماره 127EX23 منتشر گردیده که یک نسخه از آن به پیوست ارسال میگردد اینجانب در جریان کار و طرح این مطلب توضیحات لازم را به اطلاع شورای اجرایی خواهد رساند و قطعنامه لازم در این زمینه نیز برای ارائه به اجلاس آینده کنفرانس عمومی مطرح خواهد نمود. بعلاوه درخواست خواهد نمود تا مراسم خاصی در مقر یونسکو و سایر کشورهای عضو برپا گردد. بر این اساس خواهشمند است اقدام فرموده تا در بودجه سال آینده وزارت فرهنگ و آموزش عالی و آن کمیسیون اعتبارات لازم برای برگزاری مراسم مورد نظر ایران و یونسکو مشابه آنچه برای بزرگداشت سعدی صورت گرفت

و انتشار نسخه ای از دیوان حافظ و مجموعه مقالاتی که درباره او ارائه خواهد شد پیش بینی گردد. با درخواست توفیق و تایید پروردگار

سیدرضا فیض نمایندگی ثابت در یونسکو [امضا]

ص: 216

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ 11 اکتبر 1990، شماره 80

اطلاعیه شورای اجرایی یونسکو پیرامون وقایع هولناک بیت المقدس (اورشلیم) شورای اجرایی یونسکو در صدوسی و پنجمین اجلاس خود که در روز پنجشنبه 11 اکتبر 1990

تشکیل شد در رابطه با وقایع هولناک هشتم اکتبر اعلامیه زیر را تصویب کرد: شورای اجرایی، با آگاهی و انزجار نسبت به حوادث شومی که در هشتم اکتبر 1990 در

اطراف مسجد الاقصی در شهر بیت المقدس (اورشلیم) رخ داد

با یادآوری اهداف و فعالیت های بی وقته یونسکو در جهت صلح و آزادی و تقاضای ملتها، با اظهار تاسف از اینکه در شهری که سمبل کانون سه مذهب یکتاپرستی است نمازگزاران بی گناه

همچنان به خاک و خون کشیده می شوند؛ و ضمن اظهار تسلیت به خانواده های قربانیان و همدردی عمیق با مردم فلسطین اعمال زور نیروهای اشغالگر اسرائیلی را در مورد حادثه ای که در صحن مسجد الاقصی روی داد شدیداً محکوم می کند.

از اسرائیل میخواهد که فوراً از هر گونه اقدام سرکوبگرانه که منجر به مرگ انسانها و بویژه

قربانیان بی گناهی میگردد که اکثرشان کودکان خردسال و زنان تشکیل می دهند دست بردارد. امیدوار است که سریعاً شاهد توقف خونریزیها باشد و تاکید میکند که باید فوراً یک راه حل

جهانی برای حل مساله فلسطین برپایه تصمیمات جامعه بین المللی به اجرا گذاشته شود.

7

یکصد و سی و هشتمین اجلاس شورای اجرایی، یونسکو سند شماره EX/137/26 پاریس 24 سپتامبر 1991 2 مهر ماه (1370) به زبانهای فرانسوی و انگلیسی

ماده 5-3-1 دستور کار

اجرای قطعنامه شماره 63 مصوب بیست و پنجمین اجلاس عمومی خلاصه گزارش مدیر کل این گزارش براساس اطلاعات بدست آمده تا تاریخ 27 اوت 1991

5 شهریور (1370) تنظیم شده است.

بسمه تعالی - گزارش نماینده ویژه مدیر کل یونسکو از شهر بیت المقدس به عنوان یکی از میراث های فرهنگی جهان بخش اصلی سند شورای اجرایی شماره EX/137/26 را تشکیل داده است

که به یکصدوسی و هفتمین اجلاس شورای اجرایی ارائه شده است. (سند پیوست) این سند تحت عنوان گزارش مدیر کل به شورای مذکور به ترتیب و به اجمال حاوی این موارد است

1. در یکصدوسی و پنجمین اجلاس شورای اجرایی، یونسکو گزارش مدیر کل در مورد

بیت المقدس و نحوه اجرای قطعنامه 36/25C بررسی و طی تصمیم مندرج در بند 1-3-5 از وی

خواسته شد که

هیئتی برای اجرای تصمیمات و قطعنامه های یونسکو به بیت المقدس اعزام

کند.

جامعه جهانی را دعوت نماید تا کمک های داوطلبانه خود را در اختیار یونسکو قرار دهند و آن را قادر سازند در مورد بازسازی و حفظ میراث فرهنگی شهر نقش خود را با اجرای طرح های ویژه ایفا نماید. ضمناً مقدر گردید که موضوع فوق در دستور کار یکصدوسی و هفتمین اجلاس شورای اجرایی قرار گیرد.

2. وزیر آموزش و پرورش کشور اردن طی نامه ای در تاریخ 3 اکتبر 1990 (11 مهر ماه 1369)، به مدیر کل یونسکو اطلاع می دهد که عملیات ساختمانی باب السلسله (1) در شهر قدیم، استحکام ابنیه اسلامی محله را به خطر انداخته است نماینده دائم رژیم اشغالگر قدس در یونسکو، طی نامه خود در 23 نوامبر 1990 (2 آذر 1369) موارد اتمام را رد کرده اشعار می دارد که عملیات

ساختمانی مذکور با همکاری کامل متولیان امور وقف و مهندسين مشاور باستانشناسی آنها صورت می گیرد.

3. در تاریخ 24 مه 1991 (3 خرداد 1370) اطلاعیه نماینده دائم اردن در یونسکو به مدیر کل سازمان حاکی از آنست که یهودیان افراطی توسط گروه پیروان کوه « معبد » در صددند که از طریق

دیوان عالی اسرائیل نظارت بر مسجد الاقصا را از متولیان اوقاف خارج سازند.

4. در تاریخ 13 فوریه 1991 (24 بهمن 1369) بخش خدمات باستانشناسی اوقاف بیت المقدس، نامه ای به دبیرخانه یونسکو ارسال میدارد و طی آن ضمن ارائه طرح عملیات ساختمانی لازم جهت بازسازی کاروانسرای تانکیز تقاضا مینماید که مبلغ 608155 دلار آمریکا از حساب مخصوص حفظ میراث فرهنگی شهر بیت المقدس ویژه ابنیه اسلامی آن جهت انجام عملیات فوق منظور گردد.

ص: 218

1- مسجد الاقصی دارای 5 دروازه قفل و 10 دروازه باز است که 1 دروازه باز است که باب السباط»، باب حطه، باب شرف الانبیاء، باب الغوائمه باب الناظر، باب الحديد، باب القاطین باب المترضا باب المطهره، باب السلسله، باب المغاربه از دروازه های باز هستند و یکی

پدیا

5. مدیر کل یونسکو پس از مشورت با صاحب‌نظران نماینده ویژه خود پروفیسور Lemaire را در تاریخ 14 تا 19 ژوئیه 1991 (23-28 تیرماه 1370) به بیت المقدس اعزام می‌دارد تا گزارش از فعالیت‌های ساختمانی مربوط به ابنیه تاریخی این شهر با توجه به شکایات رسیده از منابع مختلف به مدیر کل تهیه نماید.

6 در گزارش نماینده ویژه که در تاریخ 4 اوت 1991 (13 مرداد 1370) تهیه شده است، حاصل بازدید وی از محلها و گفتگو با شخصیت‌های اسرائیلی عرب و مسیحی (نام آنها در سند آمده است) به شرح زیر ارائه شده است.

الف - حفاریها - الف - 1 حفاری‌هایی که در داود ده و محله جدید مامیلا در جوار یافا در سال 1990 (1369) آغاز شده بود فعلاً متوقف شده است.

الف - 2 حفاریهای باستانشناسی خارج از شهر و در زمین‌هایی که برای ساخت مجموعه‌های مسکونی جدید برای یهودیان در نظر گرفته شده ادامه دارد 2 فقره از این حفاری‌ها در منطقه اشغالی میان بیت المقدس و رام الله واقع است.

صرف نظر از مسائل حقوقی و سیاسی مربوط به ساخت محله‌های مسکونی جدید در سرزمین‌های اشغالی معماری جدید این اماکن به زیبایی بافت غنی و قدیمی شهر لطمه زده است.

ب - دهلیز و اطاق‌های پیوسته آن - برای آنکه اطاقهای زیرزمینی دهلیز و دیوار کمربندی

کوه معبد که دارای ارزش بسیار زیاد و انکارناپذیر باستانشناسی است برای مشتاقان قابل بازدید شود؛ تسهیلات توریستی گوناگونی از طرف دولت اسرائیل در آن صورت گرفته است. این اقدامات نتایج منفی ذیل را به بار آورده است.

برخی نوآوری‌ها در این قسمت به زیبایی و نیز سبک معماری محل لطمه زده است. (مثال: استقرار سکوی سه متری طلایی رنگی در یکی از بالهای اطاق بزرگ صلیب شکل، این سکو

علاوه بر ایجاد نارسایی‌های مذکور دید بخش مهمی از محل را نیز کور میکند.

تمامی علائم اطلاعاتی اشیاء تابلوهای نورانی که به شکل ده فرمان درست شده‌اند،

نورپردازی محل همه و همه به بیننده این احساس را القاء می‌کند که به یک محراب دین یهود پا گذاشته است به این ترتیب اشیاء مذهبی مذکور که ظاهراً به منظور ایجاد تسهیلات توریستی در

محل نصب شده‌اند واقعیت تاریخ محل را تحریف کرده‌اند.

ج - بازسازی کوچه های شهر قدیمی - این بازسازی عمدتاً محله عرب نشین را شامل میشود. در این محل تمامی طرق و شوارع مثل فاضلاب مجراهای آب آشامیدنی کابل لوله کشی برق و تلفن و غیره از نوساخته شده است و عملیات ساختمانی آنها به اماکن این محل صدمه زده است.

اما تاکنون شکایتی از این آسیب رسانی ارائه نشده است.

د- عملیات ساختمانی حرم الشریف

د - 1- پس از رخدادهای اخیر خاورمیانه فعالیت های بازسازی حرم تقریباً متوقف شده است.

د - 2- بازسازی مدرسه غدیریه واقع در پشت دیوار کمربندی حرم همچنان ادامه دارد. یکی از

مقاصد بازسازی این محل تقریباً ویران شده بهره برداری از آن به عنوان سالن گردهمایی است.

د - 3- عملیات بازسازی ابنیه مهم حرم الشریف که از بیست سال پیش به این سو آغاز شده از

دو جهت نگران کننده است.

به نظر میرسد که این بازسازی بیش از حد به درازا کشیده است و همچنان ادامه خواهد داشت.

نظارت علمی شایسته بر این بازسازی وجود ندارد.

نمونه اول این نگرانیها مورد قبه، السلسله مهمترین بخش از بنای مقدس مسجد الاقصی است. حدود ده سال است که عملیات بازسازی پوشش بیرونی این گنبد آغاز شده است و تمامی کاشی های

مربوط به دوره سلیمان از آن برداشته شده است. بیم آن می رود که به درازا کشیدن بازسازی موجب

میرود.

تخریب و انهدام کاشی ها شود و نیز بازشناسی محل صحیح اولیه آنها را با مشکل روبرو سازد

شایسته است عملیات بازسازی بسیار مهم و ظریفی از این دست هنگامی که تمامی تدارکات لازم برای اجرای عملیات مهیا شد آغاز گردد.

ص: 220

نمونه دوم، مورد قبه الصخره (1)، شاهکار معماری دوران بنی امیه است. فارغ از مسائل مختلف مانند نشت آب از سقف گنبد زنگ زدگی بستهای سنگ مرمر، آن پوسته شدن رنگ داخل گنبد و غیره، پوشش بیرونی گنبد که بازسازی شده پوشش قدیمی آنست هم ضد آب نیست و هم اندازه زیاده از حد بزرگ قطعات آن عظمت بنای اصلی را تحت الشعاع قرار میدهد توصیه می شود که شخصیت های اسلامی مسؤول قبه الصخره برای بازسازی آن کمیته های علمی خاصی متشکل از

متخصصان طراز اول در زمینه های مختلف از جمله معماری، اسلامی بازسازی ابنیه متالوژی و

غیره تشکیل دهند هزینه فعالیت های کمیته ها و بررسی های مقدماتی میتواند از حساب مخصوص حفظ میراث فرهنگی شهر بیت المقدس ویژه ابنیه اسلامی آن تامین گردد.

ه. مجموعه قرآن های خطی موزه الاقصی علیرغم اعزام هیئتی از متخصصان آلمانی برای حفظ آثار خطی در حال انهدام است. اکیداً توصیه میشود که فعالیت های هیئت مذکور بطور جدی پیگیری گردد.

و - متولیان امور وقف دو نگرانی عمده خود را در مورد بیت المقدس به شرح زیر به اطلاع

اینجانب پروفیسور (لومر) رساندند

عملیات نورپردازی که در بازارچه ها و ابنیه بخصوص در محله بازارچه خواجات انجام شده است، بدون اطلاع مشورت توافق با مالکین آنها صورت گرفته و چنین ادعا شده است که

ساختمان های مذکور میراث عمومی شهر است و در حوزه اختیارات حقوقی شهرداری قرار دارد در حالی که برخی از آن ها از موقوفات عمومی یا خصوصی مذهبی است و از لحاظ حقوقی کاملاً تحت

اختیار سازمان وقف مرکزی میباشد

ص: 221

1- قبه الصخره - قبه در زبان عربی به بنایی که سقف آن گرد و برآمده باشد می گویند (گنبد صخره) - مقصود از صخره سنگی است که برای ادیان، مسیحیت یهودیت و اسلام مورد احترام است و یهودیان معتقدند این صخره همان کوه موریاست که بنابر گفته تورات خداوند ابراهیم را امر بر قربانی کردن اسماعیل بر این صخره کرده است. معروف است که در شب معراج حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) روی این صخره به معراج رفتند طول صخره از شمال به جنوب 17/5 متر و عرض آن از شرق به غرب سیزده متر و ارتفاع آن یک تا دو متر است. گنبد طلایی درست بر روی صخره قرار گرفته است. در صحن صخره هشت چاه وجود دارد بنای قبه را که روی این صخره واقع شده است، عبدالملک بن مروان در سال 691 میلادی ساخت در سال 1099 مسیحیان آن را به کلیسا تبدیل نمودند و بر روی صخره جایگاه قربانی کردن قرار دادند اما صلاح الدین ایوبی پس از فتح بیت المقدس آثار صلیبیون را از بین برد و گنبد را تزئین نمود و دیوارها را با سنگ مرمر پوشاند. پادشاهان ایوبی و ممالیک مصر و خلفای عثمانی به تعمیر و مرمت ساختمان مسجد اهمیت فراوانی دادند قبه الصخره یکی از زیباترین اماکن مقدسه روی زمین است و از نظر سبک، معماری نقشه و ساختمان از معدود ساختمان های بینظیر جهان محسوب میشود و دارای سه شاخص عمده در ساختمان میباشد. 1. ساختمان کاملاً بر روی سکوی دوزنقه ای شکل واقع شده که ابعاد آن عبارتند

از ضلع شمالی 150 متر ضلع جنوبی 125 متر و اضلاع طرفین هر یک 160 متر. 2. این سکو تقریباً در میانه حرم شریف واقع شده.

دخالت ادارات اسرائیلی در نحوه اداره نگهداری و بخصوص عملیات بازسازی حرم الشریف و ابنیه تاریخی تحت اختیار مجامع مذهبی روز به روز افزایش میابد این امر ناشی از تعبیر جدید مقامات رژیم اشغالگر از مفهوم خود مختاری اداره اموال تحت اختیار مجامع مذهبی است و پس از رویدادهای فجیع (اکتبر 16) مهر ماه افزایش یافته است.

ز - عملیات بازسازی کلیسای سن سپولکر Saint - Sé pulere بسیار کند پیش می رود. علاوه می رود.

بر آن کیفیت عملیات انجام شده از لحاظ معماری و اصول زیبایی شناسی بسیار قابل انتقاد است. لذا

لازم است که یک کمیته علمی بینالمللی در این خصوص نیز تشکیل شود و بر آن نظارت علمی

صحیح نماید.

8

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران صدوچهل و ششمین اجلاس شورای اجرایی یونسکو پاریس 3 مه 1995/15 EX 146

موارد 5 و 2 و 3 دستور کار موقت.

طرح وضعیت کمیته منطقه ای در مورد آموزش در آسیا و اقیانوس آرام

1. در اجرای توصیه شماره 45 مصوب ششمین کنفرانس منطقه ای وزرای آموزش و پرورش و وزرای برنامه ریزی اقتصادی حوزه آسیا و اقیانوس آرام مدیر کل طرح وضعیت کمیته منطقه ای آموزش در آسیا و اقیانوس آرام (سند) 145EXII را جهت تصویب به صدوچهل و پنجمین اجلاس

شورای اجرایی ارائه داد

2. طبق طرح ارائه شده در سند 145EX II کمیته منطقه ای پیشنهادی در نوع V، به جای نهادی که جایگزین آن خواهد شد یعنی کمیته مشورتی که در سال 1979 بوجود آمده قرار خواهد گرفت. بازرسی سند 145EX/II و یادآوری تفاوت هایی که بین یک کمیته منطقه ای بین دولتی

3. نوع II و یک کمیته منطقه ای تخصصی نوع (V) وجود دارد شورای اجرایی صلاح دید که دولت های شورای عضو منطقه آسیا و اقیانوس آرام عضو کمیته منطقه ای آموزش باشد. به عبارت دیگر کمیته میبایست در نوع II موارد 2 و 3 تصمیم 5 و 2 و 3 شورای اجرایی صد و چهل و پنجمین اجلاس خود قرار گیرد.

4. در تصمیم 5 و 2 و 3 که شورای اجرایی در صدوچهل و پنجمین اجلاس خود گرفت، شرکت نمایندگان نهادهای مالی و سازمان های غیر دولتی مربوطه را در جهت رسیدن به اهداف این

کمیته را به صلاح دید بالاخره شورای اجرایی از مدیر کل خواست تا با مشورت کشورهای عضو

منطقه آسیا و پاسیفیک طرح و وضعیت کمیته منطقه ای آموزش در آسیا و اقیانوس آرام را تهیه کند و آن را به صد و چهل و ششمین اجلاس شورای اجرایی ارائه دهد.

5. در پی این تصمیم طرح و وضعیت تهیه و به کمیسیون های ملی کشورهای عضو منطقه ارسال شد (30 دسامبر 1994) تا نظرات خود را در این مورد ابراز دارند همچنین در 28 دسامبر 1994 به رئیس گروه نمایندگان دائمی منطقه آسیا یا پاسیفیک این طرح ارائه شد تا پس از مشورت با اعضای گروه نظرات خود را در پاسخی جامع به معاون مدیر کل در امور آموزش ارائه دهند. نظرات داده شده در ضمیمه پیوست است.

6. با توجه به مطالب گفته شده شورای اجرایی تصویب طرح تصمیم زیر را مد نظر دارد

شورای اجرایی

1. پس از بررسی سند 145EX/II

2. طرح وضعیت کمیته منطقه ای آموزش در آسیا و پاسیفیک به پیوست را تصویب می کند. . به کنفرانس عمومی توصیه می کند که این وضعیت را تصویب و کمیته منطقه ای آموزش در

آسیا و پاسیفیک نوع (V) را ایجاد کند که جایگزین کمیته مشورتی فعلی نوع (V) باشد.

ضمیمه طرح وضعیت کمیته منطقه ای آموزش در آسیا و اقیانوس آرام بند I به واسطه متن ، حاضر کمیته منطقه ای آموزش در آسیا و اقیانوس آرام نوع II که از این

پس در متن به عنوان کمیته یاد میشود ایجاد شده است.

بند II وظیفه اصلی کمیته تشدید همکاری منطقه ای در آموزش در آسیا و پاسیفیک است و به این منظور

1. یاری به مدیر کل جهت تدارک و پیگیری برپایی کنفرانسهای منطقه ای وزرای آموزش

و پرورش در آسیا و پاسیفیک

2. شرکت در برنامه ریزی و اجرای برنامه های منطقه ای و چندملیتی در زمینه آموزش و بخصوص برنامه های نوآوری آموزش به منظور توسعه (APEID) و برنامه ریزی آموزش پایه ای برای همه APPEAL.

3. مشارکت تا حد امکان در اجرای برنامه های منطقه ای در سطح زیر منطقه ای و ملی و نیز در

پیگیری اجرا و ارزیابی اثرات ناشی از این برنامه ها و فعالیت های مربوطه.

4. تسهیل همکاری فنی افقی بین کشورهای و گروههای کشورهای منطقه، موسسات و نهادهای

نظام ملل متحد، سازمانهای غیر دولتی موسسات و دیگر نهادهای کمک علمی یا مالی

ص: 223

5. ارائه نظرات به مدیر کل یونسکو در مورد برنامه ها و طرحهای مربوط به آموزش در منطقه که میبایست کنفرانس عمومی درباره آنها تصمیم گیری کند و به این ترتیب کشورهای امکان مشارکت فعالتر در کارهای کنفرانس عمومی را می یابند را میبایست در نظر داشت.

بند III

1. کمیته از نمایندگان تمام کشورهای عضو منطقه آسیا - پاسیفیک طبق قطعنامه های 2101/19C و C5002/20 و C/25/48 و C/26/35 و C/27/44 و C/4601/18C و دیگر قطعنامه هایی که

کنفرانس عمومی ممکن است بعداً به تصویب برساند تشکیل شده است. . با تایید شورای اجرایی کمیته میتواند سرزمینی را که عضو یونسکو نیست ولی از نظر

آموزشی دارای خودمختاری است برای حضور در جلسات کمیته دعوت کند.

کمیته میتواند از اشخاص زیر بدون داشتن حق رأی برای شرکت در جلسات خود دعوت .. کند کارشناسانی که به دلیل دانش و تجربیات خاص خود میتوانند به کمیته در کارهای کمک کنند نمایندگان سازمان های غیر دولتی بین المللی موسسات و یا نهادهایی که با یونسکو روابط

رسمی دارند و میتوانند به صورت فنی یا مالی به اجرای فعالیتهای مربوط به برنامه های منطقه ای در زمینه آموزش کمک کنند. شرایط دعوت و مشاوره متخصصین حاذق را کمیته تعیین می کند.

4. سه نهاد یا سازمان نظام ملل متحد که با یونسکو در کنفرانس جهانی آموزش برای همه را تشکیل دادند ژوئن -59 مارس (90) یعنی ، یونیسف، برنامه ملل متحد برای توسعه (PNUD) و

بانک جهانی برای شرکت در جلسات کمیته به عنوان مشاوره دعوت شده اند.

5. مدیر کل یونسکو یا نماینده او در تمام کارهای کمیته به عنوان مشاوره حضور خواهند

بند 1 - IV - کمیته هر دو سال یکبار اجلاس عادی خواهد داشت تاریخ اجلاس طوری تعیین شده است که در کارهای کنفرانس عمومی که مربوط به فعالیت های برنامه یونسکو است مشارکت مفید داشته باشد مدیر کل یونسکو میتواند پس از مشورت با دفتر کمیته جلسات فوق العاده را فراخواند و این یا به ابتکار خود یا به تقاضای اکثریت اعضای کمیته باشد؛ منوط به اینکه منابع مالی لازم جهت برپایی این جلسات وجود داشته باشد.

2. در جلسات عادی و فوق العاده هر عضو کمیته یک رأی دارد ولی میتواند کارشناسان یا مشاورین به جلسات اعزام دارد.

3. کمیته قوانین داخلی خود را تصویب می کند.

4. در چارچوب قوانین داخلی کمیته میتواند نهادهای کمکی که وجودشان را لازم تشخیص

می دهند ایجاد کند؛ به شرط آنکه هزینه های این نهادها تامین شود.

5. کمیته در هر اجلاس دستور کار را مشخص خواهد کرد.

بند ۷ در هر اجلاس عادی کمیته یک رئیس و سه معاون و یک گزارشگر را به عنوان اعضای دفتر انتخاب خواهد کرد.

2. دفتر وظایف محوله از سوی کمیته را انجام خواهد داد.

3. مدیر کل یونسکو در فاصله اجلاس عادی کمیته میتواند دفتر را چه به رأی خود چه به درخواست رئیس کمیته یا اکثریت اعضای دفتر فراخواند به هر حال فراخوان دفتر فقط با تایید مدیر کل امکان پذیر خواهد بود.

بند 1 VI. نمایندگان سازمان ملل متحد و دیگر سازمان های ملل متحد که با یونسکو قرار داد نمایندگی متقابل امضا کردند (غیر از آن هایی که در بند 4 III ذکر شدند) می توانند به عنوان ناظر در

تمام اجلاس عادی کمیته شرکت نمایند.

2. کمیته شرایط دعوت ناظرین نمایندگان سازمان های نظام ملل متحد که با یونسکو قرارداد نمایندگی متقابل ندارند نمایندگان سازمانها یا نهادهای غیر دولتی و موسسات مذهبی یا اجتماعی و

انجمن های معلمین را تعیین میکند

بند VII. مدیر کل یونسکو به دبیرخانه کمیته اطمینان داده است که پرسنل و امکانات لازم برای کار را در اختیار آن خواهد گذاشت.

2. دبیرخانه کمیته مسوول آماده کردن اجلاس ها و اجرای تصمیمات کمیته است.

بند 1 VIII. اعضا و اعضای مربوط به یونسکو و تمام شرکت کنندگان مخارج شرکت نماینده هایشان در جلسات کمیته و نهادهای کمکی آن را برعهده خواهند گرفت، با این حال یونسکو مخارج شرکت نمایندگان کشورهای عضو منطقه را که قادر به پرداخت این مخارج نیستند برعهده

خواهد گرفت و از بودجه عادی یا کمک های داوطلبانه کشورهای منطقه پرداخت خواهد شد.

2. مخارج عادی کمیته و ارگانهای کمکی آن مثل مخارج (دبیرخانه کمیته) از محل اعتباری

که به همین منظور توسط کنفرانس عمومی گشوده شده تأمین خواهد گردید.

3. کمک های داوطلبانه میتوانند برای تاسیس یک سپرده امانی مطابق قوانین مالی یونسکو پذیرفته شود. این صندوق تحت ریاست مدیر کل یونسکو خواهد بود کمیته به مدیر کل توصیه هایی جهت اختصاص این کمک ها خواهد کرد و بر اجرای آنها نظارت خواهد داشت.

بند IX در هر اجلاس عادی کنفرانس عمومی یونسکو کمیته گزارش از فعالیت های خود و

نتایج کارهای خود را ارائه خواهد کرد.

ص: 225

وزارت فرهنگ و هنر تاریخ 14 ژوئن 1974 اساسنامه ایکوم - مصوب یازدهمین مجمع عمومی ایکوم - کپنهاک

فصل اول - تعیین نام و محل

ماده 1 - بدین وسیله سازمان تحت عنوان شورای بین المللی موزه ها تاسیس می گردد که از این پس به طور اختصار ایکوم نامیده می شود.

ماده 2 - جای ایکوم در شهری خواهد بود که با تصویب یونسکو و به وسیله مجمع عمومی تعیین خواهد شد. زبان رسمی این شورا انگلیسی و فرانسه است.

فصل دوم - تعاریف

ماده 3 - موزه مؤسسه ای است دائمی و بدون هدف مادی که درهای آن به روی همگان گشوده است و در خدمت جامعه و پیشرفت آن تلاش می کند هدف موزه ها گردآوری، حفظ و نگهداری، تحقیق انتقال و نمایش شواهد بر جای مانده انسان و محیط زیست او به منظور بررسی

آموزش و بهره وری معنوی است.

ماده 4 - علاوه بر موزه هایی که بدین ترتیب تعیین گردیدند ایکوم موارد مشروحه زیر را نیز شامل تعریف یاد شده بالا تشخیص میدهد.

الف - موسسات حفظ و نگهداری آثار و تالارهای نمایش که پیوسته به وسیله کتابخانه ها و مراکز بایگانی نگاهداری و تأمین میشوند.

ب - محل ها و آثار باستانی طبیعی مردم شناسی و تاریخی که به علت فعالیت در زمینه های

گردآوری، حفظ و نگهداری و نمایش آثار باستانی دارای ماهیت موزه ای هستند پ - موسساتی از قبیل باغ های حیوان شناسی گیاهشناسی، نمایشگاه جانوران زمینی و

موجودات آبری و غیره که نمایشگر نمونه های موجودات زنده هستند.

ث - ذخایر طبیعی

ث - مراکز علمی و نمایشگاه های فضایی

ماده 5 - حرفه موزه داری مربوط به کلیه اعضای موزه ها یا موسسات مشروح در ماده 3 و 4 است که دارای آموزش دانشگاهی یا تخصص فنی یا تجارب عملی معاون آن بوده و به قوانین اساسی

آیین حرف های اعتقاد دارند.

فصل سوم - هدف های ایکوم

ماده 6 - ایکوم سازمانی است بین المللی غیر دولتی و غیر حرفه ای که نمایانگر موزه ها و حرفه

موزه داری است و در محدوده فعالیت های خود روابط نزدیکی از نظر همکاری و مشاوره با یونسکو ایکوموس مرکز بین المللی حفظ و نگهداری و سایر سازمان های ملی منطقه ای بین المللی، دولتی یا

غیر دولتی و هم چنین مقامات مسؤول موزه ها و کارشناسان سایر سازمان ها برقرار نموده است.

ماده 7 - هدف های اصلی ایکوم عبارتند از:

الف - تعیین حمایت و کمک به موزه ها و سازمان های موزه و تأسیس پشتیبانی و تقویت حرفه

موزه داری

ب - برقراری همکاری و کمک متقابل بین موزه ها و اعضای حرفه موزه داری در کشورهای مختلف پ - تاکید بر اهمیت نقش موزه ها و حرفه موزه داری در هر جامعه به منظور توسعه شناخت و

درک بیشتر مردم.

فصل چهارم - اعضا

ماده 8 - ایکوم از کمیته های ملی که شامل اعضای، انفرادی سازمانی و کمکی هستند تشکیل شده است.

بخش اول - اعضای انفرادی

ماده 9 - بدون هیچ گونه تبعیضی افراد زیر واجد شرایط عضویت انفرادی ایکوم خواهند بود.

الف - اعضای حرفه موزه داری مشروح در ماده 5

ب - اعضای پیشین حرفه موزه داری

پ با توجه به محدودیت ده درصد عضویت کمیته، ملی کلیه افراد غیر وابسته به حرفه

موزه داری به واسطه تجربیات یا خدمت فنی خود به ایکوم و کمیته مزبور یا به طرح فعالیتی رسماً از طرف کمیته ملی برگزیده خواهند شد.

ماده 10 - هر عضو انفرادی میتواند همزمان در کمیته ملی کشور محل اقامت خود در

صورت وجود چنین کمیته ای و در صورت تمایل در یک کمیته بین المللی به مواد 20 و 31 رجوع

شود با تصویب پذیرش وی توسط کمیته مزبور عضویت داشته باشد و عضو مزبور ضمن رعایت

قوانین جاری این دو سازمان در جلسات آن ها دارای حق رأی است و واجد شرایط انجام کلیه امور

ص: 230

مربوط به ایکوم خواهد بود عقاید یا آرایه‌ای که ابراز میدارد مؤسسه یا اداره‌ای را که بدان وابسته

است متعهد نمی‌نماید.

بخش دوم - اعضای سازمانی

ماده 11 - موزه‌ها یا موسسات مشروح در ماده 3 و 4 موسساتی که موزه‌ها به آن‌ها مربوط یا وابسته هستند و کلیه موسساتی که فعالیتهای آنها مربوط به یک یا چند مورد از وظایف موزه‌هاست

واجد شرایط عضویت سازمانی خواهند بود.

ماده 12 - کلیه اعضای سازمانی به خودی خود عضو کمیته ملی کشورهای خود در صورت

وجود چنین کمیته‌ای خواهند بود اعضا دارای حق انتخاب یک نماینده در کمیته بین‌المللی با در نظر گرفتن تصویب پذیرش وی توسط کمیته مزبور و یک رأی و کمیته به انضمام سه کارت عضویت جمع‌ی هستند. نمایندگان که از طرف کمیته‌های ملی در جلسات شرکت می‌نمایند دارای

حق رأی در کمیته بین‌المللی بوده و بدون پرداخت آبونمان کلیه نشریات دوره‌ای ایکوم را دریافت

خواهند داشت.

بخش سوم - مقررات مشترک برای کلیه اعضای انفرادی و سازمانی ماده 13 - عضویت ایکوم با در نظر گرفتن تصویب کمیته ملی و در غیاب آن توسط شورای

اجرایی به طور اختیاری انجام پذیر خواهد بود.

ماده 14 - تحت هیچ شرایطی با عضویت انفرادی یا سازمانی فردی به دلایل منافع تجاری و

خرید و فروش اموال فرهنگی موافقت نخواهد شد.

ماده 15 - هر عضو باید سالیانه حق عضویتی را که توسط شورای اجرایی به میزان معین تعیین

شده قبل از ماه می بپردازد عضو مزبور در عوض کارت عضویت، نشریات حق شرکت در کنفرانس‌های عمومی استفاده از مرکز اسناد و مدارک و سایر امتیازات گوناگون دیگر را که توسط

شورای اجرایی فراهم آمده است به دست خواهد آورد.

ماده 16 - در موارد زیرین عضویت اعضا لغو خواهد شد:

الف - استعفا

ب - عدم پرداخت حق عضویت به مدت 2 سال متوالی

پ - اخراج براساس تصمیم شورای اجرایی و پیشنهاد کمیته ملی یا پیشقدمی خود شورا به علل

مختلف از قبیل عدم رعایت آیین حرفه ای و تخلف از اساسنامه

ت - به موجب تغییر در وضع حرفه ای و بر اساس تصمیم کمیته ملی

ص: 231

بخش چهارم - اعضای اقماری و حامی

ماده 27 - کلیه افراد و مؤسساتی که به انگیزه علاقمندی به موزه ها و همکاری های بین المللی مایل به کمک و حمایت ایکوم هستند میتوانند به عضویت این گروه پذیرفته شوند. اعضاء نشریات

مربوطه را دریافت و حق شرکت در کنفرانسهای عمومی را خواهند داشت و سایر امتیازات از طریق

کمیته های ملی و شورای اجرایی به آنان داده خواهد شد. اعضاء باید حق عضویتی را که از طرف

شورای اجرایی تعیین شده پردازند و نه تنها دارای حق رأی، نیستند بلکه واجد شرایط ارجاع امور اداری نیز نیستند مگر شامل گروه های مشروح در ماده 9 و 11 باشند.

ماده 18 - عضویت افتخاری توسط مجمع عمومی و بر اساس پیشنهاد شورای اجرایی به افرادی

که خدماتی استثنایی برای موزه های بین المللی یا ایکوم انجام داده اند اعطاء خواهد شد.

اعضای افتخاری از پرداخت حق عضویت معاف خواهند بود و تعداد آنان نباید از 20 نفر

تجاوز نماید.

فصل پنجم - سازمانهای ایکوم

ماده 19 - کمیته های ملی از واحدهای اصلی ایکوم خواهند بود.

ماده 20 - کمیته های بین المللی مسوول تهیه وسایل اساسی کار ایکوم به منظور تحقق برنامه

فعالیتهای موسسه مزبور بوده و باید دارای خصوصیت کاملاً حرفه ای باشند.

ماده 21 - سازمان های ایکوم عبارتند از مجمع عمومی کمیته مشورتی و شورای اجرایی ماده 22 - سازمانهای اداری عبارتند از دبیرخانه

که مرکز اسناد و مدارک و نمایندگی های

محلی به آن وابسته اند.

ماده 23 - وظایف این سازمان ها به وسیله مفاد مندرج در این اساسنامه و قوانین اتخاذ شده

توسط شورای اجرایی یا هر کدام از موسسات مزبور تعیین خواهد شد.

بخش اول - کمیته های ملی

ماده 24 - کمیته ملی عامل اصلی ارتباط بین ایکوم و کلیه اعضای آن مجری اداره عواید ایکوم در کشور خود، سهام در تقویت مالی

سازمان و تحقق برنامه های آن و نماینده منافع حرفه مزبور و

اعضای ایکوم خواهد بود. ماده 25 - کمیته ملی باید از کلیه اعضای ایکوم که در آن کشور سکونت دارند تشکیل گردد.

تعداد اعضای انفرادی نمیتواند از 5 نفر کمتر باشد.

ص: 232

ماده 26 - کمیته ملی با تصویب قبلی و رای شورای اجرایی براساس اعلامیه کمیته جدیدی که رسماً اساسنامه های موجود را پذیرفته و مراتب تشکیل هیات اجرایی کمیته را به انضمام قوانین داخلی

ارائه نموده ده است در هر کشوری تشکیل می گردد. کمیته جدید زمانی کار خود را آغاز خواهد کرد که فهرست کامل اعضای آن به وسیله دبیرخانه ثبت و دبیرخانه مبلغ کل اولین حق عضویت سالیانه اعضا را دریافت نموده باشد.

ماده 27 - هر کمیته ملی دارای وظایف زیر است

الف - تصویب مقررات داخلی خود

ب - تعیین رئیس و هیئت اجرایی

پ - تشکیل حداقل یک جلسه عمومی در سال

ت - انتخاب افرادی که کمیته مزبور را در مجمع عمومی معرفی خواهند نمود

ث - برقراری ارتباط با کمیسیون ملی یونسکو

ج - تصویب کلیه درخواستهای عضویت با توجه به ماده 13

چ - ارسال گزارش سالیانه فعالیت های خود به شورای اجرایی و کمیته مشورتی

ماده 28 - هر کمیته ملی باید در صورت امکان با موسسه یا موسساتی که حرفه موزه داری را در

سطح ملی ارائه می دهند روابط قانونی برقرار نماید موسسات مزبور میتوانند با کسب مجوز از شورای اجرایی اقدام به تشکیل یک کمیته ملی ایکوم در کشور خود بنمایند که البته این امر موکول به اعلام نمایندگی و مطابقت اساسنامه آنها با اساسنامه ایکوم است.

ماده 29 - رای انحلال کمیته ملی در صورتی که کراً و علی رغم اخطارهای مکرر مرتکب

اعمال مغایر با اساسنامه شود به وسیله شورای اجرایی صادر خواهد شد.

ماده 30 - در کشوری که کمیته ملی وجود ندارد شورای اجرایی یک رابط ملی را که دارای

حق شرکت در مجمع عمومی به عنوان ناظر خواهد بود تعیین می کند.

بخش دوم - کمیته های بین المللی

ماده 31 - با توجه به مقررات مندرج در ماده 33 (ث) هر عضو انفرادی می تواند به انتخاب خود وابسته به یک گروه بینالمللی باشد و تنها

در یک کمیته حق رای دارد عضو سازمانی می تواند

نماینده کمیته بین المللی خود باشد. فقط اعضای ایکوم حق رأی در کمیته بین المللی را دارند.

ماده 32 - کمیته بین المللی بدین ترتیب تشکیل میگردد.

ص: 233

الف - با تصویب شورای اجرایی عضویت حداقل ده نفر اعضای مؤسس کمیته باید اعلامیه ای شامل لیست اساسی اعضای هیات اجرایی کمیته جدید برنامه فعالیت آن با رونوشت قوانین داخلی و

تعهدنامه ای مبنی بر اجرای مفاد اساسنامه ایکوم تهیه و به شورا تسلیم نمایند.

ب - با همکاری و ابتکار عمل شورای اجرایی که بعداً ترکیب سازمانی هیئت اجرایی و

برنامه‌های اولیه کمیته را تعیین خواهند نمود.

ماده 33 - کمیته بین‌المللی دارای وظایف زیر است

الف - تصویب مقررات داخلی خود

ب - انتخاب هیئت اجرایی مدت ریاست نباید بیش از 6 سال متوالی باشد.

پ - تشکیل یک جلسه عمومی حداقل هر سه سال یکبار در تاریخ و محل تشکیل کنفرانس

عمومی ایکوم

ت - تعیین اعضای کمیته مزبور را در مجمع عمومی معرفی خواهند نمود.

ث - تصویب کلیه درخواست‌های عضویت با توجه به ماده 10

ج - ارسال گزارش سالیانه فعالیت‌های خود به شورای اجرایی و کمیته مشورتی

ج کلیه اعضای ایکوم در کمیته‌های بین‌المللی خود دارای حق رای در مورد مسائل حرفه‌ای هستند.

ماده 34 - هر سازمان بین‌المللی که حداقل دو سوم اعضای آن واجد شرایط مفاد مندرج در

ماده 9 باشند و کلیه موسساتی که منطبق با موارد یاد شده در ماده 11 هستند میتوانند با ارائه

درخواست خود و تصمیم شورای اجرایی به عضویت کمیته بین‌المللی پذیرفته شوند. شرایط لازم جهت تشکیل یک کمیته بین‌المللی همان موارد مشروح در ماده 32 است. به علاوه اکثریت اعضای آن سازمان باید ظرف مدت یکسال از تاریخ پذیرش به عضویت ایکوم در آیند.

سازمان‌های بین‌المللی که به عضویت ایکوم پذیرفته میشوند دارای حق اداره امور مربوط

براساس قوانین داخلی خود در قوانینی که با اساسنامه ایکوم مغایرت دارند هستند.

ماده 35 - رای انحلال یا تعلیق یک کمیته بین‌المللی یا انقضای پذیرش یک سازمان بین‌المللی

وابسته به پیشنهاد کمیته مشورتی که به یکی از علل زیر به وسیله شورای اجرایی صادر خواهد شد:

الف - عدم رعایت اصول اساسنامه

ب - تحقق کلیه هدف های کمیته

پ عدم فعالیت یا فعالیت غیر کافی

ث - تاخیر مکرر در تهیه و تکمیل برنامه های مربوطه

ص: 234

مجمع عمومی رکن اصلی ایکوم است که امور مربوط به پذیرش و اصلاح اساسنامه، انتخاب رئیس ایکوم و شورای اجرایی، تعیین برنامه و بودجه سه ساله کنترل اجرای آنها و حل و فصل کلیه مسائلی که از طریق شورای اجرایی یا کمیته مشورتی به آن ارجاع میشود انجام می دهد.

تصمیمات مجمع عمومی باید قطعی و غیر قابل تغییر باشد.

ماده 37 - کلیه اعضای ایکوم دارای حق شرکت در مجمع عمومی خواهند بود. مجمع مزبور به

ریاست رئیس ایکوم و در غیبت وی به وسیله یکی از معاونان تشکیل خواهد شد.

ماده 38 - مجمع عمومی باید هر سه سال یکبار تشکیل جلسه دهد. تاریخ و محل تشکیل

جلسات باید با کنفرانس عمومی مطابقت داشته باشد.

ماده 39 - جلسات فوق العاده مجمع عمومی در موارد زیر تشکیل خواهد شد:

الف - به درخواست یک سوم اعضای کمیته ملی

ب - به درخواست اکثریت اعضای شورای اجرایی

ماده 40 - رای گیری در جلسات مجمع عمومی و مشاورات مکاتبه ای به وسیله اعضای مشروح

زیر انجام میگردد

الف - پنج عضو انفرادی که به وسیله هر کمیته ملی برگزیده و تعیین شده اند و یک نفر از آنان

باید در صورت امکان عضو شورای اجرایی باشد.

ب - دو نفر از اعضای انفرادی که به وسیله هر کمیته بین المللی یا سازمان وابسته انتخاب یا

تعیین شده باشند واگذاری وکالت تنها بین اعضای یک کمیته امکان پذیر خواهد بود.

- ماده 41 مجمع عمومی با حدنصاب دو سوم اعضای رأی دهنده مشروح در ماده 40 تشکیل می گردد.

در صورتیکه تعداد به حد نصاب نرسد، مجمع عمومی باید در ظرف مدت بیست و چهار ساعت در همان محل دوباره تشکیل گردد و از

این پس هر تصمیمی که اعضای رأی دهنده مجمع

اتخاذ نمایند معتبر خواهد بود.

بخش چهارم - شورای اجرایی

ماده 42 - شورای اجرایی بجز در مورد کمیته مشورتی و مجمع عمومی بر تمام تشکیلات و امور کلیه سازمان های ایکوم نظارت دارد
شورای مزبور موظف به تعیین میزان حق عضویت و اخذ

تصمیم در مورد درخواستهای اعضاء. است شورا باید امور مالی ایکوم و اجرای طرح ها و بودجه

ص: 235

سالیانه آن را تامین و در فاصله بین جلسات مجمع عمومی و بنام این مجمع تصمیمات لازم را اتخاذ نماید.

ماده 43 - شورای اجرایی از ده نفر اعضای انفرادی مشروحه زیر تشکیل می گردد:

الف - رئیس ایکوم

ب - رئیس کمیته مشورتی

پ - دو نفر معاونین

ت - خزانه دار

ث - پنج نفر عضو

به استثنای رئیس کمیته مشورتی بقیه افراد از طرف مجمع عمومی انتخاب خواهند شد.

ماده 44 - مدت عضویت اعضای منتخب شورا سه سال است که برای یکبار قابل تمدید است. در مورد عدم حضور یکی از اعضا در مدت دوره سه ساله و در نتیجه خالی ماندن یک محل شورا شخصی را تا اتمام دوره به جای وی انتخاب خواهد نمود.

ماده 45 - شورای اجرایی مسوول اقدام در مورد امور مربوط به اخذ وام نگاهداری و استفاده از وجوه لازم به منظور تحقق هدف های قانونی ایکوم خواهد بود.

ماده 46 - جلسات عادی شورای مزبور باید بلافاصله با اختیار تام قبل یا بعد از آغاز کار مجمع عمومی جلسات خود را تشکیل و در صورت لزوم با تصمیم اکثریت اعضای خود نسبت به تشکیل جلسات فوق العاده و سری اقدام نماید.

ماده 47 - هر عضو شورا دارای حق واگذاری وکالت به یکی دیگر از اعضای ایکوم که عضو شورای اجرایی نباشد خواهد بود هیچ عضو یا نماینده عضو دیگری نمی تواند بیش از یک رای بدهد تصمیمات شورا با اکثریت آراء اتخاذ خواهد شد شورا با حد نصاب هفت نفر عضو حاضر یا نمایندگان آنان تشکیل جلسه خواهد داد.

ماده 48 - مدت خدمت رئیس ایکوم سه سال است و یکبار قابل تمدید است. نامبرده مسوول تشکیل و ریاست جلسات مجمع عمومی و شورای اجرایی به علاوه اجرای صحیح امور مربوط به کنترل درآمد و هزینه خواهد بود و در فواصل بین جلسات شورای اجرایی میتواند با توجه به منافع ایکوم و تصویب احتمالی شورا تصمیمات لازم را اتخاذ نماید و در کلیه تماس های ایکوم با یونسکو ایکوموس، مرکز بین

المللی حفظ و نگهداری سایر کشورها و سازمان های بین المللی نماینده ایکوم محسوب می گردد. معاونین باید در کلیه امور رئیس را یاری نموده و در صورت لزوم جانشین وی گردند.

ص: 236

ماده 49 - خزانه دار مسؤول انجام پرداختهای جاری کنترل ممیزی حساب ها با کمک کارشناس مالی و تهیه گزارش های مالی و پیش نویس بودجه ها جهت ارائه به مجمع عمومی یا شورای

اجرایی است و در صورت لزوم به وسیله یک معاون خزانه داری که توسط شورای اجرایی و از میان افراد غیر عضو انتخاب گردیده یاری خواهد شد.

بخش پنجم - کمیته مشورتی

ماده 50 - کمیته مشورتی نظریات خود را در اختیار شورای اجرایی و مجمع عمومی قرار خواهد داد؛ به علاوه کلیه طرحهای مهم مربوط به وظایف، ایگوم امور مالی، برنامه ها، خدمات،

مقررات کمیته های ملی و بین المللی ضوابط حرفه ای و غیره باید به کمیته مزبور ارجاع شود.

ماده 51 - کمیته مشورتی با توجه به تمایل اعضای ایگوم فهرست اسامی پانزده نفر کاندیدای

شورای اجرایی را تهیه و شصت روز قبل از تاریخ شروع مجمع عمومی کاندیداها را به کلیه اعضای ایگوم معرفی خواهد نمود.

ماده 52 - کمیته مشورتی مرکب است از

الف - روسای کمیته های ملی یا نمایندگان آنها

ب - روسای کمیته های بین المللی یا نمایندگان آنها

رؤسای سازمان های بین المللی وابسته یا نمایندگان آنها

اعضای شورای اجرایی و رابطین ملی دارای حق شرکت در جلسات کمیته مشورتی به عنوان ناظر خواهند بود.

ماده 53 - کمیته مشورتی رئیس خود را برای مدت سه سال انتخاب میکند و انتخاب مجدد

وی تنها یکبار قابل تمدید است.

ماده 54 - جلسات عادی کمیته مشورتی باید هر سال در روزهای پیش از تشکیل جلسات تابستانی شورای اجرایی تشکیل گردد جلسات فوق العاده با پیشنهاد شورای اجرایی یا به درخواست

یک چهارم اعضای کمیته مشورتی تشکیل خواهد شد.

بخش ششم - سازمان های اداری

ماده 55 - دبیر خانه توسط دبیر کل وزیر نظر ریاست ایکوم و شورای اجرایی اداره می شود.

وظایف دبیرخانه به شرح زیر است.

الف - تعیین وظایف اعضا

ب - ایجاد تسهیلات در کار کمیته های بین المللی

ص: 237

پ - تهیه، اجرا، ارزیابی و گزارش برنامه فعالیتهایی که توسط مجمع عمومی و شورای اجرایی به آن ارجاع میشود.

ت - کمک به خزانه دار در تهیه بودجه و امور مالی ایکوم.

ث - کمک به دبیرخانه یونسکو به منظور تحقق برنامه های آن

ماده 56 - مرکز اسناد و مدارک یونسکو ایکوم توسط یک هیأت مرکزی اداره و بایستی تحت

نظر دبیر کل به منظور اجرای امور اداری قسمتی از دبیرخانه ایکوم را تشکیل دهد.

وظایف مرکز مزبور به شرح زیر است

الف - اخذ و نگهداری کلیه مدارکی که به نحوی به ایکوم مربوط است.

ب - استفاده از اطلاعات موجود به منظور ایجاد ارتباط و همکاری با اعضای یونسکو و ایکوم

و در صورت امکان با کلیه متخصصین دانشجویان و پژوهندگان

پ - تحقیق و استفاده از کلیه امکانات توسعه و افزایش نشر اطلاعات

ت - تشویق به تاسیس مراکز منطقه ای اسناد و مدارک و هماهنگ نمودن فعالیت های آن ها

ث - کمک به کمیته های ملی و سازمان های حرفه ای در زمینه اسناد و مدارک و اطلاعات به

ویژه به وسیله تربیت کارآموزان کمک به کمیته های بین المللی در مورد امور مربوط به اسناد و مدارک (کتابچه های

ج-، راهنما پرسش نامه - کتاب (فهرست)

چ - همکاری با دبیرخانه ایکوم در مورد امور مربوط به اسناد و مدارک، اطلاعات و تهیه

فهرست کتابها

ماده 57 - بر اساس پیشنهاد کمیته مشورتی باید اختیارات لازم جهت تاسیس نمایندگی های منطقه ای به منظور خدمت در مناطق

محدود جغرافیایی به شورای اجرایی واگذار گردد. در این نمایندگی ها ممکن است کلیه وظایف یا صرفاً یکی از وظایف ایکوم را در مورد

محدوده خود انجام دهند. نمایندگی های مزبور به وسیله یکی از اعضای اداری ایکوم که توسط شورای اجرایی انتخاب و

در برابر دبیر کل مسوول است اداره خواهند شد.

ماده 58 - شورای اجرایی مسؤول انتخاب دبیر کل ایجاد شرایط لازم استخدام تعیین میزان

دستمزد و حل اختلافات خواهد بود.

فصل ششم - فعالیت های منظم

بخش اول - کنفرانس عمومی

ص: 238

ماده 59 - کنفرانس عمومی بجز در موارد استثنایی هر سه سال یکبار در تاریخ و محل برگزاری مجمع عمومی تشکیل می گردد.

ماده 60 - شرکت در کنفرانس عمومی برای کلیه اعضای ایکوم آزاد است. کلیه

شرکت کنندگانی که به موقع ثبت نام نموده‌اند دارای حق دادن بیش از یک رای نیستند.

ماده 61 - کنفرانس عمومی ضمن گزارش فعالیتهای ایکوم در مورد برنامه های مربوط به

تحقیق و پیشنهادهای موجود در مورد مسائل عملی یا تئوری مربوط به حرفه موزه داری را تنظیم مینماید

بخش دوم - نشریات

ماده 62 - دبیرخانه ایکوم در صورت امکان نسبت به تهیه و ارسال یک نشریه خبری به عنوان

کلیه اعضا اقدام خواهد نمود.

فصل هفتم - امور مالی

ماده 63 - منابع مالی ایکوم عبارتند از:

الف - حق عضویت تعیین شده از طرف شورای اجرایی

ب - عوایدی که از فعالیت های قانونی از قبیل فروش آپارتمان نشریات و حق ثبت نام به دست

می آورد.

پ - اعانات هدایا و موقوفات با توجه به تصویب شورای اجرایی

ت - عقد قرارداد به منظور انجام پروژه ها و برنامه های ویژه با تصویب شورای اجرایی

ماده 64 - ایکوم در هر کشوری که رسماً دارای کمیته ملی است حساب بانکی ویژه ای نیز با تصویب شورای اجرایی و هماهنگ با قوانین آن کشور به منظور نگهداری وجوه ایکوم که آزادانه قابل انتقال نیستند باز خواهد کرد خزانه دار ایکوم باید طی گزارش سالیانه خود میزان درآمدها و

موارد استفاده آنها را به شورای اجرایی ارائه دهد.

ماده 65 - آن قسمت از قوانین ایکوم که توسط شورای اجرایی تصویب و اصلاح گردیده است

تعیین کننده قوانین اجرایی این اساسنامه است.

ماده 66 - اساسنامه موجود از تاریخ تصویب به وسیله مجمع عمومی قابل اجرا خواهد بود. کمیته های ملی و بین المللی باید قوانین خود را ظرف مدت یکسال با اساسنامه جدید تطبیق دهند و

شورای اجرایی باید قوانین ایکوم را در مدت یکسال تصویب نماید.

ماده 67 - بایستی اختیارات لازم جهت اصلاح اساسنامه به مجمع عمومی داده شود.

اتخاذ تصمیم در مورد پذیرش اصلاح اساسنامه با اکثریت دو سوم آراء صورت می گیرد. اصلاحات انجام شده باید حداقل شصت روز قبل از تشکیل مجمع عمومی از طریق دبیر کل به کلیه روسای کمیته های ملی و بین المللی اعلام گردد

ماده 68 - تصمیم مجمع عمومی مبنی بر انحلال ایکوم با اکثریت دو سوم آراء اعضای مجمع صورت می گیرد. کلیه اموال ایکوم در موقع انحلال باید با مشاورت یونسکو به سازمانی که دارای هدفهایی مانند ایکوم باشد منتقل گردد.

2

برای بازگشت میراث فرهنگی به آنها که آنها را آفریده اند دعوت «عام احمد مختارامبو» مدیر کل یونسکو

نبوغ هر ملتی در میراث های فرهنگ آن ملت ظاهر میشود که در طول زمان و قرون در آثار مهندسان مجسمه سازان، نقاشان سنگ تراشان و یا جواهر سازان و هر آفریننده شکل که بتواند به این میراث فرهنگی در قالب زیبایی متعدد و منحصر به فرد آن مفهوم قابل لمسی بدهد پدیدار می شود.

بسیاری از ملت ها در طول حوادث تاریخ متوجه شده اند که از قسمت غیر قابل جبرانی از این میراث مهم که بازگو کننده هویت بسیار دور آنهاست محروم شده اند.

آثاری که از این ملت ها گرفته شده است چه آثار مهندسی باشند چه مجسمه و کنده کاری چه سنگهای یکپارچه موزائیک، کوزه کاری میناکاری یشم سبز و سنگ حرز، عاج، طلایی، حکاکی شده و یا مارک های گوناگون علاوه بر ارزش تزئینی ارزش بسیار مهم دیگری نیز داشته اند؛ آنها شاهدهای تاریخ هستند تاریخ فرهنگ ملتی که روح او در این آثار استمرار و امتداد می یافته و در آنها تجدید حیات میکرده است. ملتی که به این ترتیب غارت شده اند فقط از شاهکارهای غیر قابل جبرانی محروم نشده اند بلکه از خاطراتی محروم شده اند که بی شک می توانسته اند در شناساندن خود ایشان به خودشان و تاریخ ایشان و همچنین در شناساندن آنان به دنیا کمک غیر قابل ملاحظه ای برای آنان باشند.

امروز نیز معاملات تجاری غیر قابل کنترل که بر روی این اشیای هنری انجام می شود و قیمت های بازار آثار هنری نیز آن را تشدید میکند؛ سوداگران و غارتگران را بر آن داشته که از

جهالت محلی سوء استفاده کنند و از همدستیها برای استفاده هر چه بیشتر برای خود بهره مند شوند. با دسترسی به تجهیزات زیاد و با به خدمت گرفتن آخرین تکنیک ها در راه پلید خود این راهزنان

جدید، افریقا آمریکای لاتین، آسیا اقیانوسیه و حتی اروپا را غارت میکنند و آثار تاریخی و باستانی که مردان علم به تازگی کشف کرده اند به غارت میبرند مردان و زنان این کشورها اموال فرهنگی را که جزئی از وجودشان است باید دوباره به دست بیاورند.

بدیهی است که آنان از جهانی بودن هنر مطلع هستند و میدانند که این آثار که تاریخ آنان و حقایق آن ها را بازگو می کنند تنها با آن ها صحبت نمیکنند و احساس خوشوقتی می کنند از اینکه مردان و زنان در نقاط دیگر بتوانند هنر اجدادیشان را مطالعه و تحسین کنند بخوبی متوجه اند که برخی از این آثار از مدت ها پیش صمیمانه در تاریخ سرزمین تجارتي مشارکت دارند و نهادهایی را که حاکی از وابستگی آنها به آن سرزمین است نمیتوان انکار کرد و ریشه هایی را که در آن سرزمین بهم زده اند از بیخ و بن بر کند به همین دلیل است که این مردان و زنان محروم تقاضا دارند که لااقل قسمتی از آثار هنری که بیش از آثار دیگر مصرف فرهنگی آنان است و به آنان بستگی زیاد دارند و اهمیت بیشتری را دارا میباشند آثاری که غیبتشان ضربه روحی به آنان وارد می سازد؛ به آنان برگردانده شود این تقاضا کاملاً منطقی و قانونی است.

یونسکو که به موجب اساسنامه خود موظف است از میراث جهانی آثار هنری و آثاری که از

اهمیت تاریخی و علمی برخوردار هستند حمایت و حفاظت کند، سعی و کوشش می کند که اقدامات لازم در این زمینه را گسترش دهد بازگرداندن اموال فرهنگی به کشورها باعث به وجود آمدن مسائل و مشکلات بخصوص میشوند که قراردادها و اقدامات خلق الساعه برای حل آن ها کافی نیستند به این دلیل لازم آمده است این مسائل مطابق اصول و از جنبه کلی مورد بررسی قرار گیرند. به این ترتیب؛ بنام موسسه سازمان ملل متحد برای تعلیم و تربیت علم و فرهنگ که مسئولیت

این کار را برعهده من گذاشته است؛

از تمام دولت ها و دول عضو سازمان خواستارم که با امضای قراردادهای دو جانبه بازگشت اموال فرهنگی را به کشورهایی که این اموال را از دست داده اند در نظر بگیرند و به منظور تشویق مبادله بین المللی عادلانه تر اموال فرهنگی مساله فروش اهداء امانت گیری و وام دهی به مدت طولانی را بین مؤسسات ذینفع گسترش دهند و کنوانسیون مربوط به اتخاذ تدابیر مؤثر برای جلوگیری از انتقال غیرقانونی اموال فرهنگی و باستانی را در صورتی که امضا نکرده، امضا کنند و به شدت به اجرا درآورند. از تمام افرادی که وظیفه آگاه کردن عامه را دارند روزنامه نگاران، خبرگزاران رسانه های اجتماعی مطبوعات و مسموعات تهیه کنندگان و مدیران برنامه های تلویزیونی و فیلم تقاضا میکنم که رای و افکار جهانیان را طوری تجهیز و تشویق کنند که احترام به آثار هنری در مواقع لزوم به صورت بازگشت آنها به سرزمین های اصلیشان منعکس شود.

از همه موسسات فرهنگی و جوامع متخصصین قاره های جهان تقاضا می کنم که برای تهیه و اجرای اصول اخلاقی صمیمی تر در بدست آوردن و حفظ اموال فرهنگی و نیز تجدید نظر در اصول اخلاقی حرفه ای در این زمینه همکاری کنند و برای نیل به این هدف از شورای بین المللی موزه ها الهام بگیرند.

از دانشگاه ها کتابخانه ها و گالری های عمومی و خصوصی هنری و موزه ها که صاحب کلکسیون های نامدارتر هستند استمداد میجویم که اموال هنری را در اختیار دارند. با کشورهایی که این آثار را آفریده اند و اکنون حتی نمونه ای از آن را نیز در اختیار ندارند همکاری و تشریک ساعی

کنند

از موسساتی که آثار و مدارک و اسناد مشابهی دارند تقاضا دارم لااقل از یکی از این آثار صرف نظر کنند و آن را به کشور اصلی خود مسترد دارند تا نسلهای جوان از دیدن اثر هنری که به وسیله اجدادشان به وجود آمده محروم نمانند.

از نویسندگان کتاب های هنری و منتقدین آثار هنری تقاضا دارم به عموم بگویند دیدن یک اثر هنری در محل طبیعی و اجتماعی که بوجود آمده و آفریده شده است چقدر زیباتر و حقیقی تر مینماید.

از تکسین هایی که احیاء و حفظ آثار هنری را ممکن می سازند، تقاضا دارم که به کمک نصایح و اقدامات خود بازگشت آثار هنری را به کشورهایی که این آثار را خلق کرده اند تسهیل کنند و پس از بازگشت این آثار به سرزمین های اصلی با جدیت خیال انگیزی وسایل تازه جهت حفظ و نمایش آنها را ابداع و کشف کنند. از تاریخ نویسان و مریمان تقاضا میکنم به همه بفهمانند زخمی که ملتی در مقابل غصب آثار هر اثری احساس میکند تا چه اندازه دردناک است. یادگار دوران وحشی گری و اعمال زور مایه کینه و اختلافی میشود که بر استقرار صلح پایدار و هماهنگی بین

ملت ها لطمه وارد میسازد

و بالاخره با شور و آرزوی فراوان از هنرمندان نویسندگان شعرا آوازخوانان، تقاضا می کنم

که در هر کجا که هستند شهادت دهند که انسان برای زیست احتیاج به تخیل نیز دارد. دو هزار سال پیش تاریخ نویس یونانی از همه میخواست که بدبختی دیگران را زیور کشور

خود نکنیم. امروزه چون همه ملل در مقام یکسان شناخته شده اند مطمئنم که مشارکت بین المللی میتواند به عکس گفته پولیب بطور موثری کمک به خوشبختی عمومی بشریت بکند بازگرداندن

آثار هنری یا مدرکی به کشور اصلیشان به ملت آن کشور اجازه می دهد که مقداری از خاطرات و

هویت خود را بازیابد و نشانه ای از این است که احترام متقابل بین ملت ها همیشه به دنبال خود گفتگوی طولانی تمدن ها رو پیش می آورد و در نتیجه تاریخ جهان تدوین و مشخص می گردد.

3

کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 5-2-4326/28، تاریخ 58/1/14

جناب آقای شریعتمداری، وزیر فرهنگ و آموزش عالی، معاون مدیر کل یونسکو در قسمت فرهنگ و اطلاعات ضمن نامه مورخ 28 فوریه 1979 که به دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران

نوشته شده اعلام داشته است که مجمع کارشناسان برای تدوین تاریخ تمدن های آسیای مرکزی از تاریخ 23 تا 27 آوریل 1979 در مقر یونسکو (پاریس) تشکیل خواهد شد. در واقع مجمع مذکور بر پایه پیشنهاد مجمع دیگری که از تاریخ 9 تا 11 اکتبر 1978 با حضور کارشناسان کشورهای منطقه و صاحب نظرانی از کشورهای اروپا و آمریکا برگزار شد منعقد خواهد گردید. در مجمع اول اینجانب به اتفاق آقای ذبیح اله صفا شرکت داشته ام در آن مجمع جنبه های علمی و فرهنگی تاریخ ملل آسیای مرکزی در یک افق همبسته تاریخی، قلمرو جغرافیایی طرح، نقش و تاثیر متقابل تمدن های کشورهای مختلف به تفصیل مورد بررسی قرار گرفت و این جانب پس از برگزاری آن مجمع گزارشی از مذاکرات و تصمیمات تهیه و به وزارت امور خارجه و وزارت فرهنگ و هنر سابق تسلیم

کرده ام که نسخه ای از آن را بدین وسیله حضورتان ارسال میدارم. یونسکو نیز گزارش نهایی مزبور را اخیراً فرستاده است.

این گزارش با آنچه کارشناسان شرکت کننده در مجمع در پایان جلسه خود تصویب کرده اند از حیث قلمرو جغرافیایی، طرح تاثیر تمدن های باستانی هند و ایران و چین، ترکیب هیئت تحریریه تاریخ تمدن های آسیای مرکزی اختلافاتی دارد و این تفاوت ها ناشی از گوناگونی جهان بینی نمایندگان کشورها و اختلاف دیدگاه های سیاسی و فرهنگی دولت های متبوع آنان است که در جریان مجمع دول مشهود و محسوس بوده است و جا دارد که مورد توجه قرار گیرد. کمیسیون ملی یونسکو جهات اختلاف این دو گزارش را به یونسکو اعلام و درخواست گزارش نهایی را خواهد کرد دستور مذاکرات مجمع آتی ضمن دعوتنامه یونسکو به شرح

تصحیح زیر تعیین شده است.

ص: 243

تنظیم برنامه عمومی تدوین مجلدات تاریخ تمدن های آسیای مرکزی و نحوه انتشار آن

1) دوره تاریخی هر مجلد

2) روش تدوین تاریخ مذکور شامل شکل عمومی، تصاویر، نقشه های جغرافیایی و ضمائم.

3) تهیه طرح مطالب هر مجلد

4) طریقه انتشار

تعیین مسوولیت های نویسندگان هر مجلد و انتخاب آن نویسندگان

تهیه فهرست مطالب در مجلد نخست کتاب

تعیین معیارهای انتخاب مولفان دو مجلد نخست کتاب و انتخاب آن مولفان

زبان این مجمع فرانسه و انگلیسی خواهد بود.

یونسکو درخواست کرده است یک شخص کاردان برای شرکت در این مجمع معرفی گردد.

مخارج مسافرت و اقامت او را یونسکو خواهد پرداخت

خواهشمند است دستور فرمائید با توجه به مداومت کار و جنبه های تخصصی و سیاسی موضوع و رعایت ارتباط این مطلب با تحقیقات فرهنگ و تمدن ایران پیش از اسلام و دوره اسلامی و رابطه آن با مطالعات راجع به تمدن آسیا که تحت نظر یونسکو صورت خواهد گرفت یا نظر آن مقام را از نظر شخصی که باید به سبب صلاحیت شخصی و نه به خاطر نمایندگی « دولت » در آن انجمن حضور، یابد اعلام دارند تا موضوع از نظر تعیین خط مشی شرکت کننده در جلسه ای مرکب از نمایندگان آن وزارت و امور خارجه کمیسیون ملی یونسکو در ایران مورد بررسی قرار گیرد. رونوشت این

نامه برای امعان نظر و استحضار به وزارت امور خارجه ارسال شده است

فریدون اردلان دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

4

کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران

عضویت دولت جا ایران در شورای بین المللی محوطه ها (ایکوموس)

حق عضویت دولت ج. ایران در شورای بین المللی محوطه ها (ایکوموس) تا پایان سال 1358 (1980) به مبلغ 5800 دلار معادل 478054 ریال طی یک فقره چک شماره 598839 از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی در اختیار کمیسیون ملی یونسکو در ایران قرار

گرفت که بلافاصله حواله گردید.

ص: 244

شایسته یادآوری است که مجوز قانونی پرداخت حق عضویت تا پایان سال 58 در فهرست

سهیمه حق عضویت ها و تعهدات دولت جمهوری اسلامی ایران در سال 59 (1980) با ردیف 22

مشخص شده است.

میزان حق عضویت دولت ج.ا.ایران برای سال های 59 - 60 (1980-1981) 61 (1982) و 62 (1983) هر یک به مبلغ 600 دلار تعیین شده است. فتوکپی اساسنامه شورای بین المللی محوطه ها و بناها ایکوموس برای ملاحظه ضمیمه میبشد.

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران حق عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مرکز بینالمللی مطالعات برای حفاظت

اموال و آثار باستانی (ایکروم)

حق عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مرکز بین المللی مطالعات برای حفاظت اموال و آثار باستانی برای سال 1359 (1980) به مبلغ 5808 دلار معادل 478/713 ریال طی یک فقره چک شماره 598838 از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی در اختیار کمیسیون ملی یونسکو در ایران قرار گرفت که بلافاصله حواله گردید.

شایسته یادآوری است که مجوز قانونی پرداخت حق عضویت برای سال مذکور در فهرست

سهیمه حق عضویت و تعهدات دولت ج.ا.ایران با ردیف 118 مشخص شده است.

حق عضویت برای سال 1981 (1360) به مبلغ 12746 دلار که در فهرست حق عضویت های سال 1360 مورخ 61/5/5 و

بموجب چک شماره 598838 و برابر ردیف 4 فهرست ضمیمه نامه مذکور در اختیار کمیسیون ملی

یونسکو در ایران قرار گرفت که قریباً ارسال خواهد شد.

میزان حق عضویت دولت ج.ا.ایران برای سال های 1982 (1361) و 1983 (1362) هر

12746 دلار تعیین شده است.

فتوکپی اساسنامه مرکز بین المللی مطالعات برای حفاظت اموال و آثار باستانی برای ملاحظه

مبلغ ضمیمه می باشد.

اطلاعاتی درباره شورای بین‌المللی ابنیه و آثار تاریخی و اساسنامه آن (Icomos) شورای بین‌المللی ابنیه و آثار تاریخی از سازمان های بین‌المللی غیر دولتی وابسته به یونسکو است.

ص: 245

الف - تعریف - مراد از بنا monument هرگونه ساختمان است که واجد اهمیت از نظر

باستان شناسی تاریخی هنری یا مردم شناسی باشد. این تعریف اموال غیر منقول اموال فرهنگی منقول موجود در ابنیه را شامل است.

منظور از «Site» منظره ناشی از طبیعت یا کار انسان و یا امتزاج طبیعت و انسان است که

نگاهداری و حفظ آن متضمن نفع عمومی باشد.

ب - هدف های و فعالیت ها

هدف های ایکوموس بدین قرارند

1. تشویق مطالعه و تسهیل حفظ و استفاده ابنیه و آثار

2. برانگیختن و دامن زدن توجه مقامات و مردم همه کشورها نسبت به بناها و آثار و میراث

فرهنگی بطور کلی.

3. ایجاد سازمان بینالمللی مرکب از موسسات و اشخاص ذیعلاقه به حفظ و مطالعه بناها و آثار.

ب - فعالیت ها - برای رسیدن بدین هدف ها ایکوموس به اقدامات زیر خواهد پرداخت

4. تشویق تنظیم و تصویب توصیه های بین المللی منطبق با مطالعات و حفظ مرمت و استفاده از

بناها و آثار

2. همکاری در مقیاس ملی و بین المللی برای تاسیس و توسعه مراکز اسناد راجع به بناها و قرار

دادن اسناد مذکور در اختیار اعضای ایکوموس و کارشناسان ذیعلاقه

3. همکاری در مقیاس ملی و بین المللی در خصوص تهیه فهرست ها و راهنماها و نقشه های ابنیه

و آثار تاریخی آرشیو عکس ها، غیره.

4. مطالعه و توزیع نشر آخرین فنون حفظ و مرمت بهره برداری از بناها و آثار.

5. ایجاد کمیسیون های دائمی یا موقتی مطالعات و کمیته های کارشناسان در قالب فعالیت های فوق

6. تهیه انتشارات مخصوص

7. ایجاد و حفظ همکاری نزدیک با یونسکو و مرکز بین المللی مطالعه برای حفظ و مرمت اموال فرهنگی در رم و شورای موزه ها (ایکوم

(و سایر سازمان های بین المللی و منطقه ای که

هدف های مشترک را مد نظر دارند.

ج - اعضاء - اعضای ایکوموس سه دسته هستند اعضای ، رسمی اعضای وابسته و اعضای ، افتخاری اعضای رسمی عبارتند از کمیته های

، ملی هر کمیته ملی دارای 15 عضو خواهد بود. حق

عضویت هر کمیته ملی بوسیله مجمع عمومی تعیین میشود.

ص: 246

د - سازمان - ارکان ایکوموس عبارتند از مجمع عمومی کمیته اجرایی، کمیته مشورتی،

کمیته، ملی کمیته های بین المللی تخصصی

دیبرخانه - هر یک از این رکنها تابع آیین نامه خاصی هستند. -

-مجمع عمومی رکن عالی ایکوموس میباشد انتخاب رئیس و سه نایب رئیس و مخبر از اختیارات آن مجمع است. مجمع عمومی رئیس ایکوموس و سه نایب رئیس و دیبر کل و خزانه دار و

14 عضو هیئت اجرایی را از میان اعضای رسمی براساس رشته های تخصصی و تقسیمات جغرافیایی

انتخاب میکند

جلسات مجمع عمومی هر سه سال یکبار معتقد می گردد.

- کمیته اجرایی رکن مدیریت ایکوموس است و رئیس ایکوموس ریاست آن را برعهده دارد.

- کمیته مشورتی نظرهای خود را به مجمع عمومی و کمیته اجرایی اظهار می کند. کمیته

مشورتی پیشنهادهای کمیته های ملی را بررسی میکند و همراه با اظهار نظر خود آن ها را به کمیته

اجرایی احاله مینماید .

کمیته مشورتی مرکب است از رئیس ایکوموس و رؤسای کمیته های ملی و روسای

کمیته های بین المللی تخصصی جلسات کمیته لاقبل سالی یکبار تشکیل میگردد کمیته های ملی در اجرای برنامه های مشترک و ملی مراقبت خواهند داشت. تعداد اعضای هر

کمیته نباید از 15 نفر تجاوز کند.

گزارش فعالیت های کمیته های ملی سالی یکبار باید برای رئیس ایکوموس ارسال گردد.

کمیته های بین المللی سازمان های فنی ایکوموس محسوب میشوند و مسائل معین صنفی را

در قالب برنامه عمومی ایکوموس مورد مطالعه قرار میدهند.

دیبر خانه فعالیت های ایکوموس را تحت نظر رئیس و دیبر کل اجرا و هماهنگ میکند از مدیر کل یونسکو و مرکز رم و ایکوم دعوت میشود ناظرانی را از جانب خود برای

شرکت در جلسات ایکوموس اعزام دارند.

ه. منابع مالی ایکوموس بدین قرار است:

1. حق عضویت اعضا 2 هدایا ..

اعانه ها زبان رسمی یونسکو بوسیله ایکوموس مورد قبول است و زبان های کار فرانسه و انگلیسی است.

ص: 247

**نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 62 - 3038/119 ن ت تاریخ
1359/2/24 پیوست دارد.**

جناب آقای دکتر مهدی، برکشلی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران طبق دستور تلگرافی شماره 3830 مورخ 59/2/14 در اولین اجلاس کمیته بین الدول به منظور بررسی نحوه بازگرداندن مالکیت های فرهنگی به کشورهای مبدا که از تاریخ 5 تا 9 مه 1980 (15 تا 19 اردیبهشت ماه جاری) در مقر یونسکو تشکیل گردید شرکت کردم و اینک گزارش مختصر آن به استحضار می رسد .

هنگام بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در اکتبر و نوامبر 1978 اساسنامه کمیته بین الدول برای ترویج بازگرداندن اموال فرهنگی به کشورهای مبدا در یازده ماده به تصویب رسید و

کشورهای بلژیک، بولیوی، کنگو، کوبا دانمارک، مصر، اسپانیا ایتوپی، فرانسه، لبنان، مالزی، موریس
مکزیک، نیجریا، پاکستان پرو، سنگال، تایلند شوروی، یوگسلاوی به عضویت این کمیته انتخاب شدند

و قرار بود اولین اجلاس کمیته مزبور را از 26 تا 29 نوامبر 1979 در مقر یونسکو تشکیل شود که به علت عدم آمادگی به بهار امسال موکول شد با این ترتیب اولین اجلاس این کمیته ساعت 9 صبح روز دوشنبه 15 اردیبهشت ماه جاری با نطق مدیر کل یونسکو و شرکت نمایندگان 19 کشور از بیست کشور عضو کمیته و همچنین نمایندگان 36 کشور اعضای یونسکو، سه سازمان بین الدول و چهار سازمان غیر دولتی افتتاح یافت ضمناً با وجود اینکه روسیه عضو کمیته است، نماینده ای معرفی نکرده بود و از طرف کشور آمریکا نیز نماینده ای به عنوان ناظر شرکت نداشت.

مدیر کل یونسکو ضمن اشاره به اهمیت خاص این کمیته در جهت همکاری بین المللی به منظور حفظ میراث فرهنگی ملتها و با استناد به ماده 14 اساسنامه کمیته اظهار امیدواری کرد که

یکی از اساسی ترین ماموریت های این کمیته مطالعه و تحقیق در پیدا کردن راه حل هایی است که وصول به این هدف را تسهیل کند و لااقل قسمتی از اموال فرهنگی که در موزه های خارج از کشورهای اصلی پراکنده است به مبدا خود بازگردد.

مدیر کل یونسکو تاکید کرد که ثروت های فرهنگی ملت ها اجزاء لاینفک هر ملت است و کشورهایایی که چنین ثروتی را از دست داده اند نه تنها از یک میراث مادی محروم مانده اند؛ بلکه در حقیقت سهم بزرگی از حافظه تاریخی اصیل و ارتباط بین نسل های گذشته و امروز را فاقد شده اند. با

توجه به همین اهمیت فوق العاده است که در قراردادهای متعدد بین المللی نظیر قراردادهای وین در

1815 و 1866 و هم چنین معاهده لاهه در 1907 و اعلامیه لندن در 1943 و معاهدات صلح پس از دو جنگ جهانی این اصل را مورد تایید قرار داده و رعایت آن را الزامی دانسته اند.

مدیر کل یونسکو ضمن تشریح رسالتی که این سازمان بخصوص در این زمینه دارد؛ یادآور شد که انعکاس این آرزوی ملت‌ها در هیجدهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو و اقدامات متعدد متعاقب آن جوابگو به منظور پیدا کردن راه حل مناسبی برای استرداد اموال فرهنگی به کشورهای مبداء نبود و تنها راه حل ممکن توسل به حس تفاهم بین المللی و همکاری بین المللی است که امید می‌رود از طریق این کمیته تامین گردد.

پس از بیانات مدیر کل، یونسکو برای انتخاب رئیس اخذ رأی به عمل آمد و آقای Salah Stetie رایزن وزارت خارجه لبنان و معاون نمایندگی ثابت این کشور در یونسکو به ریاست جلسه انتخاب شد و بلافاصله آیین نامه داخلی کمیته به بررسی و بحث گذاشته شد که پس از چندین جلسه بحث و گفتگو طی 12 ماده به تصویب رسید.

به دنبال تصویب آیین نامه داخلی برای انتخاب چهار نایب رئیس و یک مخبر کمیته اخذ رأی به عمل آمد و به ترتیب نمایندگان کشورهای فرانسه، پاکستان سنگال و یوگسلاوی به عنوان رئیس

و نماینده کوبا به سمت مخبر کمیته انتخاب شدند.

کشورهای متقاضی و فرم درخواست - با وجود اینکه در ماده 9 اساسنامه کمیته به نحوه

درخواست استرداد اموال اشاره شده ولی چون آیین نامه مربوط به تصویب نرسیده بوده است؛ فقط

سه کشور سری لانکا اکواتر و پرو در این زمینه تقاضاهایی داده اند که در دستور کار اجلاس آینده خواهد بود. معهدا، درخواست کشور سری لانکا چون به موقع تهیه شده و جزئیات اشیای مورد تقاضا و نام کشورها و موزه هایی را که درباره استرداد باید قیام کنند ذکر گردیده است؛ درخواست مزبور را استثنائاً از طرف دبیرخانه یونسکو به کشورهای مربوط ابلاغ کرده اند در صورتی که از این پس با توجه به تصویب آیین نامه داخلی کمیته درخواستها قبلاً در کمیته مطرح خواهد شد. ضمناً برای اینکه فرم درخواست استرداد یکسان باشد، موافقت گردید دبیرخانه یونسکو فرم مورد نظر را با ذکر

جزئیات لازم تهیه و برای اظهار نظر اعضای کمیته و سپس کشورهای عضو ارسال دارد. زبان کار کمیته با وجود اینکه از طرف دبیرخانه یونسکو به علت جلوگیری از هزینه زیاد ترجمه مدارک منضم به درخواستها فقط به زبانهای انگلیسی و فرانسه پیشنهاد شده بود، ولی به درخواست چند نفر از اعضای گروههای عرب و امریکای لاتین زبانهای عربی، اسپانیولی و روسی هم به زبان کار اضافه شده و در اولین اجلاس نیز ترجمه هم زمان به تمام این زبان های صورت گرفت.

پیشنهادها با توجه به اهمیت خاص این کمیته و اینکه ایران در ردیف اولین کشورهای است که از نظر سرمایه های فرهنگی زیان دیده و تعداد بیشماری از اشیای متعلق به تاریخ گذشته مناطق مختلف کشور که به طرق گوناگون از کشور خارج شده و در موزه های مختلف دنیا متمرکز است

به نظر بنده عضویت ایران در این کمیته ضروری است تا از این طریق بتواند لاقلاً مقداری از این اموال را به کشور بازگرداند. برای حصول به این نتیجه از هم اکنون لازم است اقداماتی به شرح زیر به عمل آید

الف - چون طبق اساسنامه، کمیته مدت عضویت ده کشور از بیست کشور عضو فعلی یعنی کشورهای، بولیوی، مصر، اسپانیا، اتیوپی مالزی موریس مکزیک، پاکستان شوروی و پرو در پایان بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو خاتمه خواهد یافت، جمهوری ایران نامزدی خود

را برای عضویت در این کمیته از هم اکنون اعلام نماید.

ب - هر چه زودتر کمیته ای با شرکت و همکاری چند نفر از باستانشناسان و متخصصان موزه تشکیل گردد و فهرست جامعی از اشیای متعلق به ایران که بدون مجوز از ایران خارج شده و در موزه های دولتی و یا خصوصی دنیا موجود است تهیه کنند تا بتوان به موقع در این کمیته مطرح کرد.

بدیهی است به هر اندازه مشخصات تهیه شده برای هر شیء جامع تر باشد امید موفقیت برای استرداد

آن بیشتر خواهد بود.

ج - با توجه به توصیه اکید در اولین اجلاس کمیته و تایید تمام اعضا قبل از ارسال درخواست به منظور طرح در کمیته استرداد رسماً برای استرداد اشیای مورد نظر با کشور و یا موزه مربوطه

تماس حاصل شود تا در صورت عدم حصول نتیجه مثبت از سوابق اقدام در این زمینه برای اسناد ضمیمه درخواست های بعدی استفاده گردد.

د - چون احتمال می رود دولت عراق ادعای استرداد سنگ نبشته حمورابی (1) را از طرف

ج.ا. ایران داشته باشد و شاید این ادعا را در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی عنوان کند،

بخصوص برای ترکیب هیئت اعزامی ایران در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو

ص: 250

1- سنگ نبشته حمورابی به دستور حمورابی پادشاه بابل نوشته شد و شامل 282 ماده در باب حقوق جزا حقوق مدنی و حقوق تجارت است. ستونی که قوانین حمورابی روی آن ثبت گردیده از بازالت است و حدود 2/5 متر ارتفاع دارد. متن قوانین گرداگرد این ستون در 24 ردیف به خط میخی نوشته شده در سال 1901 توسط گروه اکتشافی ژاک مورگان در شوش خوزستان کشف شد این سنگ نبشته هم

اکنون در موزه گوور فرانسه نگهداری می شود. .ن.ک ویکی پدیا

لااقل دو نفر کارشناس در امور باستانشناسی و موزه ها در نظر بگیرند که علاوه بر طرح داوطلبی

ایران برای عضویت این کمیته به ادعای عراق نیز پاسخ مستدل بدهند.

ه. در صورتی که مصلحت باشد مساله استرداد اموال فرهنگی از طریق وسایل ارتباط جمعی به وسیله چند نفر کارشناس برای روشن شدن ذهن مردم تشریح گردد و فهرستی که برای این منظور آماده خواهد شد به صورت جزوه و یا کتاب منتشر شود. ضمناً مطلبی درباره تاراج اموال فرهنگی ایران اخیراً در مجله اکسپرس درج شده است که فتوکپی آن ضمیمه است. در پایان علاوه می نماید که تاریخ دومین اجلاس کمیته در سپتامبر 1981 و در مقر یونسکو خواهد بود یک نسخه از اساسنامه و آیین نامه داخلی مصوب کمیته برای مزید استحضار به پیوست ایفاد می گردد.

با احترام حسین، فاضل نمایندگی ثابت ایران در یونسکو [امضا] 59/2/24

[حاشیه]: 59/2/30-533-8-1-1-1

سابقه مالکیت های فرهنگی ضمیمه شود. 59/3/13

8

نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 3106/119-4-4-1

وزارت امور خارجه، اداره سازمانهای بین المللی به طوری که استحضار دارند دولت ج.ا.ایران

در حاضر در شوراها و کمیته های وابسته به سازمان یونسکو به شرح زیر عضویت دارد:

1. شورای بین الدول و برنامه عمومی اطلاعات

2. شورای بین الدول برنامه بین المللی آب شناسی

3. شورای بین المللی هماهنگی و برنامه انسان و کره مسکون

4. کمیته مقر یونسکو

5. کنوانسیون میراث فرهنگی و طبیعی جهان

با توجه به اینکه در پایان بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو مدت عضویت عده ای از کشورها در کمیته بازگرداندن اموال فرهنگی به کشورهای مبداء و همچنین شورای بین المللی تعلیم و تربیت منقضی می شود، در صورتی که مقتضی و مصلحت باشد ج.ا.ایران داوطلبی خود را از هم اکنون برای عضویت در کمیته و شورای فوق الذکر اعلام نماید. درباره کمیته بازگرداندن اموال، فرهنگی به طوری که در صفحه 4 بند الف گزارش شماره 62-3038/119 ن ث مورخ 59/2/24 این نمایندگی به استحضار رسیده است، از بیست کشور عضو، مدت عضویت ده کشور در بیست و یکمین کنفرانس عمومی پایان می یابد

در خصوص شورای دفتر بین‌المللی تعلیم و تربیت نیز عضویت 14 عضو از 24 عضو شورای

مزبور به شرح زیر

بلغارستان امریکای مرکزی، کلمبیا کوبا، اسپانیا، امریکا، فرانسه اردن مالزی مراکش سوئد، تانزانیا، توگو، ونزوئلا در همان تاریخ خاتمه خواهد یافت و کشورهای کنگو، هندوستان، لیبی، ژاپن، لیبیا مکزیک اوگاندا، سری لانکا، سوئیس و شوروی تا پایان بیست و دومین اجلاس

کنفرانس عمومی عضویت دارند.

ضمناً چون مدت عضویت ج.ا.ایران در کنوانسیون میراث فرهنگی و طبیعی جهان در پایان بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی منقضی می شود با توجه به اهمیت عضویت در این کنوانسیون کاملاً به مورد خواهد بود در صورتی که برای تجدید انتخاب اقدامات لازم به عمل آید.

خواهشمند است دستور فرمایید از هر تصمیمی که در این خصوص اتخاذ می گردد این

نمایندگی را مستحضر دارند.

حسین فاضل نمایندگی ثابت ایران در یونسکو

9

کمیسیون ملی یونسکو در ایران شماره 1-1-8/974 تاریخ 1359/4/28

دفتر امور حقوقی و پارلمانی بازگشت به نامه شماره 1108 مورخ 59/4/22 در مورد عضویت

ایران در کمیته بین الدول استرداد اموال فرهنگی به استحضار میرساند

1. طبق اساسنامه کمیته مزبور که به هنگام بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در اکتبر

و نوامبر 1978 از یازده ماده به تصویب رسیده است مبلغی بابت حق عضویت در این کمیته منظور نگردیده است؛ لیکن امکان دارد کشورهای عضو در نشست های آینده خود به تشکیل صندوقی

جهت کمک به کمیته مبادرت نمایند.

2. مراحل قانونی برای عضویت در این کمیته در صورت تشخیص مقامات ذیربط و کمیسیون ملی یونسکو از طرف این کمیسیون به وزارت امور خارجه اعلام میگردد و وزارت امور خارجه تقاضای عضویت را به یونسکو اعلام مینماید و از طرفی طی بخشنامه ای از دولت های دوست تقاضا

میکنند از عضویت ایران پشتیبانی نمایند.

لازم با توجه به اینکه تقاضای عضویت کشورها در کنفرانس عمومی مطرح می شود، تصمیم اتخاذ میشود و بیست و یکمین کنفرانس عمومی یونسکو در اواخر شهریور و اوایل مهرماه تشکیل

خواهد شد. لذا خواهشمند است در صورت تمایل به عضویت مراتب را اعلام فرمایید که اقدام

ص: 252

مقتضی معمول گردد در خاتمه یادآور میشود که از نظر یونسکو عضویت در این کمیته برای ایران

ضروری به نظر میرسد

10

رضا داوری اردکانی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

کمیسیون ملی یونسکو در، ایران شماره 1-1-1175/8 - 59/5/20 ، تاریخ

اداره سازمان های بین المللی وزارت امور خارجه بازگشت به نامه شماره 21/166-8/2996

مورخ 59/4/30 در مورد تقاضای عضویت ایران در شورای بین المللی تعلیم و تربیت و همچنین داوطلبی مجدد در کمیته مربوط به کنوانسیون حفظ میراث فرهنگی و طبیعی جهان به استحضار

میرساند که کمیسیون ملی یونسکو لزوم عضویت ایران را در شورا و کمیته مزبور تایید می نماید و خواهشمند است در صورت موافقت آن وزارت تقاضای عضویت ایران به یونسکو اعلام و طی

بخشنامه ای از کشورهای دوست خواسته شود که از عضویت ایران در شورا و کمیته فوق الذکر

پشتیبانی نمایند. در خاتمه یادآور میشود نظر این کمیسیون در مورد عضویت در کمیته بین الدول استرداد اموال فرهنگی طی نامه شماره 1-1-973/8-1 مورخ 59/4/28 به آن وزارت اعلام گردیده

است.

رضا داوری اردکانی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

11

نماینده ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد، شماره 5 - 4506/119 ، تاریخ 1360/11/21 پیوست دارد.

بنام خدا، جناب آقای دکتر رضا داوری کمیسیون ملی یونسکو در ایران با احترام به ضمیمه رونوشت نامه آقای مدیر کل یونسکو بعنوان آقای وزیر محترم امور خارجه در خصوص اعزام هیئتی برای بازدید از حفظ آثار فرهنگی بند (3) پس از انقلاب و نیز خرابیهای آثار فرهنگی در مناطق جنگی بند (4) حضورتان ارسال می.شود ذیلاً بی مناسبت نیست که توجه جنابعالی و آقای وزیر امور

خارجه را به دو نکته ذیل جلب کنم

الف - بنا به مذاکرات و مکاتبات گذشته آقای مدیر کل با فرستادن هیئتی برای بازدید آثار

فرهنگی حفظ شده در سراسر ایران و تهیه گزارش برای مدیر کل موافقت نموده است.

ص: 253

ب - در مورد بازدید خرابی آثار فرهنگی واقع در مناطق جنگی آقای مدیر کل بنابر بیطرفی که معمول این سازمان هاست و با اشاره به قراردادهای یونسکو برای مزید اطلاع فتوکپی کنوانسیون (ضمیمه می شود) محدودیت خود را در این زمینه اعلام و نیز یادآور شده که به تاریخ 29 اکتبر 1980 به طرفین متخاصم وظایفشان را در چهارچوب کنوانسیون یادآوری نموده که عراق پاسخ داده ولی ایران تاکنون جوابی نداده است.

اکنون در صورتی که آقای وزیر امور خارجه صلاح بدانند بخش اول یعنی دعوت هیئتی از یونسکو برای بازدید آثار فرهنگی پس از انقلاب تکرار و تأیید شود و در بخش دوم نیز پس از یقین از خرابی آثار فرهنگی با تأیید اداره حفاظت آثار باستانی در چهارچوب مقررات کنوانسیون (که ضمیمه است) بر دعوت تأکید تا ادعای عراق منبى بر رعایت حفظ آثار فرهنگی در زمان جنگ بی اساس تلقی گردد. ولی به هر حال اگر هم بر این مساله تأکید نشد؛ هیئتی که برای «بازدید آثار فرهنگی» در سراسر کشور به ایران می آید قطعاً وضع آثار فرهنگی ویران شده را نیز مشاهده خواهد نمود. در هر صورت آنچه به نظر رسید معروض افتاد تا مصلحت چه باشد. از خداوند متعال رفع ظلم و ستم صدامیان را از این مرزوبوم و عزت و نصرت مردمش را خواستاریم.

سیدرضا فیض نمایندگی ثابت ایران در یونسکو [امضا]

12

گزارش هیئت اعزامی ایران به اجلاس ایکروم واقع در رُم رم / 1983

پیشگفتار - با توجه به غیبت نسبتاً طولانی جمهوری اسلامی ایران در مجامع عمومی ایکروم از

سال های پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران حضور هیئت اعزامی به رم این بار می بایستی حضوری میبود که در ابعاد مختلف منظوره های متفاوت فرهنگی زیر را دنبال کند

1. بهره گیری از حضور نمایندگان سایر کشورهای عضو و اعضای وابسته در مجمع عمومی به منظور تبیین موضع فرهنگی جمهوری اسلامی ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی در رابطه با میراث فرهنگی و آشنایی با برداشتهای ایشان از کل حرکت انقلاب اسلامی و شکل انعکاس آن در خارج

از کشور

2. آشنایی با ماهیت و ظرفیت فرهنگی علمی ایکروم به منظور بهره گیری از امکانات آن در رابطه با نیاز مؤسسات و سازمانهای ذیربط در کشور با عنایت به سهم قابل توجهی که ایران به عنوان

حق عضویت سالیانه به مرکز مذکور می پردازد.

ص: 254

3. آشنایی تا حد میسور به برخورد سایر کشورهای عضو به موضوع میراث فرهنگی خود و

نحوه بهره‌گیری که ایشان از امکانات بین‌المللی از قبیل ایکروم در این رابطه می‌کنند.

4. آشنایی با شخصیت‌های علمی فرهنگی که در زمینه میراث فرهنگی در سایر کشورها

فعالیت دارند با توجه به اینکه افراد شرکت‌کننده به عنوان نماینده کشور خود ضرورتاً می‌باید در

ارتباط کامل با موضوع باشند.

5. آشنایی و تبادل نظر در حد میسور با برادران ایرانی که در رابطه با مسائل فرهنگی در ایتالیا فعالیت دارند و بالاخره با استفاده از فرصت بودن در شهر فرهنگی تاریخی رم امکان بازدید از فعالیت‌های حفظ میراث فرهنگی در این شهر و آشنایی با بعضی از موسسات تخصصی انتشارات و شخصیت‌های علمی مرتبط با این امر موارد فوق و سایر زمینه‌های مشابه دیگر در فرصت کوتاهی که در اختیار هیئت اعزامی بود در حد توان و امکان مورد توجه قرار گرفت.

بخش اول - مقدمات

الف - توضیحات مختصری درباره ایکروم - ایکروم ICCROM مختصر شده نام «مرکز بین‌المللی» برای مطالعه حفاظت و مرمت - میراث فرهنگی

The International Center for the Study of the Preservation and the Restoration of

Cultural Property است که در سال 1959 توسط یونسکو بصورت سازمانی علمی مستقل و

بین‌الدول بوجود آمد و در حال حاضر 68 کشور عضو آن بوده و دارای 43 عضو وابسته است.

وظایف ایکروم (1) بطور خلاصه شامل جمع‌آوری مطالعه و به جریان انداختن مدارک مرتبط با

مسائل مرتبط با مسائل علمی و فنی حفاظت و مرمت میراث فرهنگی هماهنگ کردن تشویق یا راه‌اندازی تحقیقات در این زمینه

- ارائه توصیه‌ها و مشورت‌هایی بطور اخص یا اعم در رابطه به حفاظت و مرمت میراث فرهنگی

- مساعدت در تربیت متخصصین و تکنسین‌ها و بالابردن سطح کار مرمت میراث فرهنگی

هماهنگ کردن تشویق یا راه‌اندازی تحقیقات در این زمینه. ارائه توصیه‌ها و مشورت‌هایی بطور اخص یا اعم در رابطه با حفاظت و مرمت میراث فرهنگی.

- مساعدت در تربیت متخصصین و تکنسین‌ها و بالابردن سطح کار مرمت میراث فرهنگی. ارکان ایکروم مشتمل بر مجمع عمومی یک شورای (اجرایی و تخصصی) و یک دبیرخانه

است. مجمع عمومی که از نمایندگان کشورهای عضو ایکروم هر دو سال یکبار تشکیل می‌گردد

آدرس ایکروم در شهر رم ICROM- VIA DI SAN MICHELE- 1300153-ROM-ITALY

ص: 255

1- آدرس ایکروم در شهر رم ICROM- VIA DI SAN MICHELE- 1300153-ROM-ITALY

وظایف زیر را برعهده دارد

تصمیم درباره سیاست عمومی، ایکروم، انتخاب اعضای شوراهای اجرایی تخصصی، تعیین رئیس ایکروم بر اساس شورا بررسی و تصویب تر از نامه، ایکروم نظارت بر امور مالی ایکروم، تعیین بر امور مالی، ایکروم بررسی و تصویب بودجه آن.

- تعیین حق عضویت اعضاء براساس مقیاس حق عضویت کشورهای عضو در یونسکو. تصمیم درباره عضویت کشورهای که حق عضویت خود را پرداخته باشند (موضوع ماده 12 اساسنامه)

ب - عضویت کشور ج.ا.ایران در ایکروم

ایران به سال 1351 (1972) به عضویت ایکروم در آمده است حق عضویت ایران در ایکروم بر مبنای یک درصد کمک ایران به یونسکو بالغ بر 12/746 دلار در سال می باشد که براساس مدارک

موجود در کمیسیون ملی یونسکو ایران این حق عضویت که بر اثر تحولات ناشی از انقلاب اسلامی ایران معوق مانده بود تادیه شده است.

تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تعداد 28 نفر ایرانی در دوره های مختلف ایکروم

تحصیل کرده اند و پس از پیروزی انقلاب عملاً هیچ گونه استفاده از امکانات ایکروم نشده است. هر چند گزارشی از شرکت نمایندگان ایران در مجمع عمومی ایکروم در سالهای 1979 (1358) و 1981 (1960) وجود ندارد ولی در بین اسامی شرکت کنندگان در یازدهمین جلسه مجمع عمومی ایکروم در سال 1981 نام آقای ابوالقاسم قاضی جولایی سفارت ایران در رم مشاهده می شود.

ج - ایکروم در حال حاضر با توجه به نام این مرکز ممکن است تصور شود که ایکروم مرکزی است که با تشکیلات و بودجه ای مفصل ولی در واقع باید گفت که مرکز مذکور در حال حاضر مؤسسه ای است کوچک با 25 عضو ثابت و بودجه سالیانه‌ای بالغ بر 1800.000 دلار که در ضلع شرقی و جنوبی ساختمانی چهار طبقه از مجموعه عظیم و تاریخی سن میکل SAN MICHELE استقرار دارد. این مرکز در عوض به خاطر وابستگی اش به یونسکو از امکانات بین المللی وسیعی برخوردار است که به آن امکان میدهد در سطح بین المللی دامنه فعالیت خود را بگستراند. حضور

رئیس انستیتوی سلطنتی میراث هنری بروکسل Institut Royal du patrimoine Artistique

Brussels. رئیس انستیتوی مرکزی تعمیر رم Instituto Centrale del Restauro, Roma نماینده

شورای بین المللی موزه ها (ICOM) و نماینده شورای بین المللی محوطه ها و آثار (ICOMOS) و

نماینده دولت ایتالیا به عنوان نمایندگان دبیر کل یونسکو در شورای اجرایی تخصص مرکز خود دلیل بر این امر است از سوی مرکز ارتباط نزدیک با مدرسه تخصصی مطالعه و مرمت آثار وابسته به دانشکده معماری رم دارد و با سایر مدارس تخصصی مرمت نظیر مدرسه تخصصی دانشگاه بورک همکاری پیوسته دارد و خود از طریق ایجاد مراکز مرمت منطقه ای نظیر مرکز مرمت بغداد که پنج کشور عرب در آن عضو هستند و قبول اعضای وابسته که غالباً آن را مراکز علمی و تخصصی تشکیل می دهد شبکه ارتباطی وسیعی را در کشورهای عضو و غیر عضو خود در سطح بین المللی بوجود آورده است. در بین اعضای وابسته به ایکروم نام بعضی از موسسات فرهنگی ایرانی نظیر دانشگاه فارابی حتی تا سال 1981 مشاهده میشود و روابط علمی فرهنگی بین ایکروم و این موسسات پیش از انقلاب اسلامی وجود داشته است. ولی از سال 1982 نام هیچ گونه عضو وابسته ایکروم ایرانی مشاهده نمیشود که احتمالاً دلیل آن عدم پرداخت حق عضویت بوده است. یادآور می شود که حق عضویت اعضای وابسته سالیانه یکصد دلار میباشد هر موسسه خصوصی یا دولتی فرهنگی علمی

از کشورهای عضو ایکروم یا غیر عضو میتوانند به عنوان عضو وابسته تحت شرایطی که در ماده 3 اساسنامه ایکروم آمده است پذیرفته شوند.

در سیاست کلی مرکز تدوین شده برای سال (1983) ملاحظه میشود که ایکروم بیش از آنچه قصد آن داشته باشد که خود مستقیماً در تربیت نیروی انسانی و انجام کارهای اجرایی در زمینه حفاظت میراث فرهنگی دست زند میخواهد که خود را در مرکز سیستم تغذیه کننده اطلاعاتی فنی -

علمی و پشتیبان کننده فنی سازمان های ذریبط در کشورهای عضو قرار دهد.

فعالیت های ایکروم در درجه اول در جهت بهره رساندن به کشورهای عضو و اعضای وابسته یونسکو در زمینه میراث فرهنگی میباشد ایکروم از چهار طریق به موضوع حفاظت از میراث فرهنگی برخورد میکند و فعالیت های خود را براساس آن تنظیم میکند

1. مواد و مصالحی که میراث فرهنگی از آن ساخته شده است.

2. علت فرسایش و نابودی آن

3. روشهای علمی که از طریق آن امکان حفاظت آن فراهم می آید.

4. فعالیت هایی که امر حفاظت را به مرحله اجرایی در میآورد مانند بررسی تجزیه و تحلیل متدلوژی که قانونگذاری را نیز شامل میشود.

با توجه به موارد فوق موسسات ذریبط کشورهای عضو و اعضای وابسته از امکانی که ذیلاً به

آن اشاره خواهد کرد میتوانند بهره گیرند:

الف - از مرکز اسناد و مدارک ایکروم که اطلاعاتی در تمام زمینه مرمت میراث فرهنگی میتواند در اختیار قرار دهد.

ب از اطلاعاتی که درباره انتشارات در زمینه های ذیربط در سراسر جهان بویژه موسسات تخصصی بین المللی منتشر میگردد ایکروم مجله سالیانه ای بنام Newsletter دارد که غالب اطلاعات ارائه شده توسط ایکروم در آن قابل دسترسی است

ج - از دوره های تربیت متخصص که عملاً مهمترین بخش فعالیت ایکروم را تشکیل میدهد و در حال حاضر شامل چهار دوره مشخص زیر است که در محل ایکروم در رم برگزار میشود:

1. حفاظت معماری دوره شش ماهه .2 حفاظت نقاشیهای دیواری دوره چهار ماهه)

3. اصول علمی حفاظت (دوره چهار ماهه 4 حفاظت در موزه ها دوره هیجده روزه)

علاوه بر موارد فوق ایکروم بر اساس تقاضای کشورهای عضو دوره های تخصصی مورد نیاز را

با همکاری یونسکو تشکیل میدهد و با ایراد سخنرانیها در زمینه های مورد علاقه ترتیب می دهد.

د - از طریق مشاوره های تخصصی؛ این مشاوره ها به صور گوناگون قابل ارائه است بوسیله مکاتبه اعزام هیئتهای کارشناس ترتیب دادن هیئتهایی برای کاوش و رهایی بخش میراث به هنگام حوادث سوانح.

ه از طریق گردهمایی علمی و راه اندازی کارهای تحقیقاتی که در سطح ملی و بین المللی

صورت می گیرد

و - از طریق فعالیت های ذیربط در سطح منطقه با همکاری یونسکو این فعالیت ها شامل تشویق

ایجاد مراکز آموزش در مناطق مختلف جهان میشود.

ز - از طریق انعقاد قراردادها و همکاری ها

بورس های تحصیلی؛ معمولاً کسانی که در دوره های تخصص ایکروم در رم شرکت دارند از

افرادی انتخاب میشوند که سابقه کار در رشته مربوطه را داشته باشند و یا به تعبیری حرفه ای هستند.

درخواست نام نویسی در دوره های حفاظت، معماری حفاظت نقاشی های دیواری و اصول علمی حفاظت باید پیش از پانزدهم فوریه سال قبل تحصیلی به دبیرخانه واصل شده باشد و در مورد رشته حفاظت در موزه سیام آوریل همان سال ایکروم درخواستی ای آموزش تخصصی و تحقیق در موزه های خاص را نیز پذیر است که دوره زمانی آن را درخواست کننده اعلام میدارد. این آموزش یا تحقیق یا در ایکروم صورت میگیرد و یا اینکه ایکروم ترتیب آن را در موسسات تخصصی سایر کشورها می دهد بورسیه تحصیلی معمولاً از سوی

دولت مربوطه یا موسسات یا بنیادهای ذی‌علاقه به داوطلبان اعطاء می‌شود در صورتی که داوطلبان بخواهند از بورس های یونسکو

ص: 258

استفاده کنند درخواست امر از سوی دولت ذریبط به کمیسیون ملی یونسکو همان کشور تحت

«عنوان برنامه» مشارکت در فعالیت های کشورهای عضو داده میشود که این درخواست به نوبه خود از سوی کمیسیون ملی یونسکو به دبیرخانه یونسکو ارسال و نسخه ای از آن جهت اطلاع به ایکروم

پیش از 15 فوریه سال قبل فرستاده میشود.

در صورتی که داوطلبان بخواهند از بورسهای تحصیلی دولت ایتالیا استفاده کنند مستقیماً این اقدام باید از طریق سفارت یا کنسولگری ایتالیا انجام گیرد تعداد محدودی بورس تحصیلی از سوی دولت بریتانیا و بازار مشترک اروپا در اختیار ایکروم قرار دارد که برای استفاده از این بورسها داوطلبان باید مستقیماً درخواست را در فرمهای مربوطه ایکروم ارسال نمایند.

بخش دوم

دوازدهمین اجلاسیه مجمع عمومی ایکروم

محل برگزاری و تاریخ اختتامیه - بر اساس آیین نامه مربوط به تشکیل جلسات مجمع عمومی علی الاصول در مقر ایکروم تشکیل میگردد ولی چون هنوز محل مناسبی برای برگزاری در مقر مذکور وجود نداشت اجلاسیه در سالن اجتماعات وزارت میراث فرهنگی و طبیعی ایتالیا که در جنوب مقر فعلی ایکروم است در ساعت 9 صبح سه شنبه 62/2/20 (83/5/10) تشکیل گردید این مجموعه که در اصل دار المساکین سن میکل نام دارد در پایان قرن هفدهم (1694) توسط واتیکان و به منظور پذیرایی از ایتام و سالخوردهگان بنیاد نهاده شد احداث این مجموعه حدود یک قرن به طول انجامید و در ساختمان آن معماران بزرگ ایتالیایی نظیر کارلوفونتا شرکت داشتند. مجموعه مذکور

در امتداد رودخانه تیبر و بطول 330 متر است که شامل چند حیاط اصلی است و در حاشیه یکی از

شاخص ترین محلات قدیمی شهر رم بنام تراس تور (TRASTEVERE) قرار دارد.

هم بود

تعمیر این مجموعه که در سال 1971 متروکه ای بیش نبود توسط دولت ایتالیا آغاز شد و هنوز ادامه دارد. این طور که پیش میرود این مجموعه پس از تعمیر یکی از نمونه های خوبی خواهد که چگونگی بهره گیری از ساختمان های قدیمی را برای نیازهای امروزی ارائه خواهد کرد. مقر ایکروم دو جبهه آخرین حیاط مجموعه را به مساحت تقریبی دو هزار متر اشغال می کند. این بخش از بنا که قرار است تعمیراتش در سال 1985 به پایان برسد در سال 1790 احداث گردیده است. 15. براساس آیین نامه تشکیل جلسات مجمع عمومی ایکروم ریاست موقت جلسه افتتاحیه را

نماینده آن کشوری برعهده دارد که در اجلاسیه قبل به ریاست آن انتخاب گردیده است.

افتتاح رسمی و اجلاسیه اولین نشست دوازدهمین اجلاسیه مجمع عمومی ایکروم با سخنان آقای امبو دبیر کل یونسکو افتتاح گردید. پیش از او به ترتیب آقای اردل رئیس ایکروم سخنان

کوتاهی درباره تاریخچه فعالیت ایکروم داشت و نیز از سوی وزارت میراث فرهنگی و طبیعی و وزارت امور خارجه ایتالیا و نمایندگان عالیرتبه ای سخنانی کوتاه ایراد گردید.

ریاست موقت جلسه افتتاحیه را آقای ایتو (ITO) نماینده ژاپن به عهده داشت.

شرکت کنندگان در اجلاسیه - از بین شصت و هفت کشور عضو پنجاه و دو کشور نماینده به

اجلاسیه اعزام داشته بودند که از اینان نوزده نفرشان از سوی سفارتخانه های مربوطه در رم بودند. شش نفر از سوی یونسکو و سازمانهای وابسته به آن رئیس انستیتوی مرکزی مرمت رم و یازده نفر از اعضای وابسته به ایکروم و سه نفر روسای سابق ایکروم و سی و هفت نفر دیگر از سایر کشورها (عضو و غیرعضو) به عنوان ناظر در اجلاسیه شرکت داشتند. از اینرو جمع شرکت کنندگان بالغ بر یکصد و دوازده نفر میگردید.

در مجموع میتوان اظهار داشت که استقبال از مجمع خوب بوده است. هر چند اینگونه اجتماعات بین المللی معمولاً محل برخورد دوستان قدیمی شده است چه اغلب شرکت کنندگان به

طور مستمر و برای سالیان دراز از سوی کشورشان در این مجامع شرکت دارند که خود باعث شده است که گردانندگان اصلی ایشان باشند و به تمام کم و کیف قضایا آشنا از اینرو جای تعجب نخواهد بود که نماینده ای برای سالیان متمادی در شورای اجرایی ایکروم عضو باشد و یا ریاست جلسه و نواب آن بطور خودکار با کف زدن آنها انتخاب شوند.

ترکیب هیئت ایرانی شرکت کننده - ایران که در دو مجمع عمومی قبلی غایب بود این بار هیئتی مرکب از یک نماینده و دو ناظر در آن شرکت داشت آقایان مهندس محمد ابوذری سرپرست مرکز باستانشناسی و مهندس اکبر حاجی ابراهیم زرگر رئیس مجتمع دانشگاهی هنر، مهندس معمار و استاد دانشگاه به عنوان ناظر و مهندس باقر آیت الله زاده شیرازی سرپرست سازمان ملی حفاظت آثار

باستانی ایران و مدیر کل دفتر آثار تاریخی در سمت نماینده دولت ج.ا. ایران ترکیب هیئت را تشکیل

می دادند.

13

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 1-8-20/4121، تاریخ 92/8/90 پیوست دارد.

جناب آقای محمدعلی نجفی وزیر فرهنگ و آموزش، عالی احتراماً به پیوست نامه شماره

CL/2863 مورخ 14 اکتبر 1983 ایفاد میشود و به استحضار میرساند با توجه به بند 5021 طبق موافقتنامه و متن برنامه بودجه سال 1981 1983 که در بیست و یکمین اجلاس مجمع عمومی بلگرد)

ص: 260

(1980) تصویب شده قرار است در زمینه سرقت ادبی و هنری و تأثیرات این پدیده بر خلق آثار ادبی و هنری بومی و بر وضعیت اجتماعی اقتصادی و فرهنگی خالقین آثار مطالعاتی صورت گیرد با گسترش تکنولوژی های جدید در زمینه چاپ و ضبط سمعی و بصری پدیده سرقت ادبی و هنری اعم از چاپ غیر مجاز کتب و تکثیر غیر مجاز نوار صفحه و ویدئو فیلم توسعه بیش از حدی در جهان یافته است و از آنجا که سرقت ادبی و هنری ماهیتاً پدیده ای غیرقانونی است از طریق کانال های

غیر رسمی انجام میشود مطالعه این پدیده با دشواریهای چندی روبرو است یونسکو با توجه به مطالب مذکور در بالا ضرورت یک بررسی همه جانبه از ابعاد و نحوه این پدیده را احساس می نماید و در این زمینه اقدام به تهیه یک پرسشنامه نموده است که میتواند در جهت این مطالعه جهانی سودمند باشد این پرسشنامه ها از سه فصل تشکیل شده است که با موضوعات زیر سروکار دارد:

1. سرقت ادبی و هنری ابعاد این پدیده

2. صنایع چاپ و ضبط و تکثیر صفحه ، نوار ویدئو، کاست، فیلم و غیره

3. طرق مبارزه با سرقت ادبی و هنری

پرسشنامه مذکور که باید حداکثر تا 20 آذرماه 1362 تکمیل و به این کمیسیون ارسال شود به پیوست ایفاد می گردد.

چنانچه آنجناب با نظر این کمیسیون موافقت داشته باشند پرسشنامه های مذکور همراه این

گزارش جهت اقدام به وزارت ارشاد اسلامی صداوسیما جمهوری اسلامی ایران و معاونت حفظ و احیای میراث فرهنگی آن وزارت ارسال گردد.

محمدرضا، برنجی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

14

نماینده ثابت ج. ۱ ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)

جناب آقای نجفی وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی

با احترام به لطف الهی در کنفرانس عمومی اخیر یونسکو (بیست و دومین اجلاس) دولت ج. ۱ ایران در دو کمیته بین الدول ترویج برای استرداد اموال فرهنگی» و «انفورماتیک» به عضویت شناخته شد این داوطلبی که قبلاً در گروه آسیایی مقبول افتاده بود در کمیته انتصابات نیز مورد تایید قرار گرفت. شرح مفصل و نام دیگر اعضا پس از این تقدیم خواهد شد. از پروردگار متعال توفیق مسالت داریم.

سیدرضا فیض نماینده ثابت ایران در یونسکو [امضا]

ج.ا. ایران وزارت فرهنگ و آموزش عالی تاریخ 63/11/28 شماره 65/9123

به کمیسیون ملی یونسکو در ایران از دفتر آثار تاریخی موضوع: اتحادیه جوانان و میراث فرهنگ بازگشت به نامه شماره 5-1 - 6678/8 مورخ 63/10/19 به اطلاع می‌رساند: در حال حاضر 1251 انجمن و حراست از آثار باستانی موجود شناخته شده فعالیت دارند. به موجب اساسنامه

فعالی اعضای این انجمن‌ها هفت نفر بوده که برای مدت دو سال انتخاب شده و با همکاری و ارشاد گروه نگهبانی این دفتر فعالیت مینمایند. نحوه فعالیت نامبردگان صرفاً حفاظت از آثار بوده و در صورت نیاز تعمیرات مراتب به دفاتر فنی استان‌ها گزارش و اقدامات لازم صورت می‌پذیرد لذا

خواهشمند است دستور فرمایند در مورد ارسال چهار نشریه اولیه اتحادیه مذکور به این دفتر اقدام لازم معمول تا در صورت امکان از تجربیات اتحادیه جوانان استفاده گردد.

باقر آیت الله زاده شیرازی سرپرست دفتر آثار تاریخی [امضا]

نمایندگی ثابت ج.ا. ایران در سازمان تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد

(یونسکو)، شماره 140/11962، تاریخ 1366/2/28 پیوست دارد.

جناب آقای مهندس حجت، سرپرست محترم موسسه میراث فرهنگی، با سلام، بازگشت به ماموریت جناب آقای ابوذری برای شرکت در پنجمین اجلاس کمیته استرداد اموال فرهنگی (یونسکو 27-30 آوریل 1987) پس از اینکه از شرکت ایشان با وجود اقدام بی‌درنگ پس از مکالمه تلفنی با جنابعالی برای ویزا رونوشت نامه پروتکل یونسکو به پیوست است مایوس گردید؛ اینجانب در اجلاس مزبور شرکت نمود. ضمن ارسال گزارش اسناد اجلاس که حاوی انتخابات پیشرفت

دستور کار کمیته استرداد اموال فرهنگی است یادآور شود که در اجلاس یاد شده مساله استرداد اشیاء عتیقه خورویین بخوبی مطرح شد. خانم Van Vliet از بخش میراث فرهنگی که بنا به پیشنهاد این نمایندگی از طرف «یونسکو به عنوان ناظر» در دادگاه بدوی بروکسل شرکت کرده بود گزارش مبسوطی در این باره به کمیته ارائه داد که متن سخنان وی را به زبان انگلیسی به پیوست ملاحظه خواهند فرمود. ضمن

درخواست توجه ویژه به سخنان وی ضروری است که یادآور شود که وی در این کمیته به انتقال این

اشیاء به شکل غیرقانونی و با همکاری یک دیپلمات بلژیکی تأکید و به مشکلات دادرسی نیز در این باره اشاره نموده است. در طرح توصیه Projet de Recommandation نیز بار دیگر این مساله را

مطرح و در آن آمده است که با توجه به طرح موضوع در برابر دادگاه دبیرخانه آن را پیگیری و کمیته را از پیشرفت کار آگاه نماید

بررسی موارد دیگر از جمله شکایت ترکیه و یونان و اردن هاشمی و نیز سفارش و تأکید را در

تهیه فهرست اشیای موزه و از این قبیل و با همکاری با پلیس بین المللی در هنگام دزدی اشیاء و یا سایر توصیه ها را به مطالعه و دقت ویژه آن سازمان محترم واگذار مینماید.

سیدرضا فیض نمایندگی ثابت در یونسکو [امضا]

17

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره DG/4.6/7.1/20، تاریخ 30 سپتامبر 1991

[نامه فدریکو مایور خطاب به رئیس فرهنگ و آموزش عالی]

عالیجناب از نامه‌های مورخ 7 و 21 اوت جنابعالی در مورد حفظ میراث فرهنگی عراق، متشکرم نگرانی و توجه شما به مساله حفظ گنجینه های فرهنگی بخصوص اماکن مقدسه که به دلیل جنگ اخیر منطقه به خطر افتاده اند؛ دقیقاً مورد توجه اینجناب است. شما اطمینان میدهم که سازمان برای اجرای کنوانسیون های مصوب یونسکو در رابطه با حفظ میراث فرهنگی حداکثر تلاش

خود را به کار برده است اینجناب به مناسبت های مختلف تعهدات کشورهای عضو در قبال کنوانسیون حفظ اموال فرهنگی در صورت بروز حمله مسلحانه (لاسه 1954) را به ایشان گوشزد کرده ام در اعلامیه 7 فوریه 1991 که در سطحی گسترده منتشر شد و تصویر آن پیوست است) نگرانی عمیق خود را نسبت به خطراتی که میراث فرهنگی منطقه خلیج [فارس] را تهدید کردند اظهار داشتم و درخواست کردم که وظایف و تعهداتی را که حقوق بین الملل و بخصوص کنوانسیون 1954 لاهه تعیین میکند دقیقاً رعایت کنند در پرتو اطلاعاتی که شما بمن دادید نامه ای به نماینده دائم عراق در یونسکو نوشتم و از وی درخواست کردم تا در مورد خسارات وارده به زیارتگاه های اسلامی از طرف دولت عراق پاسخگو باشد لطفاً مراتب احترامات فائده اینجناب را بپذیرید. فدریکو مایور گیرنده دکتر مصطفی معین وزیر فرهنگ و آموزش عالی و رئیس کمیسیون ملی یونسکو در

ایران، تهران تاریخ 70/8/7

ص: 263

سفارت جمهوری اسلامی ایران صنعا

برگزاری ششمین سمینار بینالمللی سیاستگذاری و راههای حفاظت از شهرهای تاریخی

در صنعا

سمینار مذکور از سوی سازمان یونسکو و کشور آلمان و سازمان حمایت از صنایع قدیم ب- مدت 6 روز از تاریخ 70/9/24 الی 70/9/30 و با شرکت متخصصین و کارشناسانی از کشورهای آلمان بلژیک، سوئیس انگلیس، فرانسه، ترکیه، ژاپن، ایتالیا، امریکا، هلند، سوریه، لیبی، عراق، نروژ، مصر، الجزایر لبنان و سازمان یونسکو در صنعا برگزار گردید. این سمینار به ریاست دکتر

عبد الرحمن حداد رئیس مرکز حفاظت از صنایع قدیم و شهرهای تاریخی و با سخنرانی افتتاحیه نخست وزیر آغاز به کار کرد. در این سخنان با اشاره به پایگاه و اهمیت ویژه شهرهای شبام، صنایع قدیم و وادی حضرموت در فرهنگ جهانی از اهداف این سمینار ایجاد یک برنامه و دیدگاهی روشن و ایجاد افق های جدید برای حفاظت از بخش عظیم فرهنگ یک ملت که آثار و ابنیه تاریخی و باستانی است اعلام گردید.

رئیس سابق سازمان بین المللی آثار و موزه ها و رئیس مرکز ترمیمات در بلژیک با اشاره به مراکز تاریخی در کشورهای عربی و اسلامی تاکید کرد که محافظت و ترمیم بناهای شهرهای قدیمی

امروزه از مهمترین پدیده ها برای حفظ آثار تاریخی و باستانی به شمار میرود که باید با توجه به رعایت چهارچوب اقتصادی و اجتماعی ساکنان این شهرها صورت بگیرد. برنامه ریزی و ترمیم

معماری باید با حفظ طبیعت قدیمی این شهرها و برآورده نمودن نیازهای زندگی ساکنان در جهت ادامه و ارتباط تاریخی قدیم و جدید انجام گیرد تا در کنار شهرهای جدید و ایجاد رفاه اجتماعی برای شهرهای قدیمی به نحو مطلوب از آن ها به عمل آید اهم مطالب عنوان شده در این سمینار از این

قرار بود:

1. مشکلات حفاظت از اماکن قدیم عبارتند از ازدحام جمعیت در این شهرها و سیستم مواصلاتی و کمبود فضای کافی برای تردد و مشکلات اقتصادی ساکنان این شهرها و ضرورت

تحسین وضع معشیت ساکنان.

2. اهتمام خاص به صنایع قدیم به عنوان یک کار شایسته فرهنگی، چرا که این شهر

قدیمی ترین مسجدی که در زمان پیامبر (صلی الله علیه و آله) ساخته شده را شامل می باشد.

3. چاپ کتابی در مورد جامع کبیر در لندن از سوی سازمان یونسکو و مرکز حمایت از صنایع قدیم که شامل یک بررسی کامل تاریخی و معماری از این مسجد میباشد این کتاب به چاپ رسیده است.

4. ایجاد خدمات عمومی در صنایع قدیم

5. ایجاد روابط مستحکم میان مرکز حفاظت از صنایع قدیم و مراکز ذیربط جهت برنامه ریزی فرهنگی و حمایت دولت از ساکنان صنایع قدیم

6. خریداری منازل مخروبه و بازسازی آن براساس معماری قدیم و فروش مجدد آن به مردم.

7. ایجاد موسسه ای خاص برای حفاظت از شهرهای تاریخی و مراکز معماری برای آموزش فن معماری قدیمی یمن و حرفه های مختلف قدیمی

8. اعطای وام به ساکنان شهرهای قدیمی و تاریخی برای ترمیم بنای خانه ای قدیمی براساس روش های معماری سنتی منطقه

9. کاستن از شلوغی بیش از حد در صنایع قدیم و سروسامان دادن به محلات تجاری در این

10. بررسی موقعیت اجتماعی جامع کبیر

19

نماینده ج. 1. ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 592/11939 تاریخ 70/9/1 پیوست دارد.

جناب آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی سلام علیکم به استحضار میرساند از آنجا که بیت المقدس میراث فرهنگی و معنوی عظیمی را در دل خود جای داده و رژیم صهیونیستی با برنامه توسعه طلبانه و آلوده به اغراض سیاسی به بهانه بازسازی شهر، ابنیه گرانقدر واقع در آن را با آسیب و مخاطرات جدی روبرو کرده است یکی از اقدامات پسندیده یونسکو را باید اعزام هیئت های تحقیق به این شهر به حساب آوریم وظیفه این هیئت ها، بررسی خسارات وارده ناشی از بازسازی به میراث فیزیکی - فرهنگی معنوی شهر و تهیه گزارش های ادواری

از آن است.

تاکنون دو گزارش توسط سرپرست هیئت اعزامی، پروفیسور لومر به شورای اجرایی ارائه شده است که پس از تصویب در شورا به تأیید

مجمع عمومی یونسکو رسیده است. جهت مزید استحضار، پروفیسور لومر ریاست هیئت اعزامی متخصصان باستان شناسی یونسکو را به ایران در هنگام حملات

ص: 265

عراق به مراکز فرهنگی کشورها بر عهده داشته است و گزارش های ارزنده ای نیز در آن خصوص تهیه نموده است. گزارش تقدیمی پیوست
آخرین گزارشی است که در تاریخ 4 مهرماه 1370 منتشر شده است و دنباله گزارشی میباشد که قبلاً تقدیم حضور گردیده است. شماره
944/119-39 مورخ

با احترام حسن صدوق، ونینی سفیر و نماینده دائم در یونسکو

69/9/20

ص: 266

برنامه های اقیانوس شناسی و آب شناسی (هیدرولوژی) یونسکو کنفرانس ها و اقدامات

اشاره

ص: 267

ج.۱ ایران وزارت امور خارجه اداره دفتر، حقوقی شماره 520/6286، تاریخ 62/7/20

وزارت نفت - وزارت کشاورزی معاونت شیلات و آبزیان - سازمان بنادر و کشتیرانی

نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران

به قرار اطلاع کمیسیون ملی یونسکو در ایران کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی طی نامه هایی که فتوکپی آن به ضمیمه است از کشورهای عضو درخواست نموده است که متون قانونی خود را در مورد تحقیقات علمی دریایی و مسائل مربوطه که در حوزه صلاحیت دریایی آنان صورت میگیرد

به دبیرخانه این کمیسیون اعلام دارند.

تا آنجا که دفتر حقوقی وزارت خارجه در جریان مییابد مقررات قانونی خاص در این زمینه تدوین نگردیده ولی احتمالاً کشتی های تحقیقاتی که به مناطق آب های سرزمینی ایران و یا منطقه انحصاری ماهیگیری ایران در خلیج فارس و دریای عمان وارد میشوند موظف هستند از ضوابط و

دستور العمل های خاص پیروی نمایند.

توضیحاً اضافه مینماید که فصل سیزدهم کنوانسیون 1982 حقوق دریاها که هنوز لازم الاجرا نشده است مواد 1238 الی 266 به چگونگی انجام تحقیقات دریایی در مناطق مختلف دریایی،

وظایف و تعهدات سازمان های خصوصی و یا بینالمللی که به تحقیقات دریایی مبادرت می ورزند حقوق و تکالیف دولت های ساحلی نحوه استفاده از تحقیقات انجام شده به تفصیل اشاره نموده و

بعلاوه بسیاری از کشورها در این زمینه مقررات خاص از مدت ها قبل وضع نموده اند. علیهذا خواهشمند است دستور فرمایند موضوع را بررسی و از نظری که در این خصوص دارند وزارت امور

خارجه را مستحضر سازند.

سرپرست دفتر حقوقی - ذبیح الله نوفرستی [امضا]

کمیسیون ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 1 - 4153/28/5، تاریخ 62/8/10

سازمان حفاظت محیط زیست سازمان بنادر و کشتیرانی نیروی دریایی ج.ا.ایران

احتراماً کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی با ارسال نامه شماره 923 مورخ 20 اکتبر 1983 (28 مهرماه 1362) اعلام داشته است که با همکاری برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد و بنا به توصیه نامه شماره X11021 پژوهش تازه ای در زمینه آلودگی محیطهای دریایی را در سطح بین الملل

(GIPME) فراهم نموده است. بر اساس مفادنامه مذکور، علاوه بر اقدامات انجام شده و درخواست نماینده کمیسیون برای پژوهشهای GIME MARPOLMON (سیستم ردیابی آلودگی های دریایی) (1) پیشنهادات اعضای کمیته های ملی و نحوه افزایش کارایی و هماهنگی بیشتر به منظور جلوگیری از دوباره کاری و متن اصلاحیه پیشنهاد مربوط به همکاری بین ICO و (2) و UNEP نیز منعکس شده است. با ایفادنامه فوق الذکر و ضمیمه آن خواهشمند است در مورد اقدامات انجام شده دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران را آگاه فرمایند.

محمدرضا برنجی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 1 - 5 - 4965/28، تاریخ 62/9/30

جناب آقای دکتر محمدعلی نجفی، وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی، احتراماً به استحضار

می رساند که هفدهمین اجلاسیه شورای اجرایی کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی از تاریخ 31 ژانویه تا 9 فوریه 1984 (11 تا 20 بهمن ماه 1362) در مقر یونسکو در پاریس برگزار میگردد. این کمیسیون مراتب را در تاریخ 62/9/1 به اطلاع سازمان بنادر و کشتیرانی دانشگاه شیراز رسانید که در جواب سازمان بنادر و کشتیرانی اقدام به ارسال نامه شماره 16299-1-5 مورخ 62/9/15 نموده که تصویر آن به همراه نام شماره 940 مورخ 7 اکتبر 1983 کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی و دستور جلسه پیشنهادی به پیوست ایفاد می.گردد موجب امتنان خواهد بود چنانچه آن جناب با اعزام نماینده یا نمایندگان کشورمان به عنوان ناظر در اجلاس فوق نظر موافق دارند امر و مقرر فرمایند مراتب به این کمیسیون اعلام تا به موقع به سازمان بنادر و کشتیرانی جهت معرفی نماینده یا نمایندگان ابلاغ گردد.

ص: 270

ضمناً شایان توجه است که کمیسیون ملی یونسکو در ایران در سال گذشته با توجه به نظر

موافق جنابعالی جهت تشکیل مجدد کمیته اقیانوس شناسی طی 18 جلسه اساسنامه ای با شرکت نمایندگان سازمان های ذیربط تهیه و مراتب را طی نامه شماره 1-5-909/28 مورخ 62/2/22 جهت تایید نهایی به حضورتان ارسال داشت که متأسفانه تاکنون جوابی دریافت نگردیده است. اساسنامه پیشنهادی مجدداً به ضمیمه ایفاد میگردد با توجه به نیاز مبرم تشکیل بعضی از کمیته های تخصصی یونسکو از جمله کمیته ملی اقیانوس شناسی خواهشمند است در اینمورد دستور صریح صادر فرموده و

ما را در انجام این وظایف یاری فرمایند.

محمدرضا برنجی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

4

نماینده ثابت ج. ۱. ایران در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، شماره 1 - 818/10، تاریخ 70/11/8

جناب آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی سلام علیکم، به

استحضار میرساند در نهمین اجلاس شورای بین الدول برنامه بین المللی هیدرولوژی که در سال 1369 برگزار گردید، کشورمان به عنوان عضو کمیته انتقال دانش و تکنولوژی به این شورا برگزیده شد. معاون مدیر کل یونسکو طی نامه پیوست دعوت نموده است تا نماینده کشورمان برای شرکت در اولین نشست این کمیته که از شانزدهم لغایت هجدهم تیرماه 1371 در پاریس برگزار می گردد و اعزام گردد. این نشست همزمان با دهمین نشست شورای بین الدول هیدرولوژی (پانزدهم) لغایت بیستم تیر ماه برگزار خواهد شد با توجه به اینکه عضویت ایران در این شورا به پایان رسیده است، پیشنهاد

مینماید در صورت موافقت، جنابعالی نماینده مزبور که برای شرکت در کمیته انتقال دانش و تکنولوژی اعزام میگردد در اجلاس شورا نیز به عنوان ناظر حضور بهم رساند.

با احترام حسن صدوق و نینی سفیر و نماینده دائم در یونسکو [امضا]

5

نماینده ثابت ج. ۱. ایران در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، شماره 1 - 836/140، تاریخ 70/11/16

جناب آقای امیر پروین، سرپرست محترم کمیسیون ملی یونسکو در ایران، با سلام، پیرو

رونوشت نامه شماره 1 - 818/140 مورخ 70/11/8 و عطف به نامه شماره HYD-11/92 مورخ 92/1/24 از آنجا که کمیته انتقال دانش و تکنولوژی وابسته به شورای بین الدول برنامه - بین المللی

هیدرولوژی با شرکت کشورهای، ایران، پاکستان هندوستان در جریان برگزاری دهمین اجلاس آی

اچ، پی. در تابستان آینده در پاریس نشستی خواهد داشت پیشنهاد مینماید در صورت شرکت نماینده ای از کشورمان در نشست منطقه ای کمیته های ملی آی اچ پی در دهلی نو به تاریخ 6 تا 8 آوریل 1992 آمادگی برای کمیته انتقال دانش و تکنولوژی نیز در دستور کار این نشست قرار گیرد به نظر این نمایندگی بند 6 دستور کار نشست دهلی نو در مورد گردهمایی منطقه ای در

هیدرولوژی و علوم آب از اهمیت ویژه ای برخوردار است و شایسته است که کمیته ملی کشورمان در

این مورد مشارکت فعال داشته باشد در این رابطه توجه کمیته ملی را به پروژه های شماره 8 10 و 11 مندرج در گزارش مأموریت آقای پاکر در ماه مه 1990 نیز جلب مینماید.

حسن صدوق وینی سفیر و نماینده دائم در یونسکو [امضا]

6

گزارش دومین کنفرانس بین المللی اقیانوس شناسی « برای استفاده پایدار از اقیانوسها در مناطق ساحلی »

شهر تاریخی لیسبون، در پرتغال جایی که طی قرون و اعصار کاشفین اقیانوس بی شماری را

راهی دریاها کرده بود، مکان مناسبی برای میزبانی دومین کنفرانس بین المللی اقیانوس شناسی اقیانوس ها 94 از 14 تا 17 نوامبر 1994 بود دانشمندان و تصمیم گیران دولتی گردهم آمدند تا پیشرفت های حاصل در حیطه وسیع اقیانوس شناسی و مسائل ذریبط را از نظر بگذرانند و سعی کردند تا جهت پژوهشها را در دهه های آینده تعیین کنند طبق یک سنت دیرینه مربوط به اقیانوس

بالاترین سازمان های دولت پرتغال این کنفرانس را به صورت مادی و معنوی مورد حمایت خود قرار

دادند و آن را با میهمان نوازی شایان توجه و ارائه خدمات ارزشمند ثابت کردند. ICO (کمیسیون) بین الدول اقیانوس شناسی نیز از این کنفرانس حمایت کرد.

چرا؟ موقعیت جهانی از سال 1960 تاریخ برپایی نخستین کنفرانس در کپنهاگ که به تشکیل

سال کمیسیون بین الدولتی اقیانوس شناسی (ICO) انجامید، تحول چشمگیری یافته است. سی و پنج پژوهش مشترک یا ملهم به صورت مستقیم و غیر مستقیم از توصیه های نخستین کنفرانس، باعث پیشرفت های بزرگی در علوم دریایی شد. این آگاهی ها تا حد زیادی مرهون تلاش های هماهنگ مللی است که زیر نظر ICO کار می کنند.

همزمان با پیشرفتهایی که در بعضی زمینه ها حاصل میشد کاستی هایی در برخی دیگر

نمایان میگشت. از طرفی تسریع روند توسعه جهانی تقاضاهایی را که در مورد اقیانوس ها و مناطق

ساحلی وجود داشت افزایش داده است. نگرانی‌هایی جدیدی که تاکنون هرگز جز مشغله‌های مهم بشریت نبوده است ظهور کرد تمامی این دلایل جامعه‌تشکیل دهنده ICO را بر آن داشت تا با تشکیل کنفرانس لیسبون وضعیت آگاهی‌های اقیانوس‌شناسی و آموزش‌های هماهنگ با آن را روشن

سازد می‌بایست افق جدیدی باز و سعی در ترسیم راه‌های جدید اقیانوس‌شناسی در قرن آینده کرد

و همزمان مشکلات موجود را از سر راه برداشت با این حال یک جنبه کار از اهمیت ویژه‌ای

برخوردار بود مدیریت یعنی طرح کلی راهبرد توسعه پایدار تجزیه و تحلیل مکانیسم‌های نهادین بهبود آن‌ها با هدف پاسخگویی به ضرورت‌های جدید و نیازهای آتی برای پژوهش‌های علمی آینده

کنفرانس وظیفه داشت به هدف سیاسی اولویت‌داری برسد؛ فراخوان دولتهای عضو، دعوت آنها

به بهبود ساختاری ملل ذیصلاح در اقیانوسها و منطقه ساحلی، و نیز اصرار به سازمان ملل متحد و آژانسهای برای تقویت سازمانهای بین المللی ذیصلاح در مورد اقیانوس و پژوهش مراقبت و

استفاده از آن

چه چیز استثنایی؟ کمیسیون هر دو سال یکبار تشکیل جلسه میدهد تا در مورد اغلب این

مسائل به بحث بنشینند و برنامه‌هایش را تدوین کند یا تغییر دهد. با اینحال مجمع لازم دید که

می‌بایست نوعی اجلاس علمی - سیاسی از نوع درهای باز ایجاد کند و از تمامی جامعه اقیانوس‌شناسی بین المللی جهت شرکت در آن دعوت کند پس کنفرانس به دو بخش تقسیم شد یک بخش علمی که در راس آن یک کمیته اداره کننده به ریاست آقای ماریو رویو Mario RUIRO

از پرتغال - که رئیس کنفرانس نیز هست - و یک بخش مخصوص کارشناسان منتخب دولتها. تمامی مباحثات در چارچوب بین رشته‌ای و بین مقطعی انجام می‌گرفت.

در کنفرانس دو سند نمادین جهت ابراز اتفاق نظر شرکت کنندگان در مورد مسائل اساسی و بازتاب آنها بر پژوهشهایی که میبایست در اقیانوس و مناطق ساحلی انجام گردد، نوشته شد. این دو سند که در صفحات 6 و 7 بولتن حاضر منعکس شده است موسوم به دو اقیانوس‌ها، دیدگاهی

مشترک حاصل اجلاس کارشناسان (علمی و اعلامیه) حاصل کار کارشناسان (دولتی). هستند از زمان تشکیل کنفرانس کپنهاگ و ایجاد ICO، شاهد افزایش محسوس تعداد کشورهای

که پژوهش‌های اقیانوس‌شناسی انجام می‌دهند و از منابع دریایی بیش از پیش استفاده می‌کنند. در واقع اگر در سال 1960 حدود 110 نفر از کشورهای مختلف و 5 سازمان بین المللی کار کنفرانس کپنهاگ را دنبال میکردند تعداد شرکت کنندگان در کنفرانس لیسبون به پیش

از دو برابر از 70

بودیم

ص: 273

کشور و حدود 10 سازمان بین‌المللی رسید. البته حدود صد نفر دیگر از جمله کارشناسان پرتغالی ناظرین محلی و تعداد زیادی دانشجوی باید به این شرکت کنندگان افزود.

کنفرانس لیسبون به معنای واقعی کلمه جهانی بود؛ زیرا کشورهای در حال توسعه نیز در آن

وسیعاً شرکت کرده بودند. در این کنفرانس شاهد حساسیت بیشتر مردم نسبت به اثرات زیان‌بار استفاده

بی حساب ذخایر دریایی در وسط و در کناره دریاها و نیز نسبت به عواقب فعالیت‌های دیگر بشر در روی زمین که باعث فرسایش آلودگی و دیگر اشکال آسیب‌رسانی به محیط زیست می‌شود، بودیم. آقای سوارز (Soares) بر عمل دولت و افکار عمومی تاکید می‌کند

پرزیدنت ماریو سوارز رئیس دولت پرتغال که جملاتی کوتاه برای خوشامدگویی در کاخ باشکوه آژودا کاخ ریاست جمهوری ایراد کرد درباره نقش دولت‌ها در این زمینه گفت: «به نظر من تمامی کشورهایی که امروزه در مسابقه اقیانوسی - مسابقه‌ای که آغاز شده و برای نسل‌های آینده قطعاً یکی از معضلات بزرگ قرن بیست و یکم است میبایست به طور جدی و هرچه سریعتر توان علمی تکنولوژی و صنعتی خود را بالا ببرند... عصر حاضر نه تنها از دولت‌ها به صورت

انفرادی بلکه از سازمان‌های منطقه‌ای که به آنها تعلق دارند و نیز از جامعه جهانی مصراً می‌خواهد تا تلاشی بزرگ برای همکاری انجام دهد و در این تلاش همکاری با جامعه علمی برگی برنده است... با اشاره به کاستی‌های آگاهی‌ها و اطلاعات وی اضافه کرد: باید قبول کرد که تعداد زیادی از تصمیم‌گیری‌ها در جلسات گوناگون سیاسی فاقد پایه علمی بودند. لازم است هر چه سریعتر به خاطر نفع عمومی، بر این مانع فائق آمد.»

از دید شوارش علم یگانه اولویت نیست: «مدیریت صحیح اقیانوس‌ها امروزه از اهمیت زیادی

بین‌المللی برخوردار است. این امر نه تنها برای محافظت از سیاره و توازن چرخه‌های طبیعی، بلکه

برای تدوین پیش‌نویس کنوانسیون حقوق دریایی ملل متحد نیز ضروری است زیرا مسائل مربوط به

فضای اقیانوسی به یکدیگر گره خورده‌اند و میبایست به عنوان یک مجموعه در نظر گرفته شوند.» وی در ادامه گفت تا اینجا تلاش‌های بین‌المللی ناکافی بوده‌اند. من امید زیادی به کنفرانس ریو در 1992 (CNUED) که در جلسات افتتاحیه آن شرکت داشتم بسته بودم. نتایج آن ناامیدکننده بود. با اینحال یادآور شد که اجلاس جهانی 92 به موازات اجلاس سران ریو با شرکت سازمان‌های

غیردولتی دانشمندان کارشناسان محیط زیست و تعداد زیادی از شخصیت‌های برجسته جامعه مدنی

عملیات رسانه‌ای برای ایجاد حساسیت نزد افکار عمومی جهانی نسبت به مسائل مهم محیط زیست

انجام شد.

در واقع برای من جای هیچ گونه شبهه ای نیست که وقتی افکار عمومی آگاه و هشیار است - و فعالانه مشارکت میکند - در حدی است که میتواند تاثیری تعیین کننده بر کارهای اقتصادی بگذارد و دولتها را تحت فشار قرار دهد تا تغییری در راهبردها ایجاد کند - و این بسیار فوری است و در طرح های کلی توسعه ارزشهای ضروری همبستگی و حفظ محیط را وارد سازد. مسئولیت اخلاقی و اجتماعی دانشمندان در این مورد غیر قابل جایگزینی است تنها دانشمندان، بواسطه قدرت و دانش خود میتوانند افکار عمومی را آگاه کنند و به آن شکل ببخشند و آن را بر ضرورت حیاتی

حل این مسائل سرنوشت ساز برای بقای بشریت آگاه سازند... زمان آن رسیده که فراخوانی بین المللی

بر این تفکر جمعی برای تشویق دستیابی به اخلاقی نوین در روابط بشریت «با اقیانوس ها» انجام شود.

پیام مدیر کل یونسکو - یکی از نقاط قوت کنفرانس، تاکید مدیر کل یونسکو فدریکو مایور بود بر اهمیت رو به فزونی که سازمان یونسکو برای اقیانوسها و مناطق ساحلی قائل است. آقای مایور سخنان خود را با یادآوری وقایعی که طی چند سال گذشته توجه همگان را به مسائل دریایی و

ساحلی جلب کرده اند مستدل ساخت

کاربرد فنون پیشتاز اقیانوس کلید هرگونه پیشرفتی در علوم دریایی و استفاده عقلایی از ذخایر

دریایی است. پیشرفت های تکنولوژیک بیست سال اخیر بر پژوهش های اقیانوس شناسی و نیز بر نحوه برنامه ریزی و اجرای این پژوهشها آثار عمیقی برجای گذاشته اند ابزارهای علمی به کار گرفته شده اند تا بطور خودکار و پیوسته پارامترهای اقیانوس اندازه گیری شوند ماشین های زیردریایی سرنشین دار یا با هدایت از راه دور امکان انجام عملیات علمی یا بازرگانی را در محیط خشن اعماق دریاها میدهد. تشخیص از راه دور ماهواره ای دمای اقیانوس امواج سطح دریا و رنگ اقیانوس به عنوان شاخص ازدیاد زیستی یکی از ابزار عملیاتی بسیار پیچیده است که در کنار ناوگان کشتی های تحقیقاتی سنتی ولی عمده بکار گرفته میشود. تحول اطلاع رسانی (انفورماتیک) گردآوری، انتشار و ذخیره سازی داده های زیادی را ممکن ساخته اند تا پس از آن مورد استفاده و ارزیابی در دامنه ای

آنچنان وسیع که تاکنون غیر قابل تصور بوده است قرار گیرد بالاخره نظام های ارتباطی انفورماتیک به دانشمندان جهان امکان میدهد تا به تبادل، داده ها اطلاعات و نظریه ها پردازند و اینها شرایط همکاری علمی واقعاً جهانی است آقای مایور با اشاره به اولویتهای الزامی تحقیقاتی که علوم دریایی به دیگر رشته ها مربوط میسازد بر ضرورت توجه به اطلاعات در مورد اقیانوس ها در بررسی دیگر مسائل اجتماع مانند آلودگی خاک تغییرات آب و هوایی جمعیت شناسی و خطرات طبیعی و

خطرات بوجود آمده بوسیله انسان و غیره تاکید ورزید زمان آن فرارسیده که مشارکت را تقویت و گسترش داد تا پایه عمل را در اختیار تصمیم گیران قرار داد آقای مایور: گفت در این مورد ما در نظر داریم تا به صورت دوره ای و با مشارکت سازمان های مختلف یونسکو و سازمان های غیردولتی (NGO) مجموعه ای از داده های تغییر یافته که وضعیت سیاره را ترسیم میکنند منتشر سازیم. وی نقش مهم یونسکو و ICO را بخصوص توانایی های ICO را در مورد اقیانوس شناسی در رابطه با UNCLOS و CNUED یادآور شد و تاکید کرد که یونسکو مصراً خود را متعهد میدارد که به یاری ICO مسوولیت ها و نقشی را که به او در ارتباط با اقیانوس و محیط ساحلی واگذار شده به نحو احسن

ایفا کند

به همین دلیل همانگونه مجمع ICO در کنفرانس عمومی یونسکو سفارش کرده و پس از مشورت با شورای اجرایی یونسکو سعی داریم تا ICO را تقویت نمایم و به این سازمان بیشترین خود مختاری را بدهم و برای این منظور جایگاه آن را در یونسکو تغییر خواهم داد. او تعهدات مالی در این زمینه پذیرفت و متعهد شد که مقرراتی به اجرا بگذارد تا کارایی ICO بیشتر شود و کارکرد و تصمیم گیری هایش با دیگر شرکایش در نظام ملل متحد تطبیق یابد آقای مایور سخنان خود را با

فراخوانی عمومی برای عمل به پایان برد.

ما در آستانه هزاره سوم میبایست تمامی ساکنین سیاره را - بخصوص تصمیم گیرندگان و مقامات - قانع سازیم که سرزمین ما امروزه نه تنها خاک دریاها را نیز در بر می گیرد؛ اقیانوس ها از نظر بازرگانی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی اجتماعی و زیست محیطی در حیطه مسوولیت جمعی

قرار می گیرند.

اقیانوس ها - دیدگاهی مشترک

ما

کارشناسان علمی در چارچوب دومین کنفرانس بین المللی اقیانوس شناسی در 1994 در لیسبون گردهم آمدند تا به تبادل نظریات و اطلاعات پردازند ایشان با هم دیدگاهی مشترک از آینده و دیدگاهی از جهانی که از اقیانوسهایش به صورتی استفاده شوند که از نظر اکولوژیک پایدار بمانند ترسیم کردند. بر اساس این دیدگاه مشترک اقیانوس ها و منابع آنها به صورت معقول محافظت خواهند شد و این مهم به مدد جمع آوری و بکارگیری دانش همراه با افزایش گفتگو و مذاکره بین دانشمندان تصمیم گیرندگان مدیران و همه مردم صورت خواهد پذیرفت؛ به طوری که دریا به

شکل چشمه دائمی ثروت و لذت برای بشریت باقی خواهد ماند. اقیانوسهای کره و نیز مناطق

ساحلی آن‌ها و دریا‌های حاشیه اقیانوس‌ها و دریا‌های نیمه بسته از نظر زیست محیطی، فرهنگی، ذهنی، غذایی و اجتماعی اقتصادی ارزش زیادی دارند با اینکه آگاهی‌های مربوط به آن‌ها در

دهه‌های اخیر به طور قابل توجهی افزایش یافته‌اند؛ ولی هنوز چیزهای زیادی برای کشف و روشن شدن درباره آنها باقی است.

اجلاس سران سیاره زمین، 1992 کنوانسیون تنوع بیولوژیک زیستی و کنوانسیون چارچوب تغییرات آب و هوایی 1992 و نیز به اجرا در آمدن در 1994 به جستجوی آگاهی‌های جدید در مورد

اقیانوس‌ها شتابی تازه بخشیدند و در ضمن مساله پایداری اقیانوس‌ها را دوباره در مرکز اهمیت قرار دادند.

براساس این دیدگاه سلامت آبی اقیانوس‌های سیاره به واسطه همکاری‌های ملی و بین‌المللی همیشگی در سطوح جهانی منطقه‌ای و محلی تامین خواهد شد. فعالیت‌های توسعه، بخصوص در مناطق ساحلی مسائلی را از جمله آلودگی از بین رفتن زیستگاه‌ها اضمحلال چرخه‌های طبیعی (اکوسیستم و پایین آمدن ماهیگیری) در پی داشت. به این ترتیب فعالیت‌های علمی را به صورت تمام و کمال و پیوسته با بازشناسی روابط تنگاتنگ وابستگی متقابل بین اقیانوسها، بین جو و زمین و

اقیانوس‌ها زمان و آب و هوا به پیش خواهیم برد از این نقطه نظر سعی خواهد شد تا اهداف مشترک را از طریق برنامه‌های راهبردی تاکتیکی و عملیاتی مطالعاتی مراقبتی و نمونه‌سازی دریاها و برپایه پژوهش‌های انجام شده با کمک سازمان‌های بین‌الدولتی چون ICO و سازمان‌های دولتی و غیردولتی دانشگاه‌ها و انجمنه‌های پژوهشی تحقق بخشید تقویت و افزایش توان‌ها بخصوص در کشورهای در حال توسعه شرطی است برای پاسخگویی به نیازهای ملی موسسات از امکانات بیشتری استفاده خواهند کرد تا خود را با روابط جدید و پیچیده و ایجاد منابع انسانی جهت مشارکت در اجرای

توافق‌نامه‌های UNCLOS و CNUED تطبیق دهند.

روابط جدیدی بین علوم دریایی و علوم اجتماعی برقرار خواهد شد تا بر پژوهش اثر گذارد و ارتباط را بهبود بخشد.

در ضمن ارتباطات بین اقیانوس‌شناسان تصمیم‌گیرندگان مدیران و همه مردم به منظور تسهیل اجرای مدیریتی هماهنگ برای اقیانوسها دریاها و مناطق ساحلی به نفع بشریت تقویت خواهد شد.

برای اینکه این دیدگاه عینیت یابد - کنفرانس بر عزم راسخ جامعه اقیانوس شناسی بین المللی

برای تلاش با فداکاری و شوق فراوان جهت عینیت بخشیدن به این دیدگاه صحنه می

جامعه اهدافی چند را تعیین کرده است؛ از جمله اداره توأم محیطه ای دریایی و ساحلی که شامل محافظت از تنوع زیستی نیز میشود.

استفاده و بهره بری پایدار ذخایر دریایی زنده

بهره برداری از منابع دریایی غیرزنده بصورت در عین حال سودمند، اقتصادی و از نظر

اکولوژیکی قابل قبول.

تخمین و پیش بینی خطرات دریایی جهت به حداقل رسانیدن اثرات بر زندگی بشر و

زیر ساخت ها.

گنجاندن فعالیت های علمی و نتایج آن ها در بطن نظام های مدیریت پیوسته مربوط به دریا ایجاد و افزایش توان علمی در کشورهای در

حال توسعه به کمک مشارکت و دانش محلی

جهت برآوردن نیازهای ملی این کشورها و امکان یافتن آنها برای شرکت وسیع در برنامه های بین المللی اقیانوس شناسی برحسب

اولویت ها و گرایش های ملی این کشورها.

قرار دادن تصمیم گیرندگان و مدیران از نتایج تحقیقات بصورت کارایی

- بهبود روابط علوم دریایی و جامعیت بالابردن میزان تعهد و حساسیت عامه مردم در برابر این

مسائل

از میان تمامی فعالیت های علمی و عملیاتی که می بایست در اقیانوس ها مناطق ساحلی و

دریایی انجام داده باید

کارهای سیستماتیک و پایهای کارتوگرافی (نقشه) انجام داد و نیز با مراقبت دائمی و تجزیه و

تحلیل امکان برآورد تغییرات آتی ستون، آب اعماق آنها و اکوسیستم دریایی و ساحلی را فراهم آورد. ارزش اقتصادی بالقوه و ارزش ذاتی

منابع دریایی را برآورد و محافظت همیشگی از آن ها را

مدت ها قبل از بهره برداری در حین بهره برداری و پس از آن تضمین کرد.

- ظرفیت اقیانوس ها را برای پذیرش تغییرات تخمین زد.

از تکنولوژی های جدید اندازه گیری و مراقبت با تکیه بر پژوهشهای مداوم و مستمر استفاده کرد.

اطلاعات در مورد امتیازات اقتصادی و غیره منتج از بهبود وضعیت شناخت اقیانوس ها و

حوزه های آن ها از پیش بینی تغییرات و نحوه استفاده پایدار از آن ها را گردآوری نمود.

ص: 278

- مراقبت کردن از گونه های اقیانوس ها و اکوسیستم های آنها که میتوانند بر تغییرات آب و

هوایی جهانی اثر بگذارند.

علیرغم شناخت وسیع ما از اقیانوس های کره خاکی هنوز باید چیزهای زیادی در این مورد فرا بگیریم باید از تمامی دانش، مهارت و اشتیاق و علاقه جامعه اقیانوس شناسی استفاده کنیم تا در آینده

از اقیانوس ها مناطق ساحلی و دریاها بطور عقلایی استفاده شود و آن ها در دراز مدت همچنان قابل زیست باشند.

اعلامیه - شرکت کنندگان در دومین کنفرانس بین المللی اقیانوس شناسی لیسبون 94 - «برای استفاده پایدار» از اقیانوس ها مناطق ساحلی لیسبون (1914 نوامبر 1994) ترجیح دادند اعلامیه زیر را به جای نتیجه گیری صادر کنند

ما 1 - بر نظرات و آراء و اصولی که در ذیل آمده است تاکید میکنیم تا با اتخاذ تدابیری در سطح بین المللی منطقه ای زیر منطقه ای و ملی با هدف ایجاد تعهدی همگانی در محافل دولتی و

علمی اقیانوس در تمامی جنبه هایش و آثار متقابلش بر سواحل و جو بهتر شناخته شود و مورد بهره برداری و حفاظت قرار گیرد تا بشریت بتواند استفاده ای دیرپا صلح آمیز و از نظر زیست محیطی عقلایی از آن بکند.

(i) اقیانوس ها که 70٪ سطح کره را میپوشانند اثری عمیق بر بشریت و بر تمامی اشکال حیات روی زمین میگذارند برای داشتن تصویری دقیق از ارزش اقیانوس ها برای کل بشریت میبایست دیدگاه های بسیاری را بررسی نمود. در مورد تحقیقات اغلب اشخاص معدود یا گروه های کوچک هستند که ابتکارات و ایده های جدید را

پیشنهاد می کنند ولی به بسیاری جهات تحقیقات اقیانوس شناسی وسیع تر از آنست که از عهده یک کشور یا حتی یک گروه کوچک از کشورها برآید. (نخستین)

کنفرانس اقیانوس شناسی کپنهاگ ژوئیه (1960)

(ii) پژوهش های نظامهای ساحلی یکی از عوامل لایتجزای پژوهش های اقیانوس شناسی است که با پژوهش های دریایی مربوط می باشد برای نگهداری مناطق ساحلی مفید

است. دوازدهمین اجلاس مجمع ICO، قطعنامه XII 10 نوامبر (1982) -

(iii) ... مسائل فضای دریایی رابطه تنگاتنگی با یکدیگر دارند و می بایست در کل مورد بررسی قرار گیرند مقدمه (1982)

(iv) ... هدف کنوانسیون حقوق دریا برقراری نظام جدید در دریاها و اقیانوس هاست.

هدف [یعنی] تعیین وظایف اجباری و حقوق جدید بند 300 از کنوانسیون

(V) ... [با اینحال] چنانچه تدابیر فوری اتخاذ نشود فاصله بین کشورهای توسعه یافته و

کشورهای در حال توسعه در زمینه علوم و فنون دریایی بیشتر خواهد شد و این

اساس همین نظام جدید را تهیه خواهد کرد ضمیمه VI از سندن هایی سومین

کنفرانس ملل متحد در مورد حقوق دریایی

محیط دریایی شامل اقیانوس ها و تمامی دریاها و مناطق ساحلی، مجموعه ای را تشکیل می دهد و یکی از عوامل اساسی چرخه ای که زندگی بر زمین را ممکن می سازند... در نتیجه بکارگیری استراتژی های جدید مدیریت و استفاده از دریاها و

اقیانوسها و حوزه های ساحلی را در سطح ملی زیر منطقه ای، منطقه ای و جهانی لازم می نماید یعنی بکارگیری استراتژی هایی که مبنایست بر مبنای احتیاط و پیشگیری قرار گیرند پاراگراف 1 و 17 بند 17 ژوئن (1992)

2. یادآور می شویم که تصمیم ایجاد کمیسیون اقیانوس شناسی بین دولتی در 1960 بر مبنای شناسایی وجود یک مکانیسم ساختاری عمل بین ملت ها قرار دارد و یک شرط پایه ای است برای

تحقق اهداف مشترک

3. باید پذیرفت که پیشرفتهای انجام شده طی سه دهه گذشته در ایجاد مشارکت

اقیانوس شناسی توسط موازین عاقلانه اتخاذ شده توسط کنوانسیون ملل متحد برای حقوق دریایی که

اکنون به اجرا درآمده است و نیز به وسیله راهبرد ذکر شده در عمل 1 و 2 کنوانسیون چارچوب تغییرات آب و هوایی و کنوانسیون گونه گونی زیستی که به اندازه شناخت جهانی از اقیانوس اهمیت

دارد مستحکم شده است.

4. ما از مشاهده اینکه بشریت با مسائل بیشمار زیست محیطی حاد روبروست نگرانیم؛ بخصوص در مناطق ساحلی که قسمت بزرگی از جمعیت جهان در آن زندگی میکند و یادآور می شویم که اکنون بهترین امکانات فراهم شده تا به تفسیر نتایج پژوهش های انجام شده دهه های اخیر بپردازیم و با کاربرد عملی و عملیاتی مناسب جهت آسان کردن حل برخی مسائل فوری را مانند آلودگی محیط زیست از بین رفتن زیستگاه ها و تقلیل گونه های زیستی کاهش ماهیگیری، مسائل

سلامت انسانی تهدیدهای جدی سواحل و آسیب پذیری این ساحلها در برابر تغییر آب و هوایی حل

کنیم

ص: 280

5. باید پذیرفت که برای استفاده عملی و فعال از علم برای حل مسائل عینی می بایست همکاری و تبادل نظر بین دانشمندان و مدیران و دیگر استفاده کنندگان ذخایر دریایی و ساحلی صورت پذیرد.

6. باید در نظر داشت که رویکردی هماهنگ بین دولت‌ها به واسطه مکانیسم و موسسات هماهنگ کننده در سطح ملی و منطقه ای اخذ دانش و بکارگیری آن را در بهترین نوع مدیریت اقیانوس و مناطق ساحلی و منابع آنها را سرعت می بخشد.

7. میبایست تمامی کوشش های انجام شده از سوی ملتها و جامعه جهانی که احتمالاً به

پذیرش عینی تعهدهایی در قبال اصول مذکور منتهی شود تشویق کرد.

تتکید میکنیم که رویکردی هماهنگ برای توسعه توان ها با تقویت مشارکت های اقیانوسی، سنگ بنای مدیریت همسان اقیانوس و مناطق ساحلی و هرگونه دریایی است و باید در قابل زیست نگهداشتن اکوسیستم سیاره مشارکت داشته باشند.

9 از دولت های عضو و سازمانهای نظام ملل متحد میخواهیم که سریعاً اقدامات لازم را انجام

دهند تا موسسات ملی خود را

(ii) تصمیم به افزایش توانها با کمک های دو جانبه و بین المللی از کارایی بیشتری

برخوردار شود به طوری که ذخایر به عنوان تضمینی سیاسی و اجتماعی و اقتصادی

مربوط به استفاده و مدیریت سالم اقیانوس ها و مناطق ساحلی باشد بخصوص در به کارگیری مکانیسم های جدید که حمایت کشورهای شمال - جنوب و همکاری جنوب - جنوب و استفاده بیشتر از توان های بوجود آمده در جنوب را تامین می کند .

(iii) نظام ملل متحد رویکرد اقیانوس شناسی و خدمات اقیانوسی و افزایش توان ها در این زمینه ها بصورت هماهنگ و مبنی بر همکاری است از طریق ICO به عنوان موسسه

معتبری برای تسهیل این روند را مورد اجرا گذارد.

10. از دولت های عضو ICO سازمان هایی که ICO به آن وابسته است یونسکو می خواهیم تا

با متحد کردن تلاش های خود منابع مالی و انسانی را که در اختیار ICO است را در حد مسوولیت ها و

وظایف خود بالا ببرند.

11. از دولت پرتغال میخواهیم تا دبیر کل سازمان ملل متحد را در جریان مذاکرات و نتایج کنفرانس عمومی با در نظر داشتن گزارش درخواستی در قطعنامه مجمع عمومی ملل متحد برای حقوق دریایی و نیز با توجه به اینکه کمیسیون توسعه پایدار در 1996 گزارش دبیر

کل را در مورد بند

ص: 281

17 از عمل 21 بررسی خواهد کرد، بگذارد. از مدیر کل یونسکو به عنوان رئیس دبیرخانه سازمانی که ICO به آن وابسته است می‌خواهیم
مواضعی را که بهتر است اتخاذ کرد تا کمیسیون و دیگر

نهادهای وابسته منطقه ای تقویت شوند و بتوانند بطور کامل نقش و مسوولیت خود را در زمینه

اقیانوسی و ساحلی در چارچوب نظام ملل متحد بررسی کنند.

13 از رئیس ICO می‌خواهیم تا در گزارش خود به هیجدهمین اجلاس مجمع ICO یادآور

شود که دولت های عضو می بایست متعهد شوند تا ICO را تقویت کنند و توسعه بخشند تا به این ترتیب رویکرد بین دولتی هماهنگ در
زمینه های پژوهشی خدماتی و بررسی سیستماتیک توان های

مربوط به اقیانوسها و سواحل و نیز عینیت بخشیدن به هدف مهم برداری پایدار از اقیانوس ها و

مناطق ساحلی تضمین شود.

ص: 282

کمیسیون ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 10-7-25/4164، تاریخ 1357/12/22

جناب آقای کریم سنجابی وزیر امور خارجه نامه مورخ 27 فروردین 1979 که به امضای مشترک مدیر کل یونسکو و مدیر کل سازمان بین المللی مالکیت معنوی صادر گردیده حاکی است که برحسب قطعنامه شماره 1-2-5/9 مصوب بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو و تصمیم مجمع عمومی سازمان بین المللی مالکیت معنوی یک کنفرانس بین المللی مرکب از نمایندگان دولتها برای تهیه کنوانسیون در زمینه پخش برنامه از طریق ماهواره ها از 11 تا 15 ژوئن 1979 در

پاریس برگزار خواهد شد. بدین مناسبت از دولت ایران نیز جهت شرکت در کنفرانس مذکور دعوت به عمل آمده است.

با ایفاد فتوکپی نامه مورخ 27 فروردین 1979 مدیران کل یونسکو و سازمان جهانی مالکیت معنوی خواهشمند است مقرر فرمایند تصمیم آن جناب را درباره امکان شرکت هیئت نمایندگی ایران در آن کنفرانس اعلام دارند تا بر حسب آن اقدام به عمل آید.

فریدون اردلان [امضا] دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران

کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ 1361 کنفرانس جهانی درباره سیاست فرهنگی

مکزیکوسیتی، مکزیک 26 ژوئیه تا 5 اوت 1982 گروه (77)

1. سند موجود، گزارش نهایی ارائه شده توسط زیر گروه فرهنگ است که مقدمات کنفرانس

جهانی درباره سیاست های فرهنگی را که قرار است در کشور مکزیک از تاریخ 26 ژوئیه تا 5 اوت 1982 برگزار شود فراهم می سازد.

2. توضیحات ارائه شده در این سند به ترتیب سرفصلهای دستور کار موقت کنفرانس میباشد. زیر گروه لازم نداشت ماده 6 دستور کار موقتی کنفرانس را مورد بازبینی قرار دهد. دبیرخانه یونسکو در حال حاضر آخرین و کاملترین سند را درباره موضوع زیر در اختیار دارد: ثبت تجربیات بدست آمده در سیاست ها و روش های فرهنگی از زمان برگزاری کنفرانس بین الدول درباره جنبه های سازمانی، اداری و مالی سیاست های فرهنگی که توسط یونسکو در سال 1970 برپا گردید».

اطلاعات لازم در این زمینه در اختیار کشورهای عضو و سازمانهایی که در کنفرانس (مکزیک)

شرکت میکنند نهاده خواهد شد.

4. بررسی بعضی موضوعات دستور کار موقتی بدون شک منجر به ارائه توصیه های مقدماتی

خواهد گردید. در این زمینه از مجمع تقاضا خواهد شد نظر خود را بیان دارد.

5. زیر گروه، بررسی انجام شده توسط گروه کشورهای عربی را مورد ستایش قرار داد و تحت تاثیر نظریات ارائه شده توسط این گروه بخصوص ماده 8/1 (حفظ و تعالی) میراث فرهنگی قرار گرفت. زیر گروه متن مربوط به این ماده را که بوسیله گروه کشورهای عربی ارائه شده بود بدون

کم و کاست.

1-7 فرهنگ و جامعه هویت فرهنگی و روابط بین، فرهنگی ارزشهای فرهنگی مشترک

و اختصاصی

6. مفهوم منطقی و واقع بینانه هویت فرهنگی ما را بر آن میدارد که جنبه واقع بینانه را بر حسب این که ما چه هستیم اینجا و در زمان حال مورد بررسی قرار دهیم. بنابراین هویت فرهنگی بدین

معنی نیست که ما مایلیم چه باشیم و یا اینکه به درست یا به خطا چه باید باشیم. بدین ترتیب هویت فرهنگی از تبار بسیار دور ما از میراث اجدادی ما نشات می گیرد این هویت همچنین از تداخل فرهنگی صرف نظر از شرایط ایجاد این تداخل سرچشمه می گیرد. بنابراین هویت فرهنگی تقریباً کلیه مردمان محصول امتزاج عناصر گوناگونی است که درون یک ترکیب مستحکم خاص گداخته شده است.

7. چنانچه از دیدگاه پویا به هویت فرهنگی، بنگریم ملا-حظه میکنیم که این هویت نمی تواند ایستا و تغییر ناپذیر باشد این هویت عبارتست از موجودیتی که بطور پیوسته در حال تکامل است. تکامل فرهنگی بر طبق تغییرات گیتی و روابطی که انسان با آن دارد حاصل میشود

9. ممکن است در یک کشور بخصوص به علت گوناگون عدم مساوات بویژه در دسترسی به فرهنگ و مشارکت در آن چندین هویت فرهنگی در سطوح متفاوت در کنار هم زیست کنند و یا

اینکه مناطق جغرافیایی با ابعاد کوچک و بزرگ را زیر پوشش قرار دهند. بنابراین ضرورت تامین مدام «ارتقا» واقعی هویت‌های فرهنگی بصورت روند صعودی احساس می‌شود که عامل مهمی برای یکپارچگی اجتماعی و وحدت ملی به شمار می‌رود.

10. تصریح و تایید هویت فرهنگی باید نزد کسانی که مسوولیت طرح و اجرای سیاست‌های فرهنگی را دارند از اهمیت والایی برخوردار باشد؛ زیرا این تایید ابزار گران‌بهایی برای حفظ حق مالکیت ملی و وسیله‌ای جهت برانگیختن ظرفیت‌های خلاقه درونی و در موارد بیشمار برای غلبه بر

بقایای استعمار می‌باشد

11. بایستی به دولت‌ها توصیه شود اقدامات ذیل را به کار ببندد؛ بخصوص که این اقدامات عناصر مهمی را جهت تایید هویت فرهنگی آن‌ها تشکیل می‌دهد بخشی از این اقدامات عبارتست از: برقراری سیاست‌های فرهنگی که ضوابط را برای گزینش و وسایل جذب تاثیرات خارجی

توسط جامعه مشخص می‌کند.

- بررسی کامل نهادهای آموزشی، سیاسی و اقتصادی به منظور هرچه بیشتر مرتبط کردن آن‌ها

با ارزش‌های فرهنگی سنتی

تلاش جدی برای ایجاد سازمان‌های خبررسانی ملی و برای هویت مستقلانه وسایل ارتباط

جمعی به منظور محدود کردن یا کاهش نفوذ الگوهای فرهنگی بیگانه

ارائه برنامه‌هایی جهت حفظ سنت‌ها اسلوب بیان حالات و ارزش‌های فرهنگی گروه‌های اقلیت و برانگیختن فعالیت هنرمندان و صنعتگران آن‌ها در حالی که به تدریج آن‌ها را وارد جریان‌های فرهنگی شهری نمود.

- گنجانیدن تدریجی یادگیری زبان مادری در برنامه‌های مدارس در کشورهایی که به چند زبان تکلم می‌شود برنامه‌های آموزش دوزبانه ارائه گردد تا جوانان بتوانند منظور خود را با استفاده از زبان آبا و اجدادی خویش بیان دارند و بطور همزمان نیز یک زبان بینالمللی را فراگیرند تا بتوانند با سایر گروه‌های قومی مراوده زبانی داشته باشند.

- حفظ هویت فرهنگی گروه‌های مهاجر هم کشور مهاجر پذیر و هم کشور مهاجرده بایستی شیوه‌ها را در سیاست‌های فرهنگی خود اعمال نمایند تا مهاجرین بتوانند هویت فرهنگی - اجتماعی خود را حفظ کنند و جذب مجدد آنها در جوامع خویش آسان گردد.

استفاده پویاتر از موزه‌ها و ابنیه تاریخی تا بتوان آنها را تبدیل به مراکز فعالیت برای تشویق

یادگیری، خلاقیت، آزمایش پژوهش و غیره نمود.

گسترش مفهوم میراث فرهنگی و اتخاذ تدابیری به منظور حفظ جنبه های فکری، روحی و

آگاهی به معنوی مانند، رسوم، سنت، ها زبان های محلی و منطقه ای باورها و غیره در این مفهوم کمک به برقراری گفت و شنود بین فرهنگ ها این گفت و شنودها و همچنین سنتها و فرهنگی های دیگران باعث غنی شدن و تقویت سنت های فرهنگی هر ملت می گردد. افزایش و تقویت برنامه های مبادلات فرهنگی با سایر کشورها بعضی مواقع با کشورهای دور

و نسبتاً ناشناخته که در مرحله مشابهی از رشد هستند.

تشویق مبادلات افقی در زمینه های خبر رسانی و فرهنگی بین کشورهای در حال رشد. کوشش به منظور ایجاد مراکز جدید برای گردهمایی کشورهای در حال رشد و همچنین

ایجاد موسسات جدید جهت همکاری چندجانبه.

2-7 بعد فرهنگی رشد

12. فرهنگ به معنی اعم زمینه مساعد را برای هر گونه فرآیند رشد در اختیار قرار می دهد. انسان باید در مرکز همه گونه فعالیتی باشد که هدف آن رشد است؛ صرف نظر از اینکه او وسیله باشد یا غایت، عامل باشد یا ذینفع این دو گانه بودن اساس بعد فرهنگی رشد است.

13. انسان به عنوان وسیله و عامل رشد بایستی شرایط ضروری، فکری معنوی و اجتماعی را برای انجام رسالت خود فراهم آورد انسان به عنوان غایت و ذینفع حق دارد تقاضا کند نیازهایش برآورده شوند؛ بخصوص نیازها و خواست های فرهنگی بنابراین هیچ، سیاست رشد واقعی نمی تواند بدون سیاست فرهنگی که اساساً و حقیقتاً روی انسان تمرکز کند وجود داشته باشد. هر سیاست رشد که هدفش سودجویی باشد و ارضاء انسان را با همه پیچیدگیش نادیده انگارد بایستی به کناری گذارده شود.

14. مفهوم رشد درون زا باعث جلوگیری از بوجود آمدن تکان های ناگهانی و تغییرات مضر در مراحل گوناگون رشد میشود. در فرآیند رشد پیدا کردن توازن مهم است. توازی که دگرگونی ساختاری جهت رشد همه جانبه را امکان پذیر می سازد و همچنین هویت فرهنگی را مورد تأیید قرار می دهد. هر قدمی که در زمینه رشد فرهنگی برداشته شود قهراً منتج به دگرگونی های اجتماعی خواهد شد و بازتابی در رشد و محیط اطراف خود خواهد داشت؛ زیرا اقدامات فرهنگی بطور

مستحکمی به عواملی پیوسته هستند که بر محیط اجتماعی - اقتصادی اثر می گذارند

15. مفهوم دموکراسی فرهنگی اساساً مشارکت در زندگی فرهنگی» میباشد. بنابراین نباید

آن را با دموکراتیزه کردن فرهنگ اشتباه کرد که تعمیم دسترسی به آثار و فعالیت فرهنگی است.

16. مشارکت در زندگی فرهنگی به عنوان یک حق برای افراد توسط اعلامیه جهانی حقوق بشر به رسمیت شناخته شده است. ماده 27 این اعلامیه چنین میگوید هر کسی حق دارد آزادانه در زندگی فرهنگی جامعه شرکت کند از هنرها بهره جوید و در پیشبرد امور علمی و منافع حاصل از آن سهیم باشد.

17. خلاقیت و اتخاذ تصمیمات درباره انتخاب هایی که در امور فرهنگی صورت می گیرد

نشان دهنده بالاترین سطح مشارکت در زندگی فرهنگی جامعه میباشد.

18. در اینجا مسوولیت مقامات مملکتی برای تعریف و اجرای سیاست های فرهنگی یا برنامه های فرهنگی در سطح ملی معلوم میگردد که در تحلیل نهایی با اجرای این سیاستها شرایطی فراهم می گردد تا افراد و گروه ها بتوانند بطور موثری از حقوق انسانی خود بهره مند شوند. این کار اساساً متضمن فراهم آوردن شرایطی جهت بالا بردن آگاهی و برانگیختن افراد به مشارکت واقعی در زندگی فرهنگی جوامع خود میباشد.

19. بنابراین باید این فکر را کنار گذاشت که امتیازات فرهنگی را میتوان برای بعضی طبقات خاص اجتماعی حفظ کرد. برعکس بایستی قویاً گفته شود که یکی از حقوق تفکیک ناپذیر اساسی هر شخص اینست که در هر نوع فعالیت فرهنگی به انتخاب خود شرکت کند بدون توجه به نژاد، جنسیت، رنگ پوست یا باور.

20. دموکراتیزه کردن فرهنگی بایستی با عدم تمرکز فعالیت های فرهنگی همراه باشد. در همه زمانها فعالیت های فرهنگی معمولاً در شهرهای بزرگ متمرکز بوده اند. جایی که مردم اینگونه شهرها هنرمندان را پذیرا شده اند به منظور غلبه بر چنین روندی سازمان های فرهنگی بایستی تلاش کنند فرهنگ را به میان مردم بیاورند سفر به مناطق دور و حاشیه ای برنامه های فرهنگی در روستا یا

حومه شهر نه فقط در مراکز شهری و غیره

21. با توجه به موانع اقتصادی که حذف آن ها باعث مشارکت بیشتر مردم خواهد گردید،

مقامات مسوول مملکتی بایستی توجه داشته باشند که قسمتی از تعهد آن ها اینست که به بعضی فعالیت ها در کلیه زمینه های زندگی فرهنگی کمک مالی کنند؛ بطوری که ورودیه در توان افرادی که دارای بودجه میانگین هستند. باشد به عنوان مثال موزه ها کالاهای هنری کتابخانه ها، باغ

وحش‌ها پارک‌ها و مناطق حفاظت‌شده بایستی از منابع مختلف دولتی کمک‌های مالی عمده دریافت‌دارند تا بتوانند محل خود را برای عموم مردم به رایگان یا با حداقل قیمت ورودیه باز نمایند. این موسسات و مکان‌ها در واقع امانت‌داران مهم میراث فرهنگی ملی می‌باشند و دسترسی به آن‌ها بایستی به عنوان یک حق اساسی کلیه شهروندان تلقی گردد.

22. با توجه به موانع اجتماعی مقامات مملکتی بایستی با اعمال روش‌های سمت‌گیر باعث شوند سازمانهای فرهنگی محدودیت‌های اجتماعی را حذف کرده یا کاهش دهند. این محدودیت‌ها جلوی مشارکت بیشتر مردم را بخصوص در هنرها میگیرند؛ یعنی جایی که این محدودیت‌ها یک

مشکل جدی برای عموم مردم فراهم میکنند

23. با توجه به موانع جغرافیایی مسوولیت تقریباً بطور انحصاری با مقامات مملکتی است. همیشه این تمایل شدید وجود داشته است که منابع فرهنگی را در مراکز شهری بزرگ تمرکز نمایند و این عمل باعث میشود که ساکنان شهرهای کوچک و مناطق روستایی به سختی بتوانند به آن‌ها دسترسی داشته باشند برای غلبه بر این، مانع سازمان‌های عمومی بایستی کمک‌های مالی در اختیار سازمان‌های فرهنگی قرار دهند تا بتوانند به مناطق دور افتاده مسافرت کرده یا به ساکنان این مناطق کمک شود تا بتوانند به مراکز شهری بزرگ بروند موزه‌ها نمایشگاه‌های سیار، موزه‌های متحرک یا نمایشگاه‌های قابل حمل باید جهت استفاده مردم توسعه پیدا کنند.

24. وقتی از مشارکت فرهنگی صحبت میشود منظور فقط این نیست که افراد به طور فعال یا منفعل در فعالیت‌های فرهنگی شرکت کنند بلکه آنها بایستی در اتخاذ تصمیم مربوط به گزینش‌های فرهنگی نیز شرکت کنند. بنابراین شهروند در تصمیم‌گیری راجع به جهت‌دهی رشد فعالیت‌های فرهنگی و سیاستهای مربوط نقش دارد اگر بتوان گفت که دسترسی به فعالیت‌های فرهنگی بیشتر و بیشتر در دسترس تعداد زیادی قرار میگیرد ملاحظه می‌شود که در مورد تصمیم‌گیری راجع به این فعالیت‌ها موضوع کاملاً فرق میکند بدین صورت که شخص حق رای و بیان نظرات خود را

ندارد.

این مقوله یکی از موانع اصلی برای مشارکت فرهنگی و بطور کلی رشد فرهنگی می‌باشد. شهروند هم در سازمان دولتی و هم در سازمان فرهنگی غایب است. هیچ مکانیسمی وجود ندارد که شهروند از طریق آن بتواند در تصمیم‌گیری مربوط به برنامه‌ها یا مربوط به جهت‌گیری‌های آتی

مشارکت نماید.

25. بنابراین ضروری است راه‌هایی برای افزایش فرصت گفت و شنود بین سازمان‌های فرهنگی و شهروندان بیابیم که بطور رسمی و در فواصل زمانی منظم صورت گیرد این کار به آن‌ها امکان می‌دهد افکار و موضوعات مورد علاقه مشترک را بیابند که بدون آن‌ها نمیتوان ارتباطی بین بوجود آورندگان و مصرف‌کنندگان فعالیتهای هنری برقرار نمود.

26. با توجه به روابط بین شهروندان و مقامات مملکتی کاملاً مطلوب است یک برنامه وسیع مناظره در سطح ملی منطقه ای یا زیر منطقه ای درباره فرهنگ ملی بطور کلی و مشارکت فرهنگی بطور اخص به مرحله اجرا درآید در آنصورت شهروندان فرصت و امکان خواهند یافت تا در تعیین سمت‌گیریهای آتی فرهنگی کشور خود سهیم بوده و مقامات مملکتی اطلاعات ضروری و دقیق را جمع‌آوری مینمایند تا در تدوین سیاستها و برنامه‌های مربوط به رشد فرهنگ ملی بکار برند. غیرممکن است بدانیم مشارکت فرهنگی در یک کشور از چه عناصری تشکیل یافته بدون اینکه به چهارچوب و زمینه این کار آشنا باشیم. مشارکت فقط تابعی از عوامل مشخص مانند وفور اوقات

فراغت آموزش و تکنولوژی نیست؛ بلکه همچنین عوامل خیلی کلی مانند عوامل اقتصادی سیاسی و اجتماعی نیز موثر هستند غالب اوقات این عوامل کلی شیوه مشارکت فرهنگی یک جامعه را بهتر توجیه می‌کنند تا عوامل مشخص. بنابراین به منظور بررسی مشارکت فرهنگی یک کشور، لازم و

حتی واجب است صفات مشخصه کلی، تاریخ محیط و شرایط سیاسی و اقتصادی این کشور را روشن کنیم که بدون بازتاب جدی برای کلیه جنبه‌های فرهنگ آن کشور نیست.

1-8 حفظ و ارائه میراث فرهنگی

27. میراث فرهنگی را بایستی به عنوان یکی از مهمترین عوامل حفظ و تایید شخصیت تلقی نمود.

28. این میراث بواسطه قرن‌ها ثروت انباشته شده اش یک وظیفه اجتماعی را عهده دار شده که

بر زندگی روزمره انسان و رفتار او تأثیر میگذارد

29. ولی بعضی از مردم همراه با میراث فرهنگیشان یک گسیختگی را تجربه کرده اند که در تعاقب عقب‌گرد سیاسی و اجتماعی حاصل آمده است. این عقب‌گرد اغلب اوقات بوسیله استعمار

تحمیل میشده استعماری که با ارزش‌های زنده این مردم به نبرد برخاست.

30. در نتیجه این میراث فرهنگی مورد استثمار و ایداء اعمال‌کننده استعمار قرار گرفت.

31. کشورهای جهان سوم بایستی هر چه بیشتر به این موضوع وقوف یابند که حفظ و تعالی

میراث فرهنگی شان یک هدف اساسی را تشکیل می‌دهد تا آنها بتوانند پیوند بین گذشته و حال را

نگهداشته و به رشد درون‌زای خود به میزان کافی نایل آیند

32. میراث فرهنگی تنها مشتمل بر آثار تاریخی نیست بلکه همه آنچه را که انسان در

رشته های هنری، ادبی، معرفتی، صنعتگری و غیره میآفریند جزو میراث فرهنگی به حساب می آید.

33. دیگر امکان پذیر نخواهد بود بین آثار هنری تولید شده بوسیله نخبگان و عوام الن-اس-ف-رق-ی

قائل شد.

34. این موضوع دارای اهمیت است که این کشورها به کوشش خود در مورد بازپس گرفتن اموال فرهنگی که از آن ها به یغما رفته است ادامه دهند این کار را میتوان با توجه به مصوبات کمیته بین الدول برای تسریع در امر بازپس دادن اموال فرهنگی به کشور مبدا به عمل آورد.

35. به همان اندازه ضروری است که این کشورها یا دقیق تر بگوئیم آن کشورهایی که هنوز

چنین نکرده اند به کنوانسیون حفاظت از میراث طبیعی و فرهنگی دنیا بپیوندند.

36. این سند قانونی باعث نوآوری های چندی در این رشته شده است بخصوص در ارتباط با

همکاری بینالمللی در زمینه حفظ میراث جهانی

37. همه کشورهای جهان سوم بایستی اهمیتی شایانی به ایجاد سازمانها و تربیت کارکنان

متخصص جهت حفظ، بازسازی و نگهداری اموال فرهنگی مبذول دارند.

38. اینگونه حفاظت بایستی گسترش یابد و در کشورهایی اعمال شود که اموال فرهنگی آن ها که بعضی دارای ارزش جهانی هستند به

علت درگیری مسلحانه یا اشغال خارجی در معرض خطر

جدی قرار دارد مانند، فلسطین افریقای جنوبی نامیبیا و همچنین کشورهای دیگر.

2-8 انگیزش خلاقیت هنری و فکری و ارتقاء آموزش هنر

39. دولت دارای مسوولیت زیادی در مورد انگیزش خلاقیت هنری و فکری و ارتقاء آموزش هنر میباشد اولین وظیفه اش در این زمینه

اینست که یک جو آزاد برای خلق آثار هنری تامین کند تا هنرمندان و بوجود آورندگان آثار فکری و سایر آثار بتوانند قدرت تخیل خلاقه

خود را بطور وسیع

پرورش دهند.

40. این مبتکرین هنری بایستی از امکانات اقتصادی برخوردار شوند و یک محیط اجتماعی روانی مناسبی برایشان فراهم شود تا در برابر

تقاضای جلب آنها به خارج کشور محافظت شوند. تقاضایی که یا آن ها را به مهاجرت میکشاند یا به میانه حالی این موضوع مهم است که

در برابر ابتکارانشان مورد تشویق قرار گیرند به خاطر انجام کار هنرمندانه به آنها تبریک گفت و هرگاه قرار باشد تصمیماتی درباره برنامه

ریزی سازماندهی و اجرای سیاست های فرهنگی اتخاذ شود مورد

مشاوره قرار گیرند.

ص: 292

41. دولت باید مراقبت لازم را به عمل آورد تا این مبتکرین بطور فزاینده ای از ارزش های فرهنگی سنتی الهام بگیرند وابستگی عاطفی مردم به ارزشهای فرهنگی باعث تضمین خلق آثار معتبری می شود که بهترین مشخصه هویت فرهنگی است.

42. به علاوه ارزشهای بومی و سنتی را باید در برنامه های آموزشی گنجانده تا حفظ میراث و تأیید هویت فرهنگی مردمان تضمین گردد خواه از طریق نظام رسمی آموزشی یا از طریق برنامه مبارزه با بیسوادی بزرگسالان جنبه های فرهنگی بایستی در کلیه دروس راه پیدا کند. در حال حاضر چنین به نظر میرسد که جنبه های فرهنگی بایستی در محتوای آموزش فنی علوم دقیقه و علوم طبیعی گنجانده شود.

43. برای اینکه بتوان خلاقیت هنری و ادبی را پرورش داد و آموزش هنرها را تعالی بخشید

دولت میتواند اقدامات متفاوتی به عمل آورد، منجمله

1. برپایی نمایشگاه هایی از هنرمندان ملی

2. به هنرمندان ملی ماموریت دهد کارهایی را تقبل کنند که به عموم مردم این امکان را خواهد

داد تا هنر خلاقه هنرمندان را مورد تحسین و ستایش قرار دهند.

3. برقرار کردن مسابقات هنری و ادبی

4. یافتن شیوه هایی برای برانگیختن هنرمندان ملی با تشویق آنها به توسعه هنر و خلاقیت هنری

5. پیشنهاد کمک ملی به موسساتی که اشاعه دهنده آثار هنری و ادبی هستند با دادن اولویت ها

به مناطق روستایی و مناطق محروم شهری

بالابردن آگاهی های عمومی در زمینه نقش مهم، هنرمند نویسنده و سایر بوجود آورندگان آثار فرهنگی در پیشرفت همه جانبه جامعه و

اهمیت دادن به آن ها به لحاظ برقرار کردن روابط

کارهای بشری.

3-8 ارتباط سیاست های فرهنگی با سیاست های اعمال شده در مناطق آموزش علمی و وسایل ارتباطی

44. تجزیه و تحلیل روابط موجود و بین سیاستهای فرهنگی و سیاستهای بکار رفته در

آموزش علم وسایل ارتباطی باید بر مبنای پاره ای واقعیات مقدماتی مسلم باشد.

45. پیش از هر چیز همانطوری که امکانات و ماموریتهای آموزشی علمی ارتباطی و

فرهنگی مشخص شده اند حوزه فعالیت آن ها نیز توسعه یافته تا جایی که بر هم منطبق می شوند.

ص: 293

46. از اینرو امروزه کسی نمیتواند به نقشی که آموزش در انتقال ارزش های فرهنگی ایفاء

می کند و می تواند ایفا کند و یا به نقش موثری وسایل ارتباط جمعی در این زمینه عهده دار است

شک کند و نهایتاً روابط مهم بین علم و تکنولوژی و فرهنگ هم مورد توجه قرار گرفته است.

47. دومین واقعیت اینست که روابط بین فرهنگ و آموزش فرهنگ و علوم، فرهنگ و وسایل ارتباطی هم اکنون اثرات خود را چه مثبت و چه منفی نشان داده اند گروه مطالعاتی سیاست های فرهنگی کنفرانس جهانی که در ژوئن 1981 در این زمینه در یونسکو تشکیل شد، نظرها را متوجه پاره ای مسائل عمومی خاصه در کشورهای در حال توسعه نمود گرچه این مسائل مختص این

کشورها نیست.

48. اولین نمونه آن تضادی است که بین آموزش رسمی و فرهنگ سنتی بوجود آمده است. احتمال این که آموزش الهام گرفته از الگوهای خارجی بدون ارتباط با واقعیات فرهنگ ملی به از بین بردن سنتها و ارزشهای درون فرهنگی کمک نماید دور از حقیقت نیست.

49. دومین نمونه موارد دیگری است که در آن مردم بسیاری از فرهنگ ها دریافته اند که پیرو وسایل ارتباط جمعی خشن و متهاجمی هستند که اغلب اولویت ها را به پیام و نوع زندگی می دهند که کمتر در فرهنگ غنی آن مردم تهیه میشود.

50. سرانجام گروه مطالعاتی اثرات منفی پاره ای تکنولوژی و علم را بر میراث فرهنگی کشورهای عقب مانده متذکر میشود.

51. مسائل مزبور به ما کمک میکند تا ضرورت یک نظم مطلوب بین روابط فرهنگ و آموزش علم و تکنولوژی و وسایل ارتباطی را دریابیم.

52. از آنجا که کشورها در سیاست های فرهنگی بویژه در آموزش علم وسایل ارتباطی و

فرهنگ در نقاط مختلف اعم از، مملکتی منطقه ای جهانی و بخش خصوصی پیشرفت های متفاوتی یافته اند اکنون که شرایط مطلوب برای اعتقاد به لزوم طرح تقرب سیاست های فرهنگی وجود دارد، هیچ فرهنگی نباید بوسیله روش های آموز جدی خارجی و تکنولوژی مفید در عین حال برده ساز و یا از طریق وسایل ارتباطی هر چند پیشرفته ولی بیگانه کننده محو گردد.

53. به همین ترتیب اقداماتی برای جامعیت بخشیدن (تکامل) عامل فرهنگ ملی به اصیل ترین معتبرترین و کاملترین شکلش با طرحها و برنامه هایی در زمینه های آموزشی علمی تکنولوژیکی وسایل ارتباطی در سطح مملکت باید در نظر گرفته شود.

54. برای منظور مزبور کشورها دارای تجربیات کم و بیش موفق می باشند که کنفرانس

سیاست های فرهنگی مکزیکو امکان ارائه آن ها را خواهد داد.

55. بدون هیچ ملاحظه ای ما معتقدیم که اگر کنفرانس مکزیکو قطعنامه ای به وسیله اعضای یونسکو مبنی بر دعوت از برنامه ریزان دول در زمینه های آموزش علم تکنولوژی و وسایل ارتباطی برای مشاوره با همکاران فرهنگی خود با در نظر گرفتن فرهنگ در برنامه هایشان به عمل بیاورد

پیشرفت ملموسی در زمینه های مورد علاقه خواهیم داشت.

56. قطعنامه مزبور یونسکو میتواند با قطعنامه دیگری که از یونسکو بخواهد نظارت یک یا چند جلسه متخصصان را برای مطالعه دقیق وظایف مسائل و احترام روابطی که اخیراً بین فرهنگ و آموزش، فرهنگ و علم، تکنولوژی و فرهنگ و ارتباطات بوجود آمده عهده دار شود، تکمیل گردد.

57. این جلسات باید به اعضای یونسکو توصیه هایی در جهت حل تضادهای مذکور و چگونگی برقراری روابط مطلوب بین فرهنگ، آموزش علم تکنولوژی و وسایل ارتباطی ارائه دهد که شرط مهم پیشرفت بیشتر فرهنگ های ملی و هماهنگی بین آن ها میباشد.

58. به بیان کلی فعالیت های آموزشی دانشگاهی و فرهنگی مراحل مختلفی هستند که یک

جریان را طی میکنند

59. آموزش ابتدایی باید ادراکات هنری و علمی کودکان را با نظم مناسبی برانگیزد.

60. در سطح متوسطه و دانشگاه از آموزش تخصص زیاد از حد باید اجتناب شود. بخصوص در آموزش متوسطه که در سن قبل از بلوغ میباشد. آموزش میتواند کمی هوش در هماهنگی انجام کارها را تقویت کند اغلب فراموش می شود که آموزش با روش های مختلف نه فقط دانش لازم را برای دانش آموز فراهم میکند بلکه چگونگی درک را فراهم می آورد. اثری که حتی بعد از آنکه مطلب مربوط به مرور زمان فراموش شود باقی میماند فرهنگ چیزی است که پس از آنکه شخص همه چیز را فراموش کرد باقی بماند؛ حتی در سطح تخصص. ضعف آموزش عمومی می تواند به

متخصصین معتبر نیز لطمه بزند.

61. توجه به گسترش فرهنگ چه از طریق ادامه آموزش و چه بازآموزی نباید به فراموشی

سپرده شود.

62. جنبه خاصی از روابط آموزش و فرهنگ ممکن است متوجه بعضی از کشورهای جهان سوم باشد که نظام آموزشی آن ها میراثی از رژیم استعماری است که با برخی هویت های فرهنگی

هماهنگ و سازگار نمی باشد تلاش در سازگاری هویت های فرهنگی قابل اغماض نخواهد بود.

63. امروزه علم و تکنولوژی دو عامل مهم برای پیشرفت فرهنگ و توسعه کره زمین و عناصر

ضروری فرهنگ به حساب می آیند.

64. تحولات مخابراتی رادیو فیلمبرداری، سینمایی تلویزیون ماهواره ها و غیره موجب

همگانی شدن آموزش و پخش هر چه بیشتر پیام های فرهنگی شده اند.

65. گردش های فرهنگی بطور گسترده سبب پیشرفت روابط فی مابین علم، تکنولوژی، اقتصاد

و فرهنگ در قالب مفهوم خاص می گردد.

66. علم و تکنولوژی مستقیماً به توسعه نظام های فرهنگ سنتی کمک کرده اند. مثال: روابط بین فیزیک و موسیقی، شیمی و نقاشی و

حفاظت پاره ای از عناصر میراث فرهنگی بین آمار و شرح

اسناد مطالعه و غیره.

67. بنابراین سیاست تکنولوژیکی و علمی پویا چه در سیاست فرهنگی و چه در پیشرفت

جهانی غیر قابل اغماض است. کشورهای در حال توسعه باید کسانی را که تمدن بدون تکنولوژی و صنعتی شدن را برایشان زمزمه میکنند نشنیده بگیرند زیرا آن استراتژی بیش نیست که برای پایداری استعمار شرکت های چند ملیتی درنده خو و سفسطه انگیزی برای تبعیض نژادی متجاوز بکار میرود.

68. البته نگرانی هایی وجود دارد که باید چشم پوشی شود تهدیدهای محیط زیست، اثرات

منفی وسایل ارتباط جمعی بر فرهنگهای ملی از آن جمله اند.

69. جنبه دردناک توسعه علمی و تکنولوژیکی تمرکز سلاحهای هسته ای، متذکر شدن جهان

از مصیبت یوحنا با درخواست مؤثر و طنین انداز یونسکو در کنفرانس مکزیکو بجا میباشد.

4-8 تولید و توزیع کالاها و خدمات فرهنگی صنایع فرهنگی

70. علاقه برخاسته از فرهنگ عامه از دهه 1970 موجب تولید سریع و غیر قابل کنترل محصولات صنعتی آماده کردن آن برای بازارهای

بزرگ و مشتریان گوناگون شده است که به آسانی تحت تاثیر ارزش ها و الگوهای جامعه مصرفی قرار می گیرند.

امروزه تولید و مصرف کالاها و خدماتی که بوسیله وسایل ارتباط جمعی منتقل میشوند

85 درصد فعالیت فرهنگی دنیا را تشکیل می دهد.

قسمت اعظم فعالیت مزبور با سرمایه گذاری گروه های بخش خصوصی بزرگ در سطح ملی

بین المللی انجام میگیرد و هدف فرهنگی آن ها بستگی به میزان سود مالی دارد.

ص: 296

71. با نفوذ تلویزیون مساله بعد تازه ای یافته است. مطالعات این نتیجه را بدست داده است که استفاده زیاد اینگونه وسایل ارتباطی سبب کاهش قابل ملاحظه ای در فعالیت ها و شرکت انفرادی می شود.

کندی برنامه ها، وادار به خشونت اعمال الگوهای زیاد خارجی در این زمینه قطعاً یکی از مسائل مخاطره انگیز زندگی فرهنگی معاصر است.

72. در نتیجه لازم است به دول توصیه شود که کلیه اقداماتی که ممکن است با نفوذ زیان آور صنعت فرهنگی مقابله نماید با بهره گیری بیشتر از وسایل در جهت تولید و توزیع محصولات و خدمات فرهنگی را در سیاستهای فرهنگی خود بگنجانند ضروری ترین اقدامات شامل:

استفاده بیشتر از وسایل ارتباط جمعی برای اشاعه دانش و تقویت فرهنگ، طرح و نمایش

استراتژی های ملی و بین المللی به منظور محدود کردن قدرت امور داخلی شرکت های چند ملیتی و صنایع فرهنگ در مقابل وسایل ارتباط جمعی

بکارگیری تکنیک های مخابراتی پیشرفته و مدرن برای تضمین کاربرد مفید اجتماعی و

جلوگیری از اثرات آن ها بر سنتهای فرهنگی

- استفاده هرچه بیشتر و وسیع تر شیوه های سمعی بصری در مدارس، برنامه سواد آموزی

بزرگسالان و در فعالیت های همه جانبه گروه های متفرقه برای شرکت در امور فرهنگ شهری بکارگیری تکنیک های مخابراتی پیشرفته و مدرن برای تضمین کاربرد مفید اجتماعی و

جلوگیری از اثرات آن ها بر سنت های فرهنگی

توسعه فرهنگی تشویق به خواندن و پخش بهتر کتب از طریق نشریه های ارزان قیمت و

افزایش تسهیلات کتابخانه ها

قابل فهم توده مردم کردن پاره ای دانش علمی و تکنیکی از طریق نشریه های ارزان قیمت. حسنه کردن روابط بین، مبتکرین مفسرین و تولید کنندگان هنر

5-8 برنامه ریزی سازماندهی امور مالی و فعالیت های مربوط به توسعه فرهنگی

73. راجع به نیازها و فعالیت های بشر، فرهنگ باید بصورت هدفی درآید که رسیدن به آن کلیه

رفتار انسان را مشخص نماید فرهنگ شامل کلیه فعالیت های انسان می شود از این رو برنامه ریزی سازماندهی و امور مالی فرهنگ شامل برنامه ریزی سازماندهی و امور مالی تمامی دیگر فعالیت های

انسان میشود.

ص: 297

74. در بیشتر موارد فعالیت های فرهنگی آنطور که سزاوار توجه هستند مورد توجه واقع نمی شوند و دولت ها به بخش های دیگر بیش از خسارت فرهنگی اهمیت می دهند. تاکنون فرهنگ در

پیشرفت کشورها به عنوان یک چیز زائد بعد از احتیاجات اولیه و لازم به حساب آمده است.

75. اکنون این مطرح است که فرهنگ برای انسان ضروری و غیر قابل اغماض است. فرهنگ چیزی نیست که برای رفع نیاز مادی ضرورت داشته باشد. فرهنگ باید در همه جا و برای همه کس بدون در نظر گرفتن شرایط اجتماعی کشورها باشد.

76. بنابراین برای طرح و اداره فرهنگ دولت باید ابتدا به ویژگیها و حوائج فرهنگی که ملت را وادار به پیروی از سیاستی که سبب پیشرفت اکثریت بدون صرف نظر کردن حق اقلیت میشود حامی

و نگهبان باشد.

77. در نتیجه ساخت اداری و برنامه ریزی باید کفایت لازم برای طرح و اجرای سیاست فرهنگی مناسب برای نیروی محرکه پیشرفت داشته باشد. برنامه ریزی فرهنگی نمی تواند در خلاء صورت گیرد، بلکه باید کلیه عوامل غالب را که تعیین کننده محیط روانی و اجتماعی می باشد به

حساب آورد.

78. تأسیس یک سازمان فرهنگی کارآمد در درجه اول نیاز به آموزش پرسنل فرهنگی پیشرفته دارد. دلیل برنامه های فرهنگی پیشرفته بستگی به پرسنل فنی و اداری دارد که اجرای این برنامه ها را عهده دار میشوند. ثانیاً مراکز اسناد فرهنگی باید تاسیس شوند که هم برای تحقیق و هم برای انجام همکاری های منطقه بکار می رود

79. انجام کارهای مزبور بدون داشتن وضع پولی مناسب میسر نیست... بودجه پروژه های فرهنگی عموماً ناکافی هستند و دولت ها پس از واگذاری بودجه های مورد نیاز سایر بخشها باقیمانده را به بخش فرهنگی واگذار می کنند.

در اینجا توجه دولت ها را به نقش مهمی که بخش فرهنگی باید در مراحل توسعه همه جانبه

ایفا نماید جلب میکنیم

، فرهنگ اساس کلیه فعالیت های پیشرفته را تشکیل می دهد با توجه به آن، فرهنگ باید

معیارهای لازم را جهت ایفای نقش خود دریافت نماید.

91. همکاری فرهنگی بینالمللی به عنوان عامل تفاهم دو جانبه درک بین المللی و پیشرفت

مردم و صلح بین المللی

80. تبادل افکار و عقاید بین فرهنگ ها تفاهم و بسط دو جانبه ملت ها اهداف اصلی همکاری های فرهنگی و عناصر مفید برای صلح بین المللی می باشند سوءظن ها، تحقیرها، جدالها، عموماً از نادیده گرفتن دیگران و اعمال آن ها صورت میگیرد تشویق همکاری های بین المللی هم دلایل سوءظن و تحقیر را از بین میبرد و هم فرهنگ فرد را از طریق کمک های خارجی غیر قابل اغماض به فرهنگی معتبر که امروزه نمیتواند به دورن فکری اکتفا کند ارتقاء می دهد.

81. به هر حال همکاری های فرهنگی بین المللی باید بر پایه اصول معتبر برای احراز هویت فرهنگی استقلال و وحدت ملی برابری فرهنگها باشد که میراث مشترک هر جامعه را تشکیل می دهد.

82. بنابراین مفهوم فرهنگ عبارت از بی اعتبار کردن کلیه اشکال استکبار، تبعیض نژادی یا هر نوع تبعیض دیگری است که در عین حال غیر قابل رقابت با هر نوع سیاست وابسته اشغالگر و تسلط بیگانه است.

83. از این جهت مناسب است که به پاره ای از همکاریهای فرهنگی که در واقع مبتنی بر جایگزینی فرهنگ های بیگانه بجای فرهنگ ملت ها باشد که فرهنگ را به طرف بیگانگی فرهنگی و به نوعی استثمار یا وابستگی فرهنگی سوق دهد مردد باشیم.

2-9 اشکال اولیه و کنونی همکاری های فرهنگی در سطح زیر منطقه ای منطقه ای بین المنطقه ای و بینالمللی و وسایل تقویت آن نقش سازمان یونسکو و دول بین المللی و سازمان های غیردولتی

84. فرهنگ های مردمی که از یک منطقه هستند اغلب دارای وجوه تشابهی هستند که منابع فرهنگی آنها را به یک تابع مشترک سوق می دهد آنها گاهی مکمل یکدیگرند. بنابراین جنبه ممتازی را برای همکاری های مفید در زمینه فرهنگ بوجود میآورند فرهنگ ها ضمن تایید خود

موجب همکاری های دو جانبه یا چند جانبه متقابل ویژگی های معتبر فرهنگی منطقه می شوند.

85. تلاش سازمان های منطقه ای و بین المللی باید نسبت به برآورد اولویت های زیر منطقه ای بخصوص وقتی که سازگاری ها و تشابهات بین فرهنگ ها مختلف منطقه وجود داشته باشد گسترش یابد.

86. برای همین است که مناطق مختلفی که از 77 گروه تشکیل می شوند لازم است از این فرصت استفاده نموده و در کنفرانس مکزیکو برای تاسیس بنیادهایی جهت همکاری های فعال و موثر

بین خودشان شرکت نمایند. از آنجایی که این همکاری از استراتژی پیشرفته و جدید 77 گروه الهام میگیرد باید متفق باشد.

87. یونسکو با شخصیت جهانش باید پیشرو این همکاریها برای کمک به کشورهای جهان سوم در جهت دادن مساعی آنها به توسعه فرهنگ تشویق به همکاری بیشتر، تفاهم بیشتر بین آنها نموده و از منزوی ماندن فرهنگها جلوگیری کند.

88. یونسکو میتواند برای دول عضو خاصه برای کشورهای در حال رشد برنامه های کمکی جهت برآورد احتیاجات تکنولوژیکی پرسنل متخصص و برنامه های فرهنگی و سمعی و بصری، برانگیختن دانش تمدن های خارجی، تبلیغات با برنامه و سیستماتیک از طریق برنامه های رادیو و تلویزیون و نمایش فیلم از متون برنامه های بین المللی که به فرهنگ های گوناگون اختصاص یافته اند ارائه دهد.

3

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 2-1-15، تاریخ ژوئیه 1982

گروه کشورهای عرب در یونسکو - مطالعات اولیه برای کنفرانس جهانی سیاست های

فرهنگی مکزیکو 26 ژوئیه تا 5 اوت 1982 (4) (تا 14 مرداد 1361)

در چهار چوب برنامه کنفرانس آینده جهانی سیاست های فرهنگی گروه کشورهای عرب مطالعه فعلی را که ضوابط اصلی سیاست های فرهنگی کشورهای عرب را مشخص میکند تهیه کرده و آن شامل چند توصیه و پیشنهاد میباشد که در عین حال خواسته ای کشورهای عرب و راهنمایی های مهم گروه کشورهای 77 را نیز در این زمینه در بر می گیرد منشاء این مطالعه گزارشها و توصیه های آخرین کنفرانس وزرای فرهنگ کشورهای عرب است فصول و بخش های آن بر

مبنای دستور طرح برنامه روزانه کنفرانس مکزیکو طبقه بندی شده است.

مشکلات اساسی فرهنگ در جهان امروز

پیشرفت های تازه عقاید و تفکر آینده فرهنگ و جامعه هویت فرهنگی در روابط بین المللی

خصوصیت و عمومیت جهان شمولی ارزش های فرهنگی

فرهنگ یک ملت اساس شخصیت آن ملت و نمودار اصیل خواست هایش و ضامن وحدت و یگانگی اوست فرهنگ یکی از فعالیت هایی است که بیش از هر فعالیت دیگر به حیثیت بشر وابسته است؛ زیرا از ورای آن هویت بشر تایید میشود و شخصیت او توجیه میشود و نیز از اجزای حقوق

ص: 300

فرهنگی است که انسان در داخل یک اجتماع آزاد شکوفا شده و هویت خود را پیدا می کند. استعمار امپریالیسم و اشغال خارجی مدافعین موجود در برابر این حقوق می باشند که هدفشان انهدام هویت فرهنگی ملل و بی فرهنگ شدن آنها است و بی فرهنگی است که شخصیت و وجود کشورها را به عنوان ملت در معرض خطر قرار می دهد رهایی و استقلال کامل در سیاست و اقتصاد ملل در صورتی به حقیقت می پیوندند که هویت فرهنگی بدست آمده و حفظ و حراست گردد. زبان ملی یک ملت از ارکان توجیه کننده و یکی از شرایط اساسی حفظ و وجود دائمی هویت آن ملت میباشد. هویت فرهنگی هر ملتی میزان محکی است که به وسیله آن افکار فلسفی و علمی درون آن ملت ریشه می گیرد فرهنگ عرب با مشخصات متعددی که دارد دائماً میتواند امکان کمک به غنی کردن میراث بشریت را داشته باشد. این فرهنگ به دلیل آنکه ارزش های فکری و اخلاقی را از بدو ایجادش

به خود اختصاص داده از شخصیت انسانی والایی برخوردار است و ارزشهایی مانند حقیقت،

عدالت حیثیت احترام به دانش و حق تفکر و بکار بردن استعداد قضاوت را در خود حل نموده است. در حال حاضر وابستگی فرهنگی مشکل عظیمی است که هنوز ملل گوناگون با آن مواجه هستند. گرچه که کشورهای عرب خود را از استعمار نجات داده اند ولی با اینحال موقعیتشان از کشورهای دیگر جهان سوم که از وابستگی بطور اعم و نیز وابستگی فرهنگی بطور اخص رنج می برند متفاوت نیست.

امروز وابستگی فرهنگی که به صور مختلف مشاهده میشود زمینه های وسیع و بزرگی را

شامل و مانع عظیمی در راه توسعه درون آنها هستند بخصوص توسعه درون آنها باید احتیاجات حقیقی و خواسته های توده را با یکدیگر ممزوج کند برقراری یک نظام جدید جهانی در جهت تضمین و

تحقق و حفظ هویت کشورهای رویه توسعه در مقابل تسلط فرهنگی سایر کشورها الزامی است.

اما هدف نظام جدید یک دست کردن فرهنگها نیست بلکه لزوم حفظ و احترام متقابل نسبت به مختصات و هویت هر فرهنگی به منزله ایجاد یک قانون اساسی فرهنگی در چهارچوب سیستم فرهنگی جهانی مشترک است.

ابعاد فرهنگی توسعه - فرهنگ به معنای وسیع بعد اساسی روش توسعه بوده و باید اعتقاد ب-ه، اولویت رابطه دیالکتیک دائم میان توسعه فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی را کنار گذاشت. زیرا که این توسعه بر روی یکدیگر موثر بوده و به یکدیگر متکی میباشند.

حرکت قاطعانه در زمینه توسعه فرهنگی منطقیاً باید منجر به تغییر و تبدیل هایی در زمینه

اجتماعی و انعکاسهایی بر روی توسعه و محتوایی که توسعه در آن انجام می شود گردد. زیرا

حرکت فرهنگی آنچنان عمیق است که به چهار چوبهای اجتماعی و اقتصادی و به ادراکات و انواع تفکرات معنوی و نیز رفتار و کردار هر نوع عاملی که بر روی محیط اجتماعی، اقتصادی اثر

میگذارد بشدت وابسته است.

نقش فرد در زندگی فرهنگ ها

فرد اگر به عنوان غایت اساسی توسعه عمومی در نظر گرفته شود، ملاک موثری برای اندازه گیری و پیشرفت فعالیت های فرهنگی خواهد شد و فرد به منزله نبض تولیدات فرهنگی است و اوست که جنبه های زیبایی فرهنگ را تحسین و عمق فکری آن را حس می کند و به همین دلیل است که توسعه فرهنگی به عنوان رکن توسعه کلی انتظار دارد تا به عنوان وسیله موثر در کلیه سطوح توسعه مورد نظر قرار گرفته شود و به عنوان تولید کنندگان در سطح، اقتصادی، نیروی اجتماعی مدرن و خالقی کاشف در کلیه زمینه های فرهنگی که در آن متعهد است به حساب آید و به این ترتیب است که فرد در رابطه با توسعه فرهنگی بوسیله یک عملکرد اجتماعی متناسب مقید به فهم و درک روزانه خود از وسایل اقتصادی تولید گردیده و خویش را با نقشی که مطابق تقاضاهای فرهنگی وی و جذب و یادگیری او در اوقات فراغت مییابد هماهنگ سازد.

فرهنگ و دموکراسی حقوق، فرهنگی مشارکت در زندگی فرهنگی و خلاقیت الف - حقوق فرهنگی - دولت موظف است زمینه را برای خلاقیت فرهنگی متناسب و نقشی را که مربوط به ایجاد شرایط مناسب برای شکوفایی فکر و هنر و ادبیات است به عهده گیرد، خاصه آنکه حق هر فردی به فرهنگ مترادف حق هر فردی به آموزش است و حق فرهنگ حقوق را که

یک شهروند در زمینه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی دارد تکمیل میکند

توسعه فرهنگی یکی از وظایف فردی جمعی و ملی است و وظیفه دولت است که حقوقی اساسی بشر را محترم شمرد. خصوصاً حق او نسبت به آزادی فکر و آزادی سخن که از شرایط اساسی هر نوع خلاقیت و ابتکار است.

ب: مشارکت در زندگی فرهنگی - تنها این کافی نیست که تولیدات فرهنگی را به اطلاع شهروندان برسانیم بلکه باید زمینه رفتاری ایجاد کرد که شهروندان بتوانند حقایق خود را در مورد آن چیزی که به آن ها معرفی می کنیم بیان داشته و در حقیقت مشارکت حقیقی و واقعی در خلاقیت و غنی کردن بنای فرهنگی داشته باشند.

استفاده از فرهنگ باید همگانی باشد؛ خصوصاً برای طبقات محروم یعنی زن ها و جوان ها. توسعه و خلاقیت فرهنگی تا حدودی از عملکرد توده ها غیر قابل تفکیک است توده هایی که مشارکتشان در زندگی فرهنگی باید به عنوان داده های دائمی و اساسی شناخته شود.

میراث و آداب و رسوم جامعه عرب که انعکاس وحدت آخرین مجتمع فرهنگ اسلامی در

آن بازیافته میشوند گویای آنست که فرهنگ را بر اساس مشارکت جمع میندند.

سیاست های فرهنگی و عملکرد فرهنگی حفظ و ارزیابی میراث فرهنگی میراث فرهنگی یکی از ارکان اساسی حفظ و تایید شخصیت می باشد. میراث فرهنگی با

غنایمی که در طی قرن ها بر رویهم انباشته، عملکرد اجتماعی را ایجاد کرده که بر روی زندگی روزانه شخص اثر گذاشته است. لکن بدنبال تهاجم سیاسی و اجتماعی که اکثراً به وسیله استعمار صورت گرفته است شکافی میان بعضی از ملت ها و نیاز فرهنگیشان تحمیل گردیده که ارزش های زنده این ملت را عقب رانده و دولت اشغال کننده از این میراث فرهنگی به عنوان وسیله ای جهت استثمار و از بین بردن و زیان رسانی ملت ها استفاده نموده است کشورهای جهان سوم باید آگاهی بیشتری نسبت به حفظ و ارزشیابی میراث فرهنگی خود داشته باشند؛ زیرا که حفظ و ارزشیابی آن هدف اولیه ای برای حفظ و ارتباط میان گذشته و حال آنها بوده و نیز میراث فرهنگی موجب توسعه درون زای متناسب آن ها خواهد بود.

میراث فرهنگی فقط شامل بناهای تاریخی نمیشود؛ بلکه منظور از میراث فرهنگی همه آن چیزهایی است که بشر در زمینه های هنر، ادبیات شناختی گوناگون و صنایع دستی خلق می کند و نیز نمی توانیم تفاوتی میان تولیدات هنری برگزیدگان و عوام قائل شویم. لازم است که این کشورها فعالیت خود را معطوف به بازیابی اموال فرهنگی که از آنها گرفته شده است با کمک گیری از کمیته بین الدول برای بازگشت اموال فرهنگی به کشورهای مبداء بنمایند.

لازم است که این کشورها یا دقیق تر بگوئیم کشورهایی که هنوز به کنوانسیون حفظ میراث فرهنگی نپیوسته اند؛ پیوندند. این دستگاه (قضایی کنوانسیون) مزبور تحول تازه ای را در این زمینه و

بخصوص در مورد همکاری بین المللی برای حفظ میراث جهانی بوجود آورده است و ضرورت دارد

که تمام کشورهای جهان سوم اولویت خاصی را به اهمیت در ایجاد ساختمان آموزش پرسنل متخصص در زمینه حفظ و بازسازی اموال فرهنگی بدهند. این حمایت باید در کشورهایی که اموال فرهنگی آن ها از ارزش جهانی برخوردار است و در مقابل خطرات مهمی از نظر مقابله جنگی و یا اشغال خارجی قرار گرفته است مانند، فلسطین افریقای جنوبی و نامیبیا و سایر کشورها وسعت داده و

به مرحله اجرا در آورند.

امروز در کشورهای عرب یک تجدید حیات واقعی در مورد خلاقیت ادبی و هنری بوجود آمده است. چیزی مانند جنبش تجدید حیات ادبی و هنری که در اواخر قرن نوزدهم در کشورهای عرب بوجود آمد که اثر نوسازی آن تا به امروز ادامه دارد که این جنبش از اصل اولیه تجدید

حیات پیشی بسته و فراتر می رود. این کشورها که از تولید کنندگان آثار هنری و ارزش ها تا نیمه اول

قرن 16 غربی بودند قوه خلاقیت شان به مدت قرنهای متمادی در خفقان و سکوت مطلق سرکوب شده

بود. این دلایل که عبارتند از اضمحلال درونی بعد از یک دوره خلاقیت متمادی و آداب و رسومی که به مثابه وزنه ای هر روز در مقابل جامعه قرار میگیرد و گرچه این اتفاق در کلیه تمدنهای ازمنه

قدیم نیز افتاده است و نیز با انواع و اقسام استعمارهایی که دنیای عرب با آن مواجه بوده نتایج مرگباری را برای شخصیت و هویت فرهنگی بشر متحمل نشده زیرا که وجود استعمار است که

میخواهد ارزش های مخصوص خود را تحمیل کند از زمان استقلال های بدست آمده، یعنی خصوصاً از اواخر جنگ جهانی دوم خالق های جدید و زبانهای جدیدی خود را در پهنه وسیع ممالک عرب نشان داده اند که در ابتدا به دلیل تازگی شان قابل درک نبودند و سپس کم کم موفق

شدند خود را بهتر توجیه کرده و مردم را بطرف خود جلب نمودند سیاست اصلی دولت های عرب بر این است که حداکثر تا سرحد امکان خلاقیت بدست آمده را بوسیله دستورات دولتی و یا اکتسابات

و ایجاد موزه ها و تاترها و آموزش افراد متخصص در زمینه فعالیتهای فرهنگی تشویق کند. شعر

، نقاشی مجسمه سازی موسیقی معماری و نیز هنرهای دستی سنتی تجدید حیات یافته و امروزه در تغییر و تبدیل می باشد تصمیماتی برای ایجاد روابط میان سیاست های فرهنگی و سیاست هایی که در زمینه آموزش و علوم در ارتباط است آغاز گردید.

تداخل سازمان های فعال فرهنگی - سازمان های مستقلی برای فرهنگ جدا از موسسات آموزشی و توسعه فرهنگی وجود دارند که در اولین مراحل آموزشی نیز دخالت مینمایند و علاوه بر آن ما شاهد ایجاد وسایل و مکانیزم های فرهنگی جدیدی هستیم که سازمان های آموزشی به تنهایی در برگیرنده آن ها نتوانند بود و به این دلیل است که باید تداخلی میان سازمان های مختلفی که مسوولیت عمده فرهنگی و آموزشی را و اطلاعاتی را دارند تشویق کنیم.

- تداخل میان فرهنگ و آموزش - آموزش کودک برای پذیرش مواد فرهنگی برنامه های

درسی و نیز آموزش در زمینه، موسیقی، تاتر هنرهای تجسمی و هنرهای سمعی و بصری به عنوان مواد اساسی که شاگرد مطابق ذوق خود انتخاب میکند را باید آماده نمود. علمی که هدفش آموزش

اجتماعی است باید هم بتواند تحسین کند و هم تنبیه و از دبستان شروع شود. این یک عملکرد

آگاهانه

آموزشی اساسی است که باید در کلیه سطوح سیستم آموزشی به اجرا در آید و یک جنبش فرهنگی در چهارچوب سواد آموزی و آموزش بزرگسالان را نیز به همراه داشته باشد. عملکرد فرهنگ و ارتباطات - رادیو و تلویزیون نقش اساسی در نشر فرهنگ داشته و بطور

قابل ملاحظه ای میتوانند خالقین را جهت معرفی آنها و آثارشان کمک نمایند. با بکار بردن دقیق

وسایل تکنولوژی جدید، رادیو و تلویزیون قادر خواهد بود که ابعاد تازه ای در خلاقیت و تولیدات

ادبی هنری ایجاد نمایند وسعت بیشتر تولیدات ادبی و هنری و مدرک کشش آن بر روی جمع بستگی به چگونگی استفاده از این وسایل و همکاری با تکنسین هایی که با آن ابزار کار میکنند دارد.

همکاری روشنفکر و هنرمند با رادیو و تلویزیون وقتی رضایتبخش و موثر است که همکاری در زمینه

متخصصین و توأم با اطلاعات باشد.

تداخل فرهنگ علوم و تکنولوژی جدید - پیشرفت علم و ازدیاد تخصص شکافی م-ی-ان فرهنگ علمی و فرهنگ ادبی ایجاد کرده است. بدون تردید وظیفه مسوولین فرهنگ است که این شکاف را به کمک بحث میان این دو گروه پر کنند. بحثی که باید به شناخت بیشتر هنرمند از توسعه علمی منتهی شود و در نتیجه تخیلات او را غنی سازد و تولیداتش را متنوع و نیز باید کمک کند که افق های علمی در نظر او وسعت پیدا کند و منافعی را برای ابعاد انسانی فعالیتش افزایش دهد.

تولیدات و نشر اموال و خدمات فرهنگی - صنایع فرهنگی - تولیدات فرهنگی دارای سه رکن اصلی است. خالق جمعیت کارگردان به معنای گرداننده هر امری و هر کدام از این سه عملکرد بخصوصی را دارند خالق در صورتی که جامعه به او امکان می دهد که از محیط آزادی برای بیان بهره گیری کند و یا به او شناسنامه ای به عنوان یکی از گردانندگان اساسی توسعه با امکانات لازم برای آنکه خدا را بشناساند داده میشود او مجاز خواهد بود تا از آنچه که بوجود می آورد زندگی شرافتمندانه ای داشته و قادر خواهد بود از کلیه توانایی های خلاقیت خویش

بهره وری نماید. مردم تولیدات فرهنگی را دریافت کرده و در آن مشارکت دارند و با تحسین یا تنقید آثار خالقین میتوانند در چگونگی تولیدات مشارکت کرده و در بین آنها آنچه را که مورد پسند

است قبول کنند

طرق نشر فرهنگ - توسعه برای پخش تولیدات بر روی وسایل نشر تکیه میکند و راه های

نشر بستگی به مراکز و موسساتی مانند خانه های فرهنگی سالن های سینما تاترها، گالری های هنری

موزه ها، کتابخانه ها مراکز هنر سنتی و مرکز اسناد دارند.

مؤسسات توسعه باید از راه های جنبش های گوناگون هنری مانند فستیوال ها، بحث و گفتگو گردهمایی ها و فصول فرهنگی مدت زمانی در سال که کارهای هنری بیشتر عرضه میشود بهره گیری کرده و به این منظور باید از راه تولیدات موجود مانند صنعت های فرهنگی و صنایع دستی که مشخصه فرهنگی، دارند اتلیه های هنری و غیره استفاده کنند.

صنعت های فرهنگی - خط رشدی که در مورد همگانی کردن فرهنگ و نجات هویت فرهنگی ملی مشاهده شده است ابعاد مخصوصی به شکل صنایع فرهنگی برای انتقال پیام می دهد، در

بخش عظیمی از جهان سوم ما شاهد نقصان سیاست منطقی در این زمینه هستیم. این کشورها تسلط کلی به این بخش ندارند؛ خاصه به دلیل آنکه این بخش خارج از سرزمین آنها واقع شده. تهاجم تولیدات فرهنگی خارجی و ازدیاد ارز خارجی همه از ارکانی میباشد که باید به ما کمک کنند. این

مشکل را درک کنیم حقیقت ذکر شده باید باعث شود که کشورها کوششهای مشترک خود را در راه برقراری طرح های مشترک صنعتی کردن فرهنگی که بستگی به دولت ها و یا سازمان های عمومی یا خصوصی و یا سازمانهای اجتماعی دارد به صورتی یک پایه و دو جانبه و یا چند جانبه پیریزی و بنا کند و حفظ فرهنگ یک کشور بستگی شدید به ظرفیت و قدرت آن برای ایجاد صناعی که بتوانند تولیدات فرهنگی مورد احتیاج را بسازد دارد ولی در عین حال از کاهش ها و مواد مصرفی غیر ضروری پرهیزد تا بتواند این صنعت را حفظ و از آن دفاع کند.

ایجاد صنایع فرهنگی که قادر به رقابت با صنایع خارجی باشد و به شهروندان محصولات فرهنگی را که دارای کیفیت خوبی باشد عرضه کند - علاوه بر آنکه کمک میکند تا از بستگی فرهنگی جدا شویم بلکه ما را یاری میدهد که از طرف دیگر عملکرد فرهنگی را ارتقاء دهیم و نیز هویت ملی خود را در این سطح حفظ کنیم.

4

نماینده ثابت ج. ۱. ایران در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره، 630 - 5678/119، تاریخ 1361/10/23 - پیوست دارد

جناب آقای دکتر رضا مکنون معاونت محترم پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی، در تاریخ 7 تا 10 دسامبر) مجمعی با همکاری یونسکو و جمعیت (الدعوه الاسلامیه) (لیبی) در یونسکو برگزار شد. در این مجمع گروهی از نقاط مختلف کشورهای اسلامی و غیر آن و نمایندگان تعدادی مؤسسات اسلامی و غیر اسلامی شرکت کرده بودند فهرست اسامی ضمیمه است و عنوان جلسه

رویای اخلاقی و سیاسی اسلام La vision morale et polilique de Islam بود. سخنان گویندگان را که غالباً به زبان عربی و گاهی فرانسه و انگلیسی بود نیز به پیوست ملاحظه خواهید

ص: 306

نمود. اینجانب نیز که به عنوان شخصی دعوت شده بودم سخنانی داشتم که باز پیوست است.

ضروری است که در حاشیه نکاتی معروض افتد:

این مجمع به ابتکار لیبی از طریق «الدعوه الاسلامیه» و با همکاری یونسکو برگزار شده بود و مدیر کل یونسکو آن را افتتاح نمود و رئیس جلسه نیز آقای تیمام اهل سنگال بود که در اجلاسیه فوق العاده کنفرانس عمومی اخیر با ایشان آشنا شدید دعوت شامی هم از طرف نمایندگی لیبی و جمعیت فوق در محل یکی از هتل های پاریس به اعضا داده شد.

علیرغم تمایل محسوس پاره ای از حاضرین جلسه نمی توانست به انقلاب اسلامی ایران بی تفاوت بماند. بطوری که حتی در مواردی از آن به عظمت یاد شده بویژه از طرف آقای رئیس جلسه که گفت ما به کشوری که میلیون ها برادر مسلمان بنام خدا انقلاب کرده اند و بنام خدا ادامه می دهند نمی توانیم بی تفاوت بمانیم ناگفته نماند که این سخن پس از موضعگیری نابجای یک عالم تونس دربارۀ انقلاب و امام بود.

مسائل مطرح شده در مجمع دربارۀ مفهوم دولت در اسلام بیشتر همان تکرار نظرات معروف و قدیمی در این زمینه [بوده] و چیز تازه ای در آن به چشم نمی خورد. سخن بیشتر بر سر نظریه خلافت و شرایط آن و مساله شورا دور میزد در مورد تجزیه سیاسی اسلام نیز سخنان زیادی گفته نشد؛ مگر اینکه در جلسه محسوس بود که میتوان دورۀ خلفای اموی و عباسی را مورد بحث و انتقاد و سوال قرار داد مساله ای که غالباً توسط گروهی متفکر منصف معاصر و نوادری از گذشتگان

عملی شده است دربارۀ نقش تصور اسلامی برای پیشبرد واقعیت «اخلاقی و سیاسی» امروز مسلمین باز سخنان مهمی اظهار نشد معذک با وجود این نظر که البته نظر اینجانب است مجمع از جنبه ملاقات و حضور گروهی از سرشناسان ادب و تفکر و نمایندگان سازمان های مهم اسلامی و غیر آن اهمیت خاص یافته بود.

با عنایت الهی امیدواریم در آینده بتوانیم ابتکار این مجامع را با همکاری و تفاهم با مسؤولین در ایران برعهده بگیریم. مساله تشیع و اهل بیت علیهم السلام به عنوان یک منبع سرشار معرفت و حکمت در جلسه مطرح و از حاضرین در جلسه خواسته شد تا به دلایل سیاسی گذشته، خود را از این منبع اصیل و نزدیک به پیامبر محروم ننمایند و از یونسکو درخواست شد تا به عنوان یک مساله فرهنگی به نشر این فرهنگ پردازد به سخنان اینجانب مراجعه شود برادر الجزایری ما (رشید) نیز به مناسبت در صحت حدیث انی تارك فيکم الثقلین کتاب الله و عترتی در پاسخ به یکی از حاضرین که این حدیث را منقول از جانب شیعه میدانست گفتگو کرد.

با استعانت و مسئلت توفیق و تأیید حق متعال سیدرضا فیض [امضا] نمایندگی ثابت ایران در یونسکو

سخنان آقای رضا فیض نماینده ثابت ج. ا ایران در سمینار جهانی «روبای اخلاقی و سیاسی اسلام یونسکو» - پاریس 107 دسامبر 1361/82

زمینه سمینار فعلی و مطالعات عالمانه ارائه شده قطعاً بسیار گرامی و بجاست با اینحال به عنوان یک عضو از «امت» مایل بودم که به گونه ای خلاصه بر روی چند نکته تأکید کنم. مفاهیم «حاکمیت» و «حکومت» در مرکز پرسش های ما قرار گرفته بودند. ما عادتاً میان حاکمیت آنچنان که ژان ژاک روسو و دیگران شرح داده اند تفاوت میگذاریم ولی به نظر اینجانب مناسبتر است که کلمات امام

علی (علیه السلام) را در این مورد از نهج البلاغه (مجموعه نامه ها و سخنان علی علیه السلام) ارائه نمایم. هنگامی که خوارج سبب قطع رابطه خود را با علی (علیه السلام) و نیز به همانگونه با معاویه با این بیان توجیه می کردند که حکمی جز حکم خدا نیست» (لَا حَكَمَ إِلَّا اللَّهُ) امام (علیه السلام) با شنیدن این سخن فرمود سخن درستی است ولی باطلی را اراده کرده اند. چه در واقع هیچ حکمی جز از جانب خدا نیست ولی ایشان منظورشان حکومت و امارت است که امری بشری است و هیچ جامعه ای بدون امیر و دولت نمیتواند ادامه دهد چه امیر خیر و نیکوکار و چه فاجر باشد بنابراین بر لزوم یک دولت که

اعمال کننده حاکمیت الهی باشد؛ یعنی اراده عالی و مطلقه او را در مفهوم سیاسی کلمه توحید لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

اجرا نماید باید تأکید نمود که قرآن در سوره 16 آیه 116 میفرماید: «نگوئید که این امر حلال و این امر حرام است. چه تنها خدا است که امری را حلال و یا حرام مینماید...» و یا حکمی جز حکم خدا نیست و دهها آیه دیگر در همین معنی، بنابراین مجموعه قوانین اصلی شریعت اسلامی

شرع) بیان «اراده برتر» الهی برای تنظیم رفتار است و همین تسلیم کامل انسان در مقابل اراده پروردگار متعال است که عروج و تعالی انسان را به سوی او تضمین مینماید.

به این ترتیب تنها به حکومتی که بتواند نظامی بر پایه قرآن تأسیس و حاکمیت خدا را

بصورت واقع در آورد میتوان وصف «اسلامی» داد. نمونه اعلائی چنین دولتی قطعاً حکومت شخص پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) بوده است. مشروعیت دولت و سنت آن حضرت به عنوان پیامبر خدا از آنجاست که وی گفتار و کردارش بیانی از اراده الله است و از طرف دیگر در نبود پیامبر و یا فردی که به

وصف «عصمت» مزین است دسترسی و استنباط به این اراده جز از راه «اجتهاد» میسر نمیشد. الزام

به چنین ادراکی با عقل بشری است که مساله اجتهاد را توجیه می کند به این ترتیب ضرورت

پیروی از حاکمیت الهی نیاز به اجتهاد را نیز توجیه مینماید این همان چیزی است که پاره ای از متفکرین مسلمان بویژه شیعیان همیشه آنرا تأیید نموده اند بدون آنکه برای آن هیچ گونه محدودیت

زمانی قرار دهند. تذکر و یادآوری این نکته در اینجا ضروری است که روش کلاسیک اهل سنت این کار خلاق را به چهار مذهب محدود میکند ولی خوشبختانه گروهی از متفکران سنی معاصر این

محدودیت زمانی و عددی اجتهاد را مورد پرسش و انتقاد قرار داده اند در این زمینه بویژه باید از فقیه و عالم معروف مصری شیخ محمد عبده یاد نمود.

برای شیعه مساله حکومت (الاماره) به عنوان تعیین بهترین جانشینی برای نمایندگی قدرت

سیاسی پیامبر مطرح می شود. فایده بررسی خلافت میان طرفداران خلافت و یا حامیان «امامت»

بیشتر از نظر سیاسی و تاریخی است تا از نظر مذهبی در اینجا البته سخن از انتخاب سیاسی شیعه یا

سنی برای جانشینی پیامبر به منظور ایجاد اختلاف میان امت نیست؛ بلکه به عکس برای روشن نمودن

طبیعت سیاسی این انتخاب است.

تمایل شیعی با اشاره به شمار زیادی از متون احادیث و آیات قرآنی این عقیده را که پیامبر سرنوشت آینده امت را به تصادف گذاشته و برای خود جانشینی تعیین ننموده است رد می کند. در واقع شیعیان پس از رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله) همواره به یک وضع حق اشاره می کنند که در واقعیت تاریخی عمل نشده است بجز دوران کوتاهی و آنهم پس از گذشت (25 سال) در حالی که اهل سنت همیشه به یک واقع تاریخی اشاره میکنند و می کوشند که این واقع تاریخی را نیز با مساله «شورا»

توجیه و مشروع نمایند.

معهدا باید تأکید کنیم که اگر مشروعیت قدرت سه خلیفه اول توسط شیعیان مورد سوال قرار

دارد با رفتار آنها و اداره امت چندان مخالفتی نشده است بجز چند مورد مربوط به سومین خلیفه

ولی به عکس خلفای اموی و عباسی، چه از نظر مشروعیت قدرتشان و چه از نظر عمل به شرع و رفتارشان با امت به شدت مورد مخالفت قرار گرفته اند چگونه میتوان در مقابل خلیفه ای مانند یزید

بی تفاوت ماند که خانواده پیامبر را قتل عام میکند و پس از آن اعلام میدارد

الْعَبْتِ هَاشِمٍ بِالْمُلْكِ فَلَا خَبَرَ جَاءَ وَلَا وَحَى نَزَلَ

بنی هاشم و منظورش پیامبر و خانواده اوست با سلطنت بازی کردند.

«نه خبری از دنیای دیگر وجود دارد و نه وحی فرود آمده است».

من با کمال خلوص معتقدم که اگر بخواهیم چهره حقیقی اسلام را دریابیم و به بهترین نمونه یک دولت اسلامی آشنا شویم باید به همه

مباحث رسمی گذشته بویژه آنها که در زمان خلفا بوسیله وابستگان به ایشان نوشته شده به نظر تردید بنگریم و باید تاریخ سیاسی اسلام را دوباره با دیدی انتقادی مرور نمائیم پرسش اساسی که متاسفانه شاید به خاطر کمبود وقت در اینجا مطرح نشد از این

ص: 309

قرار است؛ امروز است در غیاب یک خلیفه قانونی و یا یک امام واحد چگونه میتواند هویت سیاسی خود را در مقابل نفوذ آرای بیگانه با فرهنگ اسلامی حفظ نماید به عنوان یک فرد مومن به اسلام

قطعاً نمی توان حاکمیت خدا و لزوم اعمال شرع - یعنی بیان اراده الهی - را مورد سوال و تردید قرار داد و نه اجتهاد را به عنوان تلاش انسانی برای درک شرع کنار گذارد تنها بر پایه همین مبناست که میتوان از «شورا» و مشروعیت رای مردم سخن گفت. ولی از این مساله به عنوان حاکمیت مردم آنچنانکه در دمکراسیهای غربی مطرح است نمیتوان نام برد؛ بلکه تنها بر روی یک «انتخاب مردمی برای تعیین مسوولین و مجریان شرع تکیه شده است. بنابراین منظور یک «انتخاب سیاسی است بر اختیار امت و این هرگز نشان دهنده حاکمیت و یا حق امت نیست. بلکه یک تکلیف شرعی و الهی است. به همین دلیل دولت اسلامی همواره دارای یک مشروعیت دوگانه است.

در حد الهی، عمل به شرع و تسلیم اراده او بودن و در سطح، مردم انتخاب به عنوان پشتوانه و نظارت بر صحت امور.

نامگذاری پس از انقلاب ایران از نظام حکومت به درستی نمایانگر همین ایده است. چه وصف

جمهوری یعنی انتخاب «مردم» و «اسلامی» یعنی تسلیم شرع اسلام و اراده الهی بودن مایلیم برای نتیجه گیری تاسف خودم را که بر قلبم همچنان سنگینی میکند به عنوان یک عضو از امت که برای تکامل و شکوفائیش نگران است ابراز دارد از قرنهای به این طرف به علل سیاسی، اکثریت مسلمین از دسترسی به گنجینه ای عظیم محروم بوده اند و آن منبع خالص اصیل اسلامی و میراث فکری، ادبی، علمی و معنوی اهل بیت و امامان (علیه السلام) میباشد ما حدیث معتبر و صحیح را که در آن پیامبر (صلی الله علیه و آله) امت را از اهمیت قرآن و سنت و از طرف دیگر خانوادهاش اهل بیت آگاه نموده است به خاطر داریم. او بر لزوم رجوع به اهل بیت تاکید نموده چه آنها بهتر از هر کس از آنچه در خانه پیامبر با ارزشتر است آگاهی دارند اهل بیت ادری بما فی البیت

احادیث بیشمار دیگری به وضوح امت را دعوت به پیروی، دوستی و گردهمایی به دور اهل بیت مانند مومنین جمع شده به دور نوح و کشتیش (1)

«مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي كَسَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ كَبَّهَا نَجَى وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا فُرِقَ». «آیا خداوند نفرمود که قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرِ الْاَلْمُودَّةِ فِي الْقُرْبِيِّ» «بنابراین ضروری است که امروز سکوت درباره آثار و میراث اهل بیت شکسته شود. درست است که گاهی بندرت به یک عالم منصف که برای شناساندن این میراث به امت تلاش کرده برخورد می کنیم

ص: 310

1- اِنَّمَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ (علیه السلام) مَنْ دَخَلَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ

و در این زمینه باید از کارهای مهم متفکرینی چون ابن ابی الحدید (1) المعتزلی شارح معروف نهج البلاغه در گذشته و یا محمد عبده از معاصرین یاد کرد ولی اثر گرانقدر امام سجاد (علیه السلام) که یک طریق معرفه الله واقعی است (صحیفه سجادیه) و یا صدها متن دیگر هنوز برای اکثریت امت ناشناخته

مانده است.

اینجانب به این نکته تأکید مینمایم این ابدأ موضع گیری یک طرفدار نیست، بلکه صرفاً یک لزوم فرهنگی و اسلامی است. پیامبر فرموده است برای یافتن علم و معرفت تا چین سفر کنید ما برای یافتن به این منبع زلال معرفت و معنویت که میراث اهل بیت است لازم نیست تا این اندازه به خود جد و زحمت داده و به راه دور برویم. بنابراین اینجانب از یونسکو و دانشمندان و حاضرین در این جلسه درخواست میکنم که حداکثر حسن نیت را بکار گیرند تا چاره این درد و این کمبود تاسف بار را در اینجا بنمایند. کمبود و محرومیتی که هرگز در شأن یک امت آگاه به میراث غنی فرهنگی و علمی و معنوی خود نیست.

والسلام

6

نماینده ثابت ج. ۱. ایران در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 548 ، تاریخ 1362/9/8 پیوست دارد

جناب آقای دکتر نجفی وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی پیرو نامه شماره 480/119-9 مورخ 1362/7/25 که در آن عضویت کشورمان را در دو کمیته بین الدول یونسکو اعلام نمود... ضمناً یادآوری چند نکته نکتہ بی مناسبت نیست

۱. شیخ محمد عبده: فقیه، اصلاح گر دینی مصری و از اندیشمندان مسلمان و از پیشگامان نواندیشی در دنیای اسلام، وی در سال 1266ه.ق. در دهکده ای بنام محله نصر در مصر به دنیا آمد بر جامع الازهر راه برد و از محضر سیدجمال الدین اسدآبادی بهره مند گردید به توصیه اسدآبادی به مطالعه علوم عقلی پرداخت و شاگردان بسیاری تربیت نمود از جمله رشیدرضا سعید، زغلول طاها حسین و دیگران در 1294 موفق به دریافت درجه «علیم» از

دانشگاه الازهر گشت در 1299 ق. پس از مشارکت با انقلاب عراقی 6 سال از قاهره تبعید گردید و در لبنان اقامت نمود. سپس عازم پاریس شد و در آنجا با انتشار روزنامه عروة الوثقی با گرایش ضداستعماری با شیخ جمال الدینی اسدآبادی همکاری کرد بعد عازم لندن و بیروت گردید و در زمینه وحدت اسلامی و تقرب ادیان فعالیت نمود. در اواخر عمر به عضویت در مجلس شورا رسید و بیشتر زندگی خود را صرف اصلاح فکر دینی و سازمان های دینی

و فعالیت های خیریه نمود. وی در سال 1323 ق. در گذشت. ؟؟؟؟؟؟؟؟؟

ص: 311

1- ابی ابن الحدید عبد الحمید بن هبه الله بن محمد بن حسین مرثی مشهور به ابن ابی الحدید در اول ذی الحجه سال 586 ق در مدائن

در خانواده ای اهل علم و دانش به دنیا آمد و در جوانی به تحصیل علوم پرداخت و به آراء معتزله گرایش نمود و در مذهب معتزله اهل نظر شد وی با وجود اینکه ظاهر سنی مذهب بود ارادت خاصی به امیرمؤمنان علی (علیه السلام) داشت شرح نهج البلاغه از مهمترین آثار اوست. لغت نامه دهخدا

همواره کشورهای عضو یونسکو به پنج گروه انتخاباتی به ترتیب 1) شامل کشورهای اروپا و امریکا - 2) اروپای شرقی - 3) امریکای لاتین - 4) آسیا و اقیانوس آرام - 5) گروه افریقا و عرب

شده اند که ایران در گروه 4 و جزء کشورهای آسیایی و اقیانوس آرام است. انتخابات مزبور برای پاره ای گروه ها گاهی با توافق (Consensus) و گاهی با رأی گیری همراه بود که اینجانب از طرف هیئت محترم اعزامی شرکت و در کمیته (Comite de Nomination) حضور داشت و نتایج این انتخابات نیز مورد تصویب کنفرانس عمومی قرار گرفت. انتخاب دولت ج.ا.ایران همراه با سایر کشورهای گروه آسیایی با توافق این گروه و سپس در

کمیته انتصابات و آنگاه در کنفرانس عمومی بوده است. در پایان نیز امیدواریم عضویت دولت در دو کمیته به لطف الهی در آینده همراه با شرکت فعال

نمایندگان آگاه و مسؤول کشورمان باشد با مسألت توفیق و یاری از پروردگار متعال

سیدرضا فیض [امضا] نمایندگی ثابت ایران در یونسکو

7

نمایندگی ثابت ج.ا.ایران در سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)

گزارشی از برآورد منابع مالی و انسانی تخصیص یافته به تحقیقات و توسعه در کشورهای جهان سند مورد بررسی تحت عنوان برآورد منابع اختصاص یافته به تحقیقات و توسعه تجربی در جهان در سال های 1980 و 1985 از یک مقدمه شامل 6 جدول آماری و یک ضمیمه در مورد روش، برآورد شامل 10 جدول آماری تشکیل شده است.

الف - تحقیقات و توسعه تجربی Research and Experimental Development

1. تحقیقات و توسعه تجربی مجموعه ای از فعالیتهای سازمان یافته و خلاق است که به

منظور نیل به افزایش اندوخته های دانش و بهره وری از آن برای کاربردهای نو انجام شود.

2. پژوهشگران و مهندسين تحقیقات و توسعه Scientists and Engineer پژوهشگران و مهندسين تحقیقات و توسعه عبارتست از مجموعه دانشگاه دیدگان با مدرک

و یا دانش آموختگان هم سطح

ب - اطلاعات مربوط به ج.ا.ایران

در جدول 2 و A7.6 اطلاعاتی در مورد ایران درج شده است.

بر اساس این اطلاعات

سهم‌گیری بودجه تحقیقات به توسعه از تولید ناخالص ملی در ایران در سال 1985 یک بیستم

است که ژاپن از تولید ناخالص ملیاش به تحقیقات و توسعه در همان سال اختصاص داده

ص: 312

است. در همین حال این سهم گیری توسط مجموعه کشورهای در حال توسعه 4 برابر سهم گیری

مربوطه توسط ایران بوده است.

در نظر گرفتن تعداد پژوهشگران و مهندسين تحقيقات و توسعه در هر يك ميليون جمعيت در اندونزی برزیل و ژاپن نشان ميدهد كه آمار مربوط به اين كشورها به ترتيب 2، 5 و 67 برابر آمار مربوط به ايران است؛ در حالی كه آمار مشابه برای سالهای 1970-80 سند (17- CSR-S تعداد

مزبور را برای اندونزی کمتر از ایران نشان ميدهند.

- بودجه تحقيقات و توسعه به ازاء هر يك از پژوهشگران و مهندسين تحقيقات و توسعه در سال 1985 در ايران برابر 75300 دلار اعلام شده است كه در آن صورت توليد ناخالص ملی ايران در همان سال با احتساب آمار و ارقام ديگر مندرج در همین جداول بايد بالغ بر يكصد و هفتاد ميليارد

دلار بوده باشد.

بودجه تحقيقات و توسعه اعلام شده برای سال 1980 در ايران برابر 147 ميليون دلار برای

سال 1985 برابر 241 ميليون دلار و بودجه پيش بينی شده برای سال 1990 برابر 534 ميليون دلار است. اگر دو رقم اخير بر مبنای نرخ های سال 1980 ارزیابی، شوند به ترتيب رقم های 150 ميليون دلار و 169 ميليون دلار بدست می آيند.

ملاحظه می شود كه گرچه بودجه پيش بينی شده برای سال 1990 بيش از يكصد و بيست درصد نسبت به بودجه سال 1985 افزایش نشان ميدهد، لكن افزایش ارزش واقعی آن کمتر از 13 درصد است.

رشد تعداد پژوهشگران و مهندسين تحقيقات و توسعه در 5 ساله اول دهه 80 میلادی در

ايران بالغ بر 47 بوده و در نيمه دوم اين دهه بالغ بر 68 پيش بينی شده است. خلاصه فهرست جداول - جهت سهولت مراجعه به جدول سند ضميمه، ذیلاً توضیحي

مختصر در مورد هر يك و شماره صفحات آن ها (مطابق متن انگلیسی) درج می گردد. جداول 1 و 2 و 3 حاوی اطلاعات حاصل از پرسشنامه های بازگشته از حدود 30 کشور برای

سال های 1980 و 1985 به تفکیک هر کشور و به ترتيب شامل:

1. رشد بودجه تحقيقات و توسعه و ارتباط آن با رشد توليد ناخالص ملی (صفحه 4)

2. افزایش تعداد پژوهشگران و مهندسين تحقيقات و توسعه و ارتباط آن با افزایش بودجه

تحقيقات و توسعه

رشد بودجه تحقیقات و توسعه نسبت به تولید ناخالص ملی تعداد «پژوهشگران و مهندسين» تحقیقات و توسعه در هر يك ميليون جمعيت و بودجه تحقیقات و توسعه به ازاء هر پژوهشگر يا مهندس صفحه 8) میباشد رشد بسیار بیشتر بودجه تحقیقات و توسعه نسبت به رشد

ص: 313

تولید ناخالص ملی در بسیاری از کشورهای پیشرفته و حتی در کشورهای نظیر کره جنوبی و هند از یافته های جالب و در عین حال هشدار دهنده جدول 1 است.

جداول 4 و 5 و 6 به ترتیب حاوی اطلاعات مشابه جداول 1 و 2 و 3 برای 13 گروه از

کشورهای جهان میباشد اطلاعات مربوط به سالهای 1980 و 1985 برآمده از پرسشنامه های بازگشته از کشورها و یا برآورد مبتنی بر اطلاعات موجود در بانک های اطلاعاتی یونسکو در سال های گذشته است و ارقام مربوط به سال 1990 تماماً از پیش بینی مبتنی بر اطلاعات موجود از سال های قبل از آن بدست آمده است (صفحات 11 تا 13)

جدول AI. حاوی تعداد کشورهای مورد مطالعه در هر گروه درصد جمعیت و تولید ناخالص

ملی آن نسبت به کل کشورهای هر گروه میباشد (صفحه 16). جداول A5-2 حاوی مقایسه ای از آمار و ارقام حاصل از پرسشنامه های تکمیل شده توسط این

کشورها و برآوردهای حاصل از روش های مختلف آماری است. (صفحات 25 تا 36).

جداول A7-A6 شامل اطلاعات موجود در مورد 216 کشور یا ناحیه جهان میباشد صفحات

37 تا 42)

د - چگونگی گروه بندی کشورهای جهان - تهیه کنندگان این سند کشورهای جهان را براساس ملاحظه جداگانه اطلاعات برای قاره های مختلف کشورهای عربی کشورهای پیشرفته، کشورهای در حال توسعه اتحاد جماهیر شوروی (سابق) و کشورهای اروپای شرقی گروه بندی نموده اند.

در این گروه بندی کشورهای آسیا به 3 گروه تقسیم شده اند:

1. ژاپن و اسرائیل به عنوان کشورهای پیشرفته آسیا

2. 8 کشور عرب آسیایی

3. 19 کشور در حال توسعه در آسیا شامل، ایران کره جنوبی هند و... آوردن اسرائیل در کنار ژاپن با هر گونه توجیه فنی هم که باشد با توجه به هویت غیر طبیعی سیاسی اجتماعی و اقتصادی آن حداقل نشانه خام نظری پژوهشگر است.

ه. موارد اطلاعاتی مورد استفاده در برآورد موادی که اطلاعات مربوط به آن در هر کشور در بانک اطلاعاتی یونسکو موجود است و می تواند در تعیین سطح تحقیقات و توسعه در آن کشورها موثر باشد در بند 1-3 ضمیمه صفحه 17 متن انگلیسی به شرح زیر درج شده است:

- تولید ناخالص ملی با نرخهای سال 1980 تعداد فارغ التحصیلان آموزش عالی، درصد فعالیت آن ها از نظر اقتصادی کل بودجه

آموزش در تمام سطوح سهم مالی بخش خصوصی در، آموزش کل بودجه کشور جمعیت فعال از نظر اقتصادی.

ص: 314

- لیست کامل این انتشارات در صفحات داخل جلد سند پیوست درج شده است که در میان آن ها سندهای شماره 7 و 17 از نوع همین سند 25 میباشد.

2. صفحه iii سند شماره 17-CSR (پیوست)

3. توضیحات بیشتر و ملاحظاتی در مورد اصلاحات بکار رفته در جداول در ذیل هر یک از آنها بفارسی نگاشته شده است.

4. چگونگی این گروه بندی در قسمت د. توضیح داده شده است.

5. در این مورد ذیل جداول 4 و 5 و 6 و همچنین ذیل صفحه 15 متن انگلیسی ملاحظاتی درج شده است.

ص: 315

مجمع منطقه ای در تشخیص، مطالعات دیپلما و درجات آموزش عالی در آسیا و اقیانوسیه

مقدمه و راهنمای نظامنامه یا مقررات

کشورهای آسیا و اقیانوسیه اعضای این مجمع به وسیله یک اداره مشترک برای نیرومند و تحکیم کردن معاهده هایی که آن ها را از نظر جغرافیایی و تاریخی به هم متصل می کند هدایت شده اند. با در نظر گرفتن، آن همچنانکه در اساسنامه یونسکو ذکر شده است هدف و منظور از این سازمان کوشش برای نیل به صلح و امنیت بوسیله ترویج تشریک مساعی و همکاری بین المللی از طریق آموزش علوم و فرهنگ است. احتیاج مبرم برای تقویت مبادلات فرهنگی با نقطه نظر آسان کردن توسعه اقتصادی، اجتماعی فرهنگی و تکنولوژی هر کدام از کشورهای منطقه آسیا و اقیانوسیه برای کوشش در راه صلح در این مناطق مشتاق برای تقویت و تمدید کردن مکان های آن ها با نظر استفاده از مقدار مطلوب از مدرک بالقوه آنها برای ترغیب کردن پیشرفت دانش و بهبود دائمی کیفیت

آموزش عالی و متقاعد کردن اینکه در چهارچوب این همکاری تشخیص مطالعات، دیپلما و درجات

آموزش عالی بوسیله اجازه دادن به دانشجویان و متخصصین برای آزادانه اقدام کردن است و همچنین بوجود آوردن یک تشکیلات اولیه برای شتاب بخشیدن به توسعه منطقه که مستلزم تربیت و استخدام دانشمندان و تکنسین ها و متخصصین است.

پی بردن به این نکته که گوناگونی زیاد فرهنگ و سیستم آموزش عالی در منطقه آسیا و اقیانوسیه باعث تشکیل یک منبع فوق العاده میشود و همچنین ترغیب کردن مردم این مناطق که از این منبع فرهنگی بوسیله آماده کردن دستیابی همه کشورهای ذینفع بطور همه جانبه استفاده و بهره برداری کنند و در خصوص دانشجویان، معلمان محققین و اعضای حرفه های مختلف آموزش

سایر کشورهای عضو اجازه داشته باشند که در کشورهای دیگر آموزش و تربیتشان را ادامه دهند و

همچنین در موسسات آموزش عالی سایر کشورهای عضو به تحقیق اشتغال داشته باشند.

و همچنین تشخیص دادن این مطلب که گوناگونی نحوه آموزش و سیستم های مختلف در رسم و رسومات و شرایط برای کار افراد دارای حرفه های ، مختلف قانونی بدون برخورد با نحوه اجرای قراردادها وجود دارد یادآوری اینکه بیشتر کشورهایی که قرارداد را بسته اند اقدام به ختم قراردادهای دو جانبه یا محلی بین خودشان کرده اند ولی طالب گسترش همکاریهای خودشان در تمام منطقه آسیا و اقیانوسیه بعد از تلاشهایی در سطح دو جانبه محلی برای تحکیم بخشیدن به چنین کوشش هایی هستند.

با در نظر گرفتن گوناگونی و پیچیدگی های کرسی ها، ممکن است که این همیشه قابل اجرا نباشد که رابطه ای بین دیپلم ها یا درجات کشورهای مختلف و یا حتی در موسسات آموزشی سطح بالا- در یک کشور بوجود آورد. توازن براساس کیفیت ارزش یک ملت بطور اخص میباید و آن به منظور اجازه صعود به مراحل بعدی مطالعه میباید منابع باید دارای یک روش تشخیص مطالعات که به نفع تحرک اجتماعی و بین المللی باشد برای ارزشیابی سطح رقابت در نظر بگیرد. توجه لازم به یادگیری مبذول گشته است که دیپلم ها یا درجات بدست آمده و یا هر نوع تجربه دیگر که به وسیله مسؤولان مربوطه برای تضمین کردن رقابت بوجود آمده است آن را گواهی میکند. با توجه به تشخیص کشورهای عضو پیمان مطالعات گواهی نامه ها دیپلم ها و درجات بدست آمده در هر یک از آن ها محاسبه شده است که تحرک مردم و تعویض عقیده ها، دانش و تجربه علمی و تکنولوژی را توسعه می دهد. با توجه به این تشخیص یکی از شرایط لازم زیر تشکیل

می شود.

1 امکان پذیر کردن آموزش موجود در سرزمینهای آنها برای استفاده هرچه موثرتر عمومی

2 ضمانت تحرک عظیم تر برای معلمان دانشجویان کارمندان تحقیق و اعضای حرفه ها . کم کردن مشکلات افرادی که در خارج تربیت شده اند و مواجه شدن با آن در هنگام

بازگشت آن ها علاقمند به تضمین مطالعات گواهی نامه ها دیپلم ها و درجاتی که بطور وسیع تشخیص داده شده اند با در نظر گرفتن مبانی و اصول ترفیع آموزش مادام العمر آزادی آموزش و قبول تقاضانامه ها سیاست آموزش که اجازه می دهد به بنای ساختمان و اقتصاد تکنولوژی تغییرات اجتماعی که مناسب فرهنگ هر کشور باشد مصمم به ضمانت اجرایی و سازمان دادن همکاری های آینده آن ها در این موضوعات به وسیله پیمان نامه که یک نقطه شروع خواهد بود برای عمل موزون و دینامیک بخصوص از طریق ، ملی دو جانبه ای ناحیه ای و سازمان های چند جانبه که وجود دارند یا برای این منظور بکارگیری خواهد شد متشکل از اینکه نهایت هدف و منظور که بوسیله کنفرانس عمومی

ص: 320

علمی و سازمان های فرهنگی ملل متحد تنظیم شده است شامل تهیه یک پیمان نامه بین المللی در مورد تشخیص و قانونی بودن درجات دیپلم ها و گواهینامه ها که بوسیله تربیت عالی در تمام کشورهای

طرف قرارداد صادر شده است.

ماده ها به صورت زیر بررسی و موافقت شده است.

I - تعاریف

ماده 1 - I برای هدف این پیمان نامه کلمه «تشخیص گواهی خارجی دیپلم یا درجه آموزش عالی عبارت است از قبول آن بوسیله مقامات ذیصلاحیت طرف کشور قرارداد و اعطای حق به دارنده گواهی، ملی دیپلم یا درجه که با مدارک ارزیابی شده و قابل رقابت بین کشورهای طرف

قرارداد است.

(a) - تشخیص، گواهی دیپلم یا درجه با نظر ادامه در سطح بالاتر دارنده مدرک را قابل بررسی برای پذیرش در سطح بالاتر برای آموزش و تحقیق در کشورهای طرف قرارداد طبق همان شرایط قبلی که برای متقاضیان دارنده مدرک قابل رقابت دیپلم یا درجه که از کشورهای طرف

قرارداد صادر شده است میکنند.

(b) - تشخیص مدرک یا گواهی خارجی دیپلم یا درجه با نقطه نظر بکار بردن آن در حرفه ای مبین

این است که دارنده مدرک تعلیمات لازم برای بکار بردن این مدرک در حرفه مربوطه را دیده است

(c) - در هر صورت تشخیص مدرک یا گواهی دیپلم و درجه به دارنده این مدارک حق

زیادتری از کشوری که در آن صادر گردیده است را نمی دهد.

2. برای اهداف این پیمان نامه (a) - تحصیلات دومیه به معنی این است که ادامه دهنده تحصیلات نخستین و مقدماتی و با

هدف آماده کردن دانش آموزان برای مقطع تحصیلی بالاتر باشد.

(b) - تحصیلات عالی به معنای تمام تحصیلات آموزش یا تحقیق بعد از تحصیلات دومیه است. برای هدف این پیمان نامه مطالعات ناتمام به معنی دوره ای است که اگر چه شامل کامل

کردن مدرک نمی شود ولی بطور مهم به کسب دانش کسب شده و مهارت ها اضافه می کند.

II هدفها

ماده 2 - کشورهای طرف قرارداد قصد دارند که از طریق اعمال مشترک به صلح در کشورهای آسیا و اقیانوسیه و تفاهم بین المللی و توسعه همکاریهای موثرتر با سایر اعضای یونسکو با توجه به در اختیار گرفتن بیشتر آموزش و تکنولوژی و علم اقدام کنند.

ص: 321

2. کشورهای طرف قرارداد بطور جدی ابراز میدارند که در محدوده قوانین خودشان با توجه

به موارد ذیل همکاری کنند.

(a) - در دسترس قرار دادن آموزش و منابع تحقیق در اختیار آنها که بطور موثر در نفع مشترک

کشورهای طرف قرارداد استفاده شود و برای این منظور

(i) - در دسترس قرار دادن آموزش عالی آن ها بطور همه جانبه به دانشجویان یا محققین از هر

کشور طرف قرارداد.

(ii) - قبول کردن و تشخیص دادن، مطالعات گواهینامه ها دیپلم ها و درجات چنین افرادی (iii) - بطور کامل و با دقت بررسی کردن و

بکار بردن اصطلاحات فنی و محک ارزیابی

مدارک بطور ساده تا آسان کردن بکارگیری سیستمی که قادر است با تضمین شرایط رقابت، موضوعات مطالعه گواهی نامه ها دیپلم ها و

درجات شرایط دستیابی به درجات آموزش بالاتر را

فراهم سازد.

(iv) - به کار گرفتن یک روش معقول در مورد پذیرش در سطوح بالاتر مطالعه، همانطوری

که به وسیله مدارک دیپلمها و درجات تصدیق شده است.

(v) - بکارگیری محک قابل انعطاف برای ارزیابی مطالعات ناتمام براساس سطح آموزش

بدست آمده در مورد کرسی ها

(VI) - تشکیل دادن و توسعه دادن یک سیستمی برای مبادله اطلاعات با توجه به تشخیص

مطالعات گواهینامه ها یا مدارک دیپلم ها و درجات آموزشی

(b) - بهبود بخشیدن برنامه های آموزشی در کشورهای طرف قرارداد و روشهای برنامه پذیری

در قسمت آموزش عالی که شامل یکنواخت کردن شرایط دستیابی به آموزش بر اساس نه تنها درخواست های اقتصادی اجتماعی و

بهبودی فرهنگ و سیاست های هر کشور و همچنین هدف هایی بوجود آمده که بوسیله ارگان های آموزش علمی و سازمان فرهنگی طالب

بهبودی آموزش ملل متحد، ترفیع آموزش مادام العمر و آزادی آموزش هستند بلکه هدف توسعه نیروی انسانی و فهم و دوستی بین ملت

ها و در کل مجموع هدف های مربوط به حقوق انسانی که به آموزش بوسیله اظهار نامه عمومی حقوق انسانی مربوط میشود همچنین

گردهمایی بین المللی حقوق انسانی و پیمان نامه یونسکو برای رد نژاد پرستی

(c) - ترویج دادن محلی و جهانی همکاری در موضوع و تشخیص یا معادل شرایط تحصیلی

ص: 322

3. کشورهای طرف قرارداد موافقت کردند که قدم های عملی از لحاظ سطوح ملی و دو جانبه و چند جانبه خصوصاً بوسیله دو جانبه ناحیه های محلی یا سایر توافقات ترتیب دادن بین دانشگاه ها با سایر موسسات آموزش عالی و نحوه رقابت با سازمانهای ملی و بین المللی، نقطه نظر پیشرفت هدف های توسعه داده شده در ماده حاضر را برداشته باشند.

III - به عهده گرفتن برای اجرای فوری

ماده 3 - کشورهای طرف قرارداد موافقت میکنند که قدم های امکان پذیر را برای تشخیص همانطوری که در ماده 1 پاراگراف (1) - (a) تشریح شده است راجع به مدارس دومیه که منجر به مدرک یا دیپلم ها در کشورهای طرف قرارداد که دسترسی به تحصیلات عالی تر را دارند می شود بردارند.

2. در هر صورت پذیرش انستیتو به آموزش داده شده ممکن است بدون بررسی قبلی ماده 1 پاراگراف (1) (a) وابستگی به وجود جا و همچنین شرایطی که مستلزم دانش زبان برای سود داشتن مطالعات مورد نظر است داشته باشد.

ماده 4 - 1 - کشورهای طرف قرارداد موافقت کردند که تمام قدمهای امکان پذیر را با توجه به عبارات ذیل بردارند

(a) - تشخیص مدارک دیپلم ها و درجات همانطوری که در ماده 1 پاراگراف 1 (a) با نقطه نظراتی که دارند این مدرک بتواند تحصیلات عالی و تحقیق را در موسسات آموزش عالی که در کشور خودشان قرار دارد ادامه دهد تعریف شده است.

(b) - تعریف، کردن تا آنجا که ممکن است به روشی که قابل تشخیص به منظور ادامه مطالعات در موسسات عالی که در قرارداد کشورهای طرف قرارداد منظور شده است باشد.

2 - بندهای ماده 3 پاراگراف 2 بالا - باید به موضوعات مربوط به این ماده باشد.

ماده 5 - کشورهای طرف قرارداد موافقت کردند که تمام قدم های امکان پذیر را که ضمانت میکند مدارک دیپلم ها یا درجات که بوسیله مسوولان طرف قرارداد سایر کشورها انتشار یافته است و قابل قبول به منظور اجازه کار حرفه همانطور که در ماده 1 پاراگراف (b) ذکر شده است

در بردارند.

ماده 6 - در جایی که تصمیمات راجع به پذیرش به موسسات آموزش و اعتبار دادن مطالعات نیمه تمام یا دخول به حرفه در کشورهای طرف قرارداد خارج از کنترل کشورها قرار دارد، باید

ص: 323

پیمان نامه به موسسات و مسئولان مربوطه انتقال یابد و با تلاش جدی برای بدست آوردن و پذیرفتن بوسیله آنها پیگیری شود.

همانطوری که در قسمت II و III پیمان نامه ذکر شده است.

7- تشخیص مربوط به مطالعات دیپلم ها و درجات بدست آمده در موسسات معتبر است. هر کسی که صرفنظر از ملیت و معلومات بالقوه یا وضعیت قانونی که چنین مطالعاتی را پیگیری کرده

است و یا درجه ای و دیپلمی یا مدرکی بدست آورده است باید بتواند از بندهای ماده های 3 و 4 و 5 بالا استفاده کند.

2. هر شخصی از کشورهای عضو قرارداد در خارج از کشورهای قرارداد با یک یا چند تا مدرک دیپلم ها یا درجات بدست آمده قابل مقایسه با ماده های 3، 4، 5 بالا میتواند خودش را از این

بندها سودمند بداند با شرطی که این مدرک دیپلم ها و درجات در کشور خودش و در کشوری که او میخواهد تحصیلاتش را ادامه دهد معتبر تشخیص داده بشوند.

IV - تشکیلات و سازمان برای تکمیل

ماده 8 - کشورهای طرف قرارداد برای نیل به هدفهای تعریف شده در ماده های 2، 3، 4، 5 باید تحقق آنها را به عهده بگیرند که ضامن اجرائی به طرق زیر را دارد.

(a) - اعضای ملی (b) کمیته محلی که در ماده 10 تعریف شده است.

(c) - اعضای دو جانبه یا فرعی

ماده 9 - کشورهای طرف قرارداد باید بوسیله همکاری با همدیگر اطلاعات قابل استفاده در

مورد فعالیت ها که مربوط به مطالعات دیپلم ها درجات عالی در آموزش و سایر فعالیت ها میباشد را جمع آوری بکنند.

هر عضو ملی باید دسترسی به جمع آوری و اجرای اطلاعات قابل استفاده راجع به مطالعات دیپلم ها درجات آموزش عالی را داشته باشد و یا اطلاعات مورد نیاز خودش را بتواند از مرکز جداگانه اسناد و مدارک ملی دریافت کند.

ماده 10 - 1 - یک کمیته منطقه ای از نمایندگان دولتی کشورهای قرارداد بدین وسیله تشکیل

می یابد. دبیرخانه آن به مدیر کل سازمان آموزش علمی و فرهنگی ملتهای متحد سپرده میشود.

2. فعالیت این کمیته منطقه ای صرف ترقی دادن و ترویج اجرای این پیمان نامه خواهد بود. آن اطلاعات چند وقت به یکبار را که کشورهای طرف قرارداد با آن ها مکاتبه دو طرفه در مورد

پیشرفت های حاصله و موانع موجود در راه اجرای پیمان نامه میکنند و همچنین مطالعاتی که به وسیله

دبیرخانه پیمان نامه انجام شده است را دریافت و احتمال خواهند کرد کشورهای طرف قرارداد متعهد

ص: 324

میشوند که یک گزارش به کمیته هر دو سال یکبار ارائه دهند وظیفه دیگر این کمیته منطقه ای ترقی و ترویج دادن اطلاعات پخش و تعویض آن ها و همچنین مدارک و مطالعات مربوط به دیپلم ها و درجات آموزش عالی در میان کشورهای منطقه میباشد.

کمیته منطقه ای باید در جاتی که مناسب است به کشورهای طرف قرارداد توصیه های مدیر

کل یا فرد نوعی راجع به اجرای این پیمان نامه را دهد.

ماده 11 - 1- کمیته منطقه ای رئیس خودش را قبل از هر جلسه انتخاب میکند و قوانین اجرا را

تقبل می کند کمیته منطقه ای باید هر دو سال یکبار جلسه ای داشته باشد کمیته برای اولین بار سه ماه بعد از تصویب سند جلسه تشکیل میدهد موافقت یا قبول تضمین شده است.

2. دبیرخانه کمیته منطقه ای طبق دستوراتی که از کمیته دریافت میکند و طبق شرایط و قوانین

مامور تهیه پیش نویس جلسات کمیته است. این دبیرخانه مامور بدست آوردن اطلاعات مورد نیاز

بوسیله اعضای ملی در مورد فعالیتشان است.

V- . ارائه اسناد یا مدارک

ماده 12 - 1 - کشورهای طرف قرارداد در مبادله اطلاعات و ارائه اسناد یا مدارک و مربوط بودن آنها به مطالعات گواهینامه ها دیپلم ها و درجات آموزش عالی و سایر صلاحیت تحصیلی باید شرکت کنند.

2. کشورهای طرف قرارداد باید تلاش و جد و جهد کنند که سازمانی را توسعه و

ترقی دهند. برای جمع آوری به جریان انداختن و پخش و منتشر کردن تمام اطلاعات لازم که به تصدیق مطالعات گواهینامه ها دیپلم ها و درجات آموزش عالی مربوط می شوند با در نظر گرفتن سازمان و روش های موجود و اطلاعات جمع آوری شده بوسیله اعضای ملی، منطقه ای و بخشی در خصوص سازمان علمی و فرهنگی و آموزش ملل متحد.

VI - همکاری با سازمان های بین المللی

ماده 13 - کمیته منطقه ای باید تمامی سعی خودش را به منظور ضمانت کردن این پیمان نامه که

به درستی و بطور کامل بوسیله سازمانهای بین المللی و غیر دولتی اجرا شود بکنند.

VII - انستیتوهای آموزش عالی زیر نظر بیش از یک کشور

ماده 14 - بندهای این پیمان نامه در مورد پیگیری گواهینامه ها دیپلم ها و درجات بدست آمده

از هر انستیتو آموزش عالی زیر نظر کشور طرف قرارداد حتی وقتی که این انستیتو در خارج از

محدوده عمل خود قرار دارد اعمال می شود

ص: 325

2. وقتی که یک انستیتو آموزش عالی زیر نظر بیش از یک کشور قرار دارد عضو کشورهای

منعقد کننده، قرارداد آن مسوولیت کشورهای طرف قرارداد است که موافقت کشورهای غیر قرارداد منعقد کننده را بدست آورند و همچنین باید مدیر کل را از این امر آگاه بکنند.

VIII - تصویب موافقت قبول دسترسی و ورود به نیروی کاری

ماده 15 این پیمان نامه در معرض امضاء و تصویب و موافقت یا قبول بوسیله کشورهای آسیا و اقیانوسیه قرار خواهد گرفت که از آن ها دعوت به عمل آمده بود که در کنفرانس دیپلماتیک یا بکار

بردن و قبول این پیمان نامه شرکت بکنند.

ماده 16 - 1 - سایر کشورها که عضو یکی از آژانس های ملی متخصص یا آژانس بین المللی

انرژی اتمی ملت های متحد هستند امکان دارد که اجازه داده شود که به این پیمان نامه دست بیابند.

2. هر تقاضایی از این نوع باید به اطلاع مدیر کل سازمان علمی و فرهنگی و آموزش ملل متحد برسد تا آن را به کشورهای طرف قرارداد که حداقل سه ماه قبل از تشکیل جلسه AD.HOC کمیته همانطوری که در پاراگراف 3 این ماده منعکس شده است منتقل بکند.

کشورهای طرف قرارداد باید بصورت کمیته AD.HOC برای تعیین یک نماینده از هر

کشور طرف قرارداد با وکالت نامه ذکر شده از طرف دولت برای ارزیابی آن تشکیل جلسه بدهند در این موارد کمیته احتیاج به رای دو سوم اعضای کشورهای طرف قرارداد دارد.

4. این وقتی امکان پذیر است که پیمان نامه مورد تصویب، مورد موافقت یا قبول حداقل 6

کشور طرف قرارداد، همانطور که در ماده 15 ذکر شده است قرار بگیرد.

ماده 17 - تصویب، موافقت یا قبول این پیمان نامه و دسترسی به آن باید بوسیله قرار دادن سند مربوط به تصویب موافقت قبول یا دسترسی در حوزه عمل مدیر کل سازمان علمی و فرهنگی ملل

متحد باشد.

ماده 18 - این پیمان نامه قابل اجرا بعد از یکماه که از تصویب دومین سند آن گذشته باشد به

موافقت یا قبول ذخیره میباشد آن موارد مرحله عمل برای شورا میشود که آن کشور سند تصویب

، موافقت قبول یا دسترسی را در ذخیره خودش دارد .

ماده 19 - 1 - کشورهای طرف قرارداد این حق را دارند که پیمان نامه را تقبیح

کنند

2- این تقبیح باید به امضا رسیده باشد و مانند یک سند به مدیر کل سازمان علمی و فرهنگی و

آموزش ملل متحد ارائه بشود.

ص: 326

تقییح قابل پیگیری و اجرا بعد از 12 ماه پس از دریافت آن است. در هر صورت فردی که از بندهای این پیمان نامه که پیگیری کننده مطالعات در کشوری است که پیمان نامه را تقییح کرده است قادر خواهد بود که مطالعات خودش را که شروع کرده بود ادامه دهد.

ماده 20 - هر سوءتفاهم بین دو یا بیشتر از کشورهای طرف قرارداد که راجع به فهم و درک

پیمان نامه و تکمیل آن ظهور کند باید بوسیله مشورت بین اعضای مربوطه حل و فصل شود.

ماده 21 این پیمان نامه نباید قراردادهای و پیمان نامه هایی که بین کشورهای طرف قرارداد

موجود است را تحت تاثیر قرار بدهد.

ماده 22 - مدیر کل سازمان، آموزشی علمی و فرهنگی به کشورهای طرف قرارداد و سایر

کشورهای ذکر شده در ماده های 15 و 16 همچنین سند تصویب موافقت یا قبول ذکر شده در

ماده 17 دسترسی ذکر شده در ماده 16 یا اظهارات رسمی مربوط به ماده 14 و همچنین مساله تقییح

که در ماده 19 این پیمان نامه ذکر شده است را اطلاع خواهد داد.

ماده 23 پیرو انطباق با ماده 102 منشور سازمان ملل متحد این پیمان نامه در دبیرخانه ملل

متحد بنا به درخواست مدیر کل سازمان علمی و فرهنگی و آموزشی ملل متحد به ثبت خواهد رسید. این پیمان نامه در بانکوک و به تاریخ

16 دهم دسامبر 1983 بوجود آمد و به زبان های چینی، انگلیسی فرانسه، روسی و در یک رونوشت منتشر شد و در آرشیو سازمان علمی

و فرهنگی و آموزش ملل متحد نگهداری خواهد شد و یک کپی تایید شده نیز طبق ماده های 15 و 16 به هر یک

از کشورهای طرف قرارداد فرستاده خواهد شد.

مترجم سعید مسگرزاده [امضا] کارشناس امور بین المللی

2

برنامه آموزش و پرورش در یونسکو

خط مشی جدید برنامه آموزشی یونسکو با توجه به اصولی که اساسنامه یونسکو را تشکیل

می دهد بر اساس نقش و مأموریت جهانی این سازمان در رعایت آزادیها حق دسترسی به آموزش و پرورش تفاهم همکاریهای بین

المللی صلح و احترام به حقوق بشر، مبارزه با تبعیض نژادی و ایجاد یک نظام اقتصادی بین المللی میباشد.

آنچه که در این زمینه مورد نظر یونسکو برای سه سال آینده میباشد عبارت است از:

افزایش و مبادله اطلاعات و تجربیات تشویق همکاریهای فکری با توجه به هدف هایی که در دو سال قبل اتخاذ گردید همچنین تعلیم مدیران و برنامه ریزان تهیه محتوای برنامه ها و روشها، به جهت نقش عمده ای که این عوامل در برنامه دراز مدت آموزش و پرورش ایفا خواهند کرد. یونسکو در امر سواد آموزی به غرور ملی مردم توجه خاص دارد اکثر بیسوادان به علت ترس از تحقیر و انگشت نما شدن از اعتراف به بیسوادی خود شرم دارند پس باید روش هایی به کار برد تا

اعتماد به نفس لازم را در آن ها ایجاد نمود تا در کلاس های سواد آموزی ثبت نام نمایند در این زمینه یونسکو بخصوص از سال 1965 که کنگره بزرگ وزرای آموزش و پرورش جهان در تهران تشکیل

شد، دارای تجارب خاص است؛ یعنی توجه عمده ای به روانشناسی قومی مردم و برخورد آنها با مسائل آموزشی دارد.

یونسکو اذعان دارد که اهمیت بیسوادی مساله ای نیست؛ که فقط گریبان گیر کشورهای توسعه

نیافته باشد؛ بلکه کشورهای توسعه یافته نیز به این مسئله اهمیت میدهند در همه جای جهان به علل

مختلف افرادی پیدا میشوند که خواندن و نوشتن را نمیدانند اما در قاره های آسیا آفریقا و آمریکای

لاتین یعنی قسمت هایی از جهان که میزان درآمد ملی مردم آن پایین تر است بیسوادی توسعه بیشتری

دارد. باید متذکر شد که تعداد بیسوادان که در آغاز کار برنامه مبارزه با بیسوادی 700 میلیون نفر بود تا پایان این قرن به رقم وحشت آور یک میلیارد نفر میرسد. با توجه به آهنگ رشد جمعیت جهان مبارزه با بیسوادی باید بنحو پیگیری ادامه یابد یونسکو توجه دارد که وجود و دوام بیسوادی با عدم رشد رابطه مستقیم دارد و مبارزه با جهل میباید با قدرت و سازندگی دنبال گردد تا میلیون ها زن و مرد در سراسر جهان در ساختن سرنوشت خود سهیم گردند و این امر ارتباطی عمیق با اخلاق و اجبار

جامعه بین المللی دارد.

مدیر کل یونسکو برای اجرای طرح مبارزه با بیسوادی بسیج کلیه نیروها و برداشتن گامهای قاطعی را پیشنهاد مینماید تا در پایان این قرن بیسوادی در سطح ملی توسط کشورها از میان برود. وی همچنین تاکید می نماید که بیست و یکمین اجلاس یونسکو اصول جدیدی را برای انجام این اقدام همگانی تصویب مینماید. اصولاً باید گفته شود که امر مبارزه با بیسوادی وظیفه ایست که مسئولیت آن به عهده تمامی کشورهاست و توفیق بر آن به بسیج کلیه منابع موجود و امکانات کشورها مربوط است. بر دولتهاست که مبارزه با بیسوادی را در راس برنامه های توسعه خود بگنجانند رنه ماهو مدیر کل سابق یونسکو در پیامی خاطر نشان ساخته است که حق تعلیم و تربیت از حقوق اصلی

و

انکارناپذیر بر کلیه افراد بشر محسوب میشود و بیسوادی مانع بزرگی در راه رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه و تهدیدی برای صلح جهان تلقی می گردد.

یونسکو به سهم خود برای مبارزه با بیسوادی در سراسر جهان بودجه خود را در این قسمت حدود 6% افزایش داده است و علاوه بر سواد آموزی خردسالان مسئله سواد آموزی بزرگسالان را نیز

در نظر گرفته است. مدیرکل یونسکو تاکید دارد که در طول برنامه دراز مدت برای ریشه کنی علل بیسوادی باید استانداردها را در نظر گرفت و کار سواد آموزی را با گسترش آموزش رسمی و غیر رسمی ادغام کرد کنفرانس منطقه ای وزرای آموزش و پرورش آمریکای لاتین و منطقه کارائیب که در دسامبر 1979 در مکزیکو تشکیل گردید این محتوا را برای کار مبارزه با بیسوادی تاکید نمود.

اعلامیه مکزیکو بدول عضو خطاب کرد که با فقر شدید با تمامی وسایل و امکانات موجود مبارزه نمایند و امکان آموزش و یادگیری را برای تمام بچه هایی که به سن مدرسه رسیده اند فراهم آورند. کنفرانس اجرای طرح را بعهد خود دولت ها گذاشت که طرح های مصوبه را در قلمرو خود اجرا نمایند تا مردم جهان از حق دسترسی به آموزش تا پایان این قرن برخوردار شوند. بدون انگیزه

آموزشی مردم نخواهند توانست در نوآوری ها شرکت نمایند رغبت و تمایل به سواد آموزی در

تابعیت یادگیری است انسان از آموختن چیزهایی را بنخاطر می آورد که برای او مفید و موجب رفاه او گردد لذا توجه به آموزش علمی و تکنولوژی در برنامه پیشنهاد و دو ساله یونسکو فرایندی حدود دو برابر قبل خواهد داشت برای بالا بردن کیفیت این نوع آموزش کنفرانسی با آینده نگری های خاص و با همکاری سازمان های دولتی غیر دولتی در ارتباط با این امر تشکیل خواهد شد. به این

منظور باید در این زمینه طرح های راهنما تهیه شود و ابعاد و... نیازمندی های علمی و تکنولوژی در تدریس و ارتباط آن با توسعه مشخص گردد.

هدف از این طرح نزدیکی بیشتر میان آموزش و کار و یا آموزش در حین کار است. منابعی که در جهت اجرای این طرح در نظر گرفته شده نسبت به آنچه که قبلا در سند کنفرانس عمومی در جلسه بیستم اتخاذ گردید 20% افزایش دارد لذا در برنامه ریزی به امور فنی و حرفه ای تکیه بیشتری

شده و برنامه تجربی آموزش فنی در نواحی روستایی اجرا خواهد شد مبارزه با بیسوادی و آموزش حرفه ای نیاز به برنامه کامل و همه جانبه دارد اگر به کشاورزی راه استفاده از کودشیمیایی را

می آموزیم باید وسایل تهیه کود ارزان قیمت را نیز برای او فراهم آورد تا بتواند از معلومات خود استفاده عملی ببرد و اگر به کارگیری مهارت حرفه ای می آموزیم باید بفکر ایجاد کار در حدود

صلاحیت و مهارت او نیز باشیم با توجه به اساسنامه یونسکو مسئله نقش و مشارکت زنان بر امر

توسعه مورد توجه قرار گرفته بخصوص نوعی از آموزش برای زنان که ماهیت فنی و علمی دارد و

بوسیله آن مسئله جایگزینی زنان در مشاغلی که سال هاست از طرف مردان بطور سنتی اشغال گردیده است انجام خواهد شد همچنین ادامه و افزایش فعالیت های آموزشی برای زنان در مناطق روستایی و منطقه ای مورد توجه یونسکو میباشد سازمان ملل متحد سال 1975 را سال بین المللی زن اعلام کرد و سمیناری در مکزیکو در آن سال جهت رسیدگی به مشکلات و فعالیت های زنان تشکیل داد و برنامه ده ساله ای بنام دهه زن طرح ریزی نمود تا با تشکیل کنفرانس ها به مسایل زنان در سراسر جهان رسیدگی نماید لذا 1985 پایان دهه زن است بمناسبت پایان نیمه دهه در 1980 کنفرانس در کپنهاک برگزار خواهد شد و در جنب آن سمینارهای منطقه ای تشکیل میگردد سمینار اسکپ نیز

سمیناری منطقه ایست که برای بررسی فعالیت های اجتماعی اقتصادی زنان در آسیا و اقیانوسیه از 5-9 نوامبر (1979) آبان (1358) در دهلی نو تشکیل گردید. در این سمینار نماینده گان زنان ایران نیز شرکت کردند.

در برنامه دراز مدت 83-1981 به کودکان معلول و جوانان نیز توجه شده و منابع مالی قابل توجهی به این امر اختصاص یافته است برای اجرای این قطعنامه و آموزش خاص مدیر کل یونسکو

پرسشنامه ای تنظیم و به کشورهای عضو و سازمان های دولتی ارسال داشته است که برنامه پیشنهادی آینده سازمان و خط مشی آن بر اساس جوابهای بدست آمده از این پرسشنامه تنظیم خواهد شد

سازمان بدول عضو سرویس هایی نظیر طرح تجهیزات آموزشی و لوازم مورد نیاز کودکان معلول و

سرویس های مشاوره و راهنمایی را خواهد داد. اجرای این طرح افزایش بودجه ای حدود 45٪ تا 59٪

خواهد داشت.

جهت چهارمین کنفرانس بین المللی آموزش بزرگسالان که قرار است در سال های 83-1981 تشکیل شود ارتباط آموزش و اشتغال بعنوان امر وابسته به سیستم آموزشی مورد توجه قرار خواهد گرفت همچنین مطالعات و اقدامات جدیدی در زمینه آموزش بزرگسالان بعمل خواهد آمد.

آموزش بزرگسالان دارای مفاهیمی مانند کلاس اکابر - آموزش سالمندان - پیکار با بیسوادی و سواد آموزی حرفه ای میباشد. بطور کلی آموزش بزرگسالان به مفهوم امروز آن پدیده جدیدی است که همزمان با انقلاب صنعتی و اجتماعی نیم قرن اخیر بوجود آمده است. باید اذعان کرد که امروزه در سراسر جهان توده های عظیمی از مردم نسبت به تحولات بزرگ علمی و فنی بیگانه اند چ-ون این تحولات بقدری سریع است که فرصت آشنایی آن برای انسان معاصر وجود نداشته و تنها از طریق آموزش مناسب بزرگسالان این فاصله طی می شود.

براساس تحولی که در نیم قرن اخیر در مفهوم آموزش بزرگسالان پیدا شد، اولین کنفرانس

بین‌المللی آموزش بزرگسالان در 1949 در السنور Elsenour دانمارک تشکیل شد و مفهوم آموزش بزرگسالان آماده کردن افراد برای اجرای وظایف اجتماعی - اقتصادی و سیاسی تعبیر شد تا از این راه بزرگسالان بتوانند در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی نقشی فعال داشته باشند. سپس دومین کنفرانس جهانی آموزش بزرگسالان در 1960 در مونترال Montreal کانادا تشکیل شد و یادآور گردید که آموزش بزرگسالان با درجه رشد اقتصادی - اجتماعی - فرهنگی - تاریخی و سنن و آداب و رسوم هر کشور بستگی دارد. در این کنفرانس که علاوه بر آمریکا و کشورهای غربی، نمایندگان آسیا و آفریقا نیز شرکت داشتند خاطر نشان گردید که 88 بیسوادان در آسیا و آفریقا و آمریکای جنوبی و

فقط 1 آن در اروپا و آمریکای شمالی و اقیانوسیه وجود دارند کنفرانس مونترال خاطر نشان کرد که ریشه کنی بیسوادی از اهم وظایف و مسئولیتها کشورهای است و پیشنهاد گردید که همکاری‌های بین‌المللی در زمینه پیکار با بیسوادی هم‌آهنگ و متمرکز شود و آموزش بزرگسالان جزء جدایی‌ناپذیر برنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی بشمار آید در این فاصله نیز در سال 1965 کنفرانس

با شرکت 86 تن از وزرای آموزش و پرورش جهان در تهران تشکیل شد و مبارزه بیسوادی در سطوح جهانی مورد بحث و گفتگو قرار گرفت. سپس سومین کنفرانس جهانی آموزش بزرگسالان در 1972 در توکیو ژاپن تشکیل گردید در این کنفرانس لزوم همکاری‌های بین‌المللی و نقش رسانه‌های گروهی را در توسعه آموزش بزرگسالان مورد توجه قرار داد و پیشنهاد شد از رادیو بعنوان

ساده‌ترین وسیله کار برای مناطق دور افتاده استفاده شود.

استفاده از رادیو و تلویزیون بخصوص که تلویزیون بیان شفاهی را با نمایش تصویر و آموزش

بصری در هم آمیخته است و دامنه تعلیم را تا حدود زیادی توسعه می‌دهد و شامل همه رشته‌های

علوم از قبیل تاریخ - جغرافی - ریاضیات - طبیعی - هنر و ادبیات می‌باشد. این وسایل بخصوص اگر پس از هر گفتار بحثی را میان نوآموزان به گفتگو بگذارد نافعیت و کارایی خاص خواهد داشت. در مورد نحوه تدریس باید یادآور شد که بزرگسالان از نظر یادگیری با کودکان تفاوت دارند کودک بر اثر تکرار می‌آموزد و بزرگسال به تفکر و استدلال نیاز دارد. علاوه بر کتاب‌های درسی برای بزرگسالان مواد آموزشی دیگری که آنان را به تکمیل معلومات و افزایش دانستنی‌هایشان تشویق نماید ضروری به نظر می‌رسد این مطالعه باید توسط کارشناسان چاپ و در دسترس بزرگسالان قرار گیرد. جان دیویی مربی معاصر امریکا نیز عقیده دارد که هدف آموزش بزرگسالان عبارت از گسترش فکری و دائمی آنان می‌باشد.

فعالیت های پیشنهادی سازمان در امر توسعه روستایی که در کنفرانس جهانی اصلاحات ارضی که توسط FAO در ژوئن 1979 تشکیل شد اندیشه یک آموزش همگانی را جهت تلفیق با برنامه توسعه روستایی بوجود آورد لذا توجه خاص به فعالیت های آموزشی در برنامه توسعه روستایی خواهد شد. همچنین برنامه ریزی و مشی آموزشی با آموزش خارج از محیط مدرسه و آموزش رسمی مرتبط شده و تلفیق آموزش و جهان کار ادامه می یابد. در مورد معلمان به تربیت معلم بویژه کار مشاورین آموزشی و مدیران موسسات تعلیم و تربیت توجه خاص خواهد شد.

مدیر کل یونسکو جهت اقدامی نوین در برنامه پیشنهادی متذکر دو نکته می باشد:

اول اینکه توجه به کودکان بعنوان یک اصل و ماهیت او باید پیش از سلسله اقداماتی باشد که

در امر آموزش کودکان در نظر گرفته میشود. وی همچنین پیشنهاد می نماید که برنامه ای منظم و اصولی برای آموزش کودکان پیاده گردد.

دوم اینکه به پیام های رسانه های گروهی و نقش این پیام ها بد یا خوب آن و اثرات آن در قالب ریزی افکار عمومی و نیروی آن در سازندگی فکر انسان باید توجه شود و مربیانی برای اداره این وسایل تعلیم داده شوند که بتوانند این پیام ها را با نحوه آموزش و سایر منابع دانش هم آهنگ گردانند وی همچنین تاکید میکند که برای برنامه کنفرانسی که در زمینه اطلاعات در 83-1981 تشکیل میگردد باید از هم اکنون اقدام کرد.

یونسکو در برنامه میان مدت جهت ارزشیابی فعالیت ها در زمینه مذکور و کوشش هایی که

کشورهای عضو در ارتباط با این امر به عمل میآورند اقداماتی در دست اجرا دارد و این ارزشیابی

جهت ادامه مطالعات بعدی برای توسعه آموزش در دهه آینده ادامه خواهد یافت.

اهمیت فراوان به آموزش افزایشی حدود 20 را نسبت به دوره قبل نشان میدهد همچنین تنوع در روش های تعلیم و تربیت و توجه فراوان به آموزش در حین کار و کارآموزی شده است. برنامه

پیشنهادی 83 1981 در جهت عدم تمرکز و افزایش اعتبارات ادارات منطقه ای تا حدود 28

می باشد.

تشکیل سمینارهای کارشناسان و گروه های مختلف و گردهمایی ها در کلیه سطوح فرصت

مناسبی برای آشنا شدن با مسایل خاص بدست می دهد از آنجا که آماده سازی برای نقش آموزی 5-4 افزایش می رود برای هماهنگی اقدامات توصیه میگردد که از همکاری دفتر بین المللی

تعلیم و تربیت و انجمن بین المللی برنامه ریزی آموزشی و مرکز منطقه ای آموزش عالی و سایر واحدهایی که در این زمینه در بخارست و کاراکاس فعالیت میکنند استفاده شود با همکاری

مؤسسات ملی و ارگان های مسئول اجرای فعالیت ها باید کمک های لازم مالی و فنی ضروری در اختیار این تشکیلات قرار گیرد.

ارزشیابی و بررسی و مطالعه توسعه و گرایش ها که پیشنهاد شده از 83-1981 آغاز گردد امکان آشنایی بیشتری را با مسائل در حین اجرای برنامه های پیش بینی شده بوجود خواهد آورد.

خلاصه مطالب در زمینه آموزش و پرورش

این سند برنامه و بودجه که مناسب با چهارچوب برنامه میان مدت برای سال 83-1981 و شامل هدف شماره 504 و 501 و 1501 میباشد به اجرای برنامه های مراکز ذیل اختصاص دارد.

1. دفتر بین المللی تعلیم و تربیت

2. انستیتوی بینالمللی برنامه ریزی آموزشی

3. انستیتوی یونسکو برای آموزش (هامبورگ)

4. اداره منطقه ای برای آموزش و پرورش

5. هزینه مدیران و برنامه ریزان و سایر هزینه های غیر مستقیم

جدول

قطعنامه - هدف های برنامه دفتر بینالمللی تعلیم و تربیت که مربوط به برنامه میان مدت می باشد

با توجه به برنامه کار این دفتر و مربوط به هدف های 504 و 501 و 101 برنامه میان مدت به مدیر کل

امکان فعالیت های لازم را برای رسیدن به هدف ها در برنامه سال 83-1981 خواهد داد و به وی اجازه

می دهد که هزینه ای معادل 4/826/000 دلار برای جمعیت حفظ دفتر بین المللی تعلیم و تربیت و فعالیت های آن منظور نماید این فعالیتها عبارت است از:

الف - تشکیل یک کنفرانس بین المللی برای آموزش در ژنو در سال 1981 برای آینده و توسعه

آموزش در ارتباط با نیازمندیهای جهان به این مسئله و ادغام فعالیت های آموزشی و کار تولیدی.

ب - انتشار کتاب ساختمان بینالمللی آموزش و پرورش که نتایج کنفرانس مذکور را بطور

تاریخی و نظری منعکس خواهد کرد.

پ - برقراری و حمایت از شبکه جهانی مبادله اطلاعات آموزشی که براساس اطلاعات و

سوابق ملی و منطقه ای آموزش و پرورش تهیه شده باشد، تهیه لغت نامه دستورالعملها، کتاب شناسی

ص: 333

و وسایل نوآوری بهنگام Up Todate و اداره سرویسهای بین المللی آموزش و پرورش با تهیه

اطلاعات زنده

ت - برقراری تسهیلات آموزشی برای ایجاد مراکز اطلاعات و اسناد بوسیله ماشین های حسابگر

(کامپیوتر)

ث - حفظ و نگهداری و توسعه نمایشگاه های بین المللی آموزش و پرورش و استفاده از وسایل

سمعی و بصری و تکنیک های مربوط به آن

برنامه کار دفتر بینالمللی تعلیم و تربیت

برنامه و نظارت - دفتر بین المللی تعلیم برای چهارمین جلسه خود که در 1981-83 تشکیل

می شود. برنامه های منظمی را برای برنامه ریزی و ارائه پیشنهادات ترتیب خواهد داد و بر اجرای آن

نظارت مینماید

برای برنامه و بودجه که قرار است در 1982 به شورا تسلیم شود دبیرخانه کلیه تسهیلات و

تدارکات، لازم اسناد و تجزیه تحلیل های مورد نیاز برای ارزشیابی را فراهم نموده و طی جلسات خود

برنامه و بودجه را تدوین خواهد کرد.

کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش

برنامه عادی 140/000 دلار

سی هشتمین جلسه بین المللی آموزش و پرورش در سال 1981 توسط مدیر کل تشکیل خواهد شد و موضوع خاص آن که به تصویب

مجمع عمومی رسیده است اثرات متقابل آموزش و پرورش

و کار تولیدی خواهد بود.

مباحثی که در اثنای جلسه عمومی مورد تجزیه و تحلیل قرار میگیرد، تحت عنوان توسعه آموزش با توجه به آگاهی ها و نیازمندی های

کلی و مسائل جهانی خواهد بود. همچنین برای جلسه سی نهم که در 1984 تشکیل خواهد شد شورا موضوع تعمیم آموزش مقدماتی با

در نظر گرفتن ادغام مناسب علم و تکنولوژی در این نوع از آموزش را برگزیده است. این انتخاب نتیجه مذاکرات وزرای آموزش و پرورش

جهان می باشد که مسئولیت آن از طرف وزرا بعهدہ یونسکو واگذار شده

است.

توجه به علم و تکنولوژی و کاربرد آن در توسعه

بررسی ها

برنامه عادی 155/000 دلار

ص: 334

مطالعات تطبیقی در دوره سه ساله در موضوعات خاص ادامه یافته و تصمیماتی که در جلسه سی و هشتم اتخاذ گردیده مطرح میشود در این اثنا گردآوری کتاب سالنامه بین المللی آموزش و

پرورش طبق برنامه ذیل ادامه می یابد

1981 - مجلد گرایش های عمده در آموزش و پرورش که بر اساس اسناد و سوابق موجود سی و هشتم اتخاذ گردیده مطرح میشود در این اثنا گردآوری کتاب سالنامه بین المللی آموزش و

پرورش طبق برنامه ذیل ادامه می یابد:

1982 - مجلد، ساخت سیستم آموزشی دوباره نگری ها و تجدید نظر، با توجه به اطلاعات منتج

از سی و هشتمین جلسه کنفرانس جهانی آموزش و پرورش

1983 - مجلد گرایش های عمده آموزش و پرورش بهنگام شده Uptodats بوسیله گزارشات

ملی و منطقه ای ارائه شده به همان جلسه.

1507 - در دوره سه ساله دفتر بینالمللی تعلیم و تربیت در موارد ذیل همارائی خواهد نمود. انتشار تک نگاره های مختلف جنبه های علوم آموزشی با همکاری واحدهای مختلف یونسکو در موضوعات مشابه در حاشیه فعالیت های دفتر بین المللی آموزش و پرورش کتابی با اضافات هماهنگ و دستورالعمل آموزش و پرورش تحت عنوان راهنمای موسسات پژوهشی آموزش و مطالعات تطبیقی منتشر میگردد که نتیجه کار دفتر بینالمللی آموزش و پرورش می باشد و به موضوعاتی اختصاص

خواهد یافت که اولویت داشته باشند.

شبکه بینالمللی اطلاعات و اسناد

بودجه منظور شده 151/000 دلار

1508 - دفتر بین المللی تعلیم و تربیت آنچه از فعالیت ها را که مربوط و در زمینه آموزش و پرورش باشد بعهده گیرد و بدین منظور مرکز بین المللی اطلاعات آموزشی و تقویت مرکز اسناد و

اطلاعات را ایجاد خواهد کرد

و توضیحات مصوبه کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش را در سه سال آینده به انجام

می رساند و بر اجرای آن نظارت خواهد کرد.

1509 - دفتر بین المللی آموزش و پرورش بعد از سال 1980 بودجه اضافی جهت فعالیت های

خود دریافت نخواهد کرد اما کمک های فنی به این دفتر ادامه می یابد.

ص: 335

1510 - فعالیت های فوق توسط اعضای دیگر یونسکو هماهنگ میشود، بخصوص در برنامه

عمومی اطلاعات جهت ترغیب و توسعه مستمر دفتر بین المللی آموزش و پرورش بطریق ذیل اقدام خواهد کرد.

الف - حفظ و نگهداری سوابق امر بوسیله ماشینهای حسابگر رایانه - کامپیوتر توسط دفتر

بین المللی اسناد و مدارک این سوابق کلیه فعالیت های عمده مربوط به یونسکو را منعکس خواهد

کرد مانند سوابق برنامه بین المللی تعلیم و تربیت برای اولویت های منطقه ای و نوآوری های

آموزشی

ب - انتشار راهنمای موسسات شرکت کننده و همکاری با سرویس های که انتشارات آموزشی

را در برمی گیرد، همچنین اصلاح امور ارتباطی و نگهداری میکروفیش ها

ت - همکاری با شبکه های تخصصی یونسکو و برقراری مدیریت کامپیوتری رایانه ای در

زمینه های پژوهشی آموزش و پرورش بزرگسالان.

1511 - در حدود بودجه برای اصلاح و بالا بردن کارایی ادارات و برنامه ریزی های زنده دفتر

بین المللی تعلیم و تربیت بطریق ذیل اقدام خواهد کرد.

الف - مشارکت در فعالیت ها و برنامه های شبکه های منطقه ای و ملی

ب - تشویق و همکاری تشکیلات در سطح منطقه ای ایجاد کارگاه و دوره های آموزشی و

سایر فعالیت های مربوط به توسعه اطلاعات راجع به آموزش و پرورش

پ - ادامه فعالیت ها به منظور نشان دادن طرق مختلف اصلاح شبکه اطلاعات.

ت - فراهم آوردن پاسخ های مؤثر بنا به درخواست مراجعین و استفاده کنندگان

ث - ادامه برنامه تشکیل نمایشگاه های بین المللی لوازم نوین سمعی و بصری و استفاده و کاربرد

آن در امر آموزش.

انتشارات برنامه عادی 517/000 دلار

این دفتر برنامه انتشارات را با انتخاب عناوین و زبان ها به طرز منطقی و بطور رضایت بخش ادامه خواهد داد تا جوابگوی نیازمندی های مراجعین با در نظر گرفتن برنامه آموزشی سازمان باشد. با در نظر گرفتن خطوط اصلی و تایید برنامه آموزشی سازمان انتشارات زیر در برنامه منظور شده

است

کتابهای مرجع

ملزومات اطلاعاتی

ص: 336

هزینه عملیات: 500/000 دلار

هزینه های مورد نیاز برای ادامه فعالیت ها که شامل اداره و خرید کتب آموزشی، اسناد و زبان ها، ترجمه، تکثیر چاپ فروش و توزیع می باشد به مبلغ 500/000 دلار برای سه سال آینده در نظر گرفته شده است.

رنامه عادی 99/139/000 دلار

مدیران و پرسنل

جهت مدیران و برنامه ریزان فعالیتهای ذکر شده که 34 نفر میباشند (16) نفر در قسمت های

تخصصی و 18 نفر در ادارات عمومی هزینه ای با مقایسه هزینه برنامه ریزان قبلی که 33 نفر 15 نفر

در قسمت های تخصصی و 18 نفر در قسمت های ادارات (عمومی بودند، بودجه ای به مبلغ 3/313/000 دلار در نظر گرفته شده است.

کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران تاریخ 1361 جناب آقای محمدعلی نجفی وزیر فرهنگ و آموزش عالی احتراماً فتوکپی نامه شماره CL/2829 و ضمائم مربوط به آن مورخ 12 آوریل 1982 (13) فروردین (61) ارسال می شود مدیر کل یونسکو طی این نامه براساس قطعنامه شماره 1/12 مصوب بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در بلگراد از دول عضو تقاضای همکاری و کمک های مالی در امر مبارزه با

بی سواد و توسعه روستایی کشور جمهوری عربی یمن (شمالی) را نموده است. آقای امبو با اشاره

به برنامه هایی که کشور یمن در امر مبارزه با بی سواد آغاز نموده است خاطر نشان میکند که این

کشور در نظر دارد همزمان به ریشه کنی بیسواد به بهبود و اصلاح کیفیت کار و مشارکت زنان در امر تولید پردازد و توفیق در این کار را مشارکت و همکاری میداند تا دولت یمن بتواند بر مشکلات

ناشی از بی سواد در این کشور فایق آید

مدیر کل یونسکو طی یادداشتی که ضمیمه نامه میباشد با اشاره به تاکید خاص که اسلام بر تعلیم و تعلم دارد و با توجه به اینکه اولین کلامی که جبرئیل امین بر پیامبر اسلام نازل نمود کلمه خواندن بوده است با تاکید بر افزایش تعداد بیسوادان با توجه به رشد جمعیت خاطر نشان میسازد

که تعداد بی سوادان در این کشور در سال 1976 ، 2/18 میلیون نفر و در سال 1981 ، 2/6 میلیون نفر

بوده و تا سال 1986 این رقم به 3/2 میلیون نفر افزایش خواهد یافت. به این ترتیب 74 درصد مردان و 97/5 درصد زنان یمن از نعمت سواد محروم میباشند با توجه به اینکه سومین کنفرانس منطقه ای برنامه ریزی سواد آموزی در کشورهای عربی که در سال 1976 در بغداد برگزار شد، طرح مقدماتی

مبارزه با بیسوادی را در کشورهای عربی تصویب نمود و سپس در کنفرانس منطقه ای وزرای آموزش و پرورش و مسئولان برنامه ریزی اقتصادی دول عربی ALESCO که با همکاری یونسکو در نوامبر 1977 در ابوظبی برگزار شد از شرکت کنندگان در کنفرانس دعوت نمود که مفاد کنفرانس بغداد را در آموزش بزرگان و مبارزه با بیسوادی اجرا نمایند برای اجرای این طرح دولت یمن در برنامه 5 سال آینده 85-1982 به بودجه ای معادل 133 میلیون دلار نیاز دارد.

با توجه به این رقم عظیم در کشوری با منابع محدود مانند یمن که مشخصه بسیاری از کشورهای کم رشد میباشد مدیر کل یونسکو از تمامی دول عضو و سازمان های رسمی و غیررسمی آموزش مؤسسات عمومی و خصوصی و سازمان های بین الدول و دانشگاه ها، معلمان، مدرسان و

مراکز تحقیقاتی و از تمام مردمی که از نعمت سواد برخوردارند تقاضا مینماید که با کمک های

مالی و ابزار درسی نظیر، مداد، قلم، کاغذ کتاب ابزار، نوشتن تخته سیاه لوازم التحریر، لوازم چاپ

کتاب، وسایل سمعی و بصری رادیو و... دولت یمن را در امر سواد آموزی یاری نمایند تا مردم این کشور بتوانند به ارتقای زندگی مادی و معنوی خویش بپردازند. متن نامه و درخواست مدیر کل

یونسکو را با توجه به مطالعات خط مشی کلی کشور در روابط سیاسی با دولت یمن شمالی در برابر

جبهه پایداری جهت اتخاذ تصمیم مقتضی ایفاد می گردد.

محمدرضا، برنجی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران

کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره

خلاصه مطالب - این خلاصه شامل عناوین ذیل میباشد:

1. دفتر منطقه ای علم و تکنولوژی شش مرکز در افریقا امریکای لاتین دول غرب آسیای

جنوبی آسیای مرکزی دهلی نو آسیای جنوب غربی مرکز یونسکو در پاریس

2. هزینه پرسنل و هزینه های غیر مستقیم برنامه

شرح وظایف

1. دفتر برنامه ریزی منطقه ای مکلف است با آماده سازی برنامه ریزی، اجرا، ارزشیابی

برنامه های منطقه ای سازمان در قلمرو علم و تکنولوژی مشارکت نماید.

2. مراکز مشاوره با ارتباط با مرکز یونسکو خدمات مشاوره ای را بنا به تقاضا در مورد سوالات

تکنولوژیکی و علمی که دارای ماهیت ملی باشد، عرضه می دارد.

تربیت پرسنل دفاتر منطقه ای با کمک یونسکو برای تربیت پرسنل، دوره های آموزشی و جلسات گفت و شنود و سمینارهایی که با مسائل علمی و تکنولوژیکی مورد علاقه کشورها مربوط

باشد ترتیب خواهد داد.

4. کنفرانس های بین الدول دفاتر منطقه ای در تدارک کنفرانس های وزرا و کارشناسان دولتی

مسئول، علم و تکنولوژی مشارکت نموده و در پیگیری این کنفرانس ها فعالیت خواهند نمود.

5. بررسی و پژوهش - دفاتر منطقه ای در جمع آوری اسناد موجود و همچنین در بررسی مناطق متبوع شرکت مینمایند و این نتایج را در اختیار کشورهای عضو گذاشته تا برای تنظیم برنامه ها و اجرای آن در طرح های علمی و فنی استفاده شود.

6. کمک در برنامه های علمياتی با پیاده کردن سیاست عدم تمرکز دفاتر منطقه ای با کمک دفتر مرکزی یونسکو، بویژه قسمت برنامه های علمياتی و اجرایی در تنظیم برنامه ها و تدوین طرح ها و

ارزشیابی نتایج حاصله با دول عضو همکاری مینماید. همچنین این دفاتر کمک های خود را به کارشناسان و ماموران همآرایی عمومی طرحهای اجرایی در مناطق ادامه خواهند داد و مساعدت های لازم را به عمل خواهند آورد.

کمک های ویژه دفاتر منطقه ای برای اجرای هدف های میان مدت در عملیات برنامه های مربوطه ادغام شده است

هزینه پرسنل و اداره امور

اعتبارات لازم جهت دفاتر منطقه ای برای انجام وظایف محوله پیش بینی شده و به عنوان بودجه برنامه های عادی برای هر یک از هدفهای مورد نظر که جمعاً 1/109/000 دلار میباشد منظور شده است.

هزینه پرسنل دفتر مرکزی یونسکو (1981-1983) (جمعاً 218/372/000 دلار) هزینه پرسنل خارج از مرکز جمعاً 6/596/000 دلار) برنامه های دیگر جمعاً 5/232/000 دلار)

تاریخچه برنامه

طرح تحقیق درباره ابنیه آسیای مرکزی

چند سال قبل کمیسیون، ملی، تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در صدد برآمد که

در چهارچوب برنامه تحقیقات هنری و باستانشناسی بین المللی خود مطالعاتی درباره هنر ادوار مختلف آسیای مرکزی آغاز کند.

انگیزه اصلی توجه مخصوص یونسکو به آسیای مرکزی آن بود که در طی اعصار و عهود

مختلف تاریخی آن سرزمین از جهت موقعیت حساس جغرافیایی خود نه تنها محل تلاقی تمدن های شرق دور و شرق نزدیک بوده بلکه در ارتباط آن تمدن ها با یکدیگر و نفوذ آن ها بر همدیگر نقش عمده ای داشته است.

از اینروست که جنبه های مختلف تمدن آسیای مرکزی و آداب و سنن و عادات و رسوم

مردمان آن گاه یادآور تمدن های خدمات ایران میباشد و گاه رنگ و شکلی از شرق دور دارد. لازم به تذکر نیست که تحقیق درباره هنر و

تمدن کلیه ادوار سرزمینی که از دورترین عهود ما قبل تاریخی تا روزگار ما محل سکونت انسان بوده است و تمدن های بیشمار بخود دیده
یکباره

ص: 342

غیر ممکن می‌بود، از اینرو یونسکو تصمیم گرفت در آغاز کار و برای امتحان دو گمانه زنی تاریخی در آسیای مرکزی بعمل آورد و تمدن دو عهد کاملاً مختلف را در این سرزمین بررسی نماید. قرعه اولین بنام تمدن کوشانیان (1) افتاده بود و جمعی از متخصصان هنر و باستانشناسی آن دوران در سال

1968 در شهر دوشنبه پایتخت جمهوری تاجیکستان گرد آمدند و طرح تحقیقات لازم را ریختند. لیکن برای دومین دوره این تحقیقات عهد تیموریان انتخاب گردید و چند نفر از متخصصان تمدن و هنر اسلامی که در پنجمین کنگره هنر و باستانشناسی ایران در فروردین 1347 شرکت کرده

بودند روز پنجشنبه 29 فروردین 1347 طی جلسه کوتاهی در شیراز اصول برنامه را مورد بررسی قرار

داده تاریخ تقریبی اولین سمپوزیوم هنر آسیای مرکزی در عهد تیموریان را معین کردند. سمپوزیوم معهود از روز اول مهر ماه 1348 تا ششم آناه در شهر سمرقند تشکیل گردید و شرکت کنندگان طی سخنرانی های جالب و آموزنده اهم مسائل مربوط به هنر قرن پانزدهم آسیای مرکزی را یادآور شده یعنی از کشفیات تازه مربوط به این رشته را به همکاران خود ارائه دادند آنگاه ضرورت وجود کتابی جهت معرفی شاهکارهای معماری آسیای مرکزی در عهد تیموریان از طرف شرکت کنندگان ابراز گردید و چنین تشخیص داده شد که چاپ چنین کتابی سودمندترین اقدام در راه این تحقیقات خواهد بود. بلافاصله گروهی برای رسیدگی به این امر انتخاب و از نشستهای عمومی سمپوزیوم جلسات فوق العاده تشکیل دادند و به طرح برنامه و تعیین برنامه و نحوه کار جهت تهیه کتاب مورد علاقه پرداختند. در بدو امر ماکتی که توسط پروفیسور گ آ- یوگانچنکوا رئیس آکادمی هنرهای زیبای تاشکند و همکاران ایشان تهیه گردیده بود به گروه کار سمپوزیوم ارائه گردید. این ماکت

عبارت بود از مقدمه ای در 250 صفحه متن ماشین شده و شرحی درباره هویت از ابنیه تیموری منتخب در آسیای مرکزی شوروی مقدمه مزبور اثر گ - آ - یوگانچنکوا میباشد و شرح ابنیه به ایشان و همکارانشان تعلق دارد.

آنگاه عکس ها و طرح ها و نقشه های مختلفی که توسط هیئت شوروی از ابنیه مذکور تهیه

گردیده بود مورد آزمایش گروه کار قرار گرفت.

ص: 343

1- کوشانیان نام امپراتوری همسایه شرقی اشکانیان در سال 60 تا 375 میلادی توسط قوم کوشان ها به آسیای میانه و شمال هند فرمانروایی میکردند قلمرو کوشانیان در سده سوم میلادی به دست ساسانیان افتاد. در این امپراتوری دین بودایی رواج داشت و تندیس های بودای بامیان یادگاری از آن دوره است آن ها طایفه ای از آسیای میانه بودند که با ترکان خویشی داشتند کابل را پایتخت خود کردند و از آنجا قدرتشان را بر سراسر شمال باختری هند و بیشتری آسیای میانه گسترش دادند. تاریخ تمدن، ویل دورانت مشرق زمین گاهواره تمدن مترجمان احمد آرام و دیگران جلد اول 1372، انتشارات آموزش انقلاب اسلامی ص 516 - ویکی پدیا

نظر به اینکه سرزمین آسیای مرکزی با معنای وسیع آن امروزه در کشورهای ایران و شوروی و افغانستان گسترده است همکاری و معاضدت سه کشور شرط اصلی تهیه کتاب به شمار آمد و دو نفر از ایران و یک نفر از افغانستان جهت تکمیل هیئت تحریریه کتاب انتخاب گردیدند. آنگاه از طرف عموم حاضران ابراز علاقه گردید که یک کمیته بین المللی عبارت از متخصصان بزرگ معماری عهد تیموریان جهت نظارت و سرپرستی کار تهیه و طبع کتاب تشکیل گردد. این کمیته که اعضاء آن از بین متخصصان جهانی انتخاب خواهند گردید بزودی تشکیل

خواهد شد.

گروه» کار پیشنهاد نمود که عنوان کتاب شاهکارهای معماری آسیای مرکزی در عهد تیموریان باشد.

گروه کار مطالعه موازین ذیل را پیشنهاد کرد

1. جمع آوری اطلاعات تاریخی مربوط به معماران و هنرمندان آسیای مرکزی و تعیین

جنبه های خاص آثار آنان

2. جنبه های فنی معماری

3. دکور معماری در عهد تیموریان تیپولوژی و تحول آن

4. مطالعه کتیبه های ابنیه تیموری و تشکیل دادن مجموعه ای از نبشته های تاریخی و انتخاب

جالب ترین نمونه های خطوط منقوض بر ابنیه اطلاعات مربوط به هنرمندان خطاط ابنیه با نمونه های آثار آنان و نشان دادن تحول کتیبه های ابنیه در طول قرون چهاردهم و پانزدهم میلادی

5. اصول استتیک (1) عهد تیموریان

ص: 344

1- استاتیک یا، ایستایی شاخه ای از دانش فیزیک (مکانیک) و علوم مهندسی است که به بحث و مطالعه درباره سامانه های فیزیکی در حال تعادل ایستا (یا) در حال تعادل استاتیکی میپردازد تعادل ایستا حالتی است که در آن مکان نسبی و زیرسامانه ها نسبت به یکدیگر تغییر نکند یا آنکه اجزاء و سازه ها در اثر اعمال نیروهای خارجی در حال ایستا و سکون باقی بمانند. در حالت تعادل ایستا سامانه مورد نظر یا در حال سکون است یا مرکز جرم (گراینگاه) آن با سرعت ثابت حرکت میکند. با استفاده از قانون دوم نیوتون به این نتیجه می‌رسیم که در یک سامانه در حال تعادل ایستا نیروی خالص و نیز کشتاور خالص وارد بر هر یک از جرم های درون سامانه برابر بر صفر است و این بدان معناست که در ازای هر نیرویی که بر یک جزء یا مولفه از سامانه وارد میشود نیرویی به همان اندازه ولی در جهت مخالف به آن جزء اعمال می‌گردد اینکه نیروی خالص وارد بر سامانه برابر بر صفر باشد به عنوان شرط اول تعادل شناخته میشود این شرط که گشتاور خالص وارد بر سامانه برابر با صفر باشد به شرط دوم تعادل موسوم است. ایستایی شناسی از جمله مباحثی است که در تجزیه و تحلیل سازه ها

مثلاً در مهندسی سازه یا معماری و نیز به هنگام مطالعه سیالات در حالت سکون؛ مثل پایداری سدها تحت فشارهای عظیم هیدرواستاتیکی آب کاربرد بسیار دارد. استاتیک پایه ای ترین و اصلی ترین درس در رشته مهندسی عمران محسوب میشود. ویکی پدیا

6. تحقیق درباره معماری عهد تیموریان و تعیین عواملی که از نواحی خارج از امپراتوری تیموری به معماری این دوره وارد گردیده است از یکطرف و تاثیر تیموریان بر معماری مشرق زمین در قرون شانزدهم و هفدهم میلادی از طرف دیگر

نتایج این تحقیقات را میتوان بر حسب موضوع طبقه بندی کرده در مجموعه های مختلف

مربوط به معماری آسیای مرکزی انتشار داد.

اولین شماره این نشریات میتواند حاوی سخنرانی های مربوط به معماری باشد که در

سمپوزیوم سمرقند اجراء گردید.

سمپوزیوم سمرقند ابنیه زیر را که امروز در ایران قرار دارند (1) جهت چاپ در کتاب

شاهکارهای هنر آسیای مرکزی در عصر تیموریان پیشنهاد کرد.

مسجد مولانا طیبات (تایباد)

مدرسه غیاثیه، خرگرد

مصلی، طرق

مسجد جامعه نیشابور

مسجد گوهرشاد، مشهد

مدرسه دودر، مشهد

صحن عتیق، مشهد

مسجد شاه، مشهد

مزار شیخ جام تربت جام

مزار قطب الدین حیدر تربت حیدریه

سمپوزیوم سمرقند به پیشنهاد خود افزود که اگر دانشمندان ایران صلاح بدانند می توان به

فهرست بالا ابنیه قابل ملاحظه ای که از عهد تیموریان در شرق ایران وجود دارد افزود.

ملاحظه

بازدید که هیئت اعزامی یونسکو مرکب از پروفیسور گ.آ. یوگاچنکوا و معاون و عکاس ایشان
به همراهی نماینده اداره کل باستانشناسی در هفته اول دیماه 1348 از ابنیه بالا بعمل آورد، خانم

ص: 345

1- مرکز فرهنگی آسیا و اقیانوسیه در ژاپن ACCU مرکز بین المللی مطالعه و نگهداری و مرمت اموال فرهنگی ICCROM شورای بین
المللی موزه ها ICOM کمیته بین المللی حفظ بناهای تاریخی ICOMOS

یوگانچنکوا اعلام داشت که مصلاهی طرق به علت وضع بسیار نامناسب کنونی آن نخواهد توانست موضوع عکس ها و نقشه های قابل چاپ از آلبوم یونسکو قرار گیرد.

بنا به اظهارات خانم یوگانچنکوا درباره مزار قطب الدین حیدر در تربت حیدریه نیز سمپوزیوم یونسکو در پیشنهاد خود اشتباه کرده و بنای مزبور یا قسمتی از آن نمیتواند بعنوان یک اثر تیموری

جالب ارائه

3

گزارش خلاصه سمینار ملی پاکستان درباره کاربرد علوم و تکنولوژی در خدمت توسعه

دکتر هاشمی رئیس شورای ملی علوم پاکستان به شرکت کنندگان در سمینار خوش آمد گفت و اضافه نمود که برای از بین بردن نابرابریهای موجود بین کشورهای جهان میبایست به مفهوم توسعه از دیدگاه جدیدی نظر انداخت برای نیل به این منظور باید توده مردم به ویژه روستائیان را در ثمرات نیکوی علوم و تکنولوژی سهیم ساخت؛ زیرا معیارهای گذشته از قبیل افزایش تولید ناخالص و درآمد سرانه تا کنون نتوانسته اند سعادت و خوشبختی را به توده مردم در کشورهای در حال توسعه منتقل نمایند و حتی استفاده از این معیارها باعث ایجاد شکاف عمیق تر بین جامعه شهری و روستایی گردیده است

وی پیشنهاد نمود علوم و تکنولوژی را باید به روستاها برد و در امر تأسیس صنایع روستایی میبایست شرایط محلی منابع و مواد موجود در محل مهارت افراد و نیاز محلی را در نظر گرفت. دکتر هاشمی تأکید نمود برنامه های عمران در زمینه کاربرد علوم و تکنولوژی در خدمت توسعه می بایست طوری طرح ریزی شود که در فاصله دراز مدت تأثیرات منفی از قبیل بهره گیری بیش از حد از منابع طبیعی غیر قابل تجدید آمادگی و ایجاد بی نظمی در محیط زیست، ایجاد جامعه مصرفی و یا ایجاد نحوه زندگی نامتناسب با شرایط اجتماعی و اقتصادی محل نداشته باشد. وی اضافه کرد برنامه های عمرانی در آینده میبایست متوجه نقاطی باشد که در گذشته کمتر به آن ها توجه شده است و با استفاده از علوم و تکنولوژی باید در احیای آن ها کوشید از قبیل مناطق خشک و بیابانی که دارای امکانات زیاد در زمینه منابع طبیعی، انرژی مواد اولیه و دامپروری هستند.

2. دستور کار سمینار

دستور کار سمینار به چهار قسمت تقسیم شده بود:

الف - کاربرد علوم و تکنولوژی در عمران کشور. ب - تقویت بنیه علمی و فنی کشور برای انتخاب و انتقال تکنولوژی مناسب پ - سازمانهای ملی و بینالمللی مناسب برای هماهنگ نمودن

ص: 346

علوم و تکنولوژی با برنامه های عمرانی کشور. ت - نقش سازمان ملل و سازمان های وابسته برای بهره گیری مطلوب از علوم و تکنولوژی در کشورهای رو به رشد.

3. با وجود اینکه تاکنون کمک های مالی زیادی به ایجاد موسسات پژوهشی و اجرای برنامه های تحقیقاتی پاکستان شده است ولی متأسفانه نتیجه مطلوب نمایان نشده است، زیرا بین علوم

و صنایع تولیدی هنوز ارتباط لازم و موثر برقرار شده تحقیقات بصورت یک فعالیت جنبی و دور از مسیر اصلی عمران کشور باقی مانده و اثر قابل ملاحظه ای در حفاظت و یا بهبود محیط زیست انسانی نداشته است.

4. بررسی وضع پاکستان در زمینه تکنولوژی

صنایع نوپای پاکستان تاکنون به تکنولوژی کشورهای پیشرفته متکی بوده و تنها از طریق موافقت های دو جانبه توانسته است تکنولوژی خاصی را از خارج وارد نماید. بدیهی است تکنولوژی های وارداتی براساس سرمایه و نیروی انسانی موجود در کشورهای پیشرفته صنعتی و همچنین قیمت ارزان مواد خام که به کشورهای در حال توسعه تحمیل شده است، طرح ریزی شده و شرایط پاکستان در طراحی و بهره برداری از آنها مراعات نشده است.

بنابراین الگوی توسعه پاکستان بخصوص در بخش صنعت الگوی کشورهای پیشرفته صنعتی

بوده است که با شرایط و مقتضیات پاکستان مطابقت ندارد مشخصات این الگو مصرف زیاد سرمایه مصرف زیاد انرژی، مصرف کم نیروی کارگر نیاز به ایجاد بازار و شبکه وسیع توزیع و ایجاد جامعه مصرف کننده میباشد گرچه باید قبول کرد که در زمینه افزایش، تولید مکانیزه نمودن وسایل تولید و

پیچیده شدن مکانیزیم تولید پیشرفتهای زیادی حاصل شده است در عین حال تکنولوژی های

مذکور باعث افزایش نابرابری های اقتصادی و کاهش مشارکت اجتماعی مردم در فعالیت های اقتصادی کشور گردیده است در کشوری مثل پاکستان که سرمایه و انرژی محدود و در عوض نیروی انسانی فراوان است کاربرد تکنولوژی با مشخصات فوق سبب تمرکز فعالیت های اقتصادی در شهرهای بزرگ صنعتی شده است و در نتیجه روستائیان از ثمرات توسعه محروم مانده اند. تفاوت فاحشی که بین استاندارد، زندگی دید اجتماعی و ایجاد فرصت برای شهرنشینان ثروتمند و روستائیان

فقیر وجود دارد بیشتر بخاطر انتخاب تکنولوژی نامناسب است که با شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پاکستان سازگار نیست. بدیهی است در چنین شرایطی علوم و تکنولوژی رشد سالمی نخواهند داشت و به عبارت دیگر میتوان گفت که در پاکستان از علوم و تکنولوژی بطور صحیحی

استفاده نشده است.

سیاست و استراتژی جدید توسعه و عمران میبایست تضمین کننده ایجاد فرصت های مناسب

برای اکثریت مردمی باشد که تاکنون از ثمرات علوم و تکنولوژی بی بهره مانده اند. بنابراین لازم است تکنولوژی و صنایع جدید طوری انتخاب شوند که دارای شرایط زیر باشند.

الف - حداقل سرمایه و انرژی را مصرف نمایند ب - حداکثر اشتغال را ایجاد نمایند پ - الزاماً صناعی کوچک و غیر متمرکز باشند نه بزرگ و متمرکز ث - محصولات صنایع میبایست نیاز توده مردم را مرتفع نمایند نه تقاضای لوکس طلبی بعضی از افراد را ث - صنایع باید حتی الامکان ساده بوده و احتیاج چندانی به مهارتهای پیچیده نداشته باشند. ج - حداکثر استفاده از مواد خام منابع و انرژی محلی به عمل آید. چ - حداکثر مشارکت اجتماعی مردم را فراهم آورند. بنابراین لازمست برنامه عمرانی کشور موارد فوق را در برنامه ریزی و اجرای آنها در نظر بگیرد.

6. حجم فعالیت های علمی

در حال حاضر حجم فعالیت های علمی چه از نظر نیروی انسانی و چه از نظر اعتبارات مالی در پاکستان اندک و کمتر از حد لازم است سهم تحقیقات علمی و توسعه ای در پاکستان کمتر از 2٪ دو هزارم از تولید ناخالص ملی است که حتی در میان کشورهای در حال توسعه رقم کوچکی به حساب میآید تعداد دانشمندان و پژوهشگران پاکستان در حدود 60 نفر به ازاء هر یک میلیون نفر از

جمعیت می باشد که نسبت به معیار قابل قبول برای کشورهای در حال توسعه کمتر از نصف میباشد. با وجودی که برنامههای عمرانی زیادی در بخشهای مختلف با هزینه های هنگفت به مرحله اجرا

در آمده است ولی برای موفقیت برنامه های مذکور اعتبار کافی برای تحقیقات اولیه و یا توسعه ای آن ها منظور شده و تخصص های لازم برای اجرا و مدیریت برنامه ها به وجود نیامده است. به عبارت دیگر در برنامه های اقتصادی و اجتماعی گذشته استفاده از علوم و پژوهش به عنوان عامل اصلی و زیربنایی برنامه ها منظور نگردیده و در نتیجه فعالیتهای علمی به صورت پراکنده و غیر مرتبط با هدف های ملی باقی مانده اند.

برای گذشتن از حد بحرانی در زمینه علوم و تکنولوژی لازم است فضای اجتماعی و علمی مناسب برای شکوفایی نیروهای خلاقه عموم مردم فراهم گردد. کشورهای زیادی در جهان هستند که

توانسته اند با استفاده از روشهای غیر سنتی در مدت کوتاهی سطح مهارت و دانش عده کثیری از مردم کشور را بالا برده و علوم و تکنولوژی را در بین توده ها رواج دهند کشور پاکستان نیز لازم است از استراتژی مشابهی برای ترویج علوم و تکنولوژی استفاده نماید.

به نظر میرسد اغلب موسسات پژوهشی پاکستان به علت فقدان سیاست علمی و تکنولوژی

مشخص از مسیر اصلی منحرف شده و فعالیت آن ها ارتباط چندانی با برنامه های عمرانی و صنعتی کشور ندارند به عبارت دیگر بین هدفهای عمرانی که توسط دولت دنبال می شود و فعالیت های پژوهشی که در آزمایشگاه ها و در موسسات پژوهشی انجام میشود شکاف و فاصله عظیمی وجود دارد. بنابراین لازم است خط مشی و اولویت های پژوهشی مشخص گردد و به پژوهشگران و کارکنان علمی موسسات تفهیم گردد و همچنین فعالیت های پژوهشی مؤسسات مختلف هماهنگ شود. بدیهی است علوم و تکنولوژی های شناخته شده از لحاظ منشاء کاربرد جنبه بین المللی دارند

ولی پاکستان از مراکز علمی جهان بسیار بدور است و در حالت انزوا به سر میبرد. برای بیرون آمدن از این حالت لازم است ارتباطات محکم و مؤثری بین مراکز علمی و تحقیقاتی پاکستان یا مراکز علمی و تحقیقاتی جهانی بوجود آید از طرف دیگر اجرای موفق برنامه های تحقیقاتی به پژوهشگران

کاردان فداکار و مرفه نیاز دارد کمبود وسایل و تجهیزات پژوهشی فقدان محیط مناسب برای ظهور

خلاقیت فکری و کمبود وسایل رفاهی تا حد زیادی باعث رکود فعالیت های تحقیقاتی گردیده است

مسأله فرار مغزهای تحصیل کرده پاکستانی به کشورهای مرفه و پیشرفته علمی و صنعتی دلیل بر وجود شرایط داخلی نامناسب برای فعالیتهای علمی آنها است برای رفع این نقیصه لازم است جامعه علمی پاکستان هر چه بیشتر مورد توجه و تشویق قرار گیرد و قدر و منزلت تحقیق احیاء گردد. یکی از مشکلات دیگر در امر تحقیق اینست که در حال حاضر تنها سابقه خدمت پژوهشگران در حقوق و ترفیع آنها مؤثر است و این کار باعث میگردد که بازده و ابتکار پژوهشگران مورد توجه قرار نگیرد و باعث رکود کارهای تحقیقاتی شود.

8. تنگناها و کمبودها

یکی از نقاط ضعف نظام تحقیقاتی پاکستان کمبود مدیران و رهبران شایسته برای هدایت موثر تحقیقات در جهت تحقق هدف های ملی است. یکی دیگر از عوامل تضعیف کننده نظام تحقیقاتی

عدم تربیت و آموزش صحیح دانشجویان فوق لیسانس و دکترا است تا بتوانند پس از فراغت از تحصیل اجرای امور پژوهش را برعهده گیرند. دانشگاه های پاکستان نیز تحقیقاتی را دنبال می کنند که با مسائل مشکلات توسعه اقتصادی و صنعتی پاکستان ارتباط چندانی ندارند و رابطه لازم بین دانشگاه و صنایع وجود ندارد.

9. کمبود منابع پشتیبان تحقیق

کمبود خدمات و منابع کمک پژوهشی از قبیل کمبودهایی در زمینه اطلاعات علمی و فنی، آزمایشگاه های استاندارد کنترل کیفیت امکانات ساخت و تعمیر وسایل علمی و فنی آمار و مطالعات اساسی در رشته های مختلف علوم و تکنولوژی مشکلات ساخت و آزمایش دستگاه ها در

مقیاس پیلوت و نیمه صنعتی و عدم ارتباط لازم بین تحقیق و صنعت و برنامه های عمرانی و بالاخره عدم بهره گیری از نتایج تحقیقات و اختراعات مانع پیشرفت فعالیت های پژوهشی و ایجاد نوآوریهای علمی و فنی گردیده است. بنابراین لازمست خدمات و منابع کمک پژوهشی مذکور توسعه پیدا نماید و جزء ضروری ولاینفک تحقیقات به شمار آید

10. مشارکت صنایع در امر تحقیقات

با توجه به اینکه مشارکت صنایع پاکستان در امر تحقیقات در سطح ملی بسیار ناچیز است و از آنجا که صنایع پاکستان اغلب وارداتی است و نیاز چندانی به تحقیقات داخلی احساس نمی کنند،

بنابراین لازمست صنایع را به نحوی در امر تحقیقات تشویق کرد تا بتوانند امکان انجام کارهایی از قبیل کنترل کیفیت کالا طراحی دستگاه های مشابه تهیه مشخصات فنی و استانداردها، طراحی و ساخت محصولات جدید و استفاده از موارد و منابع جدید را رأساً در داخل کشور برعهده گیرند.

11. اقدامات لازم در زمینه کاربرد علوم و تکنولوژی

قبلاً متذکر شدیم که وظیفه اصلی پژوهشگران میبایست متوجه حل مسائل ناشی از تحقق

بخشیدن به هدف های اقتصادی و اجتماعی کشور باشد هدفهای کلی پاکستان را می توان تامین

خود کفایی در تغذیه تضمین امکانات برابر برای تأمین وسایل اولیه زندگی از قبیل پوشاک، مسکن، بهداشت، سواد، اشتغال توسعه منابع انرژی و تصحیح نابرابری های موجود بین زندگی شهری و روستایی دانست.

مسائل مهم مملکتی که علوم و تکنولوژی میتوانند به حل آنها کمک موثری بنمایند عبارتند از 1. تعیین محصولات کشاورزی که در آب و هوا و شرایط آب و خاک مناطق مختلف کشور باید

کشت و برداشت شود؛ 2. شناسایی صحیح منابع زمینی و خاک 3. بررسی مسائل خاص مناطق خشک و بیابان ها؛ 4. برنامه ریزی آب و شیرین کردن آب شور؛ 5. استفاده صحیح از کودهای شیمیایی و ارگانیک؛ 6. ایجاد تکنولوژی لازم جهت نگهداری محصولات کشاورزی پس از

برداشت؛ 7. ایجاد تکنولوژی داخلی در زمینه طراحی و ساخت ماشین آلات کشاورزی؛ 8. بهبود

روش های پرورش دام و شیلات 9. توسعه و تهیه نهال و بذر مرغوب؛ 10. استفاده صحیح از آب های سطحی و زیرزمینی و ذخیره آن به طریق ارزان 11. مدیریت جنگل ها و جنگل کاری؛ 12. بهره گیری از مواد معدنی با روش ها و تکنیک های اقتصادی؛ 13 ایجاد صنایع کشاورزی، صنایع مواد معدنی، صنایع اساسی و صنایع خاص از قبیل الکترونیک و توسعه صنایع مناسب برای پاکستان؛ 14. بررسی و توسعه منابع انرژی متعارف از قبیل زغال سنگ، نفت، گاز، انرژی هیدروالکتریک انرژی اتمی و منابع غیر متعارف مانند انرژی خورشیدی و بیوگاز؛ 15. استفاده غیر سوختی از منابع فسیلی و زغال سنگ؛ 16. کنترل امراض مسری بهبود صنایع دارویی و استفاده از داروهای سنتی و محلی؛ 17.

برنامه ریزی تنظیم خانواده و جمعیت؛ 18. ایجاد مسکن ارزان قیمت و بادوام؛ 19. ایجاد جاده و پیاده روهای ارزان قیمت 20. بهبود سیستم راه آهن و پست و مخابرات؛ 21. کسب دانش فنی لازم در پروژه های تکنولوژی فضایی 22 حفاظت محیط زیست.

12. ایجاد مراکز تحقیقاتی مورد نیاز

شکاف موجود بین وضع فعلی و وضع دلخواه میبایست با ایجاد مراکز و انستیتوهای تحقیقاتی

پر شود موسساتی که ایجاد آن ها از اولویت برخوردارند به شرح زیر میباشد:

1. انستیتوی ملی دامپزشکی و دامپروزی؛ 2. انستیتو ملی اقیانوس شناسی؛ 3. سازمان تحقیقاتی

مدیریت آب؛ 4. سازمان ملی کاربرد پژوهش های علمی 5. انستیتو پژوهشی انرژی خورشیدی؛ 6.

انستیتوی برق 7. انستیتوی ملی تحقیقات راه و ترابری 8. مرکز تحقیقات علوم و تکنولوژی فضایی؛

9. انستیتوی ملی تحقیقات ساختمان

13. توسعه و بهره گیری از نیروی انسانی در زمینه علوم و فنون

توسعه و بهره گیری از نیروی انسانی علمی و فنی یکی از مسائل بسیار مهم و اساسی است. با توجه به وضع موجود و بررسیهایی که بر اساس الگوهای بین المللی انجام شده است نیروی انسانی مورد نیاز در زمینه علوم و فنون از سال 1981 میلادی تعداد 10 هزار نفر پژوهشگر و 36 هزار نفر

تکنسین میباشد که لازمست در نظام تحقیقات علمی و فنی پاکستان مشغول باشند. در حال حاضر تعداد پژوهشگران در حدود 4000 نفر و تعداد تکنسین ها در حدود 2600 نفر میباشد.

یکی از مشکلاتی که به کمبود پژوهشگر منجر شده است امکانات ناقص تحصیلات دانشگاهی در سطوح فوق لیسانس و دکترا میباشد در حال حاضر اکثر پژوهشگران رشته های علمی و فنی کشور در خارج تربیت میشوند ولی متأسفانه این افراد از دو ایراد مهم برخوردارند. اولاً رشته های

تحصیلی آن‌ها در خارج متناسب با احتیاجات مملکت نیست و در ثانی تعداد قابل ملاحظه‌ای از آن‌ها یا در خارج مقیم میشوند و یا پس از مراجعت دوباره به کشورهای خارج مهاجرت می‌نمایند. بنابراین ضروری است که هر چه زودتر امکانات تربیت پژوهشگران مورد نیاز در داخل کشور فراهم گردد و دوره‌های فوق لیسانس و دکترا تقویت شوند. پژوهشگران مورد نیاز برای پیشبرد هدف‌های علمی و

فنی کشور میبایست در رشته‌های با اولویت زیر تربیت شوند.

الکترونیک مهندسی متالوژی تکنولوژی سوخت مهندسی علوم دریایی، مهندس کشتی

طراحی صنعتی علوم کامپیوتر، پتروشیمی و تکنولوژی هسته‌ای در عین حال میبایست از فرار مغزها به خارج از کشور شدیداً جلوگیری به عمل آید و امکانات بازگشت پژوهشگران پاکستانی مقیم خارج فراهم گردد.

14. ترویج علوم و فنون

یکی از اقدامات لازم برای ترویج علوم و دانش فنی آگاه نمودن توده مردم از اصول و ثمرات علوم و فنون و مشارکت آن‌ها در ایجاد نوآوری هاست. تازمانی که کشاورزان، کارگران، زنان

خانه دار و دانش آموزان به اصول و فواید علوم و فنون معتقد نباشند پیشرفت علمی و صنعتی کشور مورد تأیید عامه قرار نخواهد گرفت ترویج علوم و دانش فنی از طریق وسایل ارتباط جمعی، ایجاد موزه‌ها، کلوب‌ها و انجمن‌های علمی و فنی از ضروریات هر جامعه امروزی است. یکی دیگر از اقدامات لازم برای پیشرفت علوم و فنون ارتقاء وضع اجتماعی و قدر و منزلت پژوهشگران و تشویق

آنان به امر تحقیق و ایجاد محیط مناسب برای رشد خلاقیت علمی و فنی است

15. انتقال تکنولوژی

تقویت امکانات داخلی برای انتخاب، دستیابی انطباق جذب و بهره‌وری از تکنولوژی در

کشور وجود ندارد. از طرف دیگر به منظور حصول اطمینان از اینکه تنها تکنولوژی مورد نیاز به

کشور وارد شود و پس از مدت محدودی بصورت تکنولوژی ملی درآید، برقراری نظام انتخاب

مطلوب و وضع قوانین و مقررات ناظر بر گسترش ادامه فعالیت و جذب آن‌ها بسیار لازم میباشد. متأسفانه در حال حاضر شرایط و قیمت‌هایی که از طرف کشورهای صنعتی به پاکستان تحمیل میگردد عادلانه نیست و دولت پاکستان از امکانات و انتخاب و تعیین شرایط مطلوب برای انتقال

تکنولوژی محروم است ایجاد مرکز ملی انتقال تکنولوژی با اختیارات و مسوولیت‌های لازم برای

ارزیابی و انتخاب تکنولوژی و بررسی وضع موجود و نیاز کشور ضروری است. همچنین تقویت

مراکز اطلاعات و خدمات علمی و فنی که در حال حاضر بسیار ضعیف هستند بسیار لازم است. برای

تأمین این منظور تربیت متخصصین اطلاعاتی و استفاده از روش های جدید گردآوری تجزیه و

تحلیل، ذخیره، بازیابی و اشاعه اطلاعات میبایست از اقدامات با اولویت تلقی گردند. از طرف دیگر

نتایج تحقیقات اغلب بلااستفاده میمانند و رابطه ای بین نتایج تحقیقات و صنعت وجود ندارد. برای رفع این مشکل و بهره گیری صحیح از نتایج تحقیقات ایجاد سازمان کاربرد پژوهش های علمی و فنی

بسیار ضروری است مراکز مهندسی مشاور و سازمانهای طراحی نیز باید هر چه بیشتر تقویت شوند

تا حداکثر استفاده از امکانات علمی و فنی کشور به عمل آید دوره های کارآموزی و بازآموزی

برای کارکنان موسسات علمی و صنعتی نیز باید تاسیس و گسترش یابند در زمینه تکنولوژی مناسب

لازمست صنایع روستایی و بومی تقویت شوند و از طریق افزایش تولیدات کشاورزی سطح اقتصاد روستائیان افزایش یابد. در سطح روستاها لازمست از طریق معرفی صنایع کوچک روستایی اشتغال

هر چه بیشتر روستائیان را تامین. نمود ایجاد ساختمان های روستایی ارزان قیمت و بادوام، تامین آب

مشروب و سالم جاده های روستایی استفاده از منابع انرژی ارزان قیمت میبایست از اولویت خاص

برخوردار باشند.

16 نقش سازمان ملل و همکاری های بین المللی

سازمان ملل دارای موسسات متعددی است که هر کدام به نحوی با علوم و تکنولوژی سروکار

دارند و چنین به نظر میرسد که بین آن ها هماهنگی لازم وجود ندارد و دوباره کاری های زیادی در فعالیت آن ها مشاهده میگردد. از نظر کشورهای در حال توسعه این عدم هماهنگی باعث سرگردانی

آنها در مقابل برنامه های مختلف علمی و فنی میشود. بنابراین لازم است هدف ها و خط مشی سازمان های مختلف علمی و فنی وابسته به سازمان ملل متحد مورد بررسی قرار گیرد و هماهنگی لازم

بین فعالیت آن ها ایجاد گردد از طرف دیگر تخصیص اعتبارات سازمان ملل متحد به فعالیت های

علمی و فنی بسیار ناچیز است و لازم است اعتبارات مذکور افزایش یابد. سازمان ملل میبایست امکانات لازم را برای کشورهای در حال توسعه برای دسترسی به اطلاعات علمی و فنی بخصوص در زمینه علوم و فنون هسته ای، الکترونیک و فضا فراهم سازد.

سازمان ملل می بایست فعالیت خود را در زمینه ایجاد بانک اطلاعات فنی تقویت بخشد و در

این مورد نیاز کشورهای در حال توسعه را در نظر داشته باشد.

ص: 353

برنامه های مشابهی که توسط یونسکو در زمینه اطلاعات علمی و فنی اجرا میشود میبایست به مقدار زیادی هماهنگ و تقویت گردد سازمان ملل میتواند به طرق زیر در ایجاد تکنولوژی های بومی به کشورهای در حال توسعه کمک نماید.

1. تحکیم زیربنای علمی و فنی کشورهای در حال توسعه و کمک به تاسیس موسسات

پژوهشی مورد نیاز کشورهای مذکور

2. تربیت نیروی انسانی در زمینه های علمی و فنی مورد نیاز کشورهای در حال توسعه

3. تقویت مراکز اطلاعات و خدمات علمی و فنی

4. تشویق همکاری بین کشورهای در حال توسعه و همکاری های منطقه ای برای استفاده

مشترک از تکنولوژی های موجود در یک کشور شامل دانش فنی، مهارت ها، ماشین آلات، طراحی

دستگاه ها مشاوره در امور مهندسی و کارهای ساختمانی

5 تقویت مراکز خدمات و مشاوره مهندسی و طراحی کشورهای در حال توسعه به منظور

استفاده مؤثر از برنامه های همکاری سازمان ملل متحد.

6. کمک به پرداخت هزینه های مهندسی مشاور و طراحی برای انتقال تکنولوژی از یک کشور

به کشور دیگر.

7. کشورهای در حال توسعه لازم است در مورد انتقال تکنولوژی با یکدیگر تبادل نظر نموده و برای جلوگیری از اشتباه قراردادهای

مشابهی تهیه و اجرا نمایند این کشورها همچنین میتوانند در زمینه های تحقیقات کاربردی از قبیل مهندسی صنایع الکترونیک کودهای

شیمیایی، پتروشیمی، اگر و شیمی (1)، انرژی صنایع شیمیایی ارزیابی منابع معدنی و غیره همکاری نمایند. در زمینه انتقال تکنولوژی

کشورهای در حال توسعه میتوانند جبهه های مشترکی تشکیل داده و شرایط مطلوب خود

را در قراردادها اعمال نمایند یکی از کمک هایی که کشورهای پیشرفته صنعتی میتوانند در زمینه

انتقال تکنولوژی از بخش خصوصی به کشورهای در حال توسعه انجام دهند این است که هزینه

انتقال تکنولوژی و دانش فنی را پردازند و مؤسسات تحقیقاتی خود را وادار نمایند همکاری های

مؤثری با مؤسسات مشابه در کشورهای در حال توسعه داشته باشند.

وزارت علوم و آموزش عالی تاریخ 57/6/26، شماره 5/2822، پیوست دارد

جناب آقای وزیر، احتراماً به استحضار میرساند که مدیر کل یونسکو ضمن نامه شماره CL/2592 مورخ 6 آوریل 1978 اعلام کرده بود که به علت وجود تورم و افزایش قیمت ها در جهان 7/750/000 دلار اعتبار منظور برای نجات معبد بوروبودور (1) در اندونزی کافی برای انجام کاری بدین گستردگی نتواند بود و به موجب برآوردی که شده است جمع مخارج بر جمع مخارج بر 14/400/000 دلار بالغ خواهد شد و بنابراین از دولت های عضو و سازمان های وابسته تقاضا کرده است میزان کمک خود را تا حد امکان افزایش دهند پس از دریافت نامه مدیر کل یونسکو و پس از تصویب جناب آقای وزیر آموزش و پرورش و سرپرست وزارت علوم و آموزش عالی نظر وزارت امور خارجه و وزارت فرهنگ استعلام شد وزارت امور خارجه با توجه به اینکه حفظ آثار باستانی که

جزو میراث جهانیان است وظیفه اخلاقی کلیه کشورها میباشد پیشنهاد کرد همچنان که دولت در

1973 بوسیله وزارت علوم و آموزش عالی مبلغ پنج هزار دلار به نشانه علاقه دولت به حفظ میراث فرهنگی در اختیار یونسکو گذاشت مبلغی حداقل در همان حد کمک کند. وزارت فرهنگ و هنر افزایش مبلغ را به علت لزوم صرفه جویی و همچنین قرار نداشتن این امر در عداد اولویت ها موجه و عملی تلقی نکرد.

جناب آقای وزیر آموزش و پرورش و سرپرست وزارت علوم و آموزش عالی در حاشیه گزارش شماره 987/8/1/1 مورخ 57/3/4 مقرر داشتند در صورت داشتن اعتبار و با توجه به نظریه وزارت امور خارجه چهار هزار (4000) دلار کمک کنیم.

در جلسه ای که بر حسب نظر جناب آقای حقدان و با حضور آقایان الفت معاون سازمان امور دانشجویان کشور شهbaz مدیر کل امور مالی و ذیحسابی وزارت علوم و آموزش عالی و نمایندگان سازمان برنامه و بودجه و کمیسیون ملی یونسکو در ایران تشکیل یافت تصمیم گرفته شد که کمک مذکور در صورت وجود اعتبار در ماده 17 و انطباق با موازین قانونی از آن محل پرداخت گردد وگرنه تصویب نامه های تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران تسلیم شود.

اینک با توجه به اهمیت موضوع ممتنی است در صورت موافقت اجازه فرمایند یا از محل (2)

ص: 355

-
- 1- Borobudur این معبد بزرگترین معبد بودای جهان محسوب میشود و در تاریخ 750 تا 842 میلادی ساخته شده است و در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده و تاکنون دوبار در سال های 11-1907 و 83-1973 مرمت شده است.
 - 2- بقیه سند ناقص است.

[حاشیه] همکار محترم آقای دکتر اردلان با توجه به مضایق مالی خود و نیازهای مالی روزافزون خودمان بهتر

است فعلاً صرف نظر. شود چراغی که به خانه روست به مسجد حرام است، 6/26

5

تلاش برای نجات اکروویل

با پیام مدیر کل یونسکو برای نجات اکروویل در روز 10 ژانویه در آتن که سر آغاز مبارزه

جهانی تازه ای است که باید کمک بینالمللی اعم از عمومی و خصوصی را برای نجات این مجموعه

بی نظیر بسیج کند، فعالیت مهمی در چهارچوب حفظ میراث بشریت آغاز شد.

وضع کنونی

این پیام، بازتاب وضع دردناک کنونی است. نه تنها پارتنون (1)

، و کاریاتید (2) آن، پرویام ها (3) و

معبد آتنا بلکه تمام این مکان تاریخی در معرض خطر انحطاط فوری و از بین رفتن قطعی در مهلتی

کم و بیش بلند است چرا که متخصصان یونانی و سه هیئت کارشناس اعزامی از طرف یونسکو به

محل بین سال های 1969 و 1975 خطرهای عمده ای که اکروویل را تهدید میکند مشخص و علل

آنها تعیین کرده اند. هر چند این تشخیص را نمیتوان کامل و قاطع دانست اما امکان دارد تدابیری در

نظر گرفته شوند که پاره ای از آنها با توجه به وسعت و تحول سریع این فاجعه تاکنون به کار بسته

شده اند.

ص: 356

1- پارتنون این ساختمان سفید و با شکوه قرنهایست بر فراز تپه اکروپولیس در نزدیکی آتن یونان ایستاده است. ساختمان آن بیشتر از 2500 سال پیش بر فراز این شهر ساخته شده است پارتنون مهمترین اثر معماری دوره کهن کلاسیک یونان است و مجسمه های سر در آن از نقطه های اوج هنر یونانی به حساب می آیند ساختمان پارتنون نشانه دمکراسی آتنی است. آن را پریکلس در سده پنجم پیش از میلاد بنا کرد.

2- کاریاتید و یا کاریایی ها ستون های زن، پیکر به گفته ویتروویوس معمار و یکی از لشکریان رومی در جنگ یونانیان علیه ایرانیان مردم

کاریا (نزدیک اسپارت در) لاکونیا از ایران پشتیبانی کردند. زمانی که یونانیان از پیشرفت ایرانیان در خاک یونان جلوگیری نمودند مردان کاریایی را گشتند و زنانشان را به بردگی بردند و مقرر شد این زنان تا ابد باری به دوش بکشند اینگونه ستون‌ها نمادی است از بارکشی ابدی زنان کاریایی (ویکی‌پدیا)

3- پریام یا پریاموس آخرین پادشاه تروا فرزند لائومدون و پدر هکتور و پاریس و کاساندا را با نابودی تروا نابود شد. (دهخدا، ج 4 ص 4865 و تاریخ تمدن، ج اول، ص 871)

نخستین مسوول خرابی از (حیث اهمیت) آلودگی هواست انیدرید سولفوروی (1) موجود در هوا باعث تبدیل سنگ مرمر به سولفات و تخریب تدریجی مجسمه ها و نقش برجسته ها می شود از هم اکنون نیز مقامات یونانی تدابیری اتخاذ کرده اند از جمله قفسی بطور موقت به دور سر در و کاریاتیدها قرار گرفته است. مجسمه های ارکئون به موزه اکروویل منتقل خواهد شد و بجای آن قالب هایی که در دست ساختمان است قرار خواهد گرفت در مورد سه مجسمه ای که در جلوخان غربی پارتنون قرار دارند نیز به همین نحو عمل خواهد شد تلاشهای موقتی دیگر برای حفظ افریز (2)

غربی پارتنون نقش های زمینی، آن در همان محل که هستند در دست مطالعه است. علیرغم فوریت این، تدابیر اجرای آن باید با مطالعات مقدماتی جدی توأم باشد؛ مثلاً جابجا کردن کاریاتید از نقطه نظر فنی یکی از دقیقترین عملیاتی است که میتوان تصور کرد. در آینده دور باید از راه اتخاذ تدابیر قانونی و عملی و قابل اجرا در مورد دستگاه های شوفاژ و مناطق صنعتی با آلودگی هوا مبارزه کرد.

ص: 357

1- دی اکسید، گوگرد گازی بی رنگ با بویی نافذ مانند بوی گوگرد در حال سوختن جد تشخیص بود 0/13 بوده و احساس سوزش و ناراحتی در غلظت PPM 1/9 بوجود میآید تحت فشار و در دمای 10- درجه سانتیگراد مایعی بی رنگ میشود. این ماده در آب حل شده و اسیدسولفورو تولید میکند که در این حالت بسیار خطرناک است دی اکسید گوگرد به طور عمده در اثر فعالیت هایی مانند سوختن زغال سنگ یا از نیروگاه های برق و صنایع ذوب مس ایجاد میگردد و در طبیعت نیز در نتیجه فعالیت های آتشفشانی تولید می گردد. سایر اساسی اکسید سولفورو، انیدرید سولفورو، اسید سولفوروانیدرید و بیسولفیت در صورت استنشاق مرگ آور است به چشم ها و دستگاه تنفسی و ریه ها آسیب شدید وارد می کند ممکن است عوارض با تأخیر ظاهر شوند در حالت مایع باعث ایجاد یخ زدگی می گردد. آتش گیر نیست دی اکسید گوگرد در اغلب مناطق صنعتی به عنوان آلوده کننده هوا شناخته میشود بسیاری از خطرات ناشی از حضور این گاز در هوا بطور مستقیم به نحوه واکنش آن با سایر مواد و ترکیبات مربوط می شود. حضور این گاز در هوا باعث نابودی پوشش گیاهی و ایجاد خطر برای پرندگان و حیوانات می شود تشکیل باران های اسیدی به دلیل وجود این گاز در اتمسفر بوده لذا تا حد ممکن باید از ورود این گاز به محیط جلوگیری کرده و در صورت لزوم مقدار آن را کاهش داد در محیط های آبی و دریایی اکسید گوگرد تشکیل اسید سولفورو میدهد که برای حیات مضر و منجر به ایجاد ناراحتی های تنفسی، قلبی عروقی و غیره می شود. بارانهای اسیدی باعث تخریب جنگل ها و تغییر ساختار خاک و اسیدی شدن نهرها و رودخانه ها می شود که برای ماهی ها و آبزیان خطرناک است حضور دی اکسید گوگرد در دراز مدت تغییر در تنوع طبیعی گیاهان و جانوران در اکوسیستم را در پی خواهد داشت. علاوه بر این باعث تخریب ساختمان ها شامل آثار باستانی، بناهای یادبود مجسمه ها که بخشی از فرهنگ ملتها هستند میشود. ر.ک. مرکز یادگیری سایت، تیبان گردآوری و تنظیم آلچا لائلو

2- آنچه از دیوار برآمده باشد، مانند سنگی که در جرزه های کوچ بکار می گذارند تا از صدمه محفوظ باشد؛ طاق خانه، طاق کرانه های دیوار به خشت گرفته دهخدا. (ج 2 ص 2612)

در ساختمان های قدیمی باید خرابی های فیزیکی و شیمیایی مصالح را مسوول دانست ساختمان های فلزی و بتون آرم های که بین سالهای 1913 و 1931 برای محکم کاری بنا به آن اضافه شد به لحاظ تفاوت ضریب انبساط حرارتی زمین مصالح فوق و سنگ ها یا تورم توده های فلزی پس از اکسیداسیون اثر ویرانگی دارد مصالح دیگری را به جای مصالح نامبرده مسائلی را مطرح می کند که مستلزم مطالعات دقیق از طرف متخصصان حفاظت است. از طرف دیگر انفجار بمبارانها و آتش سوزی ها و سایر حوادث ناگوار به پایداری ساختمان ها صدمه وارد آورده است به این ترتیب

ستون ها و کتیبه سرستون ها شکسته یا ترک برداشته و در نتیجه استقامت اولیه آن ها بکلی فرق کرده است. اگر این استقامت که خود از شاهکارهای معماران دوران باستان است ضریب اطمینان قابل ملاحظه ای داشت اینک تعادل فعلی برخی قسمتها به حد عدم تعادل رسیده است و برقراری مجدد تعادل ممکن نیست؛ مگر آنکه قبلاً فشارهایی که به نقاط حساس وارد میشود محاسبه و مناطقی که نیاز به تثبیت و استحکام دارند معین شوند.

یکی دیگر از عوامل خراب کننده سائیدگی است که بر اثر رفت و آمد بازدیدکنندگان ایجاد

می شود. البته مقامات یونانی بازدید از پارتون و اطراف را منع کرده اند ولی تمام این تدابیر موقتی است باید یک راه حل بلند مدت برای بازدید افراد بیشتری پیش بینی کرد

در خاتمه باید اضافه کرد که استحکام صخره اکروپول که استحکام مجموعه بنا به آن بستگی دارد عاری از عیب و نقص نیست مقامات ملی به یک بررسی مقدماتی دست زده اند ولی این کار باید به ویژه در موارد زیر گسترش یابد. تهیه یک نقشه 500 را از ساخت محل از نظر زمین شناسی، با

تعیین محل ویرانی و مسیر شکاف ها با طریقه استرئوگرافی با بررسی تغییرات فعلی آب های زیرزمینی با اشاره به سیستم زهکشی ارزیابی زیان های وارده به تخت سنگ ها بر اثر تغییرات سفره آب زیرزمینی یخبندان ها و اثرات جدا شده لایه ها در سطوح شیبدار در مقابل برخلاف آنچه گهگاه در برخی مقامات روزنامه ها ادعا شده است به نظر نمیرسد که نزدیکی فرودگاه و لرزشهایی که بر اثر

پرواز هواپیماهای مافوق صوت یا جز آن ایجاد میشود خطر جدی بلاواسطه ای در برداشت داشته باشد. دست بالا میتوان گفت که گازهایی که از هواپیماها خارج میشود به آلودگی هوای در منطقه آتن می افزاید.

علاوه بر تدابیر فوری نامبرده در بالا مقامات یونانی یک کمیته مشورتی به ریاست پروفیسور پلاتن از دانشگاه آتن و مرکب از هفت عضو (سه باستانشناس حفاری)، دو معمار متخصص احیاء

، بناها، یک مهندس راه و ساختمان و یک شیمیدان تشکیل شده اند این کمیته مسوول تهیه و تدوین

توصیه نامه هایی درباره مسائل مربوط به حفظ بناهای فوق و محوطه آن هاست این توصیه نامه ها باید مورد موافقت شورای باستانشناسی که بالاترین مرجع در این زمینه است قرار گیرد.

کمیته اکروویل تاکنون چند گروه کار مرکب از کارشناسان یونانی به منظور تهیه فهرست معماری ارکئون و مطالعه آماری این بنا تشکیل داده است. از طرف دیگر موسسات دیگر یونانی مطالعات زیر را آغاز کرده اند استفاده از گاماگرافی برای ردیابی تیرهای آهنی در کتیبه بالای سرستون های جلوخان کاریاتیدها ردیابی شکاف های داخلی و مقاومت سنگهای مرمر با استفاده از امواج مافوق صوت با تعیین پایداری سنگ مرمر در مقابل فشار، کشش خمیدگی و خلل و فرج تعیین استواری پارتنون به وسیله یک نمونه پلاستیکی و با استفاده از روش فتونقشه برداری از سطح

اکروویل با مقیاس 1/100 محل از نظر زمین شناسی و مقاومت صخره ها و غیره و بالاخره یک گروه از کارشناسان بهای تقریبی تبدیل شوفاژ گازوئیلی به شوفاژ برقی را مورد بررسی قرار داده است.

وسعت و دامنه این وظیفه مهم تمام جامعه بین المللی را در مقابل یک تلاش عظیم قرار می دهد. این جامعه نمی تواند شاهد مصیبتی باشد که این جامعه پرشکوه را تهدید می کند و مجموعه ای که نمونه

نمیتواند

پرافتخار عصر طلایی پریکلس (1) است در بیش از 2400 سال پیش نشانی از نبوغ خود را بر آن گزارده اند به همین جهت کنفرانس عمومی یونسکو در اجلاسیه نوزدهم خود به درخواست دولت یونان مبنی بر آغاز اقدامی به سرپرستی یونسکو برای گردآوری کمک های خصوصی و عمومی به

منظور نجات اکروویل پاسخ مثبت داد.

پیام مدیر کل

آقای آمادو مهتار، امبو در پیامی پس از اخذ تصمیم فوق گفت یونسکو که بنا بر اساسنامه خود مامور حفظ و نگهداری میراث جهانی آثار هنری و بناهایی با ارزش تاریخی یا علمی است بدین ترتیب وظیفه دارد همبستگی بین المللی را برای نجات این گنجینه های فرهنگی برانگیزد؛ زیرا این

گنجینه ها هر چند به میراث یونان تعلق دارند در عین حال جزء میراث مشترک بشریت به شمار

می آیند با این عمل یونسکو کوشش دوستان بیشمار یونان در سراسر جهان را که حاضر به کمک و همکاری مستقیم هستند از راه هایی تقویت میشود معلوم کردن نیازها هماهنگ کردن کمک هایی

ص: 359

الهه خرد به سرپرستی هنرمند آتنی «فیدياس» ساخته شد. پريكلس سياستمدار و مصلح بزرگ يونانی در قرن پنجم قبل از ميلاد. ر.ك.
(تاريخ تمدن يونان باستان و ويل دورانت ترجمه اميرحسين آريان پور و ديگران، ج 2 ص 10)

که ارائه میشود با تشویق کمکهای خارجی و نظارت دقیق بر استفاده و زمانبندی این کمک ها و

توافق با مقامات یونانی بر حسب نیازها و امکانات به همین جهت همان طوری که اسلاف من در

مورد بناهای نوبی در مصر علیا و نیز معبد بوربودور در اندونزی موهنجو دارو در پاکستان و کارتاژ

در تونس اقدام به عمل آورده اند من نیز در اینجا رسماً وجدان جهانی را مخاطب قرار میدهم تا به نجات آکروپل (1) بشتابد به نام یونسکو از دولت ها و کمیسیون ملی یونسکو، موسسات عمومی و

خصوصی مردم 141 کشور عضو کشور عضو این سازمان دعوت میکنم کمک های سخاوتمندانه خود را اعم از پول و جنس و یا خدمات لازم برای اجرای وظیفه بزرگی که دولت یونان با مشارکت یونسکو آغاز کرده است همکاری کنند از همه سازمان های بین المللی متخصصان مانند مرکز

بین المللی مطالعات نیز از دانش آموزان دانشجویان و استادان در تمام دانشگاه ها دعوت می کنم با

میکنم همکاری کمیسیون ملی یونسکو در کشورهای خود به جمع آوری اعاناتی پردازند که حاصل آن به

نجات یکی از ارزنده ترین آثار تمدن که علم و فلسفه و هنر هنوز بسیار بدان مدیون است اختصاص

یابد. بالاخره از میلیون ها افرادی که تاکنون آتن را دیده اند و یا خواهند دید و نیز از کسانی که شاید

هرگز این فرصت را نیابند ولی به هر فضای فرهنگی که تعلق داشته باشند بخوبی احساس می کنند که گنجینه های آکروپل نمونه اوج نبوغ خلاق بشر است دعوت میکنم از کمک های مالی ولو ناچیز دریغ نکنند تا بدین ترتیب سهمی در این کوشش مشترک داشته باشند. شکی ندارم که این بار نیز بشریت ثابت خواهد کرد که به ارزش میراث خود واقف و خواهان نجات آن است و بدین ترتیب در ورای گوناگونی برابری ها و نظام ها این وحدت معنوی را که جهان ما نیازمند آن است پیش خواهد برد جهانی که در آن ملتها با آگاهی به وابستگی متقابل و سرنوشت مشترک خود می خواهند یک نظام جدید بر پایه همبستگی بین خلق ها برقرار سازند.

شیوه های اقدام برای نجات آکروپل

این اقدام وسیع به نحو زیر انجام خواهد شد یک کمیته مشورتی بین المللی از طرف دولت یونان تشکیل خواهد شد تا در موارد زیر ابراز عقیده کند. پیشرفت کارها وضع مالی عملیات و

مبالغی که باید به صندوق بین المللی که از طرف یونسکو تاسیس شده است ریخته است.

150 متر بالاتر از سطح دریا قرار دارد معبد تاریخی اکروپولیس برای مردم یونان یک نماد ملی است. این مجموعه با دقت و ظرافت بسیار دقیق هندسی و ریاضی ساخته شده است. (ویکی پدیا)

این کمیته مرکب از شخصیت هایی است که نماینده دولت های عضو خواهند بود که دست کم

25000 دلار به صندوق بین المللی کمک کرده باشند و یا در قلمرو آنها کمیته های خصوصی اقلا مبلغ بیست و پنج هزار دلار به صندوق مزبور ریخته باشند شیوه های مختلف این اقدام در موافقتنامه یونسکو و دولت یونان قید خواهد شد هزینه کل کارها بالغ بر 15 میلیون دلار پیش بینی شده است و یونسکو کوشش خواهد کرد که 10 میلیون آن را جمع آوری نماید.

6

کمیسیون ملی یونسکو در، ایران، تهران خیابان ایرانشهر شمالی شماره 268-صندوق پستی 1533

مجمع تدوین تاریخ تمدنهای آسیای مرکزی

مقر یونسکو (17 تا 16 مهر 1357) 9 تا 11 اکتبر (1978)

بنا به دعوت یونسکو مجمع مربوط به تدوین تاریخ تمدنهای آسیای مرکزی از تاریخ 12 تا 12 تا 19 مهر 1357 (9) تا 11 اکتبر در مقر یونسکو تشکیل شد یونسکو از کمیسیون های ملی یونسکو در کشورهای منطقه دعوت کرده بود که هر یک دو نفر متخصص و صاحب نظر بدین مجمع اعزام دارند و به علاوه تی چند از دانشمندان و محققان را به شرکت در آن فراخوانده بود. نمایندگان ایران

استاد ذبیح اله صفا و فریدون، اردلان، هند مغولستان، پاکستان افغانستان کارشناسان افغانی فقط توانستند در آخرین جلسه به هنگام بحث و تصویب گزارش نهایی حاضر شوند) در مذاکرات شرکت

جستند؛

نمایندگان به سبب تخصص و صلاحیت شخصی دعوت شده بودند و نه به عنوان نمایندگی دولت خود. معهدا هیات نمایندگی ایران با توجه به سابقه ایجاد و تحول این طرح در یونسکو و با در نظر گرفتن نظر مقامات ذی علاقه و درک عقاید محافل فرهنگی و علمی کشور، نقش خود را در آن

جمع ایفا کرد

هدف یونسکو در طرح موسوم به تمدن ملل آسیای مرکزی انجام مطالعات فرهنگی و معرفی

آثار فرهنگی در طریق شناخت و احترام به هویت فرهنگی است. موضوع های راجع به تهیه تاریخ تمدن های آسیای مرکزی را در پنج نکته میتوان خلاصه کرد:

ص: 361

- تعیین نوع و چگونگی این تاریخ - حدود جغرافیایی آن - ادوار و زمانهای آن - ترکیب اعضای کمیته بین المللی نگارش آن - تحقیقات و اقدامات گوناگونی که درباره تمدنهای آسیای مرکزی انجام میگیرند که میتوانند در تدوین تاریخ مورد نظر مؤثر باشند.

در واقع مذاکرات مجمع با سخنان معاون مدیر کل یونسکو آغاز شد و پروفیسور بیهار (اهل مغولستان به عنوان رئیس و آقای استاد ذبیح اله صفا به عنوان نایب رئیس و آقای پروفیسور دانی) اهل پاکستان به سمت مخبر برگزیده شدند.

مجمع طی سه روز پس از بحث های طولانی و بیان نظرگاه های مختلف بر سر نوع و چگونگی تدوین این، تاریخ حدود جغرافیایی، آن تقسیم مطالب و مجلدات، آن ترکیب اعضای کمیته بین المللی نگارش آن سرانجام به توافق رسید گزارشهای آن نیز پس از تجدید بحث درباره بعضی نکته های مورد اختلاف تصویب شد متنهای فرانسه و انگلیسی گزارش مذکور که ضمیمه اند قالب های این

توافق را عرضه می دارند .

نظرگاه های متفاوت و خطوط اصلی مباحثات

تدوین تاریخ درباره تمدن و فرهنگ جهان و منطقه های معین در حیات یونسکو دارای سوابقی است. یونسکو چند سال قبل کار عظیم تدوین تاریخ تکامل علمی و فرهنگی بشر را به پایان برد؛ هم اکنون نیز تحت نظر آن سازمان گروه هایی مشغول «تالیف تاریخ افریقا» و «تاریخ آمریکای لاتین» و جنبه هایی از تاریخ اروپا و اقیانوسیه هستند و تجربه آن سازمان در این زمینه ها طبعاً برای تالیف تاریخ تمدن های ملل آسیای مرکزی سودمند تواند بود.

نماینده ایران با توجه به مقصود یونسکو در زمینه هویت فرهنگی و اثر آن در پیشبرد هدف های استقلال ملی در بعضی کشورها و نیز ایستادگی در برابر هجوم بعضی شکل‌های بی بندوبار تمدن غربی بر این نکته تاکید کرد که این هدف در تدوین تاریخ تمدن ملل آسیای مرکزی باید رعایت گردد. لیکن در این راه باید احترام هویت فرهنگی کشورهای منطقه پیوسته محفوظ ماند و مختصات فرهنگ هر ملت بطور کامل رعایت گردد. لیکن در این راه باید احترام هویت فرهنگی همه کشورهای منطقه پیوسته محفوظ ماند و مختصات فرهنگ هر ملت به طور کامل رعایت گردد. به عبارت دیگر برای اثبات و تایید هویت ملی شخص نمی توان ویژگی های فرهنگی سایر ملل را به عاریت گرفت. نماینده ایران تصریح کرد که اقدام و ساکنان آسیای مرکزی تا حدود زیادی تحت تاثیر تمدن های ایرانی هندی چینی قرار گرفته اند و آنچه ما به عنوان تمدن آسیای مرکزی می نامیم

حاصل نفوذ این تمدن هاست؛ به ویژه این آثار در جریان های فکری و فلسفی، ادبیات و زبان

تحولات، علمی رشته‌های مختلف هنری بسیار بارز و شخص. است به علاوه نفوذ دین در آسیای مرکزی عامل ممتدی در تکوین و تکامل عقاید و اندیشه‌ها و تنوع شکل‌های بیان هنری و ادبی به شمار می‌رفته است که میباید در تدوین یک تاریخ بدان نیز عنایت شود. و همچنین تمدنهای دیگری از خارج از منطقه آسیای مرکزی و حتی قاره آسیا به درون منطقه راه یافته‌اند که اثرات آن‌ها را باید مورد نظر قرار داد. بررسی مجموعه آثار متقابل فرهنگ‌های گوناگون در تاریخ این منطقه یکی از اصول کار و وظایف کمیته بین‌المللی نگارش این تاریخ محسوب میشود. نماینده ایران برداشت خود را از تاریخ در قلمرو کار یونسکو بیان و چنین تأکید کرد که تاریخ تمدن‌های آسیای مرکزی میباید بر یک برداشت همبسته از تحولات فرهنگی و علمی در افق تاریخی استوار باشد و ضمن آنکه لزوماً و در حد کافی باید به شرایط مکمل، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی دوران توجه شود، از طرح مسائلی که به جدایی این ملتها و کشورها می‌انجامد احتراز گردد. نماینده ایران تصریح کرد که تألیف یک تاریخ درباره تسلط‌های سیاسی و نظامی و اقتصادی در صلاحیت و مطلوب یونسکو نیست و به طریق اولی مورد علاقه این مجمع قرار ندارد.

نماینده ایران هنگام بحث درباره دامنه نفوذ تمدن‌ها در آسیای مرکزی تلویحاً به امکان تدوین کتابی درباره «تاریخ آسیا» اشاره کرد زیرا همان نیازی که برای تدوین تاریخ‌های افریقا و آمریکای لاتین وجود دارد در آسیا که گهواره تمدن جهان است و مناطق طبیعی فرهنگی متعدد و فرهنگ‌های متنوع دارد دو چندان احساس میشود. این نیت طبعاً دور از منظور و دستور کار مجمع بود ولی می‌تواند موضوع طرح قطعنامه‌ای از جانب ایران به کنفرانس عمومی یونسکو قرار گیرد در آسیای مرکزی ما از چه و از چه کسانی سخن می‌گوئیم؟ این پرسشی بود که نماینده ایران به میان آورد. غالباً ساکنان و اهالی این خطه را اقوام و قبایل سیار و کوچ‌نشین تشکیل می‌داده‌اند که البته فرهنگ

ویژه خود را داشته‌اند ولی به طور عمده از تمدن‌های هندی و ایرانی و چینی اثر می‌پذیرفته‌اند. در

دوران‌هایی از تاریخ این اقوام به کشورهای آسیایی و حتی فراتر از آن هجوم می‌برده‌اند. حملات قبایل مغول و ترک از این قرار بوده است و به دنبال آن یک نوع تسلط سیاسی و نظامی امتداد می‌یافته است آنچه اهمیت دارد اینست که اینگونه تسلط سیاسی به وحدت فرهنگی ملل منطقه نمی‌توانسته است بینجامد در این مورد آقای همتا دانشمند مجارستانی تعبیر *Unification Culturelle* را به کار برد که نماینده ایران کلام ایشان را با وجود پذیرش اصول تنوع و گوناگونی فرهنگها تصحیح کرد و افزود که جستجوی تاثیرهای متقابل فرهنگی به معنای یکنواختی و وحدت فرهنگ نیست نماینده ایران نتیجه گرفت که بررسی تمدن‌های ملل آسیای مرکزی به معنای

جستجوی تاثیر متقابل ارزشهای فرهنگی ملل آن منطقه به وسیله یک همکاری منطقه ای است و نه اثبات وحدت این تمدنها زیرا هر ملت فرهنگ مخصوص خود را دارد و یونسکو متکی به اصل تنوع فرهنگ ها و احترام آن هاست همچنین نماینده ایران اظهار داشت که تعیین آثار روابط متقابل فرهنگی مبتنی بر شناخت فرهنگ های ملی است و یونسکو میباید با آن عده از کشورهای عضو برای خودشناسی فرهنگی و انجام تحقیقات علمی و اصیل درباره تمدن و فرهنگ آن ها با تسهیل ایجاد مراکز تحقیقاتی ملی همکاری و همفکری کند. در اکثر کشورهای آسیایی نه در گذشته و نه در حال موسسات تحقیقاتی درباره تاریخ و تمدن آنها وجود ندارد تا مبانی این شناخت را تامین کنند؛ بنابراین کار تدوین تاریخ ملل آسیای مرکزی باید به موازات کسب این شناخت و حتی پس از

حصول این معرفت تحقق پذیرد

حدود جغرافیایی - نماینده ایران پیش از آغاز گفتگو درباره حدود جغرافیایی چنین اظهار داشت که جلسه حاضر کاملاً معرف نمایندگی های سرزمین ها و محافل تحقیقات فرهنگی و

مجمع

تاریخی ذیعلاقه نیست زیرا همه کشورهای منطقه برای تبادل نظر به این جلسه دعوت نشده اند و نیز

دانشمندان بعضی کشورها از قبیل آلمان ایتالیا و فرانسه به این مجمع راه نیافته اند و حال آنکه در این گونه مجامع میباید مشارکت صاحب نظران در حد کافی، مورد نظر باشد.

بحث پیرامون حدود جغرافیایی با ذکر دو نقطه نظر آغاز شد نماینده ایران اظهار عقیده کرد که محققان تمدنهای آسیای مرکزی و جغرافیدانان در آثار متعدد خود در ضمن فرهنگهای معتبر جهان تقریباً بر سر این تعریف ماریو بوساگلی محقق ایرانی توافق دارند که آسیای مرکزی از تبت

تا، چین از هند تا دریای خزر امتداد دارد و ابنای این مجمع علمی میباید به این تعاریف توجه کنند. نماینده مجارستان معتقد بود که تعریف جغرافیایی دشوار است زیرا مرزهای قدیم اکنون تغییر

یافته اند. منظور وی این بود که موضوع شرکت چین در اجرای طرح به میان نیاید. نماینده ایران در تایید نظر خود استدلال کرد که در اینمورد دانشمند شوروی Droleyshev

در رساله ای تحت عنوان مشارکت دانشمندان شوروی در برنامه تحقیقات بین المللی که چند سال پیش نوشته شده چنین استنتاج کرده است که آسیای مرکزی شامل، افغانستان، جمهوری های آسیایی شوروی بخش هایی از، ایران، پاکستان، هندوستان سین کیانگ تبت و مغولستان است و افزود که اصل توزیع عادلانه جغرافیایی ایجاد میکند که همه کشورهای ذیربط در اجرای این طرح به همکاری و مشارکت فراخوانده شوند سرانجام پس از پیشنهادی «آقای سینور» دانشمند آمریکایی

مجمع در مورد قلمرو جغرافیایی طرح به شرح زیر به توافق نایل

آمد.

حدود جغرافیایی آسیای مرکزی با توجه به کنفرانس هایی که سابقاً زیر مسوولیت یونسکو

تشکیل شده شامل سرزمین های واقع در افغانستان، بخش غربی چین، شمال هند، شمال شرقی ایران،

مغولستان، پاکستان و جمهوری های آسیایی شوروی است».

با این حال جمع رعایت دوره ها و زمانها در تالیف فصول کتاب - در این باره دو نظر وجود داشت یکی

متابعت از تصمیم های کنفرانس داشته که تالیف تاریخ تمدن ملل آسیای مرکزی را در شش مجلد و بر حسب زمان ها و دوره های معین پیشنهاد کرده بود و دیگری توضیحات نماینده ایران مبنی بر اینکه جریان های همبسته فرهنگی و علمی و آسیای مرکزی بر حسب رشته های هنری معماری ادبی علمی، تحولات فکری و سیر فلسفی و تاثیر مذاهب در یک افق تاریخی به نظر آید و البته این مباحث بر حسب ادوار و زمانهای تاریخی تنظیم گردد و در خلال این ادوار تاثیر قاطع تمدن های بزرگی مانند تمدن ایرانی هندی چینی در تکوین تمدن های آسیای مرکزی مورد توجه قرار گیرد و نماینده ایران بار دیگر نظر کمیته را بدین نکته معطوف داشت که در تدوین تاریخ آسیای مرکزی مطلقاً باید به تحولات فرهنگی و علمی توجه و از جنبه سیاسی آن احتراز شود و مخصوصاً تاکید

کرد که فصول تاریخ نباید بر حسب رویدادهای سیاسی و یورشها و حملات قبایل مختلف تنظیم شود زیرا این تعرضها و فتوحات با ایجاد وقفه در تکامل تمدنهای بزرگ مجاور نتایج فاجعه بار

کشورهایی که مستقیماً با طرح مربوطند از 6 به 7 افزایش یافت.

در پی داشته اند.

کمیته این در نظر را تلفیق و چنین استنتاج کرد که تاریخ تمدن آسیای مرکزی بر حسب دوره ها و موضوع های معین در جهت بیان هویت فرهنگی ملت های آسیای مرکزی و با رعایت تأثیرهای متقابل فرهنگی تدوین خواهد شد و نقش تمدن های عظیم ایرانی و هندی و چینی در آن میان ذکر خواهد گشت. نماینده مدیر کل یونسکو توضیح داد که نظر نماینده ایران درباره تکیه بر زمینه ها و موضوع های معین از طریق دعوت مجامع کارشناسان و محققان تامین خواهد شد. همچنین کمیته در زمانبندی مجلدات تاریخ تجدید نظر کرد و در آن تغییراتی داد.

کمیته بین المللی نگارش - درباره مسوولیت و ترکیب کمیته مذکور نظرهای مختلفی اظهار شد. در این مورد نماینده مدیر کل یونسکو توضیح داد که کمیته بین المللی مامور تدوین تاریخ مورد نظر خواهد بود ولی در نهایت امر یونسکو مانند موارد مشابه دیگر مسوولیت مطالب کتاب را خواهد داشت. اعضای کمیته بین المللی بر حسب تخصص خود و نه به نمایندگی کشور مربوط از جانب مدیر

کل یونسکو منصوب خواهد شد.

چنین تصویب شد که کمیته بینالمللی مرکب از تعداد 12 تا 15 نفر از دانشمندان و محققان کشورهایی که با طرح ارتباط مستقیم دارند و همچنین کارشناسان سایر کشورها خواهد بود و

صاحبان نظرات کشورهای منطقه در این میان اکثریت خواهند داشت.

چون ضمن مذاکرات این نیست آشکار شد که نمایندگان مغولستان و مجارستان در صددند چین را از عداد کشورهای مربوط به طرح خارج سازند، نماینده ایران بار دیگر ناچار لزوم رعایت موازین یونسکو را که متکی بر مشارکت یکسان و آزاد کشورهاست در کار کمیته تأکید کرد و افزود که اگرچه این کمیته خصلت مشورتی دارد ولی اصول دمکراتیک حاکم بر روابط ملت ها که از سوی یونسکو اجرا میشود نباید از نظر این مجمع دور بماند و درست است که مدیر کل یونسکو تصمیم نهایی را بر حسب این اصول اتخاذ خواهد کرد؛ ولی شان این مجمع ایجاب می کند که اختلافات سیاسی را در کار علمی خود دخالت ندهد و نظرهای درست و روشنی که تصمیم مدیر کل یونسکو را تسهیل توانند کرد اظهار دارد. نماینده مجارستان گفت که بین چین و بعضی

کشورهای منطقه اختلاف وجود دارد و شرکت چین در این طرح سودمند نخواهد بود. سرانجام کمیته تصویب کرد که همه کشورهای منطقه در کمیته بین المللی نگارش کتاب

عضویت داشته باشند.

سایر فعالیت های فرهنگی مربوط به تدوین تاریخ تمدن آسیای مرکزی

1. نماینده مدیر کل یونسکو برنامه تحقیقاتی یونسکو را در زمینه اکتشاف های باستانشناسی تمدن مربوط به کشت برنج فرهنگ معاصر آسیا، معماری در آسیا، زبان شناسی، توضیح داد و همچنین کنفرانسهایی را که درباره تمدن دره سند تاریخ علوم در آسیا، اکتشاف های اخیر باستانشناسی تشکیل خواهد شد ذکر کرد.

2. شرکت کنندگان و از جمله نماینده ایران به اکتشاف های باستانشناسی در کشورهای خود اشاره کردند رئیس جلسه به ویژه اهمیت منابع ایرانی را خاطر نشان ساخت در جلسه گفته شد که تحت نظر یک هیات مرکب از کارشناسان و دانشمندان کشورهای منطقه «مجله تمدن ملل آسیای»

، مرکزی در پاکستان به اهتمام پروفیسوردانی منتشر می شود.

کمیته اظهار علاقه کرد که این مجله نقش رابط و مروج را در میان محافل فرهنگی و علمی

آسیای مرکزی ایفاء نماید.

1. شرکت چین در این طرح که برای نخستین بار تحقق می پذیرد می تواند تا حدی در تدوین

یک تاریخ متعادل و همبسته و جامع درباره تمدن ملل آسیای مرکزی اثر گذارد.

2. تاکید بر هویت ملی مستلزم نفی روابط متقابل فرهنگی نیست و نباید به انزوای فرهنگی بینجامد. در اجلاس اخیر کنفرانس عمومی یونسکو ایران بانی طرح گفت و شنود فرهنگ ها بوده است و در طرح اهم یونسکو موسوم به شناخت متقابل ارزش های فرهنگی شرق و غرب سهم موثری برعهده داشته است. از این رو حضور و شرکت ایران در طرح های همکاری فرهنگی و علمی

بین المللی و منطقه ای به لحاظ آنکه سهم ایران ضمن آنها فروگذار نشود، اصولاً ضرورت دارد. . معهدا چون در تدوین تاریخ تمدن ملل آسیای مرکزی جهان بینیهای متفاوت اثر خواهند گذارد از هم اکنون بروز پاره ای اختلاف نظرها را میتوان پیشبینی کرد شاید شیوه مطلوبتر آن باشد که یونسکو طرح تاریخ تمدن آسیا را مورد توجه قرار دهد و درون چنین طرحی حوزه های تاریخی فرهنگی در این قاره مشخص گردد و بر پایه تحقیق و شناخت فرهنگ های ملی متنوع آسیایی تاریخ تمدن آسیا مانند تاریخ عمومی امریکای لاتین و تاریخ افریقا تحت نظر یونسکو به رشته تحریر در آید. انجام این منظور مستلزم ارائه طرح قطعنامه ای به کنفرانس عمومی یونسکو و تصویب آن کنفرانس خواهد بود.

4. هر کشور حق دارد در فعالیت های بین المللی و منطقه ای یونسکو شرکت جوید و نیز محق است از قبول شرکت در بعضی فعالیت ها که موافق مصالح آن نباشد خودداری کند. منظور اینست که تشکیل مجمع کارشناسان تاریخ تمدن ملل آسیای مرکزی که جنبه مشورتی داشته و فاقد نمایندگی

دولت ها بوده است تعهدات رسمی متوجه ایران نمی کند.

5. با وجود این شرکت اجتناب ناپذیر و روزافزون ایران در فعالیت های علمی و فرهنگی جهان و کوشش برای معرفی فرهنگ و تمدن ایران به عالمیان ایجاب میکند که تحقیقات دامنه دار و اصیل و منظمی درباره جنبه های فرهنگی و علمی و اجتماعی تاریخ ایران به عمل آید و نتایج آن نه تنها در طرح تمدن ملل آسیای مرکزی بلکه در قالب های همکاری های دیگر منطقه ای و

احتمالاً بین المللی به کار رود.

6. با یادآوری اینکه مرکز معرفی تمدن و فرهنگ ایران وابسته به کمیسیون ملی یونسکو در ایران با کمک یونسکو به وجود آمده است و دو مرکز مشابه آن به مدد یونسکو در هند و ژاپن بیان گرفته است میتوان وسایل لازم را به ویژه با همکاری وزارت امور خارجه و وزارت فرهنگ و هنر

برای اجرای مقاصد فوق در اختیار مرکز نامبرده قرار داد تا در چهارچوب برنامه ای جامع و علمی تحقیقات مورد نظر را انجام و نتایج آن را به موقع ارائه دهد.

کمیسیون ملی در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) تاریخ [احتمالی 1366]

پیام آقای دکتر محمد فرهادی رئیس کمیسیون ملی یونسکو و وزیر فرهنگ و آموزش عالی به

آقای فدریکو مایور مدیر کل یونسکو در مورد قتل عام مردم مسلمان فلسطین

آقای مدیر کل چند روز پس از پایان کار کنفرانس عمومی یونسکو در حالی که کشورهای عضو هنوز مشغول بررسی توصیه ها و تصمیم های این گردهمایی جهانی درباره چگونگی حمایت از بشریت و فعالیت های علمی فرهنگی و تربیتی انسان می باشند و در شرایطی که محور اصلی

تلاش های یونسکو و اجلاس عمومی آن را حفظ حقوق افراد بشر و احترام به هویت و موجودیت کلیه فرهنگ ها و ملتها تشکیل می دهد با کمال تاسف جهانیان شاهد لگدکوب شدن ملت فلسطین در زیر چکمه های خونین نژاد پرستان حاکم بر تل آویو میباشند پشتیبانی امپریالیسم از سرکوبگران صهیونیست و امکانات گسترده ای که توسط قدرتهای شیطانی در اختیار آن ها قرار می گیرد به این جانیان جرات بخشیده است تا در آستانه قرن 21 و در زمانی که بوقهای تبلیغاتی غرب گوش جهانیان را از داعیه حقوق بشر پر کرده است بدون هیچ گونه شرم و ترس از محکومیت و یا واکنش سازمانهای بین المللی ملت مظلومی را به خاک و خون بکشند و جوی خون در خیابان های بیت المقدس و سرتاسر منطقه غزه به راه بیندازند.

آقای مدیر کل، اینک در نگاه جهانیان و در سیمای منتظر فرهنگیان دانشگاهیان و اندیشمندان

ایرانی این پرسش نقش بسته است که وقوع چنین فاجعه در شرایطی که میتوان با وقاحت هر چه تمامتر ملت را به گلوله بست و حتی در شهرها بر سر زنان و کودکان گازهای سمی، ریخت دیگر توصیه های یونسکو درباره دفاع از حقوق افراد و ملت ها و همچنین موجودیت فرهنگی آنان چه

مفهومی دارد؟

ج.ا. ایران وزارت فرهنگ و آموزش عالی دفتر وزیر شماره 29718 تاریخ 66/1287

جناب آقای فدریکو مایور، مدیرکل محترم یونسکو - پاریس با تاسف از آنچه علی رغم کلیه قوانین و مقررات بین المللی و انسانی از جانب رژیم حاکم بر عراق، اینک بر مردم ایران و موارث کهن فرهنگی آنان تحمیل شده است، شمه ای از نتایج جنگ موشکی آن دولت را علیه مردم

غیر نظامی به آگاهی میرسانیم تا جنابعالی و همکارانتان از واقعیت تکان دهنده ای که در این منطقه

میگذرد آگاهی یابید.

رژیم متجاوز عراق از تاریخ 29 فوریه تا زمان مخابره این پیام ده ها فروند موشک به سوی تهران قم و شیراز پرتاب و چندین شهر دیگر را بمباران نموده است بدون آنکه حتی یک مورد آن به نقطه ای نظامی یا شبه نظامی اصابت کرده باشد هدف اصلی این موشک اندازی کور و وحشیانه تخریب، بیمارستان ها دانشگاه ها مدارس عالی و چند اثر برجسته تاریخی و تعداد زیادی از مراکز مسکونی بوده و در نتیجه آن صرفاً تعداد زیادی از هموطنان غیر نظامی ما که در بین آن ها استادان، معلمان دانش آموزان و دانشجویان نیز بوده‌اند شهید یا مجروح شده اند.

جناب آقای مدیر کل یونسکو، دین مقدس اسلام که نظام ما بر تعالیم متعالی آن استوار است، سکوت در مقابل ظالم و متجاوز را تأیید و معاونت در جور تلقی میکند ملت مقاوم و دلیر ما توان پاسخگویی به این شرارتهای رژیم حاکم بر عراق را به نحو اکمل داراست، اما ذکر این نکته را ضروری میدانیم که سکوت محافل مسؤول بین المللی در قبال اقدامات و وحشیانه رژیم حاکم بر عراق برای جامعه بشری آینده ای ناگوار در پی خواهد داشت آینده ای که در آن حتی جنگ هم فاقد

ابتدایی ترین قوانین بشری خواهد بود و تمدن انسانی سیر فقهقاری خواهد پیمود در چنان روزی ما افسوس نخواهیم خورد اگر این شعر شاعر انساندوست جهان سعدی شیرازی که زیب سردر سازمان ملل متحد و بیانگر علت نمایی آن سازمان است زودده شود.

بنی آدم اعضای یکدیگرند *** چو عضوی ببرد آورد روزگار

که در آفرینش زیک گوهرند *** دگر عضوها را نماند قرار

جناب آقای مدیر کل یونسکو، سازمان متبوع جنابعالی امسال را سال بزرگداشت شاعر و اندیشمند گرانقدر ایرانی حافظ اعلام کرده و از کشورهای عضو خود خواسته است که به مناسبت ششصدمین سالگرد وفات این متفکر بزرگ جهان از وی تجلیل، کنند اما با ادامه سکوت سازمانها و مجامع بین المللی تردید داریم حتی زمانی که این پیام را دریافت میکنید آرامگاه حافظ هم در حملات کور و غیر مسوولانه موشکی و هوایی رژیم متجاوز عراق ویران نشده باشد.

جناب آقای مدیر کل، یونسکو شاید این امتحان تاریخ از شماست. اینک که شما در هدایت راه پر مسوولیت هدایت یونسکو قرار گرفته اید چشم های همه جهانیان در محافل فرهنگی، علمی و

تربیتی به شما دوخته شده است تا ببینند در مقابل این خطر جدی که سرزمین کهنسال ایران و حتی یکی از قدیمیترین و ارزشمندترین فرهنگ های بشری را تهدید می کند چه اقدامی نموده یا خواهید

نمود آیا شما که ادعای پاسداری از میراث های گرانقدر تمدن انسانی میکند چه اقدامی نموده یا خواهید نمود. آیا شما مدعی پاسداری از میراث های گرانقدر تمدن انسانی نیستید؟ شاید سکوت پاره ای از مجامع بین المللی برای خودشان توجیه پذیر باشد ولی یقیناً بدانید سکوت سازمان پرآوازه یونسکو در نزد هیچک از ابنای بشر موجه تلقی نخواهد شد. اینک که یونسکو دهسال آتی را دهه فرهنگ اعلام داشته و از کلیه کشورها و مجامع جهانی خواستار گردیده تا در جهت بسط و اعتلای فرهنگ بشری تلاش نمایند، این سوال بنیادی مطرح می شود که اولیای یونسکو در شرایطی که گهواره یکی از اصیل ترین فرهنگ های انسانی در معرض تهاجم است چه میکنند؟ در خاتمه لازم به تذکر است که دانشگاهیان فرهنگیان و همه محافل علمی و ادبی در ایران اعتبار و حیثیت یونسکو را در گرو این میدانند که بیش از این سکوت نکنند و از جنابعالی می خواهند تا در قبال وظیفه عظیم و

پرازشی که عهده دار هستید اقدامی عاجل به عمل آورید.

دکتر محمد فرهادی وزیر فرهنگ و آموزش عالی و رئیس کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

9

نماینده ثابت ج.ا. ایران در سازمان ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 7-119/554، تاریخ 69/4/9 پیوست دارد.

جناب آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی، سلام علیکم.

به استحضار میرساند گروه آسیا و اقیانوسیه یونسکو در جلسه مورخ 8 ژوئن 1990 طی بیانیه ای رژیم اشغالگر قدس را بخاطر کشتار کارگران فلسطینی محکوم نمود. این بیانیه با «اعتراض» شفاهی ژاپن و استرالیا که آنرا حرکتی سیاسی و نامربوط با رسالت یونسکو ارزیابی نمودند صادر گردید. متن این بیانیه که به علت تعطیلات تابستانی با تاخیر به این نمایندگی رسیده است به پیوست ایفاد می گردد.

با احترام حسن صدوق ونینی [امضا] سفیر و نماینده دائم در یونسکو

10

کمیسیون ملی در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) شماره 21-1-5121/6، تاریخ 69/10/22

جناب آقای دکتر معین، وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی با سلام، ضمن ایفاد تصویر

نامه های هیئت نمایندگی به اطلاع میرساند که یونسکو مرکزی با کمک بعضی از دول غربی

ص: 370

دست اندرکار تدوین مجموعه ای تحت عنوان وجوه مختلف فرهنگ اسلامی میباشد که کمیته نگارش این مجموعه از کشورهای، تونس، سوریه عربستان ترکیه، پاکستان اندونزی و سه نفر از

سازمان های کنفرانس اسلامی و اتحادیه جهانی اسلامی تعیین و از مدت ها قبل مشغول به کار شده اند. همانطور که ملاحظه میفرمایید جای دانشمندان و نویسندگان ایرانی در تدوین این مجموعه

کاملاً خالی و بحث برانگیز است.

از مدتها قبل هیئت نمایندگی ایران در یونسکو و دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو موضوع را تعقیب نموده اند تا اینکه در شورای اجرایی مساله مطرح و مقرر شد که موضوع با آقای دکتر پور جلالی در میان گذاشته شود. بعد از طرح مساله با نامبرده ایشان نیز خواستار دریافت اسامی نویسندگان گردیدند تا مورد بررسی قرار گیرد لیست پیوست حاوی اسامی محققین با تلاش آقای دکتر صدوق تهیه و در اختیار ایشان قرار گرفت آقای دکتر پور جلالی چون مسافرتی به کانادا داشتند فرمودند در سر راه خود به کانادا در پاریس توفیقی خواهند نمود و با آقای دکتر صدوق و اگر میسر شد با آقای عزیزاله مسوول اجرایی طرح مذاکراتی خواهند داشت که متاسفانه مسافرت انجام شد و مذاکره ای به عمل نیامد با عنایت به مطالب فوق پیشنهادت زیر مطرح و جهت دستیابی به

نتیجه مطلوب اوامر مقتضی و رهنمودهای حضرتعالی مغتتم خواهد بود.

1. مسوولیت تشکیل کمیته ای از دانشمندان ایرانی رسماً به عهده موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی محول گردد.

2. یکی از موسسات دایره المعارف اسلامی و یا دایره المعارف بزرگ اسلامی عهده دار انجام این مهم گردند.

3. دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو تعدادی از دانشمندان و نویسندگان مشروحه زیر را جهت تشکیل کمیته کار و پیگیری مسائل مربوطه دعوت به همکاری نماید.

1. آقای دکتر عبدالکریم سروش 2. استاد عباسعلی عمید زنجانی 3. آقای دکتر شریعتمداری، 4. استاد محمدتقی جعفری 5. آقای دکتر غلامرضا اعوانی 6. آقای دکتر سید جعفر شهیدی 7. آقای دکتر مهدی، محقق 8 آقای دکتر احمد، احمدی 9. آقای دکتر عبدالحسین زرین کوب

10. آقای دکتر عبدالهادی حائری 11. آقای دکتر غلامعلی حداد عادل 12. آقای استاد سید مرتضی جعفر، عاملی 13. آقای دکتر نصر الله پورجوادی، 14. آقای دکتر شیخ الاسلامی، 15. آقای دکتر سید جلال الدین مجتوبی 16. آقای دکتر صادق آئینه وند 17. استاد محیط طباطبایی و یا افراد دیگری که به لیست اضافه میفرمایید. بدیهی است دریافت نظرات و رهنمودهای جنابعالی رهگشا خواهد بود.
امیر پروین [امضا] سرپرست کمیسیون ملی یونسکو

کمیسیون ملی در سازمان، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) تاریخ 25 خرداد 1374

گزارش سفر آقای ج. هیلینگ نماینده مدیر کل یونسکو به ایران و عقد قرارداد تاسیس دفتر

یونسکو در ایران مقدمات سفر آقای هیلینگ رئیس بخش تمرکززدایی و روابط دفاتر منطقه ای یونسکو و نماینده آقای مایور دبیر کل یونسکو به ج.ا.ایران جهت عقد قرارداد تاسیس دفتر کشوری در ج.ا.ایران از طرف سفیر محترم و نماینده دائم ج.ا.ایران در یونسکو و با هماهنگی دفتر وزارتی و کمیسیون ملی یونسکو در ایران و با همکاری جناب آقای دکتر مکنون و دکتر شرافت انجام پذیرفت و برنامه ملاقات های آقای هیلینگ ترتیب داده شد که ضمیمه است.

پس از ملاقات آقای هیلینگ در فرودگاه توسط آقای دکتر زرگر سرپرست محترم و آقای

رجایی مسوول روابط عمومی کمیسیون ملی یونسکو در ایران در ساعت 23/15 روز شنبه 20 خرداد، 1374 اولین ملاقات با سرپرست کمیسیون ملی و آقای دکتر یگانه معاون مطالعاتی کمیسیون در ساعت 10 روز یکشنبه 74/3/21 در محل کمیسیون انجام گرفت آقای هیلینگ تاکید کردند که هدف ماموریت ایشان امضاء توافقنامه برای تاسیس دفتر یونسکو در ایران میباشد و تقاضا کردند

برنامه ملاقات ها و بازدیدهای ایشان با توجه به این هدف تدوین شود سپس از ادارات تخصصی و

بخش های اداری کمیسیون و مسوولین آن ها و از مرکز انتشارات کمیسیون و مسوولین مربوطه بازدید به عمل آمد. نظر آقای هیلینگ در رابطه با فعالیت های کمیسیون ملی یونسکو و بخش انتشارات نهایت مثبت بود و به لزوم اعلان این فعالیت ها برای اطلاع سایر کشورها در خارج از ایران بسیار تاکید نمودند. ساعت 14 همان روز آقای هیلینگ ملاقاتی با جناب آقای هاشمی قائم مقام وزارت خارجه و آقای دکتر زرگر باشی و آقای دکتر زرگر داشتند و آقای هاشمی پشتیبانی خود را از تاسیس دفتر

یونسکو تهران اعلام داشتند.

ساعت 20 همان روز آقای هیلینگ در ضیافت شام آقای دکتر مضطرزاده معاون پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی در محل نمایشگاه وزارت و در جلسه معارفه با آقایان مهندس

کازرونی مسجد جامعی دکتر غفوری آشتیانی دکتر، شرافت دکتر رضایی و دکتر زرگر شرکت

کردند.

ص: 372

روز دوشنبه 21 خرداد جلسه ای در ساعت 9 بامداد در دفتر آقای دکتر زرگرباشی به نیابت آقای پیروز حسینی در وزارت خارجه و با شرکت آقای هیلینگ دکتر زرگر، دکتر یگانه و آقای

معلمی تشکیل شد و درباره متن قرارداد پیشنهادی یونسکو و پیشنهاد مقابل وزارت امور خارجه مذاکرات لازم به عمل آمد و قرار بر این شد که طی جلسه ای روز سه شنبه 74/3/22 با شرکت آقای یگانه و نمایندگی بخش حقوقی وزارت امور خارجه مسائل مربوط به متن قرارداد بررسی دقیق تری بشود. سپس در ساعت 11 آقای هیلینگ به همراهی آقای دکتر زرگر و دکتر یگانه با آقای دکتر وطن دوست رئیس آزمایشگاههای مرکزی تحقیقات میراث فرهنگی ملاقات داشته و سپس آقای هیلینگ و دکتر یگانه از آزمایشگاه ها دیدن نمودند. ساعت 14 آقای هیلینگ با جناب آقای دکتر ثنایی معاون محترم مالی اداری وزارت فرهنگ و آموزش عالی ملاقات کردند در این جلسه که آقای دکتر یگانه نیز حضور داشتند نکات مربوط به کمک دولت به دفتر یونسکو در تهران بالاخص مکان دفتر و تجهیزات لازم مانند تلفن فاکس تلکس و کامپیوتر و تقبل نگهداری و تعمیر دفتر و استخدام منشی و کارشناس امور اداری و راننده که در محل استخدام میشود توافق نمودند و آقای دکتر ثنایی پشتیبانی وزارت فرهنگ و آموزش عالی را از تاسیس دفتر اعلام داشتند. سپس ساعت 15/30 ملاقات

با آقای دکتر شهشهبانی و دکتر امامی در مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات صورت پذیرفت.

قرار ملاقات با جناب آقای دکتر محمد جواد لاریجانی ترتیب داده شده بود که نتوانستند حضور

بیابند و سایر همکاران مرکز نیز حضور نیافتند و بازدید از مرکز کامپیوتر و کتابخانه مرکز به عمل

و موارد همکاری مرکز با یونسکو بالاخص شبکه انفورماتیک با آسیای میانه و تهیه تجهیزات برای مرکز بررسی شد در ساعت 20 همان روز جلسه شام در باشگاه نهاد ریاست جمهوری با حضور آقای هیلینگ آقای، آگاروال نماینده آقای شولن بورگ رئیس دفتر عمران سازمان ملل متحد در ایران و آقای دکتر مکنون دکتر، شرافت دکتر زرگر و دکتر یگانه برگزار شد و برخی مسائل مربوط به تاسیس دفتر یونسکو در ایران به بحث و تبادل نظر گذاشته شد.

آمد

روز سه شنبه 23 خرداد 1374 آقای هیلینگ و آقای رجایی در ساعت 9 بامداد از محل پیشنهادی برای دفتر یونسکو در تهران بازدید به عمل آوردند و آقای دکتر یگانه طی جلسه ای با نماینده دفتر حقوقی وزارت امور خارجه آقای قاضی زاده و کارشناسان بخش سازمانهای تخصصی بین المللی مفاد قرارداد را بررسی و اصلاح نمودند. در ساعت 10 آقای هیلینگ با آقای شولن بورگ نماینده برنامه عمران سازمان ملل متحد در ایران ملاقات نمودند و در ساعت 11 به همراهی آقای دکتر یگانه از مرکز بین المللی زلزله شناسی و مهندس زلزله دیدن نمودند و با آقای دکتر غفوری

ص: 373

آشتیانی و همکاران مرکز ملاقات داشتند که طی این ملاقات برنامه های جاری و آینده مرکز به اطلاع آقای هیلینگ جهت پیگیری از طرف بخش ذریبط در یونسکو رسید و آقای دکتر یگانه نیز آمادگی

کمیسیون ملی را برای همکاری تهیه قطعنامه های لازم برای ارائه به بیست و هشتمین اجلاس کنفرانس عمومی به اطلاع مسئولین مرکز رساندند آقای دکتر غفوری آشتیانی اظهار داشتند کمیسیون ملی ضعیف عمل کرده است. در ساعت 14 آقای هیلینگ با مقام محترم و آموزش عالی ملاقات داشتند که در این جلسه جناب آقای دکتر مضطرزاده و آقای دکتر شرقی و دکتر یگانه و دکتر زرگر نیز حضور داشتند و لزوم تاسیس دفتر یونسکو در تهران مذاکره و بحث شد. در ساعت 16 همان روز آقای دکتر هیلینگ و دکتر یگانه از مرکز کامپیوتر دانشگاه شریف بازدید کردند و با آقای دکتر وفایی معاون روابط بین الملل دانشگاه و آقای دکتر قدسی و دکتر جهانگیر و سایر همکاران مرکز کامپیوتر ملاقات نمودند در ساعت 18 طی جلسه ای با آقای دکتر زرگر و دکتر یگانه درباره متن

پیشنهادی قرارداد و سایر مسائل مربوط به تأسیس دفتر یونسکو مشورت نمودند.

ص: 374

از زمان ارسال پیام به وسیله صدای طبل قبائل بدوی تا پیدایش تلگراف زمان زیادی سپری گردید، ولی از عمر علائم مورس زمان چندانی نگذشته است. تحولات سریع ارتباطات پس از تلفیق علم میکروالکترونیک و ارتباطات دچار دگرگونیهای بسیار سریعی گردیده است.

کمتر کسی است که بر نقش فزاینده ارتباطات در زندگی روزمره آگاهی نداشته باشد. کشف

تجهیزات مخابراتی و مدارک اطلاعاتی در لانه جاسوسی نشان دهنده یکی از ابعاد اهمیت نقش

ارتباطات در جهان امروز است.

در اهمیت سلطه از طریق ارتباطات همین بس که خبر در جهان عمدتاً در انحصار چهار یا پنج خبرگزاری بین المللی و پخش اخبار و تحولات اقتصادی نیز در انحصار دو خبرگزاری از پنج خبرگزاری یاد شده است که همگی فراملیتی و متعلق به جهان غرب هستند. این انحصار گریها خطرات و عواقبی دارد که اثرات آن بر آینده جهان سوم که صاحب و صادر کننده مواد خام میباشد

بسیار مهم و قابل ملاحظه است.

متن پیوست ترجمه آزادی است از مقاله ای که «برد پاولیچ» یکی از محققین یوگسلاو برای مجله جهان غیر متعهدا از انتشارات دانشگاه جواهر لعل نهرو دهلی نو نوشته است. این مقاله عیناً در

شماره جولای 1983 نشریه International Foundation for development alternative نیز نقل شده است. این بنیاد توسط گروه معروف رم با عضویت Ignacy sach تاسیس گردیده است.

تقدیم به شرکت کنندگان در اولین سمینار نمایندگان خبرگزاری

جمهوری اسلامی در خارج از کشور امور بین الملل

انتظار می‌رود دهه 80 اهمیت حیاتی در زمینه اطلاعات و ارتباطات دارا باشد. این اهمیت را نه

تنها حجم فزاینده مقالات تحقیقی در این زمینه، بلکه رشد و توسعه تجارت و صنایع اطلاعاتی ارتباطاتی پیدایش موسسات حقوقی و مقننه مهم در سطوح ملی یا بین‌المللی و غیره نشان داده است. با عنایت به این نظر آنچه که در زیر می‌آید دورنمایی تقریبی از وجوه مهم رشد و توسعه اطلاعات -

ارتباطات است که نهضت عدم تعهد و کشورهای جهان سوم بدان احتیاج دارند تا در برنامه ایجاد

نظام نوین اقتصادی جهانی و نظام نوین جهانی اطلاعاتی - ارتباطاتی بعنوان حزبی از اول منظور دارند.

در این رهگذر استدلال ما متکی بر اظهارات روشن مایکل من لی است که می‌گوید

بدون تغییرات بنیادی که انتظار پیدایش آن می‌رود و از نظر جهان سوم روند رشد مانند بالا

رفتن از پله برقی است که رو به پایین حرکت میکند در این مورد خاص این به معنی

الف) فهم و ادراک عمیق روند پیچیده تکنولوژی خبری - ارتباطاتی موجود یا در برنامه چه شکل بسیار پیچیده آن یعنی کامپیوترها ماهواره ها تله ماتیک و... چه به وسایل سنتی آن اهمیت

اتخاذ خط مشی های مخصوص و تقویت توانایی های بالقوه موجود جهان سوم در این زمینه لازمه هر تغییر بنیادی در فضای اقتصادی سیاسی فرهنگی و... است با توجه به آنکه این تکنولوژی نافذ در کلیه تکنولوژیهای دیگر است و ب با احتساب آنکه نهضت عدم تعهد و کلاً جهان سوم در برخی از زمینه های خبری - ارتباطاتی به درجاتی از همکاری بین خود دست یافته است، از قبیل مبادله اخبار از طریق خبرگزاری غیر متعهد ها مبادله برنامه های رادیو و تلویزیونی بین خود و آموزش خبرنگاران

ولی علیرغم اینها در بسیج و تدارکات خود برای مقابله و مصاف با رشد و توسعه روز افزون اطلاعاتی ارتباطاتی کند بوده اند و در این رهگذر موفقیت خود را در ایجاد تغییرات بنیادی ضمن

استفاده از مدل های متداول توسعه به مخاطره انداخته اند.

با در نظر گرفتن این موضوع ابتدا به ارائه گذرای توانایی های جدیدی خواهیم پرداخت که برخی از تکنولوژی های اطلاعاتی - ارتباطاتی نوین ماهواره های مخابراتی الیاف های نوری و کابل های هم محور عرضه کرده اند همچنین زمینه های رشد آن ها آنگونه که برخی از محققان پیشرو میبینند

ارائه خواهیم داد.

سپس سعی خواهد شد بازتاب سیاسی و اجتماعی - فرهنگی این توسعه کشورهای غیر متعهد و جهان سوم بازگو شود. این بررسی بر این فرض استوار است که مساعی در سطح ملی و گروهی کشورهای جهان سوم و بنای نظام نوین جهانی قصد جایگزینی اشکال فعلی نابرابر

منتھی به توسعه در

ص: 378

جهان سوم را دارد که عمدتاً ناشی از وجود رقابت بین دو بلوک (شرق و غرب) و ساختار قدرت

شرکت های چند ملیتی است .

توانایی های بالقوه جدید

از حجم زیاد مقالات تحقیقی منتشره در دهه 60 و بالاخص 70 چنین برمی آید که تغییرات عمده ای در صنایع الکترونیک کشورهای صنعتی بخصوص آمریکا بوجود آمده که مستقیماً بر روی سیستم اطلاعاتی - ارتباطاتی اثر گذارده است.

این توسعه در شرایطی بوقوع پیوست که اوضاع کلی اقتصادی دچار رکود بوده ولی نوآوری های پی در پی در این زمینه موجب پیوند کامپیوتر و مخابرات گردید که خود صنعت جدیدی به وجود آورد.

در مقالات مربوط به این توسعه آمده است که این صنعت اجازه خواهد داد که استفاده کننده از طریق یک ترمینال مستقیماً با یک یا چند کامپیوتر با یک تلی از اطلاعات و با روشهای حل مسائل

ارتباط برقرار کند این ارتباطات میتواند شامل دسترسی به اطلاعاتی باشد که در چند موسسه

پراکنده هستند یا سفارشات از راه دور ثبت می گردند و یا از چند کامپیوتر یا منبع از طریق تشکیل کنفرانس اطلاعاتی خواهند شد شبکه خدمات اطلاعاتی - ارتباطاتی - خبری نامی است که برای این

سرویس ها، محصولات و اطلاعات برگزیده شده است. وجود چنین شبکه های اطلاعاتی - خبری جدید میتواند موجب گردد که هر مصرف کننده ای به آسانی به اخبار و اطلاعات دسترسی یابد. این

شبکه ها میتوانند صنعت اطلاعات و، خبر، بازاریابی، آموزش قضاوت مشاغل پزشکی حمل و نقل و دیگر صنایع را متحول کنند یا حتی پس از اتخاذ تصمیمات و خط مشی های مناسب موجب چنین تغییراتی در ساختارها و زیربنایها در سطح ملی و همچنین بین المللی گردد با احتساب آنکه این صنعت موجب چنین تحولاتی می شود و با در نظر گرفتن اینکه بخش تجاری و دول کشورهای صنعتی از این صنعت حمایت آشکار و فزاینده ای دارند باید دید که این امر چه تاثیری بر روی وضع

فعلی و احتیاجات جهان سوم دارد

زمینه های اصلی تکنولوژی جدید خبری - ارتباطاتی در دهه 80 عبارتند از:

ماهواره های مخابراتی ایستگاه های گیرنده ارزان قیمت، زمینی شبکه های ماریچی هدایت امواج جایگذاری اطلاعات در بین صحبت در یک کانال الیاف های نوری، امواج رادیویی میلیمتری، لیزرها می شبکه های فشرده بسته ای سیستم های متحرک منطقه ای تلفن های داخلی اتوماتیک کامپیوتری سیگنالینگ راه دور تلفنی مدولاسیون ضربه های کد شده Pulse Code Modulation

رمزکننده ها و کشف کننده های رادیویی، جیبی، پخش و نشر داده ها سوئیچینگ کامپیوتری،

سیستم های ویراستاری و چاپ فتوکپیهای برنامه ریزی، شده ترمینال های برنامه ریزی شده

کنفرانس های چند جانبه از راه دور سیستم های تلفن داخلی کامپیوتری ترمینال های بانکی، تلفن های برنامه، دار فاکسی مایل خانگی تلویزیون از طریق کابل ترمینال های، فروش ویدئوفون تلفنهای تلویزیونی گیرنده های تلویزیونی برنامه ریزی شده ترمینال های چاپ کننده خانگی تلویزیونهای صفحه بزرگ

جهان امروز مواجه با تکنولوژی قدرتمند انتقال و عملکرد بر روی اطلاعات و اخبار که اهمیت آن و حیاتی بودنش به اندازه زمینه انرژی میباشد گردیده است این تکنولوژی حاصل چندین دهه کشفیاتی است که منجر به پیدایش علوم خاصی نظیر فیزیک اجسام فیزیک نور، شیمی، مهندسی و ریاضیات گردیدند شاید بتوان ادعا کرد که میکروالکترونیک و تکنولوژی یکپارچه کردن و فشردن بیشتر یکپارچه کردن مدارهای الکترونیکی نتایج و حاصل عمده پیشرفت های شگرفی است که طی ده سال اخیر صورت گرفته که خود نیز حاصل رشد تکنولوژی سی ساله پیدایش ترانزیستور است. تکنولوژی فشردن و بیشتر فشردن مدارها کلید کاهش فاحش قیمت تمام شده سخت افزارهای کوچک است این کاهش به میزان 100 بار در هر ده سال از سال 1945 بوده و هنوز به همان روند

ادامه دارد. این تکنولوژی یک سیستم کامپیوتری یا سیستم عملکرد بر روی اطلاعات و اخبار، یا یک سیستم کنترل را که به اندازه یک اطاق میباشد تبدیل به یک چیپ کوچک سیلیکن مینماید که به راحتی به تعداد بسیار زیاد قابل تولید است و به علاوه قابل اتکاء و ارزان، سبک، کم مصرف و سهل الوصول میباشد نتیجه این خواهد بود که همان کار دستگاه های بزرگ را یک قطعه با امکانات فراوان تر انجام خواهد داد.

از سال 1960 تا امروز تعداد قطعات الکترونیک که هر یک به کمک تکنولوژی کاهش هر چه

بیشتر اندازه مدارها کار خاصی را انجام میدهند به میزان 10/000 افزایش یافته و تا 1985 نیز 1000

بار افزایش خواهد یافت.

2

وزارت امور خارجه شماره 1-4-4-3280/1/9، تاریخ 1359/10/22

وزارت امور خارجه اداره سازمان های بین المللی، ساعت 10 صبح روز 22 دیماه جاری بنا به دعوت آقای Hermes Herrera Hernandez سفیر کوبا و رئیس گروه کشورهای غیر متعهد یونسکو جلسه ای با حضور نمایندگان عضو این گروه در مقر یونسکو تشکیل گردید. آقای Hernandez

ص: 380

ضمن اشاره به موفقیت هایی که در بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی نصیب گروه کشورهای

غیر متعهد یونسکو شده است اظهار امیدواری نمود که این موفقیت ها در زمینه های مختلف ادامه و گسترش یابد و کشورهای این گروه برای افزایش وزن سیاسی و اخلاقی خود از فعالیت باز نایستند. سپس گزارش گروه به منظور طرح در کنفرانس وزرای امور خارجه کشورهای عضو که قرار است در فوریه 1981 در دهلی نو تشکیل گردد به وسیله سفیر و نماینده ثابت الجزایر در یونسکو قرائت گردید و اصلاحاتی در آن به عمل آمد. در گزارش مزبور به مواردی به شرح زیر اشاره شده است.

نتیجه مطلوب تلاش نمایندگان کشورهای غیر متعهد در برقراری یک نظام جدید بین المللی

اطلاعات و ارتباطات

افزایش تعداد اعضای شورای اجرایی یونسکو به نفع کشورهای در حال توسعه

کوشش کشورهای غیر متعهد درباره مبارزه با بیسوادی بسیار جالب توجه بوده و از جمله طرح مربوط به رفع بی سوادی در آمریکای لاتین و جزایر کارائیب پیش از پایان قرن حاضر در بیست و

یکمین اجلاس کنفرانس عمومی به تصویب رسیده است. اقدامات ثمر بخش کشورهای غیر متعهد در زمینه قطعنامه مربوط به طرح استرداد اموال فرهنگی

به کشورهای اصلی

قطعنامه های گروه کشورهای غیر متعهد در مورد مساله فلسطین و سرزمین های عربی تحت اشغال اسرائیل بسیار مؤثر بوده و بخصوص قطعنامه ای صادر و طی آن موکداً درخواست شده است سیاست اسرائیل در منطقه بیت المقدس محکوم گردد متن کامل و اصلاح شده این گزارش متعاقباً

فرستاده خواهد شد.

نماینده ثابت ایران در یونسکو حسین فاضل

3

کمیسیون ملی یونسکو در ایران تاریخ [1982/1361]

گزارش ذیل از اهم مطالب اجلاس هیه گروه کار مقامات عالی رتبه 45 کشور غیر متعهد تشکیل شده

که در هاوانا درباره فرهنگ و آموزش گرد آمده بودند.

افتتاح جلسه انتخاب تطبیق دستور جلسه، سازمان دادن به کار

ص: 381

کار و تامل بر روی پیش نویس برنامه کار در زمینه آموزش و فرهنگ که قرار است در هفتمین کنفرانس سران کشورها یا دولت‌های کشورهای غیر متعهد مطرح شود هماهنگی در میان کشورهای غیر متعهد در جهت شرکت در کنفرانس جهانی فرهنگ و سیاستها که توسط یونسکو تشکیل میشود تبادل نظر در مورد فعالیت های دیگری که مربوط به یونسکو میشود و مطالب دیگر افتتاح جلسه - توسط آقای آرماندوهارت، داوالوس وزیر فرهنگ جمهوری کوبا در تاریخ بعد از ظهر روز 26 آوریل 1982 در هاوانا صورت گرفت گزارش مشارالیه به شرح ذیل میباشد؛ ضمن خوشامد گویی از طرف دولت کوبا گفتند که در این اجلاس 43 نماینده کشورها و همه سازمانهای بین المللی شرکت .

دارند تاکید وی بر روی بکار بردن اصول دموکراتیک بود و به ایجاد ضابطه و معیار اکثریت مطلق در بین کشورها برای حل مسائل اساسی ارج بسیار نهادند ولی در عین حال گفتند در صورت عدم اکثریت مطلق آراء اکثریت نسبی به عنوان ضابطه تصمیم گیری تلقی گردد. ضمناً از زحمات کشورهای هماهنگ کننده که چنین طرحی را تهیه دیده اند تشکر کرد. این برنامه هماهنگی از جمله وظایفی است که در اجلاس قبلی سران کشورهای غیر متعهد که باز هم در کوبا تشکیل شده بود، تصویب و ترتیب داده شده است دفتر هماهنگی اقدامات مناسبی برای تهیه پیش نویس برنامه کار همکاری بین کشورهای غیر متعهد در زمینه های آموزش و فرهنگی را انجام داده است این پیش نویس توسط نمایندگان کشورهای هماهنگ کننده تصویب شده است و بنابراین در این کنفرانس نمایندگان باید این برنامه

را مجدداً مطالعه کنند و تغییرات لازم را پیشنهاد کنند و آن را برای ارائه به هفتمین کنفرانس سران جنبش کشورهای غیر متعهد آماده نمایند. در صورت تصویب مکانیسم اجرای طرح نیز باید پیشنهاد گردد. همچنین به جهت شباهت مطالب این کنفرانس با کنفرانسی که توسط یونسکو در مکزیکو تشکیل میشود بنا به تصویب نمایندگان کشورهای هماهنگ کننده برنامه کار برای ارائه آن به کنفرانس نیز تهیه میگردد کوبا دو سند دیگر را ارائه میدهد یکی هماهنگی فعالیت کشورهای غیر متعهد با توجه به کنفرانس سیاست های فرهنگی جهانی است که بر مبنای دستور جلسه تدوین شده از طرف یونسکو و درباره برنامه هماهنگی کشورهای غیر متعهد عضو یونسکو است و دیگری پیش نویس اظهار نامه ای به کنفرانس مکزیک است که در این پیش نویس به سوالات اساسی پرداخته شده است در مورد سبک نوشته آن باید تجدید نظر شود این اسناد به منظور فراهم کردن اساس بحث تهیه شده و اظهار امیدواری شده نکات مورد علاقه

مشترک کشورها در آن باشد.

سپس وی به این نکته اشاره کرد که درست نیست به کنفرانس مکزیکی برویم بدون اینکه انعطاف لازم را برای دفاع از نکات مشترک خود در چارچوب کنفرانس مذکور فراهم آورده باشیم. با تماس مداوم با یکدیگر می توان برنامه شرکت فعال و مؤثر در کنفرانس یونسکو در مکزیکی را بوجود آورد. وی اشاره به زمان کنفرانس ششم کرد. آنجا که از فرهنگ چنین تعریف می کند: فرهنگ به معنی وسیع کلمه جزو لاینفک کوشش برای آزادی سیاسی و رشد اجتماعی اقتصادی

مردم ما می باشد جنبش غیر متعهدها را وسیع ترین جامعه بین المللی دانست. پیشنهادهای وی یکی این بود که برنامه کار فرهنگ انسانی و جهانی را به شکل علائق عمومی مطرح کند و فرهنگ حق انحصاری یک قسمت خاص از مردم با یک قسمت خاصی از میراث

جهانی نباشد. وی چنین ارائه طریق می کند که بهترین راه دفاع از منافع مردم عقب مانده برای به خود آمدن از همین برافراشتن پرچم فرهنگ فراهم میشود و بدین ترتیب از علائق و منافع ملی دفاع خواهد شد. پرچم فرهنگ جهانی از آن ماست چه این مائیم که اکثریت جهان بشری را تشکیل می دهیم و بدین مناسبت است که میبایست بازگشت مجدد به فرهنگ جهانی را در ردیف بالاتر از علائق و منافع دسته ای و ملی قرار دهیم کوبا این چنین عقیده دارد که کشورهای بسیاری باید تراژدی فرهنگ جهانی که در زمان حال بدون علاج است را در چارچوب و اشکال بین المللی مطرح نمایند و امید آنکه در این گردهمایی هاوانا آگاهی بیشتری از تراژدی فرهنگی کشورهای عقب نگهداشته شده دنیا بدست آوریم روابط موجود بین خودمان را با قدرتهای استعمار و استعمار نو بشناسیم و به نیاز به جایگزینی حقوق و منش فرهنگی جنبشهای هنری و عقلانی در زمینه مساوات آگاهی یابیم. طبیعتاً هر کشوری خود برای مسائل خود راهیابی مینماید و این راهیابی هم به جنبه های رشد تاریخی اقتصادی و اجتماعی آن کشور و اقدامات سیاسی که مردم آن کشور به عمل می آورند بستگی دارد. هیچ کنفرانس بین المللی راه حلی برای حوادثی که در تاریخ اتفاق می افتد نمی یابد. ولی به هر حال تجربه خوبی روشن می سازد. کنفرانس های بین المللی و برنامه های آن گرچه محدودیت هایی در عمل مشاهده میشود امکانات و احتمالات بیداری خلق به مسائل و اختیار در راه

باز را فراهم می. آورند ضرورتهای امروز در این است که اقدامات خودمان را بر مبنای تجزیه و تحلیل و تقبیح جاذبه شرایط فرهنگی و آموزشی جهانی قرار دهیم و اگر چنین نکنیم مردم ما حق دارند بگویند که ما جز گروهی بوروکرات چیز دیگری نمیشناسیم مسائل فرهنگی اجتماعی آنچنان اسفناک شدهاند که اقدامات بیفایده و وقت و انرژی دردناک است بلی ما باید به دنبال توصیف تراژدی انسان میباشیم و دریابیم چگونه شرایط ویرانگی اقتصادی اجتماعی در آموزش و فرهنگ

انعکاس مییابند و این مهمترین وظیفه ماست که از آن شانه نباید خالی کنیم زیرا اگر چنین کنیم آنگاه میتوانیم از یونسکو همان سوال فیدل کاسترو را پرسیم که در اجلاسیه عمومی سازمان ملل از جانب جنبش غیر متعهدها بیان داشت. یعنی اگر مسائل را به این ترتیب تجزیه و تحلیل نمی کردیم سازمان ملل متحد چه خاصیتی میداشت؟ اگر در کنفرانس جهانی تراژدی آموزشی و فرهنگ جهانی و راه حل‌های آن را توصیف و پیشنهاد نکنیم، یونسکو به چه کار می آید؟ عقیده ما اینست که این روش می تواند بسیار سودمند باشد. تمام این پیشنهادات بستگی به آن دارند که بتوانیم واقعیت‌ها

را درست به همان صورت که وجود دارد عرضه کنیم و راه حل‌های موثر و شجاعانه‌ای تنظیم نماییم. ما آنقدر سخت جلو نمیرویم که در این کنفرانس آنهایی که در بوجود آوردن شرایط موجود مسوول بوده اند یکباره کنار بزنیم و نه آنقدر بی قید و بی تفاوتیم که در صورت لزوم فرمولی برای محکوم کردن قدرت‌های امپریالیستی استعمار کهنه و نو که حق مردم را به آموزش و فرهنگ سلب می کنند و ما را در برابر توانایی‌های عقلانی انتلکتوئل سرکوب میسازند ارائه بدهیم. ما باید سازنده با مسائل برخورد کنیم و تراژدی فرهنگ جهانی را بدون توسل به تهمت و افترا که سبب قانون شکنی

شود بیان نماییم. ولی در عین حال برای هر کوشش یا حمله‌ای که قدرت‌های مسوول در بوجود آوردن شرایط تراژیک موجود در کشورهای عقب نگهداشته شده دنیا و فرهنگ جهانی بطور اعم انجام دهند به حمله مبادرت خواهیم کرد تراژدی، فرهنگ تراژدی دنیا را نیز بروز می دهد. به تصور ما برای این همه افرادی که در زمینه فرهنگ گردهم جمع آمده اند، به وضوح مساله روشن است و در برابر این که بر سر فرهنگ دنیا چه می آید و چگونه تراژدی اجتماعی اقتصادی در آن آشکار میگردد، نباید سکوت نماییم ژوزه مارتی (1)

میگوید « مشاهده جنایت و ساکت ایستادن به منزله ارتکاب جنایت است ». و بنابراین کسانی که در فرهنگ مشغول کارند هیچ گونه عذر موجهی برای سکوت خود ندارند. جنایت بزرگی در برابر چشمان ما به وقوع می پیوندد و این یک واقعیت روشن عینی است که هیچ آدم منصفی که از علت آن آگاه است

نباید آنرا در خفا نگهدارد. چنین فرهنگی جهانی در تنگنایی است که راه مشخص و روشن برای رهایی از آن به نظر نمی رسد. هر چقدر هم فکر و تعقل به خرج دهیم راهی ممکن و معقولانه‌ای که تراژدی فرهنگی را بتواند از تراژدی عمومی انسان جود سازد میسر نمی سازد بنابراین اگر راهی جز این برویم خود را بطور غیر قابل بحثی اغفال کرده ایم. یک تعریف کامل در فرهنگ تمام اجزاء و شاخه‌های شناخت انسان را بطور اجمال

ص: 384

1- ژوزه مارتی شاعر و مبارز آزادی خواه کوبایی Jose Martí قهرمان ملی کوباییان 28 ژانویه 1853 به دنیا آمد و در مه سال 1895 کشته شد روزنامه نگار مولف و شاعر و نقاش

شامل می‌گردد. و این تنها موضعی است که با انسانی کردن صحیح موضوع متناسب است. ما فرهنگ را در معنی وسیع چیزهایی میدانیم که انسان در رابطه اش با طبیعت و جامعه اختراع کرده است و با فرهنگ تفاوت فاحش انسان در رابطه اش با حیوان بارز می‌گردد. سرانجام به طوری که کسی فرهنگ را تعریف کرده است فرهنگ اثر انسان بر روی زمین است. انسانی کردن هنر و فرهنگ باید در گسستن از بندهای بیگانگی که توسط سیستم استعماری و استعمارنو و تخصصی کردن تولیدات یک جانبه کردن تربیت حرفه ای و نظری انسان گسترده شده اند صورت گیرد و برای انسان آموزش و پرورش مستقل فراهم نماید تا در شخصیت چند چهره ای خود هماهنگی ایجاد نماید. ما این کار را نه منحصرأ با گروه محدود اقلیت ها که با توده های مردم باید انجام دهیم هنر و فرهنگ

به این صورت عوامل آزادی حقیقی میشوند معیار نوینی را در شرایط کیفی زندگی تعریف میکنند و این معیار قالب اصول اخلاقی، عاطفی و معنوی را فراهم میسازند چه گوارا (1) می‌گوید: کیفیت هنری و ادبی به عنوان وسیله ای است برای تایید انسانیت و انسانیتش... تایید محتوای جهانی فرهنگ و محتوای جهانی انسانی فقط وقتی ممکن است که تمام انسان ها در آن شمول یابند ما باید حالت گرایش های بسیار محدود انتلکتوئل و شیوه پرطمطراق سخن گفتن آنان را که اجیر کنان و سوء استفاده گران استعمار کهنه و نوبر کرده ما نهادهاوند طرد نماییم قسمت های انحصاری که بین فرهنگ و هنر جدایی می‌افکند را از هم پاره کنیم و به سوی انسانیت واقعی که در آن تخصص موجب نابودی اصول همبستگی فیما بین نظام نشود پیش برویم این حالت باید ما را به جوهر انسانیت راهنمایی نماید.

یعنی توانایی کهن او در دانستن و آموختن و عشق ورزیدن برنامه کار ما که همکاری بین کشورهای ما را در زمینه های آموزشی و فرهنگی ارتقا می‌بخشد

باید موارد ذیل را شامل گردد

ارتباط جنبش فرهنگی بطور کلی و شرایط آموزشی دنیا ارتباط جنبش فرهنگی با مسائل ناشی از کنترل اطلاعات و وسایل ارتباط، جنگی، تجزیه و تحلیل مسائل ناشی از دفاع هویت فرهنگی در ارتباطشان با وابستگی فی مابین جنبش انتلکتوئل بین المللی بطور کلی و با سایر کشورها بویژه، نیاز به شرکت مردم و عقلاء آنان بطور دمکراتیک در تصمیمات مرتبط با سیاست های فرهنگی، منظور داشتن فرهنگ به عنوان قسمت عمده، رشد نیاز به اجتناب از جنگ هسته ای تا جایی که خود انسان و فرهنگش نجات یابند نخست اجازه دهید شرایط فرهنگی را که به عنوان مبنای واقعیت امروزی آینده

ص: 385

1- چگوارا مبارز آزادیخواه یکی از اعضای جنبش 26 ژوئیه قبل از کاسترو در سال 1959 قدرت را در کوبا بدست آورد. در 1928 در آرژانتین متولد شد و پست های متعددی را کسب نمود.

اسفناک فرهنگ جهانی محسوب میشود توصیف نمائیم اطلاعات و آمار یونسکو نشان میدهد 814

میلیون بیسواد در سال 1980 در روی زمین وجود داشتهاند برای سال 1990 برحسب روال موجود

884 میلیون پیش بینی می کنند حدود 40 درصد مردم جهان سوم بطور کلی بیسوادند. بیش از 200

میلیون کودک اصلاً مدرسه ندارند یا وسیله رفتن به مدرسه را نمی یابند و علاوه بر این مطابق با

تخمینی که میزنند در سال 2000 حدود یک بلیون بیسواد - در صورتی که دنیا تا آن زمان متلاشی نشود در روی زمین وجود خواهد داشت. یونیسف کمک های سازمان ملل متحد به کودکان در گزارش اخیر خود سال 1981 را یک فوریت بی سر و صدای دیگر معرفی می کند. آمار مرگ و میر

بی سر و صدای کودکان در روز را 40 هزار نفر اعلام میکنند 10 میلیون کودک بی سروصدا از نظر

جسمی و عقلی عقب افتاده اند و 200 میلیون کودک در سنین بین 6 و 11 نظاره گر بی سروصدای کودکان دیگر در مدرسه بوده اند یعنی یک پنجم جمعیت جهان در سکوت و آرامی برای ادامه حیات به تکاپو مشغول بودهاند اجازه میخوایم امریکای لاتین و کارائیب را مورد توجه قرار دهیم.

بیش از 40 میلیون بیسواد بالاتر از 14 سال در این مناطق وجود دارند. وقتی این رقم برحسب کشورها تقسیم شود آمار بیشتر از اندازه تأسف آور می شود. در بلیوی رقم رسمی بی سوادی 37 درصد در گواتمالا 54 درصد در هائیتی 77 درصد است. حداقل در کشورهای آمریکای لاتین و

کارائیب از چهار نفر کمتر از یک نفر قادر به خواندن کتاب یا عنوان روزنامه ها میباشند.

و

آمار جمعیت جهان بالغ بر 6 میلیارد و 666666 که 600 میلیون زن در جهان بیسواد هستند

قادر به نوشتن نامه و امضای سند نمیباشند و البته این رقم با دیدی بسیار خوش بینانه تهیه شده است.

محدودیت های وسیع سیستم های آموزشی که سبب میشود توده های عظیم مردمی را زیر پوشش

قرار ندهد، رقم بالای تعداد کسانی که ترک تحصیل می کنند و در امریکای لاتین به 60 درصد

می رسد همه در ایجاد چنین شرایطی مسئولند و این در قسمتی از دنیاست که 42 درصد جمعیت آن

کمتر از 14 سال سن دارند یعنی 15 میلیون کودک و جوان وجود دارند در سال 1970 بیسوادی در

آفریقا 70 درصد و در میان کشورهای عربی 54 درصد در آسیا و بیشتر از 80 درصد در 25 کشور

عقب مانده بوده است بطوری که از اطلاعات و آمار یونسکو مشخص میشود، نه تنها کشورهای

عقب مانده شده بلکه تعدادی از کشورهای توسعه یافته با مساله بیسوادی مواجهه اند.

مثلاً در ایالات متحده آمریکا 10 درصد بی سوادی موجود است 20 درصد فاقد سواد آموزی سود آور می باشند که قادر نمیباشند تکنیک های عقلانی را برای ایجاد ارتباط فی مابین خود بکار گیرند و مسائل فی مابین خود را تخمین زده و حل نمایند مسلماً بیسوادی در این کشورهای توسعه

ص: 386

یافته از نقطه نظر معنوی تناقض جدی بوجود می آورد چرا که آن ها به منابع مالی مورد نیاز حل مساله بی سوادی مجهز می باشند. بطور قاطع میتوان گفت که بیسوادی در خلال 15 سال گذشته با نرخ ثابتی افزایش داشته است و علاوه بر این در سال 1980 در حدود 250 میلیون کودک در سنین بین 5 تا 14 ساله هیچ گونه آموزشی ندیده اند به دور از این ارقام میبینیم فقط 2 درصد ناخالص ملی در آسیا آفریقا و آمریکای لاتین برای آموزش اختصاص می یابد علاوه بر این نظام های آموزشی

موجود در کشورهای عقب مانده شده اغلب کپی پرزحمت از سیستم هایی است که در کشورهای صنعتی ایجاد شده اند. اگر می خواهند به توسعه ملی پردازند باید خصوصیات فرهنگی خود را ارتقاء بخشند. ما مجبور به حفظ ماهیت فرهنگی مردم خود بر مبنای دو اصل ذیل میباشیم: درخواست احترام مطلق رأی هویت فرهنگی و وسیع ترین ارتباطات بین المللی در زمینه فرهنگ ژوزه مارتی این اصل را در ارتباط با مردم آمریکای لاتین بیان داشته است ولی برای سایر کشورها نیز قابل اعمال میباشد. وی اینطور میگوید که موضوع به این صورت است که پیوند جهان با جمهوری ما باید همیشه این اطمینان را به ما بدهد که جمهوری ما همواره تنه درخت باشد به این صورت تاکید بر روی آمال دموکراتیک در زمینه فرهنگ میباشد مدیرکل یونسکو بطور صحیحی بیان میدارد که وابستگی ارتباطات و فرهنگ در تکاپوی برای استقلال و آزادی فرهنگی دارای نقش بسیار اساسی است. روشن است دموکراسی فرهنگی و استقلال عمل سیاست های فرهنگی هر کشور بطور عینی

محدود شده است. زیرا که چاپخانه ها، صنعت سینما، تلویزیون، رادیو، مطبوعات تبلیغات و مخصوصاً

جریان اطلاعات توسط انحصار طلبان قدرتمند تحت کنترل میباشند و نتیجتاً حفاظت لازم برای هویت فرهنگی کشورها را تقلیل میدهد. نتیجتاً ظلم کم بینی سبب میشود که دنیا به سیستم پر دروغ و تحریف گرایش یابد که خود امکانات خلاقیت مردم را محدود میسازد معمولاً اعمال استکبار و

استعمارنو در شهرها دم از اصول دموکراتیک و سیستمی از ارزشها میزنند که مختص کشورهای به اصطلاح غربی است. با وجودی که این گونه ارزشها هم توسط آنهایی که در جستجوی بهره کشی استعماری هستند مورد حمایت قرار نمیگیرد اصول آزادی حقوق انسان و آزادی خلاقیت هنری در انحصار قسمتی از انسانیت نمیباشند. در اعصار تاریخی سنگینی رنج و تعب، فقر و مرگ و میر بردوش مردمی بوده است که رشد نیافته اند این اصول میراث همه انسانیت بشمار می آید. برحسب تعریف، آزادی، برادری مساوات و دموکراسی با این اقلیت بهره کش «غربی» چندان تناسبی ندارد بلکه متعلق به تمام بشریت میباشد مردم مستضعف، آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین و کارگران تمام دنیا باید پرچم این نهضت را در تکاپوی ضد بهره کشی برافرازند دموکراسی در فرهنگ یعنی

شرکت توده ها و افراد انتلکتوئل آنان در ممارست و تدبیر سیاست های فرهنگی و آزادی خلق هنری است ما دمکراسی را تنها با این حقیقت که اقلیت انتلکتوئل فرصت نگاشتن دارند برابر نمی دانیم بلکه میلیون ها انسان باید فرصت خواندن و خلاقیت هنری یا ابتکار شخصی داشته باشند. میلیون ها

انسان خواندن را نمیدانند و یا از نتایج کارهای هنری نمیتوانند لذت ببرند نمی توانند کتابی بخرند و یا به موزه ها و گالری ها بروند دمکراسی نباید فقط تصویر ذهنی آنها از نقطه نظر نویسنده یا هنرمند، باشد بلکه باید از نقطه نظر مردمی که میخواهند بخوانند و نیاز به دسترسی به کارهای هنری و آموزشی و فرهنگ دارند مطرح شود بنابراین باید برنامه کار و همکاری باید با تبادل اطلاعات و تجاری که به جنگ بر علیه بیسوادی کمک میکنند صورت پذیرد و این اولین و مهمترین وظیفه افزایش توسعه فرهنگی و آقعی و خلق یک فرهنگ دمکراتیک است که در دسترس مردم باشد. هنگامی که توسعه دموکراسی واقعی در فرهنگ رشد یافت سیستم آموزشی باید در دسترس عموم باشد. این محور اساسی پیشنهاد دیگری است در برنامه کار دشمن ما از آزادی دم میزند ولی نه آن آزادی که باید در اختیار میلیون ها انسانی باشد که فاقد آند؛ بلکه از آزادی سخن می راند که در کنترل و اختیار اقلیت صاحب بضاعت مالی است. وقتی ما از آزادی از هنر از فرهنگ سخن میگوئیم به زبان میلیون ها کودکی که به مدرسه نمی روند، زنان و مردانی که خواندن سرنوشتن نمی دانند، جوانانی که فرصت دانشگاه

یا دوره اول و دوم دبیرستان رفتن نمی یابند و کسانی که

نمیتوانند تکنسین شوند سخن میگوئیم آیا اینان حق آزادی ندارند؟ آیا اینان به آزادی خلاقیت

حق ندارند؟ این است مساله اساسی دموکراسی در این نقطه است که دید دموکراتیک ما با دید دموکراتیک اقلیت این دشمنان ما فرق پیدا میکند حفاظت از هویت فرهنگی مساله مهم دیگر امروز جهان است... و با آن اصل ارتباطات بین فرهنگ هاست که بایستی بر مبنای احترام متقابل باشد. هیچ کشوری هر چقدر هم قوی باشد نباید خود را از دیگران منزوی سازد و البته هیچکس نمی تواند چنین کند. در گذشته تاریخ بشر هرگز چنین آگاهی عموم مردم به مسائل جهانی رخ نداده است. چهل سال پیش حوادث سیاسی و فرهنگی در اغلب کشورهای آسیایی افریقایی و آمریکای لاتین چنین انعکاس عمومی نداشتند اما امروز هر حادثه فرهنگی و سیاسی در هر یک از کشورهای آسیایی و افریقایی و آمریکای لاتین از لحاظ جهانی مهم است. شرایط موجود روابط بین المللی و عصری که در آن نسلهای جدید زندگی خواهند کرد ما را مجبور به تجزیه و تحلیل این حقیقت تاریخی میکنند که جهان در حال پیشرفت به سوی همبستگی های نزدیک تر کشورها و فرهنگ های مختلف می. شود این ارتباطات مسائل جدی را بر روی ماهیت فرهنگهای ما بر می انگیزد ولی نباید به انزوا و

یا خودنمایی جهت حفظ ماهیت خود پردازیم ما مجبوریم با باقی جهان ارتباط داشته باشیم و ما از

این دوراهی نمی توانیم برحذر باشیم.

امروز همبستگی فرهنگی با توسعه فنی و مخصوصاً با وسایل ارتباط جمعی سرعت گرفته و متحرک شده است و ما را با مشکل مهمی مواجه ساخته و آن نقش تکنیک و تکنولوژی مدرن است

که بیشتر بوسیله علائق و استفاده‌های ضروری ما متضاد میباشند کنترل انحصاری شرکتهای بین المللی بر وسائل فنی فشاری را بر هویت فرهنگی ما تحمیل میکند و باعث جلوگیری از توسعه آن میشود حتی در چنین شرایطی اگر واقعیت های کشور و امکانات سنجیده شوند، نباید از نقش عمده ای که تکنولوژی در توسعه فرهنگهایمان ایفا میکنند غافل بمانیم. سوال عمده ای که مطرح است اینست که روش های تکنولوژی و وسایل ارتباطات جمعی که در زمینه فرهنگ بکار برده می شوند در دست چه کسی قرار دارد اگر این وسایل که برای انسان بزرگترین افتخار و پیروزی محسوب می شود در جهت تغذیه و غنای فرهنگی بکار برده شوند نقش اساسی و مهمی را در رشد و توسعه ایفا می کنند ولی اگر برای تضعیف خلاقیت هنری به کار گرفته میشوند و بیهوده و هرزه بکار میروند و یا هنر را نتیجه فرعی فرهنگ و برای مقاصد صرفاً تجارتي بکار برند آنگاه نفوذ

ایدئولوژی نفع طلبانه صاحبان وسایل ارتباط جمعی اثر نیرومند و پیروزمندانه خود را ایجاد می کند. بنابراین اگر وسایل ارتباطات جمعی و فنی خود را در خدمت فرهنگ های ملی بسپارد و اگر

دولت های خود را در برابر این تهاجمات و نفوذها حفظ و حراست نمایند غلبه فنی و تکنولوژی بقا یافته و هویت فرهنگی ما را مورد تهدید قرار خواهد داد.

تنها راه حل مشخص کردن اصولی است که روابط فرهنگی بین المللی باید بر آن بنا شود و این به

بسیج جهانی در برابر دسته بندی ها و کنترل های فنی و ارتباطی که بر علیه جنبش های هنری با ریشه ملی و عمومی صورت میگیرد نیاز دارد. ارتباطات فرهنگی میان کشورهای گوناگون ما را برای مقابله با انزوا و موانع و تبعیض که برای

فرهنگهای خاصی ایجاد میکنند و تحریف سیاستهای فرهنگی کشورهای متعدد مجهز می سازد. یونسکو بهترین مکان برای تقبیح این تغییر شکل است. شکلی که بصورت طریقی بر ما تحمیل می شود. کشورهای که اعلام کرده اند قهرمان اهداء آزادی وسیع در خلاقیت هنری هستند، کشورهای که نمایندگان آنان و موسسات فرهنگی بین المللی از دمکراسی مطلق در چنین شرایطی دفاع میکنند. در حقیقت کانال های دیپلماتیک رسمی را برای وسایل دیگری بکار می برند تا بر ارتباطات فرهنگی مردم مانع ایجاد نمایند کشور ما ارتباطات فرهنگی را بر هر کشور دیگری طالب

است زیرا معتقدیم هر کشوری که خود را از ارتباط فرهنگی محروم کند به سوی قهقهرا پیش خواهد گرفت. ما حتی ارتباطات فرهنگی با کشورهای که حکومت شان تنشهای ناگواری را ایجاد میکنند تعقیب می کنیم.

آیا نباید یونسکو در کنفرانس مکزیک در حمایت از گسستن غل و زنجیر اسارت رسمی بعضی از حکومت ها که بر این روابط بسته اند اقدام کند اعلامیه اصول همکاری های فرهنگی بین المللی موجب برانگیختن این موضوع پراهمیت می شود. اعتقاد دارم این گردهمایی باید بریدن موانع فرهنگی مبتنی بر اعمال سیاست رسمی دولت را حمایت کند در این حالت است که درخواست می کنم حقوق کوبا در داشتن ارتباطات فرهنگی با تمام مردم دنیا مورد احترام قرار بگیرد و طبیعتاً ما از هویت فرهنگی مردم خود دفاع میکنیم سیاستی که ما در گذشته داشته ایم و در آینده هم خواهیم داشت بر این استوار است که همکاری وسیعی با سایر کشورها مخصوصاً با سایر اعضای جنبش غیر متعهدها داشته باشیم ارقامی موجود است که نفع حکومت ما را در همکاری با مردم برادر در جو آموزشی فرهنگی نشان می دهد.

در سال 80-81 3562 معلم کوبایی و مشاوران در 16 کشور مختلف مشغول کارند 14166 محصل از پیش از 50 کشور غیر متعهد مشغول آموزش در آموزشگاه های ما میباشند. در سال 1977، 214 متخصص کوبایی کمک های فنی در زمینه های هنر و ادبیات فراهم

کرده اند امسال 101 متخصص از شاخه های مختلف هنر مشغول کار در 13 کشور میباشند. نمایندگان محترم ما سوال میکنیم آیا مسائل آموزشی و فرهنگی می توانند از مسائل جدی که در توسعه استقلال مردم ما وجود دارد جدا گردند؟ مسلماً نمی توانند آیا دولت های ما منابع مالی را برای ایجاد نظام های آموزشی که تمام مردم را پوشش می دهد و یا مبانی فنی و مادی را برای توسعه فرهنگ مستقل دارد؟ مسلماً خیر.

بگذارید این معنی را تجزیه و تحلیل نمائیم. ما باید بر روی ایجاد تغییرات ریشه های مفاهیم مرتبط با رشد فرهنگ و آموزش اصرار ورزیم. این مطلب بسیار مهم است که فرهنگ را به عنوان یک قسمت ضروری رشد خود بدانیم از لحاظ تاریخ فرهنگ را از مسائل اقتصادی و رشد اقتصادی جداً تلقی می کرده اند یعنی به فرهنگ صرفاً به صورت هنرهای زیبا و بصورت کار و نتیجه حمایت مالی افراد یا دولت از هنر نگرسته می شد؛ در حالی که حقیقت مطلب اینست که فرهنگ به صورت یک اعانه هدایی دولت نیست؛ بلکه یک ضرورت رشد اجتماعی اقتصادی است. زیرا فرهنگ نیازهای انسان را به معنویت در نظر میگیرد امروز این مفهوم تاریخی از هنر بصورت «هنرهای زیبا»

و نقش دولتها در حمایت مالی خلاقیت هنری دیگر پشت سر نهاده شده است. چنانچه رفیق فیدل کاسترو در نطق خویش در سازمان ملل متحد به نمایندگی از طرف کشورهای غیر متعهد اعلام نمود. توسعه توسط آموزش و فرهنگ سبب خواهد شد هم راه حل مشکلات فقر و تنگدستی را فراهم

سازد و هم به حصول نرخ مناسب و منطقی رشد کشورهایمان کمک نماید یعنی فرهنگ و آموزش ممکن است سبب افزایش نرخ رشد گردد و این ضروری است و یونسکو حق دارد که به اعضای خود فشار آورد تا نمایندگانی به کنفرانس بفرستند که متخصصان راهنمایی در بین آنان وجود داشته باشد در شرایطی که تکنیک های مدرن فراهم آورده اند، رشد کمی و کیفی هنر و فرهنگ باید مبنای فنی مادی و صنعتی داشته باشد به این صورت هنر باید اعم به تولیدات صنعتی همبستگی یابد و یک شبکه ای از مراکز و صنایع باید بوجود آیند تا خلاقیت های هنری را مورد حمایت قرار دهند عوامل ذکر شده در افزایش کیفیت زندگی نقشی اساسی ایفا می کند هنر به عنوان خالق ارزشهای اقتصادی و فرهنگ به عنوان چیزی که بطور غیر مستقیم توسعه کیفیت زندگی را فراهم میسازد و به عنوان مهمترین بخش توسعه اجتماعی - اقتصادی میبایست به عنوان اصول کلیدی یا خط مشی اصلی مورد توجه قرار گرفته و جریان مطلب بستگی به این دارد که کشور در چه سطحی از اقتصاد مستقل وجود داشته باشد برای کشورهای عقب نگهداشته شده که از اقتصاد خود بهره جویی نمی کنند و

در زیرسنگینی استقراض و بهره کشی خارج که توسط اتحاد بین شرکت های قوی بین المللی بر آنان تحمیل میشود بسیار مشکل است و حتی کمترین منابع اقتصادی مورد نیاز رشد فرهنگی خود را بطور کلی جمع آوری نمایند. علاوه بر آن اگر این کشورها منابع مورد نیاز حل مسائل مادی که بر آنان فشار وارد میسازند را نداشته باشند برای توسعه فرهنگ و

شرط اساسی و زیربنایی آن یعنی «آموزش» امکانات بسیار کم و یا ناچیزی خواهند داشت. نمی توان چشم خود را بر این واقعیات بست برای ارتقای فرهنگ و آموزش در کشورهای عقب نگهداشته شده صد میلیون دلار لازم است رقمی آنچنان بزرگ که هیچ سازمان مالی حاضر به تعهد آن نمیباشد. متأسفانه برای مصارف نظامی سازمان های مالی وجود دارند که هزینه های بسیار بیشتری را تامین میکنند بیشتر از 500 بلیون دلار در سال 1980 برای مصارف نظامی سرمایه گذاری شده است

و این رقم برحسب ارزش سال 1980 به حدود 940 بلیون در سال 2000 خواهد رسید. بسیار جای تأسف است که انسان برای انتقال این همه پول در جهت حل مسائل فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی نتوانسته است راه چاره ای بیاندیشد آیا انسان های علمی آموزشی و فرهنگی می توانند چنین شرایط پوچی را پذیرا باشند؟ آیا کسانی که در کتابخانه ها و آزمایشگاه ها موسسات تحقیقاتی علمی و

مجموعه های هنری دانشگاه ها و آموزشگاه های دیگر کار می کنند میتوانند چنین حماقت و دیوانگی را آرام و بی سروصدا ببینند و نوای خطر را سر ندهند؟ این شرایط بسیار غیر منطقی است. هیچ احساسی نسبت به آینده، به عدالت، و یا فرهنگ ندارد و این سمبل اینست که ما هن-وز در شرایط سرپرست به سر می بریم. ما باید به عنوان مردان و زنان فرهنگی این چنین دیوانگی را محکوم کرده و علیه آن برخیزیم با این وضع فقط با ایجاد و عمل به یک ارتباط جدید اقتصاد بین المللی می توان مقابله کرد تا بتوان بطور مؤثری سیاستهای اقتصادی کشورهای توسعه یافته را تغییر داد و این آرمان طلب خواهی تعدادی از کشورهای استعمارگر کهنه و نورا به صلح خواهی مبدل ساخت این مقابله تظلم است که سبب میشود ما از توسعه مفهوم کاملتری بیاییم و در شرایط عمومی و بحرانی اقتصادی که به نظر میرسد که به لبه پرتگاه رسیده ایم مسائل دوام بقا و تهدید توسعه توسط جنگ

بر هسته ای مطرح میشود.

بنابراین روش برخورد با مساله تعریف اقتصادی روش انسانی و علمی است. فیدل کاسترو در

سخنرانی خویش خطاب به سازمان ملل متحد که در تاریخ اکتبر 1979 ایراد می کند بیان می دارد: اصولاً توسعه توجه به انسان را در مد نظر دارد و باید هم همینطور باشد و همواره باید هدف قرار گیرد و هر کوششی برای توسعه نیز باید بر این هدف استوار باشد.

ما باید بر این مفهوم عمیق و کامل توسعه اصرار ورزیم فرهنگ میتواند نقش مهمی را در تأثیر بر سطح شناخت کیفیت زندگی اجتماعی و شمای ارزشهای ایجاد شده باز می کند و به ما نشان دهد کسب منابع مادی نامحدود برای اشتهای بی اندازه و نامتعادل تامین رضایت نمی کند. زیرا در مقابل میتوان گفت در کشورهای عقب مانده صدها میلیون انسان زیر بار گرسنگی و فقر و مسکنت و مرگ های ناشی از بیماریهای علاج پذیر رنج میبرند این ها متأثر از نمای ارزش هایی است که جوامع توسعه یافته بر اثر انگیزه های سودجویانه خود ایجاد مینمایند و سبب می شود نیازهای مادی نامحدودی را در میان مردم ایجاد کند؛ در حالی که منابع لازم برای رفع این نیازها بسیار محدود میباشد و همین عامل خود موجب انحراف و تغییر شکل اخلاقیات آن کشور می شود. این کشش در جوامع ثروتمند وجود دارد که میخواهند توسعه مادی اولین هدف و آرمان و آمال انسان شود و بدین لحاظ است که ارقام برای آنان ضوابط مسلم میشوند این جوامع از معنای حقیقی توسعه بدورند. توسعه حقیقی آنست که انسان هایی با فرهنگ و فضیلت بار آورند که بتوانند بی آنکه منابع مادی را به تباهی بکشانند سعادت مند زیست نمایند سعادت واقعی را هرگز در انباشتن توده های کالا نمیتوان یافت و بلکه با ارضای نیازهای ضروری و حمایت و حفظ ارزش های فرهنگی و اخلاقی

است که هماهنگی و تعادل لازم را میتوان در برخورد سازنده و خلاق با مسائل فراهم آوردند عده

قلیل ثروتمندان و نه اکثریت توده مستضعف در مقابل این حقیقت میتوانند به سعادت حقیقی دست

یابند.

شاخصی از ارزش ها برای فهم این اصول مهم ضرورت مییابد و فرهنگ میتواند این شاخص را بدست دهد. دنیای پرتشنج امروز که از تضادهای پیچیده و مبهم بوده و اکثر آنان ولی چاره در

راه حل میباشند چه راهی برای حل این معضلات ارائه مینمایند؟

بیانات فیدل کاسترو در سازمان ملل متحد که با تحسین و موافقت قریب به اتفاق نمایندگان حاضر در جلسه قرار گرفت حاوی طرحهایی است که نه تنها به نفع کسانی است که مورد بهره کشی قرار دارند بلکه فرمولی است که به نفع خود صاحبان ثروتهای کلان نیز منجر می گردد. ما اینجا گرد نیامده ایم تا فلسفه مان و مفهوم زندگی و تاریخ را ارتقاء بخشیم. برای ما به عنوان کوبایی، انسان هایی که به آینده سرزمینشان علاقمندند و امریکا بطور جدی و کشورهای عقب مانده شده انسان بطور کلی مطرح است. ما در اینجا گرد آمده ایم تا راههایی برای تمام این فشارها بیابیم و برنامه کار برای آموزش فرهنگ تدوین نماییم که بتواند عظمت تراژدی جهانی و ضایعه ممکن بشری و خلقیاتش یعنی فرهنگ را تقبیح نماید.

آن هایی که در مورد صلح و یا جنگ تصمیم گیرنده اند باید این خط مشی و استدلال را یک درخواست و یک اخطار بدانند اگر ترتیبی ندهیم که به آن ها این مطالب را بفهمانیم هیچیک از این

ضایعه رها نخواهد ماند.

تمام اجزای تمدن و فرهنگ بدون وجود حیات انسانی از روی زمین رخت بر خواهد بست. اگر حتی چند ساختمان یا یک شهر مخروبه به عنوان یادگار از روزگار خود باقی بماند، فرهنگی که بر مبنای آگاهی انسانی است جان در نخواهد برد تا صحنه را ترمیم نماید. پیکاسو در اثر خود بنام گرینیکا (1) هشت جنگ در اسپانیا را ترسیم نموده است. هیچ نقاشی نخواهد توانست ترس از جنگ هسته ای را ترسیم کند و اگر هم بتواند کسی باقی نمی ماند که به منظری تماشا کند. اگر کسی هم از این مصیبت هایی یابد به مرگ غبطه خواهد خورد. ما در این گردهمایی متخصصان پیشنهاد می کنیم

ص: 393

1- به عبارت صحیح تر گوئرینیکا (1937) Guernica اثر نقاشی معاصر اسپانیایی پابلو پیکاسو (1881-1973) ک-ه بمباران شهر گرینیکا در شمال کشور توسط بمب افکنهای آلمان نازی در 26 آوریل 1937 و در خلال جنگ های داخلی این کشور را به تصویر کشیده است. این اثر در ابعادی عظیم تقریباً (3/5 در 7/5 متر) ترسیم شده که تقریباً در همان سال در فرانسه در دوران تبعید (پیکاسو) به نمایش عموم درآمد.

بر هر آنچه که ما را به یکدیگر پیوند می دهد تمرکز داشته باشیم و برنامه کاری برای آموزش و فرهنگ فراهم آوریم و بر مبنای ایده های مشترک خود آن را به کار بریم. ما باید اتحاد خود را مستحکم کنیم و بحث در مورد مسائل جدی دنیا را تجربه اتحاد دیگری بدانیم. به عنوان عضوی از، انسان به عنوان اکثریت مردم و....

بنابراین پیشنهاد می کنم که به عنوان بشریت به عنوان عضوی از اعضای بشریت به عنوان نمایندگان اکثریت مردم فکر کرده و عمل نمائیم تا این مقاصد و این که صلح و یگانگی را به عنوان مبانی آموزش و فرهنگ بدانیم تحقق بخشیم آیا این ایدآل انسان و عصاره بهترین احساسات مذهبی وی نخواهد بود؟ آیا این از زمانی که هرگز به یاد بشر نمی آمد در قلب فقر انسانی و اصول انسان با فرهنگ نهفته نشده است؟ بگذارید برای اعقاب خود وارثان شایسته ای باشیم. کسانی که به فرهنگ به صورت یک هدف یک ایده آل و یک آرزو نگریسته اند. تمام مردم با فرهنگ و با عقل جهان در راهی که میروند در فلسفه ای که تعقیب مینمایند.

در خلال قرون متمادی، پرچم یگانگی، دوستی همکاری و صلح را برافراشته نگهداشته اند. بگذارید اکنون در تحت لوای آگاهی بشری که آگاهی از فرهنگ می باشد پرچم صلح و برادری میان انسان ها را پرچم درایت و روشنی و عقل و هوش را بدست بگیریم و آینده نژاد انسان را بطور جدی مورد بحث و گفتگو قرار دهیم. هیچ مجموعه ای بهتر از فرهنگ نیست که بتواند این تقاضای عاجزانه را برای جلوگیری از برابری محقق تمدن بنماید. ما مطمئنیم که بشریت باقی خواهد ماند چرا که ما به توانایی انسان در به حرکت درآوردن و آگاه شدن از عظمت مساله ایمان داریم ما به آینده اعتماد داریم؛ چرا که به هوش و آگاهی بشریت اطمینان داریم که هر آنچه که باعث تفرقه و جدایی آنان میشود غالب گشته و بر هر آنچه که صلح را امکان پذیر سازد مددکار باشند را به توانایی آنان امیدواریم چرا که عقیده داریم که اکثریت مردم همچنانکه مارتی گفت است ذاتاً خوبند.

4

خلاصه گزارش سمینار توسعه رسانه ها و دمکراسی در امریکای لاتین و حوزه کارائیب سانتیاگو - شیلی 2-6 مه 1994 فروردین (1373)

فهرست مطالب I، پیشگفتار II جلسه، کاری انتخاب مامورین ترتیب کار

- جلسه همگانی: 1 موقعیت رسانه ها در امریکای لاتین و حوزه کارائیب

جلسه همگانی: 2 نیاز زنان و اقلیت ها به رسانه ها بزرگداشت روز جهانی آزادی مطبوعات

-جلسه همگانی 3 شرایط اقتصادی - اجتماعی و اهمیت حیاتی کثرت گرایی رسانه ها

- جلسه همگانی 4 چارچوب قانونی و سیاسی - جلسه همگانی 5: نتیجه

ص: 394

پیشگفتار : 1- سمینار توسعه رسانه ها و دموکراسی در امریکای لاتین و حوزه کارائیب از دوم تا

ششم مه 1994 در سانتیاگو شیلی با همکاری سازمان ملل از طریق بخش های اطلاعات عمومی (UNDP)، یونسکو ارتباطات برنامه توسعه سازمان ملل یونسکو UNDPS فدراسیون بین المللی ناشرین روزنامه (IFNP) فدراسیون بین المللی خبرنگاران (IF.I) انجمن ارتباطات جمعی حوزه

کارائیب (AMARC) انجمن انتشارات و سخن پراکنی کارائیب، (CPBA) مرکز بین المللی تحصیلات عالی رشته ارتباطات در امریکای لاتین (CIESPAL) فدراسیون امریکای دانشکده ارتباطات اجتماعی (FELAFACS) اتحادیه مطبوعات امریکای لاتین (FELATRAP)، فدراسیون خبرنگاران امریکای لاتین (FELAP) انجمن امریکای لاتین (IPAL) بانک توسعه قاره امریکای

لاتین (IDB)، انجمن مطبوعات قاره آمریکا (IAPA) آرژانس توسعه همکاری نروژ (NORAD)، خبرنگاران بدون مرز آرژانس سوئدی توسعه بین المللی (SIDA) جمعیت، آزادی اتحادیه کاتولیکی

امریکای لاتین برنسا (UCLAP) مؤسسه کمک به ارتباطات هلند - CAF) مؤسسه فریدریش ابرت آلمان - FES) آرژانس دانمارکی توسعه بین المللی (DANIDA) و آرژانس فنلاندی توسعه بین المللی

(FINIDA).

3- این سومین سمینار از این دست است. اولین سمینار در ویندهوک نامیبیا در سال 1991 برای کشورهای آفریقایی و به دنبال آن سمینار دیگری در سال 1992 در آسیا و حوزه اقیانوس آرام در آلمان (قزاقستان) برگزار شد مانند سمینارهای قبلی این یکی نیز پیر و قطعنامه در مورد آزادی

مطبوعات در جهان، مصوب بیست و ششمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در سال 1990 بود که از سمینار ویندهوک به عنوان عامل تسریع روند حمایت از آزادی مطبوعات و استقلال و کثرت گرایی در افریقا یاد کرد و همچنین مدیر کل را به گسترش اقدامات انجام شد در افریقا و اروپا به دیگر نقاط و ترویج استقلال و کثرت گرایی در افریقا یاد کرد و همچنین مدیر کل را به گسترش اقدامات انجام شده در افریقا و اروپا به دیگر نقاط و ترویج استقلال و کثرت گرایی رسانه ها دعوت کرد. این نیز یکی دیگر از فعالیت های پیشگیرانه مهم در برنامه بودجه یونسکو برای 1995

1994 (سند 5/27C) بود.

4. این سمینار همچنین روح قطعنامه 47/76A مجمع عمومی ملل متحد اطلاع رسانی در خدمت بشریت مصوب 11 دسامبر 1990 را منعکس میکند و نیز با راهبرد جدید ارتباطات یونسکو مصوب بیست و پنجمین اجلاس کنفرانس عمومی سال 1989 سازگار است.

ص: 395

5. به دعوت دولت جمهوری شیلی سمینار توسعه رسانه ها و دموکراسی در امریکای لاتین و حوزه کارائیب در هتل کار ای سانتیاگو (شیلی) برگزار شد. 99 شرکت کننده از 30 کشور به صورت

مستقل در این سمینار حضور داشتند. همچنین 177 ناظر از سازمان های رسانه ای، سازمان های

غیر دولتی، سازمان های بین دولتی و کشورهای عضو ملل متحد و یونسکو نمایندگی های موسسات سازمان دهنده اعضای کمیته مشورتی از ک ضمامم، 3، 4 و 5 در مورد فهرست شرکت کنندگان

ناظران و کمیته مشورتی نیز در این سمینار حضور داشتند.

جلسه افتتاحیه

6. سمینار توسعه مطبوعات و دموکراسی در آمریکای لاتین و حوزه کارائیب توسط هنریکاس یوشکیا ویتسوش معاون مدیر کل یونسکو در امور ارتباطات اطلاع رسانی و انفورماتیک افتتاح شد. مدیر کل یونسکو فدریکو مایور ساراگوما در پیام خود که توسط آقای یوشکیا ویتسوش قرائت شد،

برای سمینار آرزوی موفقیت کرد و تفاوت های بارز آن را با سمینارهای ویندهوک و آلمآ آتا

بر شمرده مطبوعات در امریکای لاتین قدمتی 1500 ساله دارد و همراه رادیو و خبرگزاری ها، افکار عمومی و دموکراسی را هدایت می کند. از نظر تنوع وسایل ارتباط جمعی و رسانه ای مناطق کمی هستند که توان رقابت با آمریکای لاتین را داشته باشند.

7. وی افزود ولی این بدان معنا نیست که تمام مسائل حل شده است پس از آن شور و هیجان دوره گذار به دموکراسی رسانه ها باید از سقوط به ورطه خشن اقتصاد بازار اجتناب کنند که این نقطه

پایانی برای آنها خواهد بود. منطقه کارائیب به دلیل محدود بودن منابع دارای موقعیت حساسی است. خبرنگاران باید اصول اخلاقی را رعایت کنند ولی با این، وصف قانون دولت ها و یا سازمان های بین المللی (حتی یونسکو نمیتوانند این را به آنها تحمیل کنند.)

8. بنا به سومین برنامه میان مدت مصوب کنفرانس عمومی به سال 1989 که در آن راهبرد جدید ارتباطات ترسیم شده است یونسکو مامور شده است که سیر آزاد اخبار و اطلاعات را تامین کند. هدف این راهبرد سوق دادن رسانه ها به سمت کثرت گرایی آزاد است که لازمه تحکیم پایه های

استقلال آن هاست. این راهبرد جدید که به تصویب تمامی کشورهای عضو رسید به دوران نظم نوین و اطلاع رسانی و ارتباطات جهانی پایان بخشید. امروزه قدرت در آگاهی است و ارتباط به مردم

مدرک می دهد.

9. آنگاه مصطفی، طلبلی همهانگ کننده توسعه رسانه ها در بخش اطلاع رسانی عمومی ملل، متحد بر نقش حساس استقلال رسانه ها در تربیت اعضای جامعه تاکید کرد دبیر کل سازمان ملل

پطرس غالی در مورد سه هدف اساسی دستور کار جدید بین المللی صحبت کرد پایان دادن به خرابی های ناشی از جنگ های ویرانگر ریشه کنی فقر و توسعه نیافتگی و پایان دادن به رژیم های خودکامه و زورگو مهمترین نقش رسانه ها دستیابی به این اهداف سه گانه است.

10. خیلبر توفلورس (Gigberto Flores) رئیس برنامه های ملی آمریکای لاتین و کارائیب UNDP در مورد آخرین الگوی توسعه مبنی بر برتری، انسان احترام به نسل های جدید و «توسعه پایدار» انسانی و نیز درباره جستجوی راه های حفظ محیط زیست و حمایت از زنان و جوانان صحبت

کرد و یادآور شد که برای رسیدن به این اهداف UNDP نیاز به ارتباطات رسانه ای دارد و همچنین خواستار ادامه همکاری با رسانه های مستقل است.

11. ارنستو کورونابوزو، رئیس اتحادیه رسانه های شیلی طی سخنان خود بر جهانی شدن بشریت تاکید کرد و یادآور شد که ارتباطات نقش مهمی در توسعه و انطباق جوامع با دورنمایی از مشارکت و همبستگی با یکدیگر ایفا می کند به گفته او آزادی بیان ضامن دموکراسی و حقوق و شرافت انسانی است.

12. و در آخر ویکتور مانوئل روبالدو (V.M.Robolledo) وزیر و دبیر کل دولت شیلی ضمن خوشامدگویی به حاضران گفت که وجود امریکای لاتین و حوزه کارائیب گویای هویتی است که سال ها مورد بحث بوده است. به نظر او این کشورها باید تلاش کنند تا بین خصوصیات فرهنگی تاریخی منطقه و سیر جهانی به سوی توسعه و تجدد هماهنگی ایجاد کنند.

جلسه کاری

13. در جلسه کاری به اتفاق آراء اعضای هیئت رئیسه سمینار انتخاب شدند.

14 جلسه های همگانی پنجگانه کار خود را در 4 گروه کاری آغاز کردند. در روز نخست تاکید بر موقعیت رسانه ها در امریکای لاتین و کارائیب بود. دومین جلسه همگانی در مورد احتیاج زنان و اقلیت ها به رسانه ها بود. در بعد از ظهر مراسم بزرگداشت روز جهانی آزادی مطبوعات سوم مه برگزار شد و شهرداری و شورای شهر سانتیاگو میدانی را با حضور رئیس جمهور شیلی و خانم فری روئیس تاگل Frei Ruiz Tagle به افتخار آزادی مطبوعات افتتاح کردند.

15. در جلسه همگانی سوم مه به شرایط اجتماعی و اقتصادی و امکان کثرت گرایی رسانه ها بخصوص در روستاها و حاشیه شهرها اختصاص داشت. چهارمین جلسه همگانی به بررسی چهارچوب قانونی و سیاسی پرداخت گزارش نهایی در پنجمین و آخرین جلسه همگانی در روز

جمعه شش مه 1994 تصویب شد.

بیانیه سانتیاگو - ما شرکت کنندگان در سمینار توسعه رسانه ها و دمکراسی در امریکای لاتین و حوزه کارائیب که مشترکاً توسط سازمان ملل متحد یونسکو و برنامه توسعه ملل متحد در سانتیاگو شیلی از 2 تا 6 1994 برگزار شد.

با یادآوری بند 19 اعلامیه جهانی حقوق بشر که طبق آن هر فردی از حق آزادی عقیده و بیان: برخوردار است این حق شامل آزادی داشتن عقاید بدون دخالت دیگران و آزادی جستجو، دریافت

و انتشار اطلاعات و ایده ها از طریق هر رسانه بدون توجه به مرزهاست.

با « یادآوری کنوانسیون امریکایی حقوق بشر » عهدنامه سان خوزه کاستاریکا با یادآوری قطعنامه (1) 59 مجمع عمومی سازمان ملل متحد مورخ 14 دسامبر 1946 مبنی بر اینکه آزادی اطلاع رسانی یکی از حقوق اساسی بشر است و نیز قطعنامه 45/7/6A مورخ 11 دسامبر 1990 همین مجمع در مورد اطلاع رسانی در خدمت بشریت

با یادآوری قطعنامه 1.4 مصوب کنفرانس عمومی یونسکو در بیست و پنجمین اجلاس خود در 1989 که بر ترویج انتشار آزاد عقاید از طریق واژه و تصویر در سطح بین المللی و ملی تاکید دارد، با یادآوری قطعنامه 4.3 مصوب کنفرانس عمومی یونسکو در بیست و ششمین اجلاس خود در 1991 که وجود مطبوعات، آزاد کثرت گرا و مستقل را به عنوان عنصر اساسی در هر جامعه دمکراتیک باز می شناسد و بر بیانیه سمینار توسعه مطبوعات مستقل و کثرت گرا در افریقا که توسط یونسکو و

سازمان ملل متحد در ویندهوک (نامیبیا) از 29 آوریل تا 3 مه 1991 برگزار شده بود صحنه می گذارد

با یادآوری قطعنامه 48/133 مجمع عمومی مورخ 20 دسامبر 1993 در سال بین المللی مردم بومی (1993) با یادآوری کنوانسیون رفع هر گونه تبعیض در مورد زنان با تاکید بر نقش رویه تزايد برنامه بین المللی توسعه ارتباطات (PIDC) - یونسکو که شورای بین دولتی در اجلاس فوریه 1992 خود

تصمیم گرفت استقلال و کثرت گرایی رسانه ها را در اولویت قرار دهد با توجه و خرسندی نسبت به

اظهارات نماینده بخش اطلاع رسانی ملل متحد به اظهارات معاون مدیر کل در امور ارتباطات اطلاع رسانی و انفورماتیک یونسکو و اظهارات نماینده برنامه توسعه ملل متحد در افتتاحیه سمینار، ب-ا عنایت به برگزاری سمینار همزمان با نخستین مراسم بزرگداشت روز جهانی آزادی مطبوعات که از سوی مجمع عمومی به تاریخ 20 دسامبر 1993 تصمیم به انجام آن گرفته شد با توجه و اظهار خرسندی نسبت به پیام دبیر کل سازمان ملل متحد به مناسبت روز جهانی آزادی مطبوعات که توسط نماینده بخش اطلاع رسانی قرائت شد و نیز پیام مدیر کل یونسکو که به همین مناسبت به وسیله معاون مدیر کل در امور ارتباطات اطلاع رسانی و انفورماتیک قرائت شد و با توجه به بیانات رئیس جمهور

شیلی و شهردار سانتیاگو طی مراسم افتتاح میدان بین المللی آزادی مطبوعات در سانتیاگو در روز

سوم

مه روز جهانی آزادی مطبوعات با سپاس از دولت و ملت شیلی که با مهمان نوازی سخاوتمندانه خود به موفقیت سمینار کمک کردند؛ با سپاس از شهردار و مردم سانتیاگو که به مناسبت سوم مه

1994 روز جهانی آزادی مطبوعات میدانی را به آزادی مطبوعات اختصاص دادند، با تشکر صمیمانه

از تمامی موسسات و سازمان های بین دولتی و دولتی و غیر دولتی که سازمان ملل، یونسکو و NPUD را در برگزاری این سمینار یاری کردند با آگاهی از اینکه صلح، توسعه و دموکراسی رابطه تنگاتنگی با یکدیگر دارند و با تایید اینکه رسانه های امریکای لاتین و کارائیب از جمله فعالترین رسانه های جهانند که نقشی اساسی در راه صلح و دموکراسی و توسعه اقتصادی و اجتماعی در جهان ایفا کرده اند.

اعلام می کنیم که از اصول اساسی بیانیه ویندهوک کاملاً حمایت میکنیم و خود را تماماً بدان متعهد می دانیم و اهمیت آن ها را به عنوان رهنمودهایی در امر مبارزه برای تضمین موجودیت نهادهای

ارتباط نوشتاری و رادیو تلویزیون، آزاد مستقل و کثرت گرا در تمام نقاط زیبا تأیید میکنیم با توجه به موقعیت خاص امریکای لاتین و حوزه کارائیب که هم دارای رسانه های نوشتاری و الکترونیک بسیار توسعه یافته ای است که برخی از آن ها در سطح جهان شهرت دارند هم دارای رسانه های کم اهمیت تر و محلی بعضاً جدید التأسیس با امکانات بسیار محدود، بخصوص در نواحی روستایی و مناطق محروم شهری اعلام میداریم که

1. آزادی بیان سنگ بنای دموکراسی های ماست دموکراسی پیش نیاز صلح و توسعه در کشورهای ما و بین کشورهای ماست آزادی مطبوعات عاملی کلیدی و جزء جدا ناشدنی آزادی بیان است.

2. تمامی کشورهای منطقه باید تشویق شوند تا برای آزادی بیان، آزادی مطبوعات، برای تمام انواع رسانه ها.

3. احترام به کثرت گرایی تنوع، فرهنگی، تنوع زبانی و تساوی بین زن و مرد باید به عنوان عنصری اساسی در جوامع دموکراتیک ما از طریق رسانه ها منعکس شود.

4. ما قویاً محکوم میکنیم که روزنامه نگاران ناشران و کادر حرفه ای رادیو و تلویزیون هنوز قربانی سرکوب، تهدید تهاجم قتل دستگیری حبس و آدم ربایی می باشند. در حالی که عاملین این جرائم اغلب بی کیفر می مانند آنها همچنین در معرفی فشارهای اقتصادی و سیاسی

مانند سانسور، تضییقات کاغذ روزنامه و دیگر وسایل و تجهیزات حرفه ای مقررات پیچیده گرفتن مجوز و کنترل

ص: 399

بیش از حدی هستند که امکان چاپ و انتشار برنامه های رادیو و تلویزیون را محدود می سازد. در ضمن باید از ندادن روایید مسافرت و دشواریهایی که بر سر جابجایی راحت خبرنگاران و انتشار اخبار و اطلاعات به وجود میآورند و همچنین محدودیت های توزیع گاهنامه ها در داخل کشور و در

خارج از مرزهای ملی نیز یاد کنیم. 5. هدف ما ترویج هر چه بیشتر تعداد روزنامه ها مجلات برنامه های ویدیو در ایستگاههای رادیو

و تلویزیونی برای نشر عقاید در طیف وسیعتری در جامعه است.

6. مقامات دولتی باید در زمان مقتضی به شکل منطقی اخبار مربوط به بخش عمومی را در

دسترس عموم قرار دهند.

7. هیچ خبرنگاری نباید مجبور به افشای منابع خبری خود شود.

8. طبق حقوق اساسی بیان و تشکیل اجتماعات که در اعلامیه جهانی حقوق بشر اعلام شده

انتخاب حرفه خبرنگاری باید آزاد و بدون هیچ گونه تضییقی باشد.

9. لازم است هر چه زودتر در مورد افزایش برنامه های آموزشی و تربیتی خبرنگاران و دیگر

کارکنان حرفه ای رسانه ها به منظور ارتقاء سطح توانایی هایشان اقدام شود.

10. مجمع عمومی سازمان ملل متحد را به تعیین جایزه جهانی آزادی مطبوعات دعوت می کنیم تا هر ساله به پاس قدردانی از اشخاص،

سازمان ها و یا موسساتی که در ترویج آزادی اطلاع رسانی در اشکال نوشتاری یا الکترونیک نقش مهمی ایفا کرده اند اعطاء گردد. پیشنهاد

می شود دبیر کل سازمان

ملل و مدیر کل یونسکو هیئت داوران را از میان شخصیتهای معروف معتبر و وفادار به آرمان آزادی مطبوعات که پایبندی اخلاقی آنها در

سطح بین المللی بارز است انتخاب کنند. سانتیاگو، شیلی

6 مه 1994

برنامه عملیاتی - برنامه عملیاتی مصوب سمینار اقدامات زیر را پیشنهاد می کند

1. ترویج رسانه های محلی در مناطق روستایی و نواحی بومی و محله های محروم شهری الف - با توجه به اهمیت رو به رشد رسانه های

محلی در دموکراتیزه کردن، منطقه از یونسکو

خواسته شد تا با همیاری سازمان های حرفه ای و مؤسسات پژوهشی در مورد وضعیت کنونی

رسانه های محلی نحوه قانونی کردن، آن ها تخصیص طول موج ها تعیین حدود و محدودیت های تبلیغات تحقیقاتی انجام شود تا به

کمک آن بتوان توصیه های لازم را به دولتهای مربوطه ارائه داد.

ب - درخواست از برنامه بینالمللی برای توسعه ارتباطات (PIDC) و نهادهای اهدا کننده جهت

حمایت از طرحهای مربوط به ایجاد رسانه های محلی برای ارتباطات نوشتاری یا رادیو تلویزیونی

ص: 400

مطرح‌های تقویت رسانه های محلی موجود مطابق با معیارهای بین المللی، بخصوص آنهایی که

مخاطبین خود را از میان زنان جوانان مردم بومی - اقلیت ها پیدا می کنند.

ج - دعوت از سازمان های حرفه ای و نمایندگان منطقه ای و ملی و نیز از سازمان های بین المللی شرکت کننده در توسعه محلی و تشویق رسانه های محلی به مبادرت به تبادل اطلاعات بین خود و دیگر رسانه ها ما به این ترتیب در گسترش شبکه های ارتباطی مشارکت داشته باشند.

2. آموزش الف. ترویج و حمایت از دوره های آموزش خبرنگاری مطبوعات و رادیو و تلویزیون و دیگر مشاغل رسانه ای بخصوص آنهایی که در نواحی روستایی و مناطق شهری محروم به فعالیت خود ادامه میدهند به این منظور برنامه های آموزشی باید جنبه های حقوقی تکنولوژیک و فرهنگی

رسانه ها و نیز مسائل مدیریت تجاری، کردن تبلیغات و تساوی بین زنان و مرد را شامل شود

ب. توصیه به سازمان های رسانه ای منطقه ای شامل روزنامه نگاران جراید و خبرنگاران رادیو و تلویزیون و ناشران به تشکیل گردهمایی برای ایجاد هماهنگی بین برنامه های آموزشی تربیتی و روش های کاری خود و تطبیق آن ها با تکنولوژی های جدید و در صورت لزوم با همکاری یونسکو.

ج. تشویق مطالعه روزنامه محلی یا ملی در مدارس به عنوان وسایل کمک آموزشی تا به این ترتیب دانش آموزان به ارزش مطبوعات آزاد پی ببرند و استفاده از مدرک قضاوت خود را فرا گیرند. به علاوه گنجاندن مساله آزادی مطبوعات در برنامه درسی ابتدایی

د. درخواست از یونسکو برای برگزاری سمینارهایی برای تجزیه و تحلیل وضعیت و میزان

مشارکت زنان در رسانه ها با کمک برنامه توسعه ملل متحد و دیگر مؤسسات نظام ملل متحد.

3. مطبوعات آزاد و امنیت خبرنگاران

الف از دیاد مراکز مراقبت در منطقه امریکای لاتین و کارائیب و ارتباط دادن آن ها با شبکه اعلان

خطر مبادله بین المللی برای آزادی اطلاع رسانی (IFEX) با استفاده مشترک از منابع سازمان های ملی و بین المللی با کمک یونسکو

ب درخواست از یونسکو که علاوه بر پیگیری و نظارت بر تجاوز به حقوق خبرنگاران امکان تعمیم نظام مراقبتی را به موارد جدی امتناع از دادن روایت محدودیت تردد خبرنگاران و ایجاد موانع در نشر آزاد اخبار در منطقه را نیز در نظر بگیرند.

ج. درخواست از یونسکو، بدین منظور که با سازمانهای حرفه ای مشارکت کند تا در سطوح

مختلف مردم آگاهی از حق خبرنگاران به انجام وظایف حرفه ای خود در امنیت کامل ترویج شود.

الف. درخواست از یونسکو و از اتحادیه بین‌المللی ارتباطات (UIT) و نیز سازمان‌های حرفه‌ای به منظور راهنمایی رسانه‌های کوچک، بخصوص در مناطق روستایی و محله‌های محروم شهری و آشنا کردن آن‌ها با تکنولوژی منطبق بر نیازهایشان.

ب. درخواست از PIDC از برنامه انفورماتیک بین‌دولتی و از برنامه اطلاع‌رسانی عمومی (BG) که هر سه وابسته به یونسکو است جهت حمایت از تاسیس کارگاه‌ها مراکز اسناد و پایگاه‌های داده‌ها در کشورهای آمریکای لاتین و حوزه کارائیب تا روزنامه‌نگاران و خبرنگاران رادیو و تلویزیون امکان دسترسی به اخبار بین‌المللی جزوات، متون دیسک‌های لیزری (C.PROM) و دیگر وسایل کار را داشته باشند.

5. پژوهش

الف. تشویق سازمان‌های رسانه‌ای دانشگاه‌ها موسسات تحقیقاتی، نهادهای عمومی و

ای، سازمان‌های بین‌دولتی به انجام پژوهش‌هایی در مورد اثرات توسعه فنون ارتباطی بر جوامع هر می به منظور حفظ هویت فرهنگی آن‌ها.

ب توصیه به یونسکو برای انجام مطالعه تطبیقی قوانین مربوط به رسانه‌ها با کمک سازمان‌های

حرفه‌ای

5

هماهنگی فعالیت کشورهای غیر متعهد با توجه به کنفرانس

جهانی سیاست‌های فرهنگی

کنفرانس جهانی سیاست‌های فرهنگی در تعقیب مصوبات بیست و یکمین اجلاس کنفرانس یونسکو از تاریخ 26 ژوئای 4) مرداد لغایت 15 اوت 14 مرداد 1982 توسط یونسکو به کشورهای عضو ارسال گردیده است اجلاسیه مقامات عالی‌رتبه و متخصصان آموزشی و فرهنگی

کشورهای غیر متعهد و سایر کشورهای در حال توسعه که از 26 آوریل تا 29 آوریل سال 1982 در کوبا تشکیل گردید که در ارتباط با رشد فرهنگی و به کاربرد سیاست‌های فرهنگی به تبادل نظر درباره مسائل و موارد معتابه خویش پرداختند در این گردهمایی به ابراز علاقه مدیر کل یونسکو درباره شرکت مقامات رسمی اقتصادی در هیئت‌های نمایندگی کشورها اشاره شد. وقتی فرهنگ در

محتوای اجتماعی بطور کلی مطرح میشود نمی‌تواند غافل از مسائل هویت عمومی باشد که انسان از آن متأثر میگردد. این مسائل از ندای نیاز به صلح آغاز شده و مسائلی از قبیل ارتقاء عدالت،

همکاری و تعاون بین المللی و به کارگیری اصول جنبش کشورهای غیر متعهد درباره خلع سلاح و توقف مسابقات تسلیحاتی را شامل می گردد

1. نقش تعاون بینالمللی فرهنگی در کوشش برای صلح - از آنجا که جهان امروز خود را رویاروی نابودی نسل بشر مییابد این گردهمایی به نقش بسیار حساس فرهنگ در قبال تقویت ادراک بین المللی در دفاع از صلح تاکید می ورزد. تعاون بین المللی، فرهنگی، که باید وسیله مفاهمه مردم در جو آغشته به صلح و تعاون باشد علیرغم توصیه های بیانیه اصول تعاون بین المللی فرهنگی مصوبه چهاردهمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در اثر تنشهای سیاسی دائماً در حال تضعیف می باشد.

2. مسائل فرهنگ و توسعه - کوششی در حفظ صلح جهانی نمی تواند فارغ از مسائل توسعه در حصول به عدالت بیشتر و مساوات در شرایط زندگی باشد مسابقات تسلیحاتی علاوه بر تهدید

موجودیت بشر منابع سرشاری را در این برهه از بحران اقتصادی نابود میسازد. نتیجتاً به علل عواملی از جمله تأثیر فقدان منابع اقتصادی در شرایط و زیر مجموعه های توسعه یافته بر حسب روش مفاهمه صورت گیرد و ارتقاء تعاون فرهنگی هر چه بیشتر در میان کشورهای غیر متعهد و سایر کشورهای در حال توسعه؛ توسعه فرهنگی مردم از حرکت باز می ایستد. در کوششی که مردم ما برای پیشرفت، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دارند القاب بی عدالتی موجود در چنین شرایطی و ایجاد نظام

اقتصادی بین المللی جدید از جمله واجبات مییابد

3. فرهنگ و آزادی ملی - مردم کشورهای غیر متعهد و سایر کشورهای در حال توسعه که برای مدتها در زیر استعمارگرایی کهنه و نو و صور گوناگون تسلط بیگانه که نه تنها منابع آنان را به تاراج می برده اند، بلکه برتری فرهنگی خود را نیز تحمیل میکرده اند قرار داشته اند. بسیاری از فرهنگ ها بوده اند که به اینصورت معدوم گشته و بسیاری دیگر به فقر و حقارت کشانیده شدند. مثال های بسیاری نشان دهنده نابودی فرهنگ های ملی در عصر حاضر می باشند. سیاست اسرائیل نشان میدهد چگونه در مناطق تحت اشغال و علی الخصوص بیت المقدس به انهدام فرهنگ و مردم فلسطین کمر بسته است رژیم آپارتاید آفریقای جنوبی و نامیبیا چگونه مردم آن کشور را از داشتن حکومت های دموکراتیک متعلق به خود و توسعه فرهنگی متحد ملی بازداشته اند.

چگونه هویت فرهنگی و ملی پرتوریکو مردم آمریکای لاتین و کارائیب به نابودی کشانیده میشوند. این نمونه ها و نمونه های دیگر نفوذ استعمار و امپریالیسم را در تغییر ارزش ها و روش های زندگی و غیره در این مناطق و نقاط دیگر جهان بروز می دهند مردم ما از فرهنگ خود بیگانه شده اند

و در بیشتر موارد از فرهنگشان محروم گشته اند. بنابراین سیاست فرهنگی ما باید اساساً بر تاکید هویت و شخصیت فرهنگی آنان استوار باشد برای تحقق این مطالب به همان ترتیب که در ششمین

کنفرانس سران کشورهای غیر متعهد آمده است اطلاعات و ارتباطات باید از دید کنترل انحصار گرایانه بیرون آمده و نظمی نوین در روابط بین المللی ارتباطات جانشین گردد.

5. فرهنگ و دموکراسی - دموکراسی فرهنگی به این معنی است که تمام شهروندان می توانند بطور جدی آگاهانه و مسوولانه در تجلیات فرهنگی شرکت داشته و به عنوان کسانی که در آن مشارکت دارند و برای آن کار می کنند و از آن بهره میگیرند بتوانند به تمامی آثار فرهنگی دسترسی

یابند.

یعنی دموکراسی فرهنگی با حقوق انسان ها به آموزش و مشارکت آزادانه آنان در زندگی

فرهنگی بدون تبعیض عجین است.

در این قالب باید خاطر نشان ساخت که استعمار آپارتاید و سایر اشکال تبعیض نژادی موجب میگردند عده بسیاری از حقوق اجتماعی خود باز مانند حقوقی که طبقه حاکمه بعضی از کشورها از مردم دریغ میدارند و موجب میگردند مردم از حق فرهنگی خود بریده شوند و یا در مورد اقلیتها تحقیر روا دارند و آنان را مورد تجاهل و تبعیض قرار دهند.

6. اعاده آثار فرهنگی برای کشورهای غیر متعهد و سایر کشورهای در حال توسعه این مساله حائز کمال اهمیت میباشد که آثار فرهنگی که توسط حکام استعمارگر تحمیل شده بر آنان و یا از راه های غیرقانونی انتقال یافته اند اعاده گردند.

نتایج از کشورهای غیر متعهد مصرانه انتظار میرود در کنفرانس جهانی سیاستهای فرهنگی به موارد ذیل توجه نمایند دفاع از فرهنگ جهانی و ارتقاء سطح فرهنگی مردم هر فرهنگ که بطور ضمنی کوشش به خاطر صلح توسعه اقتصادی و تحکیم استقلال ملی را در نظر دارد. استقرار یک نظام اقتصادی بین المللی بنیادی فرهنگی که مستلزم از بین بردن مدرک انتقالی

اطلاعاتی موجود به نفع ایجاد مساوات در میان کشورها و فرهنگ ها باشد. تحکیم ابعاد فرهنگی توسعه به عنوان نیاز ضروری در تقویت استقلال اجتماعی، اقتصادی سیاسی مردم و برای این منظور دموکراتیزه کردن فرهنگی که تقاضای عدالت اجتماعی را مطرح

-می سازد.

تایید هویت فرهنگی مردم به عنوان تقاضای اساسی و اعاده میراث فرهنگی کشورهای تحت

سلطه استعمار که چپاول شده اند و یا محروم مانده اند و به اینصورت به رسمیت شناختن سلطه این

مردم به عنوان اصل و اساسی در امر ارتقاء تعاون فرهنگی در شرایطی که تکنیک های مدرن فراهم آورده اند رشد کمی و کیفی هنر و فرهنگ باید مبنای فنی و مادی و صنعتی داشته باشد. به اینصورت هنر باید بطور اعم به تولیدات صنعتی همبستگی یابد و یک شبکه ای از مراکز و صنایع باید بوجود آید تا خلاقیت های هنری را مورد حمایت قرار دهند. عوامل ذکر شده در افزایش کیفیت زندگی نقش اساسی ایفا می. کند هنر به عنوان خالق ارزش های اقتصادی و فرهنگ به عنوان چیزی که بطور غیر مستقیم توسعه کیفیت زندگی را فراهم میسازد و به عنوان مهمترین بخش توسعه اجتماعی و اقتصادی میبایست به عنوان اصول کلیدی یا خط مشی اصلی مورد توجه قرار گرفته و جریان برنامه ریزی اقتصادی و تعریف منابع ضروری متعاقب آن صورت گیرد.

البته این مطلب بستگی به این دارد که کشور در چه سطحی از اقتصاد مستقل قرار داشته باشد. برای کشورهای عقب نگهداشته شده که از اقتصاد خود بهره جویی نمیکنند و در زیر سنگینی بار استقراض و بهره کشی خارج که توسط اتحاد بین شرکت های قومی بین المللی بر آنان تحمیل میشود بسیار مشکل است. حتی کمترین منابع اقتصادی مورد نیاز رشد فرهنگ خود را بطور کلی جمع آوری نمایند. علاوه بر آن اگر این کشورها منابع مورد نیاز حل مسائل مادی که بر آنان فشار وارد می سازند را نداشته باشند، برای توسعه فرهنگ و شرط اساسی و زیربنایی آن یعنی آموزش امکانات بسیار کم و یا ناچیزی خواهند داشت. نمیتوان چشم خود را بر این واقعیات بست برای ارتقای فرهنگ و آموزش در کشورهای عقب نگهداشته شده صد میلیون دلار لازم است. رقمی آنچنان بزرگ که هیچ سازمان مالی حاضر به تعهد آن نمی. باشد متاسفانه برای مصارف نظامی سازمان های مالی وجود دارند

که هزینه های بسیار بیشتری را تأمین می. کنند بیشتر از 500 میلیون دلار در سال 1980 برای مصارف نظامی سرمایه گذاری شده است و این رقم بر حسب ارزش سال 1980 به حدود 940 بلیون در سال

2000 خواهد رسید بسیار جای تاسف است که انسان ها برای انتقال این همه پول در جهت حل مسائل فرهنگی و اقتصادی و اجتماعی نتوانسته اند راه چاره ای بیاندیشند آیا انسان های علمی آموزشی و فرهنگی میتوانند چنین شرایط پوچی را پذیرا باشند؟ آیا کسانی که در کتابخانه ها و آزمایشگاه ها، موسسات تحقیقاتی علمی و مجموعه های هنری دانشگاه ها و آموزشگاه های دیگر کار

می کنند میتوانند چنین حماقت و دیوانگی را آرام و بی سروصدا ببینند و ندای خطر را سر ندهند؟ این شرایط بسیار غیر منطقی است هیچ احساسی نسبت به آینده به عدالت و یا فرهنگ ندارد و این سمبل اینست که ما هنوز در شرایط بر بریت به سر میبریم. ما باید به عنوان مردان و زنان فرهنگی این چنین دیوانگی را محکوم کرده و بر علیه آن برخیزیم با این وضع فقط با ایجاد و عمل به یک

ارتباط جدید اقتصاد بینالمللی میتوان مقابله کرد تا بتوان بطور موثری سیاست های اقتصادی

کشورهای توسعه یافته را تغییر داد و این آرمان خواهی تعدادی از کشورهای استعمارگر کهنه و نورا

به صلح خواهی مبدل ساخت این مقابله عظیم است که سبب میشود ما از توسعه مفهوم کاملتری بیابیم و در شرایط عمومی و بحرانی اقتصادی که بنظر میرسد که به لبه پرتگاه رسیده ایم مسائل دوام بقا و تهدید توسعه توسط جنگ هسته ای مطرح میشود بنابراین روش برخورد با مساله تعریف توسعه

اقتصادی روش انسانی و علمی است که فیدل کاسترو در سخنان خویش خطاب به سازمان ملل متحد که در تاریخ اکتبر 1979 ایراد میکند بیان میدارد: «اصولاً توسعه توجه به انسان را در مد نظر دارد و باید هم همینطور باشد و همواره باید هدف قرار گیرد و هر کوششی برای توسعه نیز باید به این هدف استوار باشد. ما باید بر این مفهوم عمیق و کامل توسعه اصرار ورزیم. فرهنگ می تواند نقش مهمی را در تاثیر بر سطح شناخت کیفیت زندگی اجتماعی و شمای ارزشهای ایجاد شده بازی کند و به ما نشان دهد کسب منابع مادی نامحدود برای اشتهای بی اندازه و نامتعادل تامین رضایت نمی کند. زیرا در مقابل میتوان گفت در کشورهای عقب نگهداشته شده صدها میلیون انسان زیر بار گرسنگی و فقر و مسکنت و مرگ های ناشی از بیماریهای علاج پذیر رنج می برند. اینها متأثر از شمای ارزشهایی است که جوامع توسعه یافته بر اثر انگیزه های سودجاینه خود ایجاد می نمایند و سبب میشوند نیازهای مادی نامحدودی راه در میان مردم ایجاد کنند در حالی که منابع لازم برای رفع این نیازها بسیار محدود میباشند و همین عامل خود موجب انحراف و تغییر شکل اخلاقیات آن کشور می شود.

این کشش در جوامع ثروتمند وجود دارد که میخواهند توسعه مادی اولین هدف و آرمان و آمال انسان شود و بدین لحاظ است که ارقام برای آنان ضوابط مسلم میشوند. این جوامع از معنای حقیقی توسعه به دورند توسعه حقیقی آنست که انسان هایی با فرهنگ و فضیلت بار آورند که بتوانند بی آنکه منابع مادی را به تباهی بکشانند سعادت مند زیست نمایند سعادت واقعی را هرگز در انباشتن توده ای کالا نمیتوان یافت بلکه با ارضای نیازهای ضروری و حمایت و حفظ ارزشهای فرهنگی و اخلاقی است که هماهنگی و تعادل لازم را میتوان در برخورد سازنده و خلاق با مسائل فراهم آورد.

نه عده قلیل ثروتمندان و نه اکثریت توده مستضعف در مقابل این حقیقت میتوانند به سعادت حقیقی دست یابند شاخصی از ارزشها برای فهم این اصول مهم ضرورت مییابد و فرهنگ می تواند این شاخص را بدست دهد.

دنیای پرتشنج امروز کنار تضادهای پیچیده و مبهم بوده و اکثر آنان بیچاره و راه حل میباشند

چه راهی برای حل این معضلات ارائه مینمایند؟

بیانات فیدل کاسترو در سازمان ملل متحد که با تحسین و موافقت قریب به اتفاق نمایندگان حاضر در جلسه قرار گرفت حاوی طرح هایی است که نه تنها به نفع کسانی است که مورد بهره کشی قرار دارند، بلکه فرمولی است که به نفع صاحبان ثروتهای کلان نیز منجر می گردد. این شرم آور نیست که بعضی از کشورهای بسیار صنعتی هنوز شناختی از طرح های همکاری جویانه در حل

معضلات بشر و کوشش در راه یافتن راهی که حل مسائل موجود در سیستم جهانی سرمایه داران را

بدست دهد نداشته باشند.

فیدل میگوید: ما انقلابیون از مصاف نمی هراسیم ما به مردم و تاریخ ایمان داریم ولی از طرف 95 کشور میگویم مسوولم به اینکه در بین مردم هماهنگی ایجاد نمایم و این اگر بر مبانی عادلانه و تازه ای باشد به نفع همه کشورهای جامعه بین المللی و علی الخصوص صلح جهانی خواهد .

بود در کوتاه مدت توسعه وظیفه ای است که به قربانی کردن و اختصاص دادن منابعی نیاز دارد که ممکن است بازگشت پذیر نباشد ولی دنیای وسیع کنونی که آهنگ عقب روی را نهاده است و با

قدرت خرید کم و محدودیت بازار مواجه است با توسعه میتواند صدها مشتری جدید را به بازار اقتصاد بین المللی وارد . کند این تنها راهی است که میتواند باعث رشد کشورهای پیشرفته گردد تا

بتوانند به راه خود ادامه دهند و این کشورها اکنون در بحرانهای اقتصادی مغروق گشته اند. همانطوری که تاریخ تجارت بین المللی نشان می دهد توسعه مهمترین عامل پویای جهان تجارت است. رقم عمده تجارت امروز در بین کشورهای کاملاً صنعتی صورت می گیرد. به شما اطمینان میدهم چنانچه صنعتی شدن در تمام جهان گسترش یابد تجارت هم به نفع همه توسعه می یابد نمایندگان و مهمانان آیا راه حل نظری دیگری برای مسایل عظیمی این چنین دارید که بیان نمایید؟ اگر دارید ارائه دهید بشریت در انتظار آنست اگر این کشورهای توسعه یافته که توانایی تاثیر

بر لحظات تاریخی را دارند از پرداختن به راه حلی منطقی و معقولانه غافل بمانند و یا در برابر

بحران های اقتصادی خود از پای در افتند عکس العمل این شکست در جهان امروز مجهز به وسایل هسته ای واقعی غیر قابل پیش بینی است که ممکن است منجر به یک ضایعه جهانی گردد.

آیا استعمار نو خود را در حوزه فشار این بحران اقتصادی عمومی محدود نخواهد کرد تا سرانجام مجبور گردد رهبرانی برای اعمال چنین پیشنهاد یا پیشنهاداتی بیابد؟ آیا مردم صبر توانند کرد

تا سرمایه داران کنونی اینچنین رهبرانی ایجاد کنند؟ آیا میتواند آنها را بوجود آورد؟ ما مردم حق

صبر و انتظار نداریم. کوبا سعی خود را در ارائه این تراژدی در هر جایی که باشد میکند. کوبا به دنبال نفوذ در قلب های مردان و زنان است تا در هر جای دنیا عقیده عمومی جهانی را متأثر از

خودسازد. ما هرگز از تکرار آن خسته نخواهیم شد. اگر انسان راه حل معقولانه ای برای بحران اقتصادی و مسائل جنگ و صلح نیابد هیچ راه حلی برای مسائل آموزشی و فرهنگی بشری وجود نخواهد داشت. خلاصه مسائل جهانی کاملاً به هم مرتبط میباشند هر چه در هر کشور منطقه یا جایی اتفاق افتد جامعه بین المللی از آن متأثر می گردد، بصورتی که هیچ حاکمی نخواهد توانست آن را دور نگهدارد اگر این استدلال برای اقتصاد درست باشد برای سیاست و فرهنگ نیز مصداق دارد. مردم خودشان را از لحاظ فرهنگی نمیتوانند منزوی سازند. برای اولین بار در تاریخ است که جهان به صورت واحد یکپارچه سیاسی و فرهنگی در آمده است. حل مسائل فرهنگی با مسائل آموزشی عجین است و جنبه های اقتصادی اجتماعی دارند که اگر ارتباط آن را با تمام مسائل رشد امروز و

فردای بشر در نظر نیاورند کار بررسی کشورهای غیر متعهد در مطالعه هر یک از شاخه های مورد

علاقه خود را مشکل میسازند و با دیالکتیک حوادث این روند بطور روزافزونی نمایان می شود. روابط بین المللی بین کشورها فرهنگها و مسائل اجتماعی و اقتصادی خط لازم و روالی اساسی است در جنبش فرهنگی زمان معاصر.

اساس تغییرات 35 سال گذشته در کشورهای عقب مانده شده دارای ریشه های اجتماعی در پویایی اقتصادی است و نمیتواند به قدرتی یا کشوری خاص استناد یابد. اگر کشوری یا نظام سرمایه داری این حقیقت را مورد اغفال قرار دهد در آنصورت شتر مرغی را مانند ولی حرکت

کورکورانه جثه عظیمش هم ممکن است ابنای بشر را به مخاطره اندازد.

ما امروز در عهد مترنیخ (1) نیستیم که صلح جهانی بر مبنای توافق قدرت های بزرگ صورت می گیرد. ما در عهد اواخر قرن بیستم هستیم زمانی که گروهی از کشورهای در حال پیشرفت و مستقل میتوانند تأثیرات به سزایی را در حوادث دنیا داشته باشند نیاز به تغییرات اجتماعی در فضای اقتصادی اجتماعی و فرهنگی مشاهده میشود. تغییرات غیر قابل اجتنابند. اشکال مختلفی برای وقوع تغییرات وجود خواهد داشت ولی این زمان تغییرات است و کسانی که بخواهند سر راه این تغییرات سد ایجاد کنند مسلماً آسیب می پذیرند غیر قابل اجتناب بودن تغییرات اجتماعی و انعکاس آن در فرهنگ توسط ملاحظات اقتصادی و اجتماعی صورت میگیرد در فضای امروز این مطلب مهم

ص: 408

1- مترنیخ وینبورک کلمنس لوتاروتری پرنس دو سیاستمدار اتریشی سفیر اتریشی در فرانسه و صدراعظم اتریش در م. امپراتور اتریش را به ورود در اتحادیه بر ضد ناپلئون وادار ساخت؛ وی پادشاهان را وادار کرد در داخل کشورهای خود با افکار جدید و انقلابی مبارزه کنند. (معین ج 5 ص 1900)

وجود دارد که تغییر با رشد ایدئولوژی و فرهنگی جهانی صورت میگیرد. در فضای امروز این مطلب مهم وجود دارد که تغییر با رشد ایدئولوژی و فرهنگ جهانی بستگی دارد. چه انسان و تمام خلقیانش یعنی فرهنگ در خطر و اقداماتی باید صورت گیرد تا آن ها را از ضایعه برهاند باید انسان در فرهنگ او را نجات دهد.

موجبات و عوامل متعددی است که سبب شده اند امروز زمام امور هر چه بیشتر از کنترل خارج شوند. از جمله این عامل میتوان موارد ذیل را ذکر نمود بحرانهای اقتصادی بحرانهای ناشی از مسائل، انرژی مسائل ناشی از تغذیه مخصوصاً در کشورهای فقیر که دارای رشد جمعیت نامناسب

می. باشند افزایش جنایات و انحرافات مسائل فراوان ناشی از بی عدالتی، اقتصادی، تبعیض نژادی و اجتماعی که با بهره کشی کشورهای غنی از کشورهای فقیر توأم میباشد.

این عوامل توأم با لجبازی گروه هایی که میتوانند شعله جنگ هسته ای را دامن زنند، موجبات جنگ بزرگ ناخواسته بشری را فراهم میسازند. این درام و افسانه ای علمی نیست، بلکه امکانی است که به اندازه ای رسیده است که هیچ انسان امروزی هر چقدر سیاسی کار هم باشد نمیتواند از این شرایط سالم باقی بماند.

وزارت علوم و آموزش عالی دفتر انتشارات علمی

دانشگاه های، تهران آذر آبادگان فردوسی جندی شاپور اصفهان ملی ایران پهلوی شیراز صنعتی امیرکبیر، دانشکده علم و صنعت ایران دانشکده صنعتی پلی تکنیک تهران سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران یونسکو همه ساله به یک تن که در راه اشاعه علم و تکنولوژی در میان عامه مجاهدت درخشانی کرده است جایزه ای اعطاء می. کند این جایزه بنام بنیان گذارش «کالینگا» نامیده می شود و مبلغ آن هزار لیره استرلینگ است. پرونده داوطلبان باید در چهار نسخه تنظیم و حداکثر تا 31 ژانویه 1979 (11) بهمن 1357 برای دبیرخانه یونسکو فرستاده شود. پرونده هر یک از داوطلبان

باید محتوی مدارک زیر باشد .

- شرح حال کامل فهرست آثار منتشر شده، شرح مختصری از وضع شغل، چهار نسخه از هر یک از آثار عمده اینک با ایفاد نسخه ای از نامه شماره SC/SER/83/K-78 مورخ 17 ژوئیه 1978

خواهشمند است دستور فرمایند پرونده کامل داوطلبان را حداکثر تا 15 دیماه 1357 به دبیرخانه

کمیسیون ملی یونسکو در ایران ارسال دارند پرونده های دریافت شده در کمیسیونی در کمیسیون

به یونسکو در ایران بررسی و از بین داوطلبان یک نفر به عنوان داوطلب ایرانی اخذ جایزه کالینگا یونسکو معرفی خواهد شد بنابراین پرونده هایی که بعد از تاریخ 15 دیماه 1357 دریافت گردند

امکان طرح در کمیسیون مورد نظر را از دست خواهند داد.

از طرف فریدون، اردلان دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران

ص: 413

نماینده‌گی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد، شماره 9 - 2730/160 تاریخ 1358/6/20

کمیسیون ملی یونسکو در ایران، پیرونامه شماره 9 - 2710/160 مورخ 58/6/8 به استحضار میرساند

مراسم اعطای جایزه های مبارزه با بیسوادی ساعت 11 صبح روز 19 شهریور ماه جاری با حضور روسای

نماینده‌گیهای کشورهای عضو و نمایندگان کشورهای برنده جوایز در مقر یونسکو برگزار گردید.

مدیر کل یونسکو ضمن نطقی که به مناسبت روز جهانی پیکار با بی سوادی ایراد کرد

فعالیت هایی را که تاکنون در این زمینه به عمل آمده است کافی ندانست و اظهار داشت، میزان بی سوادان به تناسب افزایش جمعیت روبه ازدیاد است و اگر راه حل قطعی و عملی در این خصوص

پیدا نشود نتیجه ها رضایتبخش نیست پس از نطق مدیر کل آقای Malcom Adisehiah رئیس هیئت

داوران و تبعه هندوستان گزارش نهایی اجلاس روزهای 29 و 30 و 31 او 1979 را که به منظور انتخاب برندگان جوایز در مقر یونسکو تشکیل شده بود قرائت کرد و جایزه ها بوسیله آقای دکتر

الوکیل رئیس شورای اجرایی یونسکو به نمایندگان کشورهای عراق پرو و گینه اعطاء گردید. نمایشگاهی نیز به مناسبت روز جهانی پیکار با بیسوادی از طرف دولت عراق در سالن های

ورودی یونسکو ترتیب داده شده بود که بوسیله معاون وزارت آموزش و پرورش کشور مزبور و مدیر کل یونسکو افتتاح گردید. دو نسخه از نطق مدیر کل و چهار نسخه از گزارش هیئت داوران

برای مزید استحضار به پیوست فرستاده میشود.

حسین،فاضل، سرپرست نمایندگی ثابت ایران در یونسکو [امضا] 58/6/20

نماینده‌گی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد شماره 8-2820/140، تاریخ 1358/8/4

وزارت امور خارجه اداره سازمانهای بین المللی بطوری که استحضار دارند جایزه «نوبل» فیزیک امسال به پروفیسور عبد السلام تبعه پاکستان و دو نفر دیگر به نامهای Sheldon Glashow Steven Weinbers از دانشگاه هاروارد تعلق گرفت. آقای عبد السلام مبلغ 60.000 دلار از جایزه ای که دریافت داشته برای کمک به جوانانی که تحقیقات علمی را دنبال میکنند اختصاص داده و

پیشنهاد کرده است یک صندوق بین المللی برای این منظور ایجاد شود.

به دعوت مدیر کل یونسکو در یکصد و هشتمین اجلاس شورای اجرایی پیامی از طرف

پروفسور عبدالسلام به کشورهای عضو و موسسات علمی دنیا فرستاده شد که از مراکز بین المللی علوم نظیر مرکز تربیت که از 1964 به وسیله خود وی اداره میشود و هر سال حدود 1500 نفر

جوانانی از اکثر کشورهای در حال توسعه در این مرکز تعلیم میبند پشتیبانی شود پروفسور عبدالسلام ضمن اظهار تأسف از نحوه برگزاری کنفرانس سازمان ملل متحد درباره علم و فن در خدمت توسعه اضافه نمود و جوهی که انتظار میرفت کشورهای فنی تعهد نمایند تا از طریق

صندوق بین المللی در اختیار کشورهایی که از نظر توسعه و علوم نیازهایی دارند قرار داده شود؛ فقط یک هفتم مبلغ مورد نظر بود به همین علت به کشورهای در حال توسعه توصیه کرد، اعتباراتی را که

برای ترویج و توسعه علوم و فنون اختصاص دارد به ده برابر افزایش دهند اشاره نمود به منظور بی نیازی به متخصصان خارجی لازم است ارزش افرادی که در راه علوم و فنون فعالیت می کنند شناخته شود و ضمناً اظهار امیدواری نمود که توسعه علوم و فنون به ترتیبی همگانی شود که تمام مردم دنیا بتوانند به سهم خود از آن استفاده کنند و شکاف عمیقی که در حال حاضر بین کشورهای غنی و صنعتی و کشورهای دیگر وجود دارد ترمیم یابد.

4

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 4-2-1287/25، تاریخ 3/6/59 پیوست دارد.

معاونت وزارت فرهنگ و آموزش عالی پیرو نامه شماره 4-2-5962/25 مورخ 13/9/58 در مورد اعطای جایزه کالینگا ترویج علوم به پیوست نامه شماره 80-83/12/SC/SER/SCW مورخ 29 ژوئیه 1980 قسمت علوم یونسکو ارسال میگردد این جایزه برای افرادی در نظر گرفته شده است که

خدماتی در زمینه ترویج علوم [و] در دسترس عموم و در دسترس قرار دادن آن کارهای برجسته ای انجام داده باشند مانند نویسندگان و مدیران انتشاراتی و متخصصین که تحقیقات خود را در اختیار مردم قرار میدهند و یا کارگردانان برنامه های رادیو و تلویزیون که علم و پژوهش را در راه تفهیم اهمیت بین المللی علم و فن که سهمی بزرگ در غنی گردانیدن ملل در جهت تقویت و گسترش فرهنگ آنها و حل مسائل نوع بشر ایفا می کنند، نموده باشند. هر کشور یکنفر داوطلب را از طریق کمیسیون های ملی یونسکو در کشورهای عضو و یا با توصیه مجتمع های ملی توسعه علوم و سایر سازمان های علمی و مجتمع های ملی روزنامه نگاران، علمی چنانچه این مراکز وجود داشته باشند معرفی می نماید. از سوی

ص: 415

سازمان های خصوصی داوطلبی پذیرفته نمی شود. معرفی نامه به عنوان دبیر کل یونسکو بایستی حداکثر تا تاریخ 21 ژانویه 1981 ارسال گردد. پرونده داوطلب باید حاوی مدارک زیر باشد:

خلاصه شرح حال تفصیلی داوطلب، فهرست آثار چاپی وی، خلاصه ای از فعالیت های حرفه ای در ترویج علوم و چهار نسخه از هر یک از آثار منتشر شده ولی خواهشمند است دستور فرمایند به نحوی که مقتضی میدانند اقدام شود.

رضا داوری اردکانی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

5

وزارت فرهنگ و آموزش عالی ج.ا.ایران

دانشگاهها آزاد، ایران ابوریحان بیرونی تربیت معلم علوم و فنون ارثش فارابی دختران ملی ایران صنعتی پلی تکنیک صنعتی شریف علم و صنعت ایران، تبریز ارومیه اصفهان بوعلی سینا، جندی شاپور، رازی، بلوچستان، مازندران، شیراز صنعتی اصفهان، فردوسی، کرمان گیلان کاروپیشه تهران

ضمن ارسال فتوکپی نامه های مورخ 24 سپتامبر و 11 ژوئن 1980 شورای بین المللی علوم

اجتماعی ISSC به استحضار میرساند که این شورا جایزه ای معادل 2000 دلار بنام Stein Rokkan محقق بزرگ و رئیس سابق دانشگاه ریو دوژانیرو تخصیص داده است که به بهترین مقاله تحقیقی یا کتاب در زمینه تحقیقات علوم اجتماعی اعطاء خواهد شد. ضمناً داوطلبین بایستی تا 31 دسامبر 1981 کمتر از 40 سال تمام داشته باشند و مقاله خود را به یکی از زبان های انگلیسی فرانسه یا آلمانی تهیه

نمایند. خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اطلاع کلیه علاقمندان واجد شرایط رسانیده تا در صورت تمایل گزارش تحقیقی خود را قبل از 31 مارس 1981 مستقیماً به کمیسیون ملی یونسکو در ایران ارسال نمایند. موجب تشکر است.

دکتر صادق سموریان معاون پژوهشهای علمی و رئیس مؤسسه تحقیقات برنامه ریزی علمی و

آموزش [امضا]

6

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 4-2-1740/25، تاریخ 59/8/12.

ضمیمه دارد.

مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی سازمان برنامه و بودجه، مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه

ملی با ارسال فتوکپی نامه مورخ 24 سپتامبر 1980 به انضمام فتوکپی نامه مورخ 11 ژوئن شورای

ص: 416

بین المللی علوم اجتماعی - ISSC - به اطلاع میرساند که این شورا جایزه ای بنام STEIN - Rokkan محقق بزرگ و رئیس سابق دانشگاه ریودوژانیرو را به مقاله و کتابی در زمینه تحقیقات علوم اجتماعی

تخصیص داده است. مبلغ این جایزه معادل 2.000 دلار میباشد که به بهترین کتاب یا مقاله تحقیقی اعطا خواهد شد.

محققین داوطلب باید تا 31 دسامبر 1981 کمتر از 40 سال تمام داشته مقاله تحقیقی خویش را به یکی از زبان های انگلیسی یا فرانسه یا آلمانی تهیه نمایند.

خواهشمند است دستور فرمایید مراتب را به استادان و محققان اعلام فرمایند تا در صورت تمایل گزارش تحقیقی خود را قبل از 31 مارس 1981 به کمیسیون ملی یونسکو در ایران ارسال نمایند تا اقدامات لازم بعدی به عمل آید. موجب تشکر خواهد بود.

رضا داوری اردکانی سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا]

7

نمایندگی ثابت ایران در سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد شماره 13 - 3334/160 تاریخ 1359/11/15، پیوست دارد

جناب آقای دکتر رضا داوری، سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران، پیرو نامه شماره CL/2758 مورخ 30 ژانویه 1981 مدیر کل یونسکو موضوع اعلام آیین نامه جایزه یونسکو در زمینه آموزش و پرورش در راه صلح اینک ضمن ارسال دو نسخه از آیین نامه مزبور به زبان های انگلیسی و فرانسه مفاد آن به شرح زیر به استحضار میرسد:

1. اهداف: هدف جایزه یونسکو در زمینه آموزش و پرورش در راه صلح عبارت از تشویق و ترغیب کلیه اقداماتی است که دفاع از صلح را در ذهن مردم مستقر سازد و برای نیل به این منظور هر گونه فعالیتی را که به طرز خاصی توجه افکار عمومی را جلب و وجدان بشریت را به نفع صلح با الهام از اساسنامه سازمان یونسکو و عهدنامه ملل متحد مجهز سازد پاداش بخشد.

2. جایزه: الف - جایزه مگر در مورد استثنایی قابل تقسیم نبوده و به یک شخص یا گروهی از

اشخاص و یا به یک سازمان اعطا می گردد.

ب - جایزه همه ساله منظور و اعطاء میشود.

ج - مبلغ جایزه در حدود شصت هزار دلار خواهد بود و مبلغ واقعی همه ساله با در نظر گرفتن

بهره ای که از آن مبلغ بدست می آید تعیین خواهد شد.

مبلغ جایزه ای که در هر سال اعطاء شود ممکن است در سال بعد به استفاده کننده دیگری

تعلق گیرد.

ص: 417

ه - مدت اعطای جایزه نامحدود است و چنانچه یونسکو تصمیم بگیرد آن را متوقف سازد بقیه

وجه موجود به صندوق موسسه مسترد خواهد شد.

وجه سرمایه مبلغ یک میلیون دلاری که مؤسسه صنعت کشتی سازی ژاپن (Shifbuilding Industry Foundation) (Japon) اهدا کرد در حساب مخصوص در یونسکو نگاهداری

می شود و فقط از بهره سالانه این مبلغ برای پرداخت اصل جایزه و هزینه فعالیت های هیئت داورى مامور اعطای آن استفاده خواهد شد.

4 - تعیین برندگان جایزه را مدیر کل یونسکو برحسب پیشنهاد یک هیئت داورى : را

بین المللی تعیین خواهد کرد.

5 - هیئت داورى : هیئت داورى مرکب از نه نفر شخصیت خواهد بود که از نواحی مختلف جهان آمده و از بین شرکت کنندگان یا مدعوینی که در اجلاسیه های صلح که در سال 1979 حضور داشتند و یا آن هایی که در مجامع یا تظاهرات مخصوص صلح که از طرف یونسکو تشکیل شده و یا از بین نمایندگان وسایل مهم اطلاعاتی و متخصصین آموزش و پرورش در راه صلح انتخاب خواهند شد. اعضای هیئت داورى که برای مدت سه سال از جانب مدیر کل یونسکو منصوب خواهند شد به عنوان "کمیسیون بین المللی برای استقرار صلح در ذهن مردم تشکیل جلسه خواهند داد و این کمیسیون میتواند به هرگونه فعالیت مطالعاتی و تحقیقی و متوجه ساختن افکارى عمومی در زمینه آموزش و پرورش در راه صلح به طورى که در ماده یک آیین نامه تشریح شده پردازد. 6 -- ضوابط اعطای جایزه :

الف - در تعیین برندگان جایزه هیچ گونه تبعیضی از لحاظ ملیت و مذهب و نژاد و مرد یا زن بودن و سن مطرح نخواهد بود و تشخیص وی بنا بر یک اقدام قابل ستایش در ظرف چندین سال خواهد بود که افکار عمومی بین المللی در رشته های زیر تایید نموده باشد.

تجهیز افکار برای صلح

اجرای برنامه های فعالیتى در سطح بین المللی یا ملی به منظور تحکیم آموزش و پرورش در راه

صلح با جلب مشارکت افکار عمومی

- ارائه ابتکارات مهمی که در تحکیم صلح موثر باشد.

اقدام آموزشی به نفع ترغیب و اعتلای حقوق بشر و تفاهم بین المللی

متوجه ساختن افکار عمومی با وسایل اطلاعاتی یا هر گونه وسیله دیگری که در مسائل صلح

موثر باشد.

هر گونه اقدام دیگری که در استقرار دفاع از صلح در ذهن مردم مهم شناخته شود.

ب - برنده جایزه برای فعالیتی که در راه روش یونسکو و عهدنامه ملل متحد اجرا شود انتخاب خواهد شد.

معرفی داوطلبان - الف - دولت های عضو یونسکو و سازمان های ملل بین الدول و سازمان های غیر دولتی که از اساسنامه مشورتی یونسکو استفاده می کنند و شخیصت های واجد شرایط در رشته صلح با نظر مدیر کل یونسکو میتوانند داوطلبی یک شخص یا یک گروه اشخاص یا یک سازمانی که فعالیت های آن برای دریافت جایزه مشخص باشد توصیه کنند.

ب - معرفی داوطلبان به مدیر کل یونسکو حداکثر تا 31 مارس هر سال خواهد بود.

انتخاب برنده و تاریخ اعطای جایزه - هیئت داوری در جریان ماه آوریل تشکیل خواهد شد تا بتواند برای انتخاب برندگان جایزه سال نظرات و توصیه های خود را به مدیر کل یونسکو عرضه دارد و تاریخ اعطای جایزه پس از مشورت با برندگان و در ظرف همان سال از طرف مدیر کل تعیین

خواهد شد.

9. مراسم رسمی - برای تسلیم جایزه مراسمی برپا می گردد و نطقی که برنده جایزه به مناسبت

این مراسم ایراد میکند که از طرف یونسکو چاپ و منتشر خواهد شد. خواهشمند است دستور فرمایید در صورتی که به نسخه های دیگری از این آیین نامه احتیاج باشد مراتب را در پاسخ اعلام دارند.

با، احترام حسین فاضل [امضا] نمایندگی ثابت ایران در یونسکو 59/11/15

8

کمیسیون ملی تربیتی، علمی، و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 7464/88/1، تاریخ 63/11/16

جناب آقای دکتر ایرج فاضل وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی به پیوست نامه مورخ 16 ژانویه 1985 (26) دیماه (1363) آقای امبو مدیر کل یونسکو درباره معرفی نامزد دریافت جایزه آموزش صلح را همراه با ضمائم آن تقدیم می. دارد اضافه مینماید که این جایزه هر سال از طرف یونسکو به افراد یا سازمان هایی که در خصوص گسترش تفکرات صلح آمیز و دفاع اقدام های چشمگیری انجام داده اند اعطاء می. شود با توجه به اینکه در سال گذشته کمیسیون ملی یونسکو در ایران با ارسال نامه ای برای آقای امبو عدم تمایل ج.ا. ایران را برای شرکت در اینگونه مسابقات به دلیل تفاوت هایی که میان دیدگاه اسلامی و قرآن در مورد مفهوم صلح با استکبار جهانی وجود دارد اعلام داشته و نظر خود را در این خصوص برای مسوولان یونسکو تشریح نموده خواهشمند است دستور فرمایند رهنمودهای لازم را در اینمورد به کمیسیون ملی یونسکو در ایران ابلاغ نمایند.

حسین رزمجو سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران

کمیسیون ملی تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران، شماره 497/6/4/3، تاریخ 69/2/12

به : اداره کل امور بین المللی وزارت آموزش و پرورش

از : کمیسیون ملی یونسکو در ایران

با سلام، آقای کوچرنکو، مدیر بخش آموزش ابتدایی و سواد آموزی بزرگسالان در مناطق روستایی یونسکو طی نامه 14 فوریه 199 خود از کشورهای عضو خواسته است تا داوطلب واجد شرایطی را برای جایزه بین المللی سواد آموزی در سال جاری از طریق کمیسیون ملی یونسکو یا دولت متبوع خود معرفی نمایند. مهلت معرفی داوطلب 31 مه 1990 (10 خرداد ماه 1369) و تاریخ برگزاری مراسم هفتم سپتامبر 16 (شهریور ماه) 1369 مطابق با روز جهانی سواد آموزی خواهد بود. ضمناً داوطلب معرفی شده باید در زمینه سواد آموزی فعالیت شایان توجهی انجام داده باشد. امیر پروین سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران [امضا] از طرف مجدالدین 69/2/11

10

کمیسیون ملی، تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو) در ایران شماره 4-2-6-3421/6، تاریخ 69/7/24

دفتر همکاری های علمی و بین المللی اداره کل امور بین المللی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

وزارت آموزش و پرورش

با سلام دفتر منطقه ای یونسکو در بانکوک در نظر دارد از آقای راجا روی سینگ (Raja Roysingh) که به مدت 20 سال خدمات ارزنده ای را در زمینه فراهم آوردن امکانات آموزشی برای کودکان و گروه های محروم منطقه ارائه داده است قدردانی نماید. همچنین در نظر دارد به سازمان ها و موسساتی که کارهای برجسته ای در خصوص تامین امکانات آموزشی برای گروه های محروم انجام داده اند جایزه "راجا روی سینگ" را اهداء کند. خواهشمند است دستور فرمایید نامه و ضمیمه پیوست در اختیار موسسات و سازمان های ذیربط گذاشته شود و از نتیجه

اقدامات این کمیسیون را مطلع فرمایند.

امیر پروین سرپرست کمیسیون ملی یونسکو در ایران 69/7/24 [امضا]

ص: 420

آباد گریجالوا: 13

آذربایجان: 196

آرژانتین، 52، 63، 76، 85، 119، 120، 122،

123، 211، 216

آرماندوهارت دالوارس: 382

آسوان 64، 122، 198

آسیا آسیایی، 9، 42، 51، 57، 60، 79، 120، 124،

127، 133، 136، 173، 176، 177، 181، 184، 186،

187، 188، 189، 190، 196، 203، 204، 205

،215، 222، 223، 241، 243، 244، 314، 319

320، 328، 341، 342، 361، 362، 363، 364

366، 365، 367، 373، 386، 387، 395

آفریقا آفریقایی 27، 41، 42، 43، 44، 47،

53، 56، 61، 63، 120، 127، 132، 133، 142،

143، 144، 160، 171، 176، 173، 177، 183،

184، 186، 187، 188، 189، 202، 328، 341

363، 367، 386، 387، 395، 398

آگاروال، نام: 373

آلبرتو اگنرینا 76

آلما آتا 395، 396

،آلمان آلمان فدرال 1، 52، 58، 62 63 64،

106 ، 108، 110، 114 ، 115، 120، 121، 122،

123، 264، 364

آنتی :گوا: 119، 120، 121، 122

آنگولا 58، 62، 120، 121

آیت الله زاده شیرازی، باقر 260، 262،

آینه وند، صادق : 371

الف

ابا (تام) 76

ابوذری محمد: 260، 262

ابو سعیدی، احمد: 54، 63

ابوظیبی: 338

ابو علی سینا 9

اتریش: 63

احساسی، مهدی 37

احمدی، احمد 371

اردال (اردل) اینونو (نام): 76، 259

اردلان، فریدون، 244، 285، 361، 413

ص: 421

ارمنستان 196

ارنستو چه گوارا 385

ارنستو کورونابوزو: 397

ازبکستان: 196

اروپا اروپای، شرقی اروپای غربی اروپایی 176، 173، 127، 124، 119، 114، 42، 27،

177، 241 243، 259، 312، 331، 362، 395

اروگوئه اوروگوئه: 47، 56، 62 63

اسپانیا، 52، 63، 85، 90، 110، 121، 122، اس-

123، 124، 248، 250، 252، 293

استرالیا (52، 63، 120، 123، 190، 191، 215،

264، 370

اسد آبادی، سید جمال الدین: 109، 197

اسرائیل فلسطین اشغالی): 46، 48، 58، 61،

64 101، 103، 108، 113، 120، 122، 136،

210، 218، 219، 314، 370، 381

اسکندریه 109

اسلام اسلامی، 45، 55 102، 104، 105، 307

اصفهان 190، 191، 192

اعوانی، غلامرضا: 371

49، 66، 75، 77، 95، 108، 109، 212، 240،

259، 359، 419

افغانستان، 64، 108، 120، 123، 124، 196،

344، 361

اقیانوس آرام 312 222 اردن، 2، 4، 52، 61 62 63، 76، 90، 108،

263، 252، 218، 123 122 120،

اقیانوس هند 126

اقیانوسیه، 7، 51، 79 120، 124، 136، 143،

144، 173، 241، 319، 320، 330، 331، 362

اکبرزاده: 116

اکسان فداوا (نام): 123

اکوادر اکواتر اکواتور: 13، 47، 51، 52،

249، 62،

الجزائر: 52، 56 57 58، 63، 120، 121،

الجزیره: 1، 75

الخطیب: 116، 119

السالوادر 63، 119

الوارز (الوارس): 108، 112

الوکیل شمس الدین 13 48، 62، 209، 414

الپیس مسیحی: 172

امارات متحده عربی 52

امامی محمود: 88، 93، 116

ام.ای ویرازورو (نام): 166، 167

امبو (اومبو)، احمد مختار (مهتار) 2، 4، 5، 48،

امريکا امريکاي جنوبي امريکاي شمالي امريکاي لاتين امريکاي مرکزي: 1، 27، 46،

ص: 422

، 47 48 49 50 51 52 56 57 58، 60،

، 62 63 64 ، 71 73 275 ، 77 79، 92، 96،

101، 103 ، 104 ، 119، 124، 127، 128، 133،

136، 183، 187، 189، 216، 243، 249، 252،

264، 312، 328، 329، 331، 341، 379، 381،

386، 387، 393

انگلیس، انگلیسی انگلستان: 63، 211، 216،

264

اورشلیم 217

اوسلای، پیتری: 13

اوکراین: 52، 120

اوگاندا: 121، 252

ایتالیا: 13، 47، 52، 110، 120، 121، 122، 260، 259، 256، 255، 167، 166، 165، 123

263، 264، 364

ایتو (نام): 260

ایرلند 56

ایوامارگان (نام): 66

ب

باختران (کرمانشاه) 99

بورک: 13

باربودا (119 120)

بازاری دکترا 9389

بانکوک، 7، 9، 127، 327، 420

بختیار (خانم) 89، 93

برزیل، 47، 52، 58، 121، 149، 157

بردا تا ولیچ (نام): 77

بر کشلی دکترا مهدی 209، 248 اندونزی، 56، 63، 149، 157، 180، 184،

355، 360

اوگاندا: 121، 252

برنجی، محمدرضا 70، 90، 93، 216، 261،

270، 271، 338

بروجرد 99

بروکسل: 256

برید 47

بغداد: 256

بلژیک بلژیکی (49، 52، 119، 120، 122،

125، 248، 262، 264

بلغارستان، 46، 49، 52، 58، 63، 76، 77،

107، 123، 252

بلگراد، 37، 38، 46، 55، 209، 211، 260

بنگلادش: 63، 149، 157، 215

بنن بنین، 58، 63، 120، 121، 122، 186

بوتان: 61

بوتسوانا 47، 51، 114

باربادوز 77

بورکینا فاسو: 120، 121، 186

ص: 423

بوروندی 63، 216

بوگوتا، بوگوتو: 127، 128

بولیوی 50، 248، 250

بیت المقدس: 46، 59، 61، 101، 161، 217،

بیروت: 112

بیلوروس: 63

بیہاژ، پروفیسور: 362

پ

پاراگوئے: 48، 123

پاریس، 2، 4، 12، 38، 65، 75، 88، 90، 105،

107، 111، 112، 156، 163، 169، 172، 174،

176، 190، 197، 198، 217، 243، 270، 272،

285، 341، 371

پاسیفیک 223، 224

پرتغال 50، 119، 120، 121، 123، 272،

پرتوریکو: 403

پرو، 49، 50، 57، 63، 76، 121، 180، 248،

249، 250، 414

پور جلالی (دکتر) 371

پروین امیر: 271، 420

یکن: 154

پلاتن، پروفیسور 358

پورتر 13

پورجوادی، نصر اللہ: 137

پیکاسو 393

218، 221، 265، 381، 403

ت

تاجیکستان 196

تاشکند: 343

تانزانیہ (تانزانی)، 52، 62، 120، 121، 252

تانگیان 77، 84، 109

تایباد 345

تایلند، 52، 63، 122، 147

تبریز 99

تبت: 364

تربت جام 345

تربت حیدریہ 345، 346

273، 281

ترکیہ: 264

تریست 166، 167

ترینیداد توباگو: 49

تن (نام): 116

تودوروف 107

توكل، محمد: 196، 197

توكيو: 331

توگو، 57، 63، 120، 121، 252

تونس: 50، 52، 56، 63، 76، 120، 36، 371

ص: 424

تونگا، 47، 50، 51، 60، 210

تهران، 4، 38، 99، 160، 176، 177، 180،

263، 331، 369، 372، 373

تیام: 76

تیتو مارشال یوسیپ بروز، 46، 51، 209

ث

ثنایی: 373

ج

ج هیلینگ: 372، 373، 374

جامائیکا جامائیک: 50، 52، 75، 121

جان دیویی: 331

جان کافمن: 112

جامتین: 137، 138، 147، 149، 156

جایزه ابن سینا: 196

جایزه راجا 420

جایزه سواد آموزی: 420

جایزه کالینگا: 413، 415

جایزه نوبل: 167، 414

جزایر کارائیب: 381

جعفر، عاملی، سیدمرتضی 371

جلالی، احمد 171

جھانگیر (دکتر): 374

چ

چاد: 75

چاداوار کورائف: 76، 77

چک اسلواکی، 62، 63، 109، 119، 120، 121

چین 46، 47، 52، 60، 63، 75، 108، 121،

366، 364، 243، 196، 186، 180، 149، 123

367

ح

حائری عبدالهادی 371 حاجی ابراہیم زرگر اکبر 260

حجازی، فاطمہ: 215

حجت (مهندس): 262

حداد عادل غلامعلی: 88، 371

حکمت، علی اصغر: 4 حکمی خانم دکتر) 9388

حمورابی 250

خ

خاورمیانہ 45، 204، 220

خرگرد: 345

خرم آباد: 99

خسرو خاور فرشته 215

خورون: 118، 262

خلیج فارس: 72، 101، 103، 105، 126، 263

خیلبرتو فلورس (نام): 397

د

داکار 127، 173

دانشگاه آذرآبادگان: 413

دانشگاه ابوریحان بیرونی 416

دانشگاه ابوعلی سینا 416

دانشگاه ارومیه 416

دانشگاه اصفهان: 165، 413، 416

دانشگاه امیرکبیر: 413، 416

دانشگاه بلوچستان: 416

دانشگاه بورك: 256

دانشگاه پلی تکنیک: 413، 416

دانشگاه تبریز 416

دانشگاه تربیت معلم 173، 416

دانشگاه تهران 413، 416

دانشگاه جندی شاپور 413، 416

دانشگاه جواهر لعل نهرو 377

دانشگاه دختران: 416

دانشگاه رازی 416

دانشگاه شیراز 270

دانشگاه صنعتی شریف: 165، 168

دانشگاه علم و صنعت ایران: 413، 416

دانشگاه علوم و فنون ارتش: 416

دانشگاه فارابی: 256

دانشگاه فردوسی: 413

دانشگاه کار و پیشه: 416

دانشگاه کرمان: 413، 416

دانشگاه گیلان: 416

دانمارک، 58، 63، 76، 216، 248، 331، 395

دانی (پروفسور) 362

داوری اردکانی دکتر رضا: 215، 216، 253

416، 417

دریای آرال 187

دریای خزر 179، 364

دریای عمان 126

دریای کارائیب 183

، دومینیک، دومینیکن: 51، 75، 90، 122

دهشیری محمد رضا 195، 196

دهلی نو، 147، ، 157، ، 272، 341، 377، 381

را جاروی سینگ 420

رام الله: 219

رباط 128

رجایی: 372، 373

ص: 426

رزمجو، حسین: 419

رشید (نام): 307

رضایی (دکتر): 372

رم 246، 254، 255، 256، 257، 259، 260

377

رواندا 63

رودخانه تیبیر 259

روس روسی سپید 49، 56، 62

رومانی 47، 60، 63

ریکاردو آلبرتوبورگ 123

ریودوژانیرو، 138، 416، 417

ز

زامبیا، 47، 50، 60، 75، 122، 123

زاهدی دکتر مهدی 198

زرگر (دکتر): 372، 373، 374

زرگر باشی (دکتر) 372، 373

(زلاند جدید زلاندنو): 47، 215، 216

زیمبابوه، 52، 53، 61، 61، 77، 121، 122

زئیر 52، 56، 108

ژ

ژاک دلور 190

ژان ژاک روسو 308

ژنو 86، 151، 333

ژوزه مارتی 384، 386

ژیسکار دستن: 3

ژاپن، 47، 56، 62، 63، 106، 110، 120، 121، 126، 210، 215، 216، 164، 143، 124، 122،

252، 260، 264، 314، 367، 370، 418

س

ساحل عاج 63، 122

ساختمان سن میکل: 256، 259

سانتیاگو، 394، 395، 396، 397، 398، 400

سروش، عبدالکریم: 371

سری لانکا، 50، 56، 120، 124، 249، 252

سعید آبادی دکتر محمدرضا 205

سمر قند 345

سموریان صادق 416

سنت لوسی: 51، 60

سنگال، 47، 50، 52، 62، 63، 76، 122، 123،

173، 216، 248، 249، 307

سودان، 47، 49، 52، 62، 122، 216

سورینام: 124

سوریہ 63، 120، 246، 371

سوزیلند 116، 120 :

سوئد، 63 119 121 122، 252، 395

سوگانوما (نام): 13

ص: 427

سوئیس 13، 47، 52، 63، 119، 120، 121،

124، 252، 264

سیدتل (نام) 76

سیرالنون: 13، 47، 50، 108

ش

شاهی جلیل 163 164

شہام: (شہر) 264

، شرافت دکتہر 372، 373

شرقی، دکتہر: 374

شریعتمداری علی 94، 243

شطی، حبیب 55

شوروی اتحاد جماہیر 1 46، 47، 62 63، 250، 248، 124، 121، 119، 77 73، 64،

252، 343، 344، 364

شوش: 213

شولن بورگ (نام): 373

شہشہانی (دکتہر) 373

شہیدی، سید جعفر: 371

شیخ الاسلامی: 371

شیراز 343، 369

شیراک، ژاک 172

شیلی: 1، 63، 119، 121، 123، 394، 395،

396، 397، 400

ص

صدوق، ونيني دكتور: حسن: 271، 266، 216،

272، 370، 371

صفا، ذبيح الله: 362، 361، 243،

صنعا 265 264

صوفيه 119

ع

عاملي، جعفر 371

عبدالرحمن حداد: 264

عبد السلام مجالي، 2، 165، 166، 167، 414،

عبد اللطيف رحال: 58

عراق، عراقي، 46، 47، 49، 50، 52، 57، 61، 72،

73، 74، 99، 89، 100، 101، 102، 103، 104،

110، 111، 112، 114، 123، 211، 212، 213،

214، 216، 220، 254، 263، 264، 266، 414

عرب عربي، 2، 45، 49، 51، 57، 71، 112،

114، 125، 127، 173، 184، 219، 249، 257،

264، 286، 300، 301، 338، 381

عربستان سعودی 77، 112، 114، 371

عزالدين قولوز: 76

عزیز اللہ: 37

عمان 114، 120، 122

عمید زنجانی عباسعلی 371

ص: 428

غ

غفرانی محمد باقر 156

غفوری آشتیانی: 372، 373، 374

غنا، 52، 62، 63، 120، 121

غیائی نژاد مهدی 164

ف

فاضل، ایرج 419

فاضل حسین، 49، 54، 60، 65، 210، 252، 419، 414، 381

فدریکو مایور ساراگوما: 123، 135، 171،

فرانسه فرانسوی، 1، 3، 47، 49، 52، 56،

120، 119، 112، 110، 107، 90، 77، 75، 63،

252، 249، 248، 216، 172، 124، 122، 121، 364،

فرهادی دکتر محمد 112، 115، 368، 370

فری روئیس تاگل (نام) 397

فلسطین پناهندگان فلسطینی، سازمان آزادی بخش فلسطین، 45، 48، 59، 61، 78، 103، 103، 381، 370، 368،

فنلاند 120، 124

فیدل کاسترو، 384، 391، 392، 393، 406، 407

فیض سیدرضا، 88، 116، 212، 216، 254، 312، 307، 263، 261

فیلیپین، 49، 63، 77، 108، 120، 180، 215

ق

قاضی جولایی، ابوالقاسم: 256

قاضی زاده 373

قاهره 64، 122، 127، 197

قبرس 52، 124

قدسی (دکتر) 374، 396، 372، 368، 276، 275، 264، 263

قدوه (نام): 71

قرقیزستان 196

قزاقستان: 196، 395

قطب الدین حیدر 346

قطر 63، 121، 125

قم: 369

قورچیان، نادر گلی: 156

ک

کارتاز: 360

ص: 429

کارائیب: 51، 60، 71، 79، 127، 128، 133،

252، 128، 401، 398، 397، 396، 395، 386، 329، 187، 403، 402،

کارلوز سانتیلیان 76

کارلو فونتا (نام): 259

کاروانسرای تانکینز 218

کامبوج: 186

کامرون جمهوری متحده 52، 56، 62، 120،

121

کانادا، 2، 46، 58، 122، 125، 331، 371

کاستاریکا، 63، 120، 123، 398

کینهاک 157، 229، 272، 273، 330

کراچی 127، 122، 121

کره جمهوری 58، 120، 121، 124

جمهوری دمکراتیک خلق کره 60

کنگو، 76، 120، 121، 248، 252

کنیا 1، 27، 47، 58، 115، 120، 122، 124،

127، 176

کوالالامپور 127، 143

کوبا، 47، 58، 62، 63، 77، 120، 124، 248،

408، 402، 393، 390، 383، 382، 380، 252،

کوچرنکو (نام): 42

کولومبی (کولومبیا): 56، 75، 108، 120،

کوشانیان: 343

کویت: 110، 120، 122

گ

گ آ. یوگاچنکوا، پروفیسور: 343، 345، 346

گابن 46، 47، 50، 56، 75، 122، 123،

گرانادا: 77

گرنیکا: 393

گواتمالا 112، 120، 127، 386

گینہ، 48، 49، 50، 51، 52، 61، 63، 108،

گینہ بیسائو 75، 121، 414 گیز ربو: 2

گیزبور: 2

ل

لائوس، جمہوری دیمکراتیک مردمی: 124

186

لاتین: 48

لاریجانی، محمد جواد 89، 93، 373

لاہہ (کنوانسیون) 101، 109، 192، 263

لبنان، 47، 48، 58، 63، 122، 248، 249، 264

ص: 430

اعلام 431

لستو: 216

لندن: 249، 265

لوگزامبورگ: 63، 120

لومر، پروفیسور: 265

لہستان، 58، 60، 63، 108، 120

لیبریا 252

لیبی: 52، 62، 114، 120، 252، 264، 306

307

لیسیون، 272، 273، 274، 276

ماتسورا: 171

ماتیلدا اشن آپوین: 123

ماتیو: 13

مارتین 5

ماریو بوساگلی (دانشمند): 364

ماریو روی و 273

ماریو سوارز: 274

مالاوی 125

مالدیو: 51، 60

مالزی، 50، 62، 116، 121، 124، 248، 250

252

مترنیخ: 408

مالکوم ادیسہ شیا: 80، 414

مایکل من لی: 378

مجارستان، 216، 363، 364، 366

مجتبوی، سید جلال الدین 371

مجدالدین اکبر: 116، 163، 420

مجیدی دکتر محمدرضا 205

محملبن بشیر (نام): 123

محسن پور 9388

محلاتی، محمد: جعفر 74، 116 9088

محمد صدیق بن یحیی 215

محیط طباطبایی 371

مدیترانه 136

مراغه 109، 206

مراکش مراکش 47، 63، 121، 123، 125،

127، 252

مسجد الاقصی: 217

مسجد جامع: 372

مسگرزاده، سعید: 327

مشهد 345

مصر: 1، 52، 63، 64، 109، 110، 114، 116،

119، 120، 121، 122، 149، 157، 180، 197،

248، 250، 264، 360

ص: 431

مصطفی طلبلی 396

مضطر زاده 372، 374

معمدنژاد (دکتر) 89

معلمی (نام): 373

معین، مصطفی: 161، 163، 166، 167، 264،

265، 271، 370

مغولستان، 58، 186، 215، 361، 362، 364،

365، 366

مک براید (نام): 56

مکزیک، 50، 62، 117، 121، 149، 157،

215، 248، 250، 252، 285، 286، 296، 299،

383، 390

مکزیکوسیتی 33، 330، 382،

مکنون رضا 71، 306، 372، 373

ملبورن: 189، 190

منصوری، دکتر رضا 165

موریتانی: 63، 125

موریس (کشور): 120، 248، 250

موزامبیک 58، 125

موزه نوبی 197

موسوی گرمارودی، علی: 46، 49، 60

مونترال 331

موهنجو دارو: 360

262، 270، 311، 337

مهربان (نام) 45

میانہ 99

میتراں فرانسوا 75

میرزا طاہری 71

میہن دوست: 89

ن

ناکازاکی: 151

نامسا، 48، 303، 395، 398، 403

نایروبی 27، 176

نیال، 46، 47، 49، 62، 63، 120، 122

نجفی محمد علی: 66، 87، 89، 260، 261،

نروژ، 85، 122، 264، 395

نیجر نیجریہ نیجریا، 47، 56، 63، 120، 121،

123، 124، 149، 157، 172، 180، 186، 248

نوفستی، ذبیح الہ 269

نیشابور: 196، 345

و

وادی حضر موت 264

والری، پل: 52

وطن دوست (دکتر) 373

وفایی (دکتر) 374

ص: 432

ولتای علیا گیزریو: 2

ونزوئلا 13، 56، 58، 119، 252

ویتنام جمهوری سوسیالیستی: 62، 63، 215

ویکتور مانوئل روبولدو 397

وین: 151

ویندهوک: 395، 396، 398

ه

هاشمی (دکتر) 346، 372

هامبورگ 79، 33281

هانا سوند زگارو: 76

هائیتی: 46، 52، 386

هاوانا، 127، 128، 381، 383

هلند 47، 58، 63، 119، 122، 264

همتا (دانشمند): 363

هند، 1، 47، 52، 106، 120، 121، 149، 157،

165

هندوراس 62

هندوستان 164، 243، 252، 272، 361، 364،

367، 414

هنریکاس یوشکیا ویتسوش: 396

هوشنگ شریفی، احمد: 4، 5

هومل: 13

هیروشیما 151

ی

یاسر عرفات: 64

یافا: 219

،یگانه سیروس 143، 372، 373، 374

یمن دیمکراتیک (47، 50، 56، 58، 62

،337، 338، 120، 63

یوگسلاوی، 38، 46، 49، 52، 56، 66، 75،

248، 249، 377

یونان، 62، 122، 215، 263، 360، 361

اسامی لاتین

Napoleon Leblan: 46، 209

Save Cental: 46

Miguel Asturias: 47

Ivo Margan: 47

JEROON VAN DE VALED: 125

Torben Krogh: 145

Profesor Lemaire: 219

Salah Stetie 249

Van Vliet: 262

Droleyshev: 364

A. Hermes Herrera Hernandez

Stien Rokkan 416

ص: 433

.Commission Nationale Iranienne Pour I' U. N. E. S. C. O

کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو در ایران

.Iranian National Commission for U. N. E. S. C. O

Bldg. Bonyad, Seyed Djamaledin Assad Abadi

th street Tehran 64

P. O. Box: 1533

:Ré fé rence

Date

بسمه تعالی

تهران خیابان سید جمال الدین اسد آبادی - خیابان 64 ساختمان بنیاد - صندوق پستی 1533

شماره 107-6\5056

تاریخ 3 - 12 - 61

ضمیمه

جناب آقای دکتر محمد علی نجفی وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی

با احترام به اطلاع آنجناب میرساند که سازمان (علمی و تربیتی فرهنگی) یونسکو هر ساله طی تقویمی بزرگداشت هایی را که برای دو سال آینده در برنامه خود گنجانیده است اعلام میدارد

البته بر حسب اطلاعاتی که قبلا کشورهای مختلف عضو را ختیا رکمیسیون یونسکو قرار داده اند وب تصویب رسیده است و بزرگداشت ها شامل اشخاص برجسته و بزرگ و وقایع تاریخی و تاریخ ساز میباشد. یک فتوکپی گزارش جدیدی را که به کمیسیون ملی یونسکو در ایران رسیده است حضورتان تقدیم و خاطر آن جناب را به این نکته معطوف میدارد که در ماه دسامبر 1983 برا برا و آخر آذرماه و اوایل دیماه 2 : مراسم بزرگداشت محمد ابن موسی خوارزمی است . که یکهزار و دو و یستمین سالگرد تولدی وی ملخص اطلاعات موجود د رلغت نامه دهخدا شماره مسلسل 167 و شماره حرف " : 9) صفحه 803 بشرح

ذیل میباشد :

محمد بن موسی مکنی به ابو عبد الله متوفی سال 232هـ - ق . ریاضی دان ، منجم ، جغرافیا و مورخ ایرانی است. او یکی از بزرگترین

دانشمندان مسلمان و بزرگترین عالم زمان خود بود که در خوار و زاده شد. از زندگی او چندان اطلاعی که قابل اعتماد باشد در دست نیست . ولی بهر حال وی یکی ا منجمانی است که در بیت الحکمه کار میکرد . خوارزمی علم یونانی و هندی را با هم تلفیق کرد هیچی از ریاضی دان های قرون وسطی اثر او را در تطور فکر ریاضی نداشته اند . در ریاضیات کتاب حسان الجبر و المقابله و کتاب الجمع والتفریق از اوست کتاب جبروی نخستین کتابی است که بنام جبر مقابل ها نوشته شده و نویسنده آنرا میتوان یکی از بنیان گذاران علم جبر بعنوان رشته ای متمایز از هند شمرد. (اسم علم جبر در زبان های اروپایی از نام این کتاب گرفته شده از این کتاب) بقول ورود بدفتر وزارت فرهنگ و آموزش

شد

ص: 434

.Commission Nationale Iranienne Pour I U. N. E. S. C. O

کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو در ایران

.Iranian National Commission for U. N. E. S. C. O

Bldg. Bonyad, Seyed Djamaleddin Assad Abadi

th street Tehran 64

P. O. Box: 1533

: Ré fé rence

Date

بسمه تعالی

تهران خیابان سیدجمال الدین اسد آبادی - خیابان 64 ساختمان بنیاد - صندوق پستی 1533

شماره: 8-68276 ، 688046 ، 689901

وی مختصر قرن ها مرجع و ما خذا روپائیان بشمار میرفت ترجمه لاتینی این کتاب را میتوان آغاز علم جبر د اروپا دانست. اهمیت این کتاب در اینست که مسلمان ها و اروپایی ها را با شما رهندی آشنا ساخت لفظ آگوریتیم و آگورسیم و نظایر آن هاد رزبانهای اروپایی که بمعنی فن محاسبه یا ارقام یا علامات مخصوص د یگربکا رمیرو د بمناسبت این است که عنوان ترجمه لاتینی کتاب حساب خوارزمی عنوان کتاب الگور داشت .

در نجوم د و تحریر از سند هند فراهم کرد زیج خوارزمی مانند ما برزیجات علاوه بر جدا ول نجومی و مثلثاتی مشتمل بر مقد مهنسبتا " مفصل در علم نجوم است که در حکم نجو نظری است . خوارزمی دو کتاب مهم در باب اصطرلاب نوشته است. یکی کتاب العمل بالا صطرلاب و دیگری کتاب عملی الاصطرلاب ازین د و کتاب و کتاب الرخامه او اثری برجای نمانده است . وی به اشاره مامون اطلسی از نقشه های آسمان و زمین فراهم کرد و کتاب صوره الارض را پرداخت که در آن متن و نقشه - های جغرافیائی بطلمیوس را اصلاح کرده است با آنچه که بعرض رسید و با توجه به این مسئله که خوارزمی را دولت روسیه برای برگزاری بزرگداشت معرفی کرد هاست در حالیکه وی یک مسلمان ایرانی اس در صورتیکه موافقت میفرمایند اجازه فرمایند تا کمیته ای مرکب از افراد ذیصلاح تشکیل گردیده و جهت بزرگداشت وی برنامه ریزی نمایند چنانچه آنجناب افراد مناسبی را برای این منظور د نظر دارند اعلام فرمایند بیان این نکته ضروری است که جناب آقای مهندس مهدی حجت مقام معاونت حفظ واحیا میراث فرهنگی د ر جریان این امر قرار گرفته و آگا ممی باشند. با سپاس از توجه و لطف همیشگی آنجناب

رضا برنج

سرپرست کمیسیون ملی یونسکوود را یران

رونوشت : جهت استحضار براد رمهندس حجت معاونت حفظ و احیاء میراث فرهنگی وزار فرهنگ

و آموزش عالی

ص: 435

بسمه تعالی

کمیسیون ملی یونسکو در ایران

Iranian National Commission for UNESCO

جناب آقای مسجد جامعی

وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی

17/176325-8-1

82/4/22

باسلام

همان طور که در نامه شماره 1-8-17/1191/25 مورخ 82/3/17 به استحضار رسید سی و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در مهر ماه سال جاری در مقر یونسکو در پاریس تشکیل خواهد شد و طی آن برنامه و بودجه دوره دوساله 2004 - 2005 سازمان به تصویب خواهد رسید. نظر به این که مباحث برنامه اصلی سوم یونسکو با عنوان فرهنگ اساسا در حوزه کار و صلاحیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، است، بنابراین موارد زیر پیشنهاد و درخواست میشود تا در مورد آن ها دستور اقدام و همکاری صادر فرمایند. مطالعه دقیق پیش نویس برنامه و بودجه توسط کارشناسان محترم آن وزارت و اظهار نظر و ارائه

- ضرورت

پیشنهادهای اصلاحی

- تعیین نماینده تام الاختیار آن وزارت جهت شرکت در جلسات کمیسیون 4 کنفرانس که برنامه فرهنگ در آن بررسی می شود. لازم است نماینده مذکور با اهداف، وظایف مفاهیم و یکی از زبان های کاری یونسکو آشنایی کامل داشته باشد و بتواند قطعنامه هایی را با هماهنگی با مجموعه آن وزارت و همچنین اداره فرهنگ کمیسیون تنظیم نماید و در جلسات کمیسیون 4 کنفرانس شرکت و از منافع فرهنگی کشور دفاع کند.

پیشنهاد فوق از این جهت تقدیم میشود که هیأت ایرانی شرکت کننده در کنفرانس بتواند حضوری سازمان یافته و منسجم داشته باشد و نماینده ای که قرار است در کنفرانس شرکت کند از بدو امر در جریان بوده و ضمن مشارکت فعال و موثر در جلسات کاری کنفرانس مصوبات آن را نیز پیگیری کند. امید است با عنایت جناب عالی کمیسیون بتواند حضور شایسته در کنفرانس عمومی داشته باشد. ح

و من... التوفیق

دکتر محمد توکل

دبیر کل کمیسیون ملی یونسکو در ایران یونسکو در ایران

نماینده جمهوری اسلامی ایران در شورای اجرایی یونسکو

رو نوشت: جناب آقای دستر مصلح

وزیر محترم علوم حقیق و فتاوی

تهران، بلوار میرداماد، روبه روی مسجد الغدیر، خیابان شهید حصار (رازان جنوبی)، خیابان یکم، شماره 17، کد پستی:

1548946111، صندوق پستی: 11365/4498

تلفن: 2251364، 2222852، دورنگار: 2252536

unesco@irunesco.org

www.irunesco.org

ص: 436

احتراماً" با زشت به نامه اند 1 7429/8 مورخ 6 512/10 اقداماتی که پس از انقلاب اسلامی ایران در زمین ها برای مفاد نوانسیون منع ورود ورو وانتقال مالیت غیر مجاز اموال فرهنگی مصوب 1970 انجام گرفته یا در جریان است بشرح زیر میباشد

1- تصویب ، یحه ممنوعیت صدور و خروج ایا عتیقه (اموال فرهنگ) توسط اسرای انقلاب اسلامی

در سال 01358

2-؟؟؟ ماده اید را سپاس نامه سازمان (نوبنیاد) میراث فرهنگی کشور اثر به ؟ را برای ؟ استرداد اموال فرهنگی برا بر معاد شنوانسیون مذکور نه در جریان تصویب است.

3- بررسی و تحقیق درباره مالکیت مجاز و جواز معتبر صد و اموال فرهنگ خارجی به به ثمرات ایران وار د

می شود.

4- تدوین پیش نویس قانون حمات و احیاء میراث فرهنگی کشور نه در آن بر موضوع جلوگیری از ورود بلا مجوز اموال فرهنگی بیگانه به شور) د را اجرای کنوانسیون مذکور تأیید شده است.

5-؟؟؟ رسمی استرداد اموال فرهنگی ایرانی که بدورنا ناق به کشورهای ترکیه وا ما رات عربی محد

وارد شد ما از طریق وزارت امور خارجه نه هنوز به نتیجه مطلوب نرسیده است.

6 - اقامه دعوی در داد کا مصالحه کشور بلژیک بموضوع استرداد اشیاء عتیقه ایرانی که بدور غیر مجاز به آن کشور وارد شده است با دتر این مطلب به موضوع یاد شده توسعه نماینده ایران در چهارمین اجلاسیه ؟؟ بین المللی ترویج استرداد اموان فرهنگی عنوان سند ؟؟؟

مهدی ححت

سرپرست سازمان میراث ؟؟

ص: 437

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی ، شماره 200

ندوق پستی 1533

تلفن :

2- 831478

شماره 1-7-861525

تاریخ 16 11 58

ضمیمه : دارد

.Commission Nationale iranienne Pour I U. N. E. S. C. O

کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو در ایران

.Iranian National Commission for U. N. E. S. C. O

Ori

Ave. Iraachahr Chomali Tehran ,300

B. P : 153.2

Té lé phone : 371478 - 32

:Ré fé rence

دانشکده علوم ؟؟؟ تهران - دانشگاه شیراز - اهواز - تبریز - ؟؟؟؟

معاون مدیرکل یونسکو در امور آموزشی طی نامه ای اطلاع داده است که بموجب توصیه نامه شماره 27 چهارمین کنفرانس منطقه ای وزرای آموزش و مسئولین برنامه ریزی اقتصادی در آسیا و اقیانوسیه که در سال 1978 در کلمبو تشکیل گردید و بر طبق طرح برنامه ر بود چه یونسکو برای سال 80-1979 که بتصویب بیستمین اجلاس کنفرانس عمومی رسیده است کمیته مشورتی همکاری منطقه ای آسیا و اقیانوسیه برای مسائل آموزشی تاسیس گردیده است

مشارالیه با ارسال يك نسخه از اساسنامه کمیته مذکور که به تصویب صد و هشتمین اجلاس شورای اجرائی یونسکورسیده است متذکر

گردیده که بموجب بندهای 2 و 1 - 3 این اساسنامه کمیته یاد شده

از متخصصین کشورهای عضو که برحسب صلاحیت شخصی خود انتخاب خواهند شد تشکیل میگردد و تقاضا کرده است که صورتی از کارشناسان واجد شرایط ایرانی مورد نظر دولت جمهوری اسلامی ایران برای عضویت در این کمیته هر چه زود تر در اختیار وی قرار گیرد. طبق بند 6 اساسنامه هزینه سف. واقامت اعضای این کمیته برای شرکت در جلسات آن از طرف یونسکو پرداخت میگردد .

با ارسال فتوکپی نامه مورد نظر و اساسنامه ضمیمه آن خواهشمند است دستور فرمایند اسامی و سمت و نشانی نامزدان عضویت در کمیته مورد نظر را با يك نسخه از شرح حال آنان به یکی از زبانهای فرانسه یا انگلیسی هر چه زود تر به دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو را ایران ارسال دارند تا اقدام لازم بعمل

دکتر مهدی برکشلی

سرپرست کمیسیون ملی یونسکو را ایران

ص: 438

بسمه تعالی

اسناد ضمیمه / 439

.Commission Nationale Iranienne Pour l' U. N. E. S. C. O

.Iranian National Commission for U. N. E. S. C. O

UNESCO

Bldg. Bonyad, Seyed Djamaleddin Assad Abadi

th street Tehran 64

P. O. Box: 1533

:Ré fé rence

:Date

تهران خیابان سید جمال الدین اسد آبادی - خیابان 64

ساختمان بنیاد - صندوق پستی

1533

شماره 129/6-1-7

تاریخ 61 1 16

ضمیمه : دارد

؟؟؟

جناب آقای دکتر محمد علی نجفی - وزیر فرهنگ و آموزش عالی

به استحضار میرساند که آقای اسبو، مدیرکل یونسکو طی نامه شماره

مورخ CL/2830

2IC/S

16 مارس 1982 (25 اسفند 1360) ازدول، عضو بموجب قطعنامه شماره پاراگراف 6067) بیست و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی دعوت مینماید که اسامی بزرگان و وقایع مهم تاریخی کشور خویش را که در ارتباط با آموزش علوم، فرهنگ و ارتباطات می باشند و صد مین سال اضرابهی ا رصد (تولد و یا وفات آنان مصادف با سالهای 1982-85 خواهد شد تدوین و به یونسکو ارسال دارند یونسکو اسامی این افراد و وقایع را در تقویمی که بهمین مناسبت برای سالهای 1983-85 در دست تهیه دارد در سطح جهانی منتشر خواهد نمود. با ارسال فتوکپی نامه شماره 7-4586/120 مورخ CL/2830 مورخ 16 مارس

1360/12/27 نمایندگی ثابت ایران در یونسکو نامه شماره 1982 (25 اسفند 1360) و فرم راهنمای ضمیمه آن، خواهشمند است دستور فرمایند وقایع مهم تاریخی و اسامی بزرگان و شخصیتهای ایران را با توجه به (سده) تولد یا وفات تدوین و تا قبل از 30 آوریل 1982 (0 اردیبهشت ماه 1361) بهمراه شرح حال مختصر و تألیفات آنان به دبیرخانه کمیسیون ملی یونسکو در ایران ارسال فرمایند تا نسبت به معرفی آنان به یونسکو جهت بزرگداشت در سطح جهانی اقدام لازم بعمل آید.

محمد رضا برنجی

ص: 439

.Commission Nationale Iranienne Pour I U. N. E. S. C. O

کمیسیون ملی تربیتی علمی و فرهنگی ملل متحد یونسکو در ایران

.Iranian National Commission for U. N. E. S. C. O

Bldg. Bonyad. Seyed Djamaleddin Assad Abadi

th street Tehran 64

P. O. Box 1533

: Ré fé rence

,Date

تهران خیابان سید جمال الدین اسد آبادی - خیابان 64 ساختمان بنیاد صندوق پستی 1533

شماره 564-3-1-7-

تاریخ 61 2 14

ضمیمه : دارد

خیلی فوری

جناب آقای دکتر نجفی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

پیرو نامه شماره 553/6-1-7 مورخ 61/2/13 در مورد معرفی بزرگان علم و ادب و وقایع تاریخی کشورمان به یونسکو به پیوست فتوکپی نامه شماره 243 ف/ف مورخ 61/2/12 صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و نامه شماره 206 مون 61/2/12 موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی به انضمام صورت سامی بزرگان ارسال می شود خواهشمند است دستور فرمایند نسبت به انتخاب دانشمندان مورد نظر جهت معرفی و ثبت نام آنان در تقویم بزرگداشت های یونسکو برای سال های 85-1982 اقدام لازم معمول و از نتیجه کمیسیون ملی یونسکو در ایران را مطلع فرمایند تا مراتب به یونسکو مرکزی اعلام

گردد .

ار طرف محمد رضا برنجی

رونوشت : جناب آفای مهندس حجت معاون حفظ میراث فرهنگی

سرپرست کمیسیون ملی یونسکو

؟؟

ص: 440

نماینده‌گی ثابت جمهوری اسلامی ایران

در سازمان؟ علمی فرهنگی متحد یونسکو

شماره: 2-1-314120

تاریخ: 1386/2/28

پیوست: دارد

جناب آقای دکتر زاهدی

مقام محترم وزارت

، باسلام احتراماً در ادامه فعالیت‌ها و تلاش‌های این نمایندگی در خصوص پیگیری اعتراض به تهیه

و انتشار "فیلم 300 به استحضار میرساند موضوع مزبور پیرو درخواست اینجانب در دستور کار چهارمین اجلاس عمومی گروه جغرافیایی آسیا و اقیانوسیه یونسکو (اسپک) مورخ 1386/2/26 قرار

گرفت . در این اجلاس اینجانب ضمن ارائه گزارشی از ملاقات با مقامات یونسکو و حمایت گروه‌های

سازمان کنفرانس اسلامی جنبش عدم تعهد و 77 بعلاوه چین از کشورمان در این زمینه پیشنهاد تدوین پیش نویس قطعنامه مشترکی در زمینه مقابله با تهاجمات فرهنگی وسایل ارتباط جمعی و جلوگیری از ارائه تصویر غیر واقعی از تمدن‌ها و تاریخ ملل و لزوم اقدام جمعی در زمینه تصویب آن در سی و چهارمین کنفرانس عمومی یونسکو را ارائه نمودم همچنین از کشورهای عضو گروه

اسپک خواستم از مدیرکل یونسکو درخواست کنند تا نسبت به تشکیل یک نهاد نظارتی مستقل در

دبیرخانه یونسکو به منظور نظارت بر موارد تهاجم به نمادهای فرهنگی و مذهبی و نیز به ذهنیت مخاطبان نسبت به تصویر و تاریخ تمدن‌ها مبادرت نماید و ضمن بررسی موارد هتک حرمت به تمدن‌ها و فرهنگ‌ها نسبت به ارائه گزارشی در این زمینه به شورای اجرایی یونسکو اقدام نماید متن گزارش مذکور و پیشنهادهای فوق ضمیمه میباشد

سفرای کشورهای سریلانکا، اندونزی و ژاپن نیز ضمن ابراز نگرانی از اینگونه تهاجمات فرهنگی به

مواردی از این قبیل تهاجمات ضد ارزشی به مذاهب بودا هندو و اسلام اشاره نمودند و برخورد مناسب با اینگونه حرکت‌های ضد فرهنگی علیه چهره تمدن‌ها که عمدتاً با انگیزه‌های تجاری صورت

میگیرد را خواستار شدند سفیر لائوس نیز با اشاره به قطعنامه شماره 49 سی و سومین کنفرانس

عمومی یونسکو که احترام متقابل به باورها و ارزش‌های مذهبی و فرهنگی ملت‌ها را مورد تأکید قرار داده و درخواست نموده تا ملت‌ها از

طریق گفتگو به تفاهم میان فرهنگ ها و تمدن ها دست یابند خواستار پیگیری این قطعنامه و تدوین معیارهایی در این زمینه گردی

یا کهنانی خود

ثبت دفتر و بیرخانه کمیون ملی یونسکو در ایران

شماره 2-1-981/23- تاریخ 81 3 19

ص: 441

در ادامه بحث سفیر و نماینده دائم هند نزد یونسکو که ریاست گروه اسپک را نیز عهده دار است از کشورهای عضو خواست تا با تشکیل یک گروه کاری به ریاست نمایندگی دائم جمهوری اسلامی ایران بمنظور دستیابی به یک راهکار عملی جهت برخورد با اینگونه اقدامات ضد فرهنگی جلساتی را برگزار نمایند تا پس از دستیابی به توافقی در این زمینه گروه اسپک به موضع گیری در قبال اینگونه اقدامات و نیز تصویب قطعنامه ای در شورای اجرایی یونسکو مبادرت نماید در پی موضع گیری های فوق این نمایندگی ضمن ابراز تشکر و تقدیر از مواضع سازنده کشورهای عضو بر این نکته تاکید کرد که شایسته است گروه کاری مورد نظر علاوه بر مقابله با موارد هتک حرمت به نمادهای مذهبی و فرهنگی موارد دستکاری افکار عمومی بین المللی در زمینه تحریف تاریخ تمدن ها و تشویه چهره تمدن ها و فرهنگ ها را نیز مورد بررسی و ارزیابی و نظارت قرار دهد.

لازم به ذکر، آنکه پس از پایان جلسه فوق سفرای کشورهای، ژاپن سریلانکا پاکستان، اندونزی و لائوس آمادگی کشورشان را جهت شرکت در این گروه کاری اعلام داشتند.

این نمایندگی در نظر دارد پس از تکمیل فهرست کشورهای عضو این گروه کاری و ارسال نسخه ای از فیلم 300 برای آنان به منظور تحلیل محتوای، آن نسبت به برگزاری جلسات متعدد کارشناسی جهت دستیابی به متنی جامع در زمینه مقابله با انواع هتک حرمت به تاریخ تمدن ها و فرهنگ ها و تدوین قطعنامه ای از سوی کشورهای عضو گروه اسپک اقدام نماید نتایج حاصله از جلسات گروه کاری مذکور متعاقباً به استحضار آن مقام عالی خواهد رسید.

رونوشت:

جناب آقای دکتر توکل دبیرکل محترم کمیسیون ملی یونسکو.

محمد رضا دهشیری

سرپرست نمایندگی

ص: 442

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه موفق به تولید نرم‌افزارهای تلفن همراه، کتاب‌خانه‌های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارک امام علیه السلام پشتیبانی می‌شود.

برای خدمت‌رسانی بیشتر شما هم می‌توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می‌دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک می‌گوییم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه‌ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

